SEJNI ZAPISKI

SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

SEJE

OD 15. II. 1973
DO 31. III. 1973

26

LJUBLJANA
1 9 7 4

SEJNI ZAPISKI

SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

SEJE OD 15. II. 1973 DO 31. III. 1973

LJUBLJANA 1974

Št-S:18/26

Sekretariat Skupščine SRS
dokumentacija

Inv. št. 225/74

REPUBLIŠKI ZBOR

54. seja

(28. februarja 1973)

Predsedovala: Miran Goslar,
predsednik republiškega zbora in

Lojzka Stropnik,
podpredsednica republiškega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednik Miran Goslar: Tovarišice in tovariši! Začenjam 54. sejo republiškega zbora.

Za današnjo sejo so se opravičili Miran Cvenk, Jaka Bogataj, Zdravko Dolinšek, Vlado Gorišek, Vinko Hafner, Dušan Horjak, Stane Kavčič, Zdenko Roter, Janez Verbič, Franc Vrviščar, Mirko Žlender in Miha Prosen.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 53. seje;
2. predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973;
3. predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov;
4. predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune;
5. predlog zakona o določitvi stopenj odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973;
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976;
7. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v Sloveniji;
8. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v Sloveniji;
9. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov;

10. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov;

11. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov;

12. predlog odloka o obveznostih, ki jih SR Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov;

13. predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973;

14. predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973;

15. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973;

16. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo;

17. volitve in imenovanja;

18. poslanska vprašanja.

To bi bil dnevni red današnje seje. Se strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Poslanci se strinjajo.)

1. točka dnevnega reda je odobritev zapisnika 53. seje republiškega zbora.

Zapisnik ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo? (Ne.) Vidim, da pripomb ni, kar pomeni, da je zapisnik odobren.

Prekinjam sejo in prosim, da odidete v veliko dvorano na skupno sejo z enotnim zborom delovnih skupnosti.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 10.30.)

Predsednik Miran Goslar: Nadaljujemo sejo. 2. točka dnevnega reda je predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973.

Predlagatelj izvršni svet predlaga, da obravnavamo predlog zakona v smislu 294. in 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije po skrajšanem postopku.

Je kdo proti skrajšanemu postopku? (Nihče.) Torej obravnavamo zakon v zadnji fazi kot predlog zakona.

Imamo poročila odbora za finance in proračun, zakonodajno-pravne komisije in delegatov občin. Poleg tega ste prejeli amandma izvršnega sveta in mnenje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in mnenje republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Če je stabilizacija vse, kar tako označujemo, potem ob sprejemanju resolucije o družbenoekonomski politiki za leto 1973 res ni bilo upravičeno, da sem se zavzemal za to, da ne bi prosvetnim delavcem na manj razvitih območjih zamrznili osebnih dohodkov. Amand-

ma k resoluciji o družbenoekonomski politiki sem takrat umaknil, ker sem ocenil, da ne bo dobil potrebne podpore. Podobnega amandmaja k zakonu o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 ne predlagam, ker sem prepričan, da tudi z njim ne bi uspel. Moram pa vendarle opozoriti na izkušnje iz leta 1968, ko je zaradi prehitro zmanjšane porabe začela padati tudi proizvodnja in naraščati brezposelnost. Posredno me na to opozarja tudi pismo, ki sem ga iz volilne enote slučajno prejel na sam dan razprave o resoluciji o družbenoekonomski politiki za leto 1973. Pismo se glasi:

»Danes smo šli po plačo in nismo dobili ne honorarja in ne otroškega dodatka.

Ljudje so strašno razburjeni. Pravijo, da razumejo, da so plače zamrznjene, ne morejo pa razumeti, zakaj ne dobijo tistega, kar jim pripada. Težko je ljudi pripraviti k delu, če vedo, da je potem vse narobe.«

Čeprav je pismo pisano nervozno, je jasno in upravičeno. V pošteno zasluženem osebnem dohodku je udeležena tudi družba v obliki presežnega dela, zato ne bi bili potrebni nobeni posebni stabilizacijski ukrepi in davki, če bi vsakogar vedno in povsod nagrajevali po učinku njegovega dela. Z nagrajevanjem tjavdan pa moramo končno prenehati, če stabilizacijo jemljemo resno.

Upravičena so zato vprašanja, kako dolgo bo še trajala praksa, da bodo zaradi tistih, ki so ustvarjali izgube namesto dohodka, kaznovani delovni ljudje v taki in podobni obliki.

Zadnjih nekaj let smo se zelo trudili, da bi na primer učiteljstvu popravili osebne dohodke. Sedaj so ti dohodki nekaj malega višji od poprečnih. Namesto 25 000 novih din bodo prejeli poprečno morda 26 000 novih dinarjev. Od tega bodo morali plačevati tudi stabilizacijski davek, seveda predvsem tisti, ki nimajo družin. Dovolite, da se vprašam in da sam tudi odgovorim, zakaj jih nimajo? Mnogi ne morejo dobiti stanovanj in zato se ne poročijo. Takih primerov je največ na manjrazvitih območjih. Mnogi so zaradi tega vozači, ki se stiskajo v stanovanjih staršev in vsak dan vozijo v kraj, kjer učijo. Tako življenje ni samo dražje, temveč je za družbo komaj še koristno. Kako naj bo učitelj dober vzgojitelj, mentor šolske in pošolske mladine, če z njo živi samo od avtobusa do avtobusa. Še manj pa je lahko uspešen politični delavec, če ne pozna krajevnih razmer, ljudi in njihovih problemov. Tak učitelj in kdorkoli, ki je brez stanovanja, bo rad plačeval 6% prispevek v solidarnostni sklad za stanovanja, ne bo pa po poti samoupravnega sporazumevanja pristal na davek, ki bo še posebej obremenjeval poprečni osebni dohodek, dokler bo prepričan, da s tem samo podaljšuje nestabilnost. Večina gleda namreč na stabilizacijski davek v omenjenem smislu, čeprav je to v resnici republiški oziroma občinski davek. To je davek, ki se ne preliva, vendar večina misli, da ne bi bil potreben, če ne bi prelivali sredstev iz drugih virov za sanacijo večjega števila tovarn, ki so v preteklosti terjale in še vedno terjajo ogromne dotacije za kritje izgub. O tem ne bi govoril, ker vsi vemo, kje so žarišča nestabilnosti jugoslovanskega gospodarstva. Pošteno zasluženi osebni dohodki prav gotovo ne, saj bi se sicer povsod godilo najbolj slabo najbolj pridnim in ne najslabšim delavcem. Take krive vere pa si ne bi upal učiti noben marxist. Najboljši stabilizacijski davek je bilo in bo koristno naloženo presežno delo, ki ga bo toliko več, kolikor je delo produktivnejše. Za večjo produktivnost pa je potrebna tudi večja stimulacija, ne pa narobe. Za zakon bom seveda glasoval, ker nočem, da bi ravno prosvetni delavci ali delavci kakšne druge službe ostali brez osebnih dohodkov.

Predsednik Miran Goslar: Dalje? Besedo ima Magda Mihelič, prosim.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor za finance in proračun je k 9. členu tega zakona sprejel amandma izvršnega sveta. Že po seji odbora pa sem dobila nekatere pripombe, da se s tem, da je 9. člen spremenjen tako kot je predlagal izvršni svet, ne ve točno, komu pravzaprav ta davek pripada. Da bi se izognili vsem nesoglasjem ali spornim vprašanjem pri izvajanju tega zakona, predlagam, da se 9. člen glasi takole:

»Dodatni davek skupnega dohodka občanov se odstopa občini, v kateri je bil pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.«

Mislim, da je na ta način povsem jasno, da je ta davek dohodek občin, katere ga porabijo v skladu z družbenim dogovorom, ki nam je bil danes dan na klop. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Prosim! Za zasedanje delegatov.

Vinko Jurkas: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Zasedanje delegatov občin je na 32. redni seji zavrnilo amandma izvršnega sveta, da bi stabilizacijski davek razdelili po družbenem dogovoru.

Predsednik Miran Goslar: Dalje prosim, še kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ali lahko glasujemo?

Na glasovanje dajem amandmaje odbora za finance in proračun k naslovu in k 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. členu in amandma k 9. členu, kot ga je pravkar formulirala tovarišica Miheličeva.

Predlagatelj se z amandmaji strinja, ravno tako tudi zakonodajno-pravna komisija.

Rado Pušenjak: O amandmaju k 9. členu moramo glasovati ločeno.

Predsednik Miran Goslar: Glasujemo torej najprej o amandmajih od 1. do 8. člena, vključno z naslovom. Kdor je za, naj prosim glasuje! (53 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Amandmaji so sprejeti z večino glasov.

Glasujemo o amandmaju k 9. členu, kot ga je predlagala tovarišica Miheličeva. Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (5 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Tudi ta amandma je sprejet z večino glasov.

S tem smo glasovali tudi o amandmaju izvršnega sveta k 9. členu, kajti tovarišica Miheličeva ga je v soglasju z izvršnim svetom vključila v svoj amandma k 9. členu.

Sledi glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje. (54 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o dodatnem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 sprejet soglasno.

Sledi 3. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se strinjamo, da gre za zadnjo fazo.

Imamo poročila odbora za finance in proračun, zakonodajno-pravne komisije in delegatov občin.

Tudi tu imamo amandma izvršnega sveta in mnenje republiške konference Socialistične zveze.

Kdo želi razpravljati? Magda Mihelič, prosim.

Magda Mihelič: Tovarišice in tovariši poslanci! Z isto obrazložitvijo kot pri prejšnjem zakonu predlagam, da spremenimo 6. člen tega zakona, tako da se glasi:

»Davek na posest osebnih avtomobilov se odstopa občini, v kateri je bil pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.«

Mislim, da smo s takim stališčem ugodili zahtevi zasedanja delegatov občin. Vključen je tudi amandma izvršnega sveta.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo?

To se pravi, da je v predlogu tovarišice Miheličeve upoštevan tudi amandma izvršnega sveta. Torej imamo v 6. členu dva odstavka: najprej načelo, da davek pripada občini, v kateri je bil pobran, potem pa da se ga s posebnim dogovorom namensko usmerja.

Še kdo želi besedo? (Nihče se ne javi.)

Glasujmo o amandmajih odbora za finance in proračun k naslovu in k 1., 2., 3., 4., 5. in k 6. členu kot ga je formulirala tovarišica Miheličeva. Kdor je za te amandmaje, naj prosim glasuje. (55 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandmaji so soglasno sprejeti. Amandma izvršnega sveta je bil vključen v predlog tovarišice Miheličeve in ni potrebno o njem posebej glasovati.

Glasujmo o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje. (50 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o davku na posest osebnih avtomobilov sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da nima nihče nič proti. Zato bomo obravnavali zakon v zadnji fazi. Imamo poročilo odbora za finance in proračun ter zakonodajno-pravne komisije, pa tudi pismeno mnenje zasedanja delegatov občin.

Razprava. Želi kdo besedo? (Nihče.) Tu ni amandmajev. Lahko glasujemo? Kdor je za predlog zakona, naj glasuje! (54 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Zakon je sprejet z večino glasov.

5. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se z njim strinjamo. Zakon bomo obravnavali v zadnji fazi kot predlog zakona.

Imamo pismeni poročili odbora za finance in proračun ter zakonodajno-pravne komisije in mnenja, stališča in predloge zasedanja delegatov občin. Poleg tega imamo amandma skupščine mesta Ljubljane, amandma skupščine Novo mesto in mnenje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Vabljeni so bili predlagatelji amandmajev in predstavnik združenja knjigovodij SR Slovenije.

Medtem smo dobili tudi amandma Ele Ulrih k 11. členu. Kdo želi besedo? Besedo ima Ela Ulrih.

Ela Ulrih: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Na kratko želim povedati naslednje:

Moj amandma se niti glede višine oprostitve niti glede namena, za katerega se založniškim podjetjem oproščajo plačila dela davka, ne razlikuje od predloga predlagatelja. Razlika je samo v načinu odvajanja tega dela davka, to je 60 % celotne davčne obveznosti.

Poudarila bi rada še to, da to gotovo ni sistemska rešitev, da je to začasen ukrep, ki se nanaša na leto 1973, vendar je nujen zato, da bi družba lahko vsaj z manjšim delom sredstev pomagala založniškim podjetjem, da bi lahko izdajala družbeno pomembne knjige, ki zanje niso rentabilne.

Način, ki ga predlagam v svojem amandmaju, pa pomeni tudi centralizacijo teh sredstev, pomeni, da so založniška podjetja dolžna odvajati vseh 100 % davka, s tem da se 60 % tega davka odvaja kulturni skupnosti SR Slovenije za financiranje družbeno pomembnih knjižnih izdaj.

Centralizacija utegne biti razumljena kot odtujevanje sredstev temeljnim organizacijam združenega dela, vendar menim, ker že gre za davek, da je davek vedno odtujitev. Centralizacija teh sredstev pomeni bolj racionalno trošenje, pomeni, da se ta sredstva lažje in v celoti uporabijo za določeno kulturno politiko na knjižnem področju. Če bi vsa sredstva ostala založniškim podjetjem, bi to seveda pomenilo, da bi ostala ta sredstva tudi tistim založbam, ki ne izdajajo predvsem naših družbenih publikacij in ki so idejno morda tudi na drugih pozicijah.

Centralizacija teh sredstev pa nadalje pomeni tudi možnost, da se s temi sredstvi sofinancirajo edicije, ki niso neposredno v programu založniških hiš, ki jih torej izdajajo inštituti, raziskovalne organizacije, pedagoške institucije itd. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima tovariš Rojc, predstavnik mesta Ljubljane.

Roman Rojc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Kakor je razvidno iz materiala, ki ste ga prejeli, je skupščina mesta Ljubljane že na zasedanju delegatov občin predlagala amandma, da se namesto dosedanje druge točke 9. člena vstavi nova druga točka, ki naj se glasi: »Vložil v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev in sredstev tistega dela

cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev.«

Sedanja druga točka pa naj bi postala tretja točka. Obrazložitev k temu amandmaju je tale: v drugem odstavku 11. člena zakona o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, je določilo, ki se glasi:

»Če je v ceni oziroma v tarifi določen del za razširjeno reprodukcijo, je komunalna delovna organizacija dolžna vnašati ustrezni del dohodka v svoj poslovni sklad.«

Kot nam je znano, bo to določilo ohranjeno tudi v novelaciji tega zakona.

16. točka samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v organizacijah komunalnega gospodarstva definira sredstva za razširjeno reprodukcijo, ki jih komunalna delovna organizacija pridobi s ceno oziroma tarifo kot družbeno akumulacijo in ki se enako kot amortizacija po predpisanih stopnjah odštevajo od doseženega osebnega dohodka. Ta sredstva so torej odbitna postavka pri izračunavanju faktorja stimulacije.

Iz teh dveh določil torej izhaja, da sredstva, pridobljena s ceno oziroma tarifo za razširjeno reprodukcijo, nimajo vsebine podjetniške akumulacije oziroma dohodka, temveč vsebino družbeno dogovorjenega prispevka oziroma družbene obveznosti, ki daje komunalni delovni organizaciji materialno osnovo za uresničitev družbeno sprejetih programskih nalog na področju komunalnega gospodarstva.

Predlagani amandma dopolnjuje zakon v tem smislu, da ohranja že ustaljeno in uveljavljeno vsebino sredstev za razširjeno reprodukcijo, kot je to določila občinska skupščina s svojim soglasjem k tarifam oziroma ceni za komunalne storitve oziroma proizvode.

Prosim, da o omenjenem amandmaju razpravljate in ga tudi sprejmete. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima predsednik skupščine občine Novo mesto.

Avguštin Avbelj: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši poslanci! Občinska skupščina Novo mesto je na svoji redni seji obravnavala zakon in k 9. členu sprejela amandma, ki se glasi:

Doda se nova 3. točka, ki se glasi: »Združil v občini namensko investicije za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojno-varstvenih objektov na podlagi samoupravnega sporazuma in pogodbe.«

Prepričani smo, da je vsem poslancem znano v republiški skupščini, da je pomanjkanje prostorov za osnovne, srednje in dijaške domove, pa tudi prostorov za vzgojno-varstvene zavode velik problem.

Prav tako nam je znano, da smo v preteklem letu sprejeli resolucijo o dolgoročnem razvoju SR Slovenije, kjer smo začrtali naloge tudi na tem področju. Prav tako smo sprejeli srednjeročni program razvoja SR Slovenije, v katerem smo prav tako začrtali razvoj tega področja in predvideli, koliko mladine bomo vključili v srednje šole. Če se spominjate podatka, naj bi 70 % otrok, ki so končali osnovno šolo, vključili v srednje šole.

Nadalje je prav tako splošno znano, da ni rešeno sistemsko vprašanje gradnje potrebnih prostorov za srednje šole. Te so prepuščene same sebi in ob-

činam, saj le redno dejavnost financira republiška izobraževalna skupnost. Zato menim, da ni potreba na široko utemeljevati, da je edini način ta, da se delovne organizacije na osnovi samoupravnega sporazuma dogovorijo, da prispevajo določena sredstva za reševanje teh problemov. Kot mi je znano, ima 90 % občin v Sloveniji že sklenjene samoupravne sporazume ali pogodbe z delovnimi organizacijami in le-te prispevajo sredstva za investicije na področju vzgoje in izobraževanja. Prav zaradi tega ne moremo razumeti, zakaj predlagatelj vztraja, da naj bi bila tudi sredstva, ki jih prispevajo delovne organizacije, namensko za investicije na področju vzgoje in izobraževanja, obdavčena.

Amandma občine Novo mesto so podprli na zadnjem zasedanju delegatov občin vsi delegati, razen delegata občin Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center in Ljubljana-Šiška. Ne vem sicer, iz kakšnega razloga, po vsej verjetnosti ima Ljubljana-Center znatnejša sredstva in več ali manj rešen problem.

Prav tako ne moremo razumeti odborov, ki so obravnavali amandma občine Novo mesto, predvsem odbora za finance gospodarskega zbora, ki pravi, da bi lahko predložena odbitna postavka pomembno vplivala na razpoložljiva sredstva za plačevanje davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in da bi lahko občine to upoštevale pri sprejemu svojih odlokov v letu 1974. To pomeni, da naj bi občine upoštevale v prihodnjem letu in da republika v letošnjem letu ne bi pomagala reševati tega problema. Prav tako se nam zdi nemogoče stališče odbora za finance in proračun republiškega zbora, ki ga bo v zvezi z našim odlokom in drugimi podobnimi odloki oziroma amandmaji zavzel o razširjenih odbitnih postavkah, in to za tiste izdatke organizacij združenega dela, ki jih le-te namenjajo za te namene iz poslovnega uspeha. Mislim, da je to popolnoma zgrešeno. Če bomo poudarjali, da vzgojno izobraževanje nima zveze z dejavnostjo gospodarskih delovnih organizacij, je to, mislim, popolnoma zgrešeno. Naše delovne organizacije ne bodo mogle delati, če ne bodo imele ustrezno usposobljenih in izobraževalnih delavcev.

Prav tako moram poudariti, da zakonodajno-pravna komisija ni imela pripomb k našemu amandmaju.

Naj zaključim: občina Novo mesto je, ko smo pred dvema letoma sprejemali zakon o razlastitvi, dala v tem zboru svoj amandma. Vztrajala je, da se stavbeno zemljišče opredeli tako, kot smo ga leto in pol zatem, res opredelili. Menim, da je nujno potrebno, da upoštevamo resnično stanje in sprejmemo amandma občine Novo mesto. Hvala!

Predsednik Miran Goslar: Jože Deberšek ima besedo. Prosim!

Jože Deberšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Oglašam se v korist amandmaja občine Novo mesto. V celoti se strinjam s tovarišem pred mano. Želel pa bi povedati še dve stvari:

1. Take obveznosti izvirajo v občinah iz referendumov. To se pravi, da se ljudje na referendumih odločajo o samoprispevku in tudi o prispevku, ki ga plačujejo organizacije združenega dela.

2. Ne razumem, da v času, ko gradimo celotni sistem na družbenem dogovoru, ko naj družbeni dogovor v resnici zamenja zakonsko normo, takih družbenih dogovorov ne upoštevamo. Najbrž da se človek tudi pri glasovanju težko odloča, ker v eni sapi glasuje za določen sistem, v drugi sapi pa mora zoper njega celo osebno nastopiti.

Mislim, da je zasluga družbenega dogovarjanja in odločitve občanov ravno v tem, da smo v Sloveniji deloma že rešili problem prostorov, v vrsti občin pa take akcije še predvidevajo. Zato mislim, da bi bilo popolnoma nelogično, če tak amandma zavrnemo, temveč ga moramo sprejeti. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Tovariš Svetelj ima besedo. Prosim!

Franc Svetelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Moje, in najbrž tudi predhodnikove razprave ne smete razumeti kot hotenje, da bi čim bolj zmanjšali davčno osnovo oziroma čim več stvari postavili v odbitno postavko.

Gre za to, da bi tudi mi s tem zakonom podprli tisto politiko, ki smo jo na posameznih področjih v občinah in v republiki že začrtali. Gre torej za to, da te družbene dogovore in te sporazume, ki dobivajo svoj razmah na vseh področjih, tudi v tem zakonu podpremo. Če gre za del sredstev, se verjetno vsi strinjamo, da morebiti tudi zvišamo 5% stopnjo, ki je predvidena v predlogu zakona.

Spregovoril bi nekaj o predlogih, ki so jih dale nekatere delovne organizacije v naši občini. V skladu s programom razvoja stanovanjske graditve v občinah si prizadevamo, da bi dali čim več sredstev za stanovanjsko gradnjo. V tem smislu so nam poslancem v prenekaterih delovnih organizacijah dali predlog, da bi se kot odbitna postavka pri davčni osnovi upoštevala vsa sredstva, ki jih delovne organizacije dajejo za gradnjo stanovanj iz skladov skupne porabe, tudi nad dogovorjenimi 6% osebnimi dohodki. Torej dejanska sredstva, ki bodo večkrat presegala dogovorjeni odstotek.

Ponovno poudarjam, da ne gre za velika sredstva, vendar bi lahko določilo stimulativno vplivalo na odločitve kolektivov pri združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo oziroma pri odločanju o namembnosti sredstev skupne porabe. Nimam konkretnega amandmaja, prosil pa bi za pojasnilo. Hvala!

Predsednik Miran Goslar: Avgust Majerič, prosim.

Avgust Majerič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Prav tako podpiram ta amandma. Prebral bom na strani 17 današnji ekspoze izvršnega sveta, v katerem je rečeno: »da je v tem času treba skupaj s temeljnimi organizacijami združenega dela zasnovati ustreznejši način financiranja izobraževanja.« Mislim, da bo treba ko se bo za to pokazala pripravljenost temeljnih organizacij združenega dela, takšno politiko dosledno izpeljati. Hvala!

Predsednik Miran Goslar: Franci Kuhar ima besedo.

Franci Kuhar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Mislim, da moramo gledati na sistem izobraževanja in na sistem gospodarjenja kot na enotni sistem, kajti ne znam si predstavljati, kako in na kakšen način bomo delali na vseh področjih bolje in uspešneje, če ne bomo v naše delo vnašali povsod čim več strokovnosti.

Zaradi tega se mi zdi nevzdržna trditev, da dejavnost izobraževanja nima neposredne zveze z dejavnostjo gospodarskih delovnih organizacij. Mislim, da je to nekaj najbolj povezanega. Naj samo spomnim na to, da celo sistem izobraževanja uravnavamo tako, da ustanavljamo posebne izobraževalne skupnosti, po-

sebne zaradi tega, da bi tudi sistem financiranja izobraževanja bil dejansko tak, da bi prispevale svoje deleže tudi gospodarske organizacije.

Imamo celo sistem šolanja, v katerem so gospodarske organizacije vključene neposredno, poleg zakonskih obveznosti. Zato mislim, da moramo dejstva, ki smo jih sprejeli, na tem zboru upoštevati tudi takrat, kadar gre za odločanje o takem primeru, kot je amandma občine Novo mesto. Ta amandma podpiram iz razlogov, ki sem jih navedel. Rad bi dodal še to, da smo se tudi v tem zboru in v celotni slovenski skupščini odločili, in tega še ni tako dolgo, da bomo v določenem obdobju zgradili, če se prav spominjam številke, 100 osnovnih šol. Tega seveda ne bomo dosegli drugače kot s sodelovanjem gospodarskih organizacij.

Kot so prejšnji govorniki že povedali, je v vsej Sloveniji stekel samoupravni dogovor o tem, da bi delovne organizacije sodelovale pri financiranju zidave osnovnih in ostalih šol.

Mislim, da lahko mirne duše trdim, da bi sprejetje amandmaja, ki ga predlaga skupščina občine Novo mesto, pomenilo, da se naš zbor tudi v točno določenih primerih strinja s pospeševanjem samoupravnih sporazumevanj, in ne samo takrat, kadar gre za splošne odločitve o teh stvareh. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Rado Pušenjak ima besedo.

Rado Pušenjak: Tovarišice in tovariši! Ne podpiram amandmaja Novega mesta. Menim, da bi bilo to subvencioniranje določenih mest od strani republike in ker menim, da moramo imeti v republiškem merilu zagotovljeno davčno politiko. Če bi te amandmaje sprejeli, bi dali posebne ugodnosti vsem večjim centrom. Menim, da moramo v slovenskem merilu ohranjati določeno politiko in zagotoviti, da bo lahko Slovenija svoje obveznosti izpolnjevala na celotnem področju. Na videz je ta amandma zelo vabljiv, tudi zame, če pa hočemo voditi načelno politiko in preprečevati določene beneficije v korist določenih krajev, se mi zdi, da moramo biti načelni in skrbeti, da se taka politika izvaja.

Predsednik Miran Goslar: Magda Mihelič ima besedo.

Magda Mihelič: Tovarišice in tovariši poslanci! Mnenja sem, da gre v resnici za majhen nesporazum. Nihče ni proti temu, tudi odbor za finance ne, ki je razpravljal o tem amandmaju, da bi se dejavnost, za katero se Novo mesto zavzema, gradila in širila. Vendar pa moramo upoštevati, da so sredstva, ki jih uvajamo s tem davkom, samo nadomestilo za prejšnjih 0,76 prispevka od osebnega dohodka. Tudi iz teh sredstev, sredstev republiškega proračuna, se ni moglo dajati občinam direktno za te namene, razen seveda nerazvitim občinam.

5% stopnja, ki jo zakon predvideva, je izračunana na osnovi prejšnje stopnje, to je 0,76 prispevka. Če bo ostal zakon glede olajšav tak, kakršen je, brez bistvenih sprememb, se mora v republiški proračun zbrati toliko sredstev, kot se jih je v preteklem letu zbralo od 0,76 prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja. Če sprejemamo kakršne koli bistvene olajšave, potem se mora stopnja 5% spremeniti in to spremeniti navzgor.

Vsekakor pa bo občinam dana možnost, da v prihodnjem letu, ko bo davek iz dohodka na temeljne organizacije združenega dela tudi občinski, predvidijo take olajšave.

Mislim, da so odbori dovolj kritično ocenili situacijo na tem področju in v republiki in ocenili, da je odklonitev tega amandmaja v dani situaciji edino sprejemljiva rešitev.

Toliko o amandmaju skupščine občine Novo mesto. Amandma skupščine občine Ljubljana je odbor v celoti sprejel.

Amandma tovarišice Ele Ulrih je bil danes dan na klop. Odbor o njem ni razpravljal. Če zbor ali predsedstvo zbora meni, da naj odbor o tem razpravlja, bomo sklicali sejo odbora.

Predsednik Miran Goslar: Kar se tiče zasedanja odbora, se morate, tovarišica Miheličeva, odločiti sami. Lahko se posvetujete kar med sejo, saj sedite v glavnem skupaj. Če pa zahtevaš posebno sejo, jo lahko, vendar mislim, da gre za stvar, ki je zelo jasna in se jo da na zelo hiter način rešiti.

Magda Mihelič (iz klopi): Zaradi amandmaja Ele Ulrih ne zahtevam seje odbora, ker o tem lahko odloča zbor.

Predsednik Miran Goslar: Dobro, to je mogoče.
Kdo še želi besedo. Viktor Seitl ima besedo.

Viktor Seitl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ko človek razmišlja o tem zakonu in amandmajih, ki so bili predloženi, se mu nehote pojavlja vprašanje, kako bomo pravzaprav nekatere družbene potrebe in obveznosti v bodoče zadovoljevali.

Najprej lahko ugotovimo, da kreditov za gradnjo osnovnih šol ni. Zaradi predpisov, ki v samem bistvu onemogočajo kreditiranje teh dejavnosti. Iz tega izvira tudi ugotovitev, da sredstva, ki jih delovne organizacije na podlagi posebnih dogovorov z občinami zbirajo za gradnjo šol, vzgojno-varstvenih ustanov in tako naprej, obdavčujemo. Pripravljamo nov sistem financiranja vseh potreb v občini, po katerem naj bi bili pri oblikovanju teh sredstev neposredno prisotni delovni ljudje v temeljnih skupnostih, v občini, v delovni organizaciji, in naj bi sami vplivali na to, kako se ta sredstva formirajo in v kolikšni meri ter v kakšni višini naj se zbirajo na ravni občine za splošne družbene potrebe.

To situacijo razumem tako, da je treba amandmaje, ki so bili dani podpreti. Kajti ni naključje, da je do teh amandmajev prišlo.

Postavlja se vprašanje, ali bodo občine vodile v letu 1974 enako politiko. Verjetno jo bodo. Zato mislim, da je prav, da tudi republika s tem računa.

Ne glede na to, da gre tu za nadomestilo nekega dohodka, ki je izpadel, mislim, da ta predpis ne more biti takšen, da bi porušil ves doslej zgrajeni sistem financiranja nekaterih družbenih potreb v občini. V tem je prav gotovo bistvo.

Bili smo deloma po lastni iniciativi, deloma pa tudi na osnovi nekega splošnega političnega razpoloženja v republiki, usmerjeni v to, da na osnovi samoupravnega sporazumevanja zbiramo v delovnih organizacijah dodatna sredstva za investicije v šolstvu. Rezultat zavesti delovnih organizacij in delovnih ljudi je, da smo nekaj napravili na tem področju. Sedaj ko smo pravzaprav napravili šele prvi korak v smeri hitrejšega sistematičnega razreševanja teh vprašanj, pa bomo ta sredstva obdavčili. Moramo razumeti, da gre tu za nadomestilo sredstev, ki so bila zbrana s prispevno stopnjo in da ne smemo s tem porušiti sedaj zgrajenega sistema v občini. V tem je, po mojem mišljenju, bistvo problema.

Zato predlagam, tovarišice in tovariši poslanci, da o tem resno razmislimo in da ta amandma sprejmemo. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar : Dovolite tovariši, da tudi jaz sodelujem v tej razpravi. Moram reči, da gre resnično za nesporazum in da bi naredili veliko napako, če bi sprejeli amandma, ki ga daje Novo mesto in ki ga sedaj mnogi podpirate. Da se razumemo, mislim, da moramo zdržati pri tem, da bo ta zakon do konca sistemski. Ponavljajo se nekatere debate, ki smo jih že večkrat imeli. Sedaj gre v bistvu za isto stvar. Gre namreč za to, da moramo imeti do skrajnosti objektivizirano davčno osnovo, natančno izračunljivo po nekih za vse veljavnih merilih. Če pogledate ta zakon, vse odbitne postavke so za vse enake, izračunljive. To se pravi, da postavljajo sleherno delovno organizacijo v Sloveniji v enak položaj. V členu 4 so na primer stopnje, ki se po občinah različno določajo nekje so manjše, nekje so višje. Kljub temu gremo v zakonu na enotno, neke vrste srednjo stopnjo. Mislim, da je to v redu. Podobno je tudi pri prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Čeprav je prispevek za uporabo mestnega zemljišča v posameznih občinah višji, se bo iz razloga, da bi bila osnova za plačilo davka čimbolj objektivizirana, kot odbitna postavka priznavalo samo to, kar je predpisano v 4. členu.

Če napravimo izjemo, ta princip porušimo, kajti s tem vnesemo nek subjektivni element. Edina izjema, ki smo jo naredili, je pri stroških SLO. Tam toleriramo poleg predpisa še pogodbe. Zato ker te pogodbe že obstajajo in ker vse občine niso za predpis.

Tistega, ki je proti amandmaju, ni treba razumeti tako, kot da je proti temu, da se združujejo sredstva v občinah za te namene. To sta dve popolnoma različni stvari. Mislim, da moramo tehtati korist združevanja sredstev za posamezne namene v občinah in korist zakona, ki mora objektivno in čvrsto določiti davčno osnovo. Po mojem mnenju ne gre sprejeti tega predloga, ki ga mnogi med vami podpirate in ki je sam po sebi simpatičen, ker takoj odpira vprašanje, zakaj smo to napravili samo v tem primeru, kajti so še drugi družbeno koristni nameni itd. Mislim, da se pri tej debati kaže, da smo napravili napako, ker že v letošnjem letu nismo uvedli tudi občinskega davka iz iste osnove in ukinili prispevkov iz osebnega dohodka, kajti tedaj bi imele tudi občine drugačen odnos do te davčne osnove.

Ne smemo tudi pozabiti, da je odbor dal amandma k 6. členu in da je v amandmaju predvideno, da se kot odbitno postavko upošteva tudi izdatke za strokovno izobraževanje itd., vendar le do enotno določenega limita. Sicer je tudi ta amandma po mojem nepotreben kompromis, toda vendarle postavlja vse delovne organizacije v enak položaj.

Pri odbitni postavki osebnih dohodkov pa mislim, da je boljše, kar predlaga izvršni svet, to se pravi 1.400 din na pogojno nekvalificiranega delavca, kot pa priznavati celotni znesek bruto osebnih dohodkov po samoupravnih sporazumih. Vztrajati moramo, da so davčne stopnje čvrsto določene in da postavljajo vse delovne organizacije v kolikor se le da enak položaj.

Zaradi tega, po mojem, ne moremo sprejeti tega amandmaja.

Tovariš Polde Maček, prosim!

Polde Maček : Tovariši poslanci, tovariš predsednik! Mislim, da amandma Novega mesta ni sprejemljiv za vse. Kaže, da so Novomeščani videli samo sebe pa tisto, kar sami združujejo, če pa bi v resnici hoteli doseči to, kar pred-

lagajo, bi morali vključiti še nekatere druge zadeve, kot so telesna kultura, kultura, voda, elektrika, bolnice itd. Vsi ti predlogi so znani že od takrat, ko smo govorili o takih odbitnih postavkah pri davku na dohodek delovne organizacije. Amandma je treba proučiti, se sporazumeti, ne pa na hitro nekaj predlagati, kar najbrž ni sprejemljivo za vse. Zaradi tega sem za to, da se upošteva samo tiste odbitne postavke, ki so predpisane že z drugimi predpisi.

Če pa bodo občine v naslednjem letu uvedle ta davek, bodo imele možnost, da odbijejo, kar bodo hotele.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Franci Kuhar.

Franci Kuhar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ne bi vas rad zadrževal, vendar se moram ponovno oglasiti glede predlaganega amandmaja skupščine občine Novo mesto.

Strinjam se, da je potrebno v sistemskem zakonu stvari čim bolj objektivizirati. Tu ni nobenega dvoma. Zaradi tega mi dovolite, da v skladu z diskusijo, ki jo je imel tovariš Maček, predlagam dopolnitev tega amandmaja. Predlagam naslednje besedilo:

»Združil v občini namensko na podlagi samoupravnega sporazuma ali pogodbe, vendar največ v višini 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, izračunanih na osnovah, ki veljajo za pogojno nekvalificirane delavce«.

To bi bilo zares objektivno merilo, ki bi zadovoljilo vse te potrebe in omogočilo nadaljnje samoupravno sporazumevanje tudi na tem področju. Z naše strani pa bi to samoupravno sporazumevanje v vsakem primeru dobilo določeno stimulacijo. Hvala.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Tovariš Florjančič ima besedo.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ker smo že veliko govorili o predlaganih amandmajih, želim povedati mnenje izvršnega sveta oziroma predlagatelja o amandmajih, ki so se v diskusiji pojavili.

Mislim, da je tovariš predsednik zbora zelo pravilno ugotovil, da gre za ponavljanje razprav. Te razprave smo imeli ob predlogu za izdajo zakona, ob osnutku in zdaj spet.

Najbrž je točno, da se organiziranost neke družbe vidi v urejenosti davčnega sistema. Gre namreč za to, da se moramo dogovoriti za sistem, v katerem bomo po enakih osnovah ob približno enakih pogojih plačevali od ustvarjenega dohodka ustrezen delež za pokrivanje splošnih družbenih potreb. Zato so po mojem to neustrezne diskusije o tem ali naj obdavčimo to in ono. Mi obdavčujemo dohodek. Osnova mora biti v zakonu točno določena; ne more torej biti odvisna od ravnanja posameznih subjektov v organizaciji združenega dela ali v posamezni regiji, ker bi to pomenilo, da lahko davčni zavezanci sami prenesejo davčno obveznost na nekoga drugega. Mislim, da take diskusije ni mogoče sprejeti, zato smo se že ob sistemskem zakonu odločno upirali vsem mogočim olajšavam, ker v bistvu pomenijo deformiranje davčne osnove. Če pa se zanje odločimo, je najbrž logično, da morajo veljati za vse enako in da je nemogoče pustiti, da se bodo na enem koncu Slovenije dogovorili drugače kot na drugem.

Isto velja za amandma odbora k 3. členu. Gre namreč za to, katera masa osebnih dohodkov naj bi se štela kot odbitna postavka. Mislim, da smo v dosedanjih diskusijah to že neštetokrat ponovili. Naj takoj opozorim, da bo sprejetje amandmaja pomenilo takojšen pritisk na sindikate in državo, da se zvišajo osebni dohodki. To je popolnoma razumljivo, ker bo vsak, v okviru 37 samoupravnih sporazumov, kolikor jih imamo v gospodarstvu, težil, da bi se osebni dohodek dvignil, kajti s tem se davčna osnova znižuje.

Mislim, da smo v zvezi z davčno politiko neštetokrat povedali, da bo morala biti davčna osnova verjetno še nekaj časa natančno določena in jasna in ne bo mogoče dopuščati kakršnih koli subjektivnih vplivov na obveznosti do družbenopolitične skupnosti.

Zaradi tega izvršni svet vztraja pri besedilu 3. člena. to se pravi, da se kot odbitna postavka upoštevajo osebni dohodki v višini 1400 dinarjev na pogojno nekvalificiranega delavca.

Če bo skupščina sprejela amandma, da se upošteva samoupravni sporazum, potem to pomeni, da bodo na višini davčne obveznosti vplivale tudi vse neusklajenosti znotraj posameznih sporazumov. Seveda bodo s tem nekateri, ki bi sicer morali plačati višji davek, plačevali nižji davek in obratno. Zato še enkrat pravim, da izvršni svet amandmaja odbora k 3. členu ne sprejema in vztraja na predlogu zakona.

Isto je z amandmajem k 11. členu zakona. Odbor je predlagal amandma, ki v bistvu pomeni spremembo 11. člena. Izvršni svet vztraja pri 11. členu kot ga je predlagal in odklanja amandma zbora. Izvršni svet se ne strinja s tem, da se izključi iz zakona olajšava za organizacije združenega dela s področja založniške dejavnosti, kakor tudi ne s tem, da se od davčne osnove odšteje pri komunalnih delovnih organizacijah tisti del dohodka, ki se zbere z osebnim prispevkom za razširitev dejavnosti. Ne bi podrobneje razlagal. Želim povedati samo to, da gre pri komunalnih delovnih organizacijah za specifično ureditev. Prispevek za razširjeno reprodukcijo je in ni cena. Cena je tedaj, ko se zbira, ni pa tedaj, ko se obravnava dohodek komunalnih organizacij. Želim povedati to, da ne bi kazalo zbirati teh prispevkov v okviru komunalnih organizacij, ampak na posebnih računih, ko bi jih družbeno upravljali. Menimo, da je treba narediti to in ne iskati olajšave v davčnem sistemu.

Opredelil bi se tudi do amandmaja, ki ga je predlagala poslanka Ela Ulrih. Čeprav v vsebinskem pogledu, brez dvoma, amandma tovarišice poslanke sledi cilju uporabe teh sredstev, kot jih je opredelil izvršni svet, pa moram vendarle povedati, da iz povsem določenih načelnih razlogov takega amandmaja izvršni svet ne more sprejeti. Menim, da bo treba način uporabljanja teh sredstev v organizacijah združenega dela na področju založniške dejavnosti urejati ali s samoupravnim sporazumom ali pa z družbenim dogovorom. Po ustavnih amandmajih imamo možnost, da se v primeru, če tak samoupravni sporazum ali družbeni dogovor ne doseže zaželenega učinka, lahko družbeni dogovor razglasi za zakonsko veljavnega in splošno obveznega. Menimo, da bi morali v tem primeru iti po tej poti. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Ela Ulrih, prosim.

Ela Ulrih: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Prej sem na kratko obrazložila svoj amandma misleč, da sem že napisala, kar je bilo potrebno za obrazložitev. Ker pa upoštevam, da je bil amandma predložen na

klop in ga zato res niste uspeli prebrati in ker sem bila tudi sicer nekoliko pomanjkljiva, bi želela nekaj stvari še poudariti.

Predvsem bi želela poudariti, da so založbe gospodarske organizacije posebnega družbenega pomena in da so kot take imele do 1971. leta po zveznem zakonu beneficirane obresti. Te obresti so pomenile za založniško dejavnost precejšnje olajšave. Te olajšave so bile namenske, ker so lahko založbe oblikovale programsko politiko skladno z družbenimi zahtevami. Ko je bil regres ukinjen, je SR Slovenija za leto 1972 dala kulturni skupnosti namensko dotacijo, ki je skoraj v celoti pokrila prejšnji regres. To je bilo 400 milijonov din kot nadomestilo za spremenjeni položaj založniških delovnih organizacij in zato, da bi založniške delovne organizacije lahko še naprej izvajale svojo politiko tako, da ne bi preplavljale trga s plažo, ki ima negativne družbene posledice, ampak da bi lahko izdajale take edicije, ki sicer niso rentabilne, so pa za naš narod in našo družbo pomembne.

Organizacije posebnega družbenega pomena so tudi filmska podjetja. Sami veste, da imamo za filmska podjetja uveden filmski prispevek. To so stare pravice, ki so šle tem gospodarskim organizacijam posebnega družbenega pomena v preteklosti. Zdaj teh posebnih dotacij ni več in je treba razmisliti, kako naj v prihodnje naša družba vpliva na izdajateljsko politiko založb.

V naših odborih, tudi v odboru za finance, kot se vidi iz poročila, je to razumljivo tako, da naj ne bi pomenila ta olajšava ugodnejšega položaja založb kot delovnih organizacij. Zato smo menili, da ne bi kazalo preprosto puščati teh sredstev iz naslova davčnih olajšav samim založbam. Res so v založbah sveti založb, ki so družbeni organ in ki imajo vpliv na založniško politiko, vendarle menimo, da bi bilo bolje, če bi bila zagotovljena namenska uporaba teh sredstev. Sredstva naj bi bila pri republiški kulturni skupnosti, ki ima tudi sicer nalogo financirati tisti del založniške dejavnosti, ki je posebnega družbenega pomena.

Če pa bodo ta sredstva ostajala založniškim podjetjem, bi želela opozoriti samo na to, da založniških delovnih organizacij ne ustanavljajo samo družbenopolitične skupnosti ali politične družbene organizacije, ampak da ustanavljajo založniška podjetja tudi verske skupnosti, pa tudi skupine državljanov in da je njihova založniška politika seveda bistveno različna od politike tistih založb, ki jih ustanavljajo družbenopolitične skupnosti in katerih dejavnost nameravamo podpreti.

Gre torej za selekcijo med založbami, predvsem pa za to, da direktno sofinanciramo knjige, za katere je naša družba izredno in posebej zainteresirana.

Zdaj bi odgovorila še na ugotovitev odbora za finance. Res je, da ima kulturna skupnost sredstva za podporo te dejavnosti in bo tudi še v naprej dobršen del svojih sredstev namenjala za ta namen. V preteklem letu je tako uporabila 260 starih milijonov, in sicer za dotacijo knjižnim izdajam, in okoli 300 starih milijonov za dotacijo posameznim revijam. Kulturna skupnost torej že izvaja to politiko, in to z lastnimi sredstvi. Ta sredstva pa bi bila le dodatna, saj bodo znesla le okoli 800 ali 900 starih milijonov. To pa je za uspešno intervencijo na področju izdaje knjig majhen denar, čeprav seveda ni nepomemben.

S tem bi zaključila utemeljitev predloženega amandmaja. Rada pa bi dala še kritično pripombo, čeprav mislim, da ne bi bil odveč niti amandma, in sicer k 2. točki 7. člena tega zakona, ki govori, da se upoštevajo kot odbitna postavka tudi sredstva za regresiranje prehrane, in sicer 60 dinarjev mesečno na zaposlenega delavca. Iz sredstev tega regresiranja pa se ni nikoli kupovala samo

hrana. Delavci so dobili bone v višini 5000 dinarjev na mesec, morda v dveh letnih izplačilih, kar je pomenilo kar precejšen znesek. Eni so resda nabavljali hrano, nabavljali pa so tudi fotoaparate, smučke, viski in podobne zadeve, za kar ta denar ni bil namenjen.

Družbeni namen regresiranja prehrane je, da delavec na delovnem mestu dobi topel obrok, ker se tako povečuje njegova produktivnost, delavec pa ohrani potrebno kondicijo, da lahko zdrži delovnik in tempo dela, ki ga terja sodobna proizvodnja. Če je tako, potem mislim, da bi kazalo to oprostitev postaviti tako, da so davčne olajšave mogoče takrat, kadar delovna organizacija to prehrano resnično organizira. Z davčno olajšavo bi bile delovne organizacije vsaj malo stimulirane za organiziranje prehrane delavcem na delovnem mestu. Če pa prehrana ni organizirana, naj tudi ta sredstva predstavljajo osnovo za odmero davka.

Predsednik Miran Goslar: Tovarišica Ulrihova, prosim te, če v tem primeru daš amandma, če misliš, da je to potrebno.

Ela Ulrih: Predlagam naslednji amandma:

»V 2. točki 7. člena se za besedo »delavca« postavi vejica in doda besedilo: »če je prehrana družbeno organizirana.«

Predsednik Miran Goslar: Karel Forte ima besedo.

Karel Forte: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Čeprav globoko cenim to, da bi podpirali založniško dejavnost, moram reči, da se z amandmajem tovarišice Ulrihove ne strinjam. Ne strinjam se pa zaradi tega, ker bi bilo treba najprej pokazati bilanco fondov teh organizacij, teh založniških hiš in podobnih delovnih organizacij. Moram reči, da so svoje čase v Trbovljah imeli skoraj vsi rudarji naročene izdaje Cankarjeve založbe. Teh knjig ni, razen delavske solidarnosti, nihče dotiral. Danes teh knjig ni več, pač pa se pojavljajo taki in drugačni leksikoni in tako naprej, ki jih zmorejo samo ljudje z večjimi dohodki.

V zvezi z organizacijo družbene prehrane bi rad povedal naslednje: Ne izključujem, da so bile take špekulacije. Samo sprašujem se, ali lahko vse delovne organizacije organizirajo družbeno prehrano za vse delavce in za vse oddelke. V tovarnah je to lahko. Dostikrat pa je tako, da za dopoldansko izmeno hrano lahko organiziramo, za popoldansko izmeno pa je že težje, ker bi bila predraga, še bolj pa to velja za nočno izmeno. Mislim pa, da delavcem zaradi tega, ker ni mogoče organizirati tople prehrane, ne smemo vzeti teh sredstev. Zato sem tudi proti drugemu amandmaju Ele Ulrih. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Franjo Kordiš.

Franjo Kordiš: Če dovolite, bi se pridružil diskusiji predgovornika v zvezi z amandmajem k 7. členu. Družbene prehrane res ni mogoče povsod organizirati. Če vzamete samo cestne ali pa gozdne delavce, ali pa kmetijske delavce. Za vse te, ki delajo na prostem in ne v tovarnah, ni mogoče organizirati družbene prehrane, mislim pa, da jim je treba vseeno omogočiti potreben obrok hrane. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Gregor Klančnik.

Gregor Klančnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Oglašam se v zvezi z današnjo razpravo, ki je v precejšnji meri usmerjena v to, kako bi poiskali možnosti, da se določeni dohodki ali določen del dobička izloči iz obdavčevanja. Kot sem že enkrat poudaril v tem zboru, sem proti iskanju lukenj in možnosti, da se zmanjšuje tisti del dobička, ki se obdavčuje; zlasti pa sem proti temu, da se iščejo izjeme takrat, ko gre za naložbe, pa naj bo to v objekte družbenega standarda ali objekte proizvodnega značaja. Po moji presoji ta zbor vendar greši, ker poudarja, da je treba delati izjeme samo takrat, ko gre za naložbe izven gospodarstva, nihče pa še ni predlagal, da bi se davek zmanjšal v korist gospodarskim naložbam. Tu mislim, da načelno grešimo. Že zadnjič smo govorili, da gre za kvantitativno relativno zelo majhno obdavčitev. Če bi bili občutljivi bolj kot smo, bi morali najprej ugotoviti, da je najbolj obdavčen samoprispevek, ker delavec denar najprej dobi v žep, že pred tem pa moramo na en dinar odvesti okrog 55 para. Verjetno bi bilo bolj pravično, če bi se ta samoprispevek pojavil v dobičku in bi ga nato delovne skupnosti prenesle v skladu skupne porabe in ga od tam v obliki samoprispevka oddale naprej. Če tudi bo prihodnje obremenjen z davkom na dobiček, še daleč ne bo tako obdavčen, kot je zdaj, ko gre prek žepa delavcev v obliki samoprispevka. Nikogar ne nagovarjam, da bi poskušal najti za samoprispevek drugo pot. Govorim samo v zvezi z uvajanjem davka na dobiček in pa v zvezi s predlogi naj pri določenih naložbah delamo izjeme. Zato se ne morem s tem na noben način sprijazniti. Mislim, da moramo vse naložbe enako obravnavati, še posebej pa bi morali, po moji presoji, dati prednost naložbam v poslovne sklade. Takega predloga tu ni bilo in ga tudi sam ne bom predlagal, ker mislim, da nov sistem obdavčevanja pomeni kvalitetni skok. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo? Magda Mihelič.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik! Med sejo sem se posvetovala z odborom o kasneje poslanih amandmajih tovarišice Ulrihove in amandmajih tovariša Kuharja. Osem članov odbora je proti, en član odbora pa je za. Ker sem že tukaj, mi prosim dovolite, da povem, da je v našem poročilu prišlo do tiskovne napake. Prosim, če pogledate stran 3. V besedilu: »6. izdatki za izobraževanje delavcev« je izpadla beseda »strokovno«. Prosim, da to upoštevate in popravite. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Tovariš Roman Rojc.

Roman Rojc: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Ob razpravi tovariša Florjančiča, ki zagovarja stališča izvršnega sveta, menim, da bi bilo potrebno obravnavati sedanje stanje komunalnega gospodarstva. Prosil bi, da se za letošnje leto regulira tako kot to obravnava in podaja naš amandma. To je sprejel tudi predstvanik izvršnega sveta, z domnevo, da se tako formirana sredstva zbirajo centralno in da so izločena iz obračuna dejavnosti komunalnih delovnih organizacij posebnega družbenega pomena.

V zvezi s tem lahko obvestim zbor, da je v postopku formiranje samoupravnih interesnih skupnosti komunalnih delovnih organizacij, kjer bi se

v bodoče zbirala vsa namensko zbrana družbena akumulacija iz cene komunalnih storitev. To bo v prihodnje prispevalo k hitrejši rasti komunalnega gospodarstva v celoti, istočasno pa bo ugodeno tudi stališču izvršnega sveta, ki si po izjavi tovariša Florjančiča prizadeva za uresničitev istih ciljev.

Ker pa omenjena samoupravna interesna skupnost še ni aktivna, bi prosil, da se v letošnjem letu to regulira v smislu danega amandmaja, ker bomo v nasprotnem primeru komunalno gospodarstvo močno osiromašili, predvsem bo manj sredstev za razširjeno reprodukcijo. Na teh sredstvih pa slonijo vsi sprejeti kratkoročni in dolgoročni programi posameznih komunalnih dejavnosti. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Ela Ulrih, prosim.

Ela Ulrih: Prosim za opravičilo, da se ponovno oglašam, vendar se moram zaradi dopolnitve, ki jo je dala tovarišica Miheličeva k amandmaju k 6. členu.

Želela bi, da bi amandma sprejeli brez omejitve »za strokovno izobraževanje«. Zakaj?

Smo v času, ko sprejemamo drugo fazo ustavnih amandmajev, to se pravi spremembo našega celotnega političnega sistema. Delavci bodo neposredno prevzemali funkcije odločanja, ko bodo prek delagacij nastopali od krajevne skupnosti in delovne organizacije do zveznih organov. Za to bo seveda potrebno delavce politično in tudi splošno izobraževati. Iz mnogih podatkov vemo, da je v delovnih organizacijah zaposlenih 60 % delavcev, ki nimajo končane osnovne šole. Delovne organizacije so že v preteklosti pokazale veliko razumevanja in pošiljale in še pošiljajo delavce v večerne šole, kjer pridobivajo osnovno izobrazbo, ki je podlaga za nadaljnje strokovno izobraževanje. Zdi se mi, da ni razloga, da bi izvzeli iz obdavčitve samo sredstva za strokovno izobraževanje, ne pa tudi sredstev za splošno ali samoupravljalsko politično izobraževanje.

Dikcija zveznega zakona nas ne zavezuje, da povzamemo to, kar je v njem sprejeto, zlasti ne, ker sprejemamo zakon v drugačnem času. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Lahko preidemo na glasovanje.

Ela Ulrih (iz klopi): Umikam amandma k 2. točki 7. člena.

Predsednik Miran Goslar: Prehajamo na glasovanje!

Preden preidemo na glasovanje, vas moram obvestiti, da je zakon o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji, to se pravi osnovni zakon, usklađen, ker je enotni zbor ponovno glasoval o spornem amandmaju k 11. členu in ga ni sprejel.

Najprej glasujmo o amandmajih, ki so najbolj sporni. Tu je amandma Francija Kuharja k 9. členu.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (18 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (26 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (13 poslancev.)

Amandma Francija Kuharja ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmaju občine Novo mesto in delegatov občin k 9. členu.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (13 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (29 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (16 poslancev.)

Amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmaju skupščine mesta Ljubljane in delegatov občin k 9. členu.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (20 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (16 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (24 poslancev.)

Tudi ta amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmaju Ele Ulrih k 11. členu.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (12 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (36 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (12 poslancev.)

Tudi ta amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmajih odbora za finance in proračun. Nesporni amandmaji so: k 1. členu, k 6. členu s popravkom »za strokovno izobraževanje«. k 8. členu, da se ta člen črta, k 9. členu in k 10. členu. Glasujmo samo o teh nespornih amandmajih, s katerimi se strinjata izvršni svet in zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za te amandmaje odbora za finance, naj glasuje! (54 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (6 poslancev.)

Amandmaji odbora za finance in proračun k 1., 6., 8., 9. in 10. členu so sprejeti.

Sledi glasovanje o amandmaju odbora k 3. členu. Glasujemo o predlogu odbora.

Kdor je za predlog, naj glasuje! (18 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (21 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (21 poslancev.)

Ta amandma odbora ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmajih k 11. členu. Opozarjam vas, da gre v bistvu za dva predloga. Prvi predlog je, da se 11. člen črta, drugi predlog pa je, da se 11. člen na novo formulira.

Najprej glasujemo o predlogu odbora, da se 11. člen črta. Kdor je za to, naj glasuje! (29 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (19 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (13 poslancev.)

Amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o predlogu odbora, da se vnese nov člen.

Kdor je za predlog odbora, glede komunalnih organizacij, naj glasuje! (29 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (16 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (16 poslancev.)

Tudi ta predlog odbora ni sprejet.

Imamo še amandma zakonodajno-pravne komisije k 12. členu.

Kdor je za, naj glasuje! (53 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Amandma zakonodajno-pravne komisije k 12. členu je sprejet z večino glasov.

Mislim, da smo izčrpali vse amandmaje. Glasujmo o predlogu zakona v celoti.

Kdor je za, naj glasuje! (56 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Zakon o določitvi stopenj odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 je s tem v našem zboru sprejet z večino glasov.

Sekretariat Skupščine SRS
dokumentacija

6. točka dnevnega reda je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976.

Predlagatelj je izvršni svet. Tudi ta predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Torej obravnavamo zakon v zadnji fazi.

Imamo poročila odbora za finance in proračun, zakonodajno-pravne komisije in amandma izvršnega sveta. Kdo želi besedo? Janko Česnik ima besedo.

Janko Česnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Nekaj besed o amandmajih odbora za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije. Sporazumeli smo se, da zboru predlagamo, da se upošteva mnenje zakonodajno-pravne komisije k 1. členu in zato odbor svoj amandma k 1. členu umika. Zakonodajno-pravna komisija pa se strinja z ostalimi amandmaji odbora.

Predsednik Miran Goslar: To se pravi, da so vaša mnenja uskladena. V redu.

Glasujmo o amandmajih odbora za finance in proračun, kot jih je obrazložil tovariš Česnik, in sicer k 1. členu in k 3. a členu.

Kdor je za, naj glasuje! (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Amandmaji odbora za finance in proračun so sprejeti z večino glasov.

Sledi še amandma izvršnega sveta k 1. b členu. Kdor je za, naj glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (5 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.)

Amandma izvršnega sveta je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976.

Kdor je za, naj glasuje! (46 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Zakon je sprejet z večino glasov.

7. točka dnevnega reda, je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji.

Predlagatelj je izvršni svet, ki predlaga skrajšani postopek. Ali se strinjamo? (Da.) Torej obravnavamo zakon v zadnji fazi. Imamo pismeno poročilo odbora za finance in proračun, poročilo zakonodajno-pravne komisije in amandmaje izvršnega sveta.

Začenjam razpravo. Se kdo javi k besedi? (Nihče.) Lahko glasujemo?

Glasujmo najprej o amandmajih izvršnega sveta k 3. b členu. Kdor je za te amandmaje izvršnega sveta, naj prosim glasuje. (45 poslancev glasuje za.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.) Je kdo proti? (Nihče.)

Amandmaji izvršnega sveta so sprejeti z večino glasov.

Sledi glasovanje o amandmaju odbora za finance in proračun k 3. a členu. Se izvršni svet strinja? (Da.)

Kdor je za ta člen, naj prosim glasuje! (45 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Amandma odbora k 3. a členu je sprejet z večino glasov.

Glasujmo o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje. (47 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

8. točka dnevnega reda je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom za skrajšani postopek strinjamo.

Odbor za finance in proračun in zakonodajno-pravna komisija sta dala pismeni poročili. Ali kdo želi besedo? Tovariš Franci Gerbec, prosim.

Franci Gerbec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci. Prosil bi, da predstavnik izvršnega sveta vsebinsko pojasni stališče o amandmaju odbora.

Predsednik Miran Goslar: Tovariš Marjan Dolenc ima besedo.

Marjan Dolenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Izvršni svet se ne strinja s tem predlogom, ker meni, da bi ta predlog, po katerem naj bi sredstva za beneficiranje izgradnje letaliških objektov dobili iz vira, ki ga namenjamo za beneficije v turizmu, po isti logiki omogočal enake zahtevke tudi drugim prevoznikom, ki prevažajo turiste bodisi po cestah, po železnici, po morju itd. Ne zanikamo tega, da se del turistov pripelje z letali in ne zanikamo pomena letalskega prometa za razvoj turizma, mislimo pa, da se tega vprašanja ne da urejati s tem zakonom.

Ne strinjamo se iz finančnih razlogov. V letošnjem letu smo namenili za razvoj turizma v obliki beneficij samo eno milijardo in pol. Mislimo, da bi tako ta sredstva po nepotrebnem razbijali in jih okrnili.

Ob tem pa vas obveščam, da je izvršni svet pred dvema dnevoma sprejel sklep, da se v skladu s priporočilom, ki je bilo dano na eni izmed sej odborov, prouči gradnjo infrastrukturnih letališčnih objektov in predlagal tej skupščini ustrezen sistem financiranja. Hvala.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Besedo ima Magda Mihelič.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite, da dam majhen redakcijski ali lepotni popravek k 12. a členu. Druga in tretja vrsta naj se glasita: »zakona bo SR Slovenija poravnala tistim poslovnim bankam in drugim organizacijam združenega dela, ki so dali kredite in to v letih«.

Predsednik Miran Goslar: Najprej glasujmo o amandmaju odbora k 1. členu.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (17 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (14 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (18 poslancev.)

Amandma k 1. členu ni sprejet.

Glasujmo o redakcijskem amandmaju k 15. a členu, ki ga je predlagala tovarišica Miheličeva.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (9 poslancev.)

Amandma k 15. a členu je sprejet z večino glasov.

Glasujmo o predlogu zakona v celoti.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (46 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Zakon je sprejet z večino glasov. Obenem zapišimo izjavo tovariša Dolenca, da bo izvršni svet predložil sistem financiranja za izgradnjo letališč za javni promet v Sloveniji in počakajmo na gradivo.

Sledi 9. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Obravnavamo predlog v zadnji fazi. Imamo pismeni poročili odbora za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije.

Kdo želi razpravljati? Ne želi nihče? Če ne, glasujmo o predlogu zakona. Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Zakon je sprejet z večino glasov.

Sledi 10. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Imamo poročilo odbora za finance in proračun in poročilo zakonodajno-pravne komisije.

Želi kdo besedo? Ne želi. Glasujmo o amandmaju odbora za finance in proračun k 4. členu. Ali se izvršni svet strinja? (Da.)

Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o predlogu zakona v celoti.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Zakon je sprejet z večino glasov.

Sledi 11. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov.

Izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Imamo poročili odloka za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije.

Želi kdo besedo? Če ne, glasujmo o predlogu zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (45 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Zakon je sprejet z večino glasov.

Sledi 12. točka dnevnega reda, to je predlog odloka o obveznostih, ki jih SR Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za

nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Ugotavljam, da se s predlogom strinjamo. Imamo poročili odbora za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije. Dobili ste tudi amandma Rada Pušenjaka, ki pa ga je potem umaknil.

Razprava. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Glasujmo o predlogu odloka. Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet z večino glasov.

Predlagam odmor do 13.30.

(Seja je bila prekinjena ob 12.45 in se je nadaljevala ob 14 uri.)

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, na poslanska vprašanja.

Na poslansko vprašanje Staneta Jenka z dne 31. 1. bo odgovoril Ivo Klemenčič, namestnik republiškega sekretarja za gospodarstvo. Prosim!

Ivo Klemenčič: Tovarišica predsednica, tovariši poslanci! Na vprašanje tovariša poslanca Staneta Jenka glede izdelave študije o gradnji rafinerije daje izvršni svet SR Slovenije tale odgovor:

1. Izdelava analize, ki naj pokaže možne rešitve, s katerimi se bo dalo zagotoviti nemoteno in racionalno oskrbo gospodarstva s tekočimi gorivi, je v fazi obdelave. Ker je snov zahtevna, dogovarjajočih kadrov pa primanjkuje, bo sekretariat poskrbel, da bodo rezultati na razpolago čimprej.

2. O akciji podjetja »Sermin« iz Kopra, ki si je kot program zastavilo gradnjo rafinerije, izvršni svet ni razpravljal. Republiški sekretariat za gospodarstvo ocenjuje, da je aktivnost na tem področju koristna, če je uskladena s splošnimi interesi republike. Kot tako jo bo izvršni svet SR Slovenije nedvomno upošteval pri odločitvah, ki jih bo sprejel na osnovi omenjene analize. Hvala.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Na poslansko vprašanje Andreja Smrekarja odgovarja Miro Kert. Prosim.

Miro Kert: Poslanec republiškega zbora skupščine SR Slovenije, tovariš Andrej Smrekar, je v zvezi z izvajanjem zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov postavil izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije naslednji vprašanji:

Kdaj naj v smislu 8. člena zakona vemo, da se je začelo črpanje kreditov? Kdaj bo zvezni sekretar za finance izdal natančno pojasnilo v smislu 9. člena omenjenega zakona?

Na poslanski vprašanji dajemo naslednja odgovora:

1. Izraz »začetek črpanja kreditov«, ki ga uporablja zakon, se nedvomno nanaša na tiste posamične investicijske kredite za osnovna sredstva, ki jih je banka dovolila neposredno investitorju. Po našem mnenju se na odobrene namenske kredite hranilno-kreditnim službam, s katerimi se zagotavljajo dopolnilna sredstva, določila tega zakona ne nanašajo. V primeru, ko so odobreni taki namenski krediti, je torej tudi nepomembno vprašanje o začetku črpanja

kreditov, ki pa sicer ni nejasen. Začetek črpanja pomeni katerokoli minimalno porabo sredstev iz odobrene kreditne linije.

2. Za izvajanje zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov so potrebni podzakonski predpisi. V tretjem odstavku 6. člena je predvideno, da zvezni izvršni svet izda natančnejše predpise o tem, kaj se šteje za infrastrukturne objekte po tem zakonu. Po 9. členu zakona pa zvezni sekretar za finance izda natančnejše predpise o načinu ugotavljanja in zagotavljanja lastnih sredstev za udeležbo pri investiciji in o tem, kdo je uporabnik družbenih sredstev izven gospodarstva po 6. členu tega zakona. Doslej je zvezni sekretar za finance izdal odredbo, kdo od tistih, ki opravljajo negospodarsko dejavnost, je uporabnik družbenih sredstev. Odredba je bila uveljavljena v Uradnem listu, številka 9/73 z dne 22. 2. 1973. Točnejši termin objave podzakonske materije, ki naj bi uredila načine ugotavljanja in zagotavljanja lastnih sredstev za udeležbo pri investiciji ter določila, kaj so infrastrukturni objekti po tem zakonu, izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije še ni na voljo. Po zadnjih informacijah bo zvezni izvršni svet razpravljal o tem še v tem tednu. Hvala.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Hvala. Na poslansko vprašanje Staneta Jenka z dne 14. 2. bo odgovoril Marjan Ekart, pomočnik republiškega sekretarja za finance.

Marjan Ekart: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Tovariš Stane Jenko, poslanec republiškega zbora skupščine SR Slovenije, je v svojem poslanskem vprašanju načel problem v zvezi s spremembo odredbe o plačevanju dohodkov družbenopolitičnih skupnosti interesnih skupnosti in skladov, objavljene v Uradnem listu SFRJ, št. 70/72, s katero so bili ukinjeni dosedanji zbirni predhodni računi in so od 1. januarja letos izplačevalci osebnih dohodkov dolžni plačevati davke in prispevke neposredno na račune posameznih uporabnikov po občinah, glede na prebivališče zaposlenih delavcev oziroma njihovih družin.

Poslanec Stane Jenko s tem v zvezi opozarja, da pomeni predpisani način dela za gospodarske organizacije precejšnjo obremenitev. Posamezne gospodarske organizacije imajo zaposlene delavce tudi iz več kot 120 občin in morajo ob taki rešitvi mesečno napisati od 1900 pa do 3000 virmanskih nalogov.

Poslanec sprašuje, ali je res potrebno in upravičeno, da obremenjujemo gospodarske organizacije z dodatnim administrativnim delom in dodatnimi finančnimi obremenitvami, in ali je postopek v skladu s principi in cilji tolikokrat proklamirane stabilizacije, katere namen je razbremenitev gospodarstva, ne pa obratno. Ali ni to oživljanje birokracije, katere ne bi smelo biti v naši samoupravni družbi? Odgovor:

Tovariš poslanec Stane Jenko v svojem vprašanju pravilno ugotavlja, da je bil s spremembo odredbe bistveno povečan obseg administrativnih del v zvezi z odvajanjem prispevkov in davkov, ki se plačujejo iz osebnih dohodkov. To potrjujejo tudi podatki službe družbenega knjigovodstva. Tako je 13 izbranih podjetij po dosedanjih predpisih bilo dolžno ob mesečnem izplačilu osebnih dohodkov izpolniti 1714 virmanskih nalogov, po novem predpisu pa kar 17 344 takih nalogov. Izvršni svet skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je ob odločitvi za tako spremembo, ob morebitnih prednostih take rešitve, bilo očitno povsem zanemarjeno ali vsaj ne dovolj pretehtano vprašanje racionalnosti njenega izvajanja. Sredi intenzivnih naporov za gospodarsko in družbeno stabilizacijo in naporov za racionalno gospodarjenje ter varčevanje brez dvoma ne bi smeli

sprejemati odločitev, ki nekomu nalagajo ne najbolj nujno potrebno dodatno administrativno delo.

Republiški sekretariat za finance je na ta problem že opozoril zvezni sekretariat za finance in predlagal, da se ponovno uvedejo zbirni prehodni računi. Svoje pripombe in predloge pa je službi družbenega knjigovodstva Jugoslavije posredovala tudi slovenska centrala SDK.

Na pobudo predstavnika iz SR Slovenije pa bo to vprašanje na prvi seji obravnaval tudi medrepubliški komite za področje financ. Izvršni svet podpira predloge, da se ponovno vzpostavijo zbirni prehodni računi; če pa analize dosedanjega funkcioniranja teh računov kažejo, da je bila ureditev pomanjkljiva, pa je potrebno proučiti, v čem se ta ureditev lahko izpopolni. Izvršni svet si bo prizadeval, da se ta vprašanja čimprej proučijo in da se uveljavi racionalna rešitev v tehniki odvajanja prispevkov in davkov.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Hvala! Na poslansko vprašanje Rada Pušenjaka z dne 14. 2. 1973 bo odgovoril Lado Gorišek, pomočnik republiškega sekretarja za urbanizem.

Lado Gorišek: Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši poslanci! Poslanec tovariš Rado Pušenjak sprašuje, kako bodo financirana vodnogospodarska dela v letu 1973 na območju Drave in Mure, ki so bila sprejeta z dodatnim srednjeročnim programom po katastrofalnih poplavah na tem območju. Uresničitev programa je ogrožena, ker ni kritja niti za prvotni program, niti ni moč dobiti sredstev za odplačilo kratkoročnega posojila, ki ga je najela splošna vodna skupnost Drava—Mura v višini 8 600 000 din za popravilo največjih poškodb vodnih objektov. Ta kredit mora splošna vodna skupnost vrniti iz sredstev za vzdrževanje objektov, kar lahko bistveno poslabša položaj vodnega gospodarstva na tem območju. Ker niso predvidena sredstva za vodni sklad SR Slovenije v predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev za izravnavo v gospodarstvu, sprašuje izvršni svet, kaj bo ukrenil, da bi lahko že v letošnjem letu začeli urejati vodne tokove, kot to pričakujejo občani v severovzhodni Sloveniji.

Odgovor: Iz predloga letošnjega finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije je razvidno, da namerava upravni odbor sklada kljub omejenim sredstvom in zveznim restrikcijam, s katerimi se letos ne smejo povečati dohodki nad ravnijo lanskega leta, povečati naložbe na lani poplavljenih območjih.

Sredstva za urejanje vodnega režima bodo za omenjena poplavna področja povečana za 47 %. V letu 1972 je vodni sklad v dela na tem ozemlju vložil 5,1 milijona dinarjev, v letu 1973 pa predvideva 7,5 milijona dinarjev. 7,5 milijona dinarjev pa je 36 % vseh sredstev sklada, predvidenih za urejanje vodotokov na vsem območju Slovenije. Glede na skromna in omejena sredstva je takšen delež za omenjeno območje še vedno v skladu s sprejetim srednjeročnim planom vodnega sklada SR Slovenije.

Izvršni svet Slovenije in upravni odbor vodnega sklada si prizadevata, da bi dodatna sredstva za povečanje naložb za ureditev vodnogospodarskih razmer na Muri že v letošnjem letu dobila s premostitvenimi krediti vsaj za dobo 5 let v višini do 20 milijonov din in da se plačilo v letu 1972 zapadle obveznosti v višini 8,6 milijona din odloži za dobo 5 let. Definitivno teh možnosti ni mogoče oceniti, ker so potrebni še novi bilančni računi zaradi zadnjega razvrednotenja dinarja.

Če teh predvidevanj ne bi mogli realizirati, preostane samo še možnost zbiranja dodatnih sredstev na podlagi družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov za potrebe interesne skupnosti. Pri tem pa moramo upoštevati, da razvitejša območja Slovenije že danes prispevajo vodnim skladom na svojem območju letno že več kot 50 milijonov dinarjev. Pri tem niso upoštevane naložbe za vodovodne naprave in kanalizacijo.

Dokončnega predloga za rešitev problema v tem trenutku še ni mogoče dati. Ta bo znan čez dva meseca, ko bo dopolnjen letni finančni načrt vodnega sklada ali pa letni plan splošne vodne skupnosti Drava—Mura. Lahko pa poslancu zagotovimo, da intenzivno iščemo rešitev in da želi izvršni svet realizirati predvidene naložbe na Muri in Dravi, ki so bile sprejete lansko leto po katastrofalnih poplavah. Hvala lepa!

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Na drugo vprašanje tovariša Pušenjaka o plačevanju davka na cestna motorna vozila bo izvršni svet odgovoril na prihodnji seji.

Na poslansko vprašanje Zdravka Dolinška z dne 14. 2. bo odgovoril Ljubo Levstik, pomočnik republiškega sekretarja za gospodarstvo.

Ljubo Levstik: Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši poslanci! Na vprašanje tovariša Zdravka Dolinška, poslanca republiškega zbora skupščine SR Slovenije, v zvezi s škodo na vozilih, nastalo zaradi malomarnega vzdrževanja javnih cest, dajemo naslednji odgovor:

Zakon o javnih cestah določa v 55. členu, da je treba javne ceste vzdrževati v takem stanju, da je mogoč promet, za katerega so namenjene, in sicer na tak način in ob takih pogojih, kot to določa ta zakon in drugi predpisi o javnih cestah ter predpisi o prometu na javnih cestah.

20. člen tega zakona določa, da republiška skupnost za ceste naroči s posebno pogodbo cestnim podjetjem, da vzdržujejo javne regionalne in magistralne ceste. Kakovost vzdrževanja pa bo predpisal posebni pravilnik republiškega sekretarja za gospodarstvo, ki je v pripravi. Drugi prometni predpisi urejajo samo režim prometa na cestah.

Zakon o javnih cestah določa v 107. členu, da se z denarno kaznijo od 3000 do 100 000 din kaznuje za gospodarski prestopek organizacija, ki je prevzela vzdrževanje javne ceste, to je cestno podjetje, če ne usposobi ali ne vzdržuje javne ceste za tak promet, kot to določa predpis o javnih cestah in predpis o prometu na javnih cestah, to je v skladu z določilom že omenjenega 55. člena citiranega zakona. Z denarno kaznijo od 300 do 3000 din se lahko kaznuje odgovorna oseba organizacije, ki je prevzela vzdrževanje. Hvala lepa.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Ali ima kdo kakšna dodatna vprašanja? Tovariš Kreft ima besedo.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Republiškemu sekretariatu za gospodarstvo postavljam naslednje poslansko vprašanje:

Doslej smo poudarjali, da je potrebno stimulirati predvsem izvoz končnih izdelkov, ker je mogoče z dodatno predelavo surovin zaposliti večje število delavcev. Poudarili smo dalje, da se z izvozom končnih izdelkov doseže večji devizni učinek pri relativno majhnih dopolnilnih naložbah. Surovine in reprodukcijski material pa naj bi izvažali le, če jih imamo na pretek in če je tak

izvoz rentabilen brez večjih premij. Sedaj pa so v pripravi predpisi, da bi stimulirali izvoz surovin in reprodukcijskega materiala ne glede na domače potrebe in rentabilnost predvsem z večjimi premijami v škodo končnih izdelkov, katerim bi celo zmanjšali izvozne premije.

Vprašujem, ali je taka izvozna usmeritev upravičena v času, ko želimo zaposliti doma čim več delavcev in ko se trudimo, da bi dosegli stabilizacijo tudi s povečanjem obsega proizvodnje in proizvodnosti.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Tovarišica Vida Kastrin ima besedo.

Vida Kastrin: V Uradnem listu SRS, št. 6 z dne 21. februarja 1973 smo prebrali odlok o ukrepih družbene kontrole cen iz pristojnosti republike, ki med drugim znižuje maržo lekarnam od 18 na 16 %. Vemo, da so lekarne zdravstvene ustanove, ki poslujejo po gospodarskem principu. Vemo tudi, da je lekarniška mreža premajhna in sila zastarela; zato imajo mnoge lekarne dovoljeno samo omejeno poslovanje. Naj naštejem le nekatere: Radovljica, Cerknica, Bovec, Kobarid, Most na Soči, Dornberg, Dobrovo v Brdih, Mozirje, Šoštanj, Radlje, Prevalje, Črna, lekarne v Prekmurju in celo v Ljubljani so takšne lekarne, Tabor in Moste. Centralna lekarna je pa bila obnovljena leta 1946.

Omenim naj še to, da bi morale imeti lekarne minimalno zalogo zdravil vsaj za en mesec, po zahtevah narodne obrambe pa od treh do šest mesecev. Lekarne morajo z lastnimi sredstvi skrbeti za vzdrževanje in reprodukcijo. Prosim, da izvršni svet odgovori na vprašanje, ali je bil pred sprejetjem navedenega odloka kompleksno analiziran vir dohodkov lekarn, ob upoštevanju vseh že sprejetih stabilizacijskih ukrepov, ali so se pred sprejetjem odloka posvetovali tudi z lekarnami, ali se je morda poskušalo s samoupravnim dogovarjanjem kako drugače zmanjšati stroške socialnega zavarovanja. V prometu lekarn je namreč socialno zavarovanje udeleženo s 65 %, zasebni sektor pa s 35 % sredstev.

Kdo bo za naprej prevzel odgovornost in skrb za vzdrževanje enostavne in razširjene reprodukcije lekarn v republiki, ker je že sedaj jasno, da lekarne tega ne bodo zmogle same?

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Še kdo želi besedo? Besedo ima Zoran Lešnik.

Zoran Lešnik: Tovarišica podpredsednica! V zvezi z vprašanjem o mesu imam naslednji predlog. Čeprav sem bil z odgovorom zadovoljen, so zadnji ukrepi ponovne zamrznitve cen in devalvacija, ob severni meji povzročili še večje pomanjkanje mesa. Ljudje so si pomagali tako, da so prinašali meso iz sosednje Avstrije. Najnovejši ukrep zaradi slinovke in parkljevke pa prepoveduje kakršnokoli vnašanje mesa, mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov iz sosednje Avstrije in Madžarske. Slišal sem pa, da so državne rezerve polne mesa. Zato predlagam republiškemu izvršnemu svetu, da stori vse potrebno, da bi državne rezerve v tej kritični situaciji intervenirale s svojimi zalogami mesa. Verjetno je vloga državnih rezerv ta, da v krizi intervenirajo, ne pa da špekulirajo in čakajo na dvig cen ali pa na uskladitev cen mesa in mesnih izdelkov in da se šele takrat pojavijo s svojimi proizvodi na tržišču.

Torej ni to poslansko vprašanje, ampak predlog. Odgovor na poslansko vprašanje lahko dobim v najboljšem primeru šele na naslednji seji, takrat pa bo verjetno že prepozno. Da me ne bi napačno razumeli, ukrep o prepovedi vnašanja mesa in mesnih izdelkov ali pa živinorejskih proizvodov odobravam. Potrebni so strogi ukrepi za preprečitev epidemije.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Še kdo želi besedo? Ali lahko izvršni svet odgovori na predlog tovariša Lešnika? Tovariš Klemenčič, ali lahko odgovoriš še na poslansko vprašanje Ivana Krefta z dne 14. februarja.

Ivo Klemenčič: Tovarišu poslancu Ivanu Kreftu daje sekretariat za gospodarstvo na vprašanje glede možnosti priključitve rafinerije nafte v Lendavi na predvideno naftovodno mrežo v Jugoslaviji naslednji odgovor. Republiški sekretariat za gospodarstvo je ugotovil, da obrat zagrebške industrije nafte v Lendavi sodeluje pri planiranju gradnje naftovoda, ki ga pripravlja INA Zagreb. Projekt, po katerem naj bi se oskrbovale z nafto vse sedanje jugoslovanske rafinerije, predvideva tudi odcep proti madžarski meji. V primeru realizacije tega projekta bi se tudi obrat v Lendavi priključil na ta naftovod. S tem bi si zagotovil ugoden transport surovine za sedanje in perspektivne potrebe. Ob tej priložnosti moram ugotoviti, da SR Slovenija ni bila vključena v razprave o gradnji naftovodov v Jugoslaviji in da je o tem izvršni svet Slovenije opozoril zvezno vlado s pismenim dopisom. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Ali je še kakšno vprašanje? Če ne, je ta točka zaključena. Besedo ima tovariš Zidar.

Milovan Zidar: Tovariš predsednik! Na urgenco tovariša poslanca Zorana Lešnika lahko dam le splošen odgovor, brez podrobnih podatkov.

Medrepubliški komite za trg in cene je to problematiko pred kratkim ponovno obravnaval. Sprejel je sklep, da se problem cene mesa izvzame iz splošnega dogovora republik in pokrajin. Ker bo postopek o cenah še nekaj časa trajal, naj se na tem področju nemudoma sprejmejo ustrezni ukrepi. Predsednik komiteja nas je obvestil, da bo zvezni izvršni svet na prihodnji seji obravnaval to problematiko in sprejel ustrezne ukrepe. Odobril bo tudi intervencijski uvoz posameznih vrst mesa, rezervam pa bo dal nalog, da ustrezno ukrepajo. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to so volitve in imenovanja.

Tu imamo dve stvari. Najprej je predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstavnika v ta svet. Izvršni svet in prosvetno-kulturni zbor se s predlogom strinjata. Želi kdo besedo? Ne javi se nihče.

Glasujemo! Kdor je za, naj glasuje! (48 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Odlok je sprejet z večino glasov.

Ugotavljam, da smo v svet inštituta za ekonomske raziskave v Ljubljani imenovali Jožeta Zakonjška, diplomiranega ekonomista, samostojnega svetovalca v skupščini SR Slovenije. Po enega delegata pa delegirajo v svet gospo-

darska zbornica SR Slovenije, Zveza ekonomistov Slovenije, Ekonomska fakulteta v Ljubljani in Zavod SR Slovenije za planiranje.

Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Izvršni svet in prosvetno-kulturni zbor se s predlogom strinjata. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, glasujemo.

Kdor je za, naj glasuje! (48 poslancev za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo soglasno imenovan Leopold Kejžar, sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko.

Ta točka je izčrpana in prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973.

Predlagatelj je izvršni svet. K predlogu zakona ste še prejeli dodatno obrazložitev republiškega sekretariata za urbanizem. Predlog zakona so obravnavali odbor za urbanizem in stanovanjsko ter komunalno gospodarstvo, odbor za finance in proračun in zakonodajno-pravna komisija. Vsi so dobili pismena poročila. Delegati občin so dali mnenja, stališča in predloge.

Poleg tega imamo tudi amandma skupščine mesta Ljubljane.

Razprava. Kdo želi besedo? Nihče se ne javi. Besedo želi Vinko Jurkas, delegat zasedanja delegatov občin.

Vinko Jurkas: Tovariši poslanci! Zasedanje delegatov je k predlogu zakona sprejelo amandma, ki ga je dalo mesto Ljubljana. Zasedanje vztraja, da zbor o njem glasuje.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? (Nihče se ne javi.) Prehajamo na glasovanje o amandmajih, ki jih je prečej.

Najprej glasujemo o amandmajih delegatov občin k 3. in 6. členu. Kako je s temi amandmaji?

Magda Mihelič (iz klopi): Odbor ne sprejema amandmaja k 3. členu.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima tovariš Gorišek, prosim!

Lado Gorišek: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Izvršni svet sprejema amandma k 6. členu, ne sprejema pa amandmaja, ki ga je dala mestna skupščina k 3. f členu.

Obrazložitev je naslednja: ta člen predvideva, naj bi organizacije za oskrbo z vodo prispevale 0,20 dinarja vodnega prsipevka za en m^3 vode. V Sloveniji je organizirano oskrbovanih s pitno vodo le 51 % prebivalcev, to je približno 900 000 ljudi. Vsi drugi se preskrbujejo z vodo iz vodnjakov, potokov ali pa imajo manjše privatne vodovode.

Glede na to je dal vodni sklad v zadnjih letih precej sredstev za gradnjo regionalnih vodovodov na manj razvitih območjih in na območjih, kjer so z vodo v deficitu. Da bo zbiranje sredstev pravično, naj plačujejo vsi tisti, ki vodo trošijo, zato je predvideno, da plačujejo prispevek vsi občani, ki trošijo vodo. Amandma, ki ga je dala Ljubljana, je utemeljen s tem, da se v Ljubljani načrpa 25 milijonov m^3 vode; proda pa se je le 18 milijonov m^3. Od teh 18 milijonov m^3

vode porabijo občani za svoje potrebe, tudi za pranje avtomobilov, le 8 milijonov m^3. Meritve v Savskem naselju so pokazale, da se porabi na osebo na dan 150 l. To je največja potrošnja v Sloveniji. Če to dejstvo upoštevamo, bi se povečala obremenitev občanov na dan za 3 pare, oziroma na leto za 10 din in 85 par. Poudariti pa moram, da je v Sloveniji potrošnja zelo različna, saj se giblje med 20 in 200 l na osebo.

V Ljubljani se potroši v gospodinjstvih le 40 do 50 % vode. Če pri tem še upoštevamo, da je v Ljubljani cena enega m^3 vode 1,40 dinarja, bi se cena enega m^3 vode povečala od 1,40 na 1,50 dinarja oziroma za 7 %. Zaradi te minimalne podražitve je izvršni svet amandma odklonil. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Rado Pušenjak ima besedo.

Rado Pušenjak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Rad bi opozoril zbor na glasovanje lanskega oktobra, ko je soglasno odobril prvi in dodatni program vodnogospodarskih del.

Opozoril bi zbor tudi na dejstvo, da smo meseca decembra soglasno izglasovali petletni program, ki obsega tudi vse naše sklepe v zvezi z vodnogospodarskimi deli. Glede na to smo dolžni sprejeti rešitve, ki jih predlaga izvršni svet.

Obžalujem, tovariši in tovarišice, da tako slabo skrbimo za tiste ljudi, ki jih vsako leto prizadenejo poplave.

Predsednik Miran Goslar: Kdo še želi besedo? Besedo ima Avgust Majerič.

Avgust Majerič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Z amandmajem mesta Ljubljane me je seznanil mestni vodovod v Mariboru. Delavci so mi povedali, da je podjetje na robu rentabilnosti in da nima sredstev za razširjeno reprodukcijo. Mesto se širi z novimi naselji, ki pa so brez vode. Občani pritiskajo na vodovod za nove investicije, vendar zanje nima sredstev. Poleg tega je mestni vodovod dolžan skrbeti za zavarovanje vodnih območij oziroma za ureditev vodnega režima.

Ali je v takšnih razmerah upravičena obdavčitev vode? Več let je bila cena vode zaradi različnih političnih razlogov zamrznjena. Strinjam se, da predvideni prispevek ne predstavlja visoke obremenitve, vendar vprašujem, zakaj so bili doslej zavrnjeni vsi predlogi za uvedbo ekonomske cene vode. Zoper te predloge so bili vedno protesti na občinskih skupščinah, češ da se bi znižal standard občanov. To pa ni res, kajti potrošnja vode se povečuje skladno z naraščajočim standardom.

Pri 13. členu predloga zakona pa gre še za načelno vprašanje. Podražitev se predlaga v času zamrznitve cen. Vsi že nestrpno čakajo odmrznitev. Tedaj bodo cene bliskovito zbezljale. Za ta trenutek že zdaj pripravljamo zakone s podobnimi klavzulami, kot je tale v 13. členu. S tem izkazujemo pravzaprav lastno nezrelost, neresen in negativen odnos do stabilizacije. S tem pa seveda nikakor ne nasprotujem zahtevi tovariša Pušenjaka. Pri takih predlogih se moramo soočiti z vso družbenoekonomsko problematiko. Ne moremo se en dan zaradi sentimentalnosti odločiti za vodno gospodarstvo, drugi dan za zvišanje standarda in tretji dan za razbremenitev gospodarstva. Vsega hkrati ni mogoče uresničiti.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Miloš Polič.

Miloš Polič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Leta 1968 smo sprejeli resolucijo, ki določa politiko na področju vodnega gospodarstva. Danes, leta 1973, pa razpravljamo tako kot pred sprejetjem resolucije. To je zanimivo! Takšne razprave so verjetno posledica nepoznavanja kritične situacije pri oskrbi z vodo. Naj omenim nekatere probleme:

1. Vodni rezervati so vedno bolj ogroženi zaradi neustreznega urbanističnega programiranja na posameznih območjih. Na Ptujskem polju ni več rezervatov, ki smo jih bili planirali.

2. Naše reke so iz dneva v dan večji odnašalec nesnage. Ne zavedamo se, da je v tehnologiji voda surovina, sredstvo za izvajanje tehnološkega procesa čiščenja ali hlajenja, in da je v ceno proizvoda vračunana tudi voda, ki tako malo stane. Ne morem razumeti, da se nekateri tako močno upirajo predlagani podražitvi, kako šele, če bi zaračunali samo tisto vodo, ki jo Ljubljančani popijejo v vinu za drage denarje, bi ta strošek pokrili. Voda je osnovna življenjska dobrina. Zato moramo zagotoviti sredstva za zavarovanje območij pitne vode, na primer Sorškega polja, ki je za Ljubljano neprecenljive vrednosti. Vemo, kaj se dogaja na Sorškem polju. Če ne bomo ničesar storili za zavarovanje tega rezervata, ga bomo leta 2000 izgubili. Problem onesnaženja voda je pri nas tako kritičen, da se je že pri projektiranju naše nuklearne centrale postavilo vprašanje, kaj napraviti z odpadnimi vodami iz tovarne celuloze v Krškem in pa z vodo, ki bo prišla iz centrale s temperaturo 30 stopinj. Od Brežic dalje proti Zagrebu bo v vodi prišlo do gnitja.

Glede na vse povedano menim, da je predlog izvršnega sveta premišljen in da ga je potrebno sprejeti. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Prosim za pojasnilo! Ne razumem amandmaja k 6. členu. Verjetno je še kdo med nami, ki ga ne razume. Kaj pomeni »kar ne more biti manjše«. Naj nekdo to obrazloži.

Vlado Gorišek: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! 6. člen se glasi: »Občani, zavezanci davka iz osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti, plačujejo namesto prispevka iz 2., 3. in 4. člena tega zakona vodni prispevek v višini 1,5 % od katastrskega dohodka od negozdnih površin.« Amandma pa stremi za tem, da bi bili vodnega prispevka iz tega člena oproščeni občani, ki ne plačujejo katastrskega dohodka, in občani, ki plačujejo odškodnino po določbah iz prve in tretje točke 87. člena temeljnega zakona o vodah. Ta vodni prispevek oziroma odškodnina ne sme biti manjša od vodnega prispevka po določbah prvega odstavka tega člena. To pomeni, da ne sme biti manjša od 1,5 % katastrskega dohodka od negozdnih površin. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: To je že res, samo amandma ni v slovenščini. Verjetno bi morala biti tu pika in novi odstavek, da bi bil razumljiv.

Prosim, tovariš Lešnik ima besedo.

Zoran Lešnik: Menim, da tovariš Gorišek ni pravilno obrazložil računa. Res je, da ne gre za veliko obremenitev družinskega člana. Vendar, če hočemo izboljšati oskrbo z vodo, bo potrebno vodo znova podražiti. Za razširjeno reprodukcijo bo potrebna še ena podražitev. Vsaka podražitev pa nekaj

pomeni. V tem se pridružujem tovarišu Majeriču. Vprašanje je, ali smo ali nismo za stabilizacijo, ali bodo letos povečane cene za 11 do 20 %. To je ena stvar. Podpiram predlog zasedanja delegatov občin. Vprašanje je le, kaj je z vodovodi, ki so jih občani zgradili z lastnim denarjem. Ali bodo morali tudi ti občani plačati od kubika vode 20 starih dinarjev prispevka? Ali bo ta prispevek bremenil samo vodovodna podjetja? Opozorim naj, da ta prispevek za posamezne vodovodne delovne organizacije ni tako majhen. Mariborski vodovod bi moral plačati 90 starih milijonov dinarjev, lani pa je imel le 101 stari milijon dinarja ostanka dohodka, ki naj bi ga porabil za razširjeno reprodukcijo.

Ob vsem tem pa moram povedati, da je tudi na območju tega podjetja oskrba z vodo izredno slaba. Izviri vode so sicer močni, ni pa razvito vodovodno omrežje, saj je bližnja okolica mesta brez njega. Če bo treba plačati prispevek v ta sklad, ne bo mogoče razširiti vodovodnega omrežja in bodo nekatera območja še naprej brez zdrave pitne vode.

Prosim za odgovor na vprašanje, ali bodo plačevali prispevek tudi občani, ki so prispevali skoraj pol milijarde starih dinarjev za zgraditev vodovodov? Menim, da bi zanje pomenil ta prispevek za vodo kazen za požrtvovalnost in samoodpovedovanje.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Jože Deberšek.

Jože Deberšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Po stari izkušnji vemo, da državljani najteže plačajo vodo in malico za otroke v šoli.

Čudim se, da poslanci nasprotujejo uvedbi samoprispevka, kajti oskrba z vodo je slaba. Strokovnjaki pravijo, da v Sloveniji ni dovolj zalog vode. Voda je vir vsega življenja; zato se ne smemo z njo igrati. Mislim, da 20 par ni problem, zlasti še, ker bomo z zbranimi sredstvi ohranili zaloge vode za potrebe prihodnjih rodov.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Besedo ima Karel Forte, prosim.

Karel Forte: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Danes smo zavrnili celo vrsto amandmajev, ki so jih dali delegati občin. Mislim, da z glasovanjem ne smemo diskvalificirati predlogov občin za rešitev teh perečih problemov. Živim v občini, kjer ni vode, saj šele danes napeljujejo osnovno vodovodno mrežo. Ne glede na izid glasovanja smo dolžni pojasniti delegatom, zakaj smo se odločili za določeno rešitev.

Predsednik Miran Goslar: Dalje prosim. Nihče se ne javi.

Glasujmo. Najprej glasujmo o predlogih delegatov občin.

Amandmaja k 6. členu odbor in izvršni svet ne sprejemata. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje. (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma k 6. členu je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o amandmaju zasedanja delegatov občin k 3. členu. Ta amandma je dala tudi skupščina mesta Ljubljana. Črta naj se točka f.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje. (22 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (16 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (12 poslancev.)

Amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmaju skupščine mesta Ljubljana k 4. členu. Tudi tega amandmaja odbor in izvršni svet ne sprejemata. Skupščina predlaga, da se v drugi in tretji vrsti 4. člena besedi »gospodarske dejavnosti« nadomestijo z besedami »dejavnosti, razen kanalizacije«.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (14 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (19 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (20 poslancev.)

Amandma je sprejet z večino glasov. Ne, še enkrat glasujemo.

Sledi glasovanje o redakcijskem amandmaju odbora za urbanizem in stanovanjsko in komunalno gospodarstvo k 3. členu.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (11 poslancev.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o redakcijskem amandmaju odbora za finance in proračun k 2. členu.

Kdor je za, naj glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma je sprejet z večino glasov. Ne, še enkrat glasujemo.

Kdor je za, naj glasuje! (46 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

In končno imamo še amandma zakonodajno-pravne komisije k 14. členu. Tu gre za veljavnost zakona osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS. Kdor je za, naj glasuje! (47 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Amandma zakonodajno-pravne komisije je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o predlogu zakona v celoti.

Kdor je za, naj glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (6 poslancev.)

Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 je sprejet z večino glasov.

Sledi 16. točka dnevnega reda, predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona v vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

Predlagatelj izvršni svet predlaga skrajšani postopek. Je kdo proti skrajšanemu postopku? Magda Mihelič ima besedo.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor za finance in proračun je v odmoru ponovno razpravljal o tem zakonu in ugotovil, da nekatera vprašanja niso razčiščena. Zato predlaga zboru, da obravnava zakon v dveh fazah. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima tovariš Lapajne.

Ivan Lapajne: Imam pripravljeno razpravo za pozneje. Zdaj bi le želel zvedeti za vprašanja, ki niso razčiščena; morda bi jih lahko danes razčistili.

Predsednik Miran Goslar: Magda Mihelič ima besedo.

Magda Mihelič: Že na seji odbora smo razpravljali o amandmaju skupščine mesta Ljubljane, ki zadeva odbitne postavke pri komunalnih in ne-

komunalnih ter drugih delovnih organizacijah. Približno enako stališče je zavzel odbor za finance gospodarskega zbora. Ta je predlagal, da bi se nekatere stopnje diferencirale. Predlagal je tudi dvofazni postopek, da ne bi zbora sprejela neuskladenega zakona. Zato smo se v odmoru dogovorili, da bi tudi naš zbor obravnaval zakon v dvofaznem postopku.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi? Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Ali dobiva izvršni svet poročila, kako nerazvita območja države gospodarijo s temi sredstvi...

Predsednik Miran Goslar: Razpravljamo o postopku. Ali si za skrajšani postopek ali nisi?

Ivan Kreft: Sem za dvofazni postopek.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Glasujmo o skrajšanem postopku. Dajem na glasovanje predlog izvršnega sveta. Besedo ima tovariš Lapajne, prosim.

Ivan Lapajne: Naj povem, da lahko danes rešimo vprašanja, ki jih je navedla tovarišica Miheličeva. To bomo storili tudi v gospodarskem zboru. Dejstvo je, da ta zakon velja že od 1. januarja in da morajo delovne organizacije po tem zakonu že za ta mesec plačati prvo akontacijo za manj razvita območja. Vprašanja, ki so bila podana na odborih, niso sporna in nameravam nanje odgovoriti ob obrazložitvi zakona. Zato predlagamo, da obravnavamo zakon kot predlog zakona, ki sodi v skupino zakonov, s katerimi določamo obveznosti delovnih organizacij v letošnjem letu.

Predsednik Miran Goslar: Dejstvo je, da je predlog odbora uskladen z odborom gospodarskega zbora. Če boste uspeli prepričati gospodarski zbor, je v redu, če pa ne, z obravnavo zakona kot predloga zakona ne bomo pridobili časa, ker bomo morali čakati na gospodarski zbor.

Dajem na glasovanje predlog izvršnega sveta, da bi obravnavali zakon po skrajšanem postopku kot predlog zakona. Kdor je za, naj glasuje! (25 poslancev glasuje za.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.) Je kdo proti? (14 poslancev.)

Zbor je sprejel predlog za skrajšani postopek in za obravnavo zakona kot predloga zakona. Imamo pismeni poročili odbora za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije ter pismeno mnenje delegatov občin. Poleg tega imamo amandma skupščine mesta Ljubljane. Prosim, Ivan Lapajne.

Ivan Lapajne: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Izvršni svet skupščine Socialistične republike Slovenije daje v razpravo in sprejetje predlog zakona o dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Spremembe stopenj obveznega posojila so potrebne vsako leto, ker je višina obveznosti gospodarstva posamezne republike določena z zveznim zakonom; ta znaša 1,94 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva. Obvezno posojilo pa se vplačuje v stopnjah od višine poslovnega sklada organizacije združenega dela. Letna dinamika obeh kategorij je različna. Medtem ko obvez-

nost republike oziroma avtonomne pokrajine določa zvezni zakon, pa lahko republike in avtonomne pokrajine s svojimi zakoni določajo obveznosti posameznih gospodarskih dejavnosti na svojem območju. Predlagane stopnje so v poprečju za 15 % nižje kot v letu 1972, ker je poslovni sklad zaradi revalorizacije osnovnih sredstev ob koncu leta 1971 in svoje tekoče dinamike v letu 1972 rasel hitreje od družbenega proizvoda družbenega gospodarstva. Predlagane stopnje omogočajo redno izpolnjevanje mesečne in letne obveznosti akontacije posojila za leto 1973 v višini 80 starih milijard oziroma 800 milijonov dinarjev, ki je za gospodarstvo SR Slovenije določena na podlagi zveznega zakona. Pri določanju stopenj obveznega posojila je predlagatelj težil za čim objektivnejšimi ekonomskimi kriteriji, ki so razvidni iz obrazložitve predloga zakona. Na ta način naj bi bila obveznost kar se da pravično porazdeljena po posameznih gospodarskih dejavnostih. Višina stopnje za plačevanje letnega posojila je po uporabljenih kriterijih delno odvisna od rezultatov poslovanja, delno pa od poprečno uporabljenih osnovnih in obratnih sredstev. Družbene obveznosti gospodarstva na podlagi rezultatov poslovanja se namreč urejajo s pravkar sprejetim davčnim sistemom. Podoben princip pri opredeljevanju stopenj obveznega posojila bi pomenil ponovno obremenitev iz iste osnove.

Vse gospodarske dejavnosti, ki po uporabljenih kriterijih presegajo republiško poprečje, so vključene v stopnjo 3 %; v to je vključen večji del gospodarstva. Nižje diferencirane stopnje pa so predlagane le za tiste gospodarske dejavnosti, ki so praviloma izpod republiškega poprečja.

Ne glede na uporabljene kriterije pa so nekatere dejavnosti oproščene plačevanja obveznega posojila, ali pa je za njih predlagana najnižja stopnja, to je 1 %. To so tiste dejavnosti, ki so temeljnega pomena za razvoj celotnega gospodarstva in jim srednjeročni družbeni plan Slovenije za obdobje do leta 1975 daje poseben poudarek. Te dejavnosti lahko razdelimo v tri skupine:

1. dejavnosti infrastrukturnega značaja; na primer prometno omrežje, energetika, vodno gospodarstvo, itd.,
2. dejavnosti, ki predstavljajo surovinsko osnovo; na primer premogovniki, drugi rudniki, les, kmetijstvo itd.,
3. dejavnosti, ki so neposredno povezane z življenjskim standardom prebivalstva: na primer stanovanjsko gospodarstvo, storitvena obrt itd.

Predlagani razpon stopenj znaša 1—3 % in je torej manjši od razpona v letu 1972, ko je znašal 1—4,2 %. Na zmanjšanje tega razpona med najvišjo in najnižjo stopnjo je vplivalo tudi načelo solidarnosti, po katerem naj bi pri vplačevanju obveznega posojila sodelovalo bolj enakomerno čimveč gospodarskih organizacij. V zvezi s tem se ne moremo strinjati s predlogom odbora za finance gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije, ki predlaga, da bi izenačitev večjega števila gospodarskih dejavnosti pri obremenitvi še povečali s tem, da bi združili v predlogu zakona predlagane stopnje 2 %, 2,5 % in 3 % v novo poprečno stopnjo. Mnenja smo, da tako združevanje dejavnosti v eno stopnjo ne bi bilo upravičeno, ker bi bile s tem prizadete predvsem tiste dejavnosti, ki imajo v primerjavi z lanskim letom že v predlogu zakona predvidene višje stopnje. Tudi to je po našem mnenju razlog, da za tiste dejavnosti, ki so po uporabljenih kriterijih pod republiškim poprečjem, določimo diferenciacijo stopnje. Ker glede na to ta predlog odbora za finance gospodarskega zbora ni sprejemljiv, smo hkrati tudi mnenja, da skupščina lahko obravnava zakon v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije, kot predlog zakona. Pri postopku je treba upoštevati tudi čas. Gospodarstvo mora plačevati obvezno posojilo v mesečnih

obrokih. Prvi, to je januarski, zapade že v mesecu februarju. Zato predlagatelj predlaga, naj zbor predlog zakona obravnava in ga tudi sprejme.

Hkrati izjavljamo, da se strinjamo z amandmajem odbora za finance gospodarskega zbora, da se v 9. b členu v četrti vrsti črta beseda »lahko«. Strinjamo se tudi z redakcijskim popravkom v peti vrsti tega člena, da se besede z republiškim sekretarjem za finance« nadomestijo z besedami »z republiškim sekretarjem za gospodarstvo.« Ne sprejemamo amandmajev, ki jih je predlagala skupščina mesta Ljubljana.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Ker večkrat razpravljamo o pomoči manj razvitim območjem, spremljam tudi realizacijo te pomoči. V zvezi s predlogom zakona naj povem naslednje:

Leta 1971 smo ukinili obračunavanje obresti od poslovnega sklada in uvedli obvezno posojilo za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Ta sprememba je imela vpliv na delitvena razmerja družbenega proizvoda in na višino sredstev, ki se vlagajo v poslovni sklad. Stopnje za plačevanje posojila so se vsako leto prilagajale doseženemu družbenemu proizvodu družbenega gospodarstva SR Slovenije. Posamezne dejavnosti so bile obremenjene v različnih odstotkih, nekatere dejavnosti pa so bile oproščene plačevanja tega posojila.

Poleg tega posojila obstaja še obveznost v obliki nekdanjega prispevka za obnovo in graditev Skopja, ki pa je sedaj namenjena za obnovo in graditev Bosanske krajine. Stopnja tega prispevka znaša 0,7 %, bremeni pa dohodek delovne organizacije. Ne vem, če je v vsoto 800 milijonov dinarjev, ki je navedena v obrazložitvi, vštet tudi ta prispevek.

Poleg omenjenih obveznosti ima Slovenija še posebne obveznosti do svojih manj razvitih območjih. Te republiške obveznosti so precejšnje, čeprav mnogo zaostajajo za zveznimi. Pred tedni so delegati občin v republiškem zboru in tudi na seji sveta pomurskih občin imeli pripombe k predlogu srednjeročnega načrta razvoja naše republike glede nadaljnje pomoči manj razvitim občinam. Na seji zbora delegatov občin z dne 17. 1. 1973 delegati sicer niso zahtevali, da se poveča število občin, ki uživajo določene ugodnosti. Predlagali so, da se vključijo le nerazvita območja nekaterih občin, katere sicer ne sodijo med manj razvite.

Na seji sveta pomurskih občin pa so ponovno opozorili tudi na okoliščino, da je znesek republike za kreditiranje 11 manj razvitih občin že sedaj premajhen; če bi bilo treba ta znesek še deliti, ne bi to nikogar rešilo. Znano je, da je Ljubljanska banka v zadnjih dveh letih odobrila manj razvitim občinam v Sloveniji približno 180 milijonov dinarjev kreditov, od tega lani 30 milijonov dinarjev za razvoj kmetijstva. Znižano obrestno mero priznava komisija izvršnega sveta skupščine SR Slovenije za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v naši republiki predvsem za naložbe v industriji. V letu 1971 in 1972 je bilo izplačanih za beneficirane obresti in za soudeležbo pri programih in projektih 45 milijonov dinarjev. Letos je predvideno za iste namene 27,5 milijona dinarjev. V pripravi pa je predlog zakona, ki bi dovolil beneficirane obresti tudi za kmetijstvo in turizem; dodatni predlog pa predvideva tudi infrastrukturo.

V primeru, če bi se program razširil, bi bilo treba najti tudi dodatna sredstva za beneficirane obresti. Že doslej se je slovenskim manj razvitim območjem močno maščevala nezadostna skrb za infrastrukturo.

Glede preskrbe z električno energijo je ugotovljeno kritično stanje na območju sedmih občin severovzhodne Slovenije. Te občine bodo potrebovale najmanj 20 milijonov dinarjev samo za ureditev daljnovodov, da bi tako odpravile nevzdržno stanje nizke napetosti. Podobno je glede cest. V tej zvezi je komisija izvršnega sveta skupščine SR Slovenije za pospeševanje razvoja manj razvitih območij že predlagala spremembo 7. člena zakona o ukrepih za pomoč manj razvitim občinam, da bi bile možne olajšave tudi pri kreditih za vlaganje v infrastrukturo. Nekatere manj razvite občine se tudi same zelo trudijo, da bi vložile čim več lastnih sredstev in da tako ne bi bile več v breme širše skupnosti.

V trenutnem položaju je najbrž treba sprejeti zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nerazvitih območij republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Toda treba bi bilo opozoriti pristojne zvezne organe, da ima Slovenija Kozjansko, da ima nemeliorirano Ščavniško dolino brez vsake industrije in obrti, da ima Brkine, Suho krajino, Haloze, da ne omenjam posameznih manjših območij, ki bi zaslužila pomoč že zaradi tega, ker so se desetletja nesebično trudila za svoj lasten napredek in niso zahtevala nobene izredne pomoči. Zdaj, ko je ta pomoč dejstvo, pa jo sprejemajo v zavesti, da morajo storiti vse, da jo bodo dobivali čim krajši čas.

Zato tovariši bi res rad vedel, ali naša republika lahko zahteva poročilo o tem, kako gospodarijo nerazvita območja s to pomočjo, koliko časa jo še pričakujejo? Ali je v znesek 800 milijonov dinarjev vštet tudi prispevek za Bosansko krajino. Živimo na enotnem gospodarskem prostoru, kjer mora vsak po enakih načelih gospodariti. Zato mislim, da lahko upravičeno sprašujemo, kako se gospodari z našimi sredstvi. Če je navzoč predstavnik zveznega sklada za manj razvita območja, prosim, da odgovori na to vprašanje.

Predsednik Miran Goslar: Miloš Polič ima besedo.

Miloš Polič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Pri tem zakonu imam več vprašanj. Prvo zadeva 6. člen, v katerem je določena stopnja 2,5 %. Zakaj je živilska industrija, ki je zelo nizko akumulativna, tako visoko obremenjena, hkrati pa je visoko akumulativna industrija nižje obremenjena. Malo prej se je predsednica odbora za kulturo in prosveto mučila z založniško dejavnostjo, ki bo obremenjena z 2,5 %. Torej na eni strani zmanjšujemo davke, na drugi strani pa jih zvišujemo s posojilom.

V 9. a členu je določeno, da je obveznosti plačevanja posojila oproščena tudi stanovanjska in komunalna dejavnost. Vprašanje je, ali je mestni promet komunalna dejavnost. Če je, potem ne more biti obremenjen z 1% stopnjo.

V drugi alinei 9. člena so oproščene tudi koksarne in plinarne, čeprav v Sloveniji ni koksarne in plinarne, kakor jih je opredelil naš odbor. Ker je to slovenski zakon, ta določba ne sodi vanj. Hoteli smo zgraditi EKK Velenje. Ker smo njegovo dograditev opustili, že plačujemo en davek in zdaj naj bi še enega za tisto, česar nimamo. Zadnje vprašanje zadeva gozdarstvo. Z gozdarstvom razumemo proizvodnjo lesa. Ne vem, zakaj so potem posebej oproščena prispevka osnovna sredstva, vsi gozdovi itd. Zato navajanje gozdarstva ni potrebno,

razen če nameravamo oprostiti lesnoindustrijska podjetja. Seveda pa bi morali ta namen drugače napisati. Glasovali smo sicer za skrajšani postopek, vendar je treba zakon tako zasnovati, da bo vreden svojega namena.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Rado Pušenjak.

Rado Pušenjak: S predlogom zakona se strinja. Strinjam se tudi s predlogom tovariša Krefta. Predlagam zboru sklep, da pristojni zvezni organi enkrat na leto poročajo skupščini SR Slovenije o učinkovitosti naložb, ki se financirajo iz sredstev te pomoči.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Roman Rojc.

Roman Rojc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ponovno se oglašam kot poročevalec mestne skupščine Ljubljana, ki je dala amandma k 9. členu tega zakona. Skupščina predlaga, da se v prvi alinei črtata besedi »in distribucija«. V drugi alinei naj se besedi »in plinarne«, v osmi alinei pa besedi »mestni promet«. Obrazložitev k temu amandmaju je naslednja:

Zakon o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, uvršča distribucijo električne energije, plinarne in mestni promet med komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena. Iz določb tega zakona sledi, da morajo tudi za te dejavnosti veljati isti pogoji kot za druge komunalne dejavnosti. Te pogoje določa zadnja alinea prvega odstavka 9. a člena tega zakona.

Sedaj veljavni zakon o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo je določal oprostitev obveznega posojila za mestni potniški promet. Po tolmačenju službe družbenega knjigovodstva so bile te oprostitvi plačevanja obveznega posojila tudi to dejavnost. Z uveljavitvijo predlaganega amandmaja bo zagotovljen enakopraven položaj komunalnih dejavnosti, kar pa ureja zadnja alinea prvega odstavka 9. a člena, ki določa, da sta stanovanjska in komunalna dejavnost oproščeni obveznosti plačevanja posojila.

Omenjeni amandma je bil predložen 32. zboru delegatov slovenskih občin, obravnaval ga je tudi odbor za finance in proračun, ki je zavzel do amandmaja naslednje stališče. Citiram:

»Odbor se ne strinja z amandmaji skupščine mesta Ljubljane k 9. členu, kajti stopnja za distribucijo električne energije ni visoka, stopnja za plinarne pa se nanaša na koksarne in plinarne skupaj, ne pa na plinarne kot so na primer v Ljubljani, Mariboru in Celju, ki sodijo v komunalno dejavnost in ki so pod 9. a členu oproščene obračunavanja in plačevanja obveznega posojila.«

Ker mestni promet v poročilu odbora ni pojasnjen, prosim tudi za to pojasnilo. Glede na pojasnilo v zvezi s plinarnami bi bilo koristno v zakonu nedvomno precizirati oprostitev, da ne bi prišlo do nepotrebnih dodatnih tolmačenj.

Izkoristil bi to priložnost, da informiram poslance o posledicah zavrnjenega amandmaja k 9. členu zakona o določitvi stopenj odbitnih postavk za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela leta 1973, ki ste ga obravnavali pod 5. točko današnjega dnevnega reda, in o posledicah morebitne zavrnitve amandmaja k temu zakonu. V seštevku bo povzročila zavrnitev obeh dopolnilno obremenitev komunalnega gospodarstva mesta Ljubljane v višini 17

milijonov dinarjev oziroma popolno porušitev razvojnih programov za izgradnjo komunalnih objektov in naprav, ki so nujni in sestavni del stanovanjskega gospodarstva. O teh vprašanjih bo skupščina še razpravljala, zlasti kako zagotoviti materialno osnovo za realizacijo programa. Na ta način praktično rušite tudi tisti del in obliko združevanja sredstev za realizacijo programa komunalnega gospodarstva, ki je integralni del stanovanjskega gospodarstva. Že omenjeni razvojni program komunalnega gospodarstva oziroma gradnje komunalnih objektov in naprav so obravnavali in sprejeli zbori volivcev občinske skupščine in mestna skupščina. Razumljivo je, da bodo ti morali razpravljati tudi o vzrokih za osiromašenje zbranih sredstev in o rebalansu teh programov, ki neposredno zadevajo oblikovanja stanovanjskega in komunalnega standarda našega občana. Upam, in sem prepričan, da tako odlivanje težko zbranih namenskih sredstev ni pereče samo v ljubljanskih občinah, temveč tudi v drugih. Razlika med njimi je samo v višini sredstev. Že danes sprejete dodatne obveznosti za komunalno gospodarstvo in tudi ta zakon, ki spet nalaga dodatne obveznosti, pa so v celoti v nasprotju z resolucijo o komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu, ki jo je ta skupščina sprejela. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Prosim, še kdo želi besedo? Besedo ima Ivan Lapajne.

Ivan Lapajne: Dal bom nekaj pojasnil, da ne bo nesporazumov. Najprej glede komunale. Komunala je oproščena dajatev, za mestni promet pa je predvidena najnižja stopnja 1 %, čeprav bi morala znašati glede na njegove poslovne rezultate 3 %. Vse plinarne so oproščene dajatev, tukaj so navedene samo zaradi nomenklature. Ker jih v Sloveniji ni, bi jih res lahko črtali.

Odgovor na vprašanje tovariša Krefta: Sprejemamo iniciativo, da se najmanj enkrat na leto obravnava vprašanje razvoja manj razvitih območij Jugoslavije. Iz Slovenije sta v upravnem odboru sklada dva tovariša, ki si skladno s politiko, sprejeto v tej skupščini, prizadevata za čimbolj gospodarno porabo pomoči. Veste pa, da so zdaj kriteriji za delitev teh sredstev spremenjeni. Sredstva se dajejo v obliki kredita in na podlagi kriterijev, ki so podobni bančnim.

Do konca srednjeročnega plana, to je do leta 1975, ni predvideno, da bi se stopnja spreminjala. Predlogi za spremembo zadevajo naslednje srednjeročno obdobje. Tudi Slovenija bo dala iniciativo, da se ta pomoč postavi na nove temelje.

O stopnjah pa še tole. Izhodišče stopenj je solidarnost vsega gospodarstva, kar pomeni, da lahko urejamo oprostitve le izjemoma. Zato smo oprostili samo tiste dejavnosti, ki so tudi po srednjeročnem planu Slovenije takšnega pomena, da lahko zahtevajo določeno družbeno podporo. To so na primer surovinsko področje, infrastruktura. Vse druge panoge naj bodo čimbolj enakomerno obremenjene. Če bi sprejeli predlog, da se stopnje združijo, ne bi s tem nič bistvenega spremenili, ker bi skupna poprečna stopnja znašala 2,8. Prizadeli bi le tiste, ki imajo po predlogu zakona nižjo stopnjo obremenitve, saj bi se jim povečala obremenitev od 0,3 do 0,8. Enotna stopnja pa ne bi bistveno razbremenila drugih, le za 0,3. Zato menimo, da so diferencirane stopnje upravičene. To dokazujejo računi.

Odgovor na vprašanje tovariša Krefta o višini sredstev. V ta sredstva niso vključena sredstva za naravne katastrofe, ker se ta ločeno in namensko zbirajo,

prej za Skopje, zdaj za Banja Luko. Proizvodnja in prenos električne energije, plačujeta prispevek po enaki stopnji 1%.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Lojzka Stropnik.

Lojzka Stropnik: Tovariš Lapajne, če koksarne in plinarne niso sporne, potem predlagam, da jih črtamo. Črtamo tudi mestni promet, ker je vključen v 9. a členu kot komunalna dejavnost.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Polde Maček.

Polde Maček: Pred seboj imam poročilo skupščine, v katerem piše: »Zakon je za 1971. leto določal oprostitev obveznega posojila za mestni potniški promet in po tolmačenju službe družbenega knjigovodstva so bile te oprostitve deležne tudi plinarne«. Zakon je torej določil, da so to komunalne delovne organizacije, ki so oproščene prispevka. Nisem še dobil odgovora na vprašanje, ali je mestni promet komunalna dejavnost. V Ljubljani je komunalna dejavnost že deset let. Danes pa zaradi fiskalne politike in pokrivanja obveznosti spreminjamo status mestnega prometa. Ves pristop k temu zakonu je fiskalen, kar pa je popolnoma v nasprotju s sprejeto politiko na področju komunalnega in stanovanjskega gospodarstva. S prejšnjim zakonom smo precej obremenili komunalne delovne organizacije; za ljubljanske vem, da je to veliko. Vsi vemo, da je to področje zanemarjeno in hkrati omejeno z zveznimi limiti in da vse danes predlagane obveznosti vplivajo na stanovanjsko gospodarstvo. Tri leta smo trobili v rog in sprejemali resolucijo o stanovanjskem gospodarstvu. Boris Mikoš republiški sekretar nam je obljubil, kaj vse bomo storili, vendar pa smo v resnici komunalno gospodarstvo osiromašili, ter tudi stanovanjsko gospodarstvo in tistega delavca, za katerega hočemo poceniti stanovanje. Zdaj ne vem, zakaj pravzaprav gre v tej naši politiki. Zbiramo sredstva, ne da bi upoštevali, kar smo malo prej sprejeli, mislim na resolucijo o komunalnem gospodarstvu in stanovanjski politiki. Vem, da vsakdo glasuje tako, kot se mu pač zdi, vendar bi morali poslanci upoštevati že sprejeto politiko in se v praksi in tudi pri današnjem glasovanju zanjo zavzeti. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Ivan Lapajne.

Ivan Lapajne: Mislim, da je vseeno prav, da odpravimo nesporazum. V zakonu točno piše, da je komunalna dejavnost izvzeta, razen mestnega prometa. Mestni promet pa nima nič skupnega s stanovanjskim gospodarstvom. Zanj smo ne glede na dohodke znižali stopnjo od 3 na 1. Mislim, da je stvar jasna, lahko pa črtamo plinarne, ker so dajatev oproščene kot komunalne delovne organizacije.

Predsednik Miran Goslar: Mislim, da ni upravičena obremenitev prometa s stopnjo 1. Obremenitev posameznih panog s stopnjami je izdelana na podlagi njihove akumulativnosti. To je razvidno iz obrazložitve. Ta pristop pa ni upravičen za mestni promet, za katerega je sicer račun po tej metodi pokazal določeno akumulacijo. Toda z njo se financira napredek prometa in če bo ta zakon obremenil mestni promet, bo mestna skupščina stimulirana ali celo pri-

siljena znižati ceno vozovnice na 80 par, da bo pokazala višjo akumulativnost mestnega prometa. Seveda to ne bi bilo smotrno.

Tovariš Lapajne, pa še to. Vi sami ustvarjate neko nejasnost glede tega, ali mestni promet spada v komunalno dejavnost? 9. a člen bi se po vašem stališču moral glasiti: »komunalna dejavnost, razen mestnega prometa«. Po našem pa bi besede »razen mestnega prometa« morali črtati. Prav tako naj se črtajo tudi plinarne, ker v Sloveniji ni plinarne, ki ne bi bila komunalna. Pri distribuciji problem ni tako pereč in lahko ostane v zakonu. Pri komunalnih dejavnostih, o katerih občinske skupščine vodijo določeno politiko, pa ta prispevek ni upravičen. To ne velja samo za Ljubljano, ampak tudi za druga mesta.

Kdo še želi besedo? Ali lahko glasujemo? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Najprej glasujemo o amandmajih skupščine mesta Ljubljane. Ker so bila različna mnenja, bomo glasovali o vsakem predlogu posebej.

Najprej glasujmo o predlogu, da se črtata v 9. členu besedi »in distribucija«.

Kdor je za, naj glasuje! (15 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (20 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (16 poslancev.)

Amandma ni sprejet.

Sedaj naj bi glasovali o predlogu, da se črta 2. alinea v celoti: »koksarne in plinarne«. Toda formalno ni nihče predlagal tega amandmaja. Sicer pa je vseeno, ker nimamo »koksarne«. Upoštevati moramo torej samo formalni predlog, da se črtata besedi: »in plinarne«.

Kdor je za to, da se besedi »in plinarne« črtata, naj glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (6 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje še o predlogu, da se črtata besedi: »mestni promet«.

Kdor je za, naj glasuje! (31 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (13 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Sledi glasovanje o predlogu odbora za finance in proračun k 9. b členu, da se beseda »finance« nadomesti z besedo »gospodarstvo«.

Kdor je za, naj glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (9 poslancev.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Tovariš sekretar me opozarja na redakcijski amandma gospodarskega zbora k 9. b členu. Da bi ne komplicirali postopka z usklajevanjem, glasujmo še o njem, Gospodarski zbor predlaga, da se v četrti vrsti črta beseda »lahko«. Ali izvršni svet sprejema ta amandma? (Da.)

Prosim, da glasujete. Kdor je za, naj prosim glasuje. (50 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Tudi amandma odbora za finance gospodarskega zbora je sprejet z večino glasov.

Glasujemo o predlogu zakona v celoti. Tovariš Česnik predlaga, da »koksarne« črtamo. To predlagam zboru kot amandma. Glasujemo o njem. Kdor je za, naj glasuje? (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije poslanci.) Amandma je sprejet z večino glasov.

Še kakšen problem? Če ga ni, glasujemo o zakonu. Kdor je za, naj glasuje! (49 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Zakon je sprejet.

Sedaj nam ostane še 13. in 14. točka dnevnega reda. Moram vas obvestiti, da je nadaljevanje naše seje odvisno od poteka seje enotnega zbora, ki se še ni začela zaradi seje gospodarskega zbora, ki še traja. 15 minut odmora. Prosim, ne odhajajte.

(Seja je bila prekinjena ob 15.50 in se je nadaljevala ob 16.30.)

Predsednik Miran Goslar: 13. točka dnevnega reda je predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973.

Predlagatelj je izvršni svet, ki je predložil tudi obrazložitev k predlogom nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije ter neposrednih nalog v letu 1973.

Izvršni svet predlaga skrajšan postopek. Ali kdo nasprotuje temu predlogu? (Nihče.) Torej obravnavajmo zakon kot predlog zakona.

Odbor za finance in proračun in zakonodajno-pravna komisija sta dala pismeni poročili. Delegati občin so dali pismena mnenja, stališča in predloge. Nadalje ste prejeli stališče skupščine raziskovalne skupnosti Slovenije v zvezi s financiranjem raziskovalne dejavnosti v letu 1973, osnutek družbenega dogovora o višini dohodkov, ki se lahko pridobijo iz izvirnega preliva ali na osnovi samoupravnih sporazumov za kritje dovoljenega obsega dejavnosti v letu 1973 na področju splošne oziroma skupne porabe ter o omejitvi porabe v letu 1973.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Proračun, o katerem razpravljamo, je skromen, vendar je vprašanje, če ga bomo lahko realizirali. Posebno me zaskrbljujejo podatki, ki so navedeni na 25. in 26. strani despozeja tovariša sekretarja Florjančiča. V zvezi s temi podatki bi povedal naslednje:

Stabilizacijo bomo uresničili, če bomo povsod zavrli pretirano rast stroškov in povsod povečali proizvodnost dela. Sedanja inflacijska gibanja ogrožajo zlasti občinske proračune. Za nekatere so sredstva celo zmanjkala, saj prenašamo na občine več in več novih nalog. Težave imamo tudi zaradi tega, ker naša družba še ni dosegla učinkovite samoupravnosti. Te ne bo vse dotlej, dokler bomo usmerjali gospodarstvo predvsem z administrativnimi ukrepi.

Že v lanskem letu so bili pogoji poslovanja gospodarskih organizacij precej drugačni kot pogoji v preteklih letih. Toda naj se naša skupščina še tako trudi, ne more noben njen ukrep preprečiti uvoženih inflacijskih gibanj, ki sproti razvrednotijo akumulacijo gospodarskih organizacij in prihranke delovnih ljudi.

V lanskem letu so bili sprejeti številni zakoni in resolucije pa tudi drugi predpisi z namenom, da bi se stanje v gospodarstvu izboljšalo in stabiliziralo. Sprejeta je bila tudi resolucija o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1972, ki je predvidela povečanje cen v vsej Jugoslaviji za 5,4 %, dejansko pa so se povečale za 17 %.

Republiška skupščina je sprejela obetajočo resolucijo o dolgoročnem razvoju naše republike, toda pozneje sprejeti ukrepi so jo že razvrednotili. Podrobno velja za resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva,

ki je zaradi zamrznjenih najemnin ni mogoče uresničevati. Samo ekonomske najemnine namreč lahko rešijo stanovanjsko stisko. Zakaj ne bi plačevali ekonomskih najemnin občani z najvišjimi osebnim dohodki.

Dne 26. 11. 1971 je bil izdan odlok o maksimiranju cen za vse proizvode in storitve. Ta odlok sicer stanovanjskih najemnin ni neposredno zadeval, je pa vplival na finančne rezultate poslovanja; zmanjšal je na primer celotni dohodek in dohodek za razdelitev. Posledice v obliki izgub, ki jih je odlok ponekod povzročil, so seveda terjale delno sprostitev cen že februarja lani. Nato je sledilo obdobje postopnega zamrznjevanja cen, dokler niso bile vse maksimirane, kot temu pravimo.

S prvim zamrznjevanjem cen je bila podaljšana kompenzacija za umetna gnojila, za moko in za nekatere druge prehrambene proizvode, ukinjena pa je bila kompenzacija za jedilno olje. Ker povsod ne kaže uporabiti kompenzacijo, so prve zamrznitve cene za sladkorno peso, za sončnično in sojino seme, sprejet pa je bil tudi odlok o maksimalnih cenah za jedilno olje in o minimalni odkupni ceni za kravje mleko. Vse to dokazuje, da administrativna zamrznitev cen ne more dati trajnejših pozitivnih rezultatov, ker se draži reprodukcijski material za te tržne dobrine. Če so na primer močna krmila dražja kot pšenica, živino krmimo s pšenico, da ne rečemo s kruhom.

Lani so bile v zvezi z usklajevanjem pogojev poslovanja spremenjene tudi stopnje zveznega prometnega davka, na primer za bencin, kavo in znižane carinske stopnje za opremo in za določene proizvode. Carine so še vedno najpomembnejši vir dohodkov federacije; zato morajo biti uskladene, oprostitve pa sporazumne in ne samovoljne. Na rezultate poslovanja v lanskem letu je imela določen vpliv tudi revalorizacija osnovnih sredstev, saj je vplivala na zvišanje stroškov, pa tudi na doseženi dohodek in na delitev družbenega proizvoda ter dohodka. Pri vseh obračunih se zato ugotavlja porast amortizacije in s tem v zvezi porast porabljenih sredstev, hkrati pa zmanjšuje dohodke. Zato dvomim, kot sem omenil na začetku, v predvideno realizacijo dohodkov proračunov.

V zvezi s proračunom bi rad le eno pojasnilo. Sredstva za skupno porabo naj se v letu 1973 povečajo za 12,5 %, za splošno porabo največ za 9 %, za proračun za 12 %, za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti le za 8,65 % in sredstva za kulturno-prosvetno dejavnost za 12,5 %. V zvezi s tem vprašujem, zakaj so sredstva za financiranje dejavnosti nekaterih družbenih organizacij v zvezi višja za 18 % in to kljub decentralizaciji nalog in s tem kadra. Kot v gospodarstvu je treba nenehno proučevati organizacijo dela tudi v vsej upravi. Treba je zagotoviti, da uprava ne bo zaposlovala novih delavcev, dokler so v njej brez dela zrotirani uradniki, ki čakajo na novo zaposlitev z neravno majhnimi osebnimi dohodki. Varčujmo povsod, da se bomo že sedaj približali takšni potrošnji, kot bo takrat, ko bodo o sredstvih odločali neposredno tisti, ki družbi prispevajo največ preseženega dela. Za proračun bom glasoval!

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Magda Mihelič.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik! Zanima me, če je družbeni dogovor, ki smo ga dobili na klopi, sestavni del proračuna in bo sprejet na današnjem zboru. Opozorila bi samo na to, da je iz sredstev republike za posege v gospodarstvo predviden za izobraževalno skupnost znesek 25 000 dinarjev, tukaj pa je znesek 26 000. Prosim, da se to uskladi, da ne bi prišlo kasneje do nesporazuma.

Predsednik Miran Goslar: Ta družbeni dogovor bodo sklenili izvršni svet in samoupravne skupnosti. Osnutek je sestavni del dokumentacije, ki nam kaže, kako limitiramo potrošnjo s tem družbenim dogovorom. Mislim pa, da je tvoja pripomba neupravičeno opozorilo izvršnemu svetu.

Še kdo želi besedo? Tovariš Drago Benčina ima besedo.

Drago Benčina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Rad bi povedal svoje mnenje o dveh vprašanjih s področja socialne politike in zdravstva, ki zadevata proračun. K njima nisem zasledil stališč izvršnega sveta.

Prvo vprašanje je sanacija posebnih socialnih zavodov, drugo pa gradnja oziroma sanacija medicinske fakultete.

Ob sanaciji posebnih socialnih zavodov se verjetno spominjate, da ta problem ni nov. To vprašanje je na dnevnem redu že od leta 1968 naprej. Ves ta čas smo si prizadevali, da bi posebne socialne zavode tako uredili, da bi gojence vsestransko usposobili za življenje in opravljanje določenega poklica. Doslej nismo storili še ničesar. Prva leta so bili izgovori, da ni investicijskih programov za sanacijo in finančnih programov in da ni rešeno vprašanje statusa teh zavodov. Pred dvema letoma smo sprejeli posebne zakone, s katerimi je postala ustanoviteljica teh zavodov SR Slovenija. To so naslednji trije socialni zavodi: Center za rehabilitacijo in varstvo slepih Škofja Loka, Delovni zaščitni zavod za mlajše invalide Ponikve in Zavod za duševno in živčno bolne Hrastovec-Trate.

V lanskem letu so bili v izdelavi programi za sanacijo, hkrati pa je izvršni svet odobril določena sredstva za izdelavo investicijskih programov. V letošnjem letu pa v proračunu za te potrebe, razen za en zavod, ni predvidenih sredstev. Mislim, da bi bilo prav, da se začeta sanacija nadaljuje, predvsem zaradi tega, ker gre tu za prizadete osebe, ki so nujno potrebne družbene pomoči. Odločili smo se, da im bo dala pomoč republika. Mislim, da stabilizacijski in drugi ukrepi, ki jih uvajamo, ne bi smeli prizadeti teh ljudi. Mislim, da smo vsi zainteresirani, da se invalidi, zlasti mlajši, čim prej delno ali v celoti usposobijo za opravljanje določenega poklica. Ker to ni sporno, se še toliko bolj čudim, da izvršni svet ni niti čutil potrebe, da bi vsaj obrazložil, zakaj tem zavodom v letošnjem letu ni namenil nobenih sredstev. Ne bi se mogel zadovoljiti z morebitnim odgovorom, da niso bile sklenjene konkretne pogodbe. Sprejeli smo omenjene zakone in lani že dali sredstva za programe. Mislim, da je jasno, da je izvršni svet v prejšnjem sestavu praktično že sprejel obveznosti za sanacijo teh zavodov.

Drugo vprašanje je sanacija medicinske fakultete. O sanaciji govorim zaradi tega, ker se zavedam, da ni mogoče začeti graditi popolnoma nove medicinske fakultete. Potrebno pa ji je omogočiti, da bi lahko vpisala večje število študentov. Ne bi govoril o pomanjkanju zdravnikov splošne prakse. Ta problem lahko rešimo le s povečanjem števila novincev na medicinsko fakulteto. Zaradi pomanjkanja prostorov je doslej medicinska fakulteta lahko vsako leto vpisala le 150 novincev. Letos je fakulteta vpisala 200 novincev, vendar pod pogojem, da se hitro zgradijo nekateri inštituti, ki bodo omogočili študij večjemu številu študentov. Mislim, da je izvršni svet ob tej priložnosti sprejel pozitivno stališče za rešitev tega problema. Zaradi tega bi bilo potrebno, da izvršni svet pojasni, kako bo reševal ta problem. Če ne bo kmalu rešen, bo še večje pomanjkanje zdravnikov. Tega ne moremo rešiti s priporočili zdravnikom, naj ne odhajajo s podeželja v mesta. Potrebujemo tudi specialiste, zlasti v kliničnem

centru in drugih bolnišničnih središčih. Spremeniti moramo sistem nagrajevanja v tej smeri, da bi ne spodbujali fluktuacijo zdravnikov med podeželjem in mestom.

Zavedam se, da obeh problemov danes z amandmajem ni mogoče rešiti. Predlagam pa izvršnemu svetu, da v skladu z možnostmi, ki jih bo, po mojem mnenju, vendarle imel, to čimprej reši. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Besedo ima dr. Edo Pirkmajer, tajnik raziskovalne skupnosti Slovenije.

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariš predsednik, tovarišice poslanci! Proračun republike temelji, kot je danes na skupni seji povedal tovariš sekretar, na dveh temeljih:

1. na odločbi podpora stabilizaciji;
2. na uvajanja odnosov, kjerkoli je to mogoče.

Kar zadeva raziskovalno delo in delovanje raziskovalne skupnosti, je to poudarjeno v tem, da se del sredstev, ki so namenjena za raziskovalno delo, že v letu 1973 zagotavlja na podlagi neposrednih dogovorov skladom skupnih rezerv gospodarskih organizacij ali z gospodarskimi organizacijami. Tu gre pravzaprav za preizkusni kamen, da tako rečem, novih odnosov, ki naj bi v prihodnje zamenjali sedanji proračunski sistem. Zato je toliko bolj pomembno, da se ob tej priložnosti, ko se odobravajo skladu Borisa Kidriča — oziroma skladu raziskovalne skupnosti manjša sredstva, kot bi jih zagotavljal še vedno veljavni zakon o ostalih sredstvih republike za raziskovalno delo, zavedamo nujnosti prizadevanja, da bo zakon realiziran po samoupravni poti. Treba je storiti vse za sklenitev dogovorov, zlasti da jih bodo pripravljeni skleniti tudi tisti, katerim je apel za sodelovanje namenjen; to se pravi sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij in gospodarske organizacije.

Ko govorimo o novih odnosih, menimo, da ne smemo pozabiti tudi na drugo stvar, to je na stabilizacijo. Stabilizacija pa po našem mnenju ni zmanjševanje obsega raziskovalne dejavnosti, marveč bolj racionalna poraba sredstev in večja učinkovitost raziskovalne dejavnosti. Hkrati je pa stabilizacija tudi izpopolnjevanje obveznosti in sprejetih sklepov. Med temi so prav gotovo tudi zakon, ki zagotavlja minimalna sredstva za razvoj raziskovalne dejavnosti v Sloveniji in ki naj bo izveden tudi s samoupravnimi sporazumi, pa tudi druge obveznosti, o katerih bo danes še govora v okviru računa za posege v gospodarstvu.

Na koncu naj osvetlim položaj raziskovalne dejavnosti. Indeks sredstev, ki jih določa zakon o stalnih sredstvih republike, znaša 127,6, republiški proračun pa zagotavlja samo za 12,5 % višja sredstva. Ta sredstva ne omogočajo uresničitve vseh tistih nalog, ki jih daje resolucija te skupščine. V raziskovalni dejavnosti še vedno zaostajamo za sosednjimi deželami, čeprav je izvršni svet v zadnjih letih nekoliko izboljšal njen položaj. Letošnja sredstva zato predstavljajo minimalno osnovo, hkrati pa moramo z novimi odnosi zagotoviti dodatno izboljšanje pogojev za učinkovitejšo raziskovalno dejavnost. Ko se odločate o proračunu republike za leto 1973, ne pozabite na to, da je treba del sedanjih sprejetih družbenih obveznosti pokriti z neproračunskimi sredstvi. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Miloš Polič, prosim.

Miloš Polič: Tovariši poslanci! Samo eno vprašanje. V gradivu piše o nekem biroju za prostorsko planiranje. Zakon o spremembi naše republiške uprave določa, da se ta biro imenuje »Zavod za regionalno prostorsko planiranje SR Slovenije«.

Z istim zakonom smo ustanovili biro za varstvo okolja SR Slovenije, ki pa v tej strukturi nikjer ni omenjen. Ali sekretariat za urbanizem ni dal nobenega predloga, da bi se ta biro ustanovil v letu 1973? Zakaj toliko oklevanja, če je to obveznost, ki je predpisana z zakonom. Zavod za regionalno prostorsko planiranje pa ni biro, ampak je zavod. Prosim, da se to popravi, ker je pomembno. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Kaže, da je razprava izčrpana. Ali bo izvršni svet odgovoril na vprašanja poslancev. Tovariš Benčina je dal tehtne pripombe.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik! Tovariš Benčina je predlagal izvršnemu svetu, da v tem letu poskuša rešiti probleme posebnih zavodov in medicinske fakultete. Izvršni svet ta predlog sprejema.

Razprava tovariša Poliča pa zadeva redakcijo zakona. Pomembna je le zagotovitev sredstev. Problem, ki zadeva varstvo okolja, je bil pereč že lani. Tedaj je bilo vprašanje zagotovitev sredstev za delo komisije za varstvo okolja, ne pa za delo biroja. Sredstva za delo komisije so bila zagotovljena iz proračunske rezerve. Glede sredstev za financiranje biroja v letošnjem letu pa bi bilo potrebno pogledati, ali so sredstva zanj zagotovljena v okviru sekretariata za urbanizem. Notranje delitve sredstev tega sekretariata seveda ne poznam.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Miloš Polič.

Miloš Polič: Tovariš predsednik. S tovarišem sekretarjem za finance se ne razumeva. Lansko leto komisija za varstvo okolja pri skupščini ni dobila sredstev iz rezerve. Za dotacijo je prosila republiška skupnost za varstvo okolja. Že lani ni dobila dovolj sredstev, za letošnje leto pa zanjo sredstva niso nikjer predvidena. Biro za varstvo okolja je kot posebni upravni organ pri sekretariatu za urbanizem. Tako določa zakon! Zaradi nezadostnih sredstev tudi letos ne bo mogoče dobiti novih uslužbencev za delo v biroju. Ker biro še ni bil imenovan niti nima denarja, bomo zakon, ki smo ga lani s težavo sprejeli, letos pokopali. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Dalje prosim. Besedo ima Viktor Seitl.

Viktor Seitl: Tovarišice in tovariši poslanci! Nimam konkretnih predlogov. K razpravi sem se prijavil, da bi izrazil svoje nezadovoljstvo zaradi položaja, v kakršnem se nehaja republika ob sprejemanju proračuna. V ekspozeju izvršnega sveta je bilo povedano, da povečuje federacija svoje zahteve do republike Slovenije za več kot 24 % oziroma za 21,5 %, če upoštevamo posojilo v višini 63 milijard, ki ga v ta namen najema republika v federaciji. Želel bi reči, da se je zelo težko boriti za stabilizacijo, če zanjo niso vsi. Slovenija je tako majhna, da v njej ne bi bilo težko uresničiti stabilizacije. Težave so, ker inflacijo uvažamo. Na to pa nimamo vpliva. V mislih imam predvsem možnosti

republike za reševanje nekaterih zelo perečih socialnih vprašanj v tistih občinah, ki jih same niso zmožne rešiti.

Vidimo, da teh možnosti republika nima. Na drugi strani pa ni razumljivo, kako je mogoče ustanavljati samostojne samoupravne skupnosti, na primer posebno skupnost pokojninskega zavarovanja vojaških oseb brez soglasja kateregakoli republiškega organa. Ta skupnost zahteva seveda dodatna sredstva, in to v času, ko govorimo, da ni sredstev in da je treba družbene izdatke zmanjšati na minimum.

Ne bi hotel kritizirati, vendar mislim, da bi morali posamezni zbori k takšnim odločitvam predhodno povedati svoje mnenje. Takšne odločitve zahtevajo sredstva, teh pa ni. Nič nam ne pomaga, če veliko govorimo, kako je naša armada ljudska armada. S takšnimi rešitvami se bo vedno bolj osamosvajala in zapirala. Mislim, da imajo v Jugoslaviji vojaške osebe enak položaj kot vsi drugi delovni ljudje. Enakega bi lahko imeli tudi v pokojninskem zavarovanju. Po mojem mnenju te rešitve ne utemeljujejo posebni državni obrambni interesi. Tu gre za druge interese. Njihove posledice pa so te, da stabilizacije, o kateri vsi govorimo, ne izvajamo.

Verjetno so tudi drugi poslanci nezadovoljni z rešitvami, s katerimi se brez prejšnjih dogovorov posameznim republikam zvečujejo obveznosti prav v času, ko si vsi prizadevamo rigorozno varčevati.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Rado Pušenjak.

Rado Pušenjak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši. Pridružujem se mnenju tovariša Seitla. Sem med tistimi, ki kritično ocenjujejo nesorazmerno povečanje proračunskih dohodkov federacije za letošnje leto. Mislim, da bi moral biti naš zbor pravočasno seznanjen s tako pomembnimi odločitvami. Gre za to, da bi znali na terenu pravilno utemeljevati potrebe zveze. Tovariš sekretar Florjančič tega vprašanja ni dovolj utemeljil.

Sedaj je čas ustanavljanja novih samoupravnih skupnosti. Te so zaželene, ker pač hočemo imeti neke nove samoupravne organe, ki naj bi skrbeli za zbiranje sredstev, na primer za energetiko. Vprašanje je, koliko bodo te skupnosti stale. Zakaj se ne poglobimo v probleme in skušamo najti najbolj racionalne rešitve. Mislim, da bi bilo treba prej vprašati gospodarske organizacije, kakšno obliko zbiranja in delitev sredstev želijo imeti. Vprašanje je, koliko stanejo gospodarstvo te organizacije in ali res poglabljajo samoupravljanje.

Predlagam izvršnemu svetu, da čimprej reši vprašanje pokojninskega sklada, da ne bo že letos porabil skromne rezerve in postal nelikviden in da zato ne bo mogel izplačevati pokojnin. Mislim, da izčrpanje rezerv ni varčevanje, zato tudi ta letošnja proračunska usmeritev ne bo dala rezultatov. Če hočemo stabilizirati gospodarstvo, potem moramo sproti poravnati obveznosti. Poravnave zapadlih obveznosti ni mogoče odlagati, ker to povzroča samo medsebojna izigravanja.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo? Besedo ima tovariš Svetelj.

Franc Svetelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Rad bi samo pojasnilo o sofinanciranju zveznih družbenih organizacij in združenj. S kakšnim merilom je določen znesek 3 790 000 dinarjev in katera zvezna vodstva ga bodo dobila? Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Besedo ima Jože Florjančič.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! S tovarišem Pirkmajerjem sva ugotovila, da raziskovalna skupnost izvršnemu svetu ni postavila vprašanje, na katero bi bilo potrebno odgovoriti.

O razpravi tovariša Poliča bi rad povedal, da so v sredstvih za republiški sekretariat za urbanizem predvidena tudi sredstva za varstvo narave v višini 150 000 dinarjev in sredstva za varstvo ozračja tudi v višini 150 000 dinarjev. To je na 37. strani. Ali so ta sredstva namenjena biroju ali zavodu ne vem, ker ne vem, kako se to imenuje. Sredstva za zavod za urbanizem so predvidena v enaki višini kot v lanskem letu.

Sklepi republiškega in gospodarskega zbora zavezujejo izvršni svet, naj pravočasno informira skupščino o vprašanjih financiranja federacije.

Strinjamo se z razpravo tovariša Pušenjaka o problemih sklada invalidsko-pokojninskega zavarovanja. Ponovno bi opozoril, da smo se dogovorili s skladom invalidsko-pokojninskega zavarovanja, da do konca marca pripravi predlog ukrepov, ki jih bo sprejela skupnost invalidsko-pokojninskega zavarovanja ter pregled obveznosti in dohodkov za letošnje leto in za čas do 1975. leta. Na podlagi tega bo treba sprejeti ustrezne ukrepe. Ne bi pa bilo pravilno, kakor je tovariš poslanec že sam ugotovil, čakati do konca leta in v tem času izčrpati rezervni sklad. Rok za pripravo gradiv je 31. marec. Potem bo mogoče relativno hitro sprejeti rešitve.

Na vprašanje tovariša Svetelja naj odgovorim, da je višina sredstev za sofinanciranje zveznih vodstev družbenih organizacij in društev, določena na podlagi lanskoletne porabe in po ključu, ki je približno takšen kot pri kotizaciji.

S temi sredstvi se financirajo potrebe vodstev približno 50 organizacij. Izvzeta so: Zveze komunistov Jugoslavije, zvezne konference SZDL, zvezne konference Zveze mladine, Zveze borcev in vojaških vojnih starešin, delno predsedstvo Rdečega križa in društva za Združene narode. O sredstvih za financiranje letošnjih nalog jugoslovanske zveze za telesno kulturo, je bil kasneje sklenjen sporazum med republikami in pokrajinami. Vodstva organizacij, ki sem jih imenoval, se financirajo direktno iz zveznega proračuna. Vodstva drugih organizacij se financirajo na podlagi soglasnega sporazuma vodstev posameznih družbenih organizacij in društev vseh republik in pokrajin.

V ekspozeju sem že opozoril, da sekcije republiške konference Socialistične zveze pripravljajo družbeni dogovor o ustanovitvi družbenega organa, ki bi na podlagi dogovora med političnimi organizacijami in drugimi organizacijami ter društvi določal višino sredstev za posamezne organizacije. Zamišljeno je, da naj bi se v prihodnje pri tem koordinacijskem organu združevala vsa sredstva za financiranje družbenih organizacij in društev. To so sredstva proračunov družbenopolitičnih skupnosti, sredstva jugoslovanske loterije in druga sredstva. Družbeni organ bi delil sredstva posameznim organizacijam na podlagi strokovne in politične ocene njihovih nalog. Ta rešitev bi bila vsekakor ustreznejša od sedanje, ko deli sredstva sekretariat za finance.

Predsednik Miran Goslar: Ali lahko preidemo na glasovanje? Amandmaji, ki jih je dala zakonodajno-pravna komisija k 14. in k 19. členu, so redakcijski.

Ali se izvršni svet strinja? (Da.)

Kdor je za amandmaje zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (47 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)
Amandmaji so soglasno sprejeti.

Glasujemo o predlogu zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1973 v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje. (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1973 sprejet z večino glasov.

14. točka dnevnega reda je predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973.

S predlogom za skrajšani postopek se zbor strinja.

Tudi tu imamo pismeni poročili odbora za finance in proračun in zakonodajno-pravne komisije ter mnenja zasedanja delegatov občin. Imamo pa tudi dva amandmaja, in sicer amandma odbora za finance in proračun k 2. členu in amandma Ele Ulrih k 9. členu.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ela Ulrih-Atena, prosim.

Ela Ulrih: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V finančnem načrtu posebnega računa za leto 1973 ni postavke za geološke raziskave, ki je bila v preteklem letu pod naslovom geološka karta. Lani so bila za te namene predvidena sredstva, in sicer za poravnavo obveznosti za leto 1972. Dala sem amandma, da bi republika tudi v letu 1973 prispevala sredstva za geološke raziskave. Te dolgoročne raziskave je do leta 1971 financirala zveza iz sredstev za raziskovalno delo. Po decentralizaciji zveznih sredstev je lani republika prevzela to obveznost in prispevala 3 200 000 dinarjev.

Namen geoloških raziskav je odkrivanje zalog rudnih bogastev za potrebe slovenskega gospodarstva. Zadnji tak program geoloških raziskav je bil izdelan za obdobje 1971—1976 in je bil sprejet v naš srednjeročni družbeni plan.

Za boljše razumevanje amandmaja sem predložila tudi obrazložitev, ki jo je dal Geološki zavod. Iz nje so razvidne raziskave, ki so bile — kot sem že omenila — sprejete v srednjeročni družbeni plan.

Ta priloga prikazuje rezultate, ki so pomembni zato, ker podaljšujejo življenjsko dobo nekaterih rudnikov, ali pa omogočajo odprtje novih rudnikov. Mislim, da rezultati dosedanjih raziskav že zdaj daleč presegajo v te raziskave vložena sredstva. Menim, da gre pri teh raziskavah za neposreden interes gospodarskih organizacij in za interes republike, ki naj se uresničuje s posebnim računom za izravnavanje v gospodarstvu in za gospodarske posege.

Postavka, ki jo predlagam s svojim amandmajem, ni visoka, toliko bolj, ker ta sredstva občutno povečuje raziskovalna skupnost s svojo udeležbo. Povem naj samo, da je raziskovalna skupnost v letu 1972 namenila za ta namen skoraj 10 milijonov dinarjev, za leto 1973 pa predvideva skoraj 11,5 milijona dinarjev.

Pomembno je tudi to, da celo občine sofinancirajo raziskave, ki se opravljajo na njihovem območju. Iz priloge je razvidno, da še veliko slovenskega ozemlja ni raziskanega in kartografiranega. Najbrž je treba poudariti, da se vse te raziskave opravljajo na območju Slovenije, čeprav so sestavni del jugoslovanskega programa geoloških raziskav.

Posledica amandmaja, ki ga predlagam, je ta, da se zmanjšuje rezerva od 20 milijonov dinarjev, na 17 milijonov dinarjev. Mislim, da to zmanjšanje re-

zerve upravičuje gospodarski pomen raziskav, ki se bodo opravile s temi sredstvi. Če ta rešitev ni mogoča, bo treba med letom zagotoviti sredstva iz drugih virov. Če ne, je nevarnost, da bodo raziskave prekinjene. Njihovo reaktiviranje pa bo kasneje zahtevalo dodatna sredstva. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Kot poročevalec odbora ima besedo Polde Maček.

Polde Maček: Tovariši poslanci! Odbor za finance je o tem problemu razpravljal. Ugotovil je, da je geološka karta za Slovenijo zelo pomembna. Teh misli je najbrž tudi izvršni svet. Vseeno pa smo bili mnenja, da amandmaja ne bi sprejeli. Izvršni svet in geološki zavod naj v najkrajšem času proučita sedanje stanje raziskav in ugotovita finančne potrebe. V razgovoru s predstavnikom zavoda je bilo ugotovljeno, da zastoja v raziskavah ni, in da do njega tudi ne more priti, da pa bo potrebno zadevo v tem letu proučiti. Zaradi tega odbor odklanja amandma tovarišice Ulrihove.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Marjan Dolenc.

Marjan Dolenc: Tovarišice in tovariši poslanci! Zaradi teh razlogov tudi izvršni svet ne sprejema tega amandmaja. Dodal bi samo še to, da je rezerva v višini 20 milijonov dinarjev že sedaj znižana zaradi devalvacije. Zaradi nje so se povečale obveznosti naše republike na približno 10 milijonov. Zato predlagamo zboru, tako kot je predlagal odbor za finance, naj ne sprejme tega amandmaja. Izvršni svet prevzema obveznost, da bo med letom proučil način financiranja, ki ni dovolj jasen, in poiskal potrebna sredstva za izvajanje del.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? Lahko glasujemo? Glasujmo o amandmaju Ele Ulrih!

Kdor je za, naj glasuje! (17 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (18 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (13 poslancev.)

Amandma ni sprejet.

Glasujmo o redakcijskem amandmaju odbora za finance in proračun. Točka 2. 9 naj se razdeli na dve postavki, da bo bolj jasno, kaj so obveznosti iz lanskega leta in kaj je stvarna rezerva.

Kdor je za ta amandma, naj glasuje! (45 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Amandma je sprejet z večino glasov.

Glasujmo o predlogu odloka o finančnem načrtu v celoti.

Kdor je za, naj glasuje! (48 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je tudi finančni načrt posebnega računa za izravnavanje v gospodarstvu sprejet z večino glasov.

S tem je dnevni red izčrpan, vendar vas prosim, da trenutek počakate, da vidimo, kakšna je situacija v enotnem zboru, ali je sploh že začel sejo.

(Seja je bila končana ob 17.30.)

REPUBLIŠKI ZBOR

55. seja

(28. marca 1973)

Predsedovala: Miran Goslar,
predsednik republiškega zbora in

Lojzka Stropnik,
podpredsednik republiškega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednik Miran Goslar: Vsem lep pozdrav. Začenjam 55. sejo republiškega zbora.

Za današnjo sejo so se opravičili: Roman Pirjevec, Miran Cvenk, Zdravko Dolinšek, Franci Gerbec, Vlado Gorišek, Vinko Hafner, Leopold Maček, Vojan Rus, Bogdan Šnabl, Zora Tomič, Jože Florjančič in Zoran Lešnik.

Predlagam, da dnevni red razširimo še z naslednjo točko: predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Gre za usklajevanje.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 54. seje republiškega zbora;
2. poslanska vprašanja;
3. določitev predloga ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljane v SR Sloveniji;
4. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 — usklajevanje;
5. predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja;
6. predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij;
7. predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji;
8. program cestnih del za obdobje 1971—1975;
9. zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972;
10. finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973;

11. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo — usklajevanje;
12. volitve in imenovanja.
Ali se strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Da.)

1. točka dnevnega reda je odobritev zapisnika 54. seje. Ima kdo kakšno pripombo. (Ne.) Ne vidim nikogar. Torej je zapisnik 54. seje republiškega zbora odobren.

2. točka dnevnega reda so poslanska vprašanja.
Na vprašanje Ivana Krefta z dne 6. marca odgovarja Jože Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Jože Tepina: Tovarišice in tovariši poslanci! Poslanec republiškega zbora tovariš Ivan Kreft je postavil izvršnemu svetu naslednja poslanska vprašanja:
1. Kaj namerava izvršni svet Slovenije storiti, da bi bili republiški zvezni poslanci iz Slovenije bolje informirani o dogovarjanju v medrepubliških komitejih, posebno še takrat, ko so na dnevnem redu finančne obremenitve za našo republiko.
Odgovor: Zvezni izvršni svet je skupno z izvršnimi sveti republik in avtonomnih pokrajin za oblikovanje rešitev v smislu XXX. amandmaja k ustavi SFRJ ustanovil medrepubliške komiteje. Z njihovo ustanovitvijo je brez dvoma olajšano usklajevanje interesov in odnosov med republikami in pokrajinama in reševanje vprašanj na določenih področjih, za katera se za uresničevanje odgovornosti republik in avtonomnih pokrajin pri opravljanju določenih funkcij federacije zahtevajo uskladena stališča. Med ta področja spada tudi sistem, viri in višina sredstev za financiranje federacije. Delo predstavnikov SR Slovenije v medrepubliških komitejih ureja dopolnitev poslovnika o delu izvršnega sveta skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 48/71). 3. točka 1. člena dopolnitev poslovnika določa, da lahko predstavniki SR Slovenije sprejemajo obveznosti in zavzemajo stališča republike v medrepubliških komitejih le v skladu s splošno politiko, ki jo sprejema skupščina SR Slovenije in v skladu z ustavnimi stališči, ki jih sprejema izvršni svet. Dopolnitev ureja tudi način obveščanja ustreznih organov in organizacij, sklice sej medrepubliških komitejev, način obravnave problematike in način oblikovanja stališč. Predstavnikom SR Slovenije v medrepubliških komitejih je omogočeno, da o posameznih perečih vprašanjih in za oblikovanje stališč sklicujejo posebne posvetovalne sestanke oziroma, da zahtevajo stališče izvršnega sveta. To se v praksi izvaja.
Urejen je tudi način obveščanja o delu medrepubliških komitejev in o njihovih sklepih. Poleg navedenih dopolnitev poslovnika ureja način obveščanja skupščine SR Slovenije o delu medrepubliških komitejev tudi 62. člen odloka o spremembah in dopolnitvah poslovnika skupščine SR Slovenije (Ur. l. SRS, št. 26/72). Na podlagi navedenih določil izvršni svet skupščine SR Slovenije obvešča o sejah in sklepih medrepubliških komitejev člane izvršnega sveta SR Slovenije, namestnike članov medrepubliških komitejev, predsedstvo skupščine SR Slovenije, centralni komite ZK Slovenije, republiško konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva, republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, gospodarsko zbornico SR Slovenije in člane delegacije zbora narodov

iz SR Slovenije. Ker pa je izvršni svet že takoj ob začetku dela medrepubliških komitejev sodil, da je potrebna širša obveščenost organov in organizacij, ki sodelujejo v postopku oblikovanja stališč ali sprejemanja aktov, pripravljenih na podlagi uskladenih stališč, je sklenil o delu medrepubliških komitejev in njihovih sklepih obveščati tudi člane zveznega izvršnega sveta iz SR Slovenije, člane zveznih vodstev družbenopolitičnih organizacij iz SR Slovenije, poslance vseh zborov zvezne skupščine iz SR Slovenije in skupščino SR Slovenije. Poudariti je treba tudi, da so sredstva javnega obveščanja informirala javnost o vprašanjih in stališčih, ki so jih obravnavali in zavzeli medrepubliški komiteji.

Zaradi navedenega in zaradi dejstva, da gre v smislu druge točke amandmaja XLV ustave SR Slovenije za njegovo pristojnost, meni izvršni svet, da opisani način obveščanja zagotavlja vsestransko obveščenost vseh organov in organizacij.

2. V zvezi z obveznostmi, ki jih naša republika zaradi prepičlih sredstev ne more izpolniti, je federacija SR Sloveniji iz rezervnega sklada odobrila kredit v višini 63 milijonov dinarjev, ki ga mora republika vrniti v dveh letih. Torej bo to obveznost naše republike kratkoročno kreditirala federacija. Enak postopek bo najbrž potreben tudi pri kreditiranju našega prispevka za pokojnine vojaških oseb. Na podlagi citiranih navedb tovariš poslanec vprašuje: Ali se bosta oba kredita črtala iz emisije ali iz že prigospodarjenih sredstev? Če ne gre za emisijo, ki pospešuje inflacijo, od kod tolikšna sredstva federacije, katere proračun je financiran iz prispevkov republik?

Odgovor: V ekspozeju izvršnega sveta je bilo na zadnji seji republiške skupščine povedano, da je kredit odobren iz rezervnega sklada federacije. To pomeni, da pri tem ne gre za novo emisijo, pač pa za sredstva iz preteklega in tekočega leta, oblikovana iz 1% vseh dohodkov zveznega proračuna. To so torej redna sredstva iz minimalne rezerve, ki jo mora imeti vsaka družbenopolitična skupnost.

3. Zakaj nenehno zatrjujemo, da uresničujemo takšne družbenoekonomske odnose, v katerih bo delovni človek po delegatskem sistemu odločal o delitvi vsega preseženega dela, če sedanji poslanci — delegati ne morejo uveljaviti tega, kar zahteva baza oziroma temeljne organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti ter družbenopolitične organizacije. Seveda tudi o čistih računih ne moremo še govoriti, dokler so ostali nedotaknjeni veliki kapitali tako imenovanih jugoslovanskih reeksporterjev.

Glede na sklepe 39. seje predsedstva ZK Jugoslavije o aktualnih vprašanjih uresničevanja politike Jugoslavije pričakujem konkreten odgovor, predvsem na zadnje vprašanje.

Odgovor: Delegatskega sistema in delegatskih razmerij ne bi posebej obravnaval, ker so o tem že obširno razpravljale družbenopolitične organizacije in tudi skupščina SR Slovenije, ko je sprejela pobudo za sprejetje nove ustave. Glede drugega dela vprašanja pa želimo opozoriti, da so na podlagi dosedanjih ustavnih sprememb, zveznih in republiških zakonov banke, zavarovalnice, trgovina in v njenem okviru tudi reeksporterji dolžni vse svoje poslovanje uskladiti z novimi predpisi. V pripravi je tudi vrsta drugih predpisov, ki bodo še bolj onemogočali reprodukcijo državnokapitalističnih odnosov, še posebej pa bo to urejeno z novim zunanjetrgovinskim in deviznim režimom. S precejšnjim delom tega kapitala poslujejo tudi bivše zvezne banke. V tej zvezi naj poudarim, da se trgovina in reeksporterji prepočasi prilagajajo ustavnim spremembam. Sklepi predsedstva ZKJ in akcijski program zveznega izvršnega sveta in drugi do-

kumenti obvezujejo, da se pospeši uresničevanje ustavnih dopolnil na tem področju. Vsekakor pa to prilagajanje ni enkratno dejanje, ki bi ga uresničili samo s posebnimi predpisi in ukrepi, potrebna je še vrsta novih ukrepov, ki bodo pospeševali uresničitev povsem novih odnosov na področju delitve in ustvarjanja dohodka.

Predsednik Miran Goslar: Imamo še eno vprašanje Ivana Krefta. Nanj odgovarja tovariš Marjan Dolenc.

Marjan Dolenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Tovariš Ivan Kreft je postavil vprašanje, ali je izvozna usmeritev, ki stimulira izvoz surovin in reprodukcijskega materiala, upravičena v času, ko želimo doma zaposliti čimveč delovne sile in ko se trudimo, da bi dosegli stabilizacijo tudi z večjo proizvodnjo in večjim delovnim učinkom. Kot predstavnik izvršnega sveta dajem naslednji odgovor:

Mnenja smo, da je gospodarsko smotrno, da v naši zunanjetrgovinski politiki spodbujamo predvsem izvoz izdelkov višje stopnje predelave. S tem med drugim dosegamo večji devizni pritok in razvijamo proizvajalne zmogljivosti, ki zaposlujejo doma večje število delavcev. Februarska devalvacija in revalvacija valut večine zahodnoevropskih držav, sta pogoje izvoza našega blaga zaradi tečajnih razlik izboljšali v poprečju za približno 4 %. Pogoji izvoza v nekatere države, na primer v Zvezno republiko Nemčijo, Francijo, Belgijo, Nizozemsko so se izboljšali za približno 8 %, na Japonsko pa za prek 10 %. Zaradi takšnega vpliva valutnih sprememb na naš izvoz je zvezni izvršni svet sprejel stališče, da niso več potrebne visoke davčne olajšave pri izvozu blaga na konvertibilna področja. Splošna davčna olajšava, ki velja za ves blagovni in neblagovni izvoz na konvertibilna področja, je bila zato znižana za eno točko, dodatna davčna olajšava, ki velja samo za izvoz izdelkov, visoke stopnje obdelave pa za dve točki. Pomembno spodbudo za izvoz v razvite čezmorske države in še posebej v države v razvoju pa pomeni dodatno povečanje posebnih olajšav pri izvozu za 4 oziroma 5 točk. Kljub zmanjšanju rednih davčnih olajšav je zaradi višjih tečajnih razlik izvoz za slovensko gospodarstvo tako v celoti kot za končne izdelke rentabilnejši kot pred devalvacijo. Vendar menimo, da ni smotrno, da je sedanji učinek spodbude pri izvozu surovin in polizdelkov nekaj več kot pri izvozu končnih izdelkov.

Izvršni svet in upravni organi republike so se v medrepubliškem komiteju za zunanjetrgovinski in devizni sistem in na drugih mestih odločno zavzeli za določitev izvoznih instrumentov, ki naj bi pospeševali predvsem izvoz izdelkov višje stopnje predelave, omejevali pa naj bi, izvoz surovin in reprodukcijskega materiala, v izjemnih primerih pa tudi prepovedali.

Predsednik Miran Goslar: Na vrsti so odgovori na poslanska vprašanja Rada Pušenjaka. Najprej ima besedo Boris Mikoš, republiški sekretar za urbanizem.

Boris Mikoš: Tovariš Rado Pušenjak je vprašal, kako ocenjuje izvršni svet skrajšanje plačilnih rokov posojil za gradnjo zasebnih in družbenih stanovanj in kako način rešitve tega problema. Vprašal je tudi, kakšna je v naši državi možnost za revalorizacijo stanovanjskih kreditov, kakšne bi bile posledice

takega ukrepa in kako ocenjuje morebitno revizijo kupoprodajnih stanovanjskih pogodb, sklenjenih pred letom 1970.

Naš odgovor se glasi:

Odplačevanje potrošniških in še posebej stanovanjskih ter drugih tem podobnih srednjeročnih in dolgoročnih posojil ter posojil za razvoj gospodarstva je pereče vprašanje, in to še posebej v tistih gospodarstvih, ki močneje trpijo zaradi inflacije. V okviru splošnega in v sodobnem svetu vedno močnejšega procesa razvrednotenja denarja, se vedno bolj in bolj zmanjšuje vrednost anuitet za realizirana posojila. To je problem razvijajočega se sveta na splošno in ni samo naš. V prihodnje ga bo treba bolj upoštevati kot doslej.

Ves čas po vojni je država skrbela za stanovanjsko gospodarstvo. Določala je stanarine, urejala stanovanjske pravice in dajanje kreditov za stanovanjsko graditev. Res pa je, da so se pogoji za pridobitev in za odplačilo stanovanjskih kreditov spreminjali. Močneje so se zaostrili po 1965. letu in ponovno lansko leto. Do leta 1965 so občinski stanovanjski skladi dajali za gradnjo stanovanj kredite v glavnem z odplačilom na poprečno 30 in tudi več let, borcem NOV pa tudi na 40 do 50 let. Obrestna mera je znašala od enega do dveh procentov. Ob gospodarski reformi so bile namenske hranilne vloge za gradnjo stanovanj revalorizirane, še neodplačani del stanovanjskih kreditov pa ne in to z namenom, da bi se ohranil interes za varčevanja. Po 1965. letu se je poprečna odplačilna doba kreditov skrajšala na 20 do 30 let, lani pa smo z novim zakonom kot najdaljšo odplačilno dobo določili 25 let. Dvoprocentna obrestna mera je bila določena kot minimalna.

Pri stanovanjskih kreditih, ki slonijo na pogodbi med posojilojemalcem in organizacijo združenega dela ali banko kot posojilodajalcem gre za civilnopravna razmerja, ki jih moramo obravnavati z vso pozornostjo. Posojilojemalci so namreč sklepali pogodbe po svojih lastnih možnostih za izpolnitev določb iz sklenjene pogodbe. V vseh pogodbah manjkajo določbe, ki bi določale revalorizacijo neodplačanega dela kredita, zaradi splošnih gospodarskih gibanj ali zaradi spremenjenih materialnih možnosti posojilojemalca, ki naj bi bile razlog, da se posojilo odplača v krajšem roku od v pogodbi dogovorjenega. Tako v že sklenjenih pogodbah in instrumentov, na podlagi katerih bi lahko omejili ali preprečili sedanje deformacije. Ker je sedanje stanje v nasprotju z družbenimi interesi, ga bo treba spremeniti tako s predpisi kakor tudi z družbeno akcijo. Pravna pot za takšno spremembo je zapletena in še ni jasna. Očitno pa je tudi, da zahteva proučevanje daljši čas. Zato je prav, da se nadaljuje začeta družbena akcija in da se odplačila stanovanjskih kreditov uskladijo z današnjo dejansko ekonomsko sposobnostjo posojilojemalcev.

Ne glede na obstoječa določila posojilnih pogodb je to mogoče in ni razloga, da ne bi vse organizacije združenega dela in poslovne banke in drugi posojilodajalci pozvali svojih članov in svojih komitentov, da sporazumno uskladijo posojilne pogodbe z določbami novega zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj. Odplačilni roki naj bi se skrajšali, da bi vsak posojilojemalec odplačeval posojilo v višini, ki bi bilo v skladu z njegovimi materialnimi možnostmi. Zato bi bilo prav, da se posojilodajalci in posojilojemalci dogovorijo, da se višina anuitete za posojilo, ki je bilo dano pred 10 leti, podvoji, anuitete za posojilo, dano pred več kot 15 leti pa poveča štirikrat, in podobno. Posojila, dana po planu I, naj bi se odplačala v naslednjih dveh ali največ treh letih. Tako bi se višina anuitet povečala za vsa posojila, starejša od 10 let. Pri skrajšanju odplačilne dobe bi bilo seveda treba upoštevati tudi odplačilo obresti.

Takšni in podobni pogoji naj bi veljali kot minimalni in naj bi bili tako prilagojeni, da bi družine v ekonomsko ugodnejšem položaju sporazumno sprejele tudi večje obveznosti. Za to rešitev bomo pripravili posebna merila. Upoštevali bomo, da moramo zavarovati trajni interes delavcev in občanov za vlaganje svojih prihrankov v gradnjo oziroma v nakupe stanovanj. Proučili bomo tudi normativno rešitev tega problema in pripravili ustrezne predloge.

Problem revalorizacije kreditov pa se za naprej kaže v povsem drugačni luči.

V osnutku družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje graditev stanovanj, ki bo v skladu z zakonom osnova za pridobitev posojila, za kreditne in odplačilne pogoje itd., bodo urejena odplačila novih stanovanjskih kreditov na nov način, in sicer bo zavarovan družbeni interes glede realne višine anuitet, kakor tudi glede interesa posojilojemalca, da bo hitreje vračal najeto posojilo.

Glede revalorizacije stanovanjskih kreditov v jugoslovanskem merilu so že bila posvetovanja med republikami. Ocenjuje se, da je bilo za stanovanja v zasebni lasti dano sorazmerno največ stanovanjskih kreditov prav v naši republiki. To je nedvomno pogojeno z daleč najbolj razvitim varčevanjem za stanovanjsko gradnjo. Težko je oceniti, kakšne bi bile vse ekonomske, pravne, družbenopolitične in še druge posledice revalorizacije stanovanjskih kreditov v Jugoslaviji. O tem vprašanju so na posebnem sestanku v Ljubljani razpravljali tudi vsi republiški sekretarji, odgovorni za stanovanjsko graditev.

Na podlagi razprave na tem sestanku lahko povemo, da v tem trenutku nikjer v Jugoslaviji ne nameravajo revalorizirati stanovanjskih kreditov, ne zasebnih ne družbenih.

Zamisel, da bi skrajšali odplačilne dobe za starejše kredite, pa je bila povsod dobro sprejeta in verjetno bo mogoče najti v dogovoru med republikami zanjo primerno rešitev. Večina je namreč mnenja, da bi tako skrajšanje odplačilnih dob moralo biti med republikami dogovorjeno in uskladeno.

Glede uskladitve kupoprodajnih stanovanjskih pogodb, sklenjenih pred letom 1970 z zakonom o pogojih za prodajo stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini, je v skupščini že dana ustrezna zakonska spodbuda. Hkrati teče pred ustavnim sodiščem ustavni spor o zakonu o pogojih za prodajo stanovanj v družbeni lastnini, s katerim smo uveljavili revizijo vseh pogodb, sklenjenih po 1. januarju 1970. leta. V zvezi s tem bo skupščini dan ustrezen predlog za dopolnitev zakona o pogojih za prodajo stanovanj v družbeni lastnini iz leta 1971. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Sledi odgovor na vprašanje poslanca Pušenjaka z dne 14. februarja. Odgovarja Mara Rovan, pomočnik republiškega sekretarja za finance.

Mara Rovan: Tovarišice in tovariši poslanci! Vprašanje tovariša Rada Pušenjaka zadeva problem medsebojnega prevzemanja davčnih zavezancev med občinami. V tej zvezi postavlja naslednja vprašanja:

1. Na kakšni osnovi je moglo priti do tega, da je bila zadolžitev davka za cestna motorna in priklopna vozila ter kombije v občini Metlika večja kot v občini Maribor, v občini Brežice pa večja kot v ljubljanskih občinah Bežigrad, Center, Moste, Polje in Šiška?

2. Kaj bo ukrenjeno, da se evidentirani neupravičeno sprejeti davki odkažejo dejanskim upravičencem?

3. Ali ni v predpisih določena praznina, ki omogoča te anomalije?

Odgovor: V davčnih predpisih je jasno določeno, katera družbenopolitična skupnost je krajevno pristojna za obdavčitev in kateri družbenopolitični skupnosti določen davek pripada. Tako se davek na tovorna cestna vozila in priklopna vozila ter kombije, ki ga omenja tovariš poslanec, odmerja na podlagi evidence o registriranih vozilih, torej v občini, kjer je stalno prebivališče lastnika vozila. Tudi za obdavčitev dohodka od dejavnosti zakon določa, da občanom, ki zaradi narave dejavnosti opravljajo to dejavnost v več občinah, odmerja in pobira davek davčni organ občine, v kateri ima zavezanec stalno prebivališče. Med te dejavnosti sodi tudi avtoprevozništvo. Če tak zavezanec nima stalnega prebivališča v občini, v kateri stalno živi njegova ožja družina, odmerja in pobira davke iz dohodka dejavnosti davčni organ občine, v kateri stalno živi njegova družina.

Izhodišče za določanje krajevne pristojnosti pri tej obdavčitvi je torej stalno prebivališče zavezanca oziroma v določenih primerih njegove ožje družine. Glede na te določbe ne more priti v praksi do nejasnosti v zvezi s krajevno pristojnostjo za obdavčitev; oziroma do nje bi lahko prišlo le v izjemnih primerih. Vzroki za nesorazmerja, na katere opozarja tovariš poslanec, so v tem, da se sicer jasni predpisi ponekod niso dosledno izvajali. V posameznih občinah so pristojni organi prijavno-odjavne službe, organi pristojni za izdajo obrtnih dovoljenj in davčni organi spregledali prijavljanje lažnega stalnega prebivališča, a niso dovolj odločno ukrepali. Tako so nekatere občine pridobivale nove zavezance, ki so se na ta način odtegnili obdavčitvi v krajevno pristojni občini. Večji obseg so ti pojavi zavzeli zlasti v naslednjih občinah: Brežice, Metlika, Ribnica, Krško, Logatec in Grosuplje. Republiški sekretariat za finance je v tej zvezi sprejel vrsto ukrepov, da bi se ti predpisi dosledno izvajali.

Z namenom, da odpravimo to nezakonito prakso, so bili v novembru lanskega leta ponovno zbrani podatki o teh pojavih. Po teh podatkih so določene davčne uprave v SR Sloveniji v nasprotju z veljavnimi predpisi o krajevni pristojnosti obdavčevale 261 zavezancev iz drugih slovenskih občin. Republiški sekretariat za finance je nato od vseh davčnih uprav ponovno odločno zahteval, da vse zavezance, za obdavčitev katerih niso krajevno pristojne, takoj odstopijo pristojnim občinam.

Po zadnjih podatkih je bilo od navedenega števila že razčiščenih 224 primerov, za preostalih 37 primerov pa se krajevna pristojnost še razčiščuje. Hkrati se razčiščujejo tudi pojavi fiktivnega preseljevanja davčnih zavezancev med občinami iz različnih republik. Gre predvsem za zavezance iz SR Hrvatske, ki so v nasprotju z veljavnimi predpisi obdavčeni v slovenskih občinah in obratno za zavezance, za obdavčitev katerih so pristojne slovenske občine, pa so jih obdavčile občine v SR Hrvaški. Republiška sekretariata za finance SR Slovenije in SR Hrvatske pri tem neposredno sodelujeta in na podlagi doslej sprejetih ukrepov pričakujemo, da bodo v najkrajšem času tudi ta vprašanja rešena.

S prepuščanjem zavezancev pristojnim občinam je povezano tudi vprašanje odstopa ustreznih sredstev. Nobenega dvoma ni, da sredstva pripadajo tisti občini, ki je bila po veljavnih predpisih pristojna za obdavčevanje. Zato je razumljivo, da so občine, ki so si v nasprotju s predpisi pridobile določene dohodke, dolžne te dohodke v celoti vrniti krajevno pristojnim občinam. Ta vprašanja občine razčiščujejo z medsebojnimi dogovori in hkrati z odstopanjem

zavezancev vračajo sredstva takoj, v celoti ali po obrokih. Republiški sekretariat za finance bo tako glede vračanja sredstev neposredno ukrepal le v primerih, kjer ne bi prišlo do sporazumne rešitve problema.

Glede na sedanjo aktivnost v občinah ocenjujemo, da bodo obravnavani problemi v razmeroma kratkem času v celoti rešeni v skladu z veljavnimi predpisi. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Na tretje Pušenjakovo vprašanje z dne 21. marca odgovarja Milovan Zidar, republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo.

Milovan Zidar: Tovariš Rado Pušenjak, poslanec tega zbora, je postavil vprašanje v zvezi z odkupnimi cenami živine in maloprodajnimi cenami mesa. Kot je znano, je zvezni izvršni svet z odlokom pred 14 dnevi določil nove cene na drobno za meso in mesne izdelke oziroma določil kriterije, na podlagi katerih lahko občine določijo nove prodajne cene. To pomeni, da do sporazuma med republikami ni prišlo. Zvezni izvršni svet je na podlagi svojih pooblastil sprejel odlok zato, da bi se izboljšala oskrbljenost z mesom v državi in da se cene mesa uskladijo z globalno politiko cen v letu in z gibanjem življenjskih stroškov ter drugih stroškov.

Enotne maloprodajne cene mesa se lahko v Sloveniji in v drugih republikah dvignejo za 15 %. Za posamezne vrste mesa pa je dovoljeno naslednje povečanje cen: jagnjetino 12,8 %, teletino 4,5 %, za svinjino 24,4 %. Odkupne cene živine je treba po tem odloku razumeti kot osnove za izračunavanje maloprodajnih cen mesa, ne pa kot obvezne odkupne cene. Odkupne cene živine se še naprej oblikujejo prosto. Razumljivo pa je, da so odkupne cene živine odvisne od maloprodajnih cen mesa in mesnih izdelkov.

Navedene kalkulativne cene živine je potreba primerjati s cenami s 1. 7. 1972, ki so bile v povprečju za dva dinarja nižje. Takrat so bile odkupne cene živine relativno ugodne. Upoštevati je treba še to, da so ob pomanjkanju blaga in zaradi silne konkurence na trgu prišle klavnice v lanskem poslovnem letu v težak položaj in so mnoge zaključile leto z izgubo. Zaradi tega, mislim, nove maloprodajne cene mesa omogočajo vsaj zadržanje odkupnih cen živine na ravni izpred 31. 12. 1972 in izboljšanje gospodarskega položaja klavnic v Sloveniji, vsaj tistih, ki poslujejo racionalno in so sklenile z rejci sporazume.

Rast odkupnih cen živine v preteklem obdobju ni le posledica inflacije stroškov proizvodnje, ampak tudi posledica vrste drugih dejavnikov, na primer visoke konjunkture na inozemskih trgih, različnih cen mesa in mesnih izdelkov v glavnih potrošniških središčih držav in neenakega ekonomskega položaja klavnic. Klavnice so organizirane kot samostojna podjetja, ali kot enote kmetijskih in trgovskih organizacij. Nekatere med njimi že vrsto let delajo z izgubo. Vse to vpliva na kupno moč klavnic na tržišču živine. Pogoste so licitacije, ki dvigujejo cene in vnašajo nemir na trgu živine.

Po 31. 12. so se v nekaterih občinah močno povečale cene mesa kar je vznemirilo vse jugoslovansko tržišče tudi v krajih, kjer dotlej ni bilo pomanjkanja mesa. V takih razmerah je bilo seveda nujno, da se čimprej določijo enotne cene mesa in mesnih izdelkov, da bi bila potrošniška središča enakomerno oskrbovana z mesom in da bi se dala jasnejša usmeritev tudi sami proizvodnji. Naš predstavnik je, upoštevajoč stroške in težnjo, da se poveča proizvodnja, sicer zastopal drugo varianto, ni pa nasprotoval prvi, kajti to bi pomenilo

odlaganje rešitve. Ker do sporazuma ni prišlo, kot sem že prej rekel, je zadevo rešil zvezni odlok.

O cenah in stroških pa naj povem, da se v tem srednjeročnem obdobju cene živine oziroma mesa in mesnih izdelkov ne oblikujejo na podlagi stroškovne kalkulacije, temveč na podlagi paritetnih odnosov med ceno koruze in posameznimi kategorijami živali. Tako je na primer določen paritetni odnos za govedo 1 proti 10, za prašiče 1 proti 8,5, za brojlerje 1 proti 8,8. Reči je treba, da odlok zveznega izvršnega sveta spoštuje te odnose, pri čemer je upoštevana garantirana cena koruze, povečana za 15 %, kar prav tako izhaja iz tega dokumenta.

Odkupne cene, ki bi temeljile na odobrenih maloprodajnih cenah, upoštevajoč realne stroške klavnic, naj bi po sporazumu republik o reji živine in o pospeševanju stabilizacije trga bile naslednje: 15,9 dinarja za baby beef I A kategorije, 14,5 dinarja za baby beef I kategorije in 13 dinarjev za mlado pitano govedo. Ker cene ne bi bile dovolj stimulativne, so podpisniki na svoji zadnji seji določili, da se tudi v tem letu dajejo premije za prirejo živali in sicer za goveda od pol do enega dinarja, odvisno od kakovosti govedi. Poleg tega pa so sklenili, da je v tej situaciji koristna obnovitev rizičnega fonda. Ta naj bi dovoljeval še dodatno premijo v višini pol dinarja za kilogram. Po teh predlogih bi bile odkupne cene živine v Sloveniji naslednje: 16 dinarjev baby beef I A kategorije, za baby beef I kategorije 15,2 dinarja in za 14 dinarjev. To pa so že cene, ki stimulirajo rejo in seveda tudi razširitev proizvodnje v tem letu. Zato je zelo pomembno, da se v občinah in v kmetijskih organizacijah preneha panika, češ da so te cene tako nizke, da se reja več ne splača in jo je treba opustiti. Začnejo naj se razgovori o organiziranem povečanju prireje. Pogoj, da bi naš sporazum uspel, pa je seveda, da bodo člani disciplinirano plačevali svoje prispevke, ki so v njem določeni. Skupščina SR Slovenije je v računu za izravnave gospodarstvu tudi za to leto zagotovila svoj prispevek v višini 15 milijonov din. Skupaj s prispevki drugih zavezancev omogoča ta prispevek uresničitev načrta, ki sem ga prej navedel.

Sodelovanje rejcev, predelovalcev in trgovcev je zlasti v tem trenutku, v času stabilizacije gospodarstva in trga, zelo pomembno. Tako bo izvršni svet v skladu s svojimi pristojnostmi podpiral težnje, da se sporazum za stabilizacijo reje živine okrepi z družbenim dogovorom, kot smo v tem zboru že izjavili. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Na vrsti je odgovor na vprašanje Vide Kastrin. Odgovarja dr. Stanko Lajevec, namestnik republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo.

Dr. Stanko Lajevec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Poslanka republiškega zbora skupščine SR Slovenije tovarišica Vida Kastrin je v zvezi z odlokom o znižanju marže v lekarnah od 18 na 16 % postavila naslednja vprašanja:

1. Ali so bili pred sprejetjem navedenega odloka kompleksno analizirani viri dohodkov lekarn ob upoštevanju vseh že sprejetih stabilizacijskih ukrepov? Ali so bile pred sprejetjem odloka vprašane za svet tudi lekarne, ali se je morda poskušalo s samoupravnim dogovarjanjem kako drugače zmanjšati stroške socialnega zavarovanja? Kdo bo za naprej prevzel odgovornost in skrb za

enostavno in razširjeno reprodukcijo lekarn v republiki, ker je že zdaj jasno, da lekarne tega ne bodo zmogle same?

Na ta vprašanja odgovarjamo:

Poslovanje zdravstvenih delovnih organizacij, med katere spadajo tudi lekarne, spremlja republiški sekretariat za zdravstvo. Podatke dobiva od združenja lekarn Slovenije, od skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij SRS in od službe družbenega knjigovodstva.

Po teh podatkih so lekarne v letu 1972 poslovale uspešno. To dokazuje tudi podatek, da so sredstva za zdravila v skladih skupnosti zdravstvenega zavarovanja v letu 1972 v primerjavi z letom 1971 porasla za 26 %. Ob splošni težnji po varčevanju in na podlagi podatkov o gospodarjenju lekarn je bilo zato predlagano znižanje marže v lekarnah od 18 na 16 %, čeprav bi porast sredstev za zdravila zahteval še večje znižanje marže. Naš predlog o 16% marži je bil v odloku o ukrepih družbene kontrole cen iz pristojnosti republike upoštevan.

Na področju prometa z zdravili in še posebej na področju cen zdravil se je nakopičilo veliko perečih vprašanj, ki jih odlok o znižanju marže v lekarnah seveda ne more v celoti in najbolj racionalno rešiti. Zato je bilo z združenjem lekarn Slovenije dogovorjeno, da bo najkasneje do konca tega polletja pripravilo podrobno analizo in dalo predloge za njihovo rešitev. Podpisniki družbenega dogovora o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1973 bodo razpravljali o analizi gospodarjenja v lekarnah, ki jo pripravlja združenje lekarn Slovenije. Na podlagi te razprave pa bomo določila v družbenem dogovoru glede določanja cen v lekarnah po potrebi dopolnili oziroma spremenili in predlagali spremembo odloka o maržah v lekarnah. Do tedaj pa, v soglasju z združenjem lekarn Slovenije, ki je tudi podpisnik družbenega dogovora o izhodiščih za izvajanje in financiranja zdravstvenega varstva v letu 1973, ostaja v veljavi 16 % marža po citiranem odloku. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Franc Bricelj, pomočnik republiškega sekretarja za delo, odgovarja poslancu Štefanu Sambtu.

Franc Bricelj: Poslanec tovariš Štefan Sambt je postavil poslansko vprašanje, v katerem navaja vrsto vprašanj v zvezi z uveljavljanjem pravic po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov. Vsa ta vprašanja bi lahko strnili v dvoje vprašanj, in to:

Ali imajo vsi solastniki kmetije pravico do starostne pokojnine ali pa samo tisti, ki so nosilci zavarovanja?

Kdaj ima preužitkar pravico do te pokojnine?

Odgovor: Znano je, da so bila izhodišča za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov in s tem izhodišča zakona o starostnem zavarovanju kmetov nanizana in opredeljena v posebnem in obširnem gradivu skupne komisije kot predlagatelja zakona z naslovom »Predlog izhodišč za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov«; kot sestavni del predloga izhodišč pa so bile v tem gradivu poleg izhodišč že tudi konkretne teze za starostno zavarovanje kmetov z obrazložitvijo. Celotno gradivo je bilo predmet široke in razgibane ter dalj časa trajajoče javne razprave.

Med poglavitnimi izhodišči naj omenimo zlasti dve.

Sistem starostnega zavarovanja kmetov naj bo v skladu z objektivnimi možnostmi družbe in kmeta. Zagotoviti je treba minimalne oblike starostnega zavarovanja kmetov, kakršnega omogoča ekonomska zmogljivost kmeta in

družbe. V sedanjih pogojih bi morali začasno izpeljati starostno zavarovanje kmetov tako, da bi ustrezalo gospodarskemu položaju kmetov-zavarovancev, pa tudi gospodarski zmogljivosti družbe kot sofinancerja. Z ekonomsko rastjo kmetijstva pa bi postopno prešli na pravo celotno starostno zavarovanje kmetov.

Obseg pravic, krog upravičencev in pogoji za pravico — predhodni staž zavarovanja in starost — in s tem stroški zavarovanja na eni strani ter ekonomska zmogljivost financerjev — kmeta in družbe — na drugi strani so v medsebojni pogojenosti in odvisnosti. Zaradi tega je mogoče v začetku uzakoniti le tolikšen krog upravičencev, ki sta jih financerja v danih pogojih zmožna finančno pokriti — uveljaviti torej to zavarovanje v skromnejši obliki, ker bodo še za uresničenje te skromnejše oblike zaradi ekonomskih težav obeh financerjev potrebni veliki napori.

Drugo poglavitno izhodišče, ki opredeljuje krog zavarovancev in s tem upravičencev do pokojnine, je naslednje: starostno zavarovanje kmetov mora biti zasnovano tako, da bo krepilo splošni napredek kmečkega prebivalstva in družbenoekonomske odnose. Zato pri rešitvah za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov ne gre in ne sme iti za trenutno reševanje socialnih problemov na vasi, temveč za napredek kmetov oziroma vasi.

Ko se konkretizirajo ta izhodišča, je v predlogu izrecno določeno, da bi bil upravičenec lahko ali nosilec zavarovanja ali njegov zakonec ali prejšnji lastnik preužitkar ali pa njegov zakonec. Status obveznega zavarovanca naj bi se določil po kriterijih, sprejetih za zdravstveno zavarovanje. Znano pa je, da zdravstveno zavarovanje vodi ločeno evidenco o nosilcih zavarovanja in evidenco o njihovih družinskih članih. Po teh evidencah je prvih okoli 85 000, drugih pa okoli 220 000.

Uresničujoč ta izhodišča je v 1. tezi določeno, da se z zakonom določi minimalni krog upravičencev, v 9. tezi pa da bi zavarovanec starostnega zavarovanja bil samo tisti zavarovanec-kmet zdravstvenega zavarovanja, ki je plačnik oziroma zavezanec prispevka. Obe tezi sta sprejeti tudi v zakon.

Upoštevajoč gornja izhodišča se je samo na podlagi podatkov o številu nosilcev zdravstvenega zavarovanja in podatkov o starostni strukturi nosilcev zdravstvenega zavarovanja ugotavljalo oziroma ocenjevalo število oziroma krog oseb, ki bodo po uveljavitvi zakona upravičene do starostne pokojnine.

Iz opisanega torej izhaja, da je po predlogu izhodišč treba z zakonom na začetku starostno pokojnino zagotoviti in pokriti najprej nosilcu kmečkega zavarovanja, po njegovi smrti njegovemu zakoncu, in bivšemu nosilcu tega zavarovanja, to je preužitkarju, po njegovi smrti pa njegovemu zakoncu.

Preužitkar sicer ne spada med nosilce zdravstvenega zavarovanja. Ker pa ga je zakon hotel izenačiti z nosilci, ga drugi odstavek 9. teze oziroma 16. člena zakona izrecno izenačuje z zavarovancem, to je upravičencem do osebne pokojnine.

Republiška konferenca SZDL Slovenije — skupina za spremljanje javne razprave v svojem poročilu o poteku in rezultatih javne razprave o predlogu izhodišč za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov z dne 14. oktobra 1971 ugotavlja: »Glede pravic je bilo v skoraj vseh razpravah poudarjeno, da je obseg pravic sicer majhen, saj zakon predvideva le družinsko pokojnino oziroma minimalni krog upravičencev, vendar so bila pojasnila predlagateljev »o trenutnih možnostih« sprejeta. In dalje: »V načelu je razprava podprla predlog, da naj bi bil na začetku uvajanja starostnega zavarovanja deležen pokojnine kmet, ki je zavarovanec zdravstvenega zavarovanja.«

Navsezadnje tudi Zveza skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov v svojih stališčih do tez o starostnem zavarovanju kmetov glede na javno razpravo ugotavlja: Predlogi za zavarovanje otrok in odraslih ipd. bi terjali zvišanje prispevne stopnje, kar bi bilo težko izvedljivo glede na današnje kmetovo finančno stanje. Zato naj se ti predlogi proučijo in sprejmejo v naslednji fazi izvajanja zakona o starostnem zavarovanju kmetov.

Iz opisanega jasno izhaja, da je bila določba, ki jo vsebuje 16. člen zakona o starostnem zavarovanju kmetov, pričujoča v javni razpravi in za začetek tudi sprejeta.

16. člen zakona o starostnem zavarovanju kmetov opredeljuje upravičenca do starostne pokojnine takole: »Za starostno pokojnino so zavarovani kmetje, ki imajo status kmeta-zavarovanca v smislu 16. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju, razen oseb iz drugega odstavka navedenega člena. 16. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju pa določa: Za zavarovance-kmete ... se štejejo osebe, ... ki se kot lastnik, solastnik, zakupnik ali uživalec kmetijskega zemljišča ukvarja s kmetijsko dejavnostjo in je zavezanec prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti ...« Po predpisih o prispevkih in davkih občanov pa je zavezanec za prispevek praviloma družinski poglavar, če tvori več lastnikov ali uživalcev zemljišča eno samo gospodinjstvo.

Iz tega sledi: da bi bil kmet zavarovan in s tem upravičen do starostne pokojnine, sta potrebna dva pogoja, in to: da se kot lastnik ali solastnik ukvarja s kmetijsko dejavnostjo in da je zavarovanec prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti, torej nosilec zavarovanja.

Če kateri od teh dveh pogojev ni izpolnjen, ni zavarovan in s tem ni upravičen do starostne pokojnine. Niso torej zavarovani in s tem upravičeni do starostne pokojnine člani gospodinjstev, čeprav so solastniki in zdravstveno zavarovani, ker so to osebe iz drugega odstavka 16. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki jih 16. člen zakona o starostnem zavarovanju ne vključuje v krog zavarovancev.

Druga vrsta zavarovancev in s tem upravičencev do starostne pokojnine so še preužitkarji na kmetiji kmeta-zavarovanca, plačnika prispevka zdravstvenega zavarovanja kmetov, in to preužitkarji, ki so bili lastniki kmetijskega zemljišča, pa so kmetijo izročili nasledniku, sebi pa izgovorili preužitek in se z njim preživljajo.

Za preužitkarja kot upravičenca do starostne pokojnine se po zakonu šteje bivšega lastnika kmetije, ki si je ob prenosu kmetije na naslednika izgovoril preužitek in se od izgovorjenega preužitka tudi preživlja — po smrti takega preužitkarja pa njegov zakonec. Za zakonca umrlega preužitkarja bi lahko šteli tudi vdovo, ki ji je bil v zapuščinski razpravi priznan preužitek, kmetija pa je v zapuščinski razpravi prešla na sina-zavarovanca starostnega zavarovanja kmetov.

V zvezi s preužitkarjem kot upravičencem do pokojnine gre zlasti za dva problema, in to: kaj je preužitek in kako dokazati oziroma vsaj verjetno izkazati, da je preužitek izgovorjen.

Kaj je preužitek, je stvar okoliščin, povezanih s konkretnim primerom. Preužitek vsebuje najrazličnejše stvari. Po našem mnenju je bistvo preužitka v tem, da ima preužitkar zagotovljeno »stanovanje« in prehrano, lahko pa še druge stvari kot obleko, užitek dela zemljišč ipd. — vse to v breme tistemu, komur je preužitkar prepustil kmetijo.

Nekaj pojasnila o tem, kaj vsebuje preužitek, je tudi v obrazložitvi zakona. Tu je rečeno: Z izrazom preužitek se razume tako tiste, ki so si ob predaji glavnine kmetije pridržali del kmetijskega zemljišča ali gozda, kot tiste, ki tega niso storili.

Kako dokazati, da je preužitek »izgovorjen«? Ta okolnost se lahko dokazuje na različne načine: z izročilno pogodbo, z vknjižbo v zemljiški knjigi, z zapisnikom sodišča ali drugega organa, ki je vodil zapuščinsko razpravo po umrlem bivšem lastniku kmetije oziroma zavezancu prispevka, z uradno listino pristojnega organa, recimo: občinske davčne uprave ali skrbstvenega organa itd.

Zavarovan in s tem upravičen do pokojnine je tudi zakonec zavarovanca, to je kmeta kot lastnika ali solastnika, ki je zavezanec prispevka, in prej omenjenega preužitkarja. Seveda pa ima zakonec pravico do te pokojnine šele po smrti zavarovanca, ne pa že tudi v času, ko zavarovanec še živi.

Iz opisanega sledi, da zakon o starostnem zavarovanju kmetov ne rešuje vseh socialnih problemov na vasi. Razlog za to, da zakon o starostnem zavarovanju kmetov vključuje v obvezno starostno zavarovanje tako ozek krog upravičencev do pokojnine, je v izhodiščih, ki sem jih opisal, zlasti pa v izhodišču, naj bo sistem zavarovanja v skladu z ekonomsko zmogljivostjo kmeta in družbe. Če bi namreč zakon določil drugačen in širši krog upravičencev, bi obremenitev s stroški presegala ekonomsko zmogljivost kmeta in družbe kot financerjev. Ko govorimo o krogu upravičencev, ni nepomembno dejstvo, da zakon poleg obveznega predvideva tudi razširjeno zavarovanje, v katerem se krog upravičencev lahko razširi.

Ko obravnavamo ekonomske ovire, ki narekujejo tako ozek krog upravičencev, moramo vedeti, da zaradi teh ovir še niti vsi upravičenci tega ozkega kroga ne morejo že v letu 1973 uveljaviti starostne pokojnine in da lahko pridejo do te pokojnine po etapah: leta 1973 le tisti, ki so stari 75 in več let, leta 1974 še tisti, ki so stari 70 in več let in šele 1975 vsi upravičenci, stari nad 65 let.

Glede na postopno možnost za uveljavljanje te pokojnine se je ob sprejemanju zakona ocenjevalo, da bi lahko uveljavilo pokojnine v letu 1973 okoli 14 000 upravičencev. Že zdaj pa se ocenjuje, da bi to število utegnilo znašati 16 000. V letu 1974 bo še 14 000 upravičencev več in šele v letu 1975 vsi ostali, to je še 14 000 upravičencev. Tako bi število uživalcev te pokojnine konec leta 1975 znašalo okoli 42 000 oseb ali skoro 50 % vseh kmetov zavarovanjev-plačnikov prispevka.

Glede na tako postopno rast uživalcev te pokojnine bi postopno rasla tudi obremenitev kmetov in družbenopolitičnih skupnosti za stroške tega zavarovanja. Po finančnem načrtu skupščine skupnosti starostnega zavarovanja kmetov naj bi bilo za kritje pravic uživalcev, ki bodo v letu 1973 upravičeni do pokojnine, potrebnih 52 milijonov, kar je najnižja obremenitev. Po podatkih strokovne službe skupnosti je doslej zbranih okoli 34 milijonov, ali malo nad polovico. Doslej je SR Slovenija v celoti izpolnila svoje obveznosti in je skupnosti že preodkazala svoj delež, to je $^2/_3$ od polovice stroškov, ali okoli 17 milijonov. Močno pa zaostaja izpolnjevanje obveznosti kmetov in občin. Namesto 26 milijonov, ki naj bi jih zbrali, so doslej prispevali le okoli 9 milijonov, ali nekaj nad eno tretjino. To pa pomeni, da bi niti ne mogli začeti izplačevati pokojnine, če bi republika v celoti ne izpolnila svoje obveznosti.

Dejstvo, da smo doslej zbrali 65,4 % planiranih dohodkov, ki bi morali biti v celoti na voljo že zdaj, pa dokazujejo finančne težave že pri tako ozkem

krogu upravičencev, ki lahko diskriminirajo sistem zavarovanja, če teh sredstev ne bomo uspeli zagotoviti. Te finančne težave pa se bodo v letih 1974 in 1975 še povečale, ker bodo stroški in s tem obremenitev financerjev prav v teh letih občutno rasli, čeprav niti sedanjih najnižjih dohodkov nismo ekonomsko zmožni zagotoviti.

Tako se bodo stroški v letu 1974, ko bo lahko uveljavilo pokojnine še 14 000 upravičencem več, skoro podvojili, s tem pa se bodo seveda tudi obveznosti financerjev v letu 1974 podvojile.

Ko bodo v letu 1975 vsi upravičenci lahko uveljavili pokojnine, se bodo stroški potrojili, in ta sredstva bo treba zbrati v letu 1974; s tem pa bo obremenitev financerjev že v letu 1974 trikrat večja, kot je bila leta 1972.

V te stroške pa niso všteti stroški za posebne pravice kmetov-borcev, ki po zakonu bremenijo samo republiko in deloma občine, ne pa tudi kmetov.

Glede na tak položaj je po našem mnenju edina mogoča rešitev ta, da se zakon dosledno realizira tak kot je, da se torej krog upravičencev ne širi. Ko bodo vsi upravičenci, ki jim zakon priznava to pravico, uveljavili pokojnino, nam bo znano, koliko jih je v resnici in koliko znašajo stroški za kritje njihovih pokojnin. Hkrati pa evidentiramo vse primere, ki se pojavljajo in ki jih ne bi mogli rešiti v skladu z zakonom. Na podlagi analize teh primerov, upoštevaje ekonomske možnosti kmetov in družbenopolitičnih skupnosti, se odloči, katere primere lahko rešimo s tem, da zakon spremenimo oziroma dopolnimo.

Na koncu bi rad povedal še tole. Po podatkih strokovne službe skupnosti je do 20. marca letos vložilo zahteve do starostne pokojnine 8020 oseb, od tega 4105 nosilcev zavarovanja, 1900 preužitkarjev, 459 borcev NOV, 85 pa je bilo zahtev do družinske pokojnine. Doslej je bilo izdanih 2800 pozitivnih in 381 negativnih, skupaj 3181 odločb, kar je skoro 40 % vseh zahtevkov.

Če do konca leta 1973 število oseb, ki so upravičene do starostne pokojnine, ne bo doseglo števila 14 000, torej števila, za katerega so bili planirani dohodki, in če bodo kmetje in občine zbrali še manjkajoča sredstva, to je okoli 18 milijonov dinarjev, bi bil to utemeljen razlog, da že ob koncu leta 1973 predlagamo skupščini SR Slovenije ustrezno dopolnitev zakona.

Predsednik Miran Goslar: Ima kdo dodatno vprašanje oziroma novo poslansko vprašanje? Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Izvršnemu svetu postavljam naslednje poslansko vprašanje:

Današnje Delo poroča o včerajšnji seji komisije izvršnega sveta za zunanjo politiko, na kateri so med drugimi ugotovili, da so nekatere sile v Avstriji izkoristile rezultat volitev na Koroškem za ponovne napade na Jugoslavijo in za stopnjevanje nestrpnosti do slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Delo hkrati poroča, da je predsednik republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije včeraj sprejel delegacijo obeh slovenskih organizacij na Koroškem. Na tem srečanju so razpravljali o interesih slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Vprašujem, če lahko da izvršni svet že danes republiškemu zboru kakšno informacijo o poteku obeh razgovorov in o sprejetih sklepih. Glede na znano stališče predstavnikov slovenske skupnosti na Koroškem bi želel predvsem odgovor na vprašanje, ali koroški Slovenci še vztrajajo, da se njihova vprašanja internacionalizirajo in kakšno je stališče izvršnega sveta do te njihove zahteve.

Predsednik Miran Goslar: Štefan Toth.

Štefan Toth: Prosim, da republiškemu izvršnemu svetu Slovenije posredujete naslednje poslansko vprašanje:

Rezultati poslovanja oziroma gospodarjenja in tudi materialni položaj zaposlenih često niso odvisni od produktivnosti in boljše organizacije dela, temveč od drugih zunanjih neekonomskih faktorjev. Tak primer neenakopravnega položaja potrošnikov na eni in trgovskih organizacij na drugi strani so različne maloprodajne cene sladkorja v Socialistični republiki Sloveniji. Kot dokaz za trditev prilagam pregled cen v 9 grosističnih podjetjih iz SR Slovenije. Za neenotne cene ni niti ekonomske niti družbene upravičenosti, imajo pa naslednje negativne posledice:

1. razliko med prebivalstvom SR Slovenije pri preskrbi z enim najosnovnejših prehrambenih artiklov,
2. neenak ekonomski položaj trgovskih organizacij, ki se ukvarjajo s prodajo sladkorja,
3. poslovne izgube pri nekaterih trgovskih organizacijah, ki več ali manj vplivajo tudi na osebne dohodke v teh trgovskih organizacijah. To povzroča v trgovskih organizacijah, ki prodajajo sladkor, resno nezadovoljstvo. Zaradi tega postavljam izvršnemu svetu naslednje vprašanje:

Kaj namerava izvršni svet Socialistične republike Slovenije storiti, da se bodo cene sladkorja poenotile in kdaj lahko to pričakujemo. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo? Besedo ima tovariš Kolenc.

Dušan Kolenc: Tovariš predsednik! Na 37. seji skupščine občine Zagorje ob Savi, ki je bila dne 6. 2. 1973, so odborniki razpravljali o predlogu odlokov o ustanovitvi skladov za intervencijo v gospodarstvu na območju občine Zagorje ob Savi in o pogodbi z Ljubljansko banko, da opravlja bančne posle za račune družbenoinvesticijskega sklada. Ob tej priložnosti so bila navedena sredstva bivšega občinskega investicijskega sklada, ki so bila formirana do konca leta 1964 in nato prenesena v kreditni sklad Ljubljanske banke. Na podlagi 100. člena zakona o bankah ter kreditnem in bančnem poslovanju (Uradni list SRS, št. 158/71) so bila ta sredstva izvzeta iz kreditnega sklada banke in prenesena v upravljanje in razpolaganje občinski skupščini. V razpravi je bilo povedano, koliko znašajo krediti in odplačila bivšega investicijskega sklada občine. V tej zvezi prosim republiški sekretariat za finance za naslednje pojasnilo:

Koliko je sredstev ukinjenih okrajnih in republiškega investicijskega sklada, kje so ta sredstva in kdo z njimi razpolaga?

Predsednik Miran Goslar: Še kdo? Poslanska vprašanja so izčrpana in prehajamo na 3. točko dnevnega reda, na določitev predloga ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v Socialistični republiki Sloveniji.

Besedilo predloga zakona je predložila skupna komisija vseh zborov skupščine za ustavna vprašanja s predlogm, da v smislu 2. točke X. amandmaja k ustavi SR Slovenije določi predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji. Želi kdo besedo? Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovarši poslanci! Če bi uresničevali že sprejeta ustavna dopolnila tako, kot so vsi obljubljali, ko so jih delovni ljudje podprli v javni razpravi, bi z veseljem glasoval za podaljšanje mandata tudi republiškim poslancem.

Kot se najbrž še spominjate, sem bil pred komaj nekaj tedni v tem zboru za to, da damo soglasje za podaljšanje mandata zveznim poslancem. Zdaj pa se obotavljam in se bom najbrž glasovanja celo vzdržal. Odločil se bom šele potem, ko bom dobil pojasnila k svojim pomislekom.

Prvi pomislek je proceduralnega značaja. S tem, da so dale vse republiške skupščine soglasje za podaljšanje mandata zveznim poslancem, so vsi zvezni poslanci, ne le poslanci zborov narodov, ki jih neposredno volijo republiške skupščine, dobili posredno tudi zaupnico od voljenih teles. Podobne rešitve za poslance republiške skupščine nismo našli. Skoraj bi lahko rekel, da je nismo niti poskušali najti, čeprav za to vidim nekatere možnosti. Zavedam se, da niso najboljše.

Naša skupščina sedaj podaljšuje mandat odbornikom občinskih skupščin, le-te pa bi lahko že pred meseci dale predlog za to, da bi si republiška skupščina podaljšala mandat, lahko bi dale to pobudo tudi družbenopolitične organizacije. Toda še pred manj kot enim letom smo se na primer v Pomurju obnašali tako, kot da mandata ne bo potrebno podaljšati, čeprav bi morali vedeti, da s prepočasnim uresničevanjem že sprejetih amandmajev zaviramo priprave za sprejem novih dopolnil, med njimi tistih, ki spreminjajo skupščinski sistem. Dopolnila omogočajo uresničitev delegatskega sistema, ki naj bi zagotovil delavskemu razredu oziroma delovnemu ljudstvu vse pravice, da odločajo o vsem, predvsem pa o delitvi preseženega dela. Ker smo se vsi premalo trudili, nam zdaj ne preostane drugo, kot da zamujeno čimprej nadomestimo, volitve pa seveda odložimo. Proceduralni pomisleki pa seveda niso tako pomembni, bolj pomembni so vsebinski, ki jih navezujemo na proceduralne.

Zamudo so zelo spretno izkoristile sile, ki skušajo že dosežene rezultate razvrednotiti. To so sile, ki vlečejo nazaj, kot pravimo. V praksi namreč najodločneje nasprotujejo temu, da bi o preseženem delu odločal tisti, ki ga ustvari. Bolj všeč so jim tako imenovane neproračunske bilance, saj izsilijo dotacije tudi s pritiski, če drugače ne gre. Kdor si noče nakopati očitka, da ni dovolj solidaren, podleže takim pritiskom in vračanje nazaj postaja stvarnost. Tega pa ne bi smeli dopustiti, kot tega ne bi dopustila skupščina, sestavljena iz delegatov. Delegati delavskega razreda in delovni ljudje ne bodo hoteli slišati o tem, da bi na primer tam, kjer je največ aktivnega prebivalstva tako med moškimi kot med ženskami, zaostajali v razvoju otroškega varstva, ki je pogoj za uspešno izpolnjevanje proizvodnih nalog staršev. Starši morajo imeti zagotovilo, da otroci ne bodo izpostavljeni slabemu vplivu ulice, ko bodo ustvarjali dohodek zase in za ožjo ter širšo skupnost. Tega zagotovila pa danes nimajo, imeli ga bodo šele takrat, ko bo delavski razred odločal o vsakem dinarju svojega preseženega dela. Delovna starša prav tako nimata zadostnega zagotovila, da bodo njuni otroci deležni enake izobrazbe in kulture, kot so jo deležni otroci bogatih staršev. Vse to terja, da čimprej uresničimo delegatski sistem. Terja ga tudi gospodarstvo, predvsem energetika. Redukcije električne energije povzročajo našemu gospodarstvu preveliko škodo, da bi jih lahko spregledali. Res je, da so zadnje čase pogoste redukcije predvsem zaradi okvar na termoelektrarnah, toda že prihodnje leto in potem še vsa naslednja leta, dokler si ne bomo oskrbeli novih zmogljivosti, bodo redukcije na dnevnem redu, čeprav ne bo okvar. Nihče od odgovornih ne

more trditi, da ni bilo pravočasno dovolj opozoril in da jih nismo ponavljali iz dneva v dan. Medtem smo gradili nerentabilno industrijo z veliko porabo električne energije, ne pa tudi energetskih objektov, vsaj ne v Sloveniji za potrebe rentabilne proizvodnje.

Kakšno perspektivo ima slovensko delovno ljudstvo, če bodo zaradi redukcije električne energije prekinitve proizvodnje vse bolj pogoste? Ni še dolgo od tega, ko mi je predstavnik republiškega sekretariata za gospodarstvo odgovoril, da predstavnikov slovenske republike sploh niso povabili k razgovoru o naftovodu, ki naj bi ga gradili v Jugoslaviji, čeprav imamo v Lendavi naftno industrijo. Drugih podobnih primerov ne bom tukaj našteval, ker sem jih že prevečkrat omenjal, nekatere tudi v svojem poslanskem vprašanju, ki je bilo danes na dnevnem redu. Razumeli boste, da se bom moral, zaradi tega, kar sem povedal, vzdržati glasovanja; sicer pa en vzdržani glas nič ne pomeni.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo želi besedo? (Ne.) Če ne, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji v besedilu, kot ga je predložila skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja, in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Določi naj se predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji v besedilu, kot ga je predložila skupna komisija vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja dne 16. 3. 1973.

2. Predlog naj se predloži v obravnavo in sklepanje gospodarskemu, prosvetno-kulturnemu in socialno-zdravstvenemu zboru skupščine SR Slovenije.

3. Predstavnik republiškega zbora v gospodarskem zboru in v prosvetno-kulturnem zboru je Martin Košir, v socialno-zdravstvenem zboru Janko Česnik.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Večina poslancev dvigne roko.) Je kdo proti. (Nihče.) Se je kdo vzdržal (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

4. točka dnevnega reda je usklajevanje predloga zakona o vodnem prispevku za leto 1973.

Na zadnjih sejah gospodarskega in republiškega zbora 28. februarja letos sta zbora obravnavala predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973. Zbora sta sprejela predlog zakona v različnem besedilu. Republiški zbor je sprejel točko f) 3. člena v predloženem besedilu, gospodarski zbor pa je sprejel amandma skupščine mesta Ljubljana, po katerem se točka f) 3. člena v celoti črta. V smislu 313. člena poslovnika skupščine je potrebno, da oba zbora nadaljujeta razpravo in glasujeta znova o spornih vprašanjih. Sestala sta se odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo našega zbora in odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora in predlagata zboroma svojo sporazumno rešitev. Predlog za uskladitev spornega besedila obeh odborov ste prejeli.

Poleg tega ste prejeli tudi dopis predsednika gospodarskega zbora. Na sejo so bili vabljeni predstavnik skupščine mesta Ljubljana, predstavnik zavoda za vodno gospodarstvo in predstavnik vodnega sklada. Želi kdo besedo? (Ne.) Ne želi. Torej glasujemo o predlogu, ki ga dajeta oba odbora. Imate ga na 2. strani poročila odborov.

Kdor je za ta predlog, naj glasuje s pritiskom na gumb! (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva vzdržana.)

Sprejeta je točka f) 3. člena v besedilu, ki sta ga predlagala oba zbora. Če bo gospodarski zbor sprejel enako besedilo te točke f) 3. člena, bo predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 usklađen.

5. točka dnevnega reda je predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja.

Predlagatelj je odbor prosvetno-kulturnega zbora za vzgojo in izobraževanje. 14. marca je odbor svoj prvotni predlog dopolnil in predlagal, da kot osnovo za razpravo vzamemo ta dopolnjeni predlog. Predstavnik odbora je Majda Poljanšek, podpredsednica odbora za vzgojo in izobraževanje pri prosvetno-kulturnem zboru. Prvotni in dopolnjeni predlog sklepov sta obravnavala odbor za prosveto in kulturo in zakonodajno-pravna komisija, ki sta dala pismeni poročili. Prejeli ste tudi akcijske programe pedagoškega inštituta v Ljubljani, zavoda za šolstvo SR Slovenije, republiškega sekretariata za prosveto in kulturo in univerze v Ljubljani. Poleg tega ste prejeli pismo predsednika prosvetno-kulturnega zbora Miloša Poljanška. Iz pisma je razvidno, da je prosvetno-kulturni zbor sprejel predlog dokumenta z nekaterimi amandmaji. Izvršni svet je dobil gradivo v smislu 165. člena poslovnika skupščine.

Začenjam razpravo. Besedo ima Majda Poljanšek.

Majda Poljanšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite, da v imenu predlagatelja spregovorim nekaj besed o predloženem predlogu sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja, ki ste ga uvrstili v dnevni red današnje seje.

Prosvetno-kulturni zbor je sprejel predlog z vsemi predlogi, ki jih je oblikovala razprava o osnutku. Poleg predlogov, mnenj in stališč o dokumentu, ki so jih posredovale politične organizacije, strokovna društva, vzgojno-izobraževalni zavodi in posamezniki, je odbor za vzgojo in izobraževanje prosvetno-kulturnega zbora vključil tudi stališče vašega zbora in zasedanja delegatov občin. Pri dokončnem oblikovanju predloga je pomagal zlasti vaš odbor za prosveto in kulturo. Upoštevali smo vse njegove predloge. Odbor za vzgojo in izobraževanje je v predlog vključil tudi pripombe in predloge izvršnega sveta in republiške izobraževalne skupnosti. Predlog vsebuje osnovno misel, ki je bila izražena v razpravi o osnutku, namreč naj bodo v tem aktu skupščine organizacijam in posameznikom določene konkretne akcije v zvezi z izvajanjem priporočil in sklepov. Kljub razmeroma kratko odmerjenemu času za javno razpravo je dokument naletel na odmev, ne le med prosvetnimi delavci, ampak vsej slovenski javnosti. Razveseljivo je zlasti to, da so šole in temeljne izobraževalne skupnosti obogatile programe vzgojno-izobraževalnega dela.

V vseh razpravah so bila podprta osnovna izhodišča dokumenta, zlasti zato, ker se je dokument pripravljal v času, ko so vse zavestne družbene sile usmerjene v oblikovanje novih družbenoekonomskih odnosov. Prosvetni delavci so v zbornicah in strokovnih društvih ponovno analizirali uresničevanje temeljnih vzgojnih smotrov, da bi poglobili idejnost svojega dela. Še bolj pomembno je to zaradi tega, ker so se v zadnjem času zaradi izredno močnega vpliva znanstveno-tehnične revolucije, razvoja gospodarstva in tržnih odnosov začele vrinjati v šole težnjo o idejnem pluralizmu vzgojno-izobraževalnega dela. V razpravah o dokumentu so opozorili tudi na nekatera širša vprašanja, na primer na

neustrezen materialni položaj prosvetnih delavcev, neustrezno strukturo srednjega šolstva, problematiko poklicnih šol, dijaških domov, nujnost sistemskih rešitev za investicije v srednje šole itd. Odbor za vzgojo in izobraževanje ocenjuje, da je reševanje naštetih problemov sestavni del nalog tega dokumenta, in se hkrati zavzema, da bi čimprej prišli do dolgoročnih rešitev, ki naj bi jih nakazala resolucija o nadaljnjem razvoju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Povsem se zavedamo, da dokument o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja ne vsebuje vseh nalog, ki so v posredni zvezi z uresničevanjem pogojev za idejno usmerjenost vzgoje in izobraževanja.

Vzgoja mladine je odvisna od spleta različnih dobrih okoliščin in delovanja zavestnih sil v družbi. Ko razpravljamo o njej, je težko ločiti, kaj sodi v tak mozaik in kaj ne. Namen dokumenta je utrjevanje zavestne socialistične moralne usmerjene vzgoje, oblikovanje dialektičnega pogleda na svet, razvijanje kritičnega mišljenja in sposobnosti mlade generacije, da bo ustvarjalno uporabljala teoretična spoznanja v naši samoupravni praksi.

V razpravah je bilo izraženo mnenje, da je osnutek preveč črnogledo ocenjeval stanje in ni priznaval tudi nekaterih pozitivnih dosežkov na vzgojno-izobraževalnem področju. Res je, da ne moremo zanikati v zadnjih dveh letih doseženih uspehov. Šola se je posodabljala z uvajanjem novih oblik in metod dela z učenci, velik del učiteljev pa se je že doslej zavzemal za pravilno idejno usmerjenost šole. Zato smo v predlogu diferencirali ugotovitve o delu posameznih učiteljev ali kolektivov tako, da kritika ni posplošena. Če je tu in tam še prisotna nediferencirana ocena stanja, smo to storili namenoma, da bi bili bolj prepričljivi, saj poprečja povzročajo zmedo. Če smo torej napisali, da je vpliv predstavnikov družbe v samoupravnih organih šol premajhen, da je vpliv družbenega okolja na vzgojo in izobraževanje prešibak, da učitelji ne skrbijo dovolj za vzgojo mladih generacij, smo to napisali zato, da bi šole in učitelji, ki so dobro delali že doslej in že doslej skrbeli za socialistično vzgojo mladih, dobili pohvalo, da so dobro delali in spodbudno, da bodo jutri še bolje. Opozorili pa smo tiste, ki so svoje dolžnosti zanemarjali. Dokument spodbuja tudi vse odgovorne družbene dejavnike k večji zavzetosti za vzgojo mladih generacij, saj je mogoče le z njihovim tvornim sodelovanjem uresničiti nalogo iz tega dokumenta. Potem, ko bomo sprejeli dokument, pa ne bomo smeli pozabiti, da je boj za socialistično usmerjeno šolo naše trajna skrb in da se odnos do nje kaže v vsakodnevnem prizadevanju učiteljev v šolah, staršev doma in vseh družbenih dejavnikov. Na ta odnos ne bi smeli pozabiti tudi takrat, ko odmerjamo sredstva za vzgojo tistih, ki nas bodo jutri nadomestili. Spoštovane tovarišice in tovariši poslanci, prosim, da predloženi predlog sprejmete, ga obogatite z vašimi stališči in izkušnjami in prispevate tako svoj delež pri spodbujanju vseh za vzgojo zainteresiranih in odgovornih dejavnikov.

Prosvetno-kulturni zbor je ob sprejemu dokumenta sprejel tudi obveznost, da bo njegovo izvajanje v praksi spremljal in pred iztekom mandata ponovno ocenil, kako so se v praksi uresničevala sprejeta priporočila in sklepi. Hvala.

Predsednik Miran Goslar: Kdo želi besedo? Ivan Kreft.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Nikoli nisem bil med tistimi, ki so pedagoškim delavcem očitali, da so povsem zanemarili izobraževanje na temelju marksizma, še manj pa, da niso storili ničesar za kulturni dvig mladine in okolja, v katerem delujejo. Vem, da na podeželju predvsem učitelji pripra-

ljajo programe za vse prireditve ob državnih praznikih in spominskih dneh. Res pa je, da so na obeh omenjenih področjih storili premalo. Zato je prav, da jih spodbudimo k večji prizadevnosti, vendar ne le z besedami, temveč tudi z dejanji. Čeprav sem že na seji odbora za kulturo in prosveto republiškega zbora ugotavljal, da je v stališčih in sklepih, kljub njihovi bogati vsebini, posvečena premajhna pozornost kulturni vzgoji in dejavnosti, nisem popolnoma uspel. Tudi kulturna dejavnost je izobraževanje, kar ni potrebno dokazovati.

Vse premalo se zavedamo, da lahko hitrejši kulturni razvoj veliko prispeva tudi k hitrejši preobrazbi naše družbe v socialistično samoupravno. Toda naša kultura naj bo takšna, da bo delovnemu človeku resnično nekaj dala, ga osveščala in bogatila. Da pa bo to zagotovila, mora biti drugačna, kot je bila. Če bo naš delavec, ki žrtvuje mnogo časa za izobraževanje, hotel biti resnično ustvarjalen na svojem delovnem mestu, bo moral biti tudi kulturno razgledan. Poleg izobraževanja tudi kultura oblikuje človekovo osebnost. Prispeva k tem, da delavec zbran in zadovoljen odhaja na delo in z zavestjo, da ustvarja oziroma proizvaja dobrine za socialistično družbo. Manj bo nasprotij v družbi, če se bo vsakdo v vsakem trenutku zavedal svoje dolžnosti do nje.

Brez kulturne vzgoje pa je taka zavest večkrat slaba, zato v šole več kulturne vzgoje, ki plemeniti človeka in mu ne dovoljuje, da bi se obnašal kot parazit v kolektivu ali skupnosti! Pri vzgoji plemenitega človeka pa lahko zelo veliko prispeva prav osnovna šola, kar bi moralo biti v stališčih in sklepih vsekakor bolj poudarjeno. Dokument pa je sprejemljiv tudi takšen, kot je pred nami, in bom zanj glasoval.

Predsednik Miran Goslar: Kdo še želi besedo?

Prehajamo na glasovanje o dokumentu. Najprej glasujemo o amandmajih prosvetno-kulturnega zbora, ki so v pismu predsednika zbora z dne 16. 3. 1973. Imate to pismo? Kdor je za te amandmaje, naj glasuje! (Nismo sklepčni! Glasujmo še enkrat). Kdor je za, naj glasuje! (46 poslancev glasuje za.) Kdo je proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Amandmaji so sprejeti z večino glasov.

Glasujmo o predlogu sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja v celoti! Kdor je za, naj glasuje! (50 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Predlog je sprejet soglasno.

6. točka dnevnega reda je predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij.

Predlagatelj je odbor za finance in proračun republiškega zbora.

Kot gradivo ste prejeli: pripravljanje, revidiranje, financiranje in izvajanje negospodarskih investicij v SR Sloveniji, predloge komisije za družbeno nadzorstvo za racionalizacijo investicij na področju vzgojnovarstvenih in izobraževalnih dejavnosti in informacijo izobraževalne skupnosti SR Slovenije o racionalizaciji investicij na področju vzgojno-varstvenih in izobraževalnih dejavnosti.

Zakonodajno-pravna komisija je dala pismeno poročilo. Danes ste prejeli informacijo republiške skupnosti otroškega varstva. V smislu 165. člena poslovnika je bilo gradivo poslano izvršnemu svetu.

Začenjam razpravo. Besedo ima Magda Mihelič.

Magda Mihelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite mi čisto kratko uvodno besedo. Odbor za finance in proračun repu-

bliškega zbora je na 76. seji obravnaval gradivo o pripravljanju, revidiranju, financiranju in izvajanju negospodarskih investicij v SR Sloveniji, ki je bilo pripravljeno na podlagi sklepov prejšnjih sej odbora za finance in proračun. Ugotovljeno je bilo, da niti zvezni zakon niti navodilo o postopku za opredelitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 23/70), ne urejata v zadovoljivi meri področja negospodarskih investicij. Po mnenju odbora so vzroki za pomankljivosti na področju financiranja negospodarskih investicij v veliki meri v nespoštovanju predpisov in navodil, v nedodelanem sistemu in izvajanju revidiranja in odobravanja dokumentacije ter financiranja investicij. Tem se pridruži še neizkušenost večine investitorjev na področju investiranja, ki niso kos raznim zahtevam projektantov in izvajalcev. Zato je bilo za sejo odbora pripravljeno gradivo, v katerem je vrsta misli in predlogov za boljšo ureditev kompleksa negospodarskih investicij. Stanje na tem področju je treba izboljšati, kar pomeni, da bo z razpoložljivimi sredstvi več zgrajeno, da bodo investicije racionalne in da bo za redno funkcioniranje teh investicij treba manj sredstev.

Odbor je pogosto razpravljal o investicijah na področju visokega šolstva, in meni, da je tudi na tem področju treba urediti financiranje na osnovi samoupravnih dogovorov v okviru interesne skupnosti. Investicije v visokem šolstvu se financirajo iz proračuna na podlagi odlokov, ki jih sprejme skupščina SR Slovenije. Visoko šolstvo ima v Sloveniji svoj skupen organ, združenje visokošolskih zavodov, ki bi bil lahko po mnenju odbora tisti organ, ki bi skrbel za koordinacijo investicij v visokem šolstvu. Lahko bi bil tudi poseben samoupravni organ, ki bi skrbel za pravilno zaporedje investicijskih vlaganj v visokem šolstvu in da bi se sredstva optimalno izkoristila.

Odbor namreč ugotavlja, da natančno določenega zaporedja gradnje visokošolskih objektov ni nikoli dobil in da je moral vedno le odgovoriti na vprašanje ali se strinja ali ne s predlaganim financiranjem. Ni pa vedel, kako bo z drugimi objekti, ki naj bi jih zgradili, o čemer je bil odbor obveščen. Lahko bi bila ta koordinativna skupnost za visokošolske investicije tudi v okviru izobraževalne skupnosti SR Slovenije, ki koordinira investicije v osnovne in srednje šolstvo. Vsekakor naj se vrstni red ureja na samoupravni podlagi vseh zainteresiranih udeležencev posameznih kompleksov negospodarskih investicij.

Odbor predlaga izvršnemu svetu, da čimprej pripravi predlog sistema, ki bo uredil področje pripravljanja, revidiranja, financiranja, izvajanja in kontrole negospodarskih investicij v SR Sloveniji v smislu predlogov, ki so razvidni iz predloženega gradiva za današnjo sejo, in tistih, ki bodo dani v današnji razpravi.

Na današnji seji je odbor za finance in proračun razpravljal še o mnenju, ki ga je dal k tej snovi odbor za finance gospodarskega zbora. Predlaga, da se na 3. strani ugotovitev in sklepov, tretji odstavek spremeni tako, da se glasi: »Negospodarske investicije, ki predstavljajo osnovo za razvoj, morajo bazirati: a) na uskladenih razvojnih programih (uskladenih lokalnih, regionalnih in skupnih interesih); b) na načelih selektivnosti glede na omejenost sredstev in prioriteto potreb; c) na usklajevanju in odgovornosti v okviru interesnih skupnosti in d) na načelih racionalnosti in ekonomičnosti v fazi gradnje (z upoštevanjem simplifikacije, standardizacije, tipizacije itd.) in ves čas eksploatacije objekta po končani gradnji«. S tem amandmajem le bolj natančno določamo že predložene sklepe. Predlagamo, da jih zbor sprejme. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Marjan Dolenc!

Marjan Dolenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Kot predstavnik izvršnega sveta naj povem, da je izvršni svet razpravljal o predlogu ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij na svoji seji 27. tega meseca. Izvršni svet daje sklepom in ugotovitvam polno podporo. V obširni razpravi smo prišli še do nekaterih ugotovitev, zlasti smo razpravljali o tem, da je področje financiranja negospodarskih investicij v določenih primerih pomanjkljivo, da pa imamo v mnogih primerih tudi zelo pozitivne in dobre primere investiranja na področju negospodarstva. To velja tako za zdravstvo, šolstvo kot tudi za druga področja.

Ugotovili smo, da se določene pomankljivosti pojavljajo tudi na gospodarskem področju, tako da se neracionalnost, nepripravljenost in vse druge pomanjkljivosti, ki so navedene, pojavljajo pri investiranju nasploh. Strinjamo se, da ni pomembno samo normativna dejavnost, ampak da je zlasti pomembna usmeritev in družbena akcija na vseh področjih, odnos do družbene lastnine, do sprememb in do investiranja, in zato podpiramo misel, da bi mnogo teh odnosov urejali s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. Na koncu naj povem, da ima izvršni svet v svojem zakonodajnem programu glede na ustavne spremembe v pripravi dva zakona. Ta dva zakona v veliki meri pokrivata pa tudi dopolnjujeta snov, ki sta jo doslej urejala zvezni zakon o investicijah oziroma ustrezni republiški zakon in pravilnik.

Zakon o gradnji objektov naj bi uredil, z vidika varnosti pri gradnji in z vidika varnosti pri uporabljanju objektov, vse razvojne stopnje, od projektiranja do izvedbe in predaje objekta. Ostala vprašanja investiranja, zlasti to, kako smotrno investirati, bi uredili s posebnim zakonom. Ta zakon je v pripravi. Dosedanja razprava, pobuda odbora za finance in proračun in pa ugotovitve in sklepi, ki jih bo verjetno sprejel današnji zbor, bodo osnova za osnutek tega drugega zakona. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Ivan Kreft!

Ivan Kreft: Dovolite, da najprej podprem pobudo tovariša Dolenca za popravo zakona, ki se bo nanašal na vse investicije, ne samo na gospodarske, hkrati pa dovolite, da na kratko utemeljim, zakaj podpiram predlog odbora za finance in proračun republiškega zbora, da je treba poleg drugega sprejeti še skupščinski akt o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij.

Problemi gospodarskih in negospodarskih investicij sodijo med tiste, o katerih na sejah zborov zvezne, republiških pa tudi občinskih skupščin in na konferencah družbenopolitičnih organizacij najbolj zavzeto razpravljamo. Tako je tudi prav. Čeprav so pogosto ponavljajoče se razprave utrujajoče, so vendarle potrebne. Iz zvezne skupščine se spominjam primera, da so poslanci zveznega zbora z veliko pozornostjo sledili izvajanju slovenskega poslanca, ki je v obdobju od 10. oktobra 1961 do 23. maja 1962 na šestih zaporednih sejah zahteval pojasnilo o nepravilnostih pri investicijah, predvsem v elektroenergetske objekte. Ob drugih nepremišljenih investicijah si ni upal ne ta poslanec ne kdo drug spregovoriti, čeprav so skoraj vsi vedeli, da so te od začetka zgrešene. To omenjam zato, da bi opozoril, da se nam ne splača komurkoli gledati skozi prste, ko gre za družbene koristi. Od takrat se je obrnilo na bolje pri gospodarskih investicijah, pri negospodarskih pa je morda celo slabše. Skoraj ni skup-

ščinskega telesa, ki se v tem sklicu ne bi ponovno ukvarjal z vprašanji investiranja v negospodarske objekte. Najbolj vztrajna sta bila v tem pogledu odbor za finance in proračun republiškega zbora in pa ustrezni odbor gospodarskega zbora. Lahko trdim, da sta imela vso podporo tudi v zborih. Toda to ni zadostovalo, saj investitorji v mnogih primerih niso upoštevali sprejetih sklepov. Zato moramo danes razpravljati o nujnih ukrepih oziroma o sklepih. Z njimi nameravamo zadolžiti izvršni svet, da bi čimprej pripravil predlog za dopolnitev in spremembo sistema pripravljanja, revidiranja, financiranja, izvajanja in kontrole negospodarskih investicij v Sloveniji.

Ali bomo spet dopustili, da se ne bo izvajalo, kar bomo sklenili danes v republiški skupščini?

Sklepi, ki jih predlagamo, so podobni sklepom, ki smo jih sprejeli pred tremi leti, to je na 13. seji republiškega zbora dne 15. maja 1970, na predlog odbora za finance in proračun našega zbora. Že po enem letu, in sicer na 28. seji republiškega zbora, smo znova sprejeli stališče in sklepe v zvezi s financiranjem negospodarskih investicij. Ko danes že tretjič sprejemamo podobne sklepe, upravičeno postavljam vprašanje, katere so tiste sile, ki se tako dosledno upirajo vsem predpisom, priporočilom in sklepom, ki jih sprejema skupščina. Že v začetku sem dejal, da bom podprl predlog odbora za finance in proračun našega zbora, da je potrebno sprejeti tak skupščinski akt o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij, ki se bo tudi izvajal. Skrajni čas je, da javno ugotovimo, kdo so tisti, ki si lahko lastijo pravico, da kršijo sprejete sklepe in stališča na področju negospodarskih pa tudi drugih investicij, sicer bomo v prihodnjih letih ponovno sprejemali take in podobne sklepe, ker nismo poskrbeli, da bi uveljavili, kar smo sprejeli.

Predsednik Miran Goslar: Tovariš Franc Svetelj ima besedo.

Franc Svetelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Komisija za družbeno nadzorstvo naše skupščine je probleme investicij na področju negospodarstva obravnavala na nekaterih konkretnih primerih investicij v vzgojnovarstvene in izobraževalne ustanove. Pri tem je ugotovila, da se z neracionalnimi in dragimi investicijami, ki presegajo naše možnosti, ne srečujemo samo na področju družbene dejavnosti, pač pa večkrat tudi v bankah, trgovini in drugod, in da bo treba to vprašanje kompleksno obravnavati.

Eden glavnih vzrokov za neracionalne investicijske odločitve je odtujenost centrov odločanja o namembnosti investicijskih sredstev od občanov in proizvajalcev kot neposrednih nosilcev interesov in plačnikov teh investicij. Le-ti so pogosto še vedno v podrejenem položaju in na odločitve nimajo zadostnega vpliva. Čeprav je res, kot navaja predlog ugotovitev in sklepov, o katerem danes razpravljamo, da je treba iskati krivdo za take pojave tudi pri projektantih, ki pogosto iščejo predvsem osebno uveljavitev, menim, da to ni niti edini niti glavni vzrok. Niso vsega krivi samo projektanti, ki so sicer po sedanjih predpisih stimulirani za projektiranje dragih investicij, pač pa bi morali v ugotovitvah in sklepih dati večji poudarek tudi odgovornosti upravnih organov in formalnih investitorjev, ki nekritično presojajo take neracionalne programe, in končno tudi odgovornosti skupščin družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih skupnosti, ki v imenu občanov dovoljujejo sredstva za take investicije.

Izhod iz sedanjega položaja, ki smo ga sicer nekoliko pozno začeli proučevati, je v čimprejšnji spremembi in dopolnitvi ustreznih predpisov, predvsem pa

v uveljavljanju neposredne samoupravne kontrole v obliki neposrednega dogovarjanja o programiranju in financiranju posameznih negospodarskih investicij med zainteresiranimi na podlagi namenskih sredstev. Pri investicijskih odločitvah mora imeti prednost interes občana in proizvajalca kot porabnika in financerja teh investicij pred ozkim skupinskim in osebnim interesom posameznikov. Mislim, da je treba ob tej priložnosti poudariti, da je sedanja razprava že spodbudila pozitivne procese tako v samoupravnih skupnostih kot v občinskih skupščinah pri določanju o posameznih investicijskih programih.

Ob predlogu dokumenta predlagam nekaj sprememb. Naslov dokumenta naj bi se glasil: »Ugotovitve in sklepi o racionalizaciji negospodarskih investicij«. Menim, da gre tu za del politike na področju negospodarskih investicij, ne pa za celotno politiko.

Na koncu prvega odstavka naj se za besedo »izvajalcev« pika zamenja z vejico in doda besedilo »izhajajočih pogosto iz osebnih in drugih ožjih interesov«.

Predlagam tudi, da zadnji stavek drugega odstavka ugotovitev zamenjamo z naslednjim besedilom: »V dobršni meri je vzrok takim pojavom premajhna povezanost interesov občanov kot financerjev in uporabnikov teh investicij z investicijskimi odločitvami.« Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Prosim! Tovariš Česnik.

Janko Česnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Nedvomno gre za izredno pomembno področje družbenega življenja in družbene reprodukcije, za katero je prav, da se razmerja uredijo, da se sprejmejo primerne smernice za nadaljnje delo, zlasti zaradi težkih pomanjkljivosti, ki jih ugotavljamo na tem področju. Zato da skupščina s sprejemnim aktom opozori na te probleme, na pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki so bile storjene in ki izhajajo iz ugotavljanja in spremljanja našega razvoja in gospodarskega življenja, skušamo pripraviti ustreznejšo zakonodajno in življenjsko ureditev.

Naloge oziroma težnje odbora za finance in proračun so vredne spodbude, zdi pa se mi, da se tako pomembno področje ne more odpraviti samo s takimi sklepi, ki dajejo nalogo izvršnemu svetu, da na podlagi prakse in treh, štirih načel izgradi nov sistem. Mislim, da bi se morali poglobiti v to področje in pripraviti nekoliko obsežnejši akt, zato pa seveda bolj utemeljen, ki naj že v osnovi nakaže zakonodajne rešitve, tako kot smo navajeni pri drugih priporočilih, in ki naj pokaže družbene probleme, ki jih je potrebno z zakonom urediti. Strinjam se s tem aktom, pogrešam pa, in mislim da bo to tudi izvršni svet pogrešal, konkretnejšo usmeritev pri iskanju zakonodajnih rešitev, kajti to področje je izredno zapleteno in izredno delovno intezivno, zlasti če ne upoštevamo samo negospodarskih investicij, ki so zlasti intenzivne v zadnjem času, ampak tudi gospodarske investicije.

Zato je seveda potrebno, da sklep do neke mere opredelimo in da damo nekaj pobud, da se že v tem letu pripravita dva nova zakona, ki bi urejala to področje tako, da bo ustrezno nadzorovano in da bodo pravočasno in ustrezno odkrite vse pomanjkljivosti, ki tu nastajajo. Rad bi vas opozoril, da bo potrebno pri novi zakonodajni rešitvi nedvomno upoštevati, da se je področje investicij, področje družbene reprodukcije razširilo v neposredno gospodarjenje delovnih ljudi v delovnih kolektivih in samoupravnih skupnostih, kar pomeni, da bo potrebno vse zakonodajne rešitve tako urediti, da bodo dejansko odločali samoupravljalci, bodisi v gospodarstvu bodisi v negospodarstvu. Zaradi tega se mi

zdi zelo pomembno, da ugotovimo, da so ustavni amandmaji pomembna prelomnica, kajti delovne skupnosti, delovni kolektivi, samoupravne skupnosti so postali izrecno odgovorni tudi za politiko razširjene reprodukcije. To so pomembne vrednote, ki nedvomno zahtevajo nadaljnje spodbude in tudi nove nadzorne organe, ki naj delovnim ljudem približajo odločitve ob takih investicijah in nadzor investicij. Zato se zavzemam, da danes razkrijemo konkretne pomanjkljivosti, mislim pa, da bo treba glavni del razprave o novi ureditvi prenesti v fazo pripravljanja zakonskih rešitev. Hvala.

Predsednik Miran Goslar: Magda Mihelič ima besedo.

Magda Mihelič: Ne da bi sklicala sejo odbora, mislim, da lahko sprejmemo amandmaje, ki jih je dal tovariš Franc Svetelj, v soglasju s tovarišem Sveteljem pa predlagam naslednje popravke: naslov naj bi se glasil »Ugotovitve in sklepi za racionalizacijo negospodarskih investicij«. Na koncu prvega odstavka ugotovitev naj se pika zamenja z vejico in doda naslednje besedilo: »ki izhajajo pogosto iz osebnih in drugih ožjih interesov«. Zadnji stavek drugega odstavka ugotovitev naj se zamenja z naslednjim besedilom: »V dobršni meri je vzrok takim pojavom premajhna povezanost interesov občanov kot financerjev in uporabnikov teh investicij z investicijskimi odločitvami.« Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Lahko preidemo na glasovanje. Kdor je za amandmaje Franca Svetelja in popravke Magde Mihelič, naj prosim glasuje! (54 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva vzdržana.)

Amandmaji Franca Svetelja so sprejeti z večino glasov.

Imamo še amandma odbora za finance in proračun k tretjemu odstavku na tretji strani, vendar predlagam, da ga razumemo kot sestavni del predloga, to se pravi, da bomo glasovali že o celotnem dokumentu. Kdor je za dokument, naj prosim glasuje! (58 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so ugotovitve in sklepi za racionalizacijo negospodarskih investicij soglasno sprejeti.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji.

Predlagatelj je izvršni svet. Predlog zakona sta obravnavala odbor za družbenopolitični sistem in notranjo politiko in zakonodajno-pravna komisija. Amandma je poslala občina Krško. Kdo želi besedo? Magda Mihelič, prosim!

Magda Mihelič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor za finance in proračun je na današnji seji razpravljal o predlogu zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji. V imenu odbora dajem ustno poročilo.

Odbor se strinja z amandmajem zakonodajno-pravne komisije k 38. členu kot tudi z amandmajem k 9. členu predloga zakona. Soglasno stališče odbora je, da je treba zagotoviti sredstva tudi za štipendiranje dijakov srednjih šol in študentov višjih in visokih šol in to tudi taksativno navesti v zakonu. Odbor se ne strinja z amandmajem odbora za družbenopolitični sistem in notranjo

politiko k 13. členu, ker meni, da bi sprejetje tega amandmaja povzročilo vsaj v nekaterih upravnih organih na republiški ravni veliko povečanje potrebnih sredstev in je vprašanje, če bi se tako razdrobljena sredstva po posameznih upravnih organih tudi najbolj racionalno porabila. K amandmaju skupščine občine Krško, da se v drugem odstavku 3. člena izpusti beseda »načeloma« je odbor zavzel odklonilno stališče, ker meni, da ne bi bilo primerno da bi z zakonom določili, da morajo biti osebni dohodki delovnih ljudi v organizacijah združenega dela v republiki izenačeni z osebnimi dohodki delovnih ljudi v upravnih organih. Po mnenju odbora zadošča izraz načeloma, kar pomeni, da je treba težiti k temu, da se dopuščajo tudi določena odstopanja.

Sprejetje amandmaja občine Krško k drugemu odstavku 26. člena bi pomenilo nedoslednost v načelih proračunskega financiranja. Sredstva za posebne namene so strogo namenska in se morajo, če niso bila porabljena za namene, za katera so bila predvidena, vrniti v proračun. Hvala lepa!

Predsednik Miran Goslar: Martin Košir ima besedo.

Martin Košir: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Naš odbor se strinja z amandmaji, ki jih je dala zakonodajno-pravna komisija k 9., 3. in 26. ter 38. členu. Poskušal bi na kratko pojasniti, zakaj se je odbor odločil, da da svoj amandma k 13. členu. Menimo, da bi bilo treba tudi za upravne organe predpisati obvezno amortizacijo. Izhajali smo iz stališča, da je treba tudi upravnim organom priznati, v smislu že dosedaj sprejetih ustavnih dopolnil, da imajo tudi delovni ljudje v teh organih v osnovi enak družbeno-ekonomski položaj. Tudi oni upravljajo nekatera sredstva in vodijo zadeve. Verjetno ne bi mogli reči, da razpolagajo samo s sredstvi za osebne dohodke, materialne in funkcionalne izdatke, ampak je ena od pomembnih funkcij tudi amortizacija. Vemo, da je že precej družbenopolitičnih skupnosti tudi za upravne organe uvedlo amortizacijo in da v praksi to v nekem smislu že deluje. Soočili smo se tudi z nekaterimi vprašanji, ki so bila prisotna v preteklosti, zlasti ob izbiri, ali naj se prizna amortizacija na področju šolstva, zdravstva itd. ali ne. Če hočemo dosledno uresničiti samoupravne odnose, se moramo odločiti za amortizacijo.

Drugo pa je vprašanje stopnje in vprašanje gospodarjenja s sredstvi za amortizacijo. Nismo se mogli strinjati s tem, da zaradi amortizacije ne bi bilo treba dati več sredstev. Mislim, da jih je treba dati. Vprašanje pa je seveda, kako, na kakšen način in v katerem času bomo lahko to izpeljali in tudi kakšno stopnjo bomo predpisali. Menimo, da problem amortizacije na republiški ravni ter v upravnih organih v republiki ne bi smel biti tako težak, da ga ne bi mogli premagati. Mislim namreč, da bi se upravni organi na republiški ravni lahko dogovarjali o namenu in programski usmeritvi teh sredstev. V poštev smo vzeli tudi dejstvo, da upravni organi z amortizacijskimi sredstvi že razpolagajo, kajti s proračunskimi sredstvi že priznavamo ali dajemo sredstva za obnovo, dopolnilno nabavo oprem itd. Seveda je sedanji pristop bolj subjektiven in proračunski, in sicer zato, ker se odloča od primera do primera posebej. Mislim, da bomo morali prav zaradi tega tudi tem organom priznati amortizacijo, da bodo tako prevzeli del odgovornosti za upravljanje in vzdrževanje. V vsakem primeru pa gre za sredstva splošnega ljudskega premoženja in najbrž nam ni vseeno, kako se objekti in oprema uporabljajo. Vem, da bo prišlo do organizacijskih ali vsebinskih problemov, vendar menim, da kljub temu ne bi

smeli izpustiti tako pomembnega sistemskega elementa. Toliko v pojasnilo, kaj je naš odbor pripeljalo do tega, da smo se izrekli za to, da se uvede obvezna amortizacija. Seveda pa je odvisno od našega zbora, če bo ta amandma sprejet. Nisem pooblaščen, da bi umaknil amandma. Predlagam, da se o tem amandmaju razpravlja in glasuje. Hvala lepa.

Predsednik Miran Goslar: Besedo ima Bojan Škrk.

Bojan Škrk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Izvršni svet sprejema oba amandmaja zakonodajno-pravne komisije, tako k 9. členu kot 38. členu, ne sprejema pa amandmaja odbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko. Predvsem zaradi tega ne, ker bi se s tem amandmajem zavezovale družbenopolitične skupnosti, da morajo zagotavljati amortizacijo. Poudariti moram, da bi republiški upravni organi morali organizirati združevanje teh sredstev, ker bi se sicer ta sredstva lahko pri nekaterih organih neracionalno trošila. Zaradi tega vas pozivam tovariši poslanci, da tega amandmaja odbora ne sprejmete. Hvala.

Predsednik Miran Goslar: Še kdo? (Ne.) Lahko preidemo h glasovanju. Najprej bomo glasovali o spornem amandmaju odbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko k 13. členu. Slišali smo, da se izvršni svet in naš odbor za finance z njim ne strinjata. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (15 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (21 poslancev.) Se je kdo glasovanja vzdržal? (13 poslancev.) Amandma ni sprejet.

Sledi glasovanje o amandmajih zakonodajno-pravne komisije k 9. in 38. členu. Izvršni svet ju sprejema. Amandma k 9. členu vsebinsko povzema amandma, ki ga je dala občina Krško k 9. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje? (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Amandmaji zakonodajno-pravne komisije so sprejeti z večino glasov.

Sledi še glasovanje o amandmaju občine Krško, in sicer k 2. odstavku 3. člena. Tega amandmaja niti odbor niti izvršni svet ne podpirata. Kdor je za ta amandma občine Krško, naj prosim glasuje! (Nihče ne glasuje za.) Je kdo proti? (32 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (21 poslancev.) Amandma občine Krško k drugemu odstavku 3. člena ni sprejet.

Sledi še glasovanje o amandmaju občine Krško k drugemu odstavku 26. člena. Tudi s tem amandmajem se izvršni svet in odbor ne strinjata. Kdor je za amandma občine Krško k drugemu odstavku 26. člena, naj prosim glasuje! (2 poslanca glasujeta za.) Je kdo proti? (32 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (20 poslancev.) Tudi ta amandma občine Krško ni sprejet.

S tem smo amandmaje izčrpali. Sledi glasovanje o predlogu zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.) Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Predsednik Miran Goslar: Prosim tovarišico podpredsednico, da nadaljuje z vodenjem seje.

Podpredsednica Lojzka Stropnik: Na vrsti je 8. točka dnevnega reda, to je program cestnih del za obdobje 1971—1975.

Skupščini ga je predložila skupščina republiške skupnosti za ceste. Njen predstavnik je Viktor Seitl, predsednik skupščine republiške skupnosti za ceste.

Program cestnih del so obravnavali: odbor za proizvodnjo in blagovni promet, ki je dal obrazložen predlog odloka o soglasju k programu; komisija za varstvo okolja in odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, ki sta dala skupno poročilo; delegati občin, ki so dali mnenja, stališča in predloge in zakonodajno-pravna komisija, ki je dala poročilo. Gradivo je bilo v smislu 165. člena poslovnika skupščine SR Slovenije poslano izvršnemu svetu. Izvršni svet se s programom strinja.

Na sejo zbora k tej točki dnevnega reda sta bila vabljena predstavnik republiške skupnosti za ceste in predstavnik poslovnega združenja cestnih podjetij.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Viktor Seitl, predsednik skupnosti ima besedo.

Viktor Seitl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši poslanci! Cestni sklad SR Slovenije je že v letu 1969 začel zbirati osnove in podatke za izdelavo osnutka srednjeročnega programa del na cestah prvega, drugega in tretjega reda za obdobje od leta 1971—1975. Cestna podjetja so posredovala svoje predloge, prav tako pa je večina skupščin občin posredovala predloge, želje in potrebe, ki naj bi se odražale v predlogu programa. Na osnovi tega gradiva je cestni sklad SR Slovenije izboljšal predloge in dodal dela, ki so izhajala iz širšega poznavanja razmer, oziroma dela, ki so odraz kontinuitete vlaganja v omrežje cest v SR Sloveniji.

Osnutek srednjeročnega programa je bil dan v javno razpravo v jeseni leta 1970 ter je obsegal samo vrednosti del za redno vzdrževanje, za investicijsko vzdrževanje in za poslovanje sklada. Skupna razpoložljiva sredstva so bila takrat 1 milijarda 168 447 dinarjev. Manj razvita področja so bila zajeta v teh vlaganjih z 72 milijoni dinarjev. Ta osnutek programa del pa v javni razpravi ni bil sprejet in je bil cestni sklad SR Slovenije zadolžen, da pripravi tak program del, v katerem se bo odražalo celotno gospodarjenje s cestami. V tem obdobju so se začele tudi priprave za spremembo zakona o javnih cestah v SR Slovenije in prekategorizaciji cest. Vse to pa je povzročilo, da je cestni sklad Slovenije oziroma sedaj strokovna služba znova začel zbirati gradivo in se v večji meri seznanil s široko problematiko in s stanjem cest, opravil dogovore s posameznimi skupščinami občin in sproti beležil pripombe in sugestije.

Po sprejetju zakona o javnih cestah in prekategorizaciji regionalnih cest se je strokovna služba republiške skupnosti za ceste lotila izdelave osnutka programa del za leta 1971—1975. Hkrati so v letu 1972 še naprej tekli razgovori s posameznimi občinskimi skupščinami. O delovnem osnutku tega programa je strokovna služba razpravljala z vsemi predstavniki cestnih podjetij SR Slovenije. Na osnovi sklepov upravnega odbora cestnega sklada SR Slovenije, ki je potrdil globalne indekse, je strokovna služba izdelala v avgustu mesecu leta 1972 dokončni osnutek srednjeročnega programa del za obdobje 1971—1975.

Ta osnutek smo posredovali vsem občinskim skupščinam s prošnjo, da nam pošljejo pripombe in da skupaj organiziramo regionalne posvete, kjer bi posamezne pripombe uskladili. Svoje pripombe je posredovalo 49 občinskih skupščin. Bili pa so tudi regionalni posveti, z ljubljansko regijo 13. 10. 1972 v Kamniku, s celjsko regijo 30. 10. 1972 v Šmarju, s koroško regijo skupaj

z razširjeno subregijo 14. 11. 1972 v Ravnah na Koroškem, z obalno regijo 15. 11. 1972 v Kopru in s severovzhodno regijo 23. 11. 1972 v Mariboru.

Pripombe, ki so bile dane k temu osnutku, so imele v grobem tele karakteristike: k programu in dinamiki gradenj avtocest v tem obdobju ni bilo pripomb, prav tako ne k rednemu vzdrževanju in poslovanju sklada. Veliko pripomb pa je bilo v zvezi z investicijskim vzdrževanjem magistralnih in regionalnih cest. Vsi so v načelu soglašali s predloženim osnutkom programa in velika večina je pozdravila spremenjeni pristop k izdelavi tega programa, v katerem so se odražale najnujnejše potrebe posameznih regij. Večina pripomb je vsebovala dodatne predloge in želje, da bi se priključile dodatne cestne povezave v program del. Strokovna služba je vse te pripombe obdelala po enotnem ključu in ugotovili smo, da bi bilo potrebno za vsa ta dodatna dela, ki izvirajo iz javnih razprav, najmanj še 700 milijonov dinarjev. Če pa bi po tem ključu upoštevali tudi dela in odseke, ki jih pripombe niso vsebovale, vendar so nujni, pa še najmanj 1 milijardo 400 milijonov dinarjev. Pripomniti moramo, da predstavlja predloženi program del za obdobje od 1971—1975 le del zamišljenega načrta ureditve republiške cestne mreže v letih 1971—1985.

Vodilo temu dolgoročnemu programu je poleg kompleksne ureditve cestnih povezav znotraj Slovenije, da bi bil mogoč širši in hitrejši policentrični razvoj, tudi razreševanje magistralnih prometnih navezav s sosednjo republiko oziroma z mejnimi državami SR Slovenije. Ta program nedvomno zahteva povečanje sedanjih finančnih virov in tudi vključevanje še drugih mogočih virov financiranja, kot na primer ljudsko posojilo in drugo.

Prepričani smo v uspešnost tega načrta, saj je SR Slovenija že z vsemi svojimi dosedanjimi ukrepi izpričala veliko pripravljenost za aktivnejše razreševanje tega problema. To dokazuje med drugim tudi 100% dodelitev dopolnilnega prometnega davka od prodaje bencina za ceste. Tako Slovenija že danes od cene bencina prispeva 1,20 dinarja za potrebe cest. Razen programa del, ki je razviden iz priloge pa je na mejnih področjih še nekaj perečih cestnih problemov, katere pa se ni dalo vključiti v prilogo oziroma progrma, ki ga imate pred seboj.

Republiška skupnost za ceste bo reševanje teh problemov urejala z vsakoletnimi finančnimi načrti, zato predlagamo republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da v predloženi program cestnih del za obdobje 1971—1975 vključimo v točki 4,2,2, na strani 8 kot zadnji odstavek naslednji amandma: »Dodatno k programu cestnih del za obdobje 1971—1975 bo republiška skupnost za ceste v tem srednjeročnem obdobju vsako leto uporabljala ustrezna sredstva za modernizacijo tistih cestnih povezav, ki so posebej pomembne za razvijanje gospodarskih in drugih stikov s sosednjimi območji v interesu obmejnega prebivalstva.« Ta predlog ste dobili. Z osnutkom programa, pripombami skupščin občin in z zadnjimi ugotovitvami je strokovna služba seznanila izvršilni odbor republiške skupnosti za ceste, ki je sprejel sklep, da se osnutek programa potrdi, da pa se lahko upoštevajo pripombe posameznih občinskih skupščin, če ponovni regionalni posveti ugotovijo, da je to potrebno, toda le v okviru sredstev, ki so predvidena za posamezna dela na področju posamezne regije. Tako so bili ponovni regionalni posveti, in sicer za gorenjsko regijo 18. 12. 1972 v Kranju, za primorsko regijo 18. 12. 1972 v Kopru, za celjsko regijo 19. 12. 1972 v Žalcu, za goriško regijo 20. 12. 1972 v Novi Gorici, za dolenjsko regijo 20. 12. 1972 v Trebnjem in za vzhodno Slovenijo 21. 12. 1972 v Mariboru.

Posveta ljubljanske regije ni bilo, ker je bilo stališče te regije nespremenjeno v primerjavi z regijskim posvetom v Kamniku dne 13. 10. 1972. Na navedenih regionalnih posvetih so sodelovali člani skupščine republiške skupnosti za ceste, predstavniki pristojnih občinskih skupščin, cestnih podjetij, družbenopolitičnih organizacij in predstavniki organizacij, katerih dejavnost je neposredno vezana na cestno gospodarstvo. Na navedenih posvetih so bile upoštevane in dane samo manjše dopolnitve. Tako dopolnjeni osnutek programa je bil v decembru 1972 posredovan članom skupščine republiške skupnosti za ceste, ki so ta predloženi program na svoji seji dne 25. 12. 1972 soglasno sprejeli, ob njem pa sprejeli tudi sklep, da je osnova srednjeročnega programa za obdobje 1971—1975 tekstualni del, ki naj prikaže problematiko in politiko vlaganj za to obdobje, v prilogi pa prikaz posameznih cest potezov, pri katerih se naj ta politika tudi odraža. Skupščina republiške skupnosti za ceste je na omenjeni seji ob soglasnem sprejetju programa ugotovila, da za normalnejši razvoj cestnega omrežja v tem obdobju primanjkuje najmanj 1 milijardo 400 milijonov dinarjev, zato je ponovno prišlo do zahteve za prerazporeditev prometnega davka od prodaje pogonskih goriv. To pomanjkanje sredstev je prišlo predvsem do izraza, ko je bil program v javni razpravi v občinskih skupščinah in na regijskih posvetih.

V imenu skupščine republiške skupnosti za ceste prosim, da republiški zbor skupščine SR Slovenije obravnava predloženi program cestnih del za obdobje do leta 1975 in da pove svoje stališče o načelni politiki republiške skupnosti za ceste pri gospodarjenju s cestami v SR Sloveniji ter da da k predloženemu programu in amandmaju svoje soglasje. Prepričani smo, da bodo vse tu izražene sugestije koristile pri nadaljnjem snovanju politike vzdrževanja, rekonstrukcije in gradnje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji. Hvala lepa!

Podpredsednica Lojzka Stropnik: Kdo želi besedo, prosim? Stane Vrhovec.

Stane Vrhovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši poslanci! Govornik pred mano je povedal, da so o predlogu, ki je danes predložen naši skupščini, razpravljali vsi odgovorni dejavniki.

Kljub temu bi rad opozoril sestavljalce tega predloga in našo skupščino, da je pametno po popravilu ceste vzdrževati naprej, ne pa jih pustiti, da začnejo spet propadati. V tem gradivu nisem zasledil namena, da bi redno vzdrževali cesto v Polhov Gradec, pa tudi ne sredstev za to vzdrževanje. Naj vam povem, da je to cesto leta 1958 modernizirala majhna občina Dobrava pri Ljubljani, ki je imela le 9000 prebivalcev. Od tega je minilo že 14 let in čas in slabo vzdrževanje sta prinesla svoje. Cesta je zelo pomembna za gospodarsko nerazvito dolomitsko področje, ker ga odpira proti Ljubljani, obenem pa je pomembna tudi za turizem. Cesta, dolga je 15 km, je danes v izredno slabem stanju. Tovariš pred menoj je povedal, da so na široko razpravljali in se posvetovali z odgovornimi ljudmi. Dvomim, da ne bi odgovorni ljudje v občini Ljubljana-Vič-Rudnik ta problem vsaj nakazali. Zato je morda vzrok v tem, ker ne poznamo stvari, ker ne poznamo dejanskega stanja ali pa nimamo resnega občutka za vzdrževanje že vloženega truda in sredstev in ker tudi ne vemo, kakšna je družbenoekonomska funkcija ceste, modernizirane ceste, v nerazvitem področju. To svojo razpravo dajem v resen premislek predlagateljem in pa v ukrepanje. Hvala lepa.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Hvala. Še kdo? Ivan Kreft ima besedo.

Ivan Kreft: Tovarišice in tovariši poslanci! Ne poznam te ceste, vendar mislim, da je bila kritika govornika pred menoj preostra. Če bi namreč uresničevanje druge polovice srednjeročnega cestnega plana vsaj tako uspelo, kot je uspelo uresničevanje prve polovice, bi po pravici lahko rekli, da se nam je po dolgih letih prvikrat posrečilo realizirati precej tega, kar smo načrtovali, čeprav smo skoraj v celoti dosegli tudi prejšnji plan. Prejšnji plan smo v precejšnji meri realizirali s pomočjo velikih dopolnilnih prispevkov občin, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela, saj je v radgonski občini samo ena delovna organizacija prispevala 40 starih milijonov za regionalno cesto Radgona—Ljutomer. Od družbenopolitičnih skupnosti in organizacij združenega dela sedaj denarne pomoči skoraj ne moremo več pričakovati, ne zaradi tega, ker mislimo, da je skrb za magistralne in regionalne ceste izključno dolžnost republiške skupnosti, temveč ker pri majhni podjetniški akumulaciji ni objektivnih možnosti za to. Posebno velja to za severovzhodno Slovenijo, ki so ji lanske elementarne nesreče napravile veliko škodo. Ta škoda je bila s solidarnostno pomočjo slovenske skupnosti sicer zelo ublažena, vendar še ne povsem odpravljena, tako da bo še nekaj let potrebno vlagati velika sredstva v občinske in vaške ceste, ki so marsikje zaradi lanskih poplav v še zelo slabem stanju. O tem sem se pred dnevi lahko sam prepričal.

Drugo, na kar moramo v razpravi o cestnem planu opozoriti, je tole.

Na posvetovanju o tranzitnem prometu, ki sta je organizirala gospodarska zbornica Hrvaške in Jugoslavije, o njem je kratko poročalo današnje »Delo«, so poudarili, da je nujna uvedba enotne politike gospodarstva in družbe pri usklajevanju in modernizaciji prometnih poti in tehnologije.

Jugoslavija ima dobre pogoje za to, da postane pomembno tranzitno področje za blago, ki prihaja z juga in jugovzhoda, saj bi namesto sedanjih 15 milijonov ton lahko prepeljali za več kot 40 milijonov ton na leto. Naši najpomembnejši partnerji v Avstriji, Čehoslovaški in Madžarski prepeljejo prek naše države le tretjino svojega prekomorskega prometa, ob izboljšanih pogojih in konkurenčnosti pa bi lahko prepeljali vsaj polovico tovora. Če ne bomo zagotovili boljših pogojev za tranzit, lahko pride do tranzitne izolacije Jugoslavije zaradi hitrejšega razvoja konkurenčnih poti na severu Evrope in prek Italije. Tako so ugotavljali na posvetovanju obeh zbornic. V italijanskem listu »Corriere della sera« pa je bila 20. februarja 1973 objavljena informacija o izgradnji velike avtoceste skozi vzhodno Evropo. Po omenjeni informaciji bi ta cesta obšla Jugoslavijo. Čeprav sta hrvaška in osrednja gospodarska zbornica najbrž mislili predvsem na železniški tranzit, ker bi bilo 40 milijonov ton, če bi z njimi obremenili naše ceste, velika ovira za motorizirani turistični promet, ki je v Jugoslaviji vedno večji, je nevarnost, da se tudi cestni promet preusmeri, če bo pri nas preveč ozkih grl in slabih cest, posebno na vpadnicah v Jugoslavijo.

Naša republika se je začela tega problema pravočasno zavedati ter je zagotovila, poleg posojila, lastna sredstva za hitro cesto Vrhnika—Postojna in za nadaljnja odseka. Če zagotovljenih sredstev ne bi razvrednotila 17,5% inflacija v lanskem in deloma v letošnjem letu, ne bi prišlo do večjih prekoračitev, kajti stroški z nepredvidenimi deli so bili relativno nizki. Tako pa je zaradi inflacije prišlo do prekoračitve, ki je znašala več sto milijonov novih dinarjev. Republiška skupščina je upoštevala razloge za podražitve in je že maja 1972

zagotovila potrebna sredstva za kritje, vendar je bil upravnemu odboru cestnega sklada že lani septembra namerno ali nenamerno izrečen očitek, da gradijo svoje objekte brez kritja, torej brez zagotovljenih sredstev za investicije. To ne bi bilo niti tako hudo, če ne bi bil služil ta argument za geslo »vsi smo enako krivi, zato vsi solidarno pokrivajmo tudi izgube«. Če bi šel upravni odbor sklada Slovenije v nepokrite investicije, bi ga prav tako kritiziral kot kritiziram tiste, ki so pri gradnji neke proge prekoračili investicijo za 690 milijonov dinarjev, njihov republiški sekretar za gospodarstvo pa je tako pogumen, da zahteva od zveznega izvršnega sveta, naj poišče rešitev za to pokritje, kot da ne bi vedel, da je zvezni izvršni svet z veliko zamudo navsezadnje vendarle likvidiral neproračunsko bilanco in da nas že sprejeti ustavni amandmaji, pismo in vsi sklepi političnih vodstev obvezujejo, da ne ustanavljamo nove neproračunske bilance, pa tudi ne republiških in občinskih. Vendar še vedno želijo nekateri dobiti denar za kritje prekoračitve iz emisije ali iz akumulacije organizacij združenega dela, iz akumulacije, za katero smo tudi že ugotovili, da ne zadošča za razširjeno reprodukcijo. Namesto da bi kaznovali tiste, ki so krivi za prekoračitve, jih v nedogled nagrajujemo z dotacijami.

Če ne bomo uspeli v celoti uresničiti načrta cestnih del v Sloveniji, kar bi bilo v interesu vse Jugoslavije, kajti Slovenija leži geopolitično tako, da gredo prek nje najvažnejše tranzitne žile, bo to v prvi vrsti treba pripisati inflacijskim tokovom, ki jih ne bomo mogli zaustaviti, dokler bomo gradili brez finančnega kritja, kot to delamo intenzivno že nekaj let, pri čemer je prizadet vselej le tisti, ki ima sredstva v redu zbrana, kot jih ima tudi naša cestna skupnost. Kam bi prišli, če bi podobne mahinacije uporabljala tudi slovenska cestna skupnost. Verjetno v še večje težave. Tega pa ne bomo storili, ker hočemo dobro Jugoslaviji in Sloveniji. Na pošten način pridobljen denar in napravljene ceste nas lahko samo še čvrsteje povezujejo. Ceste, napravljene z denarjem, ki je bil proizvajalcu odtujen proti njegovi volji z raznimi špekulacijami ali pritiski, naj si bo to v krajevnem, občinskem, republiškem ali zveznem merilu, nam ne bodo ostale v dobrem spominu, pa naj jih imenujemo s še tako zvenečimi imeni.

Glasoval bom za predlog skupnosti Slovenije in za vse amandmaje, ki jih je predlagal tovariš Seitl.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Rado Pušenjak.

Rado Pušenjak: Tovarišice in tovariši! Prepričan sem, da z danimi sredstvi rešujemo to, kar je najnujnejše. Kljub temu pa menim, da so nerazvita področja premalo upoštevana. Čeprav so bila vložena ogromna sredstva za ceste, je še vedno ostalo nad 1600 km makadamskih republiških cest. Mislim, da se moramo nad to številko zamisliti.

Težak položaj je tudi v občinskih cestnih skladih, zlasti v takih občinah kot so Ormož, Ljutomer itd. Cestna skupnost bo morala v naslednjem letu, ko bo najbrž cena bencinu in gorivu nekoliko porastla, v večji meri upoštevati tudi občinske cestne sklade.

Posebej bi podprl stališče, ki sta ga zavzela naš odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo ter komisija za varstvo okolja na zadnji seji, ko sta izrazila željo, da bi poiskali možnosti, da se v naseljih čimprej asfaltirajo makadamske ceste, ki imajo republiški pomen. Če bomo to storili, bomo precej zmanjšali pritisk za asfaltiranje celotnih cest in tras.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Še kdo prosim? (Ne.) Če nihče ne želi besedo, dajem odlok o soglasju k programu cestnih del za obdobje od 1971 do 1975 z amandmaji, ki jih je predložila republiška skupnost za ceste, na glasovanju. Kdor je za, naj prosim glasuje! (46 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.) Ugotavljam, da je odlok sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil v soglasje vodni sklad.

Zaključni račun so obravnavali: odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora in odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora, ki sta dala obrazložen predlog odloka o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije ter zakonodajno-pravna komisija, ki je dala pismeno poročilo.

Gradivo je bilo v smislu 165. člena poslovnika skupščine SR Slovenije poslano izvršnemu svetu. Izvršni svet se z zaključnim računom strinja.

Na sejo zbora sta bila povabljena predstavnik službe družbenega knjigovodstva in predstavnik vodnega sklada SR Slovenije.

Kdo želi besedo? Če ni nikogar, glasujmo o predlogu odloka o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972. Kdor je za, naj prosim glasuje? (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je odlok o soglasju sprejet soglasno.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je finančni načrt vodnega sklada za leto 1973, ki ga je skupščini predložil v potrditev vodni sklad.

Finančni načrt so obravnavali odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora in odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora, ki sta dala obrazložen predlog odloka. Zakonodajno-pravna komisija je dala pismeno poročilo.

Gradivo je bilo poslano izvršnemu svetu. Izvršni svet se s predlogom finančnega načrta strinja.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim, tovariš Jože Tramšek ima besedo.

Jože Tramšek: Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši poslanci! Že pri uvodu k finančnemu načrtu za letos smo poudarili, da se je upravni odbor vodnega sklada znašel v neprijetnem in protislovnem položaju. Na eni strani bodo pričakovana sredstva sklada predvsem zaradi znane blokade le za malenkost večja kot lani, na drugi strani pa ima sklad precej večje dolžnosti, ki izhajajo iz dopolnjenega srednjeročnega programa po lanskoletnih katastrofalnih poplavah. Zavedajoč se kočljivega položaja, ki ga narekuje stabilizacija na eni strani, na drugi pa potreba po pospešenem delu za odpravo posledic in po večji varnosti pred poplavami, je upravni odbor z letošnjim planom lahko zagotovil le zelo skromno realizacijo s srednjeročnim programom predvidenih varstvenih del zlasti na poplavnem območju Drave in Mure.

Položaj je toliko težji, ker vodni sklad zaostaja v realizaciji dohodkov in s tem tudi izdatkov v vseh dosedanjih letih tega srednjeročnega plana, saj je ta realiziran, če upoštevamo letošnji predlog plana, namesto 60 % le 41 % oziroma smo v treh letih kumulativno zaostali za celih 100 milijonov dinarjev.

To želim posebej podčrtati, kajti spet se ponavlja položaj iz prejšnjega srednjeročnega obdobja, ko je vodni sklad zaostajal v dohodkih. To dejansko pomeni, da je ogrožena izpolnitev srednjeročnega programa, ker je malo verjetno, da bi v preostalih dveh letih lahko izgubljeno nadomestili z letnim povečanjem sedanjih sredstev za več kot 60 milijonov dinarjev; to bi najbrž predstavljalo preveliko povečanje bremen gospodarstva.

Zaradi tega in zaradi želje, da se zavaruje realizacija sprejetega in v skupščini potrjenega srednjeročnega programa, je upravni odbor menil, da je kljub težki situaciji potrebno že letos zagotoviti vsaj minimalna dodatna sredstva za ta vodna dela. V tej smeri odbor tudi išče, skupaj z izvršnim svetom skupščine SR Slovenije, zadovoljivo rešitev. To je izvršni svet skupščine SR Slovenije v odgovoru na poslansko vprašanje v tem zboru, pa tudi na včerajšnji seji ponovno potrdil.

V pričakovanju rešitev, ki bodo iz objektivnih razlogov lahko realizirane šele sredi leta, je upravni odbor sprejel letošnji plan v okviru 88 milijonov dinarjev. S temi sredstvi lahko računa na osnovi do zdaj znanih virov.

Morebitna dodatna sredstva bo upravni odbor takoj razporedil z dodatkom k temu planu, in to izključno za poplavna območja Drave in Mure. Že v obrazložitvi ob sprejemanju srednjeročnega programa je upravni odbor sporočil slovenski skupščini, da je po njegovem prepričanju mogoče odpraviti škodo in pospešiti dela za večjo varnost pred podobnimi poplavami na ogroženem področju le s povečanimi sredstvi, nikakor pa ne na račun zmanjšanja že tako minimalnih varstvenih del na ostalih območjih Slovenije, kjer podobne katastrofe niso izključene.

Od skupnih sredstev, ki so namenjena za izboljšanje varnosti pred vodo, je namenjen za poplavno področje največji del, in sicer 67 % vseh sredstev. Od teh sredstev pa je namenjenih za izboljšanje varnosti pred vodo na poplavnem območju Drave in Mure kar 35 % vseh sredstev. Iz programa pospešenih varstvenih del na poplavnem področju je bilo mogoče zagotoviti poleg nadaljnjega odpravljanja škode na vodnih objektih in strugah le nekoliko hitrejšo gradnjo nasipov v območju Radgone in Lendave in nadaljevanje regulacije Mure, ki jo izvajamo skupaj s sosednjo Hrvaško, ter za nadaljevanje regulacije, krajši odsek Ščavnice.

Pripravljen pa je dodatni program, ki ga lahko takoj sprejmemo in tudi letos izvedemo, če bi dobili dodatna sredstva. V tem programu so predvidena dela pri gradnji treh zadrževalnikov na Lendavi, Ščavnici in Pesnici pri nekaterih dopolnilnih regulacijah in nadaljevanje gradnje murskih nasipov.

Iz tabele na strani 3 je razvidna vsa podrobna razporeditev sredstev po dejavnostih na ostalih območjih Slovenije, zato tega ne bi ponovno razlagal. Naj samo poudarim, da je upravni odbor tudi tokrat do največje mogoče mere upošteval svojo obveznost do nerazvitih območij v Sloveniji. V imenu upravnega odbora vodnega sklada SR Slovenije predlagam zboru, da potrdi finančni načrt vodnega sklada, ki ga je sprejel upravni odbor, z dodatkom, da se med letom najde rešitev, ki bi omogočila dodatno pospešeno dejavnost za večjo varnost pred poplavami na najbolj ogroženem območju Drave in Mure na Slovenskem.

Predsedujoča Lojzka Stropnik: Kdo še želi besedo? (Nihče.)

Če nihče ne želi besede, predlagam zboru, da sprejme odlok o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973. Kdor je za, naj

prosim glasuje! (51 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet soglasno.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o odplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

Gospodarski zbor je na zadnji seji sprejel predlog zakona kot osnutek. Naš zbor pa je na zadnji seji zakon že sprejel, tako je prišlo do neuskladenega besedila, zato moramo v smislu člena 313 poslovnika skupščine SR Slovenije sporno besedilo obravnavati v obeh zborih. Besedilo 1. člena kot ga je sprejel gospodarski zbor ste prejeli. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, prehajamo na glasovanje. Dajem predlog, da se v 1. členu reče »za 9. b členom se doda nov 9. c člen«, na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Ugotavljam, da je zakon usklađen z besedilom, kot ga je sprejel gospodarski zbor.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to so volitve in imenovanja.

Gre za tele predloge:

a) Predlog odloka o razrešitvi namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Predložila ga je komisija za volitve in imenovanja skupščine SR Slovenije. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo glasovanja vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

b) Predlog odloka o imenovanju direktorja loterijskega zavoda Slovenije je predložila komisija za volitve in imenovanja skupščine SR Slovenije.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ni nikogar, glasujmo o predlogu odloka. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je republiški zbor sprejel predlog odloka o imenovanju direktorja loterijskega zavoda Slovenije soglasno. S tem se za direktorja loterijskega zavoda Slovenije imenuje Miroslav Saršević, sedanji direktor jugoslovanske loterije, direkcije za SR Slovenijo.

c) Predlog odloka o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije v svet loterijskega zavoda Slovenjie, in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet, je predložila komisija za volitve in imenovanja. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja. Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je republiški zbor soglasno sprejel predlog odloka o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slove-

nije v svet loterijskega zavoda Slovenije, in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet.

č) Predlog odloka o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvolitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani je predložila komisija za volitve in imenovanja.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je republiški zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru. S tem se razreši dolžnosti predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru dr. Svetozar Polič in izvoli za predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

d) Predlog odloka o izvolitvi sodnikov okrožnega sodišča v Kranju je predložila komisija za volitve in imenovanja.

Izvršni svet se s predlogom strinja. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je republiški zbor predlog odloka soglasno sprejel. S tem se za sodnika okrožnega sodišča v Kranju izvolita Borut Kobi in Anton Žitko.

e) Predlog odloka o razrešitvi sodnikov okrožnega sodišča v Celju in Ljubljani je predložila komisija za volitve in imenovanja.

Izvršni svet se s predlogom strinja. Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če nihče, dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je republiški zbor predlog soglasno sprejel. S tem se razrešita Vekoslav Tanko dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Celju, in Franc Letonja dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani. Hvala lepa.

S tem je izčrpan dnevni red in seja je končana.

(Seja je bila končana ob 12.30.)

GOSPODARSKI ZBOR

50. seja

(28. februarja 1973)

Predsedovala: T o n e B o l e ,
predsednik gospodarskega zbora in

J a n e z V i d m a r ,
podpredsednik gospodarskega zbora

Začetek seje ob 10.35.

Predsednik T o n e B o l e : Tovarišice in tovariši poslanci! Pričenjam 50. sejo gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Svojo odsotnost je opravičilo 14 poslancev.

Ugotavljam, da je zbor sklepčen.

V skladu s sklicem predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 49. seje zbora;
2. verifikacija mandata novoizvoljenega poslanca gospodarskega zbora Alojza Kolenca;
3. odstop poslanca Davida Jazbeca od mandata poslanca gospodarskega zbora;
4. poslanska vprašanja;
5. osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev;
6. predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973;
7. predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973;
8. predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov;
9. predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune;
10. predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973;

11. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976;

12. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji;

13. a) predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov;

b) predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov;

c) predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov;

14. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji;

15. predlog odloka o obveznostih, ki jih Socialistična republika Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov;

16. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo;

17. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973;

18. predlog sklepov in priporočil o ukrepih za izboljšanje varnosti pred požarom;

19. protokol o VII. zasedanju ter protokol o VIII. zasedanju mešane komisije med SFRJ in LR Madžarsko o prevozu blaga s tovornimi vozili in o carinskem postopku v zvezi s temi prevozi;

20. predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo predstavnike v ta svet.

Predloženi dnevni red za sejo zbora dajem na glasovanje. Kdor je za predloženi dnevni red, naj glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red seje sprejet.

Iz gradiva k posameznim točkam dnevnega reda je razvidno, da je izvršni svet predlagal, da obravnavamo akte, ki so uvrščeni od 6. do 16. točke dnevnega reda po skrajšanem postopku kot predloge in to ne glede na roke, ki so sicer predpisani s poslovnikom. Predlagam zboru, da hkrati s potrditvijo dnevnega reda odločimo tudi o predlaganem načinu obravnave teh točk dnevnega reda.

Vprašam zbor, ali se strinja s predlogom izvršnega sveta o načinu obravnave od 6. do 16. točke?

Janez Šter: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor za finance gospodarskega zbora mi je kot poročevalcu odbora naložil, da predlagam, da se 16. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrej-

šega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, obravnava po normalnem postopku, to je kot osnutek.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Šter daje pripombo k 16. točki dnevnega reda. Predlaga, da se ne bi obravnavala po skrajšanem, ampak po normalnem postopku, kar pomeni, da omenjeni predlog zakona prekvalificiramo v osnutek. Hvala lepa.

Janez Šter: Če je potrebno, lahko svoj predlog obrazložim.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Šter! Sekretar zbora me je opozoril, da lahko ta predlog odbora za finance obravnavamo, ko bomo prišli do 16. točke. Tedaj lahko posebej sklepamo o postopku. Tovariš Šter se s tem strinja.

Ponavljam: dajem na glasovanje predlog, da se od točke 6 do točke 16 vsi akti obravnavajo po skrajšanem postopku. Kdor je za takšen postopek, naj dvigne roko! (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel način obravnave od 6. do 16. točke dnevnega reda.

Na današnjo sejo sem poleg predstavnikov izvršnega sveta in pristojnih republiških upravnih organov in predlagateljev aktov povabil še gospodarsko zbornico SR Slovenije in Zvezo sindikatov Slovenije.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 49. seje zbora.

Zapisnik ste prejeli skupaj z gradivom za današnjo sejo. Ali ima kdo pripombe k zapisniku 49. seje? Ugotavljam, da pripomb ni in da je zapisnik sprejet.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na verifikacijo mandata novoizvoljenega poslanca gospodarskega zbora Alojza Kolenca.

Predsednik skupščine je z odlokom z dne 6. 12. 1972 razpisal nadomestne volitve za poslanca gospodarskega zbora v 17. volilni enoti Ljubljana-Center, ker je bilo v tej volilni enoti izpraznjeno poslansko mesto.

Pred začetkom seje ste prejeli poročilo mandatno-imunitetne komisije o preizkusu pravilnosti pri nadomestnih volitvah ter poročilo republiške volilne komisije o izidu nadomestnih volitev.

Želi poročevalec mandatno-imunitetne komisije še ustno dopolniti poročilo? (Ne želi.) Hvala lepa.

Iz poročila mandatno-imunitetne komisije je razvidno, da ni razloga, ki bi zadrževal verifikacijo mandata Alojzu Kolencu, in zato prosim, da zbor z glasovanjem sprejme poročilo mandatno-imunitetne komisije in s tem verificira Alojzu Kolencu mandat za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Kdo je za poročilo mandatno-imunitetne komisije? (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je za poročilo glasovalo 44 poslancev, proti je bil en poslanec, vzdržal se ni nihče. Poročilo mandatno-imunitetne komisije je sprejeto. Ugotavljam, da je mandat poslancu Alojzu Kolencu verificiran in prosim poslanca, da pristopi k predsedniški mizi ter prebere slovesno izjavo in jo podpiše.

Alojz Kolenc: Slovesna izjava: »Izjavljam, da bom dolžnost poslanca skupščine Socialistične republike Slovenije opravljal vestno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom svoje moči posvetil nadaljnjemu razvoju in uresničenju ciljev socialistične družbe, interesov narodnosti in občanov Socialistične federativne republike Jugoslavije in Socialistične republike Slovenije.«

Predsednik Tone Bole: Tovariš Kolenc, prosim, če bi izjavo podpisali. (Poslanec jo podpiše.) Hvala.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na odstop poslanca Davida Jazbeca od mandata poslanca gospodarskega zbora.

Ob sklicu seje ste prejeli izjavo poslanca gospodarskega zbora Davida Jazbeca, s katero, po 59. členu poslovnika skupščine, odstopa od mandata poslanca gospodarskega zbora.

Danes pred začetkom seje ste prejeli tudi poročilo mandatno-imunitetne komisije, iz katerega je razvidno, da je odstopna izjava navedenega poslanca v skladu z določbami poslovnika. Komisija predlaga, da zbor na današnji seji v skladu z določbo tretjega odstavka 15. člena poslovnika gospodarskega zbora ugotovi, da preneha poslancu Davidu Jazbecu z današnjim dnem mandat poslanca gospodarskega zbora.

Ob tem predlogu vprašam zbor, če želi kdo razpravljati? Nihče ne želi razpravljati. Ugotavljam, da z današnjim dnem, to je z 28. februarjem 1973. leta preneha Davidu Jazbecu mandat poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije, ker je odstopil.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na poslanska vprašanja.

Predsednik Tone Bole: Poslanec Tone Makovec je postavil poslansko vprašanje na 46. seji. Tovariš Makovec me je pred sejo obvestil, da se je glede svojega vprašanja že dogovoril z odgovarjajočim predstavnikom izvršnega sveta. Besedo ima poslanec Stojan Makovec.

Stojan Makovec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! O problemu, ki sem ga postavil kot poslansko vprašanje na 46. seji, smo govorili na sekretariatu za finance. Zaenkrat ostane to vprašanje odprto.

Predsednik Tone Bole: Poslanec Martin Mlinar je na 48. seji našega zbora postavil izvršnemu svetu dodatno vprašanje. Kot smo obveščeni, mu je republiški sekretariat za urbanizem odgovoril z obširno informacijo elektrogospodarstva, s prošnjo, da sporoči, če je z odgovorom zadovoljen. Vprašujem poslanca Mlinarja, če je zadovoljen s pismenim odgovorom omenjenega sekretariata?

Martin Mlinar: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Na zadnji seji zbora sem omenil, da tega gradiva od republiškega sekretariata za urbanizem še nisem dobil. Danes tega gradiva še vedno nimam in tako ne morem odgovoriti na vprašanje, ali sem z odgovorom zadovoljen ali ne. Ponovno bi prosil republiški sekretariat za urbanizem, da mi to gradivo pošlje, da ga proučim in tako na naslednji seji odgovorim, ali sem zadovoljen ali ne.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Prosim, da se v zapisniku ugotovi, da smo bili dvakrat obveščeni, da je bilo gradivo tovarišu poslancu posredovano in da smo na današnji seji slišali, da poslanec Mlinar doslej še ni dobil tega gradiva.

Martin Mlinar: Tovariš predsednik! Dobil sem samo spremno pismo brez gradiva, kar sem na zadnji seji zbora že povedal.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Mlinar! Ali ste zadovoljni s tem, da vpišemo v zapisnik vašo ponovno intervencijo in tudi to, da smo dvakrat dobili odgovor, da so vam to gradivo poslali. (Da.) Hvala lepa.

Poslanka Mara Žlebnik je postavila republiškemu sekretariatu za urbanizem pismeno poslansko vprašanje ter prosila tudi za pismeni odgovor.

Vprašam tovarišico Žlebnikovo, ali je že prejela odgovor, ali je z njim zadovoljna? (Nisem dobila odgovora.) Prosil bi predstavnika izvršnega sveta, če bi lahko odgovoril. Ugotavljam, da ga ni na seji. Ne preostane nič drugega, kot da ugotovimo, da poslanka Mara Žlebnik ni dobila odgovora, čeprav je bil sekretariat gospodarskega zbora obveščen, da ga je že dobila od pristojnega republiškega sekretariata.

Poslanec Žarko Žigon je na seji zbora dne 23. januarja 1973. leta postavil izvršnemu svetu vprašanje v zvezi z zagotavljanjem dopolnilnega kmetijskega izobraževanja za kmečko mladino. Tovariš Bizajl, republiški sekretar za kulturo in prosveto, bo odgovoril na poslansko vprašanje poslanca Žigona.

Tomaž Bizajl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Na 49. seji gospodarskega zbora, ki je bila 23. 1. 1973, je poslanec gospodarskega zbora tovariš Žarko Žigon, potem ko je orisal problematiko dopolnilnega kmetijskega izobraževanja na območju občine Radlje, postavil izvršnemu svetu naslednje vprašanje:

1. Kaj bo izvršni svet ukrenil, da bo sedanja mlada generacija, ki je pripravljena nadaljevati delo na kmetiji, dobila s kmetijskim dopolnilnim šolanjem potrebno strokovno znanje, ne glede na to, koliko razredov osnovne šole je posameznik končal?

2. Ali lahko pričakujemo, da bo izvršni svet v kratkem storil vse potrebno, da bi se v posameznih regijah v okviru delovanja šol za kmetovalce organiziral tudi kmetijsko-gospodinjski tečaj oziroma šole za kmečka dekleta?

Odgovor: Problem kadrov za potrebe kmetijstva se je posebno zaostril v zadnjih letih. Na pobudo organizacij, ki so se ukvarjale s kmetijstvom, je bil uveden poskusni pouk kmetijstva na treh osnovnih šolah, v Tišini, v Lovrencu na Pohorju in v Podčetrtku. Strokovno je ta poskus spremljala višja agronomska šola iz Maribora, ki je po enem letu dala sicer zadovoljivo oceno, kompleksne ocene pa še nimamo. Taka oblika kmetijskega pouka je učence obremenila za dodatni dve uri na teden. Zato je strokovni svet zavoda za šolstvo SRS na svoji 3. seji dne 29. 9. 1970 sklenil uvesti v 7. in 8. razred osnovne šole biotehnično varianto tehničnega pouka. Tedaj se je prijavilo za tako varianto veliko osnovnih šol, vendar zaradi kadrovskih in materialnih težav izvaja danes ta pouk le ena šola v Sloveniji.

Ko je strokovni svet zavoda za šolstvo na svoji 20. seji dne 13. 7. 1972 sprejel nov učni načrt za osnovno šolo, je sprejel tudi varianto biotehnične vzgoje. Nov predmetnik in učni načrt bodo začeli uvajati v šolskem letu 1973-

1974 od 1. do 4. razreda globalno, nato pa postopno po razredih, kar pomeni, da se bo v 7. razredu biotehnična varianta začela uvajati v šolskem letu 1976-77, naslednje leto pa v 8. razredu. Za izvedbo biotehnične variante tehnične vzgoje bo treba zagotoviti primerne kadrovske in materialne pogoje.

V srednjih kmetijskih šolah izobražujemo učence za naslednje poklice: poljedelsko-živinorejski tehnik, sadjarsko-vinogradniški tehnik, veterinarsko-živinorejski tehnik, vrtnar-zelenjadar, parkovni vrtnar-cvetličar, sadjar-vinogradnik, vinar, poljedelec-živinorejec, mehanik kmetijskih strojev in kmetovalec.

6. 1. 1972 je bilo posvetovanje s kmetijskimi proizvajalci in poslanci gospodarskega zbora na zavodu za šolstvo SRS. Oblikoval se je predlog, da bi uvedli poklic kmetovalec-proizvajalec. Zanj bi se učenci šolali po zakonu o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij.

Zavod za šolstvo SRS je predlagal gospodarski zbornici naj prouči ta poklic, toda 29. 5. 1972 je komisija za izobraževanje in šolstvo pri gospodarski zbornici to pobudo zavrnila z utemeljitvijo, da za potrebe kmetijstva ustreza poklic kmetovalec, ki ga ni mogoče izločiti. Tako novi poklic ne more biti bistveno različen v primerjavi s poklicem kmetovalec. S takim sklepom gospodarske zbornice je bila odpravljena dilema o šolanju kmetovalcev. Strokovni svet zavoda za šolstvo je na svoji 22. seji dokončno sprejel osnove predmetnika in osnove učnega načrta za poklic kmetovalec.

Strokovni svet zavoda za šolstvo je priporočil gospodarski zbornici, naj ugotovi nov poklic kmečka gospodinja. O tem je že razpravljala komisija za izobraževanje in šolstvo gospodarske zbornice in sklenila zaupati oblikovanje tega poklica kmetijski šoli Svečina.

Za izobraževanje vseh poklicev za potrebe kmetijstva so sprejete osnove predmetnikov in osnove učnih načrtov in so razpisani učbeniki.

Opravljeni so bili verifikacijski pregledi, razen pri šolah za kmetovalce, ker je bil učni načrt sprejet šele v decembru 1972. Pogoj za delo teh šol bodo komisije ugotovile v letu 1973. Treba pa je pripomniti, da nekatere kmetijske šole nimajo pogojev za izvajanje praktičnega pouka, ker so izgubile posestva, nekatere pa imajo tudi pomanjkljivo kadrovsko zasedbo in šibak opis.

V šolskem letu 1972-1973 je stanje na področju kmetijskega šolstva naslednje: v 10 šolah je v prvem razredu vpisanih 223, v drugem razredu pa 173 učencev ali skupno 396 učencev. Tak vpis gotovo ni zadovoljiv, saj imamo v Sloveniji 45 000 kmetij, na katerih bi lahko delalo okoli 100 000 kmetovalcev. Morali bi torej izobraževati letno vsaj 1000 učencev, če bi hoteli zagotoviti primeren dotok usposobljenih kadrov v kmetijstvo.

Izobraževalna skupnost Slovenije vključuje v redni sistem štipendiranja tudi učence kmetijskih šol. V šolskem letu 1971/1972 je prejemalo štipendije 13, v šolskem letu 1972/73 pa prejema štipendije 14 učencev kmetijskih šol. Pripomniti je treba, da so dosedaj dobili štipendijo izobraževalne skupnosti vsi učenci kmetijskih šol, ki so za njo tudi zaprosili.

Izobraževalna skupnost je pred časom izdelala tudi mrežo kmetijskih šol v Sloveniji. Ta predvideva 7 šolskih centrov za izobraževanje kmetijskih kadrov.

33. člen zakona o osnovni šoli dopušča v skladu s pravilnikom o izobraževanju odraslih tisti mladini, ki ni uspešno končala osnovnega šolanja, da si v oddelkih za odrasle pridobi osnovnošolsko izobrazbo in se nato vključi v šole za kmetovalce.

49. člen zakona o srednjem šolstvu daje možnost ustanavljanja dislociranih oddelkov, ki ponekod tudi obstajajo, na primer v Muti. Zakon o delavskih uni-

verzah omogoča izobraževanje tudi za potrebe kmetijstva. Pri delovnih ali pri družbenopolitičnih organizacijah se lahko ustanavljajo kmečki izobraževalni centri.

Vzrokov, da se izobraževanje za potrebe kmetijstva doslej ni zadovoljivo razmahnilo, je več. Gotovo pa za take razmere ni vzrok v pomanjkanju sistemskih rešitev.

Z uveljavljanjem ustavnih dopolnil na področju kmetijstva se bodo zadruge in obrati za kooperacijo povezali v temeljnih organizacijah združenih kmetov. Snuje se tudi samoupravna interesna skupnost za šolanje kmetijskih kadrov. Sistemsko tako urejeno in samoupravno organizirano kmetijstvo bo reševalo probleme svojih kadrov.

Izvenšolske oblike izobraževanja za potrebe kmetijstva so organizirale delavske univerze, center za pospeševanje kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije in Ljudska tehnika. Zlasti delavske univerze so pri izvenšolskih oblikah izobraževanja za kmetijsko zelo aktivno in dobivajo od občinskih skupščin zato tudi namenska sredstva. V letu 1971 so dobile 144 tisoč, v letu 1972 pa 156 tisoč dinarjev.

V šolskem letu 1971/72 so delavske univerze organizirale 124 posameznih predavanj in 205 predavanj v 25 ciklusih z 9 tisoč udeleženci. Poleg tega pa so organizirale še tečaj za gospodarsko problematiko v kmetijstvu, kuharske, živinorejske, šiviljske in druge tečaje, namenjene predvsem kmečki mladini. Ljudska tehnika prireja tečaje s področja kmetijske mehanizacije. V preteklem letu se je udeležilo takih tečajev 4 tisoč kmetovalcev. V tekočem letu pa bodo organizirali podobne tečaje tudi za kmetovalke.

Učitelji kmetijskih šol prirejajo strokovna predavanja tudi na terenu. Zlasti sta aktivni pri tej obliki izobraževanja kmetijski šoli iz Rakičana in Grma pri Novem mestu. Iz gornjih podatkov je razvidno, da se že danes odpira vrsta možnosti tudi za izobraževanje na področju kmetijstva in da iščemo še nove oblike. Praktična realizacija vseh teh možnosti pa je odvisna od vzgoje izobraževalnih organizacij in vseh drugih dejavnikov, ki jim je naložena skrb za razvoj kmetijstva, posebno še od interesne skupnosti, ki naj bi bila ustanovljena na področju izobraževanja kadrov za kmetijstvo. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Slišali ste odgovor tovariša Bizajla. Prosim poslanca Žigona, da pove, ali je zadovoljen z odgovorom tovariša Bizajla.

Žarko Žigon: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Zahvaljujem se republiškemu sekretarju za izčrpno poročilo, vendar pa iz poročila nisem razumel tistega, kar sem hotel vedeti. Želim jasen odgovor, ali vodstvo šole iz Šentjurja, ki vodi tudi oddelek šole za odrasle kmetovalce na Muti, ne razume predpisov. Razumel sem vas, da sinovi kmečkih družin lahko hodijo v ta oddelek ne glede na to, ali imajo ali nimajo dokončne osnovne šole. Tako sem vas razumel, ko ste rekli, da je v oddelku kmetijske nadaljevalne šole taka možnost. Hotel sem dobiti odgovor, ker tam takega vpisa ne dovoljujejo. Starši vprašujejo, zakaj to ni mogoče.

Menim, da tudi ni bil dan jasen odgovor, ali bomo podpirali kmetijske gospodinjske šole. Še večji je problem v tem, da je treba te šole približati terenu, kajti delo oddelka šole za odrasle kmetovalce govori o tem, da je obiska dovolj, če ni za kmetovalce šola preveč oddaljena. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Tovariš Žigon! Ali lahko razumem vašo intervencijo kot dodatno vprašanje? (Da.) Tovariš Bizajl! Dodatno vprašanje tovariša Žigona je točno definirano. Ali lahko že na tej seji odgovorite? (Da.)

Tomaž Bizajl: Iz odgovora je jasno razvidno, da se lahko v to šolo vpišejo le tisti, ki pred tem končajo osnovno šolo, kajti to je srednja šola. Mislim pa, da se lahko kmetovalec tudi med tem časom, ko hodi v to šolo, vpiše v osnovno šolo. Prej ko dobi spričevalo te srednje šole, pa mora imeti končano osnovno šolo.

Glede gospodinj sem povedal, da je strokovni svet zavoda za šolstvo vrnil gospodarski zbornici v proučitev ta poklic. Delamo tako, da bi se to vprašanje hitro rešilo, ker vemo, kakšne so potrebe na tem področju. To pomeni, da mora biti v tem letu poklic kmečka gospodinja določen in da lahko s prihodnjim šolskim letom začnemo z izobraževanjem.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Žigon je zdaj zadovoljen z odgovorom tovariša Bizajla.

Na zadnji seji zbora je poslanec Ivan Atelšek postavil izvršnemu svetu vprašanje v zvezi z oprostitvijo obveznosti polaganja 30 % depozita pri investicijskih vlaganjih v trgovske lokale za dnevno in ostalo preskrbo prebivalstva. Glede na to, da je poslanec za današnjo sejo opravičil odsotnost, predlagam, da poslušamo odgovor. Obenem prosim izvršni svet, da posreduje poslancu tudi pismeni odgovor.

Na poslansko vprašanje tovariša Ivana Atelška bo odgovoril tovariš Davorin Cvilak, podsekretar v republiškem sekretariatu za finance.

Davorin Cvilak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Tovariš Ivan Atelšek, poslanec tega zbora, je postavil izvršnemu svetu SR Slovenije poslansko vprašanje, ki se glasi:

Menim, da naj izvršni svet skupščine SR Slovenije prouči možnost oprostitve polaganja depozitov pri investicijskih vlaganjih v trgovske dejavnosti za naslednje tri primere: a) za investicijska vlaganja v trgovske lokale, za dnevno in ostalo preskrbo prebivalstva, če so ti lokali spremljajoči objekt novih stanovanjskih hiš; b) za investicijska vlaganja v trgovske lokale, za dnevno oskrbo prebivalstva izven mestnih naselij; c) za nadomestitev opreme in inventarja v trgovinski dejavnosti.

Odgovor: Spremembo zveznega zakona o polaganju depozita pri investicijskih vlaganjih v mnoge negospodarske in neproizvodne investicije (Uradni list SFRJ, št. 71/72), so republike pooblaščene, da s svojim predpisom oprostijo posamezne gospodarske in neproizvodne investicije obveznosti polaganja 30 % depozita. V zvezi s tem pripravljata republiški sekretariat za finance in republiški sekretariat za gospodarstvo poseben predlog za spremembo sedaj veljavnega republiškega zakona, ki bo v kratkem predložen skupščini. V predlogu zakona bomo skušali zajeti celotno problematiko, med ostalim tudi problematiko, ki jo navaja tovariš poslanec. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Poslancu Atelšku posredujte še pismeni odgovor. Obveščen sem, da se nahaja med nami tudi predstavnik sekretariata za urbanizem, ki bo podal odgovor na poslansko vprašanje tovarišice Mare Žlebnik.

Odgovoril bo tovariš Lado Gorišek, pomočnik republiškega sekretarja za urbanizem. Prosim.

Lado Gorišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Moram se opravičiti, ker sem bil napačno informiran in sem čakal na drugem mestu, tako da nisem spremljal dela tega zbora.

Odgovoril bom na poslansko vprašanje tovarišice Mare Žlebnik, poslanke gospodarskega zbora.

Poslanka tovarišica Mara Žlebnik je zastavila vprašanje, kako je s predlogom skupščine občine Maribor, da se preusmeri promet s cisternami, ki prevažajo snovi, nevarne za pitno vodo, iz območja črpališča mestnega vodovoda v Mariboru na cesto Maribor—Ruše. Vprašanje zaščite vodnih virov in zajetij postaja iz leta v leto bolj aktualno, pa tudi bolj akutno. To vprašanje je aktualno tudi na drugih območjih Slovenije. Sedanjemu položaju in zaostritvi situacije se lahko izognemo predvsem s pravilnim lociranjem določenih objektov. To je ena od nalog prostorskega plana za območje SR Slovenije in tudi ena od nalog občinskih skupščin pri izdajanju lokacijskih dovoljenj.

Že doslej je bilo veliko storjeno za modernizacijo cest in rekonstrukcijo odsekov, ki so bili nevarni za promet. Teh nevarnosti seveda ni mogoče odstranjevati samo z modernizacijo cest. V pripravi je nov republiški zakon o vodah, v katerem bomo uredili taka, pa tudi nekatera druga vprašanja, ki so vezana na rekonstrukcijo cest v območjih pod posebnim režimom za varstvo vode in za varstvo pred hrupom in podobno. Tako bo možno predpisovati tudi posebne opreme za cestne odseke na takšnih območjih. V pripravi je tudi republiški predpis, v katerem bomo urejali transport goriv in drugih za vode nevarnih snovi, da bi tako vsaj do določene mere zagotovili, da ne bi prišlo do onesnaženja območij, ki jih želimo zavarovati.

Zmanjševanje dovoljenih hitrosti za cisterne, ki prevažajo nafte oziroma derivate, je zasilen ukrep, saj prometni strokovnjaki ugotavljajo, da omejitve hitrosti zlasti na odprtih odsekih cest, niso zanesljiv ukrep za večjo varnost prometa.

Republiški sekretariat za urbanizem je želel najti trajnejšo rešitev tudi v primeru studencev mariborskega vodovoda. Hiter ukrep za zavarovanje vode je za silo mogoče urediti na podlagi 24. člena zakona o vodah, in to z uredbo, ki bi jo moral izdati republiški sekretariat za urbanizem v soglasju s sekretariatom za gospodarstvo, in sekretariatom za zdravstvo in socialno varstvo.

Druga možnost je, da takšno prepoved prometa izvede tudi skupščina občine Maribor v svojem urbanističnem programu.

Obe rešitvi pa nista dosledni in pravno nista takšni, da bi ne moglo priti do oporekanj ali celo do ustavnega spora. Zato bo treba v tem in podobnih primerih poiskati drugačno rešitev. Najprimernejša rešitev je, da se dopolni 15. člen zakona o urbanističnem planiranju, ki naj bi omogočil, da izvršni svet z odlokom prepove ne le gradnjo na določenem območju, ampak tudi druge ukrepe za zavarovanje širših interesov na določenem zemljišču, ali pa je treba spremeniti zakon o vodah. Ker je osnutek zakona o vodah v pripravi in bo še to pomlad predložen skupščini SR Slovenije in občinskim skupščinam v razpravo, smo takšno pooblastilo izvršnega sveta prenesli v osnutek zakona.

Tovarišici poslanki bomo poslali poleg tega odgovora tudi podroben pregled pravnih možnosti za prepoved prometa cistern z nafto na določenih cestah, ki ga je pripravil sekretariat izvršnega sveta za zakonodajo.

Tovarišici poslanki bi še povedal, da so prvi razgovori s sekretariatom za notranje zadeve in z inšpekcijo že v teku in že pripravljamo predloge za zaščito prometa in za zavarovanje pitne vode oziroma podtalnice na določenih področjih. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovarišica Žlebnikova, slišali ste odgovor tovariša Goriška? Ali ste z odgovorom zadovoljnji?

Mara Žlebnik (iz klopi): Da.

Predsednik Tone Bole: Obveščam zbor, da je prvi del te točke izčrpan. Prehajam na drugi del. Kdo želi postaviti poslansko vprašanje? Ugotavljam, da nihče ne želi postaviti poslanska vprašanja.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo osnutka ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev.

Osnutek ustavnega zakona je v smislu drugega odstavka 2. točke XXXII. amandmaja k ustavi SFRJ predložil skupščini SR Slovenije v soglasju predsednik zvezne skupščine.

Poleg osnutka ustavnega zakona ste prejeli predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju s predlogom ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev, ki ga je predložila skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja in poročilo zakonodajno-pravne komisije k osnutku ustavnega zakona in k predlogu odloka.

Iz predloženega poročila zakonodajno-pravne komisije je razvidno, da le-ta k obema aktoma nima pripomb. Opozarjam poslance, da je skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja predložila predlog odloka v takem besedilu, da se z njim hkrati daje mnenje k osnutku, ki ga je zvezna skupščina že predložila in tudi soglasje s predlogom tega ustavnega zakona, pod pogojem, da bo imel enako vsebino kot osnutek.

Ali predstavnik skupne komisije vseh zborov za ustavna vprašanja mogoče želi še ustno obrazložiti predlog odloka? Ugotavljam, da ne želi!

Pričenjam razpravo. Kdo želi sodelovati v razpravi o osnutku ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev? Ugotavljam, da nihče ne želi sodelovati v razpravi. Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju s predlogom ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem na glasovanje! Kdor je za predlog, naj glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je osnutek odloka soglasno sprejet.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

Predlog zakona je po skrajšanem postopku predložil izvršni svet. Ali predstavnik izvršnega sveta želi še ustno obrazložiti predlog zakona? (Ne želi.) Hvala!

K predlogu zakona ste prejeli še naslednja gradiva; poročilo zakonodajno-pravne komisije, prejeli ste ga danes, mnenje zasedanja delegatov občin, prejeli ste ga danes, amandma skupščine občine Novo mesto in amandma skupščine mesta Ljubljana.

Želi poročevalec odbora dopolniti poročilo? Besedo ima poročevalka odbora, tovarišica Mara Žlebnik.

Mara Žlebnik: Tovariš predsednik, tovarišice, tovariši poslanci! Danes smo predložili poslancem poročilo odbora, ker je v prvotnem poročilu, ki ste ga dobili pismeno na dom, pomotoma izostal amandma k drugemu odstavku 3. člena. Predlagamo, da se le-ta menja tako, da se glasi: Osebni dohodki iz prejšnjega odstavka se upoštevajo v enaki višini kot so izkazani v obrazcu. »Podatki za primerjanje doseženih razmerij v delitvi dohodka z dogovorjenimi merili« (zaporedna številka 7, stolpec 4) na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Uradni list SRS, št. 5/72).«

To besedilo je bilo v našem prvotnem poročilu obravnavano kot obrazložitev, dejansko pa gre za besedilo, ki mora biti v zakonu. Zato ima naš amandma k 3. členu dva odstavka. Predlog za spremembo prvega odstavka obravnava vprašanje, kateri osebni dohodki naj se odbijajo pri ugotavljanju davčne osnove. Odbor za finance je pri tem sprejel predlog gospodarske zbornice, da naj bi se kot odbitna postavka upoštevali realizirani bruto kalkulativni osebni dohodki po samoupravnih sporazumih.

Današnji dodatni predlog pa samo pojasnjuje, kateri znesek bruto osebnih dohodkov naj se upošteva.

Na drugi strani našega prvotnega poročila je pomotoma izpuščena beseda v besedilu drugega amandmaja k 6. členu, v katerem predlagamo, da se doda nov drugi odstavek v naslednjem besedilu. V drugi vrsti je med besedama »srednjih šol« treba dodati besedo »strokovnih«, tako da se besedilo glasi: »srednjih strokovnih šol«.

Prebrala bom ustrezni del tega odstavka: »V celoti se kot odbitne postavke upoštevajo nagrade vajencev, nagrade za delo študentov in dijakov srednjih strokovnih šol na praksi, nagrade tujim študentom . . .« in tako dalje.

Pripominjam, da je to besedilo v skladu z besedilom zveznega zakona.

Predsednik Tone Bole: Ali poročevalka odbora meni, da moramo dodatno poročilo, ki ga je odbor dal k 3. členu, obravnavati po skupščinskem postopku, predvidenem za amandmaje?

Mara Žlebnik: K 3. členu je odbor že dal amandma. Za prvo poročilo je bil napisan amandma samo k prvem odstavku, ki pa sem ga danes popravila z dodatnim poročilom.

Predsednik Tone Bole: To velja tudi za izpuščeno besedo »strokovni« v amandmaju odbora k 6. členu. Ali ni ta amandma redakcijski?

Mara Žlebnik: To je redakcijska pripomba, ker je beseda po pomoti izpadla.

Predsednik Tone Bole: Glasovati moramo, čeprav je to redakcijska pripomba.

Pričenjam načelno razpravo o predlogu zakona. O amandmajih bomo razpravljali in odločali v razpravi o podrobnostih. Ali želi kdo sodelovati v načelni razpravi? V razpravi bo sodeloval poslanec Lojze Fortuna.

Lojze Fortuna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! K predlogu zakona o določitvi stopenj odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 dajem nekatere pripombe, o katerih bo treba razpravljati, kolikor bodo sprejete kot amandmaji.

1. V 3. členu predloga je določeno, da se kot odbitna postavka upoštevajo bruto osebni dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev, v 4. členu pa so za posamezne zakonske obveznosti določene stopnje, ki se upoštevajo kot odbitna postavka. V tem členu so določene stopnje za nekatere prispevke, ki so zajeti v bruto osebnih dohodkih in stopnje za prispevke, ki se dodajo na bruto osebne dohodke, kot na primer prispevek za stanovanjsko graditev.

Na navedeni način opredeljene odbitne postavke so težko razumljive, zato predlagam, da se v 3. členu določi znesek bruto osebnih dohodkov na pogojno nekvalificiranega delavca, ki je odbitna postavka. Pri tem bi bilo smotrno, da se v tem členu navedejo tudi vsi prispevki in vrsta stopenj, za posamezne prispevke, ki so vsebovani v bruto osebnih dohodkih. V 4. členu naj se določijo samo tisti prispevki in stopnje za te prispevke, ki se dodajajo na bruto osebne dohodke.

2. Pripombo imam tudi k drugemu členu. Orientacijski račun davčne stopnje, ki je dan v prilogi k predlogu zakona, je po moji oceni nepravilen, kar velja zlasti za prikazano osnovo za republiški davek iz dohodka, ki naj bi po računu za leto 1972 znašala le 45 % od osnove, realizirane v letu 1971. Prav tako je po moji oceni netočna ugotovitev, da bi bila stopnja 5,2 % v letu 1973 celo prenizka. Ni mi znana metodologija, ki jo je republiški sekretariat za finance uporabil pri navedenih izračunavanjih. Menim pa, da nudijo zanje edino realno osnovo podatki o poslovnem uspehu delovnih organizacij s področja gospodarstva SR Slovenije za obdobje januar—september 1972, za kar je SDK pripravila indekse, ki so bili znani v novembru 1972. Omenjeni podatki pa zanikajo v prilogi prikazan orientacijski račun davčne stopnje. Ti podatki SDK namreč pokažejo, da se je celotni dohodek gospodarstva v prvih devetih mesecih leta 1972 povečal glede na isto obdobje leta 1971 za 21 %, kar je razvidno iz kolone 7. obrazca, »poslovni uspeh«; ostanek dohodka, ki je razviden iz kolone 54 v istem obrazcu pa se je povečal za 15 %.

Navedeni podatki kažejo, da sta se občutno povečala dohodek in tudi ostanek dohodka, ki z manjšimi spremembami predstavlja davčno osnovo. Ostanek dohodka se torej ni znižal za več kot polovico, kot izhaja iz orientacijskega računa v prilogi. Glede ugotovitve v tej prilogi, da bo stopnja 5,2 % za leto 1973 celo prenizka, pa bi opozoril na izvajanja, ki so bila dana v zvezi z obrazložitvijo republiške bilance sredstev za leto 1973. Iz njih izhaja, da zagotavljajo sprejeti ukrepi povečanje akumulativnosti gospodarstva v letu 1973 za več kot tretjino. Analize instrumentov taka izvajanja tudi potrjujejo. Zaradi tega je težko sprejeti ugotovitev, da je stopnja 5 % za leto 1973 celo prenizka.

Brez poznavanja metodologije, ki jo je pri izračunavanju uporabil republiški sekretariat za finance, je težko dati točen račun davčne osnove. Menim, da podatki iz periodičnih obračunov za leto 1972 in sprejeta usmeritev za potrošnjo v letu 1973 govorijo za to, da bi morala biti stopnja za leto 1973 celo nekoliko nižja od stopnje po računu za leto 1971, ki je znašala le 2,35 %.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Fortuna! Vaša izvajanja predstavljajo pripombe k 3. in 4. členu. Razen tega ste izrazili dvom v podatke, iz katerih je

izračunana davčna stopnja, navedena v tem zakonu. Ali je vaša razprava pripomba ali amandma?

Lojze Fortuna: Ne, k temu računu nimam nobenega amandmaja. Gre za obveznosti, ki se sprejemajo s predloženo stopnjo. Tudi moja razprava v zvezi s 3. členom ne predstavlja amandmaja; gre bolj za jasnost besedila zakona, o katerem sem govoril. Rezultat tega bo bolj jasen dokument, ki ga tu sprejemamo.

O amandmaju, ki ga je predlagala tovarišica Žlebnik pa bo razprava verjetno šele po načelni razpravi?

Predsednik Tone Bole: Predlagam, da o tem razpravljamo kasneje, kajti razpravo smo razdelili na dva dela: obravnava načel zakona, in šele nato na obravnavo amandmajev.

Želi še kdo sodelovati v načelni razpravi? Ugotavljam da nihče. Ali lahko predstavnik izvršnega sveta tovarišu Fortuni že zdaj pojasni izračunavanje in mu pove, če so podatki točni in kje so jih dobili? Mislim, da je poslanec predlagal, da se že danes odgovori na njegovo pripombo. Besedo ima Jože Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odgovoril bom v zvezi z izraženim dvomom o računu davčne stopnje.

Gre za orientacijski račun. Zadnjih statističnih podatkov ali podatkov SDK v času tega izračunavanja nismo imeli. Tako je določanje stopnje, na podlagi podatkov za leto 1972 dvomljivo, ker upoštevamo številne olajšave in odbitne postavke, ki še vedno niso povsem znane. Sprejete bodo šele kasneje.

Ta dvom obstaja predvsem zaradi možnosti, da bomo zbrali več davka kot ga pričakujemo. Opozoriti vas moram, da je natančno določen obseg davka: 14 milijard in 800 milijonov S din. Kar bo več, se bo prelilo v sklad skupnih rezerv ali pa se bo znižala davčna stopnja. Če bo prišlo do tega, vam bo predlagatelj takoj predlagal ustrezne ukrepe.

Ob tehniki izračunavanja bi rekli le to, da so podatki orientacijska osnova. Tudi mi smo jih podrobno proučili, vendar mislimo, da jih moramo upoštevati s pridržkom, na to nas opozarjajo izkušnje. Končni obračun je le na koncu leta; ob periodičnih obračunih, pa so določena odstopanja od stanja prikazanega v obrazcih.

Ocenili smo, da bo v letu 1972 celotni dohodek večji za 22 % v primerjavi z letom 1971. Gre predvsem za proporce in ne za absolutne številke. Tudi za materialne stroške nam očitajo, da smo jih preveč znižali. Pri materialnih stroških so upoštevane tudi pričakovane in v predpisu predlagane olajšave ter odbitne postavke. Amortizacija (Grgič: kot je vsem znano) je, kot vidite, izredno narasla zaradi revalorizacije osnovnih sredstev. Amortizacija je seveda lahko tudi za 50 % višja od minimalne. Zaradi tega je tudi osnova za republiški davek nižja od preteklega leta. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Obveščam zbor, da prehajamo na obravnavo vloženih amandmajev in odločanje o njih. Odbor za finance predlaga dva redakcijska amandmaja k 1. členu. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinja. Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do amandmaja k 1. členu. (Se strinja.) Hvala lepa!

Dajem amandma k 1. členu na glasovanje. Kdor je za amandma, naj glasuje! (43 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma je soglasno sprejet.

Prehajamo na amandma odbora za finance k 3. členu. Odbor predlaga dopolnitev amandmaja s še enim odstavkom, kot ga je prej pojasnila predsednica odbora. Obveščam vas, da se s tem amandmajem strinja tudi zakonodajno-pravna komisija. Prosim še predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do tega amandmaja.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dodatni predlog odbora za finance je sestavni del celotnega amandmaja k 3. členu, ki v bistvu spreminja predlog predlagatelja. Izvršni svet predlaga, da bi kot merilo služil bruto osebni dohodek pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1.400 dinarjev. Amandma odbora pa to spreminja in kot osnovo za izračunavanje osebnih dohodkov, ki bi se šteli kot odbitna postavka, predlaga bruto kalkulativne osebne dohodke po samoupravnih sporazumih. Drugi odstavek je samo pojasnilo prvega.

Rad bi opozoril na to, da smo imeli v vseh fazah sprejemanja novega davčnega sistema dolge diskusije o tem, ali naj se vnese samoupravne sporazume v davčni sistem in tudi v izvedbeni predpis. Ne bom ponavljal ravno vseh argumentov, ki so bili navajani v teh razpravah in zaradi katerih nismo sprejeli v davčni sistem samoupravnih sporazumov. Ugotovljeno je namreč bilo, da samoupravni sporazum ne more biti osnova niti za davčni sistem niti za izvedbene zakone. Samoupravni akt je nekaj popolnoma drugega kot zakon. Sporazum je sporazum, k njemu se nekdo priključi ali pa ne.

V našem primeru gre za usklajevanje kalkulativnih osebnih dohodkov v letošnjem letu. V tem predlogu je kalkulativni osebni dohodek odvisen od samoupravnega sporazumevanja, torej se ne spreminja z zakonom, ampak s sporazumom. Po obsegu je to izredno pomembna odbitna postavka. Osebni dohodki so odvisni od približno 37 samoupravnih sporazumov, kolikor jih je v gospodarstvu, da pri tem ne omenjam sporazumov v družbenih dejavnostih. To so različno obravnavani kalkulativni osebni dohodki. Tu upoštevam predvsem dodatke, ki so zajeti v bruto kalkulativnih dohodkih.

Mislim, da davčna osnova nikakor ne more biti posledica samoupravnih sporazumov, pa tudi oblikovana ne more biti z njihovo pomočjo, ampak z zakonom.

Sprejeti se mora objektivizirano merilo, ki bo veljalo kot davčna osnova za republiko. To merilo ne bo odvisno od sporazuma v panogah oziroma skupinah, ampak bo enotna zakonska določba.

Rad bi vas opozoril, da predlog amandmaja vpliva tudi na zmanjšanje davčne osnove. To pomeni, da bo posledica večja stopnja in manjše število davčnih zavezancev, ki bodo ta davek plačali. O rešitvi osnovnega vprašanja pa ne more odločati le racionalistični pristop. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Slišali ste, kaj misli predstavnik izvršnega sveta o amandmaju k 3. členu. Iz obrazložitve je očitno, da gre za zelo pomembno odločitev. Verjetno ne bi kazalo že zdaj prepustiti rešitve glasovanju. Ali predstavnik odbora za finance lahko zavzame stališče do obrazložitve, ki jo je podal predstavnik izvršnega sveta k 3. členu, ali pa zahteva sejo odbora?

Mara Žlebnik: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Vprašanja, ki jih je obrazložil v imenu predlagatelja tovariš Tepina, smo obravnavali tudi na seji odbora. Povedati moram, da smo bili v dilemi za tako ali drugačno rešitev. Prav gotovo so vprašljivi tudi osebni dohodki po samoupravnih sporazumih. Na seji odbora smo se opredelili za predlagano rešitev. To zaradi tega, ker pomeni merilo, ki ga je predlagal izvršni svet, to je 1400 dinarjev bruto osebnega dohodka na pogojno nekvalificiranega delavca, sicer tehnično enostavno rešitev, ne pa pravično, zlasti ne za tiste delovne organizacije, ki imajo težje pogoje dela. Odbor se je po dolgi razpravi odločil za predlog gospodarske zbornice, ki pa je smiselno oblikovan v amandmaju odbora.

Ker se zavedam, da je stvar sporna, se lahko odbor za finance sestane, če zbor to želi. Morda pa bi bilo prav, da bi poslanci o tem vprašanju prej povedali svoje mnenje. Zaradi tega predlagam, da bi začeli razpravo o teh stališčih in da bi po njej odbor spet zasedal.

Predsednik Tone Bole: Slišali ste predlog predsednice odbora za finance.

Odpiram razpravo o predlogu tovarišice Žlebnik, to je o amandmaju odbora k 3. členu.

Besedo ima poslanec Jože Knez.

Jože Knez: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Gre za načelno vprašanje, ali bomo upoštevali samoupravne sporazume v davčnem sistemu. Najpomembnejše, kar vsebujejo samoupravni sporazumi je način delovanja. Mislim, da je do navzkrižja prišlo zato, ker za tiste, ki hočejo v naš davčni sistem vpeljati samoupravne sporazume, tu ni dileme. Odločitev o odbitni postavki v višini 1400 dinarjev, ki je dovolj realna in bi jo glede na stanje samoupravnih sporazumov morali podpisati, pa je v resnici negacija samoupravnih sporazumov. Strinjam se, da sporazumi niso taki, da bi zagotavljali absolutno pravičnost, vendar pa predstavljajo našo pot. Z dopolnilnimi normami tega ne moremo reševati. Po sporazumih smo ugotovili osebne dohodke in moramo jih le pravočasno postaviti v pravilnejša razmerja. Odločili smo se, da naj samoupravni sporazum ureja to področje, sem tudi za to, da država upošteva ta mehanizem v svoji politiki. To pa postavlja pred nas še en problem. Pri naslednjih amandmajih bomo zopet prišli na samoupravne sporazume, zato moramo takemu obstoju davčne politike dati določeno vlogo.

Ob amandmaju skupščine občine Novo mesto naj povem, da je odbor za to, da se ureja, kar bo po samoupravnih sporazumih dano za šolstvo, ne prizna kot odbitna postavka. Zame pa tukaj ni dileme: ko smo se odločili, da družba in gospodarstvo rešujeta probleme na podlagi samoupravnega sporazumevanja, je jasno, da moramo sporazumevanje upoštevati pri vseh akcijah. Hvala.

Predsednik Tone Bole: Kdo želi nadalje razpravljati? Besedo ima poslanec Jože Lesar.

Jože Lesar: Tovariši poslanci! Načelno se strinjam s poslancem Knezom. Samoupravni sporazumi bi morali biti osnova in kriterij, ker so perspektivna oblika medsebojnega usklajevanja različnih stališč. Navzoč sem bil pri razprava o tem vprašanju v zbornici. Imeli smo tri možnosti: ali so odbitna

postavka realni, to je doseženi osebni dohodki ali kalkulativni ali pa v določenem znesku. Takrat nismo predlagali 1400 dinarjev. Prvo možnost smo zavrnili zaradi velikih medsebojnih odstopanj v samoupravnih sporazumih. Tudi druga rešitev se je pokazala kot sporna. Lansko poletje je prenehalo usklajevanje samoupravnih sporazumov, vendar so še danes v sistemu do 60 % velike razlike glede na kalkulativne osebne dohodke in pogoje dela. V zagovarjanju sedanjega sistema, ki bi že moral normalno delovati, nismo bili prepričljivi, da bo akcija usklajevanja samoupravnih sporazumov končana, vendar je šele nekje na začetku. Vprašanje je zelo kočljivo. Mislim, da ne bi bilo slabo, če bi na seji odbora ugotovili, kakšno je stanje usklajevanja samoupravnih sporazumov. Tega se ne sme samo načelno in pavšalno ocenjevati. Samoupravni sporazum bi moral biti osnova za odbitno postavko, položaj, kakršen je, pa vam govori, da je problematično odločati se za samoupravne sporazume, namreč, tako bi dobili tisti, ki so večali osebne dohodke, priznanje, tisti pa, ki so stiskali že pri oblikovanju sistema KOD, bi bili kaznovani.

Upoštevati moramo, da so posamezne gospodarske dejavnosti v zelo različnih pogojih gospodarjenja. Predlog izvršnega sveta bi sprejel samo pod pogojem, da se do določenega roka uskladijo samoupravni sporazumi po principih, ki jih je določil centralni komite. To je tudi podlaga, na kateri bi lahko zagovarjali sedanje stanje. Sam pa ne vem, za katero stališče bi se odločil. Ne bi bilo slabo, če bi odbor razpravljal tudi o tem vprašanju in če bi se s predstavnikom izvršnega sveta dobili še enkrat, da bi obrazložil predloženo varianto z boljšimi argumenti. Za zdaj razumem predlog izvršnega sveta samo kot prehodno obliko, da dosežemo stabilnost in ravnotežje v oblikovanju oziroma usklajevanju samoupravnih sporazumov. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Besedo ima poslanec Lojze Fortuna.

Lojze Fortuna: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Podpiram predlog izvršnega sveta, ker menim, da je bila v zadnjem obdobju, in tudi prej, ko smo šele začeli s samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, vrsta odprtih vprašanj in problemov, ki jih ne moremo rešiti. O njih tečejo razprave, kjerkoli se pojavljajo problemi gospodarjenja ali drugi problemi. V ospredju je vedno delitev dohodka in osebnih dohodkov. Če bi že imeli izoblikovan sistem samoupravnega sporazumevanja in če bi bil ta sistem usklađen, bi bilo znatno manj problemov. Znano nam je, da ni bilo enotne metodologije, da so nekatere dejavnosti dosegle večje učinke, druge pa manjše. O tem je govoril tovariš Lesar. Tako na primer nimamo ovrednotenih kalkulativnih osebnih dohodkov. Še več je razlik na področju pogojev dela za ista delovna mesta v različnih panogah. Tu so ogromne razlike. Preden se vse to uskladi, bi kazalo najti družbena merila.

Drugo pa je, ali 1400 dinarjev ustreza, ali je 1400 din na pogojno kvalificiranega delavca tisto merilo, ki bi v sedanji situaciji odgovarjalo. Normalno je, da so dani družbeni normativi, ki veljajo za vse. Dokler ne bomo izgradili sistema samoupravnih sporazumov in uskladili odnosov med panogami oziroma dejavnostmi, bi morali nekatere sprecifičnosti drugače obravnavati. Tisti, ki je več delal, bo vedno v drugačnem položaju kot tisti, ki je le dobro gospodaril. Sem za enotni družbeni regulativ, problem je le v tem ali je 1400 din ustrezno merilo.

Predsednik Tone Bole: Besedo ima poslanec Janko Kolarič.

Janko Kolarič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Menim, da sta oba predloga pomanjkljiva in bi se težko odločil za enega ali za drugega. Po predlogu odbora za finance naj bi se uporabljali kot merilo kalkulativni osebni dohodki po samoupravnih sporazumih. Po mojem mišljenju to ni sprejemljivo, ker je vsem znano, da samoupravni sporazumi še niso dosegli take stopnje, da bi bil uveden red v odnose med panogami. Bilo je že jasno povedano, da so na sedanji stopnji samoupravnih sporazumov deloma urejeni odnosi znotraj panog, niso pa še urejeni odnosi med panogami. Zaradi tega menim, da ne more biti sprejet predlog odbora za finance.

Mislim, da tudi predlog izvršnega sveta, da se vzame kot osnova bruto osebni dohodek na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev, ni dober in ni sprejemljiv zaradi tega, ker uvaja uravnilovko in povzroča krivična merila za tiste, ki imajo težje pogoje dela. Zaradi tega menim, da bi morali v primeru začasne uporabe sistema, kot ga predlaga izvršni svet, izvesti vsaj minimalno diferenciacijo, ki bi vsaj delno ublažila uravnilovko. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo sodelovati v razpravi po 3. točki. Besedo ima poslanec Martin Mlinar.

Martin Mlinar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Oglašam se zaradi utemeljitev tovarišice Žlebnikove, da bi bile v primeru, če bi sprejeli predlog, da bi bila odbitna postavka 1400 dinarjev na pogojno nekvalificiranega delavca, prizadete delovne organizacije, ki imajo težje pogoje dela. Sem poslanec z območja, na katerem je zastopano gospodarstvo z izredno težkimi pogoji dela, to je rudarstvo in steklarska industrija.

Naredili smo nekaj grobih računov na podlagi predloga zakona in ugotovili, da kalkulativni osebni dohodki zaradi neurejenih medsebojnih odnosov posameznih skupin podpisnic ne pridejo v poštev za izračunavanje odbitnih postavk.

1400 dinarjev na pogojno nekvalificiranega delavca predstavlja v teh gospodarskih vejah nekaj več kot kalkulativni osebni dohodki, kljub sorazmerno visokim dodatkom za pogoje dela. Bolj sporna je številka 1400 dinarjev. Pred seboj nismo imeli pregleda, kakšen vpliv ima višina 1400 dinarjev tudi na ostale industrijske veje, mislimo pa, da je ta številka nekoliko prenizka.

Osnovni smisel zakona o obdavčitvi temeljnih organizacij združenega dela oziroma dohodka temeljnih organizacij združenega dela je v tem, da bodo delovno intenzivne delovne organizacije vplačevale nekoliko nižje davke kot so jih prej za pokrivanje splošnih potreb iz naslova osebnih dohodkov. Znano je, da so industrijske panoge, na primer konfekcijska industrija, ki ima izredno nizko kvalifikacijsko strukturo, hkrati pa je izredno delovno intenzivna. Vsoto kalkukulativnih osebnih dohodkov ima ta industrija izredno nizko.

Če upoštevamo kot odbitno postavko kalkulativne osebne dohodke, potem se bistveno ni nič spremenilo. V tem primeru so delovno intenzivne organizacije ostale v istem položaju. Poznam primer »Jutranjke« in njeno strukturo. V tej tovarni delajo v glavnem priučeni delavci s sorazmerno nizkimi kalkulativnimi osebnimi dohodki in skoraj nimajo dodatkov za težje pogoje dela, kajti v tej industriji so pogoji dokaj ugodni. Hvala!

Predsednik Tone Bole: Hvala! Kdo še želi sodelovati v razpravi? Besedo ima poslanec Jože Knez.

Jože Knez: Tovariši poslanci! Kaže, da še ne bomo dosegli uresničitve dobrih principov. Vsi govorimo, da samoupravni sporazumi niso osnova, na kateri bi lahko gradili sistem odbitnih postavk in da so bruto osebni dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev bolj ustrezna rešitev. Po tej rešitvi bo podlaga za izračunavanje kvalifikacijski sestav, ki ga imamo po samoupravnih sporazumih. Drugače ne more biti. Iz tabele po samoupravnem sporazumu dobimo po izračunih na pogojno nekvalificiranega delavca 1400 dinarjev. Zakaj uporabljamo razna izračunavanja, katerih končni rezultat je enak in jih dvakrat različno razlagamo? Postavljam vprašanje, v čem se samoupravni sporazumi razlikujejo od poprečnega računa KOD? Zakaj so vnesli toliko razlik v osebne dohodke našega gospodarstva? Vzrok je verjetno v tem, ker smo nekaterim kategorijam naših delavcev priznali nižje, drugim pa malo višje kvalifikacije. Tako so v nekaterih panogah prišli do različnih poprečnih bruto osebnih dohodkov, in sicer od 1400 do 1600 dinarjev, če ne računamo na pogojno nekvalificiranega delavca, ampak po odobrenih KOD na delavca.

Vprašujem še, ali je to premik na boljše v primeru, če se priznajo bruto KOD? Če bomo to kategorijo osebnih dohodkov spremenili, nima smisla, da jo uporabljamo. Mislim, da nam ostaja le en izhod, da sprejmemo predlog izvršnega sveta. Če bomo gradili naše sporazume na prej omenjenih bruto KOD, potem je najbrž treba doseči med panogami in znotraj njih to, da na primer mizar iz dveh različnih podjetij, ki delata v približno enakih delovnih pogojih, ne bosta več v dveh različnih kvalifikacijskih skupinah, kot sta bila doslej.

Ta davek bomo plačali za leto 1973. Nekaj časa bomo plačevali le akontacijo. Postavljam vprašanje, ali imamo v letu 1973 dovolj časa, da izvedemo nalogo? Menim, da so sporazumi še po dveh letih tako nedognani zato, ker se z njimi nismo ukvarjali. Nekateri pa pravijo, da ni tako. Pred nami je celo leto, šele na koncu bomo plačali celoten znesek tega davka. Če mislimo v tem letu te samoupravne sporazume urediti, potem sem za to, da se tem prilagodita davek in da obenem uredimo tisto, kar vnaša nesorazmerja med panogami in znotraj njih. Če tudi v letu 1973 tega ne moremo urediti, potem mislim, da je bolj prav, če nehamo govoriti o samoupravnih sporazumih o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Samoupravnih sporazumov ne uporabljamo niti v tovarni, ker drugače plačujemo, niti ne v državi, ker drugače obračunamo davke, kar pomeni, da jih v praksi ni. Samoupravnih sporazumov nihče ne spoštuje. Hvala.

Predsednik Tone Bole: Hvala. Kdo bi še sodeloval v razpravi glede amandmaja k 3. členu? Če ni nikogar, zaključujem razpravo o tem amandmaju. Razprava nam je potrdila predlog, ki ga je dala predsednica odbora, to je, da mora odbor za finance o tem problemu ponovno razpravljati, skupaj s predstavnikom izvršnega sveta in morda s tistimi tovariši, ki so sodelovali v razpravi.

Predlagam, da zbor obravnava vse amandmaje k predlogu zakona. Na koncu naj bi zbor za finance obravnaval le še sporne amandmaje. Predlagam, da sodeluje na seji odbora tudi predstavnik izvršnega sveta in da se po možnosti najde skupno sprejemljive rešitve že na seji odbora. Zbor bo tako glasoval o enem amandmaju. Če se v razpravi ne bo moglo najti sprejemljivih rešitev za vse sporne amandmaje, potem bomo seveda o tem odločili z glasovanjem.

Prehajam na amandma k 6. členu, ki ga predlaga odbor za finance. Odbor predlaga troje amandmajev. Gre za redakcijsko dopolnitev 3. točke in za novo 6. točko. O tem nas je že informirala predsednica odbora v poročilu odbora. Amandmaja sta med seboj povezana in se nanašata na izdatke za strokovno izobraževanje delavcev ter štipendije in izdatke in nagrade za opravljeno prakso. Z amandmaji se strinjata zakonodajno-pravna komisija. Ali se predstavnik izvršnega sveta strinja z amandmajem za finance k 6. členu? (Da.) Hvala.

Besedo ima poslanec Jože Lesar.

Jože Lesar: Strinjam se z amandmajem odbora za finance k 6. členu: »izdatki za strokovno izobraževanje delavcev v višini do 1,5 % od . . .«. Vendar mislim, da je to prenizka postavka. V poprečju so danes ti izdatki že v višini 2,5—2,7 %, ker je povečana aktivnost pri vzgoji kadrov. Mislim, da bi bilo dobro, če bi odbor to vprašanje še enkrat proučil. Prepričan sem, da je ta odbitna postavka odločno prenizka. Pri davčnih olajšavah ne bi smeli kakorkoli vplivati na že tako neugodne rezultate na področju strokovnega izobraževanja.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Lesar! Ti torej daješ predlog, ki ga bo odbor za finance proučil. Prosim, če bi odbor to upošteval.

To pomeni, da o tem amandmaju ne moremo glasovati, ker to ni bila le sugestija, ampak amandma. Ali je tako, tovariš Lesar?

Jože Lesar (iz klopi): To je amandma.

Predsednik Tone Bole: Zaradi tega zdaj še ne moremo glasovati o amandmajih k 6. členu.

Odbor za finance predlaga amandma k 8. členu, s katerim naj se črtajo določbe tega člena, ker so nepotrebne. Z amandmajem se strinja tudi zakonodajno-pravna komisija. Ali predstavnik izvršnega sveta soglaša s predlogom? (Da.)

Dajem amandma odbora za finance k 8. členu na glasovanje! Kdor je za amandma, naj glasuje? (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.) Amandma odbora za finance je sprejet z večino glasov.

Skupščina mesta Ljubljane in zasedanje delegatov občin predlagata, da se v 9. členu za 1. točko doda nova 2. točka. Na podlagi tega amandmaja naj bi se davek ne obračunaval in ne plačeval tudi od dela dohodka, ki bi se vlagal v razširitev komunalnih objektov in naprav.

Odbor za finance se z amandmajem v načelu strinja, vendar pa predlaga, da se ta vprašanja uredijo v novem 11. členu. Prosim predstavnika odbora za finance, da nam na kratko obrazloži stališče odbora. Tu je merodajno stališče odbora za finance, ker nas je zakonodajno-pravna komisija obvestila, da se z obema rešitvama strinja.

Mara Žlebnik: Tovariši poslanci! Nobene vsebinske razlike ni med tem, kar je predlagala skupščina mesta Ljubljane kot svoj amandma, in med našim amandmajem. Zdelo se nam je, da je bolj smotrno, če se vprašanje oprostitev komunalnih delovnih organizacij, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena sprejme v tem členu. Predlagamo, da se pri teh organizacijah upoštevajo kot odbitne postavke tudi sredstva, vložena v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev iz sredstev tistega

dela cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev. Ker gre za specifičnost, je po našem mnenju bolj primerno, da se ta oprostitev obravnava v posebnem členu, kakor pa če bi jo vključili v sedanje besedilo 9. člena. Vsebinsko pa odbor za finance sprejema amandma skupščine mesta Ljubljana.

Predsednik Tone Bole: Med nami je tudi predstavnik predlagatelja. Ali meni, da je treba obrazložiti amandma?

Miloš Pirc (iz klopi): Ni treba.

Predsednik Tone Bole: Predlagam, da ta amandma razdelimo v dva dela, da bo razprava bolj racionalna. Prvi, zakonodajno-tehnični del govori o tem, da se vsebina amandmaja ureja v 11. členu. Vsebinsko plat amandmaja pa bomo torej urejali, ko bomo obravnavali 11. člen.

Predstavnik zakonodajno-pravne komisije k temu nima pripombe, da se to ureja v 11. členu.

Tudi predstavnik izvršnega sveta je nima.

Jože Lesar (iz klopi): Na ta člen bom dal amandma. Počakal bom, ker vem, da bo odbor zasedal. Če bo odbor vztrajal pri svojem amandmaju, bom dal amandma naknadno.

Predsednik Tone Bole: Vaše stališče bo pomembno, ko bomo razpravljali o amandmajih k 11. členu.

Tako odpade glasovanje o amandmajih k 9. členu.

Odbor za finance predlaga redakcijski amandma k 2. točki 9. člena. Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb k amandmaju.

Se predstavnik izvršnega sveta z amandmajem strinja? (Da.)

Dajem amandma odbora za finance k 2. točki 9. člena na glasovanje. Kdor je za predlog, naj glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma je soglasno sprejet.

Skupščina občine Novo mesto in zasedanje delegatov občin predlagata enak amandma, po katerem se k 9. členu doda nova 3. točka. Predlaga se, da se davek ne obračunava in ne plačuje od dela dohodka, ki ga je davčni zavezanec združil v občini namensko za investicije za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojnovarstvenih objektov na podlagi samoupravnega sporazuma ali pogodbe.

Z amandmajem se ne strinja odbor za finance. Prosim poročevalca, da svoje stališče še ustno dopolni, če misli, da je to potrebno. (Ne želi.) Hvala. Besedo ima predstavnik zasedanja delegatov občin tovariš Edo Klovar.

Edo Klovar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Na 32. zasedanju delegatov občin je bil sprejet amandma k temu zakonu v smislu, kot ga je že povedal tovariš predsednik. Ob mnenjih, stališčih in predlogih zasedanja delegatov občin bi povedal spremembo stališča, kajti odbor za finance gospodarskega zbora v svojem poročilu k 11. členu predlaga amandma, ki je identičen amandmaju, ki so ga delegati občin, zbrani na 32. zasedanju, sprejeli po 1. točki. Ta amandma torej umikam. Ostajam pa pri ostalih amandmajih, ki smo jih sprejeli na zasedanju delegatov občin.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do tega amandmaja. Besedo ima Jože Tepina.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Tudi v zvezi s tem amandmajem moram poudariti načela, zaradi katerih predlagatelj ne more sprejeti tega amandmaja. Brez dvoma zaslužijo investicije za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojnovarstvenih objektov posebno pozornost. Vendar pa v tem primeru ne more priti v poštev element samoupravnega sporazumevanja. Opozoriti vas moram na to, da bi uvedba takšnega amandmaja v zakon pomenila, da bi imeli regionalno formirano davčno osnovo. Vsaka regija bi lahko sprejela določene sporazume in določene postavke upoštevala kot odbitno postavko. Tega ne moremo sprejeti. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Hvala! Sedaj torej ne bomo glasovali o 9. členu. Predlagam, da tudi ta člen ponovno obravnavamo in da ga obravnavajo tudi na seji odbora, kjer bodo morda prišli do bolj enotnih pogledov glede tega spornega vprašanja.

Prehajam na amandma k 10. členu, ki ga je dal odbor za finance. Z amandmajem se strinja zakonodajno-pravna komisija. Prosim za stališče izvršnega sveta. (Se strinja.)

Dajem amandma odbora za finance k 10. členu na glasovanje. Kdor je za, naj glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Amandma k 10. členu je sprejet.

Prehajamo na pomemben amandma k 11. členu. V obravnavi amandmajev k predhodnim členom smo vse predloge, ki se nanašajo tudi na 11. člen, izpustili. Zato predlagam, da tudi 11. člen za sedaj izpustimo in da obravnavamo ostale amandmaje, ki se nanašajo na ta zakon. Ko bomo nadaljevali sejo pa bomo lahko usmerili razpravo še k 11. členu. Tako bo razprava bolj racionalna.

Obravnavajmo redakcijski amandma k 12. členu, ki ga predlaga zakonodajno-pravna komisija. Dajem na glasovanje redakcijski amandma zakonodajno-pravne komisije k 12. členu. Kdor je za amandma, naj glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Dva poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma je z večino glasov sprejet.

Predlagam, da med odmorom opravi svoje delo odbor za finance in da zbor nadaljuje z delom v istih prostorih ob 13. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 12.30 in se je nadaljevala ob 14. uri.)

Predsedujoči Janez Vidmar: Nadaljujemo s sejo. Prosim poročevalca odbora za finance, da da poročilo.

Mara Žlebnik: Tovariš podpredsednik, tovariši poslanci!

Odbor za finance se je po dolgi razpravi odločil za to, da umakne svoj amandma k 3. členu, tako da ostane v veljavi besedilo, ki ga je predlagal izvršni svet. Odbor je ugotovil, da so pomanjkljivosti v besedilu predloga zakona in tudi v predlogu amandmaja. Odbor meni, da so v amandmaju merila trenutno še neobjektivizirana in da so v samoupravnih sporazumih res še razne nepravil-

nosti, tako da bi zaradi tega kot začasno rešitev vendarle sprejeli besedilo 3. člena, kot je v predlogu zakona.

Pri tem svojem stališču se je odbor opiral tako na razloge predlagatelja, kakor tudi na današnjo razpravo. Ugotovil je, da ima vsak prigovor sicer svoje utemeljene razloge, da pa za predlogom zakona le stojijo računi in bilanca, ki bi jo bilo bržkone treba takoj revidirati, če bi bila sprejeta drugačna rešitev.

Predlagatelj je prepričal odbor tudi o tem, da gre v tem zakonu v resnici za urejanje fiskalnega sistema in da ni nujno, da veljajo osnove, ki so sprejete v samoupravnih sporazumih, tudi za urejanje davkov na posameznem področju. Kot sem že uvodoma povedala, je odbor menil, da bi ta rešitev morala biti le začasna in da je potrebno v letošnjem letu ponovno proučiti vprašanje odbitnih postavk na račun osebnega dohodka. Zato odbor predlaga k zakonu sklep, v katerem bi naložili izvršnemu svetu, da v tem letu ponovno prouči to vprašanje, zlasti z vidika vgraditve elementa težjih pogojev dela v to odbitno postavko. Odbor je namreč ugotovil, da težjih pogojev dela ne moremo upoštevati v tem zakonu, ki je pred nami, ker nimamo na razpolago ne računov, ne osnov, ne meril. Odbor se je odločil, da naloži izvršnemu svetu, da to vprašanje ponovno prouči in da ga med letom predloži skupščini. V predlogu zakona navedena rešitev bi kot prehodna rešitev veljala v letošnjem letu.

Postavko osebnih dohodkov je kot odbitno postavko za izračun davka treba naprej razvijati in pripraviti bolj ustrezne rešitve.

Nadalje predlaga odbor dodatni sklep o morebitnih presežkih, ki bodo zbrani na račun tega davka. Odbor predlaga, da se v družbenem dogovoru, katerega osnutek ste prejeli danes v dvorani, določi, da se nad limitom zbrana sredstva tega davka štejejo za akontacije temeljnih organizacij združenega dela za naslednje leto.

Odbor se je po dolgotrajni razpravi odločil, da bo zboru predlagal k 3. členu tako rešitev.

Odprto je ostalo vprašanje, ki ga je načel tovariš Lesar o amandmaju k 6. členu glede višine 1,5 % od mase osebnih dohodkov, kar se največ lahko odbija za izdatke za strokovno izobraževanje delavcev. Odbor je ugotovil, da je tovariš poslanec najbrž prezrl besedilo drugega odstavka istega člena, po katerem se v celoti štejejo med odbitne postavke nagrade vajencem, nagrade za delo študentov in dijakov srednjih strokovnih šol na praksi, nagrade tujim študentom, štipendije in krediti študentom in dijakom srednjih šol itd. Iz tega je razvidno, da so štipendije in štipendijska posojila v celoti odbitna postavka in seveda v tem limitirani odstotek 1,5 povečujejo. Odbor je skupno s predlagateljem ugotovil, da zato zvišanje odstotka ne more biti sprejemljivo.

O amandmaju k 9. členu, ki ga je vložila skupščina občine Novo mesto, je odbor razpravljal in že v svojem poročilu sklenil, da ga zavrne. Odbor je namreč ugotovil, da bi ta odbitna postavka lahko pomembno vplivala na prerazporeditev tega davka in na drugačno stopnjo, ki bi jo morali sprejeti v primeru, če bi sprejeli amandma skupščine občine Novo mesto. Odbor je mimo tega upošteval tudi dejstvo, da uvajamo letos le republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Vprašanja združevanja sredstev za tiste namene, pri katerih imajo občine posebno pristojnost, naj bi se preložila na čas, ko bodo skupščine občin uvajale občinske davke iz dohodka TOZD.

Razen navedenih amandmajev je še amandma našega odbora, da se črta besedilo 11. člena. V 11. členu predloga zakona se daje olajšava davčnim zavezancem s področja založniške dejavnosti: plačilo obračunanega davka naj bi

se jim znižalo za 60 %. Odbor je pri svoji prvotni rešitvi menil, da bi taka olajšava pomenila precedens drugim dejavnostim, ki bi tudi terjale takšno oprostitev oziroma olajšavo in ki bi za tako stališče tudi imele utemeljene razloge. Po dolgotrajni razpravi in ponovni obrazložitvi predlagatelja, ki jo bo, če bo potrebno, ponovil tudi na zboru, je odbor sklenil umakniti svoj amandma. Odbor se zdaj strinja s predlogom zakona, da se zavezancem s področja založniške dejavnosti plačilo obračunanega davka zniža za 60 %.

Odbor je ugotovil, da je bila v preteklem letu podpora tej dejavnosti izvedena na drugačen način, to je iz posebnega računa za gospodarske izravnave. Sedanja olajšava predstavlja samo prenos te obveznosti na drugo raven, to se pravi na raven davčnih olajšav. V republiškem zboru je bil vložen amandma poslanke Ele Ulrihove, ki je za založništvo predlagala drugače rešeno olajšavo. Njen amandma ni bil sprejet. Tudi naš odbor amandmaja poslanke Ulrihove ni sprejel.

Odbor za finance umika svoj amandma k 11. členu. Gre za amandma o komunalnih delovnih organizacijah, ki sem ga obrazložila v uvodu. Odbor je prevzel ta amandma po amandmaju skupščine mesta Ljubljane. Umik tega amandmaja utemeljuje odbor na podlagi novih in podrobnejših pojasnil in obrazložitve predlagatelja, ki so podobna kot pri amandmaju skupščine občine Novo mesto. Sprejem te olajšave bi pomenil prejudic za druge dejavnosti posebnega družbenega pomena, razen tega pa gre za komunalne delovne organizacije, ki so predvsem v pristojnosti občin. Verjetno bi bilo prav, da se o olajšavah v smislu predloga menimo takrat, ko bo šlo za uvedbo občinskega davka.

Menim, da je bila razprava na odboru tehtna in da je odbor navedene spremembe v svojih amandmajih sprejel premišljeno. Zbor obenem obveščam, da je bil v takem besedilu sprejet zakon tudi v republiškem zboru. Sedanje stališče odbora za finance je identično amandmajem in predlogom, ki so bili sprejeti v republiškem zboru. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovarišica Žlebnikova! Po seji odbora za finance, ki je imel sejo med odmorom seje zbora so k 6. členu ostali odprti še trije amandmaji: redakcijska dopolnitev 3. točke, nova 6. točka in novi drugi odstavek. Odprt je tudi amandma skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin, ki ostane v 9. členu in se ga torej ne premakne v 11. člen, kot je bil prvotni predlog odbora. Potem je tu še amandma skupščine občine Novo mesto.

Mara Žlebnik: Amandma k 6. členu je ostal zato, ker smo ga poprej namenoma izpustili, da bi se lahko odbor o njem ponovno izrekel.

Predsednik Tone Bole: Amandma k 3. členu odpade.

Prehajamo na amandmaje, ki jih predlaga odbor za finance k 6. členu. Odbor predlaga troje amandmajev: redakcijsko dopolnitev 3. točke, novo 6. točko in dodatni drugi odstavek. Amandmaja sta med seboj povezana in se nanašata na izdatke za strokovno izobraževanje delavcev, štipendije, na izdatke in nagrade za opravljeno prakso. Z amandmaji se strinja zakonodajno-pravna komisija. Prosim za stališče predstavnika izvršnega sveta. (Se strinja.)

Besedo ima poslanec Jože Lesar.

Jože Lesar: Tovarišica Žlebnikova me je opozorila, da nisem bil pozoren na drugi odstavek. Nisem edini, ki je ta amandma drugače razumel. Sprejemam takšno razlago, ker sem mislil, da so v stopnjo 1,5 % vključeni tudi izdatki iz drugega odstavka. Če smo poslanci tako mislili, potem mislijo tudi na terenu, da vsi izdatki za strokovno izobraževanje delavcev predstavljajo skupaj le 1,5 % od mase osebnih dohodkov. Če pregledamo drugi odstavek, izven tega ostanejo samo še nekatere oblike dopolnilnega strokovnega izobraževanja. Gre za terminološko stran, glede na vsebino sem s pojasnilom zadovoljen. Mislim, da bi to lahko povedali tudi drugače, kajti sedanji formulaciji 6. točke in predloga za novi drugi odstavek nista dovolj precizni.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Lesar predlaga, da se odstavek bolj točno opredeli, da ne bi prišlo do enostranske razlage. Tovarišica Žlebnikova! Ali se strinjate s predlogom tovariša Lesarja?

Mara Žlebnik: Opozorilo tovariša Lesarja je realno, kljub temu pa mislim, da je pravi pomen jasno razviden tudi iz predloženega besedila. Zato mislim, da besedila ni potrebno spreminjati. Če pa bo potrebna razlaga, jo bo dal organ, ki je pristojen za razlage.

Predsednik Tone Bole: Ali se predstavnik izvršnega sveta strinja z našimi stališči ter s pojasnili tovarišice Žlebnikove in tovariša Lesarja. Ali so identična s stališči predlagatelja? Besedo ima Jože Tepina.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Mislim, da so ta razglabljanja pravilna. Omenil bi še to, da je ta amandma le del amandmaja, ki je prevzet iz zveznega zakona. Določitev 1,5 % za odbitno postavko za navedene namene pa je republiški dogovor oziroma amandma. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Lesar, ali je zdaj to razčiščeno?

Jože Lesar (iz klopi): Še vedno mislim, da bi bilo lahko besedilo o strokovnem izobraževanju delavcev bolj jasno.

Predsednik Tone Bole: S tem mi nisi pomagal, oziroma nisi skrajšal postopka. Po poslovniku sem zdaj dolžan, da obravnavo o tem vprašanju nadaljujem. Slišali smo pojasnila tovarišice Žlebnikove in razlago predstavnika izvršnega sveta. Mislim pa, da ni več nejasnosti.

Jože Lesar (iz klopi): Nočem podaljševati obravnave. Če bo dana razlaga tako, kot je bilo zagotovljeno, se s tem besedilom strinjam.

Predsednik Tone Bole: Prehajamo na glasovanje o amandmaju odbora za finance k 6. členu. Kdor je za, naj glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Še je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je amandma odbora za finance k 6. členu z večino glasov sprejet.

Prehajamo na obravnavo amandmaja skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin, ki predlagata, da se v 9. členu za prvo točko doda

nova 2. točka. Na podlagi tega amandmaja naj bi se davek ne obračunal in ne plačeval tudi od dela dohodka, ki bi se vlagal v razširitev komunalnih objektov.

Odbor za finance se ne strinja s predlogom. Prosim tovarišica, če mi pomagate!

Mara Žlebnik: Tovariši poslanci! Odbor za finance je v prvem poročilu prevzel amandma skupščine občine Novo mesto tako, da ga ni upošteval v 9. členu, ampak je predlagal, da se ga vključi v 11. člen kot novo besedilo tega člena. Na današnji razpravi je odbor za finance ta predlog umaknil. Zdaj predlaga, da se amandmaja skupščine mesta Ljubljane ne vključi niti v 9. niti v 11. člen.

Predsednik Tone Bole: Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do amandmaja odbora.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Z amandmajem, ki ga je vložila skupščina mesta Ljubljane, se predlagatelj ne strinja. Osnovni razlogi so v nenačelnosti tega predloga, ker se ga ne da vgraditi v ta davčni sistem. Vedeti moramo, da je položaj občine v tem davčnem sistemu že upoštevan, ni pa še v izvedbeni fazi. To se predvideva šele za naslednje leto. Takrat bo lažje reševati te probleme.

Za organizacije posebnega družbenega pomena je važno, da se ta sistem šele gradi in da ne gre pri tem samo za komunalne organizacije, ampak za celo vrsto organizacij kot so na primer podjetja s področja elektroenergije. Verjetno se strinjate, da elektroenergija ne more biti občinskega pomena, ampak da ima širši pomen. Najbrž bodo morala komunalna podjetja v bližnji prihodnosti dobiti svoje mesto v okviru občine in mesta. Od predlagane rešitve izvršnega sveta pa ni bilo mogoče odstopati in za komunalne organizacije sprejeti drugačne rešitve.

Skupščina mesta Ljubljane enkrat trdi, da je to del dohodka, drugič pa, da je to prispevek. V temeljnem zakonu je natančno določeno, da mora, če je v ceni oziroma tarifi določen del za razširjeno reprodukcijo, komunalna delovna organizacija vnesti ustrezen del dohodka v svoj poslovni sklad. Nikjer pa se ne govori o kakršnem koli prispevku. Iz tega izhaja, da gre za enovito celoto, to je za dohodek, in tudi za enovito celoto davčne osnove. Tako bi bila posebna obravnava dela tega dohodka izven sistema in bi obdavčevali oziroma oproščali tista sredstva, ki so namenjena za razširjeno reprodukcijo. Prav gotovo bi podobne oprostitve lahko zahtevale tudi druge organizacije, čeprav ne bi imele statusa delovnih organizacij posebnega družbenega pomena.

Z zakonom je določena namembnost teh sredstev. V njem je predvideno, da mora komunalna delovna organizacija vnašati ustrezni del dohodka v svoj poslovni sklad. S tem določilom pa takšna organizacija ni oproščena plačevanja družbene obveznosti. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Tovariš Tepina! Iz vaših besed sklepam, da so stališča izvršnega sveta in odbora za finance našega zbora identična. (Točno.)

Slišali ste mnenji odbora in izvršnega sveta o amandmaju k 9. členu skupščine mesta Ljubljana. Dajem na glasovanje amandma skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin. Kdor je za, naj glasuje! (9 poslancev je glasovalo za.) Je kdo proti? (25 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (7 poslancev.)

Amandma je zavrnjen.

Prehajamo na amandma skupščine Novo mesto, ki v bistvu predlaga isto. Stališče odbora je znano, prosim še za stališče predstavnika izvršnega sveta. (Strinja se s stališčem odbora.) Dajem na glasovanje amandma občine Novo mesto in zasedanja delegatov k 9. členu. Kdo je za? (16 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (24 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Amandma je zavrnjen.

S tem smo izčrpali še ostale amandmaje k tej točki. Besedo ima poslanec Jože Eržen.

Jože Eržen: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Čeprav amandmaji k 3. členu niso sprejeti in niso prišli več v obravnavo, upam, da imam po poslovniku še pravico, da o tem členu razpravljam.

Z razumevanjem sprejemam poročilo odbora za finance. Kar zadeva sistem, odbor za zdaj ni mogel sprejeti drugačnih rešitev, kot da je uporabil kriterije za določanje osnove tako, kot so bili predlagani v zakonu. Upoštevajoč, da bo izvršni svet v primeru, če bodo dohodki prekoračeni, takoj predlagal ukrepe, da se bodo uskladili z limiti oziroma s planirano višino dohodkov in tudi sklep, ki ga je zboru posebej predlagal odbor predlagam, da bi skrajšali postopek v kasnejših razpravah.

V republiškem proračunu je iz tega davka predvidenih 14 milijard 900 milijonov starih dinarjev dohodka. Po vseh računih, ki sem jih uspel narediti po kriterijih predlagatelja v tem kratkem obdobju, odkar sem dobil to gradivo, sem prepričan, da bomo ta znesek bistveno presegli, čeprav je zastopnik upravnega organa izjavil, da je stopnja davka celo prenizka in ne previsoka. Predlagam amandma, da se v prvem odstavku 3. člena število 1400 poviša na 1500.

Prepričan sem, in tudi računi, ki sem jih napravil v omejenem obsegu dokazujejo, da bomo to število 14 milijard kljub temu dosegli, če ne celo presegli, sistema pa tak predlog v ničemer ne spreminja. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Tovariš Eržen! Ali je to, kar predlagate, sugestija za nadaljnje delo ali pa je amandma?

Jože Eržen: Ker delamo po skrajšanem postopku, mislim, da imam po poslovniku še pravico dati amandma.

Predsednik Tone Bole: Ta člen smo že obravnavali in se k njemu ne moremo vračati. Moramo pa še glasovati o sprejemu zakona v celoti. Po vašem predlogu pa smo pred tem, da se vrnemo k 3. členu, ki je že sprejet. Ker je odbor posebej zasedal, prosim predstavnico odbora za finance za stališče odbora predvsem zaradi spornih amandmajev k 3. členu.

Mara Žlebnik: Menim, da sem že poročala o stališču odbora k 3. členu. Kaj naj se šteje kot odbitna postavka in tudi višina 1400 dinarjev je po mnenju odbora začasna rešitev, ki je v prehodnem obdobju letošnjega leta sprejemljiva. Predlagala sem, da zbor sprejme poseben sklep, v katerem naj se izvršnemu svetu naroči, naj letos prouči, kako bi ustrezno upoštevali v tej odbitni postavki tudi težje pogoje dela. Odbor ni sprejel stališča, da bi bilo že sedaj potrebno menjati znesek 1400 dinarjev. Če bomo amandma tovariša Eržena vložen, bo stališče odbora tako, kot sem ga pravkar ponovila.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Eržen! Ne vem, če je ta obrazložitev dovolj tehtna. Smo pred sprejemom zakona v celoti. Odbor je predlagal, da se prepusti izvršnemu svetu, da med letom najde ustrezno rešitev. Ali ste zadovoljni ali ne?

Jože Eržen: Mislim, da nisem prekršil postopka. Prej tega predloga nisem dal zato, ker sem čakal na rezultate razprave v odboru. Če bi bili še drugi predlogi, se ne bi oglasil. Zato upam, da poslovnika nisem prekršil. O svojem predlogu bi rad slišal še mnenje izvršnega sveta.

Predsednik Tone Bole: Prosim za stališče predstavnika izvršnega sveta.

Jože Tepina: Tovariš predsednik! Ob predlogu tovariša Eržena bi rekel le, da je zdaj težko spremeniti osnovo za pogojno nekvalificiranega delavca za okrog 7 %. Vsekakor je treba upoštevati predlog, ki ga je tovarišica Žlebnikova dala zboru. Odgovoren sem za proučitev tega in drugih predlogov. Predlog poslanca Eržena bistveno ne menja davčno osnovo. Spremeni le to, koliko davka bo plačal posamezni davčni zavezanec. Omejeni smo na znesek 14 milijard in 800 milijonov starih dinarjev. Vsekakor bomo sproti analizirali in proučevali vse pojave, ki bodo v zvezi z izvajanjem davčnega sistema. Izvršni svet bo, če bo ugotovil, da je utemeljeno, dvignil to merilo (1400 dinarjev) in potem to še med letom predlagal skupščini. Seveda bo to storil le na podlagi predhodne proučitve vseh računov. Hvala.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Eržen! Slišal si stališče odbora za finance in stališče predstavnika izvršnega sveta. Ali še vztrajaš pri amandmaju, ali pa ga umikaš? Mislim, da je prav, da zagotovilo predstavnika izvršnega sveta vnesemo kot sklep v zapisnik naše seje.

Besedo ima poslanec Jože Eržen.

Jože Eržen: Prepričan sem, da imam prav glede prognoze o višini te odbitne postavke. Če želimo letos ostati na limitah potrošnje in dohodkov, na katere so vezani prispevki delovnih organizacij, nas bodo med letom le-ti demantirali. Ne glede na to pa sprejmem tak predlog ob zagotovilu, da bo izvršni svet v tretjem trimesečju predlagal znižanje stopnje, če se bodo moje napovedi uresničile. Upam, da bi v enem letu lahko izvedli tak ukrep.

Nisem pa zadovoljen s sklepom, da se bodo morebitni presežki upoštevali kot akontacija za naslednja leta.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Eržen predlaga, da se sprejme sklep gospodarskega zbora, da ob koncu tretjega trimesečja 1973 analizira to področje. Če računi potrdijo njegove napovedi, naj se menja višina te odbitne postavke.

Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče o tem predlogu, ker gre za konkretno obveznost. Njeni roki in vsebina so natančno določeni.

Jože Tepina: V proučevanju in analiziranju delovanja davčnega sistema pridejo vsi elementi v poštev. Realno je, da skupščini damo v tretjem trimesečju analizo, kako davčni sistem deluje, in da pri tem upoštevamo tudi sedaj dane predloge.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, da se strinjate s sklepom, da se v tretjem trimesečju analizira ta postavka, da se ugotovi, ali višina odbitne postavke 1400 dinarjev odstopa od napovedi, ki smo jo dali ob začetku leta. Če to merilo preveč odstopa, naj se popravi omenjeni znesek, to je 1400 dinarjev mesečno bruto osebnega dohodka na pogojno nekvalificiranega delavca. V bistvu je tudi to dopolnitev sklepa, ki ga je dal odbor za finance. Tovariš Tepina! Ali se bo izvršni svet strinjal, da sprejmemo takšen sklep?

Jože Tepina: Ali ste, tovariš Eržen, zadovoljni s tako oblikovanim sklepom?

Jože Eržen: Z obliko sicer nisem zadovoljen. Amandma sem natančno oblikoval. Če se to, kar pravi predsednik, sprejme, sem vseeno zadovoljen in umikam amandma.

Jože Tepina: S takšnim sklepom predlagatelj soglaša.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Ponovno ugotavljam, da smo obravnavo amandmajev k tej točki dnevnega reda izčrpali. Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Zakon je z večino glasov sprejet. Vemo, kateri so glavni elementi sklepa, ki je bil k tej točki dnevnega reda zelo globalno oblikovan. Predlagam, da zbor sprejme k zakonu še naslednji sklep:

1. gospodarski zbor meni, da mora izvršni svet med letom 1973 s posebno pozornostjo spremljati izvajanje zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, in to zlasti glede višine davčne stopnje in odbitne postavke, po kateri se upoštevajo bruto osebni dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev mesečno za polni delovni čas;

2. izvršni svet mora v tretjem trimesečju leta 1973 podati posebno poročilo o izvajanju tega zakona ter eventualno predlagati znižanje davčne stopnje ali pa spremembo višine odbitne postavke bruto osebnih dohodkov na pogojno nekvalificiranega delavca, če se bo pokazalo, da bo zbranih več sredstev, kot je to predvideno v republiškem proračunu za leto 1973;

3. izvršni svet naj med letom v sodelovanju z vsemi samoupravnimi činitelji izpopolni samoupravne sporazume tako, da bi lahko bili upoštevani kot odbitna postavka v naslednjem letu realizirani bruto kalkulativni osebni dohodki po samoupravnih sporazumih.

Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za sklep, naj glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973.

Predlog zakona je po skrajšanem postopku in ne glede na roke predložil izvršni svet. Želi predstavnik izvršnega sveta dopolniti obrazložitev? Ne želi. Hvala.

K predlogu zakona smo prejeli še naslednja gradiva: amandma izvršnega sveta k 9. členu tega zakona, poročilo odbora za finance, poročilo zakonodajno-pravne komisije, ki ste ga prejeli danes ter mnenje zasedanja delegatov občin.

Prehajam na načelno obravnavo predloga zakona. O vloženih amandmajih bomo razpravljali in odločali kasneje.

Kdo želi sodelovati v načelni razpravi? Ugotavljam, da nihče. Preden bi prešli na razpravo o amandmajih, bi prosil predstavnika zakonodajno-pravne komisije, če želi še ustno obrazložiti poročilo komisije. Ne želi.

Stane Simšič (iz klopi): Nimamo pripomb k amandmajem.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Prehajam na obravnavo in odločanje o vloženih amandmajih.

Odbor za finance predlaga amandma k naslovu zakona in k 1. do 8. členu. Z amandmajem se beseda »stabilizacijski« davek zamenja z besedo »dodatni« davek. K amandmaju zakonodajno-pravna komisija nima pripomb. Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do amandmaja.

Jože Tepina (iz klopi): Z amandmajem se strinjam.

Predsednik Tone Bole: Dajem amandma odbora za finance na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Izvršni svet predlaga amandma k 9. členu, s katerim predlaga, da se sklene poseben dogovor med SR Slovenijo in občinami o uporabi z davkom zbranih sredstev. Zasedanje delegatov nas s svojim mnenjem obvešča, da se ne strinja z amandmajem izvršnega sveta.

Besedo ima tovarišica Mara Žlebnik.

Mara Žlebnik: Tovariš Kolarič, ki je poročevalec, je zbolel. Moram obvestiti zbor, da smo na današnji seji odbora obravnavali tudi dodatni amandma k 9. členu, ki se glasi takole: »Dodatni davek iz skupnega dohodka občanov se odstopa občini, v kateri je bil pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.« Zbor obveščam, da je naš odbor sprejel amandma k 9. členu na današnji seji v tem besedilu. S takim amandmajem pa se izvršni svet več ne strinja. Dodan je odstavek, ki načelno prepušča ta davek občini, o namenu in uporabi tega davka pa se dogovorijo SR Slovenija in občine.

Predsednik Tone Bole: Tovarišica Žlebnikova, s pismom predsednika republiškega zbora sem obveščen, da so sprejeli amandma v takem besedilu, kot ste ga prebrali. Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do novega amandmaja k 9. členu.

Jože Tepina: Amandma, ki ga je prebrala tovarišica Žlebnikova, izvršni svet sprejema, hkrati pa umika svoj amandma.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, da vašega amandmaja ni več. Zdaj je pred nami le amandma k 9. členu odbora za finance, s katerim se strinja

tudi izvršni svet, in sicer v naslednjem besedilu: »Dodatni davek iz skupnega dohodka občanov se odstopi občini, v kateri je bil pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona posebni dogovor.«

Dajem amandma odbora za finance na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Za besedo prosi tovariš Janez Šter.

Janez Šter: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Z ozirom na pravkar izglasovani amandma, po katerem se bosta republika in občina dogovarjali o uporabi teh sredstev, bi si dovolil, glede na razpravo, ki smo jo imeli v odboru za finance, predlagati v svojem imenu dodatni sklep, po katerem bi naš zbor priporočil izvršnemu svetu, da bi pri dogovarjanju med drugim upošteval tudi potrebe telesne kulture.

Svoj predlog utemeljujem z naslednjim: stabilizacijski ukrepi so pripeljali proračun in tudi področje telesne kulture v zelo težak položaj. Čeprav smo, kot veste, sprejeli zakon o ustanavljanju in delu telesno-kulturne skupnosti in bomo s tem omogočili samoupravno odločanje tudi na tem področju, v letošnjem letu nismo hkrati zagotovili ustreznih materialnih sredstev za delo. Področje kulture smo, kot veste, uredili že pred leti tako, da je v naši občini na primer indeks sredstev v letu 1973 glede na leto 1971 360, pri telesni kulturi pa okoli 140. Menimo, da bi bila storjena neprecenljiva škoda, če bi v letošnjem letu telesno kulturo finančno zanemarili. Predlagam, da bi s takim sklepom del sredstev preusmerili v to dejavnost, kajti mislimo, da bomo lahko v prihodnjem letu to področje tudi sistemsko uredili.

Predsednik Tone Bole: Besedo ima tovariš Jože Tepina.

Jože Tepina: Predlagatelj zakona se v bistvu strinja s takšno sugestijo oziroma sklepom, tako seveda, da to ne bi veljalo le za izvršni svet, temveč tudi za občinske skupščine.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Tovariš Šter predlaga, da zbor zavzame stališče do njegovega predloga. Formulacijo tega predloga naj bi prepustili strokovnim službam.

Dajem predlog tovariša Štera na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.) Ugotavljam, da je predlog sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov.

Predlog zakona je predložil izvršni svet po skrajšanem postopku in ne glede na roke. Želi predstavnik izvršnega sveta tovariš Tepina še ustno obrazložiti predlog zakona? (Ne želi.)

K omenjeni točki dnevnega reda smo prejeli še naslednja gradiva: poročilo odbora za finance, mnenje zasedanja delegatov občin, poročilo zakonodajno-pravne komisije, ki ste ga prejeli danes in amandma izvršnega sveta k 6. členu omenjenega zakona.

Pričenjam načelno razpravo o tem zakonu. Kdo želi sodelovati v načelni razpravi? Ugotavljam, da nihče.

Prehajam na obravnavo in odločanje o vloženih amandmajih.

Odbor za finance predlaga amandma k naslovu in k 1. do 5. členu. Gre za to, da se beseda »stabilizacijski« davek črta. Želi poročevalec odbora še ustno obrazložiti predlog? Besedo ima tovarišica Mara Žlebnik. Prosim.

Mara Žlebnik: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Pri tem amandmaju gre za podobno situacijo glede pripadnosti tega davka kot pri prejšnjem zakonu. Odbor za finance predlaga nov amandma k 6. členu, in sicer z naslednjim besedilom: »Davek na posest osebnih avtomobilov se odstopa občini, na območju katere je bil pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.«

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Prosim za stališče izvršnega sveta o amandmaju k naslovu in k 1. do 5. členu.

Jože Tepina (iz klopi): Z amandmajem se izvršni svet strinja.

Predsednik Tone Bole: Dajem amandma odbora k naslovu in k 1. do 5. členu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (4 poslanci.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Prehajam na amandma k 6. členu, ki ga je pravkar obrazložila predstavnica odbora za finance. Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče do amandmaja odbora za finance!

Jože Tepina: Predlagatelj se strinja z amandmajem, ki ga je prebrala tovarišica Žlebnikova, hkrati pa umika svoj amandma.

Predsednik Tone Bole: Obveščam zbor, da je amandma v enakem besedilu sprejel tudi republiški zbor.

Dajem amandma k 6. členu, ki ga je dal odbor za finance na glasovanje. Amandma se glasi: »Davek na posest osebnih avtomobilov se odstopa občini, na območju katere je pobran. SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.«

Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 6. členu sprejet z večino glasov.

Dajem predlog na glasovanje v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov sprejet z večino glasov.

Prehajam na 9. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz

osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune.

Predlog zakona je predložil izvršni svet po skrajšanem postopku in ne glede na roke. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog? (Ne želi.)

K tej točki dnevnega reda smo prejeli še naslednja gradiva: poročilo odbora za finance, mnenje zasedanja delegatov občin in poročilo zakonodajno-pravne komisije, ki ste ga prejeli danes.

Pričenjam načelno razpravo. Kdo želi sodelovati v razpravi? Ugotavljam, da nihče.

Glede na to, da ni predloženih amandmajev, prehajam na glasovanje o zakonu v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973.

Predlog odloka je predložil izvršni svet s predlogom, da se obravnava po skrajšanem postopku in ne glede na roke. Glede na to, da je izvršni svet hkrati predložil vrsto zakonskih predlogov, ki so izdelani kot izvedbeni predpisi k predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa, predlagam zboru, da v načelni razpravi o tej točki dnevnega reda proučimo vsa odprta vprašanja glede predlagane usmeritve, da se gospodarstvo čimprej organizira v samoupravne interesne skupnosti, in sicer povsod tam, kjer obstajajo skupni interesi, in da se tako pospeši vprašanje likvidacije državnega kapitala.

Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog? Ne želi. Hvala!

Pričenjam načelno razpravo o predlogu odloka o finančnem načrtu. Razpravljalci naj upoštevajo rešitve, ki jih predlaga izvršni svet v izvedbenih predpisih k temu predlogu odbora in ki jih bomo podrobno obravnavali pozneje pri ostalih točkah dnevnega reda. Kdo želi sodelovati v načelni razpravi? Prosim, tovariš Jože Knez.

Jože Knez: Predvsem bi se rad opravičil, če ne bodo moja izvajanja več aktualna, saj nisem dobil amandmajev izvršnega sveta k tako imenovanim beneficiranim obrestnim meram, iz poročila sekretarja pa vidim, da so takšni amandmaji predloženi, ker je odbor za proizvodnjo in blagovni promet obravnaval izvedbene predpise in bilance in v zvezi s tem sprejel tudi določene sklepe. bi v tej razpravi opozoril na naslednja vprašanja.

Glede odprave izven proračunske bilance Slovenije sem odločno za to, saj nisem v zvezi z benefikacijami na tem zboru nikoli glasoval zanje. Mislim tudi, da je nastopil čas, ko je iz ekspozeja razvidno, da se ta vprašanja urejajo na drugačne načine, zlasti glede energetike in podobnih dejavnosti. Kljub temu menim, da to vprašanje ni tolikšnega pomena, da bi ta dom moral preklicati nekatere materialno finančne obveznosti, ki jih je še včeraj sprejel. Če gre pri vseh predlaganih rešitvah le za spremenjeno obliko, ki ne spreminja kvalitete sredstev, potem je to prav. Potem se takšni predpisi lahko sprejmejo. Če pa naše odločitve spremenijo kvaliteto sredstev in s tem zavračajo naše prejšnje

odločitve, potem menim, da v naš sistem vnašamo zelo veliko stopnjo pravne negotovosti, na katero smo morda navajeni, ki pa v svojem bistvu ni sprejemljiva. Gre za tako imenovane beneficirane obresti na vseh področjih. Beneficirane obresti so v bistvu dotacija za razliko med poslovnimi obrestmi bank in določeno sposobnostjo v gospodarstvu, ki plačuje določene obrate.

V prejetem gradivu nisem našel ustrezne rešitve, dvomim pa, da sploh obstaja rešitev, da bi beneficiranje enostavno črtali iz našega pravnega in finančnega instrumentarija. Poslovne banke bodo namreč, če so poslovne, dajale kredite po maksimalni obrestni meri, za vrsto dejavnosti pa vemo, da ne prenesejo 10 in 12 % obresti. Če to sedaj spremenimo v posojila gospodarstva, kar je mogoče, potem se ta posojila gospodarstva morajo obrestovati in sicer na nižje, kot so obrestovana ostala sredstva gospodarstva. Tu nastopa praznina, v gradivih pa sistemske rešitve za to vprašanje nisem našel. Zato si ne predstavljam stvarne rešitve problema takrat, ko je treba nadomestiti razliko med tržno obrestno mero kapitala in določeno sposobnostjo gospodarstva. S posojili gospodarstva se taka oblika ne da izpeljati niti pravno niti vsebinsko.

Naslednje vprašanje je, kot smo videli v primeru železnice, sprememba obrestne mere v dolgoročno financiranje gospodarstva. Pri tem prihajamo v situacijo, da neko materialno obveznost negiramo in jo prenesemo drugam. To pomeni, da določeno obveznost lahko tudi izkoristimo, in sicer v večji meri kot je razlika med poslovno in pooblaščeno obrestno mero. V tem primeru se sredstva znova pojavljajo kot posojilo, saj se drugače tudi ne morejo.

In zadnje vprašanje je vprašanje, ali je mogoče na ta način spreminjati kvaliteto sredstev. Menim, da ni mogoče, saj s spremenjenim sistemom ne moremo izraziti obveznosti, za katere smo se še včeraj zmenili. To vprašanje postavljam tudi zaradi tega, ker menim, da je v njem problem samovoljne razlage, kaj je treba in česa ni treba plačati, kdaj lahko plačaš in kdaj ne, kar nas je vse pripeljalo k vprašanju naše nelikvidnosti. Ni dolgo od tega, ko smo si zelo ohlapno razlagali, da kakšnih obveznosti ni treba plačati v 8 dneh, temveč v 30, da če nimamo denarja, pač ne moremo plačati in podobno. Menim, da moramo pri spreminjanju sistema najti način, da se tega zelo globokega in psihološko ukoreninjenega prepričanja znebimo in s tem prispevamo k zavzetosti tega doma, da smo v svojih ukrepih dosledni.

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo sodelovati v načelni razpravi? Prosim, tovariš Stane Pungerčar.

Stane Pungerčar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Svojo razpravo bi razdelil na tri točke in sicer na odstranjevanje nejasnosti, na izvrševanje obveznosti in na izvrševanje sprejetih sklepov, kot posledico tega pa bom predlagal amandma.

Nejasnosti namreč izvirajo iz tega, na to je opozoril že odbor za proizvodnjo in blagovni promet, da v točki 29 niso posebej opredeljene obstoječe obveznosti, oziroma da nimajo rezerve svoje posebne točke. Mislim, da bi morala rezerva imeti ločeno točko, in sicer 2,91.

V zvezi z vprašanjem raziskav opozarjam, to posnemam iz poročila, ki mi je bilo priloženo, da je izvršni svet naročil, naj se izdela program in naj se v okviru republiških sredstev za raziskave zagotovijo dodatna sredstva, ki bi nadomestila dosedanje financiranje iz zveznih skladov. V dokumentu, ki je v obravnavi, to ni zagotovljeno, zato bi predlagal amandma, po katerem bi se k

predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 vstavila nova točka 2,65 z naslednjim besedilom: »Geološke raziskave in geološka karta, sklada Borisa Kidriča« z zneskom 3 600 000 dinarjev. Hkrati predlagam, da se vpelje nova točka 2.91, za isti znesek pa zmanjša rezerva pod sedanjo točko 2.90 tako, da bi rezerva znašala 17 369 735 dinarjev.

Z decentralizacijo zveznih sredstev je sofinanciranje geoloških raziskav in geološke karte prevzela republika, kar je razvidno tudi iz družbenega plana razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975. Gre za sofinanciranje številnih geoloških raziskav, ki so v preteklih letih dale vrsto rezultatov, predvsem za živo srebro, cink, svinec in uran na Žirovskem vrhu. Pomembno je tudi raziskovanje nekovinskih mineralnih surovin, kot npr. kremenčevega peska, gline, mineralnih vod itd. Izpad teh sredstev bi pomenil prekinitev kontinuitete geoloških raziskav in hkrati nenadomestljivo izgubo za gospodarstvo. Zato je potrebno zagotoviti sredstva, za katera predlagam, da naj se vključijo v predlog odloka.

Kolikor vem, je bil enak amandma predložen v republiškem zboru, kako je potekala razprava o amandmaju in če je bil sprejet, pa mi ni znano.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Želi še kdo sodelovati v načelni razpravi? Besedo ima tovariš Jože Florjančič.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Menim, da je bilo že v razpravi tovariša Kneza opozorjeno, da je sporno vprašanje urejeno z amandmajem izvršnega sveta k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji, ki jo ima zbor na dnevnem redu kot 12. točko, ker bomo na to vprašanje še prišli, ne bi o njem zdaj govoril.

Razpravo tovariša Kneza o pristopu, ki ureja nekatera vprašanja v tem računu, bi želel dopolniti s tistim, česar ni povedal predstavnik izvršnega sveta. Pri nas je bilo, v skladu z našo ustavno ureditvijo, ob hotenjih za nadaljnji družbenoekonomski razvoj temeljno vprašanje, kako in na kakšen način zagotoviti prehod, da bi omogočili nove družbenoekonomske odnose in nov način urejanja posameznih vprašanj, hkrati pa obdržali pravni red oziroma izvajanje obveznosti, ki smo jih sprejeli v preteklih letih.

Razprava v odboru za proizvodnjo in blagovni promet, če sem prav imenoval odbor vašega zbora, ki je o tem razpravljal, je pripomogla k temu, da smo se dokončno in do vseh potankosti opredelili tako, da na ustrezen način, odvisno od tega, kako je republika sposobna, da materialno prenese že sprejete obveznosti, pokrijemo vse obveznosti, ki izhajajo iz zakonov, ki so bile plačljive, skladno s pravnim sistemom, do obdobja, ko postavimo nov sistem.

Lahko zagotovim zboru, da to v vseh podrobnostih drži. Celo to, kar smo že dopoldne v ekspozeju povedali, namreč, da je le SR Slovenija, kot pravna naslednica federacije, do vseh ostalih republik in obeh avtonomnih pokrajin prevzela tudi obveznost iz 2,5% dodatne anticipativne obrestne mere za turizem po zveznem zakonu, ki je bil odpravljen, oziroma katerega pravice so bile ukinjene 31. decembra 1970. leta.

Od nas vseh skupaj in seveda naših nadaljnjih razprav je odvisno, kako bomo z nadaljnjim razpletanjem odnosov na področju prenosa izvenproračunske bilance federacije v republiki opredelili sredstva in obveznosti iz tega prenosa

in jih prenesli na posamezne samoupravne subjekte. Pri tem bomo morali biti v vseh razpravah pozorni, da ne bomo spreminjali kvalitete odločitev, na podlagi katerih so bile v preteklosti sprejete nekatere obveznosti. Hkrati bo treba, tako kot na primer pri turizmu, s spremembo zakona določene roke zapreti povsod tam, kjer smo se domenili, da bomo spremenili sistem.

Ugotovitev tovariša Kneza, da beneficirano obrestno mero najbrž ne bo moč postaviti čez noč iz našega sistema, je popolnoma točna. Tu ne vem kaj bistvenega dodati. Znano je, da je beneficirana obrestna mera uvedena v turizmu, v kmetijstvu, na železnici in v ostalem prometu, npr. Luki Koper, in da jo bomo vpeljali verjetno še na kakšnem drugem področju. O tem ni nobenega dvoma.

Gre pa za bistveno razliko, ali bomo to delali direktno ali indirektno. Menimo, da imamo z ustanovitvijo narodne banke Slovenije in z določenimi sredstvi, ki so na računih pri narodni banki Slovenije možnost, da vodimo ustrezno politiko, da ustrezno zamenjamo politiko beneficirane obrestne mere na neposreden način, to je tako, da gredo reeskontni krediti po ustrezni obrestni meri iz narodne banke, da tako rečem, za posamezne dejavnosti. S tem seveda odpade zahteva za beneficirano obrestno mero, hkrati pa to pomeni neposredno usmerjanje gospodarstva prek poslovnih bank, s čimer se gospodarstvo s svojimi sredstvi kvalitetno vključuje v ta proces. Poznamo ta sistem iz reeskonta, zato ga ni potrebno posebej razlagati.

Želel sem izkoristiti to priložnost, da potrdim resnost naših razprav tudi v smislu, kot jih je opredelil tovariš Knez, in da dam zagotovilo, da vse, kar smo doslej predlagali skupščini, vključno z današnjo sejo, v ničemer kvalitetno ne spreminja nobene odločitve, ki je bila sprejeta na podlagi dosedaj veljavnega sistema, tudi na področju železnice ne.

Ob predlogu poslanca Pungerčarja v zvezi s postavkami 2.90 in 2.91 menim, da je to že urejeno z amandmajem, ki ga je dal odbor. S tem amandmajem se strinjamo.

Glede o financiranju geoloških raziskav naj povem, da smo skupaj z nosilci te naloge imeli dolgotrajne razprave, na katerih pa se nismo sporazumeli ali smo jih ali jih nismo dolžni financirati, ali je prenos sredstev iz federacije na republiko v celoti opravljen ali ne, zato smo se odločili, da bomo med letom, ko bo to dokončno razčiščeno, predlagali skupščini, da se iz postavke za rezerve zagotovi ustrezna sredstva, če bodo potrebna. Na podlagi teh razprav smo se odločili, da tega ne postavimo kot obveznost za letošnje leto, saj gre za pomemben obseg sredstev. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Želi še kdo sodelovati v načelni razpravi? Če ne, zaključujem razpravo o tej točki dnevnega reda.

Iz poročila odbora, iz razprave, ki je bila na današnji seji, in iz zaključne besede, ki jo je dal sekretar za finance tovariš Florjančič, je razvidno, da gre za zelo pomembne naloge, ki so na določen način že uresničene v ukrepih, in da gre za obljube in stališča, ki naj se uresničijo med letom. Zato predlagam zboru, da sprejme ustrezen sklep, ki nas bo obvezal za sistematično in organizirano delo, da bi med letošnjim letom prišlo do uresničenja tistih načel, o katerih je razpravljal pristojen odbor na zadnji seji in razpravljalci na današnji. Predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. gospodarski zbor v celoti podpira usmerjenost in prizadevanja, da se intervencije SR Slovenije na področju gospodarstva prilagodijo družbenoeko-

nomskim odnosom, ki izvirajo iz sprejetih ustavnih dopolnil, podpira pa tudi prizadevanja, da se omejijo materialni viri za intervencije družbenopolitičnih skupnosti nasploh, da se s tem pospeši deetatizacija na tem področju;

2. gospodarski zbor predlaga izvršnemu svetu, naj prouči razširitev teh odnosov tudi na druga področja, ne le na področje elektrogospodarstva in železniškega prometa, zlasti na področje turizma, kmetijstva in gozdarstva, ter naj zato že med letom predlaga nadaljnje znižanje obsega intervencijskih sredstev na podlagi dolgoročnega programa, iz katerega bo razviden in časovno opredeljen postopen umik s področij, na katerih so že sedaj ustvarjeni pogoji za nov sistem samofinanciranja. Preostala sredstva tega računa naj se usmerijo na tista področja, ki z usmerjenimi sredstvi lahko dajo optimalne rezultate;

3. gospodarski zbor predlaga izvršnemu svetu, naj se med letom uredijo vprašanja, ki so vezana na prenos sredstev izvenproračunske bilance federacije na republike, tako da se bo večina sredstev državnega kapitala prenesla s področja intervencij družbenopolitičnih skupnosti na samoupravno organizirane interesne skupnosti. Gospodarski zbor naroča izvršnemu svetu, da v skladu s sklepom našega zbora dne 10. 2. 1972 predloži skupščini kompleksno informacijo o višini sredstev in o pravicah in obveznostih, ki jih je SR Slovenija prevzela na podlagi sedaj sklenjenega dokončnega dogovora o načinu prenosa izvenproračunske bilance federacije.

Predlagam zboru, da sprejme ta sklep v zvezi z načelno razpravo o tej točki dnevnega reda.

Želi kdo razpravljati v zvezi s predloženim sklepom? Ne želi. Prosim predstavnika izvršnega sveta, če ima kakšen pomislek ob tako oblikovanem sklepu? Nima. Hvala lepa.

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa sprejet z večino glasov. Prehajam na podrobno obravnavo predloga odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu.

K predlogu odloka ste prejeli poročilo odbora za finance, poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, mnenje zasedanja delegatov občin in poročilo zakonodajno-pravne komisije. Zadnje poročilo ste dobili danes na klop.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga, naj se postavka 2.74 omenjenega odloka, ki se nanaša na financiranje investicij za povečanje zmogljivosti šol in domov za izobraževanje strokovnih kadrov, črta v celoti ter da naj se za toliko zniža na strani dohodkov tega računa postavka 1.31, to je sredstva iz proračuna SR Slovenije za leto 1973.

Z omenjenim amandmajem se ne strinja naš odbor za finance, želi poročevalec odbora za finance utemeljiti stališče odloka? Besedo ima tovarišica Mara Žlebnikova.

Mara Žlebnik: Tovarišice in tovariši poslanci! Naš odbor je po razpravi, ki jo je imel odbor za proizvodnjo in blagovni promet, sklenil predlagati, da ta postavka ostane v finančnem načrtu predloženega računa. Gre namreč za postavko investicij v srednje in strokovno šolstvo v višini 25 milijonov dinarjev. Odbor se s predlogom našega odbora za proizvodnjo in blagovni promet ni strinjal, ker je menil, da ni mogoče gledati na ta sredstva kot na proračunska sredstva, saj je zlasti izobraževanje strokovnih kadrov srednjih in strokovnih

šol odločujočega pomena za pospešen družbenoekonomski razvoj republike v celoti in gospodarstva še posebej.

Iz današnjega ekspozeja tovariša sekretarja za finance je bilo razvidno, da v rednih sredstvih, ki se namenjajo v letošnjem letu republiški izobraževalni skupnosti, ni sredstev za razširitve in adaptacije zmogljivosti. Ker vemo, da občinske skupščine, ki so sicer zadolžene za investicije v srednje in strokovno šolstvo, ne bodo mogle izvajati teh nalog brez republiške udeležbe, sem v imenu našega odbora dolžna podpreti to postavko.

Predsednik Tone Bole: Hvala. Prosim predstavnika odbora za proizvodnjo in blagovni promet, da glede na obrazložitev tovarišice Žlebnikove pove, ali odbor še vztraja na svojem amandmaju? Prosim, tovariš Rudi Vavpotič.

Rudi Vavpotič: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Mnenje odbora je bilo, da postavka 2.74 nedvomno sodi v prvo fazo redukcije izvenproračunske bilance. Načelno stališče odbora je bilo, da nima nobenega smisla to postavko zadrževati v tem računu, temveč da naj se prenese v proračun. Nisem se posvetoval s posameznimi člani odbora, vendar menim, da člani odbora ne bodo vztrajali na amandmaju, kajti republiški proračun je že sprejet.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Vavpotič, to pomeni, da odbor za blagovni promet in proizvodnjo umika svoj amandma.

Prehajam na amandma, ki ga je na današnji seji dal tovariš Pungerčar, in sicer, da se doda nova točka 2.65 o geoloških raziskavah. Hkrati predlaga, da se za omenjeni znesek zmanjša postavka 2.9.

Tovariš Florjančič je zavzel stališče do tega amandmaja. Naj opozorim na njegovo izvajanje, po katerem so predlagatelji bili v stiku s prizadeto institucijo ter je bilo domenjeno, da bo, dokler se te stvari ne razčistijo med federacijo in republiko, za financiranje te dejavnosti uporabljena rezerva.

Tovariš Pungerčar, ali po dodatni izjavi tovariša Florjančiča kot predstavnika izvršnega sveta še vztrajaš na amandmaju? Prosim!

Stane Pungerčar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Menim, da imam pri predloženem amandmaju oporo tudi v stališčih našega odbora za finance, ki o tej točki pravi: »odbor je posebej razpravljal o neizbilancirani postavki v višini 3 200 000 dinarjev, ki se nanaša na geološko karto Jugoslavije. Glede na to, da se delo pri tej karti nadaljuje, odbor priporoča izvršnemu svetu, da v naslednjem polletju 1973 prouči možnost, da se iz rezerve pokrijejo morebitna manjkajoča sredstva za izdelavo geološke karte.«

Predsednik Tone Bole: Prosim poročevalca odbora za finance, da zavzame stališče.

Mara Žlebnik: Menim, da je to, kar je tovariš Stane Pungerčar prebral, v skladu s predlogom sekretarja za finance; namreč, da se ta zadeva ne odkloni, temveč da odbor oziroma zbor priporoči izvršnemu svetu, da to postavko v letošnjem letu na nek način reši, ker se delo pri geološki karti nadaljuje.

Predstavnik nosilca teh sredstev, sklada Borisa Kidriča, se je na seji našega odbora s tako rešitvijo strinjal.

Predsednik Tone Bole: Besedo dajem predstavniku sklada Borisa Kidriča, tovarišu Pirkmajerju.

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

V zvezi s predloženim amandmajem mi dovolite nekaj pripomb.

Prvo je, da smo se pojavili najprej na zboru delegatov občin, in sicer s stališčem, da naj bi se vključila ločena postavka za geološke raziskave. Podobno stališče je zavzel predstavnik sklada Borisa Kidriča tudi na seji odbora za finance, o čemer je pravkar poročala tovarišica predsednica.

Predstavnik sekretariata za finance je, vsaj tako mi je bilo sporočeno, povedal, da obstajajo možnosti, da bi se ta sredstva dobila iz rezerve. Prav tako je povedal, da je rezerva namenjena za tiste zahteve, ki se pojavijo med letom. V našem primeru pa gre za nadaljnje raziskave, ki potekajo že od leta 1947 dalje in ki so bile financirane do leta 1971 iz zveznih sredstev, od leta 1972 dalje pa so iz republiških sredstev. Zato tudi ni naključje, da je ta zbor letos skupaj z republiškim zborom ob družbenem planu razvoja SR Slovenije sprejel stališče, da je treba za izvajanje predvidenega programa, to je za izvajanje, citiram, »geoloških raziskav v okviru republiških sredstev za raziskave zagotoviti dodatna sredstva, ki bi nadomestila dosedanje financiranje iz zveznih skladov.« Že lani smo predlagali znesek 3,2 milijona dinarjev, ki je bil sicer upoštevan v računu, vendar pa ni bil izplačan, čeprav ga je sklad Borisa Kidriča porabil. Tudi zdaj je ta znesek naveden v rezervi oziroma v tistih postavkah, ki se nanašajo na stare obveznosti, to je v postavki 2.9, ni pa nobene postavke za nadaljevanje teh del. Stojimo pred dilemo, ali naj dela nadaljujemo ali ne. Če zbor meni, da to ni potrebno, potem bomo morali sporočiti geološkemu zavodu, naj dela ustavi. Mislim, da to ni v skladu s sklepi in družbenim planom. Prav tako bi poudaril, da je večina teh raziskav sofinancirana s sredstvi občin, celo s sredstvi nerazvitih občin, kot je Lenart na primer, in se s temi raziskavami uspešno opravljajo raziskave mineralnih vod, termalnih vrelcev in podobnega.

Ker je tudi tovariš Jože Florjančič omenil, da stvari še niso razčiščene, smo 10. 11. 1972 poslali na sekretariat za finance zahtevek, naj to uvrsti v izvenproračunsko bilanco republike. Do danes še nismo dobili nobenega pismenega odgovora. Prav tako mi ni znano, da bi nas kot raziskovalno skupnost oziroma sklad Borisa Kidriča formalno vprašali za svet o tej zadevi. Ne vem, mogoče so bili stiki direktno z geološkim zavodom, vendar dvomim, kajti tudi geološki zavod je dne 26. 2. 1973 naslovil na skupščino podobno zahtevo, da se to uvrsti v račun za izravnave v gospodarstvu. Če že celotna zadeva ni urejena, pa ne vidim razlogov, zakaj ne bi že sedaj povedali, da so sredstva za te namene rezervirana. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Pirkmajer, menim, da razprave ne gre razumeti kot alternativo proti nadaljevanju financiranja te dejavnosti. Tovariša sekretarja sem razumel tako, da bi to začasno uredili na predlagani način, dokler se ne razčistijo pristojnosti med federacijo in republiko.

Dr. Edo Pirkmajer: Če se da financiranje te dejavnosti zagotoviti, potem je popolnoma vseeno, iz katerih virov. Vendar mi je znano, da je zvezni geološki zavod s koncem leta 1971 prenehal biti financer tovrstnih raziskav.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Prosim predstavnika izvršnega sveta, da zavzame stališče glede na pojasnila, ki jih je dal tovariš dr. Pirkmajer.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Menim, da ne kaže razlikovati, kaj je kdo izjavil, saj bi lahko postregli tudi z izjavami raziskovalne skupnosti.

Mislim, da stališče, oblikovano v zapisniku oziroma v poročilu odbora za finance zadostuje, saj odbor priporoča izvršnemu svetu, da se v drugem polletju leta 1973 prouči možnost, da se iz rezerve pokrije nekatera manjkajoča sredstva za izdelavo geološke karte. Če je odbor sprejel tako stališče, potem na tej seji nisem sodeloval, vendar snov poznam in je popolnoma jasno, kaj je treba upoštevati. Točno je, da zvezni geološki zavod že dve leti ne financira te dejavnosti, je pa v zveznem proračunu še vedno postavka za te namene. Nedvomno je treba z geološkimi deli nadaljevati, o tem ni potrebno razpravljati. Upoštevati pa moramo, da je z novo sistemsko ureditvijo raziskovalne skupnosti potrebno zagotoviti tudi financiranje del pri geološki karti. Vse to so stvari, ki jih je treba urediti v letošnjem prvem polletju, najpozneje pa v prvih devetih mesecih. Zato še enkrat poudarjam, da sklep odbora, tako kot je oblikovan, v celoti zadostuje in da se mi z njim strinjamo.

Predsednik Tone Bole: In zagotavlja nemoteno delo?

Jože Florjančič: Po računu za posege moramo za lansko leto zagotoviti 3 milijone 200 tisoč dinarjev skladu Borisa Kidriča kot neplačano obveznost. Mislim, da obstajajo določeni finančni aranžmaji, ki dopuščajo, da se bodo dela nadaljevala tako, kot doslej. To ne bo motilo kontinuiranega dela pri geološki karti.

Predsednik Tone Bole: Hvala. Prosim predlagatelja amandmaja, da pove, ali glede na pojasnilo še vztraja pri amandmaju? Vztraja.

Tovariš Stane Pungerčar kot predlagatelj amandmaja predlaga, da se vstavi nova točka pod številko 2.65 v naslednjem besedilu: »Geološke raziskave in geološka karta (sklad Borisa Kidriča) 3 600 000 dinarjev. Točka 2.9 se zmanjša za ustrezajoči znesek.«

Obveščam zbor, da se z amandmajem ne strinjata odbor za finance in izvršni svet.

Dajem amandma tovariša Pungerčarja na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (20 0poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (11 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (11 poslancev.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odbor za finance in odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlagata, da se postavka 2.9, to je »neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 in rezerva«, razčleni na dva dela, to je na neporavnane obveznosti finančnega načrta za leto 1972 in na postavko rezerva.

Tovariš sekretar zbora me obvešča, da tudi izvršni svet predlaga razčlenitev pozicije pod številko 2.9, in sicer: »neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 58 313 175 dinarjev ter rezerva 20 969 735 dinarjev«.

Dajem amandma izvršnega sveta k predlogu odloka o finančnem načrtu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o predlogu odloka o finančnem načrtu v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet z večino glasov. Zavzeti moramo še stališče do sklepa, ki ga predlaga naš odbor za finance v svojem poročilu, in sicer v naslednjem besedilu:

»Izvršni svet skupščine SR Slovenije naj v skladu s predvidevanji in usmeritvami plana družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975 čimprej predloži v obravnavo pristojnima zboroma skupščine SR Slovenije rešitve, s katerimi bo urejen sistem financiranja izgradnje infrastrukturnih objektov na letališčih za javni promet v SR Sloveniji.«

Želi poročevalec odbora še posebej obrazložiti predlagani sklep? Ne želi.

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 11. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvah sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—76.

Predlog zakona je po skrajšanem postopku in ne glede na roke predložil izvršni svet. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? Ne želi.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli še naslednja gradiva: poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije, ki ste ga prejeli danes pred začetkom seje, ter izvršnega sveta k 1. b členu, ki ste ga prav tako prejeli pred sejo.

Pričenjam razpravo. Kdo želi v njej sodelovati? Če ni nikogar, prehajam na obravnavo predloženih amandmajev, ki se nanašajo na 1. b člen.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga amandma k prvemu odstavku 1. b člena, s katerim bi se omejila višina zbiranja sredstev samo do zneska, ki je določen v 1. a členu. Obveščam zbor, da zakonodajno-pravna komisija nima pripomb k temu amandmaju. Prosim za stališče predstavnika izvršnega sveta. Z amandmajem odbora se strinja tudi predstavnik izvršnega sveta.

Dajem amandma odbora za proizvodnjo in blagovni promet na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma odbora za proizvodnjo in blagovni promet soglasno sprejet.

Izvršni svet je danes predložil amandma, s katerim predlaga v okviru 1. b člena novi drugi odstavek, ki se glasi: »sredstva iz prejšnjega odstavka vplačujejo organizacije združenega dela istočasno z vplačili akontacije za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973«.

Prosim poročevalca odbora za proizvodnjo in blagovni promet, da zavzame stališče do amandmaja izvršnega sveta. Tovariš Vavpotič, ali zahtevate prekinitev seje, da se o tem še posebej posvetujete, ali pa ocenjujete, da se o amandmaju lahko sami odločite?

Rudi Vavpotič: Mislim, da seja ni potrebna in da se amandma izvršnega sveta lahko sprejme.

Predsednik Tone Bole: Prosim za stališče zakonodajno-pravne komisije. (Nima pripomb.)

Dajem amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je amandma izvršnega sveta sprejet z večino glasov.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga amandma k dosedanjemu drugemu odstavku 1. b člena, s katerim predlaga opredelitev roka vračanja in višine obrestne mere, in sicer tako, kot so uporabniki sredstev doslej prejemali sredstva po tem zakonu.

Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb k temu amandmaju. Prosim izvršni svet za stališče! Izvršni svet se strinja.

Dajem amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje? (37 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Obveščam zbor, da sem dobil od predsednika republiškega zbora pismo, v katerem nas obvešča, da so sprejeli dva redakcijska amandmaja. Prosim tovariša sekretarja zbora, da ju prebere.

Boris Šajina: Republiški zbor je sprejel dva redakcijska amandmaja; v 1. členu se v drugi vrsti črta besede »tega« zakona, v 3. a členu pa se na dveh mestih črtata besedi »tega« zakona.

Gre za večjo jasnost, saj se »tega« nanaša na osnovni zakon in ne na zakon, ki ga obravnavamo.

Predsednik Tone Bole: Slišali ste obrazložitev tovariša sekretarja. Predlagam, da uskladimo besedilo, preden preidemo na glasovanje o zakonu v celoti.

Besedo ima tovariš Stane Simšič, kot predstavnik zakonodajno-pravne komisije.

Stane Simšič (iz klopi): Tovariš predsednik! Zakonodajno-pravna komisija je o tem že razpravljala in je imela svoj amandma, ki ga sedaj umika. To pomeni, da podpira amandmaje, ki jih je sprejel republiški zbor.

Predsednik Tone Bole: Hvala lepa. Dajem na glasovanje redakcijska amandmaja k 1. členu in k 3. a členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja sprejeta.

Dajem na glasovanje predlog zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji.

Predlog zakona je po skrajšanem postopku in ne glede na roke predložil izvršni svet. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? Ne želi.

K predlogu zakona ste prejeli še naslednja gradiva: poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije ter amandma izvršnega sveta k 3. b členu, ki smo ga prejeli danes.

Prosim poročevalca odbora, da zavzame stališče do amandmaja izvršnega sveta.

Rudi Vavpotič (iz klopi): Odbor amandmaja ni obravnaval. Po posvetovanju z nekaterimi člani odbora mislim, da ga lahko sprejmemo.

Predsednik Tone Bole: Predlagam, da predstavnik izvršnega sveta obrazloži amandma, ki ga je predložil danes.

Jože Florjančič: Odbor za proizvodnjo in blagovni promet je dal pripombe bolj načelne narave. Predlog izvršnega sveta je v skladu s tem stališčem, saj zagotavlja, da se kvaliteta sredstev ne spreminja.

Predsednik Tone Bole: Kdo želi sodelovati v razpravi? Če nihče, prehajam na obravnavo amandmajev, ki se vsi nanašajo na 3. b člen.

Izvršni svet je predložil amandma k prvemu odstavku 3. b člena, s katerim predlaga, da se na koncu odstavka doda besedilo »vendar največ do 38,1 milijona dinarjev«. Prosim za stališče odbora. (Se strinja.) Prosim za stališče zakonodajno-pravne komisije. Se strinja.

Dajem amandma izvršnega sveta na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Izvršni svet nadalje predlaga amandma, s katerim se v 3. b členu doda nov drugi odstavek, ki se glasi: »Sredstva iz prejšnjega odstavka odplačujejo organizacije združenega dela hkrati z vplačili akontacij za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.«

Prosim za stališče odbora. Se strinja. Zakonodajno-pravna komisija? Se strinja.

Dajem amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Izvršni svet predlaga amandma k dosedanjemu drugemu odstavku 3. b člena, s katerim predlaga, da se na koncu odstavka doda besedilo: »obrestna mera pa ne večja kot 1 % na leto.«

Prosim za stališče odbora. (Se strinja.) Zakonodajno-pravna komisija? (Nima pripomb.) Dajem predlog izvršnega sveta na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Izvršni svet nadalje predlaga amandma, s katerim se za dosedanjim drugim odstavkom 3. b člena doda nov odstavek, ki se glasi: »Sredstva, ki so potrebna za vračanje sredstev po prejšnjem odstavku zagotovi Združenemu železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana SR Slovenija brez obveznosti vračanja.«

Prosim za stališče odbora, tovariš Vavpotič. Prosim za stališče zakonodajno-pravne komisije. Obveščam zbor, da se z amandmajem izvršnega sveta strinjata odbor in komisija.

Dajem amandma izvršnega sveta na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (3 poslanci.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet z večino glasov.

Preden preidemo na glasovanje o zakonu v celoti, glasujmo še o amandmaju izvršnega sveta k 3. b členu in amandmaju odbora za finance in proračun k 3. a členu. V bistvu gre za redakcijska amandmaja, ki smo ju sprejeli že pri prejšnjem zakonu.

Dajem na glasovanje amandma k 3. členu in k 3. a členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja k 3. in k 3. a členu soglasno sprejeta.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 13. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakonov o spremembah in dopolnitvah zakonov o financiranju graditve energetskih objektov.

Izvršni svet je po skrajšanem postopku in ne glede na roke v zvezi s tem predložil naslednje predloge zakonov:

— o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti;

— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev porabnikov družbenih sredstev ter

— predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti.

Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predloge zakonov? Ne želi.

K predlogom zakonov ste prejeli: skupno poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet in poročilo zakonodajno-pravne komisije. Predlagam, da o vseh treh predlogih zakonov hkrati načelno razpravljamo, nato pa odločamo o vsakem zakonu posebej.

Kdo želi sodelovati v razpravi? Prosim! Ugotavljam, da nihče.

Glede na to, da ni k nobenemu zakonu predložen amandma, prehajamo tako na glasovanje o predloženih zakonih.

Tovariš Simšič, prosim!

Stane Simšič (iz klopi): Zakonodajno-pravna komisija ima pripombo k 4. členu predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev. Gre za to, da se za besedo določenih vstavi »z«.

Predsednik Tone Bole: Ker gre mogoče za čisto slovniški spor, predlagam, da to opravi redakcija, saj ste verjetno tudi sami ocenili, da je vaš predlog redakcijski, gre za napako v tipkanju.

Dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje

energetskih objektov. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti sprejet z večino glasov.

Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 14. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji.

Predlog zakona je predložil izvršni svet po skrajšanem postopku in ne glede na roke. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? Ne želi.

K predlogu zakona smo pred začetkom seje prejeli še poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet in poročilo zakonodajno-pravne komisije. Želi poročevalec odbora še ustno dopolniti poročilo? Ne želi.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Ugotavljam, da nihče.

Prehajam na glasovanje o vloženih amandmajih.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga k prvemu odstavku 15. a člena redakcijski amandma, na podlagi katerega se prvi del stavka glasi: »obveznosti SR Slovenije, nastale po 15. členu tega zakona, bo SR Slovenija poravnala tistim poslovnim bankam in drugim organizacijam združenega dela, ki so dale kredite in to v letih . . .«

Želita besedo predstavnika izvršnega sveta in zakonodajno-pravna komisija? (Ni pripomb.) Dajem amandma odbora za proizvodnjo in blagovni promet na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Prehajam na glasovanje o zakonu v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

V zvezi s to točko dnevnega reda dajem sklep, ki ga predlaga odbor za proizvodnjo in blagovni promet, in sicer v naslednjem besedilu:

»V skladu s tem zakonom naj izvršni svet zagotovi, da bo komisija za odobritev nadomestil dajala pri svojih odločitvah prednost tistim objektom, za katerih dokončno izgradnjo so potrebni dodatni krediti, po 15. členu tega zakona pa niso več deležni beneficirane obrestne mere.« Prosim poročevalca odbora, da obrazloži predlog odbora.

Ferdo Papič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V skladu z današnjo razpravo in zagotovili, ki jih je dal sekretariat za finance,

da ne bo prišlo do prekinitve nekaterih investicij, ki so bile financirane po 15. členu tega zakona, je odbor predlagal sklep, ki ste ga prebrali.

Predsednik Tone Bole: Slišali ste obrazložitev poročevalca odbora. Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev je glasovalo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)
Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 15. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga odloka o obveznostih, ki jih SR Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov.
Predlog odloka je predložil izvršni svet po skrajšanem postopku. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog. Ne želi. Hvala.
Danes ste pred začetkom seje prejeli še poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije in amandma poslanca Toneta Škvarča k 1. točki odloka in k naslovu.
Želi poročevalec odbora še ustno dopolniti poročilo odbora? (Ne želi.)
Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Tone Škvarč, prosim.

Tone Škvarč (iz klopi): Umikam svoj amandma.

Predsednik Tone Bole: Prehajam na glasovanje o predlogu odloka v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)
Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Prehajam na 16. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.
Predlog zakona je po skrajšanem postopku predložil izvršni svet. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona. Želi. Predlog bo obrazložil tovariš Jože Novinšek, direktor zavoda za plan.

Jože Novinšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite mi nekaj uvodnih besed. Izvršni svet predlaga in daje v razpravo zakon o dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Spremembe stopenj obveznega posojila so potrebne vsako leto, ker je udeležba obveznosti gospodarstva posamezne republike določena z zveznim zakonom v višini 1,94 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva, obvezno posojilo pa se plačuje od poslovnega sklada organizacij združenega dela. Letna dinamika obeh kategorij je različna. Medtem ko opredeljuje celotno obveznost republike oziroma avtonomne pokrajine zvezni zakon, pa republike in avtonomne pokrajine določajo obveznosti za posamezne dejavnosti na svojem območju. Pripravljene stopnje predlogov so v poprečju za okoli 15 % nižje kot v letu 1972, ker se je sklad zaradi revalorizacije osnovnih sredstev na koncu leta 1971 povečal bolj kot se je povečal družbeni proizvod družbenega gospodarstva.

Predlagane stopnje omogočajo redno izpopolnjevanje mesečne in letne obveznosti akontacij posojila za leto 1973 v višini 80 milijard S din, kar je za gospodarstvo SR Slovenije določeno na podlagi zveznega zakona. Pri določanju stopenj zveznega posojila predlagatelj teži za čim bolj objektivnimi ekonomskimi kriteriji, ki so razvidni iz obrazložitve predloga zakona. Na ta način bi bila obveznost pravičneje porazdeljena po posameznih gospodarskih dejavnostih.

Višina stopnje za plačevanje obveznega posojila je po uporabljenih kriterijih delno odvisna od rezultatov poslovanja, delno pa od poprečno porabljenih osnovnih in obratnih sredstev. Družbene obveznosti gospodarstva se na podlagi rezultatov poslovanja urejajo s pravkar sprejetim davčnim sistemom. Podoben pristop pri opredeljevanju stopenj obveznega posojila v resnici pomeni ponovno obremenitev iz tega naslova. Vse gospodarske dejavnosti, ki po uporabljenih kriterijih presegajo republiško poprečje, so vključene v stopnjo po 3 %, kar vključuje, lahko rečemo, večji del gospodarstva. Nižje diferencirane stopnje pa so predlagane le za tiste gospodarske dejavnosti, ki so praviloma pod republiškim poprečjem. Ne glede na uporabljene kriterije pa so nekatere dejavnosti oproščene plačevanja obveznega posojila ali pa je za njih predlagana najnižja stopnja, to je 1 %. To so tiste dejavnosti, ki so temeljnega pomena za razvoj celotnega gospodarstva in katerim daje tudi srednjeročni družbeni plan za obdobje do leta 1975 poseben poudarek. Te dejavnosti delimo v tri skupine, to so predvsem dejavnosti infrastrukturnega značaja; prometno omrežje, energetika, vodnogospodarski objekti in podobno, dalje dejavnosti, ki predstavljajo surovinsko osnovo, na primer premogovniki, drugi rudniki, lesna masa, kmetijstvo ter dejavnosti, ki so neposredno povezane z življenjskim standardom, kot so na primer stanovanjsko gospodarstvo, storitvena obrt in podobno.

Predlagani razpon v stopnjah 1 do 3 % je torej manjši od razpona v letu 1972, ki je kot vemo znašal 1 do 4,2 %. Na zmanjšanje tega razpona med najvišjo in najnižjo stopnjo je vplivalo tudi načelo solidarnosti, po katerem naj bi bil pri plačevanju obveznega posojila čim enakomerneje zajet čim širši krog gospodarstva.

Iz teh razlogov se ne moremo strinjati s predlogom odbora za finance gospodarskega zbora, ki predlaga, da bi izenačitev večjega števila gospodarskih dejavnosti pri obremenitvi še povečali s tem, da bi združili v predlogu zakona predlagane stopnje 2, 2,5 in 3 % v novo poprečno stopnjo. Mnenja smo, da tako združevanje dejavnosti na eno stopnjo ne bi bilo upravičeno, saj bi bile pri tem prizadete predvsem tiste dejavnosti, ki imajo v primerjavi z lanskim letom že v predlogu zakona predvidene višje stopnje. Združitev omenjenih treh skupin bi zahtevala novo poprečno stopnjo, ki bi znašala okoli 2,8 %, to pa pomeni, da bi omenjene dejavnosti plačevale še več, kot je predlagano. Tudi to je po našem mnenju razlog, da so za dejavnosti pod republiškim poprečjem določene nižje diferencirane stopnje.

Predlog odbora za finance gospodarskega zbora po našem mnenju ni sprejemljiv tudi zaradi tega, ker predloženi zakon skupščina obravnava v smislu 226. člena poslovnika skupščine, to je po skrajšanem postopku, kar je nedvomno potrebno upoštevati. Po stopnjah, ki so predvidene s tem zakonom, mora gospodarstvo začeti plačevati obvezno posojilo v mesečnih obrokih tako, da januarski obrok zapade že v mesecu februarju. Zato predlagatelj predlaga, da se zakon čimprej obravnava in tudi sprejme.

Hkrati izjavljamo, da se strinjamo s predlaganim amandmajem odbora za finance gospodarskega zbora, da se v 9. členu v četrti vrsti črta beseda »lahko«, strinjamo se tudi z redakcijskim popravkom v istem členu v deveti vrsti, po katerem naj se besede »z republiškim sekretarjem za finance« zamenjajo »z republiškim sekretarjem za gospodarstvo«. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: K tej točki dnevnega reda ste prejeli še: poročilo odbora za finance, poročilo zakonodajno-pravne komisije, dobili ste ga danes, ter mnenja zasedanja delegatov občin in amandma skupščine mesta Ljubljane.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim poročevalca odbora, da obrazloži njihovo stališče. Besedo ima tovariš Janez Šter.

Janez Šter: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci. Ne glede na to, da ste prejeli pismeno poročilo, menim, da je potrebno v nekaj besedah dodatno obrazložiti stališče odbora.

V načelni razpravi je naš odbor bil mnenja, da je treba sprejeti zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Vendar se odbor ni strinjal z novimi merili za določanje obveznosti iz naslova vplačevanja obveznega posojila oziroma z obema količnikoma. Predvsem se ni strinjal z razponi odstotkov glede na republiško poprečje, na podlagi katerih je dana različna višina stopenj obveznega posojila. Odbor je namreč menil, da gre v predlogu zakona za pomembno prerazdelitev obveznosti vplačevanja tega posojila med posameznimi gospodarskimi panogami.

Po mnenju poslancev se je položaj nekaterih panog gospodarstva predvsem v drugem polletju 1972 in v začetku leta 1973 že toliko poslabšal, da ne bi brez težjih posledic prenesle povečanja obveznosti iz naslova obveznega posojila. Zato so poslanci menili, da je predlaganih šest stopenj preveč, predvsem pa bi morala biti sedma stopnja ena sama stopnja. Zato so seveda potrebni novi izračuni. Ker jih na današnji seji in na seji odbora nismo mogli predložiti, smo predlagali, naj se zakon sprejme po normalnem postopku.

Danes ste poslanci že dali svoja mnenja. Če se pridružujete mnenju odbora za finance, potem bi bilo prav, da gre zakon po normalnem postopku. Med tem časom pa naj se opravijo potrebni obračuni. Odbor vsekakor meni, da ni potrebno toliko stopenj, izjeme naj so le panoge infrastrukture in nekatere druge, ki so v razvoju toliko zaostale, da jim moramo pomagati z nižjimi stopnjami. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Šter, to pomeni, da odbor vztraja na stališču, da se predlog prekvalificira v osnutek zakona, kljub pojasnilom tovariša Novinška?

Janez Šter: Tovariš predsednik! Menim, da v obrazložitvi tovariša Novinška ni bilo nič bistveno novega, glede na razpravo v odboru. Menim, da ni treba, da bi se odbor na novo sestal in da lahko vztrajamo na stališču. Če tovariši iz odbora za finance mislijo drugače, prosim, da se sedaj posvetujejo.

Predsednik Tone Bole: Stališče odbora je torej ostalo nespremenjeno. Hvala.

Kdo še želi sodelovati v razpravi? Besedo ima tovariš Jože Novinšek, predstavnik izvršnega sveta.

Jože Novinšek: Dovolite, da poudarim, da je celotna obveznost 80 starih milijard in da smo v preteklem letu imeli širši razpon stopenj, ta se v novem predlogu bistveno krči. Lani je razpon znašal 1 % do 4,2 %, letos pa 1 % do 3 %. Poudaril sem že, da je med organizacijami, ki naj bi po predlogu plačevale prispevek po stopnji 2 in 2,5, mnogo takih, ki bi imele glede na predlog odbora o združevanju stopenj letos večje obveznosti. Razen tega je naša obveznost, da prvi obrok za letos vplačamo že 25. februarja.

Menimo tudi, da bi bil tako oster prehod na izenačevanje obveznosti letos prehiter, saj je že zoževanje stopenj od 1 % do 3 % dovolj veliko. Predlagam, da sprejmemo predlog izvršnega sveta v predloženem besedilu.

Predsednik Tone Bole: Hvala! Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Miloš Pirc.

Miloš Pirc: Skupščina mesta Ljubljana je predložila amandma k 9. členu tega zakona. Ta amandma je bolj redakcijski kot vsebinski, v 9. členu sta stanovanjska in komunalna dejavnost oproščeni plačevanja obveznega posojila. Zaradi jasnosti 9. člena smo predlagali, naj se plinarna in mestni promet črtata iz besedila tega člena, saj zakon o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, dobesedno navaja, da sodita ti dejavnosti med komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Če so v 9. členu mišljene dejavnosti, ki nimajo komunalnega značaja, potem seveda predlagana sprememba ne bi bila potrebna, če pa so mišljene komunalne delovne organizacije, se nam zdi, da je to v nasprotju z 9. členom. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo sodelovati v razpravi? Če nihče, potem prosim predstavnika odbora, da zavzame stališče do amandmaja skupščine mesta Ljubljane k 9. členu.

Janez Šter: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor ni sprejel predloga skupščine mesta Ljubljane. Po pojasnilu predlagatelja zakona so za omenjene komunalne delovne organizacije že v dosedanjem besedilu upoštevane olajšave, saj bi sicer morale plačevati posojilo po stopnji 2 % in 3 %.

Miloš Pirc (iz klopi): Če sem vas pravilno razumel, so komunalne delovne organizacije posebnega družbenega pomena oproščene plačevanja posojila.

Predsednik Tone Bole: Prosim predlagatelja, da razčisti to vprašanje.

Jože Novinšek: Komunalne dejavnosti so oproščene plačevanja tega posojila. Pri koksarnah in plinarnah se misli na industrijske obrate. Kljub temu je bil ta amandma sprejet v republiškem zboru. V nomenklaturi dejavnosti namreč teh dejavnosti nimamo naštetih, zato bi v drugi alinei lahko brez škode črtali »koksarne in plinarne«. Plinarne, ki so komunalnega pomena, se obravnavajo kot stanovanjska in komunalna podjetja.

Glede mestnega prometa je bil izvršni svet proti temu, da se ga črta in s tem vključi v olajšave.

Predsednik Tone Bole: Kdo še želi sodelovati v načelni razpravi? Če nihče, se moramo najprej odločiti o tem, po kakšnem postopku bomo obravnavali ta predlog. Izvršni svet predlaga, da bi predlog tega zakona obravnavali po skrajšanem, odbor za finance pa predlaga, da ga obravnavamo po normalnem postopku.

Dajem na glasovanje predlog izvršnega sveta, da se zakon obravnava kot zakonski predlog po skrajšanem postopku. Kdor je za, naj prosim glasuje! (17 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (21 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (5 poslancev.)

Ugotavljam, da je predlog izvršnega sveta, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku, zavrnjen. S tem je seveda sprejet predlog odbora za finance, da se predlog obravnava po normalnem postopku.

V zvezi s tem predlagam zboru naslednji sklep:

1. gospodarski zbor se v načelu strinja s predlaganimi izhodišči za zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo in sprejema predloženi zakon kot zakonski osnutek;

2. izvršni svet naj pripravi predlog zakona v skladu s pripombami in predlogi, ki jih je dal odbor v svojem poročilu, in v skladu z mnenji in predlogi, ki so bili dani v razpravi na današnji seji zbora.

3. izvršni svet naj predlog zakona predloži do.....

Predlagam zboru, da datum ne določimo, ker je republiški zbor obravnaval ta zakon po skrajšanem postopku in nas še čaka usklajevanje.

Besedo ima tovariš Jože Novinšek.

Jože Novinšek: Bistvo spora je bilo vprašanje združevanja predloženih stopenj in določitev neke skupne stopnje. Izvršni svet je nastopil z odklonilnim predlogom in meni, da ni razlogov, da bi v tej fazi že letos prešli na združevanje stopenj. To je eno vprašanje.

Drugo vprašanje pa je vprašanje časa. Razumljivo je, da v primeru, če ne sprejmemo zakona, nimamo osnove, da obremenimo gospodarstvo z obveznim posojilom za manj razvite in da lahko nastopi položaj, da bo morala služba družbenega knjigovodstva črpati ta sredstva iz drugih računov, predvsem republiških. Predložene obveznosti bodo v ponedeljek sprejete na upravnem odboru tega sklada, mi pa smo bili telefonično že prej obveščeni, kakšne bodo te obveznosti v republiki. Če nimamo v tem času sprejetega zakona oziroma osnove za zbiranje sredstev, potem je razumljivo, da lahko obremenimo le še druga sredstva, s katerimi razpolaga republika.

Najbrž bi morala razprava teči o osnovnem predlogu, to je o vprašanju razponov in upravičenosti, da imamo tri razpone. Izvršni svet je bil mnenja, da naj bi predloženi razponi ostali, saj pomenijo napor za zoženje dosedanjih razponov.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, tovariš Novinšek, po tvoji ponovni razpravi, da v bistvu ni možna vmesna rešitev. Če ni alternative, potem menim, da razprava ni potrebna, če je tako, predlagam, da odbor ponovno prouči svoje stališče in predlog.

Besedo ima tovariš Janez Šter.

Janez Šter : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci. Zdi se mi, da je situacija nekoliko drugačna, kot jo je obrazložil tovariš Novinšek. Tudi v primeru, da tega zakona sedaj ne sprejmemo, se bodo plačevale akontacije po starih stopnjah do sprejema novega zakona. Če je to res, potem stvar ni v ničemer ogrožena, temveč mora izvršni svet čim hitreje pripraviti predlog v zvezi z smernicami, ki jih bomo tukaj izglasovali. Denar prihaja vsak mesec tekoče in ne bo usahnil. Tako mislim, pri tem pa ne trdim, da imam prav.

Predsednik Tone Bole : Besedo ima tovariš Jože Novinšek.

Jože Novinšek : Tovariš Šter ima deloma prav. Akontacije se po zakonu sicer plačujejo, vendar na podlagi poslovnega sklada v letu 1970. Po naših izračunih bo dotok sredstev manjši, kot predvidevajo mesečne obveznosti. Ta razlika se mora pokrivati iz drugih sredstev, kot sem že omenil.

Predsednik Tone Bole : Intervencijo tovariša Štera sem razumel tako, da se bodo obveznosti plačevale po starem zakonu, dokler ne sprejmemo novega. Predstavnik izvršnega sveta je pojasnil, da bo priliv sredstev na podlagi starega zakona nekoliko manjši in da se bo moral nadoknaditi po sprejemu novega zakona. Ali je tako? (Da.)

Ker je zadeva že izglasovana, prosim predstavnika izvršnega sveta, da se okvirno dogovorimo za datum, ki naj ga damo v sklep. Prosim, ali lahko poveste, do kdaj lahko predložite nov predlog zakona?

Tone Tribušon (iz klopi) : Izvršni svet zaenkrat nima nobenega drugega predloga.

Predsednik Tone Bole : Vendar, naj se vzame zapisnik seje iz lanskega leta in preveri, kako se je glasil sklep. In od tega je minilo leto dni.

Tone Tribušon (iz klopi) : Dopolnitve so bile vnesene, zato menim, da se ne kaže sklicevati na sklep, ki je bil izvršen.

Predsednik Tone Bole : Besedo ima tovariš Jože Lesar.

Jože Lesar : Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Ne zdi se mi, da je situacija tako težavna. Če je glasovanje dalo takšen rezultat, potem niso bile uresničene v zadostni meri zahteve razprave iz lanskega leta. Po mojem mnenju je položaj zelo enostaven. Ta predlog zakona naj se prekvalificira v osnutek, odbor, ki vztraja na svojem stališču, in izvršni svet pa naj se sestanejo in najdejo rešitev, ki bo najbolj ustrezala danim razmeram.

Predsednik Tone Bole : Predlagam, da v tretji točki sklepa določimo kot orientacijski rok konec marca. Odbor za finance in izvršni svet pa naj se zavzameta, da pride predlog zakona čimprej na zbor. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Pred prehodom na naslednjo točko prosim, da konstruktivno rešimo to vprašanje, da ne bi prišlo do nadaljnjih zapletov, ki so po mojem že povsem

prestižni. Ali lahko določimo datum, ko naj se sestaneta odbor za finance in predstavnik izvršnega sveta? Za besedo prosi tovariš Jože Novinšek.

Jože Novinšek: Tovariš predsednik! Najprej bi opozoril, da so bila pred letom dni sprejeta določena stališča oziroma določeni kriteriji. Ti kriteriji so navzoči v predloženem gradivu, saj je na njihovi podlagi določena obremenitev posamezne dejavnosti.

Razumljivo je, da se lahko kadarkoli vsedemo in dogovorimo še o nekaterih drugih kriterijih in možnostih za opredelitev poprečne stopnje, ki je bistvo tega spora. Po našem mnenju bi bilo to možno storiti že na tem zboru, saj razpolagamo s podatki za posamezne dejavnosti. Vendar bomo, ker smo že sprejeli takšen sklep, to storili pozneje. Želim poudariti, da ne odklanjamo potrebnega sodelovanja in da smo zainteresirani, da čimprej najdemo skupno rešitev.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Novinšek, predlagam, da odbor za finance našega zbora in izvršni svet v najkrajšem času začneta z delom tako, da bomo že na prihodnji seji lahko razpravljali o predlogu zakona. Če ne bomo mogli zadeve premakniti, predvidevam tudi to možnost, potem se bomo vsaj razšli z občutkom, da se ni dalo ničesar storiti.

Jože Novinšek: Menim, da do tega ne bo prišlo, saj je gospodarstvo tisto, ki bo te dajatve plačevalo. Sporazum bo nujno potrebno doseči, vsako združevanje stopenj pač pomeni drugačno obremenitev posameznih panog.

Predsednik Tone Bole: Potem bo izvršni svet prevzel iniciativo, naš odbor pa se obveže, da jo takoj sprejme.

Predlagam, da preidemo na 17. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o vodnem prispevku za 1973.

Predlog zakona je predložil izvršni svet. Želi predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? Ne želi.

K predlogu zakona smo prejeli še naslednja gradiva: dodatno obrazložitev republiškega sekretariata za urbanizem, poročilo odbora za finance, poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije, mnenje zasedanja delegatov občin in amandma skupščine mesta Ljubljane.

Želita poročevalca odbora še ustno obrazložiti stališče odbora? Ne želita.

Pričenjam načelno razpravo. Kdo želi besedo? Ugotavljam, da nihče.

Prehajamo na obravnavo in sklepanje o vloženih amandmajih.

Odbor za finance predlaga redakcijski amandma k 2. členu. Zakonodajno-pravna komisija nima pripomb k amandmaju. Se predstavnik izvršnega sveta strinja z amandmajem? Da.

Dajem amandma odbora za finance k 2. členu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (30 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (4 poslanci.)

Ugotavljam, da je amandma odbora za finance sprejet z večino glasov.

Skupščina mesta Ljubljane in zasedanje delegatov občin predlagata amandma k točki f) k 3. členu, s katerim predlaga črtanje vplačevanja vodnega prispevka za organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo.

Prosim za mnenje predstavnika izvršnega sveta. Se ne strinja. Ker odbor za proizvodnjo in blagovni promet ni obravnaval predloženega amandmaja, prosim poročevalca odbora, da izjavi, ali zahteva sejo odbora?

Ferdo Papič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor je imel k temu zakonu načelne pripombe. Kajti obremenitev ni sorazmerna z onesnaževanjem voda. Ker je ta predlog zakona le začasen, velja le za leto 1973, odbor predlaga, da izvršni svet izdela dolgoročnejši predlog, v katerem bo zagotovljeno sorazmerje med onesnaževanjem voda in prispevki. Glede predloženega amandmaja se odbor strinja s stališčem izvršnega sveta.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, da odbor ne soglaša z amandmajem skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin? (Da.)

Prosim za stališče zakonodajno-pravno komisijo! Nima pripomb.

Dajem na glasovanje amandma skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin k točki f) k 3. členu, s katero se predlaga črtanje plačevanja vodnega prispevka za organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (20 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (16 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Ugotavljam, da je amandma skupščine mesta Ljubljane in zasedanja delegatov občin sprejet z večino glasov.

Skupščina mesta Ljubljane predlaga amandma k prvemu odstavku 4. člena, s katerim se komunalna gospodarska dejavnost kanalizacije oprošča plačevanja prispevka za onesnaženo vodo. Prosim za stališče poročevalca odbora za proizvodnjo in blagovni promet?

Ferdo Papič (iz klopi): Prosim, da se odbor glede tega sestane.

Miloš Pirc (iz klopi): Umikam amandma, ker je iz besedila razvidno, da kanalizacija, ki daje usluge, ne plačuje tega prispevka.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, da amandmaja ni.

Zasedanje delegatov občin predlaga amandma k 6. členu. Prosim za stališče izvršnega sveta. Se strinja.

Edo Klovar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci.

Predlagam manjšo redakcijsko dopolnitev: zadnji del besedila tega stavka naj postane samostojni stavek, ki naj se glasi: »Odškodnina pa ne more biti manjša od vodnega prispevka po določbah prvega odstavka tega člena.«

Predsednik Tone Bole: Prosim za stališče odbora za proizvodnjo in blagovni promet. Se strinja. Prosim za stališče zakonodajno-pravne komisije. Se strinja.

Dajem amandma zasedanja delegatov občin na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma zasedanja delegatov občin k 6. členu sprejet z večino glasov.

Zakonodajno-pravna komisija predlaga redakcijski amandma k 14. členu. Dajem amandma na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (35 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je amandma zakonodajno-pravne komisije k 14. členu sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (36 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga, da sprejmemo v zvezi s to točko dnevnega reda naslednji sklep:

1. gospodarski zbor nalaga izvršnemu svetu, da pripravi predlog zakona, ki bo urejal vprašanje plačevanja vodnega prispevka po letu 1973, in ga predloži skupščini že v prvem polletju tega leta;

2. pri pripravi predloga za izdajo tega zakona oziroma osnutka zakona naj izvršni svet smiselno upošteva predloge in sugestije, ki so razvidne iz poročila odbora za proizvodnjo in blagovni promet k predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1973, in razpravo na današnji seji zbora.

Dajem predlog sklepa, ki ga daje odbor za proizvodnjo in blagovni promet, na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 18. t o č k o d n e v n e g a r e d a, to je na obravnavo predloga sklepov in priporočil o ukrepih za izboljšanje varnosti pred požarom.

Predlog sklepov in priporočil je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo odbor republiškega zbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko. Hkrati ste prejeli tudi informacijo o stanju požarnega varstva v naši republiki, ki jo je dal republiški sekretariat za notranje zadeve. Prosim predstavnika odbora republiškega zbora, če želi še ustno obrazložiti predlog sklepov. Ne želi. Hvala.

K tej točki dnevnega reda smo prejeli še naslednja gradiva: poročilo odbora za družbenoekonomske odnose, poročilo zakonodajno-pravne komisije in dopolnitve republiškega zbora kot prečiščeno besedilo predloga sklepov in priporočil.

V predlogu sklepov in priporočil z dne 16. februarja 1973. leta so posebej označene spremembe oziroma dopolnitve, ki jih je že sprejel republiški zbor. Le-te smiselno vključujejo tudi oba amandmaja, ki ju je predlagala zakonodajno-pravna komisija. Vprašam poročevalca odbora, ali lahko zavzame stališče do besedila predloga sklepov in priporočil, ki že vsebuje dopolnitve republiškega zbora in ki bi nam lahko služilo kot osnova za razpravo in sklepanje? Poročevalec odbora se strinja s predloženim prečiščenim besedilom.

Pričenjam razpravo. Kdo želi sodelovati v njej. Ugotavljam, da nihče.

V skladu s predlogom odbora za družbenoekonomske odnose dajem na glasovanje prečiščeno besedilo predloga sklepov in priporočil z dne 16. februarja letošnjega leta, ki vsebuje spremembe in dopolnitve, ki jih je sprejel republiški zbor. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (3 poslanci.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sklepov in priporočil z večino glasov sprejet v enakem besedilu kot v republiškem zboru.

Prehajam na 19. točko dnevnega reda, to je na obravnavo protokola o VII. zasedanju ter protokola o VIII. zasedanju mešane komisije med SFR Jugoslavijo in LR Madžarsko o prevozu blaga s tovornimi vozili in o carinskem postopku v zvezi s temi prevozi.

Protokol o zasedanju mešane komisije med SFR Jugoslavijo in LR Madžarsko je skupščini SR Slovenije predložil zvezni izvršni svet v smislu XXXV. amandmaja k zvezni ustavi.

Kot gradivo k tej točki dnevnega reda ste razen protokola prejeli še: poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije, pismeno obvestilo izvršnega sveta, iz katerega je razvidno, da se strinja, da skupščina da soglasje k navedenemu predlogu, nadalje poročilo komisije za mednarodne odnose in predlog odloka o soglasju k protokolu, ki ga je predložil odbor republiškega zbora za proizvodnjo in blagovni promet.

Kdo želi sodelovati v razpravi? Če nihče, dajem predlog odloka o soglasju k protokolu na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (33 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (3 poslanci.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet z večino glasov.

Prehajam na 20. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svoje predstavnike v ta svet.

Predlog odloka je predložila komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja. Želi predstavnik komisije še ustno obrazložiti predlog odloka? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi sodelovati v razpravi? Če nihče, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (36 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet z večino glasov.

Dnevni red današnje 50. seje zbora je izčrpan. Obveščam zbor, da predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 ni usklađen z besedilom, ki ga je sprejel republiški zbor.

Zaključujem sejo in obveščam zbor, da nadaljuje sejo enotnega zbora v isti dvorani.

(Seja je bila končana ob 17.50.)

GOSPODARSKI ZBOR

51. seja

(28. marca 1973)

Predsedovala: Tone Bole,
predsednik gospodarskega zbora in

Janez Vidmar,
podpredsednik gospodarskega zbora

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik Tone Bole: Tovarišice in tovariši poslanci!

Začenjam 51. sejo gospodarskega zbora in obveščam zbor, da je svojo odsotnost opravičilo 13 poslancev. Ugotavljam, da je zbor sklepčen.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 50. seje zbora;
2. verifikacija mandatov novoizvoljenih poslancev gospodarskega zbora: Milana Erjavca, Marice Jerman in Lojzke Rojc;
3. odstop poslanca Staneta Divjaka od mandata poslanca gospodarskega zbora;
4. poslanska vprašanja;
5. predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata poslancem skupščine SR Slovenije, odbornikom občinskih skupščin in mesta Ljubljane v SR Sloveniji;
6. predlog priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu in prometu, kjer daje naš zbor mnenje;
7. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo;
8. program cestnih del za obdobje 1971—1975, kjer daje naš zbor soglasje;
9. predlog zakona o vodnem prispevku za letošnje leto. To je usklajevanje zakonskega besedila;
10. zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972, kjer daje naš zbor soglasje;
11. finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije za 1973. leto, kjer daje naš zbor potrditev in

12. predlog odloka o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Zbor želim obvestiti, da smo 8. točko dnevnega reda, tako kot je bila oblikovana v sklicu za zasedanje zbora, izpustili, saj smo gradivo prejeli šele danes. Ker je v njej zajetih več zakonodajnih pobud, predlagam zboru, da sprejme tako skrajšani dnevni red. Na prihodnji seji bi to točko dnevnega reda obravnavali skupaj z vsemi zakonodajnimi pobudami, ki bodo v zvezi z njo še prišle.

Vprašam zbor, ali se strinja s predloženim dnevnim redom? Ker ni pripomb, ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Na današnjo sejo sem razen predstavnikov izvršnega sveta in pristojnih republiških upravnih organov, gospodarske zbornice SR Slovenije, Zveze sindikatov Slovenije ter predlagateljev predlogov aktov povabil še predstavnike vodnega sklada SR Slovenije, Zvezo mladine Slovenije in republiško konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Prehajam na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika zadnje oziroma 50. seje gospodarskega zbora.

Zapisnik ste prejeli z gradivom za 51. sejo. Ima kdo pripombe k zapisniku?

Ugotavljam, da pripomb ni ter da je zapisnik odobren.

Prehajam na 2. točko dnevnega reda, to je na verifikacijo mandatov novoizvoljenih poslancev gospodarskega zbora, in sicer Milana Erjavca, Marice Jerman in Lojzke Rojc.

Predsednik skupščine je z odlokoma razpisal nadomestne volitve v 1. volilni enoti Murska Sobota in v 24. volilni enoti Domžale, ker so bila v teh volilnih enotah izpraznjena tri poslanska mesta.

Pred pričetkom seje ste prejeli poročilo mandatno-imunitetne komisije o preizkusu pravilnosti nadomestnih volitev ter poročili republiške volilne komisije o izidu nadomestnih volitev v teh dveh volilnih enotah.

Želi poročevalec mandatno-imunitetne komisije dopolniti poročilo? (Da). Besedo ima tovariš Jože Lesar.

Jože Lesar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Mandatno-imunitetna komisija je na seji danes zjutraj proučila dvoje poročil republiške volilne komisije in vodilne spise, ki so bili predloženi gospodarskemu zboru v zvezi z nadomestnimi volitvami poslancev v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije, ki so bile v 24. volilni enoti Domžale 29. februarja in v 1. volilni enoti Murska Sobota dne 23. februarja tega leta.

Glede nadomestnih volitev v 24. volilni enoti Domžale je komisija ugotovila, da je za nadomestne volitve, ki so bile v tej enoti razpisane za dve poslanski mesti, bila potrjena kandidatura za kandidate Lojzko Rojc, Vir, Ipavčeva 2; Metko Županje, Domžale, Kovičeva 18 in Marico Jerman, Radomlje, Šlandrova 12.

Po ugotovitvi izida volitev sta dobili največ glasov v volilni enoti kandidatki Lojzka Rojc in Marica Jerman ter sta bili izvoljeni za poslanki gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

V zvezi z nadomestnimi volitvami v 1. volilni enoti Murska Sobota je komisija ugotovila, da je za nadomestne volitve, ki so bile v tej volilni enoti razpisane za eno poslansko mesto, bila potrjena kandidatura za kandidate: Janeza Boharja, Murska Sobota, Tomšičevo naselje; Milana Erjavca, Murska Sobota, Titova 17 in Ernesta Eöryja, Fokovci 32.

Po ugotovitvi izida volitev je dobil največ glasov v volilni enoti kandidat Milan Erjavec ter je bil s tem izvoljen za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Komisija je sprejela poročilo republiške volilne komisije. Iz zapisnikov občinskih volilnih komisij je ugotovila, da je bil v obeh primerih postopek za določitev kandidata in za volitve v skladu z zakonom in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na kandidaturo oziroma na izid volitev. Glede na to predlaga komisija gospodarskemu zboru, da to poročilo odobri in verificira Lojzki Rojc, Marici Jerman in Milanu Erjavcu mandate za poslance gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Predsednik Tone Bole: Iz poročila mandatno-imunitetne komisije je razvidno, da ni razlogov, ki bi zadrževali verifikacijo mandata za poslance gospodarskega zbora Milana Erjavca, Marice Jerman in Lojzke Rojc, ki so bili izvoljeni v svojih volilnih enotah.

Prosim zbor, da z glasovanjem sprejme poročilo mandatno-imunitetne komisije in s tem verificira mandat omenjenima tovarišicama in tovarišu za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog mandatno-imunitetne komisije sprejet soglasno.

Prosim novoizvoljene poslance, da pristopijo k predsedniški mizi in podpišejo slovesno izjavo, ki jo bo prebral pomočnik sekretarja zbora.

Franc Lunder: Slovesna izjava se glasi: »Izjavljam, da bom dolžnost poslanca skupščine SR Slovenije opravljal vestno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom svoje moči posvetil nadaljnjemu razvoju in uresničevanju ciljev socialistične družbe in interesu narodov, narodnosti in občanov Socialistične federativne republike Jugoslavije in Socialistične republike Slovenije.«

Predsednik Tone Bole: Prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je odstop poslanca Staneta Divjaka od mandata poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Skupaj s klicem seje ste prejeli izjavo poslanca gospodarskega zbora Staneta Divjaka, s katero v smislu 59. člena poslovnika skupščine odstopa od mandata poslanca gospodarskega zbora.

Danes pred začetkom seje ste prejeli tudi poročilo mandatno-imunitetne komisije, iz katerega je razvidno, da je odstopna izjava omenjenega poslanca dana v skladu z določbami poslovnika in zato komisija predlaga, da zbor na današnji seji v skladu z določbo tretjega odstavka 15. člena poslovnika gospodarskega zbora ugotovi, da z današnjim dnem preneha mandat poslanca gospodarskega zbora tovariša Staneta Divjaka.

V skladu s tem predlogom ugotavljam, da z današnjim dnem, to je z 28. marcem 1973. leta preneha Stanetu Divjaku mandat poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije, ker je odstopil.

Prosim, besedo ima tovariš Stane Divjak.

Stane Divjak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ni navada, da bi poslanci v našem zboru dajali obrazložitev o vzroku ostavke, vendar menim, da imam pravico to storiti, zato vas prosim za malo potrpljenja.

Za ta korak se ne bi odločil, če me ne bi v to prisilil včerajšni dogodek v cestnem podjetju Celje, kjer sem bil direktor do 24. novembra lani, to je polnih 8 let.

Iz javnega časopisja ste bili seznanjeni z obtožbami o mojih moralno-političnih prestopkih ter kaznivih dejanjih. Moralnopolitični prestopki se nanašajo na samovoljo pri poslovnem odločanju, na kršitev samoupravnih aktov in izigravanje delavskega upravljanja pri vodenju podjetja in pri investicijski politiki v svojo lastno korist in v korist drugih, oziroma omogočanje bogatenja sebi in drugim poslovnim sodelavcem.

Za lažje razumevanje situacije mi dovolite, da orišem na kratko svoj življenjepis. Star sem 45 let, iz delavske družine. Med vojno sem bil preseljen v Srbijo, kjer sem bil zaposlen kot šolski sluga, nato pa kot uradnik na krajevnem odboru Ježevica. Po vrnitvi v Slovenijo sem se zaposlil kot gradbeni delavec, pozneje kot zidarski vajenec in leta 1947 sem opravil izpit za zidarja. Isto leto sem se vpisal na gradbeno delovodsko šolo in končal prvi letnik. Pomanjkanje tehničnega kadra v gradbeništvu me je navedlo, da sem se vpisal na gradbeno-tehnično šolo in diplomiral leta 1952. V gradbenem podjetju »Beton« v Celju sem bil do leta 1958 šef in vodja gradbišč ter sektorjev. Marca 1958 sem bil izvoljen za organizacijskega sekretarja okrajnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Celju, kot profesionalec. Od leta 1960 do 1962 sem bil na visoki politični šoli v Beogradu in diplomiral 13. novembra 1962. Od maja 1962 do oktobra 1964 sem bil politični sekretar občinskega komiteja ZKS Celje.

Vse to obdobje sem svoje delo opravljal vestno in zavzeto, bil večkrat pohvaljen in nagrajen, nikoli pa kaznovan ali grajan. Z ozirom na uvedbo rotacije sem se po priporočilih političnega aktiva, vodstva bivšega celjskega okraja, prijavil za kandidaturo direktorja cestnega podjetja v Celju.

Član zveze komunistov sem od februarja 1950, eno mandatno dobo pa tudi član centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. V tem času sem opravljal razne družbenopolitične funkcije v ZK, SZDL, Zvezi sindikatov, Zvezi mladine ter organih oblasti. Bil sem poslanec organizacijsko-političnega zbora 1963—1967, od maja 1969 pa poslanec gospodarskega zbora. Tudi te funkcije sem opravljal kolikor sem mogel zavzeto, bil discipliniran in deloven, vsaj v komisijah in odborih.

Podjetje sem vodil vsa leta z vidnim napredkom. K takemu napredku je pripomogla zdrava poslovna politika, katero je podpiral celotni kolektiv, predvsem pa organi upravljanja in družbenopolitične organizacije. Številčno se je ojačila organizacija ZK, predvsem iz vrst tehničnega kadra in delavcev. Ustanovila se je in je aktivno delovala organizacija Zveze mladine, prav tako Zveze sindikatov. Po mojih sugestijah se je razvilo sodelovanje s tovrstnimi podjetji drugih republik v Jugoslaviji ter ostalimi gradbenimi podjetji. Vodstvo podjetja sem prevzel, ko je bila njegova bruto realizacija 17 milijonov dinarjev ter zaposlenih 1.100 delavcev, podjetje pa sem zapustil z bruto realizacijo 79,5 milijona in 4,644 zaposlenimi. Sredstva skladov so se v tem času povečala za 7-krat. prav tako sredstva amortizacije in osebnega dohodka, vrednost osnovnih sredstev pa za 10-krat.

Nikoli si vseh uspehov nisem prilaščal, vedno sem poudarjal, in tudi deloval tako, da je to naša skupna zasluga. Večkrat sem se moral braniti pred pohvalami o zaslugah in pred nagradami, nekajkrat sprejel nagrade, večkrat pa tudi odklonil. Danes jim je vse to nepomembno ter trdijo, da so mi slepo verjeli, da so se me bali, da sem jih prisiljeval in podobno. Upravičeno se sleherni delavec

spraŠuje, kaj je res, kdo in koliko je tistih, ki imajo pri tem zasluge. Gotovo je, da se me niso bali neposredni delavci, ker moja komanda ni bila direktna, temveč je šla prek služb in vodij teh služb. Peščica ljudi iz administrativnih služb, za katere trdim, da so bili po večini nedelavni in nesposobni, v rokah pa so imeli etiketo predstavniških funkcij, je komaj čakala, da bi se uprla vsemu, kar sem z večino kolektiva in organi upravljanja izvajal, kajti od njih sem zahteval veliko več in v absolutno korist kolektiva.

Ta peščica je bila tudi glavna in edina anonimna in javna informacija za politično vodstvo in organe v Celju. Iz gradiva je tudi razvidno, da se je komisija pogovarjala le z 10 člani kolektiva, zato tudi govorim o peščici. Ti so se intenzivno javljali v razpravah na sestankih v vsem osemletnem obdobju le dober mesec in odkrivali moje napake in napake sodelavcev. V tem dobrem mesecu obračunavanja z mano so naredili ustni izpit z zelo dobrim uspehom, toda danes, ko je treba odstraniti vse dotedanje napake, delati boljše in več, pokazati celotnemu kolektivu in širši družbeni skupnosti, kako se bolje vodi podjetje, tega praktičnega dela izpita še niso opravili. Njihov glavni cilj je bil zasesti položaje in si pridobiti oblast, rezultati dela pa jim niso bistveni, saj se še vedno da izgovarjati na predhodnike.

Da je ta moja trditev resnična, zgovorno priča včerajšnja seja delavskega sveta cestnega podjetja, na kateri so na najbolj nedemokratičen način in grobo kršili normativne akte podjetja ter izsilili izvolitev direktorja in sekretarja podjetja.

Prav ta skupina pa je meni očitala kršitev samoupravnih aktov in samovoljo ter izigravanje kolektiva v zadnjih dveh letih. Ti so s tem začeli takoj pa se ni našel nihče od zunaj, kot pri meni, da bi preprečil tako grobo kršitev oziroma kaznoval z enako mero kot mene.

Organizacija ZK v podjetju je sklenila, da edinega kandidata za direktorja, to je vršilca dolžnosti direktorja, ne predlaga delavskemu svetu za imenovanje pred potekom polletne dobe. V tem času mora pokazati svoje sposobnosti za vodenje podjetja in začeti praktično izvajati program, ki ga je predložil ob prijavi. Tako stališče Zveze komunistov je podpiral tudi svet osmih občin celjske regije. Ta odločitev tej grupi ni bila po godu, zato so, namesto da bi delali in uresničevali program, sklicevali sestanke in silili predstavnike, da odločajo drugače, seveda v imenu kolektiva, ter nagovarjali predstavnike občin, naj spremenijo prvotna stališča, češ da ne more delati normalno, če ni direktor. V ponedeljek je zasedala v okrnjenem sestavu komisija za imenovanja vodilnih delavcev in odločila o kandidatih za sekretarja podjetja. Izbrala je člana kolektiva.

Odločitev te komisije je šla na včerajšnjo sejo delavskega sveta, na kateri je bila poleg ostalih točk dnevnega reda tudi 9. točka z vsebino »razprava in sklepanje o predlogu razpisne komisije za imenovanje vodilnih delavcev. Predlog bo podal na seji predsednik razpisne komisije«. Po poročilu predsednika komisije je delavski svet glasoval (od 19 je bilo 12 prisotnih) za predlog komisije s tremi glasovi, proti pa z osmimi. Tako predlagani kandidat ni bil izvoljen za sekretarja in je zato zagrozil članom delavskega sveta, da bo dal ostavko na vršilca dolžnosti sekretarja. Za njim je kritiziral člane delavskega sveta še v. d. direktorja. Po določenem času je podpredsednik delavskega sveta, delovodja na vzdrževalnem obratu, predlagal, da bi na tej seji še govorili o imenovanju direktorja. Kljub temu, da o tem prej niso bili obveščeni člani delavskega sveta, še manj pa kolektiv, so po hitrem postopku postavili predlog za imenovanje direktorja in ga izvolili z devetimi glasovi za in dvema proti. Takoj nato je imenovani di-

rektor zahteval od članov delavskega sveta, da ponovno glasujejo o sekretarju in tudi izsilil glasovanje.

V tem postopku so bila kršena vsa načela demokratičnosti pri volilnem postopku in imenovanjih, prav tako pa normativni akti podjetja.

Menim, da so grobo kršena načela kadrovske politike, saj se je vsiljevalo na tako odgovorno mesto človeka, ki ni nikoli pokazal interesa za politiko Zveze komunistov in za njeno članstvo in je stal ob strani v vsem obdobju borbe in delovanja družbenopolitičnih organizacij v podjetju ter se obnašal apolitično. Zamenjava s človekom, kot je omenjeni, pa mi zbuja dvom v kakršnokoli možnost normalizacije odnosov v podjetju, še bolj pa v izboljšanje dela in delovanja organizacije Zveze komunistov v podjetju.

Opozoril sem politično vodstvo v Celju, da taka dokončna kadrovska kombinacija ni v redu, niti kot strokovno poslovna niti kot politična. Strokovno in poslovno ni primerna zaradi dosedanje ozkosti, saj je v. d. direktorja bil zadnjih deset let le vodja obrata za vzdrževanje cest, kar ni vodilno delovno mesto. Nesposobnost se kaže tudi v tem, da kot vršilec dolžnosti od novembra lani ni uspel izvršiti sklepa delavskega sveta o prehodu na poslovanje po direct costing metodi, ter o nagrajevanju po učinku na podlagi analitične ocene delovnih mest ter sistemizacije, za kar je po naročilu poslovnega odbora izdelal zavod za napredek gospodarstva v Celju kompletno študijo in elaborat ter uvedel vse službe. Podjetje je za to delo plačalo zavodu 140.000, to je 14 milijonov starih dinarjev. Vzrok, da se je podjetje odločilo za sodobnejše poslovanje, je bil v tem, da obsega dela ni bilo več mogoče obvladati z zastarelim poslovanjem. Uvajalni postopek je bil opravljen, za kar je bilo porabljenih več kot 5 tisoč ur služb in članov kolektiva v komisijah, ki pa so bile vse plačane.

Za primer, ko je podjetje vnaprej plačalo komunalni prispevek skupščini občine Krk za gradnjo počitniškega naselja in si s tem zagotovilo isto stopnjo za vse bodoče faze graditve, sem bil obtožen, da sem sklenil škodljivo pogodbo. Znesek je bil 80 tisoč dinarjev in v celoti dokumentiran. Omenjeni vršilec dolžnosti direktorja je sklenil pogodbo za nakup več let starega nakladača angleške proizvodnje za 500 tisoč dinarjev, preden pa je pričel obratovati, so ugotovili, da zanj v Jugoslaviji ni rezervnih delov in da bo strošek za generalno popravilo 400 tisoč dinarjev. Za ta primer pa ni pravične roke.

Enaka merila za vse, ki delajo napake, to je prava in zdrava kaznovalna in kadrovska politika. Komunista so izključili, ga prizadeli do skrajnosti, mu vzeli dobro ime, poskušajo pa ga še vnaprej onemogočati. Mene se preganja za malenkosti ali za enake stvari kot jih počenjajo drugi, nekomunista pa se za vso njegovo dosedanjo neaktivnost nagradi s tem, da se ga sprejme v ZK zaradi vodilnega delovnega mesta. Tak človek lahko izigrava normativne akte in samoupravne organe, sklepe organizacije Zveze komunistov in podobno, ker se ga moralnopolitično ne da obravnavati in kaznovati z izključitvijo. Ali pa se ga za to sprejme v ZK, da se ga bo jutri lahko izključilo za to, kar je storil včeraj.

V vsem obdobju sem porabil 300 tisoč dinarjev za reprezentanco, to je 1,2 promile od bruto realizacije, nanaša pa se na dobo osmih let. Od tega le 100 tisoč, to je 10 milijonov starih dinarjev, za čisto reprezentanco podjetja, ostalo pa so bili stroški otvoritev raznih cest in pogostitev namesto občin, predvsem na področju manj razvitih.

Dobil sem 13 milijonov starih din posojila, za dobo 20 let, to je 3 milijone prek pravilnika, seveda po sklepu delavskega sveta, zato pa sem prepustil dve

stanovanji, to je stanovanjsko pravico, svojo in taščino, kamor so se vselili delavci podjetja.

Vile na morju nimam, imam pa vikend, lesen, 3,40 krat 3,40 brez sanitarij in vode. Za vse in o vsem je sklepal poslovni odbor ali delavski svet in o tem obstajajo sklepi.

Razlog, da pred vami podajam ta primer, je v tem, ker kot nekomunist ne morem biti poslanec in ne direktor. To ne velja za nekomuniste, ker ne morejo biti izključeni, če pa počno kaj narobe, se trdi, da niso tako zavedni in da niso sposobni dojemati, zato se jim tudi hitreje oprosti.

Prizadet sem, ker nisem nikoli izigraval politike Zveze komunistov in ne delavskega samoupravljanja ali se s tem okoriščal, nisem poneverjal niti si prisvajal, nisem bogat in tega tudi nisem omogočal drugim, nisem sprejemal podkupnine ali jo dajal drugim. Sprejel sem zvrhano mero kazni, ko sem bil izključen iz organizacije, v kateri sem postal to, kar sem, ta me je vzgajala in me tudi onemogočila, na drugi strani pa je nekaterim dovoljeno, da počno mnogo hujše prekrške, pa se jih ne obravnava, za kar je primer izigravanje kolektiva in organov upravljanja v cestnem podjetju na včerajšnji seji.

Tovarišice in tovariši, ne vem, če sem uspel opisati glavni vzrok mojega odstopa, toda čutil sem dolžnost, da vam to povem, posebno še zato, ker bi se rad rešil vsega, kar je v zvezi s tem podjetjem, in ker bi rad, da se ne bi našel kdo, ki bi valil krivdo za neuspehe in za sedanje stanje, oziroma za vse, kar se bo dogajalo v tem podjetju, name.

Prosim vas, da me razrešite, predstavnike oblasti pa, da mi omogočijo nadaljnje normalno delo na področju, za katerega sem usposobljen, ker še želim delati in ustvarjati v splošno korist. Menim, da imam enako pravico do dela, za katerega izpolnjujem pogoje, in da nima nihče pravice, da me pri tem onemogoča. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Ker je odprta razprava, prosim, če želi še kdo razpravljati o primeru odstopa tovariša Staneta Divjaka. Tovariš Anton Zimšek, prosim!

Anton Zimšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ker so tovariši iz izvršnega odbora Socialistične zveze občinske organizacije v Celju, ne glede na sporočilo v včerajšnjem časopisu, predvidevali to razpravo tovariša Staneta Divjaka, so me kot člana Socialistične zveze in kot poslanca zadolžili, da o tem primeru povem nekaj besed.

Mislim, da bi bilo prav, da v začetku osvetlim vsaj nekatere dogodke, ki so se odvijali od takrat, ko je bil tovariš Stane Divjak izključen iz Zveze komunistov in ko je potem tudi odstopil z mesta direktorja.

Ne bi šel v tako podrobno obravnavo in razpravo, kot je to naredil tovariš Stane Divjak, pač pa bi poskušal biti bolj ilustrativen in pokazati, kako se je reševal ta problem in kakšna je bila pri tem zavzetost ene in druge strani.

Danes se tudi ne bi spuščal v vse razloge, zakaj je bil tovariš Divjak izključen iz Zveze komunistov. Glede materialne odgovornosti raziskujejo stvari pristojni organi in bo o tem povedalo svoje mnenje sodišče, zato seveda ne želim in ne morem prav nobene stvari prejudicirati.

Glede na njegove idejnopolitične in moralnopolitične odgovornosti je komite soglasno ocenil, po temeljiti obravnavi in delu posebne komisije, kateri sem v tem času jaz predsedoval, da so moralnopolitični in idejnopolitični prestopki

tovariša Divjaka takšni, da zaslužijo izključitev iz Zveze komunistov. Menim, da ni namen današnje razprave, da ocenjujemo, analiziramo ali dajemo svoje mnenje o tej odločitvi občinske konference Zveze komunistov Celje.

Ko je bil tovariš Divjak izključen, je bil kljub temu, da so se odnosi pred izključitvijo precej zaostrili, organiziran poseben razgovor z njim pri medobčinskem sekretarju Zveze komunistov za celjsko regijo, na katerem je bil navzoč razen tovariša Divjaka in medobčinskega sekretarja, tudi sekretar občinskega komiteja iz Celja, tovariš Seničar in predsednik izvršnega odbora Socialistične zveze tovariš Janko Ževart.

Ta razgovor je bil organiziran na medobčinski ravni prav zaradi tega, da bi se zagotovila objektivnost in nepristranskost in tudi primeren človeški odnos pri reševanju tega sicer zelo težkega problema v cestnem podjetju, ki pa je bil danes pred vami seveda zelo enostransko osvetljen. Povsem drugače govorita poročilo in razprava za sejo komiteja in s seje komiteja.

Na tem razgovoru je bilo domenjeno, kako naj bi potekale stvari naprej, med drugim tudi glede poslanskega mandata. Jasno je bilo povedano, da sta tu dve možnosti. Možnost formalnega odpoklica, za katerega so menili družbeno-politični forumi v Celju, da ga je potrebno nedvomno izpeljati, oziroma možnost odstopa samega tovariša Divjaka. Razumljivo je, da bi bil postopek za odpoklic po svoje dolgotrajen, po drugi strani pa tudi za tovariša Divjaka boleč, prinesel pa bi tudi dodatne probleme in škodo za kolektiv cestnega podjetja. Zaradi tega je bilo takrat soglasno dogovorjeno, da bo tovariš Divjak, takoj ko se razrešijo nekatere stvari v podjetju, med njimi je imel tudi sam precej velike materialne zahteve, dal odstopno izjavo. Za to se je zavezal.

Moram reči, da tudi potem, ko se je v podjetju vse uredilo, tovariš Divjak ni dal odstopne izjave kot je bilo dogovorjeno, pač pa je 4. januarja pisal občinski konferenci Socialistične zveze naslednje pismo:

»Sporočam vam, da sem spremenil zaposlitev in s tem tudi volilno enoto, v kateri sem bil izvoljen za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije. Prosim, sporočite mi, ali zahteva volilna enota, da prosim za razrešitev, posebno še iz razloga, ker je to zadnje leto v mandatni dobi.«

Tovariši iz Socalistične zveze so mu odgovorili:

»V zvezi s tvojim pismom z dne 4. 1. 1973 smo te prek žene zaprosili za ustni razgovor o vsebini tvojega pisma. Ker se vse do danes,« to so pisali 12. 1., »na razgovor nisi oglasil, ti na tvoje vprašanje, kakšno je stališče volilne enote do odpoklica poslanskega mandata, odgovarjamo, da v skladu z zakonom lahko da tako mnenje volilna enota po opravljenem postopku v smislu zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije, Uradni list SRS, št. 5/69. Če želiš v tem smislu odgovor, smo dolžni sprožiti postopek za odpoklic. S tem v zvezi bi te opozorili na sklep občinskega komiteja ZKS na seji dne 30. 9. 1972. Znano pa ti je tudi, da si na razgovoru, ki je bil sklican na pobudo sekretarja medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije za celjsko regijo izjavil, da boš takoj, ko ti bo prenehalo delovno razmerje, dal vlogo za razrešitev poslanske dolžnosti. Vse doslej smo računali, da boš spoštoval dogovor, katerega si v določenem smislu tudi sam predlagal, zato občinska konferenca Socialistične zveze doslej ni sprožila nobene iniciative za odpoklic. Želimo vedeti, ali boš v resnici spoštoval citirani dogovor, zato te prosimo, da nam svoje stališče sporočiš pismeno ali ustno najkasneje do 17. 1. 1973.«

Dne 18. 1. 1973 je tovariš Divjak telefonično sporočil tovarišu Ževartu, da se je med sejo gospodarskega zbora posvetoval s predsednikom zbora

tovarišem Boletom o odpovedi in da mu je svetoval, da da pismeno odpoved prek mandatno-imunitetne komisije, češ da bo v tem smislu tudi ravnal. Pozneje se je izkazalo, vsaj po zagotovilu tovariša Ževarta, da tovariš Divjak s tovarišem Boletom ni govoril v tem smislu, oziroma v tej zvezi. Ne bi vas hotel še naprej nadlegovati z vsemi dogodki. Sami lahko presodite o resnosti in neresnosti cele situacije, ki se je sedaj spletla okoli tega odstopa.

Ko sta tovariš Ževart in tovariš Divjak ponovno po telefonu stopila v stik zaradi odstopa, je tovariš Divjak zagotovil, da bo takoj dal odstopno izjavo republiški skupščini, da pa bo poslal kopijo tega dopisa Socialistični zvezi. Tovariši na Socialistični zvezi so res dobili 8. ali 9. 2. 1973 naslednje pismo:

»Spoštovani tovariš predsednik! (Tu je mišljen tovariš Bole.) Sporočam vam, da sem prekinil delovno razmerje v cestnem podjetju Celje in s tem tudi spremenil osnovno volilno enoto, v kateri sem bil izvoljen za poslanca. Zaposlen sem v Gorenju Velenje od 3. 1. letos. S to spremembo bo ovirano normalno poslansko delo, zato prosim za razrešitev.«

Original tega dopisa je tovariš Divjak vrgel v koš, tovarišu Boletu pa naslovil naslednje pismo 8. 2., to je en dan za tem:

»Sporočam vam, da sem prekinil delovno razmerje v cestnem podjetju Celje, ter se zaposlil v Gorenju Velenje. Vodstvo Gorenja mi nudi vse pogoje in daje možnost, da še vnaprej opravljam poslanske obveznosti v osnovni volilni enoti in v skupščini SR Slovenije ter njenih organih. Prosim, presodite in odločite, ali naj ostanem poslanec gospodarskega zbora še naprej. Prosim, da me o svoji odločitvi obvestite. S spoštovanjem Stane Divjak.«

V izigravanju in neresnem medsebojnem odnosu so se stvari odvijale že prej, kot vidite pa se odvijajo še danes.

Želel bi povedati še naslednje. O včerajšnji seji delavskega sveta, tovarišice in tovariši, še zdaleč nisem tako natančno obveščen kot tovariš Divjak. Prepričan sem, da tovariš Divjak ni bil na tej seji delavskega sveta, vendar je, kot vidimo, od točke do točke seznanjen s tem, kako so se stvari odvijale v cestnem podjetju. Ne bi vas rad še naprej zadrževal s političnimi ocenami iz Celja, vendar se ve, da se rovarjenje v cestnem podjetju nadaljuje in da je pri tem neposredna povezava resnično zelo dobra. Človek bi lahko celo sklepal, da je zapisniško natančna.

Zaradi tega mislim, da moramo danes jasno videti dve stvari. V Celju imamo vse legalne državne in družbenopolitične institucije, ki bodo vsebinski del tega problema normalno razčistile. Če v Celju niso dane možnosti za tako normalno in pravično razčiščenje stvari, ne na sodišču, ne v družbenopolitičnih organizacijah, imamo prizivne stopnje, imamo centralni komite, imamo sodišča višjih stopenj in podobno, tako da resnično ne vidim razloga, da se danes v gospodarskem zboru pogovarjamo o vsebinski plati. V tem smislu tudi ne vidim prav nobene potrebe, da bi to zamotano problematiko cestnega podjetja zdaj ob odstopni izjavi prenašali in s tem obremenjevali gospodarski zbor. Prav gotovo ima tovariš Divjak kot občan vse pravice in možnosti, od legalnega zastopanja prek odvetnika in tudi druge, da primerno ščiti svoje interese in brani svojo pravico, vendar ne tako, o tem sem prepričan, kot je to danes storil pred gospodarskim zborom.

Razen tega moram opozoriti tudi na to, da je tovariš Divjak za cestno podjetje občan kot vsi drugi, da pa sta zanimiva njegovo mnenje o kadrovskih rešitvah v cestnem podjetju in njegov odnos do reševanja problemov, ne glede na politično oceno njegovega vmešavanja v notranje zadeve cestnega podjetja

že po odhodu, se ga imenovanje novega direktorja res nič ne tiče. Zato bi tudi jaz s tega mesta njega prosil, naj že enkrat dovoli, da se ljudje v cestnem podjetju med sabo človeško dogovorijo in zmenijo, da bi tako po njegovem odhodu nemogoči odnosi prenehali. To bi ob tej priložnosti še posebej prosil.

O odstopu pa mislim, da je prav, da se ga izpelje tako, kot je to predlagala mandatno-imunitetna komisija, saj menim, da bi to bila, kljub vsem neprijetnostim in zapetljajem še vedno najprimernejša rešitev. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Predlagam, da to razpravo zaključimo. Če ni več vprašanj v zvezi s tem, mi dovolite, da tudi sam spregovorim nekaj besed.

Kar se formalne plati tiče, naj opozorim, da je tovariš Divjak dal svojo odstopno izjavo. To odstopno izjavo je obravnavala mandatno-imunitetna komisija in ugotovila, v skladu s tretjim odstavkom 15. člena poslovnika gospodarskega zbora, da z današnjim dnem preneha mandat poslancu gospodarskega zbora tovarišu Stanetu Divjaku. To pomeni, da, ko je nastopil tov. Divjak, dejansko ni bil več poslanec. Vendar je to najmanj pomembno pri vsej stvari. Zato mi dovolite nekaj besed o vsebini tega vprašanja.

Predvsem moram opozoriti, da je izkoriščanje skupščinske govornice za kritiko določenih institucij, političnih, sodnih itd., nesprejemljiv način dela. V zvezi s tem menim, da je bil nastop tovariša Divjaka skrajno nekorekten, saj je skupščinsko govornico izrabil za to, da je začel polemiko s tistimi institucijami, ki ugotavljajo materialno plat celotnega problema. To je eno. Nadalje menim, na to je že tovariš Zimšek opozoril, da je tovariš Divjak imel odprte vse možnosti, da uredi tisto, za kar meni, da je do njega krivično, bodisi glede materialnih obtožb, bodisi glede odnosa, ki so ga imele politične organizacije v Celju. To pomeni, da je to njihov problem in da je njegova dolžnost, da te stvari razčiščuje z institucijami, ki so za to pristojne. Če meni, da njihove rešitve ne zadovoljujejo, da mu delajo krivico in podobno, pa imajo vse te institucije svojo prizivno stopnjo in razne arbitraže, ki omogočajo vsakemu, da se pritoži.

Prav tako mislim, da je skrajno nesprejemljiv način, da se skupščinska govornica uporablja za razpravo z delavskim svetom o njegovem odločanju in o njegovem delu. Pri tem ni pomembno, ali je bila seja včeraj ali predvčerajšnjim, temveč predvsem to, da je nesprejemljiv način, da se s skupščinske govornice komunicira z organom upravljanja.

Na koncu, da ne bi stvari zavlačevali, še nekaj besed o odstopu oziroma postopku odstopa. Tovariš Divjak je prišel k meni na ustni posvet. Rekel sem mu, da sicer nisem pristojen za to, da mu pa svetujem, da da glede na situacijo, v kateri se nahaja, in glede na stališča političnih organizacij v Celju ostavko, saj je tudi menjal delovno mesto. Zato naj si uredi postopek svojega odstopa in da odstopno izjavo mandatno-imunitetni komisiji. Kako so potovali dopisi, ki jih je tovariš Zimšek tu prebral, že veste.

Še enkrat moram poudariti, da je nesprejemljiv način, da se skupščinska tribuna oziroma skupščinska zbornica izkorišča za določena obračunavanja bodisi z osebami, bodisi z grupami oseb, bodisi z organi upravljanja ali s političnimi forumi, saj so za to nedvomno druge poti. Za izjavo, ki jo je tovariš Stane Divjak tu dal, bo sam nosil odgovornost, saj so bile dane javno. Seveda se ne morem spuščati v to, v kolikšni meri so točne. Izjave so bile dane javno, zato bo sam nosil polno odgovornost in posledice.

Predlagam zboru, da to točko dnevnega reda zaključimo. Želi še kdo v zvezi s tem razpravljati? (Ne.) Če ne, zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajam na 4. točko dnevnega reda, to je na poslanska vprašanja.

Poslanec Franc Petauer je med obema sejama postavil izvršnemu svetu poslansko vprašanje. Poslancu bo odgovoril tovariš Jože Tepina, namestnik sekretarja za finance.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Poslanec gospodarskega zbora Franc Petauer je postavil vprašanje, ali je izvršni svet seznanjen s prakso gospodarskih sodišč, ki priznavajo uporabnikom zamudne obresti le v razponu, ki je veljal do prenehanja veljavnosti odredbe o zamudnih obrestih.

Poslanec nadalje vprašuje, ali je izvršni svet kaj ukrepal, oziroma če ni, kaj bo ukrenil, da se odpravi sedanji anahronizem, saj praksa gospodarskih sodišč spodbuja dolžnike, da zavlačujejo plačila.

Odgovor: Izvršnemu svetu je znano, da je vrhovno gospodarsko sodišče v Beogradu na obči seji dne 26. in 27. decembra 1972. leta, na pobudo višjega gospodarskega sodišča iz Ljubljane, obravnavalo vprašanje priznavanja višine zamudnih obresti ob dejstvu, da je 9. novembra 1972. leta prenehala veljati odredba zveznega sekretariata za finance o zamudnih obrestih ter da še niso bile predpisane najvišje obrestne stopnje po 58. členu zakona o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 58/71).

Vrhovno gospodarsko sodišče je na obči seji sprejelo sklep, da gospodarska sodišča ne bodo nudila sodnega varstva pogodbam v tistem delu, kjer so predvidene obresti višje od 12 %, ne glede na njihovo obliko (redna, zamudna, kazenska, udeležba pri dobičku, proviziji itd.). Če višina obresti ni dogovorjena, se bo uporabljala obrestna stopnja v višini 8 %. Zavedajoč se začasnosti take odločitve, je vrhovno gospodarsko sodišče poudarilo, da bo vodilo tako prakso, dokler ne bo dosežen družbeni dogovor o višini obrestnih stopenj, ki jih bodo uporabljale gospodarske organizacije v medsebojnih dolžniških odnosih in banke, za odobrene kredite oziroma, dokler o tem ne bo sprejet poseben predpis.

S tem svojim sklepom je sodišče seznanilo združenje bank, zvezno gospodarsko zbornico, zvezno skupščino in zvezni sekretariat za finance. Posebej moramo poudarjati, da je bila omenjena odredba zveznega sekretarja za finance sprejeta leta 1957 na podlagi smernic družbenega plana ter da bi morala biti že leta 1965 uskladena z ustavo. V postopku usklajevanja z ustavnimi amandmaji je bila odredba le iz formalnih razlogov razveljavljena na podlagi drugega odstavka 20. člena ustavnega zakona za izvedbo zveznih ustavnih amandmajev.

Izvršni svet meni, da je za plačilni promet na enotnem jugoslovanskem trgu velikega pomena vprašanje, v kakšni višini se smejo v bodoče določiti zamudne obresti med gospodarskimi organizacijami in kakšna je najvišja mera zamudnih obresti v primerih, kadar njihova višina med strankami ni bila dogovorjena. Zato izvršni svet podpira iniciative za sklenitev družbenega dogovora o višini obrestnih stopenj in se bo pri zveznem izvršnem svetu zavzel, da bi se omenjeno vprašanje, ki je v zveznih organih že v fazi razčiščevanja, čimprej rešilo.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Petauer, slišali ste odgovor predstavnika sekretariata za finance. Ste z odgovorom zadovoljni? (Da.) Hvala!

Poslanec Ferdo Papič je v času, ko je bila že sklicana današnja seja, postavil izvršnemu svetu pismeno poslansko vprašanje z željo, da prejme odgovor že na današnji seji zbora. Glede na to, da še ni potekel s poslovnikom določen čas, v katerem je izvršni svet dolžan odgovoriti na poslansko vprašanje, in glede na to, da še ni mogel pripraviti odgovora, nam je bilo sporočeno, da bo poslanec dobil pismeni odgovor.

Tovariš Papič, ali se strinjate s to rešitvijo? Ker je bilo poslansko vprašanje postavljeno šele včeraj oziroma predvčerajšnjim, bo izvršni svet dal v roku 7 dni pismeni odgovor. Tovariš Ferdo Papič, se s tem strinja.

Kdo želi postaviti novo poslansko vprašanje? Prosim, tovariš Janez Miklavc!

Janez Miklavc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Želel bi v zvezi z zakonom o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 navesti nekaj problemov in postaviti vprašanja.

1. Postavljam vprašanje republiškemu sekretariatu za finance, kako naj se izvaja 6. člen zakona v praksi? Ali se bodo pri 6. členu upoštevali dejanski dohodki v celoti, pod pogojem, da so v skladu z vsebino samoupravnih sporazumov — to je ena varianta — ali pa bo potrebno za potrebe obračuna davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela predložiti poseben predračun?

2. Kako naj se v prihodnje obravnavajo izplačila kilometrin, glede na razhajanje stališč zveznega izvršnega sveta (Uradni list SFRJ, št. 12/73) in republiškega zakona, ki sem ga citiral.

V praksi se namreč pojavljajo različna tolmačenja, v nekaterih organizacijah pa tudi že konkretni primeri odpravljanja terenskega in operativnega dela, ker ljudje v nekaterih poklicih ne vedo, kako obračunavati stroške.

S tem v zvezi bi prosil predstavnike sekretariata za avtentično mnenje oziroma nasvet, po katerem predpisu naj se delovne organizacije ravnajo.

3. Procedura vrste novih republiških in zveznih predpisov, ki veljajo za letošnje leto in ki se nanašajo na obračun prispevkov in v zvezi s tem na vodenje evidence in predkazila prispevkov in davkov pristojnim družbenopolitičnim in drugim skupnostim, je zelo zapletena. To zahteva v temeljnih organizacijah združenega dela dodatno režijsko administrativno delo, povzroča pa tudi dodatne stroške. Vse to je v nasprotju s proklamiranimi načeli racionalnega poslovanja in s stabilizacijskimi ukrepi.

S tem v zvezi prosim za odgovor na naslednje vprašanje: Ali je o teh problemih republiški sekretariat obveščen, mislim na probleme, ki se pojavljajo v delovnih organizacijah, in ali republiški sekretariat pripravlja kakšne predloge za poenostavitev obračunskih postopkov in s tem v zvezi tudi za znižanje osnovnih stroškov v temeljnih organizacijah združenega dela?

Za vsa tri vprašanja bi prosil pismeni odgovor, če je mogoče do prihodnje seje.

Predsednik Tone Bole: Poslansko vprašanje bo postavil tovariš Stojan Makovec.

Stojan Makovec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Poslansko vprašanje bom pojasnil s primerom, ki se utegne zgoditi tudi drugod. Na območju Vipavske doline se je v zimskem času 1972. leta pojavila večja čreda ovc. Ovce so vodili pastirji. Letos se je to ponovilo, in sicer so prišle tri

skupine, tako da je bilo najmanj 500 ovc. Seveda so občani, predvsem kmetijski proizvajalci, negodovali, saj se ovce niso držale meja in so se pasle po vinogradih, travnikih in tudi po posejanih površinah.

Občinska skupščina Ajdovščina je to zadevo obravnavala in sprejela odlok o prepovedi paše, pastirji pa se tega niso držali in so pasli ovce vse do nedavnega. Prepričal sem se, da se je delala škoda. Ponekod so občani preganjali pastirje, drugod so jih pustili; pastirji pa so večkrat zagrozili, bili so oboroženi, da, če bo kdo kaj iskal, jo bo lahko tudi skupil. Glede na to, da se občani sprašujejo, ali bo do tega prišlo tudi vnaprej, vprašujem izvršni svet, ali so kakšne možnosti, da bi to preprečili. Občani se namreč ne želijo prepirati s temi ljudmi, saj končno nihče noče tvegati, mogoče tudi svojega življenja.

Predsednik Tone Bole: Kdo še želi postaviti poslansko vprašanje? Tovariš Prinčič, prosim!

Egon Prinčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ponoči 8. marca 1973 je zaradi neurja nasedla v portoroškem zalivu ob savudrijski obali italijanska ladja »Nonoungo«. Čeprav je od takrat preteklo že tri tedne in čeprav je velika nevarnost, da pride do hujše nesreče zaradi obrnitve ladje, to je do izliva preostalih goriv in olja ter s tem do onesnaženja morja in obale, še do danes ni prišlo do reševanja nasedle ladje.

Zaradi možnosti onesnaženja morja in obale, ker so blizu turistični centri in ker je pred nami turistična sezona, obstaja nevarnost velike gospodarske pa tudi ekološke škode.

V zvezi s tem sprašujem izvršni svet in republiški sekretariat za gospodarstvo, kaj je bilo narejeno, da bi se ladja takoj rešila. Še posebej sprašujem, kako bo ukrepal izvršni svet, da bi bila večja učinkovitost reševanja ob podobnih morebitnih primerih v prihodnje, ter kako bo dosegel potrebno koordinacijo s hrvaškimi pomorskimi organi.

Verjetno bo potrebno za zagotovitev varstva okolja in za večjo učinkovitost v prihodnje spremeniti ali dopolniti tudi veljavne pomorske predpise. V zvezi s tem sprašujem tudi, ali izvršni svet o tem razmišlja. Hvala.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Prinčič, verjetno zahtevaš odgovor na prihodnji seji?

Egon Prinčič: Odgovor da, primer pa naj se začne reševati takoj.

Predsednik Tone Bole: Besedo ima tovariš Franc Petauer.

Franc Petauer: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Vprašanje v zvezi z obračunavanjem kilometrin in knjiženjem v materialne stroške je bilo že postavljeno. Ker je to vprašanje precej pereče in obstaja določena pravna nejasnost — zakon je stopil v veljavo 9. marca — s tem pa ni razveljavil prejšnjih predpisov, bi prosil, če lahko da predstavnik izvršnega sveta že danes določena pojasnila, saj sklepamo, da je izvršni svet po svojem predstavniku sodeloval pri oblikovanju takšnega predpisa. Če to ni mogoče, potem prosim, če se poslanec, ki je postavil vprašanje, strinja, da naj izvršni svet čim prej da odgovor in nam ta odgovor tudi pismeno posreduje, saj smo prav gotovo

vsi poslanci gospodarskega zbora neposredno zainteresirani za čimprejšnjo razjasnitev te negotovosti. Hvala lepa!

Predsednik Tone Bole: Besedo ima poslanec Žarko Žigon.

Žarko Žigon: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V zvezi z obračunavanjem kilometrine sem hotel postaviti dodatno vprašanje. Menim, da bi bilo koristno, da bi vsi tisti, ki o tem vprašanju razmišljajo in ki pripravljajo razne uredbe in odloke, vedeli tudi za tale pojav, ki pa najbrž ni posledica omenjenega odloka zveznega izvršnega sveta, temveč že prejšnje omejitve kilometrine na 90 par, ki je bila dosežena na podlagi samoupravnih sporazumov. V zadnjem času namreč vidimo, da mnoga akumulativna in velika podjetja spet naročajo veliko število službenih avtomobilov, če se vprašamo zakaj, verjetno zato, ker se njihovi delavci zaradi omejene oziroma dogovorjene višine kilometrine niso hoteli več voziti s svojimi lastnimi vozili. Kaj bodo lahko storila šibka podjetja, kaj tisti posamezniki, ki so vezani pri svojem delu na prevoz, ali bo njihovo delo zaradi tega trpelo. S tem dopolnjujem, če dovoli tovariš Miklavc, njegovo vprašanje. To ni tako enostavno, kakor morda zgleda. Vprašanja ne postavljam, temveč le dopolnjujem.

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo postaviti poslansko vprašanje? Prosim!

Ladislav Ivanec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Predlagal bi izvršnemu svetu, da pri odgovoru tovarišu poslancu, ki je postavil vprašanje v zvezi s čredami ovac, oceni to vprašanje tudi z epidemiološkega stališča, se pravi glede prenašanja nalezljivih bolezni. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo postaviti poslansko vprašanje? Če ne, dovolite, da zaključim to točko s predlogom oziroma zahtevo, ki je bila postavljena, da naj predstavnik izvršnega sveta odgovori na vprašanje o kilometrinah.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, odgovor bomo dali pismeno; kot obvestilo pa bi rad povedal tole, vendar ne kot odgovor izvršnega sveta.

Glede kilometrin je bilo več vprašanj. Moram reči, da nam ni znano, da bi katerikoli organ iz republike pri tem sodeloval. V tej zvezi je izvršni svet sklenil, da se pošlje opozorilo zveznim organom, ki so pristojni za pripravo takšnega odloka o nastalem problemu, in hkrati predlaga, da se pri obračunavanju kilometrin upošteva družbeni dogovor oziroma samoupravni sporazum, če je le-ta v republiki sklenjen. Trenutno stanje je takšno, da odlok velja. Ta odlok dopušča plačevanje stroškov v višini, ki jih terjajo javna prevozna sredstva.

Kot mi je znano, je pri sestavi odloka sodelovala tudi zvezna gospodarska zbornica, ki je opozorila na problem, ki bo nastal zlasti v republikah, kjer obstaja družbeni dogovor o višni kilometrine. Končno, glede na ustna vprašanja oziroma telefonska vprašanja, kot mi je znano, se v zveznem sekretariatu za finance pripravlja popravek tega odloka v smislu predloga, ki ga je predlagal naš izvršni svet.

Predsednik Tone Bole: Prehajam na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom mesta Ljubljane v SR Sloveniji.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli besedilo predloga ustavnega zakona, ki ga je pripravila skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja.

Obveščam zbor, da sem medtem prejel od predsednika republiškega zbora sklep, s katerim je republiški zbor na današnji seji določil predlog ustavnega zakona v besedilu, kot ga je predložila skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja.

Želi kdo od poslancev besedo k predlogu ustavnega zakona? Ugotavljam, da nihče. Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Sprejme se predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljane v SR Sloveniji v besedilu, kot ga je določil republiški zbor skupščine SR Slovenije.

2. O tem se obvestijo drugi zbori skupščine SR Slovenije.

Dajem predlog sklepa na glasovanje. Kdor je za predlog sklepa, naj prosim glasuje! (Večina poslancev glasuje za.) Kdo je proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet z večino glasov.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

Gospodarski zbor je na svoji zadnji seji že obravnaval ta predlog zakona, vendar je po končani obravnavi sklenil, da sprejme predlog zakona kot zakonski osnutek ter da naj izvršni svet pripravi nov predlog zakona, v katerem naj upošteva pripombe odbora za finance in razpravo na seji zbora.

Hkrati obveščam zbor, da je republiški zbor medtem predlog zakona že sprejel.

Ugotavljam, da izvršni svet ni predložil novega besedila k predlogu zakona, temveč nas je pismeno obvestil, da naj gospodarski zbor zakonski predlog obravnava v besedilu, v kakršnem ga je sprejel republiški zbor.

Skladno s tem predlogom izvršnega sveta smo uvrstili predlog zakona na dnevni red in vam razen tega posredovali pismo predsednika republiškega zbora, iz katerega je razvidno besedilo, v kakršnem je predlog zakona sprejel ta zbor. Republiški zbor je namreč sprejel amandmaje k 9. členu in k 9. b členu predloga zakona, in to:

— k 9. členu: črta se druga alinea v besedilu »koksarne in plinarne«;
črta se 8. alinea z besedilom »mestni promet«;

— k 9. b členu: v četrti vrsti se črta beseda »lahko«;

— v peti vrsti se beseda »finance« zamenja z besedo »gospodarstvo«.

Prosim, predstavnika izvršnega sveta, da obrazloži stališče izvršnega sveta oziroma njegov predlog. Obrazložitev bo dal tovariš Ivan Lapajne, namestnik direktorja zavoda za plan. Prosim!

Ivan Lapajne: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši poslanci! Izvršni svet skupščine SR Slovenije daje ponovno v razpravo in sprejem predlog

zakona o dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

Na zadnji seji je bila že dana uvodna obrazložitev, zato bi danes pojasnil le še nekatera dodatna vprašanja. Višina obveznosti gospodarstva v posameznih republikah oziroma avtonomnih pokrajinah je na podlagi zveznega zakona določena z enotno stopnjo 1,94 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva. Glede na to, da so uradni statistični podatki o doseženem družbenem proizvodu družbenega gospodarstva v posamezni republiki oziroma v avtonomni pokrajini znani šele z okoli enoletno zamudo, predvideva zvezni zakon vplačevanje akontacij obveznega posojila, in to po kriterijih, ki so enaki za vse republike in avtonomni pokrajini. Pri tem se upošteva družbeni proizvod družbenega gospodarstva v posamezni republiki oziroma v avtonomni pokrajini, povečan za prenos cen iz prejšnjega leta, in sicer poprečno za vso Jugoslavijo.

Na tej podlagi so posamezne republike in avtonomni pokrajini v letu 1973 zadolžene za naslednje akontacijske obveznosti: Bosna in Hercegovina 543 mio dinarjev, Črna gora 77 mio dinarjev, Hrvatska 1267 mio dinarjev, Makedonija 241 mio dinarjev, Slovenija 796 mio dinarjev, Srbija brez avtonomnih pokrajin 1078 mio dinarjev, Vojvodina 459 mio dinarjev in Kosovo 91 mio dinarjev.

Celotna akontacijska vrednost obveznega posojila vseh republik in avtonomnih pokrajin do sklada znaša v letu 1973 4552 mio dinarjev, v tem pa obveznost SR Slovenije 796 mio dinarjev, ali 17,4 %, kar odgovarja deležu družbenega proizvoda družbenega gospodarstva SR Slovenije v družbenem proizvodu družbenega gospodarstva Jugoslavije.

To pomeni, da je akontacijska obveznost SR Slovenije v letu 1973 za 123 mio dinarjev višja od akontacijske obveznosti v letu 1972, oziroma za 60 milijonov večja od ocenjene končne obveznosti za leto 1973.

Medtem ko celotno obveznost republike oziroma avtonomnih pokrajin opredeljuje zvezni zakon, pa republike in avtonomni pokrajini s svojimi zakoni določajo obveznosti posameznih gospodarskih dejavnosti na svojem območju.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je ob upoštevanju sklepov gospodarskega zbora na 50. seji dne 28. 2. 1973 ponovno podrobno proučil predlog zakona o dopolnitvi zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Pri tem je upošteval, da se je gospodarski zbor v načelu strinjal s predlaganimi izhodišči za zakon. Zato je proučil predvsem možnost morebitnega zmanjšanja števila stopenj, kot jih je predlagal odbor za finance tega zbora. V zvezi s tem je bilo pripravljenih več mogočih variant, katerih analiza pa je pokazala, da se v vseh primerih povečuje obveznost predvsem tistih gospodarskih dejavnosti, ki so že po predlogu zakona sorazmerno močneje obremenjena kot v preteklem letu. Hkrati je upošteval tudi dejstvo, da je večina gospodarskih dejavnosti, ki so vključene v najvišjo stopnjo 3 %, s predlogom zakona sorazmerno največ pridobila oziroma se je njihova obveznost sorazmerno zmanjšala.

Analize raznih mogočih variant so pokazale, da bi združevanje stopenj resno ogrozilo poslovanje nekaterih dejavnosti, zato se je izvršni svet odločil, da ostane pri prvotnem predlogu zakona, s tem da se vključijo amandmaji, ki jih je že sprejel republiški zbor dne 28. 2. 1973. leta. Predlagane stopnje so v poprečju za 15 % nižje kot v letu 1972, ker je rastel poslovni sklad zaradi

revalorizacije osnovnih sredstev na koncu leta 1971 in svoje tekoče dinamike v letu 1972 hitreje od družbenega proizvoda družbenega gospodarstva.

Znižanje stopenj torej ne pomeni manjše obveznosti gospodarstva, ki se zaradi hitrejše rasti družbenega proizvoda v letu 1972 in planirane rasti družbenega proizvoda v letu 1973 povečuje v primerjavi s preteklim letom. Kljub temu pa pomenijo nove, poprečno znižane stopnje, prerazporeditev obveznosti predvsem v korist tistih dejavnosti, ki so imele v letu 1972 najvišje stopnje, oziroma v škodo tistih dejavnosti, ki so v letu 1972 imele nižjo stopnjo, kar je tudi razlog, da izvršni svet vztraja pri prvotnem predlogu stopenj.

Predlagani razmik v stopnji znaša od 1 do 3 % in je torej manjši od razpona v letu 1972, ki je znašal 1 do 4,2 %. Ob upoštevanju vsega navedenega predlagamo, da zbor predlog zakona obravnava in ga tudi sprejme.

Ob tem bi želel obvestiti zbor, da je na zavodu SR Slovenije za planiranje že oblikovana strokovna skupina, ki naj podrobneje prouči celotno problematiko financiranja hitrejšega razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo ter pripravi predloge za obravnavo, in to pred oblikovanjem izhodišč za politiko na tem področju v naslednjem srednjeročnem obdobju. V okviru zveznega zavoda za planiranje se pripravlja analiza izvajanja politike in gospodarskega razvoja manj razvitih območij Jugoslavije, začrtane v srednjeročnem planu za to obdobje. Prav bi bilo, da se z ugotovitvami te analize seznani tudi ta zbor in o tem razpravlja. Analiza bo predvidoma gotova letošnjo jesen.

Predsednik Tone Bole: Skladno s predlogom izvršnega sveta je predlog zakona v besedilu kot ga je sprejel republiški zbor, ponovno obravnaval odbor za finance in predložil pismeno poročilo, v katerem predlaga, da zbor sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je sprejel republiški zbor. Hkrati predlaga amandma k 1. členu, v okviru katerega naj se doda nov 9. c člen.

Prosim poročevalca odbora, če želi še ustno obrazložiti stališče odbora. Besedo ima tovariš Janez Šter.

Janez Šter: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Odbor za finance je na svoji zadnji seji ponovno pretresal vprašanje dopolnitve zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Že na prejšnji seji nismo izpodbijali osnovnih načel, po katerih so bile izračunane obveznosti. Prav tako nismo nasprotovali obveznosti SR Slovenije do teh republik.

Ponovna preračunavanja so pokazala, opravila sta jih zavod za plan in izvršni svet, na podlagi naših pripomb, da smo med seboj preveč raznoliki, da so se med drugim pogoji gospodarjenja za mnoge poslabšali, čeprav so v prvih devetih mesecih lanskega leta dokaj ugodno gospodarili, in da bi razbremenitev, če bi vse stopnje združili, znašala komaj 0,2 %, to je od 3 % na 2,8 %. Zaradi tega je v odboru za finance prevladalo mnenje, da to dejansko ne pomeni mnogo. Zato smo pri ponovni proučitvi vprašanja prišli do sklepa, da predlagamo zboru sprejem predloga zakona v besedilu, kot je bil predložen in kot ga je na zadnji seji republiški zbor že sprejel.

Pač pa smo se v razgovoru s predstavnikom izvršnega sveta dogovorili, da bi bilo prav, da izvršni svet v letošnjem letu, medtem ko bo ta zakon veljal, izkoristi čas in se skuša dogovarjati na ravni federacije, da bi ta problem rešili na popolnoma novih osnovah. Predvsem se ugotavlja, da nekatera naša večja, zlasti združena podjetja, plačujejo v ta sklad tako velike vsote, da bi lahko

s svojimi sredstvi že samostojno nastopile v določenih investicijah v teh republikah. Slišal sem, da recimo Gorenje Velenje plača v ta sklad nad milijardo starih dinarjev letno. Če bi prišlo do spremembe teh odnosov in bi lahko nekatere organizacije same izvažale investicije, menim, da bi tudi pomoč bila bolj učinkovita. Vsekakor bi kazalo iskati rešitve v tej smeri, da bi naši strokovnjaki namesto da odhajajo na zahod, odhajali k manj razvitim, seveda pa bi jih bilo potrebno plačati mimo kriterijev družbenega dogovora.

V imenu odbora prosim poslance, da za letos sprejmemo zakon v besedilu, kot je predložen.

Predsednik Tone Bole: Pred začetkom seje ste prejeli tudi poročilo zakonodajno-pravne komisije. Prosim predstavnika komisije, če želi še ustno obrazložiti stališče komisije. Ne želi.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Stojan Makovec, prosim!

Stojan Makovec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Nikakor nisem proti temu, da se pomaga nerazvitim. Odločno sem za to, da bi se nerazvite republike dvignile na raven vseh jugoslovanskih narodov. V tem smislu podpiram tudi poročevalca odbora za finance, dodal pa bi le to, da bi bilo prav, da bi poslanci vedeli, kako in kam se ta sredstva vlagajo in kakšen učinek je bil s tem dosežen.

Predsednik Tone Bole: Želi še kdo sodelovati v razpravi? (Nihče.)

Tovariši in tovarišice, tudi sam predlagam, da sprejmemo zakon takšen kot je bil predložen z dopolnitvami, ki jih je sprejel republiški zbor in na zadnji seji naš odbor za finance. Ko smo po naši zadnji seji zbora v razgovoru z odgovornimi tovariši na izvršnem svetu poskusili najti rešitev v smislu, kot jo je predlagal naš zbor, smo se ponovno vrnili na tisto izhodišče, ki je bilo predlagano v zakonu. Zato bi kazalo, da danes ta zakon sprejmemo z vsemi zagotovili, ki jih je dal izvršni svet oziroma njegov predstavnik ter da v letošnjem letu poiščemo ustreznejša in kakovostno nova izhodišča za ta zakon.

Zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o amandmaju, ki ga je predložil odbor za finance našega zbora, k 9. c členu. Prosim predstavnika izvršnega sveta za stališče do tega amandmaja. Strinja se.

Prosim za stališče zakonodajno-pravno komisijo. Komisija nima pripomb.

Prehajam na glasovanje o amandmaju k 9. c členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje. (42 poslancev glasuje za.) Kdo je proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 9. c členu sprejet z večino glasov.

Prehajam na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Kdo je proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Prehajam na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu in prometu.

Predlog sklepov in priporočil je predložil skupščini v obravnavo izvršni svet. Gospodarski zbor uvršča obravnavo teh vprašanj na dnevni red kot zainteresirani zbor, glede na to, da sta sicer za sprejem tega akta pristojna republiški in enotni zbor delovnih skupnosti.

Želi predstavnik izvršnega sveta ustno obrazložiti predlog zakona? Želi. Predlog zakona bo obrazložil predstavnik izvršnega sveta, tovariš Borut Šnuderl.

Borut Šnuderl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V preteklih letih so skupščinski organi večkrat razpravljali o informacijah o nočnem delu žena, ki jih je pripravljal republiški sekretariat za delo. Poglavitna kritika skupščinskih teles je bila v tem, da jih samo seznanjamo s stanjem, da pa dejansko na tem področju leta in leta ničesar ne ukrenemo in da kljub določilom zakona in kljub podpisanim konvencijam mednarodne organizacije dela o nočnem delu žena in o nočnem delu mladine, ki smo jih ratificirali že v letu 1955, nočno delo žena v industriji, gradbeništvu in prometu postopoma narašča. Čeprav so v teh razpravah nekateri menili, da nočno delo žena in mladine ni pereče, je vendar tako v skupščini kot tudi v javnosti prevladovala ocena, da ne storimo dovolj in da je potrebno to delo postopno zmanjševati.

Na zahtevo javnosti in skupščinskih organov smo v preteklem letu pristopili k jasnejši opredelitvi odnosa do tega vprašanja in ga začeli reševati. Organizirali smo posvete s strokovnjaki s področja medicine dela, s področja organizacije dela, s strokovnjaki za delovnopravna razmerja in z drugimi, da z vseh stališč strokovno razčistimo vsa nejasna vprašanja. O osnutku prvih stališč in o pristopu smo se posvetovali tudi s predstavniki večjega števila delovnih organizacij, v katerih žene in mladina delajo ponoči.

Prevladovala je ugotovitev, da je mogoče na podlagi sedanje zakonske ureditve pojav omejiti, da pa je za to potrebna sistematično organizirana in dolgotrajna družbena akcija. Večina sodelujočih je že v prvih razpravah zavračala obe skrajnosti, ki sta se občasno pojavljali, in scier, da nočnega dela ni možno zmanjšati zaradi potreb proizvodnje in poslovanja, to je bila ena skrajnost, in druga, da je mogoče in potrebno z odločnimi ukrepi to delo v celoti in takoj odpraviti.

Prva skrajnost po našem mnenju ni v skladu niti s podpisano konvencijo niti z obstoječim zakonom, gotovo pa je tudi močno v nasprotju z nekaterimi osnovnimi načeli naše ureditve in dogovorjene skrbi za zaposlene. Hkrati tudi ne upošteva potrebe, da se z ukrepi na vseh področjih zaščitijo zlasti zaposlene matere, kar je v nacionalnem interesu. Če pa bi čez noč sprejeli administrativne ukrepe, bi gotovo ogrozili materialni položaj in socialno varnost precejšnjega števila zaposlenih žena.

O osnutku predloženih priporočil in sklepov je bila prva razprava v skupščinskih telesih v oktobru lanskega leta. Hkrati s številnimi pripombami k besedilu in k posameznim formulacijam je bila sprejeta osnovna usmeritev, to je, da postopoma bistveno omejimo nočno delo žena in mladine v delovnih organizacijah industrije, v gradbeništvu in prometu, nosilci teh prizadevanj pa so lahko le tisti, ki odločajo o organizaciji dela in o razporejanju na delo in ki so tudi odgovorni za učinkovitost poslovanja. To pa so samoupravljalci sami oziroma pristojni samoupravni organi.

Na podlagi takšnih stališč skupščinskih teles smo v zadnjih mesecih lanskega leta, v sodelovanju s prizadetimi organizacijami, že dobili prve zelo dobre in konkretne programe za postopno zmanjševanje nočnega dela žena in mladine. V nekaterih delovnih organizacijah so po temeljitih razpravah in ustreznih organizacijskih in tehnoloških izboljšavah celo ugotovili, da lahko

nočno delo odpravijo v zelo kratkem času oziroma so ga že tudi odpravili. V celoti pa smo z izboljšanim nadzorstvom odpravili pojave, da delovne organizacije še po preteku dovoljenja prosijo za soglasje in da mesece delajo brez dovoljenja nekaznovane.

Čeprav temeljijo priporočila na naši že sprejeti politiki in na zakonu ter konvencijah, nalagajo delovnim organizacijam zahtevne nove naloge, ki so sicer v duhu navedenih aktov, vendar do sedaj niso bile obvezne. Zato je potrebno, da tudi skupščina s svojimi stališči jasno opredeli odnos do tega vprašanja in podpre prizadevanja zadolženih upravnih organov, sindikatov in zbornice, da se v delovnih organizacijah začnejo oziroma nadaljujejo že začeti procesi.

Velik del delovnih organizacij je pripravljen delati v duhu predloženih priporočil, so pa tudi takšne, kjer niso pripravljeni iskati potrebnih organizacijskih, tehnoloških in drugih izboljšav, in bi jim bilo najljubše, da bi lahko še vnaprej in v nedogled na račun nočnega dela žena in mladine popravljali napake, storjene na področju analize tržišča, pri organizaciji proizvodnje ali drugod, in da bi na ta način zagotavljali konkurenčnost podjetja.

Trend naraščanja nočnega dela žena in mladine se je že ustavil. Naša naloga je, da s svojo aktivnostjo na podlagi sprejetih skupščinskih aktov ta proces nadaljujemo in ga pospešujemo. Pri programih o postopnem zmanjševanju nočnega dela žena in mladine bodo morale sodelovati odgovorne strokovne službe v podjetjih, z vso odgovornostjo jih bodo morale obravnavati tudi politične organizacije, zlasti sindikati in samoupravni organi. Pomembno je, da bodo ti programi realni in konkretni ter da bodo zagotavljali tudi potrebno socialno varnost in stabilnost zaposlenih žena. Z odpravljanjem nočnega dela, ki bi to varnost ogrozilo, ne soglašamo in ga pojmujemo kot prisiljevanje. Dokazovanje takšnih nujnosti je predvsem dokaz nepripravljenosti ali nesposobnosti pristojnih in odgovornih delavcev, da se resno in učinkovito lotijo tega vprašanja.

Seveda pa so materialne možnosti organizacij omejene in so pogosto razlog nočnega dela žena in mladine. Te omejene materialne možnosti je prav gotovo treba upoštevati. Prav zaradi tega se tudi zavzemamo za postopno reševanje problema, seveda pa ni mogoče sprejeti stališča, da so ravno vlaganja v ta namen tista vlaganja, ki jih zaradi pomanjkanja sredstev lahko nenehno prelagamo na kasnejši čas. Hkrati s postopnim odpravljanjem nočnega dela se zavzemamo za boljše zdravstveno in drugo varstvo delavk, ki delajo ponoči, z upoštevanjem nočnega dela kot posebnega delovnega pogoja pri delitvi osebnih dohodkov.

Izvajanje teh priporočil in sklepov se je na nek način začelo še, preden so bila dokončno sprejeta, na podlagi lanskih razprav v skupščini. To izvajanje kaže, da so priporočila lahko tudi učinkovit akt, če jih seveda spremlja ustrezno organizirana in zlasti stalna družbena akcija in če so sprejeta na podlagi predhodnih posvetovanj in dogovarjanj s prizadetimi, to je s tistimi, ki naj bi jih izvajali. Proces se je že začel, potrebna pa bodo stalna prizadevanja samoupravnih organov, gospodarske zbornice, Zveze sindikatov in pristojnih upravnih organov.

Pomembno bo stalno preverjanje učinkovitosti izvajanja sprejetih sklepov in stališč in še zlasti vsakoletna razprava v skupščinskih organih. Pristojni odbori tega zbora so predlog sklepov in stališč podprli. Predlagam, da jih podpre tudi gospodarski zbor kot celoto in s tem pripomore k učinkovitejšemu

varstvu žena in mladine, zaposlene v slovenskih delovnih organizacijah industrije, prometa in gradbeništva.

Amandma zakonodajno-pravne komisije k 5. točki sklepov, ki je rezultat razprave tega zbora, sprejemamo. Hvala.

Predsednik Tone Bole: Predlog priporočil in sklepov sta obravnavala in tudi predložila skupno poročilo odbor za proizvodnjo in blagovni promet in odbor za družbenoekonomske odnose. Želita poročevalca odborov še ustno dopolniti poročilo? Ne želita. Prejeli ste tudi poročilo zakonodajno-pravne komisije.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, zaključujem razpravo in v skladu s predlogom, ki sta ga dala v svojem skupnem poročilu odbor za proizvodnjo in blagovni promet in odbor za družbenoekonomske odnose, predlagam zboru, da sporoči pristojnima zboroma, da se s predlogom priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbenštvu in prometu strinjamo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog priporočil in sklepov.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na obravnavo programa cestnih del za obdobje 1971—1975.

Program cestnih del je predložila skupščini republiška skupnost za ceste, v skladu z določbo 27. člena zakona o javnih cestah, v katerih daje skupščina SR Slovenije soglasje k srednjeročnim programom za vzdrževanje, rekonstrukcijo in gradnjo magistralnih in regionalnih cest ter k programu raziskovalnih del, študij in projektiranju s področja cest.

Uvodno besedo bo imel tovariš Vinko Gobec, predsednik izvršilnega odbora republiške skupnosti za ceste. Prosim.

Vinko Gobec: Cestni sklad SR Slovenije je že leta 1969 pristopil k zbiranju osnov in podatkov za izdelavo osnutka srednjeročnega programa del na cestah I., II. in III. reda za obdobje 1971—1975. Cestna podjetja so dala svoje predloge, prav tako pa tudi večina skupščin občin. Cestni sklad SRS je poenotil te predloge, dodal dela, ki so izhajala iz širšega poznavanja razmer, oziroma dela, ki so odraz kontinuiranosti vlaganja v omrežje cest v Sloveniji.

Osnutek srednjeročnega programa je bil dan v javno razpravo v jeseni 1970. leta in je obsegal le prikaz vrednosti del za redno vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje in poslovanje sklada. Skupna razpoložljiva sredstva so takrat bila 1 168 447 000 dinarjev. Manj razvita območja so bila zajeta v vlaganju v znesku 72 milijonov dinarjev. Ta osnutek programa del pa v javni razpravi ni bil sprejet in je bil cestni sklad zadolžen, da pripravi celotnejši program del, v katerem se bo odražalo celotno gospodarjenje s cestami. V tem obdobju so se začele tudi priprave za spremembo zakona o javnih cestah SR Slovenije in prekategorizacija cest. Iz tega je sledilo, da je cestni sklad, oziroma zdaj strokovna služba, pristopil k ponovnemu zbiranju gradiva in se tudi sam v še večji meri seznanjal s široko problematiko in stanjem cest, imel dogovore s posameznimi skupščinami občin in sproti beležil pripombe ter sugestije. Po dokončnem sprejetju zakona o javnih cestah in prekategorizacije regionalnih cest je strokovna služba republiške skupnosti za ceste začela izdelovati osnutek programa

del za obdobje 1971—1975, vzporedno s tem pa so se v letu 1972 nadaljevali razgovori v posameznih občinah.

O delovnem osnutku tega programa je strokovna služba razpravljala z vsemi predstavniki cestnih podjetij v SR Sloveniji. Na podlagi sklepa upravnega odbora cestnega sklada, ki je potrdil globalne pokazovalce o razpoložljivih sredstvih, je strokovna služba izdelala v avgustu 1972. leta dokončni osnutek srednjeročnega programa del za obdobje 1971—1975. Ta osnutek smo posredovali vsem skupščinam občin s prošnjo, da nam pošljejo pripombe in da skupaj pripravimo regionalne posvete, kjer bi posamezne pripombe uskladili. Svoje pripombe je poslalo 49 občin, prav tako pa so bili opravljeni regionalni posveti, in sicer: ljubljanska regija 13. 10. 1972 v Kamniku, celjska regija 30. 10. 1972 v Šmarju, koroška regija in pa nadregija 14. 11. 1972 v Ravnah, obalna regija 15. 11. 1972 v Kopu in severovzhodna regija 23. 11. 1972 v Mariboru.

Pripombe, ki so bile dane k temu osnutku, so imele v grobih obrisih tele značilnosti:

1. K programu in dinamiki gradenj avtocest v tem obdobju ni bilo pripomb.
2. K delu vzdrževalne službe in poslovanju sklada ni bilo pripomb.
3. Vse pripombe so bile dane v investicijskem vzdrževanju magistralnih in regionalnih cest. Vsi so v načelu soglašali s predloženim osnutkom programa del in velika večina je pozdravila spremenjene pristope k izdelavi tega programa, v katerem so se odražale najnujnejše potrebe. Večina pripomb pa je vsebovala predloge in želje, da se v program vključijo dodatni cestni potezi.

Strokovna služba je vse pripombe obdelala po enotnem ključu ter ugotovila, da potrebujemo za vsa ta dodatna dela najmanj 700 milijonov dinarjev. Če bi po tem ključu upoštevali dela in odseke, ki jih pripombe niso vsebovale, so pa nujni, bi potrebovali še najmanj 1 400 000 tisoč dinarjev; pri tem ne upoštevamo potreb širše dinamike in gradnje avtocest.

Pripomniti moramo, da predstavlja predloženi program del za obdobje 1971—1975 del celotno zamišljenega načrta ureditve republiške cestne mreže v dolgoročnem obdobju 1971—1985. Vodilo temu dolgoročnemu programu je poleg kompleksne ureditve cestnih povezav znotraj Slovenije, da bi se omogočil hitrejši policentrični razvoj, tudi reševanje magistralnih povezav s sosednjo republiko oziroma z mejnimi državami. Ta program nedvomno zahteva določeno povečanje že obstoječih finančnih virov in tudi pritegnitev še drugih možnih virov financiranja, na primer javno ljudsko posojilo in drugo. Prepričani smo o uspešnosti takšne zamisli, saj je Slovenija že z vsemi svojimi dosedanjimi ukrepi, zlasti pa s stališči v letošnjem letu, izpričala veliko pripravljenost za aktivnejše reševanje tega slovenskega vprašanja. To dokazuje med drugim tudi to, da v letošnjem letu 100 % sredstev dopolnilnega prometnega davka od prodaje bencina ostaja cestni skupnosti. Tako Slovenija že danes prispeva od cene bencina 1,2 dinarja za potrebe cest.

Ob predloženem programu, ki je v prilogi, pa obstaja na mejnih področjih še nekaj večjih cestnih problemov, katerih ni bilo mogoče konkretizirati v tej prilogi. Republiška skupnost za ceste bo reševanje teh problemov urejala s vsakoletnimi finančnimi načrti. Zato tudi predlagamo gospodarskemu zboru, da v predloženi program cestnih del za obdobje 1971—1975 vključi v točki 4.22 kot zadnji odstavek naslednji amandma. Ta amandma ste prejeli z gradivom. Amandma se glasi: »Republiška skupnost za ceste bo v tem srednjeročnem obdobju vsako leto porabila ustrezna sredstva za modernizacijo tistih cestnih

povezav, ki so posebej pomembne za razvijanja gospodarskih in drugih stikov s sosednjimi območji v interesu obmejnega prebivalstva.«

Z osnutkom programa, pripombami skupščin in zadnjimi ugotovitvami je strokovna služba seznanila izvršilni odbor skupnosti za ceste, ki je o gradivu razpravljal in sprejel sklep, da se osnutek programa potrdi, da pa se dopušča možnost dodatnih pripomb posameznih skupščin, ki se lahko upoštevajo le, če ponovni regionalni posveti ugotovijo, da je to smotrno in potrebno ter da je v okviru sredstev, ki so predvidena za posamezna dela na področju posamezne regije.

Tako so bili ponovni regionalni posveti: gorenjska regija 18. 12. 1972 v Kranju, primorska regija 18. 12. 1972 v Kopru, celjska regija 19. 12. 1972 v Žalcu, goriška regija 12. 12. 1972 v Novi Gorici, dolenjska regija 12. 12. 1972 v Trebnjem in severovzhodna regija 21. 12. 1972 v Mariboru. Posveta ljubljanske regije ni bilo, ker je bilo njeno stališče od posveta v Kamniku nespremenjeno. Na navedenih regionalnih posvetih so sodelovali člani skupščine republiške skupnosti za ceste, predstavniki pristojnih občin, cestnih podjetij, družbenopolitičnih organov in predstavniki organizacij, katerih dejavnost je vezana neposredno na cestno gospodarstvo.

Na navedenih posvetih so bile upoštevane samo manjše spremembe in dopolnitve. Tako dopolnjeni osnutek programa je bil v decembru 1972. leta posredovan članom skupščine skupnosti za ceste, ki so predloženi program na svoji seji 25. 12. 1972 tudi soglasno sprejeli. Ob tem so sprejeli sklep, da se ta srednjeročni program za obdobje 1971—1975 posreduje republiški skupščini. Osnova programa je besedni del, ki naj prikaže problematiko in politiko vlaganj za obdobje 1971—1975, v prilogi pa posamezne cestne poteze, kjer se ta politika odraža.

Skupščina republiške skupnosti za ceste je na omenjeni seji ob soglasnem sprejetju programa ugotovila, da za normalni razvoj cestnega omrežja v tem obdobju primanjkuje najmanj 1 400 000 000 dinarjev. Zato je ponovno zahtevala, da se prerazporedi prometni davek od prodaje pogonskih goriv. Pomanjkanje sredstev je prišlo predvsem do izraza, ko je bil program v javni razpravi na skupščinah občin in na regijskih posvetovanjih, vendar je to zdaj, kot sem uvodoma rekel, že urejeno.

V imenu skupščine republiške skupnosti za ceste prosim gospodarski zbor skupščine SR Slovenije, da obravnava predloženi program cestnih del za obdobje 1971—1975, pove svoje poglede, mnenja in stališča do načelne politike republiške skupnosti za ceste pri gospodarjenju s cestami v SR Sloveniji in da da soglasje k predloženemu programu. Prepričan sem, da bodo vse vaše sugestije koristile pri nadaljnjem snovanju politike vzdrževanja, rekonstrukcije in gradnje magistralnih in republiških cest. Hvala lepa.

Predsednik Tone Bole: Tovariš Gobec, dopolnilo k točki 4. 22 je bilo za vašo skupščino amandma, za nas pa je to sestavni del programa. Tako sklepamo o soglasju k programu z vašim dodatkom vred.

K programu cestnih del ste prejeli še poročilo odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poročilo zakonodajno-pravne komisije, mnenja, stališča in predloge zasedanja delegatov občin in predlog odloka o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je predložil pristojni odbor republiškega zbora.

Prosim predstavnika izvršnega sveta, če lahko sporoči mnenje izvršnega sveta k predloženemu programu cestnih del. Predstavnik ni navzoč, pač pa nam je izvršni svet poslal pismeno obvestilo, ki se glasi: »Izvršni svet skupščine SR Slovenije je na 24. seji dne 27. marca letošnjega leta na podlagi 316. člena v zvezi z 271. členom poslovnika skupščine SR Slovenije obravnaval program cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je skupščini SR Slovenije predložila v soglasje skupščina republiške skupnosti za ceste.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije se strinja, da skupščina SR Slovenije sprejme akt o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—1975.«

Začenjam razpravo. Želi kdo sodelovati v razpravi? Prosim, tovariš Alojz Antončič.

Alojz Antončič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Z zadovoljstvom sprejemam tisti del programa cestne skupnosti, ki govori o dograditvi in rekonstrukciji cest na obmejnih področjih.

Že v preteklem letu smo v odboru za proizvodnjo in promet ugotavljali, da posvečamo premalo pozornosti tistim cestam, ki nas povezujejo s sosednjimi državami, zlasti pa cestam, ki nas povezujejo s sosednjo SR Hrvaško. O tem je bilo izrečenih dosti kritik tudi v javnih sredstvih obveščanja.

Tudi danes ne bi mogel mimo tega, saj sem že lansko leto s tega mesta opozoril gospodarski zbor na cestno povezavo Šentilj—Radgona—Murska Sobota ob severni meji, zlasti pa na cesto med Sladkim vrhom—Tratam in Cmurekom, ki je še nedokončana. Ta odsek ceste je v tem petletnem programu, povem pa naj, da že od leta 1966 potekajo razgovori in se sprejemajo sklepi ter obljube za dograditev te povezave.

Dve tovarni ob severni meji, to je tovarna lepenke Ceršak in tovarna v Sladkem vrhu sta precejšen del te ceste financirali z lastnimi sredstvi, financirali pa sta tudi projekt za cesto Sladki vrh—Cmurek. V lanskem letu mi je predstavnik cestne skupnosti v tej skupščini odgovoril, da bo v letu 1972 dokončan projekt, v letu 1973 pa omenjena cestna povezava. Kot vidimo, se tudi letos ta dela odlagajo na leto 1974 ali pa celo na leto 1975.

Nimam nič proti temu, da se določene cestne povezave rešujejo s premostitvenimi krediti, vendar menim, da se s takšnimi premostitvenimi krediti odlagajo dela na cestah, kjer si takšnih kreditov ne morejo najeti. Kot sem lahko ugotovil, se nekaj takega dogaja tudi s to cestno povezavo.

Predlagam, to sem povedal tudi že v odboru za proizvodnjo in blagovni promet, da bi zaradi tega, ker cesta Sladki vrh—Cmurek povezuje mednarodne obmejne prehode, to je Šentilj—Sladki vrh—Cmurek in dalje Radgono, da cestna skupnost, tako kot je bilo v odboru za proizvodnjo in blagovni promet predlagano, uresniči obljubo, ki jo je dala podjetjem v Sladkem vrhu in Ceršaku, ter to cesto dogradi. Menim, da je nacionalna sramota, da neposredno ob državni meji nimamo urejenih cest, ko pa vendar sosedje v Avstriji asfaltirajo že poljske poti.

Predsednik Tone Bole: Kdo še želi sodelovati v razpravi? Tovariš Stane Simšič, predstavnik zakonodajno-pravne komisije.

Stane Simšič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Rad bi opozoril samo na eno vprašanje, da ne bi prišlo kasneje do proceduralnih vprašanj, in sicer v zvezi z amandmajem, ki ga je danes predlagal predstavnik

cestne skupnosti v uvodni besedi. Gre za amandma k točki 4. 22. Glede na to, da smo ta amandma dobili danes na klop, se moramo o tem amandmaju posebej izreči in ga potem vključiti v celotni program cestnih del za obdobje 1971/1975.

Predsednik Tone Bole: To pomeni, da se vi ne strinjate z mojim predlogom, da je amandma že vključen v program. Hvala.

Kdo še želi sodelovati v razpravi? Če nihče, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje, in sicer najprej o soglasju k amandmaju, ki ga je dala cestna skupnost, da se vključi v točko 4. 22 dopolnilo, ki se glasi: »Republiška skupnost za ceste bo v tem srednjeročnem obdobju vsako leto porabila ustrezna sredstva za modernizacijo tistih cestnih povezav, ki so posebej pomembne za razvijanje gospodarskih in drugih stikov s sosednjimi območji v interesu obmejnega prebivalstva.«

Dajem amandma oziroma soglasje k amandmaju na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel amandma z večino glasov.

Prehajamo na glasovanje o predlogu odloka o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—75. Prosil bi tovariše poslance za pozornost, kajti opozorili so me, da moramo besedilo odloka nekoliko spremeniti. Tako se glasi: »Daje se soglasje k programu cestnih del za obdobje 1971—75, ki ga je predložila republiška skupnost za ceste.«

Dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (1 poslanec.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o vodnem prispevku za letošnje leto.

Gospodarski in republiški zbor sta na zadnjih sejah obravnavala in sprejela predlog zakona o vodnem prispevku za letošnje leto. Iz primerjave besedila, v katerem je bil zakon v obeh zborih sprejet, je bilo ugotovljeno, da obstoja med njima razlika, in sicer glede določbe točke f 3. člena. Gospodarski zbor ni sprejel točke f v 3. členu, medtem ko ga je republiški sprejel v predloženem besedilu.

Pristojna odbora obeh zborov sta na skupni seji obravnavala sporno besedilo in v svojem skupnem predlogu predlagala rešitev spornega vprašanja. Pri tem sta upoštevala predlog skupščine mesta Ljubljana. Predlagata, da oba zbora sprejmeta točko f 3. člena v besedilu, ki je razvidno iz pismenega predloga obeh odborov. Prosim poročevalce odbora za proizvodnjo in blagovni promet, poslanca tovariša Ferda Papiča, če želi še ustno obrazložiti predlog obeh odborov? Ne želi.

Prosim, če želita predstavnika izvršnega sveta in zakonodajno-pravne komisije obrazložiti stališča do predloga obeh odborov. Ne želita.

Začenjam razpravo. Kdo želi sodelovati v razpravi? Ugotavljam, da nihče ne želi sodelovati v razpravi in dajem predlog odbora o rešitvi spornega besedila na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (35 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (2 poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odbora.

Ko bo o njem odločil še republiški zbor, vas bom obvestil, ali je predlog zakona v obeh zborih sprejet v enakem besedilu.

Prehajam na 10. točko dnevnega reda, to je na obravnavo zaključnega računa vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972.

Zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije je predložil upravni odbor sklada skupščini SR Sloveniji v soglasje.

Želi mogoče predstavnik vodnega sklada še ustno obrazložiti predlog zaključnega računa? Ne želi.

K zaključnemu računu ste prejeli predlog odloka o soglasju in poročilo zakonodajno-pravne komisije.

Predlog odloka o soglasju sta predložila pristojna odbora republiškega in gospodarskega zbora. Želi poročevalec odbora poslanec Ferdo Papič še ustno obrazložiti predlog odloka. Ne želi. Želi predstavnik izvršnega sveta pojasniti stališče do zaključnega računa? Ne želi.

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem predlog odloka o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972 na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka sprejet soglasno.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na obravnavo finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973.

Finančni načrt vodnega sklada je predložil upravni odbor sklada skupščini SR Slovenije v potrditev. Želi predstavnik sklada dati še ustno obrazložitev? Tovariš Lado Gorišek, prosim!

Lado Gorišek: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite, da dam v imenu vodnega sklada še kratko ustno obrazložitev k uvodnemu delu letošnjega finančnega načrta.

Letos se je znašel upravni odbor v nezavidljivem protislovnem položaju. Na eni strani bodo pričakovana sredstva sklada predvsem zaradi znane zamrznitve le za malenkost večja od lanskega leta, na drugi strani pa stoje pred skladom znatno večje obveznosti, ki izhajajo iz dopolnjenega srednjeročnega programa po lanskoletnih katastrofalnih poplavah. Zavedajoč se kočljivega položaja, ki ga narekujeta stabilizacijska politika in potreba po pospešenem odpravljanju posledic in po večji varnosti pred poplavami, je upravni odbor z letošnjim planom lahko zagotovil le zelo skromno realizacijo s srednjeročnim programom predvidenih varstvenih del na poplavnem območju Drave in Mure.

Situacija je toliko težja, ker vodni sklad zaostaja v realizaciji dohodkov in s tem tudi izdatkov v vseh letih tega srednjeročnega programa, saj je ta realiziran z letom 1973 vred namesto 60% le 41% oziroma smo v treh letih glede na kumulacijo zaostali za celih 100 milijonov dinarjev. To želim podčrtati zato, ker se znova ponavlja situacija iz prejšnjega srednjeročnega obdobja, ko je edino vodni sklad zaostajal v dohodkih. To dejansko pomeni, da je ogrožena izpolnitev srednjeročnega programa, saj je malo verjetno, da bi v ostalih dveh letih lahko izgubljeno nadomestili z letnim povečanjem sedanjih sredstev za več kot 6 milijonov din, kar bi najbrž predstavljalo preveč skokovito povečanje bremen v našem gospodarstvu.

Iz teh razlogov in v želji, da se zavaruje uresničenje sprejetega in v skupščini potrjenega srednjeročnega programa, je upravni odbor menil, da je vendarle, kljub težki situaciji, že letos mogoče zagotoviti vsaj minimalna dodatna sredstva. V tem pogledu tudi išče skupaj z izvršnim svetom skupščine SR Slovenije kolikor toliko zadovoljivo rešitev, kar je izvršni svet skupščine SR Slovenije v odgovoru na poslanska vprašanja tudi potrdil.

V pričakovanju rešitev, ki bodo iz objektivnih razlogov lahko uresničene šele v sredini leta, pa je upravni odbor sprejel letošnji plan v okviru 88 milijonov dinarjev in misli, da lahko na podlagi doslej znanega na ta sredstva računa, ne da bi oviral kontinuiteto vodnogospodarske dejavnosti v Sloveniji. Morebitna dodatna sredstva bo upravni odbor razporedil z dodatkom k temu načrtu in to izključno za poplavno območje Drave in Mure.

Tudi s tem načrtom razporeja upravni odbor razpoložljiva sredstva le za tiste namene, ki jih predvideva srednjeročni program, in sicer tako, da največji, to je 67% del celotnih sredstev namenja za varstvo pred škodljivim delovanjem vod. Že v obrazložitvi ob sprejemanju srednjeročnega programa je upravni odbor sporočil skupščini SR Slovenije, da je po njegovem prepričanju mogoče odpraviti škodo in pospešiti vodna dela za večjo varnost pred podobnimi poplavami na ogroženem območju Drave in Mure le z dopolnilnimi povečanimi sredstvi, nikakor pa ne na račun zmanjšanja že tako minimalnih varstvenih del na ostalih območjih v Sloveniji, kjer podobne katastrofe tudi niso izključene.

Od skupnih sredstev, ki so namenjena za izboljšanje varnosti pred poplavami, jih je namenjenih na ozemlje Drave in Mure kar 35%. Iz programa pospešenih varstvenih del na poplavnem območju je bilo mogoče zagotoviti, poleg nadaljnjega popravljanja poškodovanih vodnih objektov in strug nekoliko hitrejšo gradnjo murskih nasipov na območju Radgone in Lendave in tudi nadaljevanje regulacije mejne Mure, ki jo izvajamo skupaj s sosednjo SR Hrvatsko, ter krajši odsek za nadaljevanje regulacije Ščavnice. Pripravljen pa je dodatni program, ki bi ga lahko takoj sprejeli in tudi letos izvedli, če bi uspeli dobiti dodatna sredstva. V tem programu so predvidena dela pri gradnji zadrževalnika na Ledavi, Ščavnici in Pesnici pri nekaterih dopolnilnih regulacijah in pri nadaljevanju gradnje murskih nasipov.

Iz tabele na strani 3 je razvidna podrobna razporeditev sredstev po dejavnostih za ostala področja, zato tega ne bi razlagal. Naj le poudarim, da je upravni odbor tudi tokrat do največje možne mere upošteval svojo obveznost do nerazvitih območij v SR Sloveniji.

V imenu upravnega odbora vodnega sklada SR Slovenije predlagam zboru, da potrdi finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije, kot ga je sprejel upravni odbor, s tem, da se med letom vsekakor najde rešitev, ki bo omogočila dodatno pospešeno dejavnost za večjo varnost pred poplavami na najbolj ogroženem slovenskem območju ob Dravi in Muri.

Predsedujoči Janez Vidmar: K finančnemu načrtu ste prejeli predlog odloka o potrditvi finančnega načrta in poročilo zakonodajno-pravne komisije. Predlog odloka o potrditvi sta skupaj predložila pristojna odbora republiškega in gospodarskega zbora.

Želi mogoče poročevalec odbora tovariš Papič besedo? Želi. Prosim!

Ferdo Papič: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Glede na to, da je skupno poročilo odbora za urbanizem ter stanovanjsko in

komunalno gospodarstvo republiškega zbora in odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora precej skopo, želim poudariti le nekatera dejstva, o katerih je bilo govora na seji odbora.

Poslanci vzhodne regije so seveda bili izredno zaskrbljeni ob vprašanju, kako povrniti škodo, ki je bila povzročena v katastrofalnih poplavah, in kdo naj prevzame odgovornost, če bi prišlo do podobnih katastrof tudi v letu 1973. Zato sta odbora soglasno sprejela sklep, s katerim predlagata, da izvršni svet in upravni odbor sklada najdeta ustrezno rešitev dodatnih sredstev predvsem za tiste objekte, ki so prioritetnega pomena.

Drugo vprašanje je bolj stranskega pomena, saj gre za majhna sredstva. Gre za spor zaradi odlaganja žganih odpadkov v Idrijco in za jez na Soči. Skupščina občine Tolmin želi to področje razglasiti za poplavno in izseliti iz 12 hiš 12 prebivalcev. Glavno breme za to naj bi nosila rudnik živega srebra in soške elektrarne, ki sta tudi glavna povzročitelja, da je do tega prišlo. Odbor je dal priporočilo, da bi vodni sklad v okviru sredstev, ki jih ima za Sočo, dal približno 10% za rešitev tega vprašanja, kar pomeni za obdobje treh let komaj 30 starih milijonov din, ali letno 10 starih milijonov din. Hvala lepa.

Predsedujoči Janez Vidmar: Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem predlog odloka o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973 na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (36 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je predlog odbora sprejet z večino glasov.

V zvezi s predlogom obeh pristojnih odborov, ki predlagata poseben sklep o čimprejšnji izvedbi del na poplavnem območju Drava—Mura, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

»Izvršni svet skupščine SR Slovenije in vodni sklad SR Slovenije naj s čimprejšnjo zagotovitvijo dopolnilnih sredstev omogočita izvedbo del na poplavljenem področju Drava—Mura v obsegu, ki je predviden v srednjeročnem načrtu vodnega gospodarstva SR Slovenije.«

Dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Prehajam na 12. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga odloka o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet je predložila komisija za volitve in imenovanja, ker se je z odstopom Ivana Kudra od mandata poslanca gospodarskega zbora izpraznilo mesto člana tega odbora. Kot kandidata za člana odbora se predlaga poslanca Ivana Zupana.

Dajem predlog v razpravo. Kdo želi besedo? Če nihče, dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Ugotavljam, da je posalnec Ivan Zupan izvoljen za člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora.

Ker je dnevni red izčrpan, zaključujem 51. sejo gospodarskega zbora.

(Seja je bila končana ob 11.35.)

PROSVETNO - KULTURNI ZBOR

42. seja

(28. februarja 1973)

Predsedoval: Miloš Poljanšek,
predsednik prosvetno-kulturnega zbora

Začetek seje ob 8.40.

Predsednik Miloš Poljanšek: Tovarišice in tovariši poslanci! Pričenjam 42. sejo prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije.

Za današnjo sejo so opravičili odsotnost naslednji poslanci: Niko Kralj, Dušan Lavrič, Janez Švajncer, Adolf Praprotnik, Dušan Šinigoj, dr. Demetrij Brodar in Dragica Juteršnik.

Ugotavljam, da je zbor sklepčen. Predlagam, da namesto odsotnega podpredsednika Dušana Šinigoja za današnjo sejo izvolimo poslanko Majdo Šlajmer-Japljevo kot njegovega namestnika. Se strinjate? (Da.) Prosim tovarišico Japljevo, da prisede.

Za današnjo sejo predlagam takle dnevni red:

1. odobritev zapisnika 41. seje zbora;
2. osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev;
3. predlog za ratifikacijo VI. programa kulturnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in republiko Italijo, podpisanega 9. marca 1972 v Beogradu;
4. predlog za ratifikacijo programa kulturnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Ljudsko republiko Bolgarijo za leti 1972 in 1973, podpisanega 1. aprila 1972 v Sofiji;
5. predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Se strinjate s predloženim dnevnim redom? (Poslanci se strinjajo.) Ima morda kdo kakšno pripombo ali dodaten predlog? Kaže, da ne, tako lahko ugotovim, da je dnevni red 42. seje prosvetno-kulturnega zbora sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika prejšnje 41. seje.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali spreminjevalni oziroma dopolnilni predlog? (Ne javi se nihče.) Kaže, da ne.

Tako ugotavljam, da je zapisnik 41. seje našega zbora soglasno odobren, brez sprememb in dopolnitev.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev.

Osnutek ustavnega zakona je predložil skupščini predsednik zvezne skupščine s prošnjo, da naša skupščina da k osnutku svoje mnenje.

Skupna komisija vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja je k osnutku ustavnega zakona predložila predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju k predlogu ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev. Kot svojega predstavnika je komisija določila svojega člana in poslanca našega zbora Lea Fusillija. Želi morda tovariš Fusilli besedo? (Ne želi.)

Začenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.)

Začenjam razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju k predlogu ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predloženi odlok.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog za ratifikacijo VI. programa kulturnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in republiko Italijo, podpisanega 9. marca 1972 v Beogradu.

Predlog je predložil skupščini v soglasje zvezni izvršni svet, obravnaval pa ga je naš odbor za kulturne dejavnosti, ki je tudi predložil odlok o soglasju k predlogu za ratifikacijo. Predlog sta obravnavali tudi zakonodajno-pravna komisija in komisija za vprašanja mednarodnih odnosov. Njuni poročili ste prejeli. S predlogom odloka o soglasju se strinja tudi izvršni svet.

Želi kdo razpravljati? (Ne javi se nihče.)

Preden preidemo k samemu glasovanju, bi želel opozoriti na tekst na strani 12, za katerega menim, da ni ustrezen. Na eni strani namreč govori o italijanski narodnosti, na drugi strani pa o pripadnikih slovenske in hrvatske jezikovne skupine v Italiji. Mislim, da gre v obeh primerih za narodnost in bi v tem smislu kazalo opozoriti, da v prihodnje do takšnih različnih formulacij ne bi prišlo.

Kdor je za to, da z upoštevanjem pravkar izrečene pripombe sprejmemo odlok, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je prosvetno-kulturni zbor soglasno sprejel predloženi odlok o soglasju.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog za ratifikacijo programa kulturnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Ljudsko republiko Bolgarijo za leti 1972 in 1973, podpisanega 1. aprila 1972 v Sofiji.

Predlog je predložil skupščini v soglasje zvezni izvršni svet, obravnaval pa ga je naš odbor za kulturne dejavnosti, ki je tudi predložil odlok k predlogu za ratifikacijo.

Predlog sta obravnavali tudi zakonodajno-pravna komisija in komisija za vprašanja mednarodnih odnosov, o čemer ste prejeli pismeni poročili. S predlogom odloka o soglasju se strinja tudi izvršni svet.

Želi morda kdo razpravljati? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu za ratifikacijo programa kulturnega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Ljudsko republiko Bolgarijo za leti 1972 in 1973.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je prosvetno-kulturni zbor soglasno sprejel predloženi odlok o soglasju.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Predlog odloka je predložila komisija za volitve in imenovanja in za svojega predstavnika določila poslanca našega zbora Emila Rojca. Želi morda tovariš Emil Rojc še ustno pojasniti predlog? (Ne.)

Dajem predlog odloka v razpravo. Želi morda kdo besedo? (Ne.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje naslednje mnenje:

»Prosvetno-kulturni zbor skupščine SR Slovenije je na svoji 42. seji 28. februarja 1973 obravnaval na podlagi 9. člena odloka o spremembah in dopolnitvah poslovnika skupščine SR Slovenije predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Prosvetno-kulturni zbor se s predlogom odloka strinja.«

Kdor je za takšno mnenje, naj prosim glasuje! (Večina poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Eden.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z enim glasom proti sprejel predlagano mnenje, ki ga bom posredoval predsedniku republiškega zbora.

S tem smo izčrpali dnevni red in zaključujem 42. sejo zbora. Prosim vas, da bomo točno ob 9. uri, ko se bo začel enotni zbor, ponovno v tej dvorani. Hvala lepa!

(Seja je bila končana ob 8.55.)

PROSVETNO-KULTURNI ZBOR

43. seja

(15. marca 1973)

Predsedoval: Miloš Poljanšek,
predsednik prosvetno-kulturnega zbora

Začetek seje ob 9.15.

Predsednik Miloš Poljanšek: Spoštovane tovarišice in tovariši poslanci! Začenjam 43. sejo prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije.

Odsotnost na današnji seji so opravičili poslanci: Janez Švajncer, dr. Aleksandra Kornhauser, Jože Melanšek, Janez Pešec, dr. Vlado Benko in Miha Jezeršek.

Ugotavljam, da je zbor sklepčen.

Za današnjo sejo predlagam tale dnevni red:

1. odobritev zapisnika 42. seje zbora;
2. poslanska vprašanja;
3. predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja;
4. dogovor o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in program delovanja kulturne skupnosti Slovenije;
5. predlog politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji za leto 1973;
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Ima kdo k predlaganemu dnevnemu redu kakšno pripombo oziroma spreminjevalni ali dopolnilni predlog? Tovariš Hasl ima besedo.

Miran Hasl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V zvezi z 2. točko predloga dnevnega reda predlagam dvoje:

1. da bi dobil odgovor najprej tovariš Bizjak, nato pa tovariš Štefanič, tovariš Feldin in jaz, ki smo postavili vprašanja v zvezi z zamrznitvijo osebnih dohodkov;
2. da dopolnimo dnevni red tako, da bi 2. točki sledila razprava o problemu zamrznitve osebnih dohodkov in vseh zakonskih ukrepov v zvezi s tem. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek : Ker poslanec Bizjak danes ne bo dobil odgovorov na svoja poslanska vprašanja, je seveda vprašanje, ali je potem smiselno razširjati dnevni red s to tematiko. Ali ne bi bilo bolje, da to predložimo na prihodnjo sejo?

Miran Hasl (iz klopi) : Predlagal sem razpravo o odgovorih na poslanska vprašanja nas treh. Vprašanje tovariša Bizjaka se ne nanaša na to problematiko. Zato odložitev odgovora na poslansko vprašanje tovariša Bizjaka ne predstavlja bistvenih ovir.

Predsednik Miloš Poljanšek : Dobro. To pomeni, da bomo razpravljali o predlogu za razširitev dnevnega reda šele potem, ko bo poslanec Hasl slišal odgovor na svoje poslansko vprašanje, kajti težko je prejudicirati odgovore.

Se sicer strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Da.) Ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Pred prehodom na dnevni red naj vas obvestim, da smo na današnjo sejo povabili predstavnike izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, sekretariata za prosveto in kulturo, zavoda za šolstvo SR Slovenije, izobraževalne skupnosti SR Slovenije, kulturne skupnosti Slovenije, raziskovalne skupnosti Slovenije, republiške skupnosti otroškega varstva, pedagoškega inštituta pri univerzi v Ljubljani, republiške konference SZDL Slovenije, republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti, republiške konference Zveze mladine Slovenije, izvršnega odbora skupnosti študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov, izvršnega odbora skupnosti študentov mariborskih visokošolskih zavodov, pedagoškega društva Slovenije, komisije CK ZKS za družbenopolitična in idejna vprašanja znanosti, prosvete in idejnopolitičnega usposabljanja komunistov in univerzitetnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

Tiste, ki ste se vabilu odzvali, vabim, da se udeležijo razprave oziroma, da sodelujejo na današnjem zasedanju zbora.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 42. seje.

Zapisnik 42. seje zbora ste prejeli; vprašujem, če ima kdo kakšno pripombo oziroma spreminjevalni ali dopolnilni predlog? Če ne, pomeni, da je zapisnik 42. seje prosvetno-kulturnega zbora odobren brez sprememb in dopolnitev.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poslanska vprašanja.

Najprej bo dobil odgovor poslanec Boris Feldin, ki je zastavil poslansko vprašanje v zvezi z izračunavanjem osebnih dohodkov in plačevanjem nadur v vzgojnoizobraževalnih zavodih. Izvršni svet je sporočil, da bo na njegovo vprašanje odgovoril Rado Miklič, pomočnik republiškega sekretarja za delo. Prosim!

Rado Miklič : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Poslanec tovariš Boris Feldin je zastavil tole vprašanje: Po navodilih iz letošnjega januarja, ki jih je dal zvezni sekretariat za finance, je služba družbenega knjigovodstva sporočila šolam, kako naj izračunavajo osebne dohodke. V maso sredstev smejo po tem navodilu šteti le dohodke za redno delovno obveznost,

ne pa tudi za nadure. Le-te pomenijo v precejšnjem številu šol tudi do 20% pouka zaradi pomanjkanja učnega osebja.

Na pobudo prizadetih zavodov na svojem volilnem območju tovariš poslanec vprašuje, če izvršni svet te probleme pozna in kaj je že oziroma kaj bo storil.

Odgovor: O teh problemih je bil izvršni svet takoj obveščen in je zato vztrajal na nekaterih dopolnitvah odredbe. Te dopolnitve odredbe o načinu izračunavanja poprečno na delavca izplačanih osebnih dohodkov iz letošnjega februarja pa omogočajo, da šole izračunavajo število delavcev na podlagi števila vseh delovnih ur, obračunanih osebnih dohodkov od januarja do 30. novembra 1972. Torej je omogočeno tudi upoštevanje ur, opravljenih nad polnim delovnim časom.

Predsednik Miloš Poljanšek: Vprašujem tovariša Feldina, če ima kakšno dodatno vprašanje. (Da.) Prosim, tovariš Feldin.

Boris Feldin: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! V svojem vprašanju sem še dodatno opozoril, da so to porodniški in bolniški dopusti in nove namestitve ter povečani dodatki za težja delovna mesta. Sicer vem, da je bilo kasneje, že po mojem vprašanju, navodilo delno spremenjeno, vendar še vedno ni mogoče vsega izplačevati. Prosim, da bi dobil na to oprijemljivo pojasnilo.

Predsednik Miloš Poljanšek: Tovariš Miklič, prosim!

Rado Miklič: S citirano novelizacijo odredbe se v masi osebnih dohodkov ne upoštevajo sredstva, izplačana za čas bolniškega dopusta, niti ne nadomestila za čas bolezni, ampak se jemljejo efektivne ure. Na podlagi teh je izračunana masa osebnih dohodkov. Kar pa se tiče ostalih vprašanj o tem, namreč kako naj se obračunava osebni dohodek za težje pogoje, bo dan odgovor v zvezi z vprašanjem poslanca Štefaniča.

Predsednik Miloš Poljanšek: Tovariš Miklič, ali lahko dobi poslanec pismeni odgovor? (Da.)

Poslanec Lojze Štefanič je zastavil dvoje poslanskih vprašanj v zvezi z nekaterimi nejasnostmi glede izplačevanja osebnih dohodkov ob zamrznitvi za prvo polletje letošnjega leta. Tudi na to vprašanje bo odgovoril tovariš Rado Miklič. Prosim!

Rado Miklič: Tovariš Lojze Štefanič je zastavil najprej tole vprašanje:

Ali bo izvršni svet skupščine SR Slovenije izkoristil možnosti, nakazane v 7. členu zakona o omejitvi osebnih dohodkov v nekaterih organizacijah združenega dela, in ali bo predlagal, da se odprti problemi dohodkov in osebnih dohodkov v okviru družbenega dogovora oziroma samoupravnih sporazumov uredijo?

Odgovor: Izvršni svet skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 22. januarja, ko je prvikrat obravnaval probleme, ki so nastali v zvezi z omejitvijo, sprejel sklep, da bo uporabil pooblastilo, ki mu ga daje 7. člen citiranega zakona. Na seji dne 26. februarja 1973 je, ko je obsežno razpravljal o problemih, nastalih v zvezi z omejevanjem osebnih dohodkov, sklenil predlagati zveznemu izvršnemu svetu tako dopolnitev citirane odredbe, da bo mogoče povečati osebne dohodke delavcem, ki izpolnijo določene pogoje, na primer položijo strokovni izpit, izpit za specialista, si pridobijo višjo strokovnost, so razporejeni na zahtevnejše,

odgovornejše mesto ali na mesto s težjimi pogoji; nadalje, da se hkrati dovoli vračunavati v sredstva za osebne dohodke za obdobje januar—november 1972 sredstva, ki so jih izobraževalne skupnosti nakazale šolskim zavodom za nagrajevanje dela v težjih pogojih šele v decembru, vendar za preteklo obdobje. Koordinacijska komisija izvršnega sveta za družbene dejavnosti pa je po sklepu izvršnega sveta dobila nalogo, da pripravi poseben predlog, po katerem naj bi zvezni izvršni svet dovolil tudi za posamezne kategorije delavcev v teh dejavnostih, da povečajo osebne dohodke do določene ravni. Ta predlog je izvršni svet že poslal zveznemu izvršnemu svetu.

Drugo vprašanje: Ali je politično vzdržno, da bodo delovne organizacije, ki so spoštovale samoupravne sporazume — ne tiste, ki so jih presegle — zdaj moralno in materialno kaznovane in kakšne posledice lahko predvidevamo, če bodo delavci delovnih organizacij, ki so dosledno spoštovale sporazume in dovoljene normative, dobili v januarju toliko manjše osebne dohodke, za kolikor je bilo izvršeno večje izplačilo v decembru v primerjavi z oktobrom oziroma v primerjavi s prvimi enajstimi meseci?

Prosim izvršni svet, da pojasni, kakšna stališča bo zavzel, da ne bo oškodovana družbena dejavnost, ki je v tem primeru gospodarno ravnala in za katero je dokazano, da njeno delo ni ustrezno nagrajevano, kot to določajo tudi dopolnitve ustave Socialistične republike Slovenije.

Odgovor: S sprejetimi predlogi, ki jih je izvršni svet poslal zveznemu izvršnemu svetu, bodo tudi nakazani problemi rešeni tako, kot to zastavlja tovariš poslanec.

Predsednik Miloš Poljanšek: Poslanec Štefanič si zadovoljen z odgovorom? Želiš postaviti še dodatno vprašanje? (Ne želiš.) Hvala lepa.

Tudi poslanec Miran Hasl je v zvezi z zamrznitvijo osebnih dohodkov v prvi polovici letošnjega leta zastavil nekaj poslanskih vprašanj. Tudi nanje bo odgovarjal tovariš Rado Miklič. Prosim!

Rado Miklič: Prvo vprašanje, ki ga je zastavil poslanec tovariš Hasl, se glasi: Ali je mogoče, da je neko dejanje, ki je povsem v skladu z zakoni, hkrati z moralnega vidika neodgovorno? Torej je po logiki stvari mogoča tudi obratna situacija, da je neko dejanje sicer protizakonito, pa vendar z moralnega vidika neoporečeno. Kako je pri vsem tem s pravno varnostjo našega človeka?

Odgovor: Ukrep, uveljavljen z zakonom o začasni omejitvi osebnih dohodkov v nekaterih organizacijah združenega dela, sodi med stabilizacijske ukrepe. Izplačila, ki so bila opravljena zlasti v času med 11. in 18. decembrom 1972, to je po časopisni objavi te omejitve, in ki so bila obračunana in izplačana v skladu s splošnimi akti in s samoupravnim sporazumom, so sicer zakonita. Kljub temu pa jih je lahko označiti za poskus izigravanja politike, če so bila sprejeta in izplačana samo z namenom, da se vnaprej izognejo takemu ukrepu. Zato gre vendarle za neko vrsto politične odgovornosti tistih delavcev, ki so taka izplačila omogočili s takšnim namenom.

Drugo vprašanje: Kako bo z odgovornostjo tistih delovnih organizacij in vodilnih ljudi, v Sloveniji jih je manj kot v ostalih republikah, ki so se nestabilizacijsko obnašali od januarja do novembra oziroma do zamrznjenja osebnih dohodkov in jih ukrep ni prizadel?

Odgovor: V Sloveniji, deloma pa tudi v drugih republikah, so bila povsod v letu 1972, pri nas pa že v letu 1971, organizirana najresnejša prizadevanja, da

se osebni dohodki spravijo v okvire sprejete ekonomske politike. K temu naj bi predvsem pripomogli samoupravni in družbeni dogovori. Ti so bili leta 1972 sprejeti tudi v drugih republikah. Zoper organizacije združenega dela, ki bi s svojim ravnanjem kršile te sporazume, so določene razne sankcije. Pri nas zlasti s tako imenovanim »sankcijskim« prispevkom, ki ga morajo plačati vse tiste delovne organizacije, ki delijo več, kot jim dopuščajo merila samoupravnih sporazumov oziroma družbenih dogovorov. Poleg tega je sprejeta vrsta drugih restrikcijskih ukrepov, ki vplivajo na obseg splošne porabe in za izvajanje katerih je prav tako predvidena večja odgovornost. Sicer pa je, kot sem citiral, z določeno dopolnitvijo odredbe o načinu izračunavanja poprečno na delavca izplačanih osebnih dohodkov določeno, da bodo morale organizacije, ki so od 18. do 31. decembra 1972. leta izplačale osebne dohodke v znesku, ki presega skupen znesek sredstev, v okviru katerega bi smele izplačevati osebne dohodke po zakonu ali po samoupravnem sporazumu, torej nezakonito izplačane osebne dohodke vrniti sukcesivno najpozneje do konca aprila 1973. leta.

Tretje vprašanje: Ali bi lahko izvršni svet podal svoje mnenje o zahtevi republiške izobraževalne skupnosti, da bi na področju vzgoje in izobraževanja izvedli tako imenovano zamrznenje osebnih dohodkov do ravni 100% realizacije samoupravnih sporazumov in tako odpravili nevzdržne nesamoupravne razlike med šolskimi kolektivi?

Odgovor: O predlogu republiške izobraževalne skupnosti je izvršni svet razpravljal na svoji seji dne 26. februarja 1973 in sklenil, da zaenkrat še ni mogoče predlagati tolikšne generalne odprave omejitve osebnih dohodkov, za kakršno se zavzema izobraževalna skupnost; pač pa se je odločil za predloge, ki sem jih omenil v svojem odgovoru na vprašanje poslanca tovariša Štefaniča. Poleg tega pa izvršni svet stalno spremlja vsa dogajanja na tem področju in je hkrati pripravljen sklepati o predlogih, ki jih v ta namen pripravlja koordinacijska komisija za družbene dejavnosti.

Četrto vprašanje: Kako je z odgovornostjo tistih, ki bi morali poskrbeti za pravočasni natis tako imenovanih OOD in IOD obrazcev? Zakaj službe družbenega knjigovodstva še do četrtka, vsaj na območju Kopra je bilo tako, niso mogle dati avtentičnih tolmačenj o izpolnjevanju teh obrazcev oziroma o uveljavitvi zakona? Ta tolmačenja so bila močno različna ravno o tem, ali se tu upoštevajo tudi nadure ali ne? Po eni verziji naj bi bilo to mogoče, po drugi pa ne. V službi družbenega knjigovodstva so celo rekli, da sicer ni bilo v skladu z zakonom, če so upoštevali celoten kvantum ur, da pa je kljub temu vse v redu.

Kdo je kriv, da ni prišlo do pravočasnega ponatisa tudi teh obrazcev? Kje so vzroki, da služba družbenega knjigovodstva še 29. januarja 1973 ni imela verodostojnih navodil o izpolnjevanju obrazcev OOD in IOD in o izvajanju zakona o omejitvi osebnih dohodkov?

Ti dve vprašanji zastavlja tovariš poslanec Hasl zato, ker se, po njegovi oceni, položaj še vedno ni spremenil. To anarhično stanje povzroča pri sicer pozitivni stabilizacijski usmeritvi zelo resno nestabilnost. Ker gre za osebe, tovariš poslanec prosi, če bi poleg razlogov lahko v odgovoru dobil tudi imena in priimke ljudi, ki so bili za izvedbo posameznih ukrepov odgovorni oziroma zadolženi.

Odgovor: Odredba o načinu izračunavanja poprečno na delavca izplačanih osebnih dohodkov, ki je bila objavljena v zveznem uradnem listu z dne 30. decembra 1972 in ki smo ga v Sloveniji dobili 10. januarja 1973, je predpisala tudi obrazec OOD in IOD. Služba družbenega knjigovodstva Slovenije je bila

tako glede vsebine kot samega tiskanja obrazcev stalno v telefoničnih stikih z zvezno službo družbenega knjigovodstva. Dobili so pojasnilo, da tiska za Slovenijo obrazce Državna založba Slovenije.

11. januarja 1973 je Državna založba sporočila, da bosta obrazca pripravljena za prodajo približno 15. januarja. V zvezi s tolmačenjem določb zakona o začasni omejitvi osebnih dohodkov v nekaterih organizacijah združenega dela, zlasti pa določb odredbe o načinu izračunavanja poprečno na delavca izplačanih osebnih dohodkov, pa je republiški sekretariat za delo, glede na to, da je delitev osebnih dohodkov v naši republiki urejena s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori in da imamo že predpisano in uveljavljeno lastno metodologijo za izračunavanje števila zaposlenih, nekajkrat pismeno in ustno predlagal zveznemu sekretariatu za delo in socialno politiko takšen način izračunavanja, da bi lahko na področju Slovenije zagotovili izvajanje določb samoupravnih sporazumov brez dodatnih obrazcev. O tem postopku je tudi služba družbenega knjigovodstva Slovenije v soglasju z republiškim sekretariatom za delo obvestila svoje organizacijske enote. Zaradi nujnosti ureditve tega vprašanja smo zvezni sekretariat za delo januarja nekajkrat opomnili, naj hitro odgovorijo. Vendar je kolegij zveznega sekretariata za delo sklepal o vseh teh naših predlogih šele 24. januarja, o čemer smo dobili obvestilo po teleksu istega dne.

Dne 26. januarja 1973 je služba družbenega knjigovodstva dobila še posebno obvestilo zveznega sekretariata za delo, da vse spremembe, ki smo jih predlagali, niso bile sprejete. Istega dne, to je 26. januarja, je služba družbenega knjigovodstva obvestila vse svoje organizacijske enote, da se zaposleni izračunavajo tako, kot določa citirana odredba.

Glede na to, da določbe odredbe metodološko ne urejajo vprašanja posameznih izplačil osebnih dohodkov in da služba sama ni pristojna za tolmačenje določb, so seveda nastale težave in nejasnosti pri izpolnjevanju obeh citiranih obrazcev, zlasti glede na odločno stališče naše republike, da je treba upoštevati metodologijo, kakršno smo uveljavili s samoupravnim sporazumom in z družbenim dogovorom. Zato je republiški sekretariat za delo, zaradi številnih predlogov, težav, problemov, še naprej vztrajal pri svojih predlogih.

2. februarja 1973. leta sem se udeležil sestanka republiških sekretariatov za delo v Beogradu, na katerem so bili obravnavani predlogi za spremembo odredbe. Te spremembe so bile potem sprejete in objavljene v zveznem uradnem listu št. 7 z dne 15. februarja 1973, ki smo ga v Sloveniji dobili 19. februarja 1973.

Lahko rečem, da so bila s tem uveljavljena nekatera stališča, ki smo jih ves čas zagovarjali in ki se tičejo metode za izračunavanje števila zaposlenih na podlagi opravljenih ur in z upoštevanjem nadur, z urejanjem plačila pripravnikov, z upoštevanjem na novo zaposlenih itd.

Tovarišu poslancu Haslu pa lahko, če želi, povem ali napišem imena vseh, ki smo pri tem sodelovali. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Ima poslanec Hasl dodatno vprašanje? (Ima.) Besedo ima Miran Hasl.

Miran Hasl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Naredil sem si izvleček iz zveznega uradnega lista št. 7 z dne 15. 2., ki ga je tovariš Miklič citiral. Zanimalo me je predvsem dopolnilo k 14. točki o izplačilu in

o vračanju po tej odredbi. Zabeležil sem si, da je bilo sprejeto 7. 2., objavljeno 15. 2. in da je k nam prišlo 19. 2. V tem primeru meljejo mlini zelo počasi!

Verjetno bo težko odgovoriti, pa me vendar zanima, zakaj ni bilo to dopolnilo sprejeto v okviru zakona o zamrznjenju osebnih dohodkov, saj so verjetno predvidevali, da bo prišlo do tega. Mislim, da bi bila stvar politično neprimerno lažja, kot pa je danes. Povem vam, da bo realizacija vseh točk te odredbe, in tudi realizacija tega, kar pove odgovor, ki sem ga dobil v zvezi z akcijo republiške izobraževalne skupnosti, problematična in da resno odmeva po učiteljskih zborih; bojim se, da bodo stvari šle v za nas neprimerni smeri.

Zakaj je bilo pravzaprav to sprejeto šele dva meseca pozneje? Ob tem se spomnim primera, ki ni najbolj posrečen: na neki cesti so postavili znak »obvoz«, kljub temu pa so dovolili normalen promet: to se pri nas dogaja. Po dveh mesecih so pa kaznovali vse tiste, za katere so izvedeli, da so po cesti ta dva meseca vozili. Na ta način je po mojem mnenju nemogoče urejevati stvari.

29. decembra, morda je bilo to 28. ali pa 30. decembra sem vprašal direktorja SDK ali so mogoča po obstoječih zakonih kakršna koli izplačila. Odgovoril je, da so po obstoječih zakonih mogoča vsa izplačila, ki se nanašajo na obdobje od januarja naprej, da pa s temi izplačili ne bo mogoče dvigniti tako imenovanih poprečij od januarja do oktobra in jih upoštevati od zamrznitve naprej; vprašal sem še, če so izplačila mogoča za nazaj v kakršnih koli višinah in dobil odgovor, da so. Na moje vprašanje, če na te stvari ne vpliva obstoječi zakon o zamrznitvi in je bilo odgovorjeno, da ne.

Zato je torej prišlo do te nemogoče situacije, zato so nastale razlike. Imamo namreč več variant. Nekateri so plačali pred izidom zakona za celo leto nazaj do 100 % samoupravnega sporazuma, dan po uveljavitvi zakona pa je to bilo že kaznivo in sledi moralna obsodba. Druga varianta: razlike september—december, ki so bile izplačane pred 18. 12., so pravilne, razlike september—december, izplačane po 18. 12., so nepravilne.

Naj bom realen. Na našem koncu, kjer imajo tri občine eno izobraževalno skupnost, je od 1. do 10. decembra doseglo šolstvo v poprečju 95 % realizacijo samoupravnih sporazumov, poudarjam v poprečju, zato ker imajo nekatere šole tudi 92 %. Tri šole, ki so bile v svoji politiki bolj smele in manj gospodarne, so zvišanje osebnih dohodkov opravile pravočasno in nimajo danes nobenih problemov z zamrznitvijo, ker se gibljejo v realizacijah samoupravnih sporazumov. To je bilo seveda v skladu z zakonom. Sporen je torej za nas datum. Od 1. do 12. 12. so šole v našem koncu v poprečju dosegle 97 %, pri čemer imamo še vedno nekatere, ki so pod 95 % in druge, ki so pristale pri 100 %.

Ali velja ta zamrznitev tudi za nekatere organe zveznega izvršnega sveta in za zvezno skupščino; ne vem, kako so se stabilizacijsko obnašali v naši skupščini. Ker je bilo takih prekrškov precej, bi bilo prav, da bi tudi to razčistili in objavili seznam in lestvico. Knjiga vseh tistih delovnih organizacij, ki so nezakonito izplačevale po tem datumu, bo najbrž precej debela. Zato imamo organizacije, ki so se držale samoupravnih sporazumov in tiste, ki so jih presegle. Govorijo tudi, da so nekateri delili po 20 plač.

Na koncu prosim za pismeni odgovor in ker mi je situacija zdaj jasna, umikam predlog za dopolnitev dnevnega reda. Ugotavljam pa, da je bila celotna izvedba ob zamrznitvi osebnih dohodkov slaba, neresna in neodgovorna. Po mojem mnenju bi morali biti tudi izvajalci ali pa tisti, ki so bili odgovorni za izpeljavo odredbe, deležni enake moralne obsodbe kot tisti, ki so si pomagali v okviru samoupravnih sporazumov z dodatnimi izplačili. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Tovariš Miklič, prosim!

Rado Miklič: Če mi dovoli tovariš poslanec, bom v svojem odgovoru kratek.

Upam, da bo razumel, da ne morem vedeti, zakaj so v zveznih organih tako počasi sprejemali ta odlok. Tovariša poslanca lahko samo obvestim, da smo takoj, ko smo izvedeli, da se pripravlja ta ukrep, predlagali, torej že pred sprejetjem zakona, da je treba pri izvršilnih predpisih upoštevati ureditev v naši republiki.

Ob drugem vprašanju, ali imamo kakšen pregled o tem, kdo je in koliko je izplačeval po tem ukrepu, moram povedati, da je naročeno službi družbenega knjigovodstva, da zbere imena vseh organizacij, poudarjam, ne samo delovnih, tudi drugih organizacij, ki so to storile; pri pregledu mora ugotoviti, kdaj in koliko so izplačale. O tem bo posebej razpravljal izvršni svet.

V zvezi z vprašanjem, ali velja ta zamrznitev tudi za zvezne organe in kako so se zvezni organi ravnali po teh navodilih, naj povem, da se zvezni organi prav tako ravnajo po njih. Vem tudi, da je zvezni izvršni svet zahteval od zvezne službe točen pregled izplačil v vseh zveznih organih in organizacijah in da je še posebej sklenil, da bo treba vsa nezakonita izplačila v roku do 30. aprila tudi v zveznih organih vrniti, tako kot morajo to storiti vsi ostali. Hvala!

Predsednik Miloš Poljanšek: Ali ste zadovoljni z odgovorom?

Miran Hasl (iz klopi): Da, hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Že v začetku te točke sem povedal, da bo poslanec Bizjak dobil odgovore šele prihodnjič, ker republiški sekretariat za prosveto in kulturo in izobraževalna skupnost nista zbrala vseh podatkov, da bi bilo moč odgovoriti danes.

Ob koncu vprašujem, ali želi kdo od poslancev ustno postaviti poslansko vprašanje? Prosim, besedo ima tovariš dr. Demetrij Brodar.

Dr. Demetrij Brodar: Spoštovani tovariš predsednik! Pred kratkim sem izvedel, med drugim tudi iz Ljubljanskega dnevnika, letnik XXII, št. 37, stran 5, da so ustavljene priprave za razstavo stare egipčanske kulture, za katero naj bi posodila predmete Združena arabska republika.

Odbor za likovno, galerijsko in muzejsko dejavnost kulturne skupnosti Slovenije je ugotovil, da je razstava neizvedljiva. Po govoricah in po približnem računu pa je bilo doslej v ta namen že potrošenih okrog 300 000 dinarjev. Ko sem pred več kot dvema letoma zvedel, da so se začele priprave za omenjeno razstavo, sem v izvršnem svetu takratnemu podpredsedniku izrazil resne pomisleke o sposobnostih in namenu pobudnika te akcije. Le-ta namreč ni temeljila na programu neke ustanove ali društva, marveč na prizadevanjih posameznika, dr. Bernarde Perc. Kot poznavalec razmer sem tedaj izrazil svoje trdno prepričanje, da razstave sploh ne bo.

Svoje pomisleke želim podpreti z naslednjo primerjavo. Veliko temeljno delo slovenske arheologije, »Arheološka najdišča Slovenije«, pri katerem je vrsto let sodelovala skoraj vsa generacija arheologov, je bilo končano pred letom dni, a ne more iti v tisk, ker manjka približno 150 000 dinarjev. Na drugi strani pa

smo za tako in tako negotovo akcijo, ki je bila že vnaprej obsojena na neuspeh, vrgli skozi okno precej večjo vsoto.

Zato vprašujem, ali se izvršni svet strinja, da takih primerov ni mogoče tolerirati, kajti vemo, da večkrat niti za najnujnejše naloge ni dovolj sredstev.

In drugič, kaj misli izvršni svet o moralni škodi, ki jo tak primer povzroči pri resnih delavcih? Hvala lepa.

Predsednik Miloš Poljanšek: Ali je mogoče odgovoriti že danes? Sprašujem predstavnika izvršnega sveta? (Ne.) Odgovor bo dan na prihodnji seji.

Tovariš Kramar, prosim!

Vinko Kramar: Tovariš predsednik! V Uradnem listu SFRJ, št. 71/72 je objavljen zakon o omejitvi dohodka od davkov in prispevkov iz gospodarstva in omejitvi stopenj prometnega davka. V 1. členu se tretji odstavek glasi: »V letu 1973 ne smejo družbenopolitične skupnosti povečati stopenj davka od prometa proizvodov in storitev nad stopnje, ki so veljale na dan 30. novembra 1972.«

V zvezi s tem vprašujem izvršni svet, ali citirano določilo ne velja tudi za davek na vstopnice za kino, ki so ga v decembru 1972 na priporočilo republiškega sekretarja za finance v višini 5 % sprejele vse občine v Sloveniji. Nadalje vprašujem, iz kakšnih razlogov je izvršni svet Socialistične republike Slovenije še naprej ohranil v veljavi fiskalni zakon o filmskem prispevku? Ali ni ta zakon povsem v nasprotju z ustavnimi dopolnili? Saj odvzema, brez soglasja in možnosti vpliva, temeljnim organizacijam združenega dela kar 25 % bruto dohodka. Manjše delovne organizacije, zavodi in društva pa morajo prav zaradi odvzema tolikšnih sredstev poslovati v nenormalnih pogojih, često celo z izgubo.

Kateri cilji, višji od normalnega poslovanja in uveljavljanja ustavnih dopolnil, zadržujejo v tej dejavnosti odpravo tega zakona? Hvala lepa.

Predsednik Miloš Poljanšek: Tudi na to vprašanje bo poslanec dobil odgovor na prihodnji seji. Želi še kdo postaviti poslansko vprašanje? (Nihče.)

Zaključujem to točko in prehajam na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja.

Poleg predloga sklepov in priporočil z dne 21. 2. 1973 ste kot gradivo k tej točki dnevnega reda prejeli še akcijske programe pedagoškega inštituta v Ljubljani, zavoda za šolstvo SR Slovenije in univerze v Ljubljani, danes na klop pa še akcijski program republiškega sekretariata za prosveto in kulturo ter spreminjevalne in dopolnilne predloge, ki jih je poslal naš poslanec dr. Vladimir Bračič. Prav tako na klop ste danes dobili predlog sklepov in priporočil, ki ga je na včerajšnji seji sprejel odbor za vzgojo in izobraževanje, ki je, kot veste, predlagatelj tega dokumenta. Vse spremembe in dopolnitve besedila so zaradi preglednosti podčrtane. Sprašujem predstavnika predlagatelja, če želi morda še ustno obrazložiti predlog sklepov in stališč? (Želi.) Besedo ima tovariš Emil Rojc.

Emil Rojc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Pred vami je predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobra-

ževanja. S sprejemanjem tega dokumenta uresničuje naš zbor eno od pomembnih nalog svojega delovnega programa. Odbor za vzgojo in izobraževanje prosvetno-kulturnega zbora je bil dolžan na podlagi sklepov republiškega zbora in prosvetno-kulturnega zbora ter zasedanja delegatov občin, ki so obravnavali osnutek dokumenta, pripraviti do 15. 2. 1973 predlog sklepov in priporočil. Odbor je to nalogo sprejel z vso odgovornostjo in oblikoval predlog dokumenta tako, da je upošteval vse bistvene predloge, ki so bili dani k osnutku v času javne razprave.

Poleg predlogov, mnenj in stališč, ki so jih dali k osnutku tega dokumenta prosvetno-kulturni zbor in republiški zbor ter zasedanje delegatov občin, je odbor za vzgojo in izobraževanje prejel kot rezultat javne razprave še pripombe sveta za vzgojo in izobraževanje republiške konference Socialistične zveze Slovenije, obalne konference SZDL Koper, osnovnih šol Ravne na Koroškem, Tržič, Vitanje, poklicne kovinarske šole Maribor, ekonomskega šolskega centra Slovenj Gradec, osnovne organizacije zveze komunistov osnovne šole Trnovo Ljubljana, aktiva prosvetnih delavcev pri občinskem komiteju Ljubljana-Vič-Rudnik, gimnazije Kranj, pedagoške akademije Maribor, jugoslovanskega zavoda za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj in prosvetnega delavca iz Radovljice.

Kljub razmeroma kratkotrajni javni razpravi je osnutek dokumenta naletel na dokajšen odmev, ne le v vrstah prosvetnih delavcev, ampak tudi drugje, saj so pismene pripombe prihajale še po tem, ko je bil že pripravljen predlog dokumenta.

Iz javne razprave naj povzamem naslednje odmeve na osnutek stališč o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja:

1. V temeljnih izhodiščih je bila izražena nedvoumna podpora dokumentu in poudarjena njegova potrebnost v času, ko na vseh področjih zavestne sile usmerjajo svojo pozornost na razredne vidike družbenih in družbenoekonomskih odnosov.

2. Velika večina pripomb je opozarjala na probleme, ki so posredno sicer v zvezi s tem dokumentom, vendar jih ni bilo mogoče obravnavati v njegovem kontekstu oziroma ni bilo mogoče v sklepih nakazati njihovo reševanje. Šlo je zlasti za pripominjanja o neustreznem materialnem položaju prosvetnih delavcev, neustrezni strukturi srednjega šolstva, problematiki poklicnih šol in dijaških domov, podaljšanem bivanju v šolah, nujnosti sistemske rešitve investicij v srednje šole in o drugem. Odbor za vzgojo in izobraževanje ima reševanje imenovanih problemov za nujni sestavni del uresničevanja tega dokumenta in se hkrati zavzema za njihove dolgoročne rešitve, ki jih bo morala vsebovati zlasti resolucija o nadaljnjem razvoju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Svet za vzgojo in izobraževanje pri republiški konferenci Socialistične zveze je med drugim zlasti opozoril na nujnost ustvarjanja pogojev za predšolsko vzgojo, na pomen pionirske in mladinske organizacije. Odbor je te pripombe smiselno upošteval v kompleksu pojmovanja vzgoje in izobraževanja, ki v idejnem oblikovanju mladih pripisuje nezmanjšan pomen sleherni od stopenj v sistemu vzgoje in izobraževanja in pri tem računa tudi z izvenšolskimi vplivi.

Predloga zasedanja delegatov občin za rešitev investicij v srednjem šolstvu nismo mogli upoštevati, ker smo ocenili, da je treba to problematiko, ki je izredno pereča, posebej obravnavati in sistemsko rešiti, na kar je naš odbor tudi sicer že večkrat opozoril.

Pozitiven odmev je osnutek dokumenta doživel tudi v mnogih šolskih kolektivih in strokovno-pedagoških institucijah. V teh razpravah so bila sicer pogosto izražena mnenja, da osnutek dokumenta preveč črnogledo ocenjuje in da ne priznava tudi nekaterih pozitivnih dosežkov na tem področju. Zato smo v predloženem tekstu predloga dokumenta diferencirali ugotovitev v zvezi z delom posameznih učiteljev ali šolskih kolektivov tako, da kritika ne gre vsem v enaki meri. Predvsem pa smo že v ugotovitvah predloga dokumenta poudarili odgovornost vse družbe, z našo skupščino vred, in ne le učiteljev in šol, za stanje v socialistični vzgoji mladine in še posebej za njeno idejno usmeritev.

Pripombe, ki jih je odbor dobil, so le v manjši meri zadevale besedilo dokumenta, kar pomeni, da je tekst v osnovni usmeritvi dovolj jasen in nesporen v opredeljevanju neodložljivih nalog na tem področju.

K predlogu sklepov in stališč je odbor za vzgojo in izobraževanje prosvetno-kulturnega zbora dobil amandmaje poslanca prosvetno-kulturnega zbora dr. Vladimira Bračiča in odbora republiškega zbora za prosveto in kulturo; svoje poročilo pa je predložila tudi zakonodajno-pravna komisija. Pismene pripombe smo prejeli od izvršnega odbora republiške izobraževalne skupnosti.

Odbor za vzgojo in izobraževanje je na včerajšnji seji proučil amandmaje, nekatere v celoti sprejel, druge pa smiselno povzel v novem tekstu, ki ste ga prav tako prejeli danes pred sejo. Sprejeti oziroma smiselno povzeti amandmaji so v tem besedilu podčrtani.

Odbor za vzgojo in izobraževanje prosvetno-kulturnega zbora je sprejel večino amandmajev poslanca tovariša dr. Bračiča, ker so znatno prispevali k izboljšanju in večji jasnosti opredelitev posameznih stališč v dokumentu. Glede njegovega predloga, da se med ugotovitvami spremeni tisti del besedila, ki govori o šolanju učiteljev vključno na pedagoških gimnazijah — poslanec dr. Bračič je predlagal, da se izpusti izraz »gimnazije pedagoške smeri«, ker le-te ne šolajo učitelje — je odbor menil, da so gimnazije pedagoške smeri po zakonu pripravljalnice kandidatov za učiteljski poklic in jih zato ne kaže izvzemati iz sklopa kadrovskih šol.

Odbor prav tako ni sprejel dopolnitve, ki jo poslanec dr. Bračič predlaga k drugemu stavku prvega odstavka na tretji strani, kjer se ocenjuje dejavnost zavoda za šolstvo. Soglasno mnenje članov odbora je bilo, da je premalo argumentov za trditev, da zavod za šolstvo ni uresničeval pedagoškega nadzora tako, kot mu to nalaga zakon, »tudi zaradi prešibke kadrovske strukture svojih delavcev in ponekod še vedno oporekane nadzorne vloge pedagoških svetovalcev«.

Spreminjevalne oziroma dopolnilne predloge odbora republiškega zbora za prosveto in kulturo smo vnesli v novo besedilo ali pa smo jih smiselno upoštevali v spremembah, ki jih je na včerajšnji seji predložil odbor kot predlagatelj dokumenta.

Odbor je vsebinsko upošteval vse stvarne pripombe izvršnega odbora republiške izobraževalne skupnosti in podprl tudi njegovo zamisel, da naj bi podobne dokumente o idejni usmeritvi sprejeli v bodoče tudi za tista pomembna področja družbenega življenja, v katera se mladina po končanem šolanju vključuje.

In na koncu želi odbor za vzgojo in izobraževanje, da prosvetno-kulturni zbor predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja vsestransko in kritično oceni, dopolni ter ga sprejme in tako prispeva svoj delež k spodbuditvi vseh za vzgojo zainteresiranih in odgovornih družbenih vzgojnih

dejavnikov, da jih uresničijo. Prav bi bilo, če bi prosvetno-kulturni zbor sprejel tudi obveznost, da bo stalno spremljal izvajanje tega dokumenta in da bo pred iztekom svoje mandatne dobe ponovno ocenil njegovo realizacijo. Hvala lepa.

Predsednik Miloš Poljanšek: Hvala. Včeraj je o predlogu sklepov in priporočil razpravljala tudi zakonodajno-pravna komisija. Danes ste dobili na klop njeno poročilo. Vprašujem, če njen predstavnik želi še ustno pojasniti stališče komisije? (Ne želi.)

Tako lahko pričnem razpravo. Besedo želi tovariš Bizajl, republiški sekretar za prosveto in kulturo in član izvršnega sveta.

Tomaž Bizajl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! O tem zelo konkretnem in hkrati obvezujočem predlogu dokumenta je na včerajšnji večerni seji razpravljal tudi izvršni svet, da bi povedal svoje mnenje o njem. Zato se opravičujem, da vam danes ustno sporočam nekatere manjše spremembe, za katere izvršni svet meni, da naj jih vnesemo v ta dokument. Dokument je po oceni izvršnega sveta zelo potreben in dober.

Spremembe, ki jih predlaga izvršni svet, so:

— na 2. strani v prvem odstavku naj se izraz »spreminjanje sveta« nadomesti z besedo »delo«, tako da bi se to besedilo glasilo takole: »Današnja šola ne razvija dovolj ustvarjalnega mišljenja in usposobljenosti za delo.« Mislimo, da je prvotno besedilo nekoliko preširoko in morda preveč tendenciozno;

— prvi stavek prvega odstavka na 3. strani bi želel spremeniti tako, da bi se glasi: »Šolanje učiteljskih kadrov je neuskladeno in sistemsko neenotno, medtem ko sistem permanentnega usposabljanja sploh še ni uveljavljen.« Mislim, da je »permanentno usposabljanje« adekvatnejši izraz, lahko pa bi uporabili tudi oboje, torej »sistem permanentnega in angragoškega usposabljanja«. Vsekakor ne smemo prezreti permanentnega izobraževanja učiteljskega kadra;

— v tretjem stavku tretjega odstavka na 4. strani, kjer govorimo o vlogi in pomoči pedagoške znanosti, meni izvršni svet, da ne kaže te premajhne vloge in pomoči pripisovati samo pedagoškemu inštitutu, ampak da je nedvomno več institucij, ki naj bolj skrbe za reševanje pedagoških dilem. Predlagamo, da se ta stavek glasi: »Pedagoški inštitut in druge institucije s področja vzgoje in izobraževanja niso dovolj ustvarjalno in konkretno sodelovale pri reševanju vprašanj, s katerimi se srečuje pedagoška praksa.«;

— na 7. strani pri sklepih govorimo v 1. točki v prvi alinei o pripravi predlogov za spremembe in dopolnitve ustreznih zakonskih predpisov o delovnih razmerjih. Izvršni svet je bil mnenja, da gre za predpise s področja delovnih razmerij, ki se nanašajo na šolstvo, ne pa za spremembe predpisov o delovnih razmerjih nasploh. Zato naj bi zakon o delovnih razmerjih spremenili tako, da bi bil status učitelja opredeljen drugače kot je opredeljen za ostale delavce. Če je to tako mišljeno, potem kaže zakon kar imenovati;

— druga alinea te 1. točke zadolžuje izvršni svet, da sprejme ukrepe za rešitev najbolj perečih kadrovskih vprašanj. Že dosedanja praksa je taka, da konkretne ukrepe v zvezi s kadrovskimi vprašanji sprejemajo samoupravne interesne skupnosti. Pri tem izvršni svet le sodeluje. Glede na prihodnjo usmeritev ne bi bilo prav, da bi ožili delovno območje samoupravnih interesnih skupnosti. Izobraževalna skupnost ne bo le financirala področja vzgoje in izobraževanja, ampak bo, še bolj kot doslej, morala pri tem voditi tudi zelo konkretno kadrovsko politiko. Zato sodi izvršni svet, da bi to nalogo kazalo

dati izobraževalni skupnosti, tu pa napisati, da izvršni svet sodeluje pri sprejemanju ukrepov za rešitev konkretnih kadrovskih vprašanj. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Prosim vas kot predstavnika izvršnega sveta, če nam lahko daste pismene pripombe. (Da.) O pripombah izvršnega sveta bo moral odbor za vzgojo in izobraževanje še razpravljati.

Odpiram razpravo, pri čemer vas opozarjam, da je podlaga za razpravo tekst, ki ste ga danes dobili na klop. Tovariš Bizajl je dajal pripombe še k prejšnjemu besedilu, ki ste ga dobili hkrati z gradivom.

Kdo se javi k razpravi? Tovariš Kejžar, namestnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Leopold Kejžar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Prepričan sem, da gre bolj za to, kdo naj se prvi oglasi, kot pa za to, da ne bi imeli ob tem dokumentu ničesar reči. Prepričan sem, da bo sledila temeljitejša razprava.

Predloženi dokument, ki ga slovenska skupščina sprejema kot opozorilo, sklep in priporočilo delavcem in upravljalcem na področju vzgoje in izobraževanja, posredno pa tudi slovenski družbi, s svojim pomenom daleč presega obseg političnega akta, s kakršnimi se reagira na trenutne razmere. Kot na mnogih drugih družbenih področjih je tudi v izobraževanju treba zaustaviti nekatere stihijske tokove in z organizirano družbeno akcijo zavarovati socialistični značaj in humane kvalitete naše družbe. Kritična ocena gibanj je upravičena, saj vsi negativni pojavi, na katere dokument opozarja, tudi v resnici obstajajo v našem šolskem sistemu in šolski praksi. Ni bistveno, kako globoko so že prodrli ti pojavi v naše šole, ali so morda prevladujoči ali marginalni. Že površinsko spremljanje dogajanj v šolstvu in širši javnosti nam lahko pove, da se velik del pedagoških delavcev pa tudi širše javnosti, strokovnih, samoupravnih in drugih institucij, s temi pojavi že dolgo spopada in skuša v mejah svojih možnosti zajeziti njihove škodljive posledice. Te progresivne sile so jamstvo, da se cilji, ki jih skupščina zastavlja s tem dokumentom, lahko tudi uresničijo z ustrezno akcijo. Bile pa so velikokrat v težkem položaju, razcepljene in osamljene, nemalokrat pa tudi resignirane ob pomanjkljivi splošni družbeni podpori, ob podcenjevanju pomena idejno-vzgojne komponente v izobraževanju, ob enostranskem pojmovanju strokovnosti, ob pritiskanju skomercializiranih vplivov in podobno. Njihovi napori so žal velikokrat imeli premajhne rezultate, med drugim tudi zaradi nepovezanosti fronte idejnega boja na področju vzgoje. Manjkala je tista jasna opredelitev nekaterih idejnih in vzgojnih vprašanj, ki jo vsebuje skupščinski dokument.

Predložene ocene in stališča pomenijo jasno deklarirano idejno orientacijo družbene vzgojne politike; s tem pa tudi neprecenljivo pobudo in podporo akciji progresivnih sil znotraj izobraževanja in znotraj družbe v boju za uresničevanje vzgojno-izobraževalnih ciljev, kakršne je med drugim začrtal tudi Centralni komite Zveze komunistov Slovenije na svoji 19. in 30. seji. Prepričan sem, da smo jih sposobni in pripravljeni uresničiti, zlasti še zato, ker se skupščinska stališča obračajo tudi na širši krog družbenih dejavnikov, ki vplivajo na položaj vzgoje. S tem se izboljšujejo objektivne možnosti za širino in koordiniranje družbene akcije, ki bo morala slediti sprejemu tega dokumenta.

Sedanje gospodarske razmere in stabilizacijski ukrepi morda vzbujajo upravičeno skepso, ali smo sposobni uresničiti nekatere stvari, ki jih v tem

dokumentu deklariramo? Menim, da mora skupščina kljub stabilizacijski usmeritvi, od katere bo brez dvoma imelo korist tudi področje izobraževanja, vztrajati pri sprejetih usmeritvah, ki so vsebovane v srednjeročnem načrtu razvoja Slovenije in ki tudi na tem področju zagotavljajo kontinuiteto prizadevanj za materialno okrepitev vzgoje. V relativno omenjenih razmerah zagotavljanje materialnih pogojev za uresničevanje nekaterih sklepov in priporočil ne bo enostavna naloga. Ne gre zgolj za zavest in dobro voljo vseh družbenih dejavnikov, čeprav gre tudi za to. Potrebni bodo napori v več smereh. Prav je, da skupščina s svojim stališčem opredeli družbeno nujnost posameznih nalog na področju izobraževanja in vzgoje in s tem da potrebno usmeritev politiki splošne in skupne potrošnje v Sloveniji. Še bolj pomembno pa je, da njeno stališče v enaki meri obvezuje tudi vse nosilce samoupravnega sporazumevanja, ki bodo v prihodnje prevzemali vse večjo odgovornost tudi za materialni položaj izobraževalnih dejavnosti. Soočanje nosilcev sredstev in izvrševalcev dejavnosti bo moralo tudi v večji meri uveljaviti maksimalno možno ekonomičnost organizacijskih in drugih rešitev. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Hvala lepa. Kdo še želi besedo? Če ne, bi vas želel ob koncu razprave vendarle opozoriti še na naslednje.

Prav gotovo je bila naša zavzetost pri oblikovanju dokumenta največja v fazi razprave o njegovem osnutku; zato je razumljivo, da danes sprejemamo dokument kot neke vrste skupen rezultat dela našega zbora. Rad bi opozoril, da je, kot je že tovariš Rojc uvodoma omenil v imenu odbora, to izrazito političen dokument, ki naj od danes dalje trajneje usmerja odnos do idejnosti vzgoje in izobraževanja in ki naj vsem tistim, ki jim ni bilo v celoti jasno in razumljivo, kako naj bo šola usmerjena, odgovori na to dilemo in na ta vprašanja.

Potrebno je poudariti tudi to, da dokument ne terja večjih novih materialnih sredstev, seveda kolikor ne gre za nekatere čisto strateške rešitve v celotnem sistemu šolstva; to pa presega okvir problematike, o kateri dokument govori.

Ker je bilo vprašanje aktualno že na prejšnji seji, ko smo govorili o osnutku dokumenta, bi rad opozoril na stimulacijo učiteljevega dela; tudi danes ob poslanskih vprašanjih je bilo resno opozorjeno na težave, ki nastajajo v zvezi z ne povsem smiselno zamrznitvijo osebnih dohodkov na področju vzgoje in izobraževanja. Nemogoče je namreč pristajati, poudarjam nemogoče, na takšen način zamrznitve, ki onemogoča stimulacijo vsega tistega dobrega dela v vzgoji in izobraževanju, za katerega se zavzemamo tudi v stabilizacijskih ukrepih za vsa druga področja družbenega dela in proizvodnje. Nemogoče je pristajati na to, ker se potem dogaja, da je nekdo za dobro delo premalo nagrajen in zato ni stimuliran. Mi pa želimo, ker je to pomembno družbeno delo, da je tudi primerno stimulirano, tako kot je dobra proizvodnja nagrajevana v gospodarstvu.

Rad bi opozoril še na nekaj, kar je bilo navzoče v javni razpravi. Namreč ali pomeni dokument kakršnokoli ožitev ustavnih pravic in načel glede individualnosti oblikovanja človekove osebnosti ali ne. Treba je jasno odgovoriti, da ne gre za nikakršno ožitev in da je pravica do individualne rasti mladega človeka tudi vnaprej ustavno zagotovljena.

Če smo v čem jasni in nedvoumni, potem smo glede šolskega sistema, glede celotnega kompleksa šolstva v naši samoupravni socialistični družbi. Naša šola ni nevtralna, ni pluralistična, ni prazen prostor, v katerega se lahko vrivajo drugačne ideje in drugačni pogledi, ampak ravno narobe, naša šola

je polno angažirana v oblikovanju samoupravno in socialistično usmerjenega človeka. Zato ne more priti do kakršnegakoli dvoumja in do različnosti pogledov.

Pričakujem, da bomo po stališču odbora do pripomb, ki jih je dal v imenu izvršnega sveta njegov član in republiški sekretar za prosveto in kulturo, lahko dokument sprejeli.

Morda za konec še naslednje opozorilo. Nihče ni kritično ocenil akcijskih programov, ki so jih nekatere institucije, upravni in drugi organi že posredovali v zvezi z dokumentom in nalogami, ki jih vsebuje. Ker danes o tem nismo govorili, bi bilo prav, da bi na eni od prihodnjih sej naš zbor razpravljal in te programe kritično ocenil. Nisem prepričan, da so v celoti smiselno zaobjeli vse tiste naloge, ki izhajajo iz dokumenta. To bi bila tudi pomoč institucijam, da bodo lahko učinkoviteje uresničevale zahteve dokumenta.

Prekinjam sejo zbora. Čez pol ure bomo sejo nadaljevali.

(Seja je bila prekinjena ob 10.25 in se je nadaljevala ob 11.20.)

Predsednik Miloš Poljanšek: Nadaljujemo sejo zbora. Prosim poročevalca odbora, da nas seznani s stališčem do pripomb izvršnega sveta. Besedo ima tovariš Emil Rojc.

Emil Rojc: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Odbor za vzgojo in izobraževanje je na svoji seji obravnaval spreminjevalne predloge, ki jih je v imenu izvršnega sveta dal njegov član in republiški sekretar za prosveto in kulturo tovariš Bizajl.

Odbor se je strinjal s spremembo na 2. strani, drugi odstavek, da se izraz »spreminjanje sveta«, zamenja z izrazom »delo«. Tako se novi tekst glasi: »Prav tako ne razvija dovolj ustvarjalnega mišljenja in usposobljenosti za delo in za izboljševanje samoupravnih socialističnih družbenih odnosov.«

Na 3. strani je bila dana pripomba k prvemu odstavku v tem smislu, da bi bilo potrebno dodati še permanentno izobraževanje in drugače oblikovati misel o sistematičnem andragoškem usposabljanju. Odbor je ugotovil, da se ta pripomba nanaša še na stari tekst. Novi tekst že delno vsebuje to misel v drugi alinei pete točke priporočil, s katero so visokošolski zavodi zadolženi, da morajo skrbeti za stalno strokovno izpopolnjevanje učiteljev vseh vrst in stopenj. Odbor pa je vztrajal, da ostane poudarek na andragoškem usposabljanju, ker ga danes sploh še nimamo.

Odbor je sprejel predloge izvršnega sveta, da se v 1. vrsti tretjega odstavka na 4. strani za besedilom »Vloga in pomoč naše pedagoške znanosti« vstavi še dopolnitev »oziroma institucij s tega področja«. V istem odstavku se v zadnjem stavku beseda »dilem« zamenja z besedo »vprašanj«, beseda »sproža« pa z izrazom »se srečuje«.

K 1. točki sklepov na strani 7 je odbor sprejel dopolnitev prve alinee, tako da se za besedilom »ustreznih zakonskih predpisov o delovnih razmerjih« doda še »s področja vzgoje in izobraževanja«. S tem je naloga bolj določno opredeljena.

Prav tako je odbor sprejel predlog, da se besedilo druge alinee te 1. točke sklepov spremeni v: »izvršni svet sodeluje pri sprejemanju ukrepov za reševanje najbolj perečih kadrovskih vprašanj«. Reševanje teh vprašanj resnično ne sodi

samo v pristojnost izvršnega sveta, ampak v prvi vrsti samoupravnih skupnosti. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Hvala. Ima predstavnik izvršnega sveta morda kakšno pripombo? (Ne.) To se pravi, da je uglašeno s stališčem izvršnega sveta.

Prehajamo na glasovanje. Ponovno vas opozarjam na v smislu amandmaja spremenjeni tekst v drugem odstavku, 2. strani, ki se glasi: »Prav tako ne razvija dovolj ustvarjalnega mišljenja in sposobnosti za delo in za izboljševanje samoupravnih socialističnih družbenih odnosov.« To je prva sprememba. Druga sprememba je na strani 4 v tretjem odstavku: »Vloga in pomoč naše pedagoške znanosti oziroma institucij pri naporih za spreminjanje razmerij in stanja.« Tretja sprememba je v istem odstavku, tako da se zadnji stavek tretjega odstavka glasi: »Pedagoški inštitut doslej ni dovolj ustvarjalno in konkretno sodeloval pri razreševanju vprašanj, zlasti tistih, idejne narave, s katerimi se srečuje pedagoška praksa.« Četrta sprememba je na strani 7, v prvi alinei 1. točke sklepov: »Izvršni svet SR Slovenije naj pripravi predloge za spremembe in dopolnitve ustreznih zakonskih predpisov o delovnih razmerjih s področja vzgoje in izobraževanja in pri tem upošteva razredno-vzgojno izobraževalno vlogo učtieljev.« Peta sprememba v smislu amandmaja je na isti strani v drugi alinei 1. točke sklepov: »sodeluje pri sprejemanju ukrepov za rešitev konkretnih najbolj perečih kadrovskih vprašanj na področju vzgoje in izobraževanja, vsebovanih v 4. točki stališč . . .«

Ali je jasno, v katerih primerih gre za spremembo? (Da.) Kdor je za pravkar povedane spremembe, naj prosim glasuje. Najprej bomo pa ugotovili navzočnost. (44 poslancev je navzočih.) Kdor je za predlagane spremembe, naj prosim glasuje! (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Spremembe so torej sprejete soglasno.

Tako lahko preidemo na glasovanje o predlogu sklepov in priporočil v celoti.

Kdor je za dokument, naj prosim glasuje. (44 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja sprejet soglasno.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na dogovor o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in o programu delovanja kulturne skupnosti Slovenije.

Gradivo nam je poslala v obravnavo kulturna skupnost Slovenije. Vprašujem, če želi morda predstvanik skupnosti še ustno pojasniti gradivo? (Ne želi.)

Gradivo je obravnaval naš odbor za kulturne dejavnosti in o tem predložil pismeno poročilo. Želi morda poročevalec Marjan Tavčar še ustno pojasniti stališče odbora? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? Besedo ima dr. Boris Kuhar, poslanec našega zbora.

Dr. Boris Kuhar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite še nekaj misli k dogovoru, o katerem danes razpravljamo. Menim,

da pomeni letošnji dogovor o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti in o programu delovanja kulturne skupnosti Slovenije precejšen vsebinski napredek. To je v tem letu naša programska usmeritev v skupnih prizadevanjih za, da tako rečem, slovenski kulturni program v letu 1973. V javni razpravi so ga sprejele vse kulturne skupnosti, pa tudi vsi tisti, ki volijo organe kulturne skupnosti Slovenije, in sami organi te kulturne skupnosti. Menim, da je ta dokument nadaljnje uveljavljanje samoupravljanja tudi na kulturnem področju, in to samoupravljanje v najširšem smislu besede, saj zahteva dosledno uveljavljenost samoupravnih interesov delovnih ljudi ni razvoj načrtovanja na kulturnem področju, ki smo ga doslej dolga leta zanemarjali.

Ta dogovor dosledno uveljavlja za posamezna kulturna področja dostopnost do kulturnih dobrin, dosti večjo, kot je bila doslej, in to postavlja kot eno poglavitnih nalog kulturnih skupnosti. Te morajo najti najboljše načine, kako bi omogočile dostopnost do kulturnih dobrin vsem delovnim ljudem. To je cilj in zadovoljni bomo, če ga bomo v letu 1973 vsaj delno uresničili, da bomo lahko rekli, da so bile dobrine dostopne širokemu krogu naših delovnih ljudi in naših občanov, predvsem pa tistim, katerim smo doslej posvečali premalo pozornosti, delovnim ljudem na manj razvitih območjih in našim delavcem.

In ne nazadnje, ta dogovor, predvsem s svojim programom in s svojimi merili, nakazuje poti, kako spodbuditi umetniško ustvarjalnost in kako zagotoviti možnosti za čimbolj kvalitetno umetniško ustvarjanje.

Ne bi ponavljal vsega, kar je tu zapisano, ker menim, da je to v dogovoru in programu navedeno precej obširno in konkretno; želel pa bi povedati, kako ta dokument letos obravnavajo in v praksi uresničujejo v kulturnih skupnostih. Kolikor poznam razmere v temeljnih kulturnih skupnostih, jih je ta dokument kljub letošnjim težavam, predvsem materialne narave, dobrodošel, saj ga skušajo z izredno odgovornostjo uresničevati. V mnogih primerih jim je prav ta dogovor pomoč pri uveljavljanju njihovih konkretnih programov, pri uresničevanju in materialnem vrednotenju teh programov.

Ta program je služil tudi kot usmeritev vsem organom kulturne skupnosti Slovenije; lahko rečem, da je bil to zakon za odbore kulturne skupnosti Slovenije, ki so prav v teh tednih obravnavali številne vloge, ki so prišle na razpis za kulturne akcije. Te so v duhu meril iz dogovora in programa ovrednotili in izdelali so tudi konkretne kriterije in prioriteto za posamezne akcije; finančno pa bodo ovrednotili te akcije konec tega meseca oziroma prve dni prihodnjega meseca, ko bo skupščina kulturne skupnosti Slovenije sprejela svoj finančni načrt. Tako bodo letos znane že v prvih dneh aprila vse odobrene akcije in tudi višina sredstev, ki bodo za to dana na razpolago.

Pred dnevi smo v predsedstvu razpravljali prav o tem in ugotovili, da je to še vedno pozno, toda prej ni šlo zaradi kasnega sprejetja republiškega proračuna; vseeno pa je to napredek v primerjavi s prejšnjimi leti, ko smo zvedeli za odobrene akcije šele junija. Kljub temu pa bomo prihodnje delo kulturne skupnosti Slovenije skušali tako urediti, da bi se že na začetku leta dogovorili za akcije, ki jih bomo v tistem letu izvedli, oziroma, da bomo nekaterim akcijam, ki trajajo več let, pravočasno in za več let zagotovili sredstva.

Lahko povem še to, da so bile obravnave letošnjih akcij mnogo bolj poglobljene kot doslej, da je o tem razpravljal precejšen in zelo širok krog ljudi, da so odbori imeli za posamezne zvrsti kulture še svoje komisije in podkomisije, ki so razpravljale o vlogah pa tudi o planiranju kulturnih dejavnosti na posameznih področjih, ponekod tudi za daljša obdobja. Težava, kot vsa leta do-

slej, se je pojavila tudi letos: vlog je bilo za 9 milijard 850 milijonov starih dinarjev, kulturna skupnost Slovenije pa bo lahko za te akcije letos namenila le 3 milijarde 600 milijonov, to se pravi, da je skoraj 3-krat več zahtev, kot pa realnih možnosti. Prav zaradi tega je bilo delo organov kulturne skupnosti še toliko bolj odgovorno in težko.

Naštel bi še nekatere probleme, ki se pojavljajo pri delu kulturne skupnosti, vzemimo na primer založništvo: čeprav je predvidenih v predlogu letošnjega proračuna za založništvo 1 milijarda 130 milijonov starih dinarjev, odpade za pospeševanje knjige le bore malo, niti ne tretjina tega. Vse ostalo, kot veste, gre delno za knjižnice, predvsem pa za revije. S sredstvi, ki dosegajo morda kakšnih 250 starih milijonov, pa seveda ni mogoče voditi neke načrtne politike za spodbujanje našega založništva, za spodbujanje kvalitetne slovenske knjige. Moram vas obvestiti, da je kulturna skupnost Slovenije zaprosila izvršni svet za dodatno subvencijo 8 N milijonov, da bi s tem nadoknadili to, kar je bilo temu področju vzeto z ukinitvijo beneficirane obrestne mere v letu 1971 in splošnim dvigom obrestne mere v letu 1972. V teh dveh letih je bilo založništvo prizadeto za okrog 14 milijonov N dinarjev; lani smo skušali to popraviti s posebno subvencijo izvršnega sveta 4 N milijonov, letos pa s posebno davčno olajšavo vračamo temu področju 1 milijon in pol do največ 2 milijona N dinarjev. Če računamo še na povečane stroške tiska in druge podražitve, so pred našimi založbami in kulturno skupnostjo Slovenije težki problemi, kako razrešiti to stanje. Prav zdaj se vodi akcija med založniki in kulturno skupnostjo Slovenije za konverzijo kreditov za založništvo, da bi tako vsaj delno rešili specifičen problem zalog v založništvu. Tako vidite, da delo našega odbora za založništvo ni bilo lahko, ko je moral v okviru meril in programa izdelati prioriteto za letošnje leto, ki naj bi zagotovila izdajanje dobre slovenske knjige.

S takimi in podobnimi težavami se srečujejo tudi drugi odbori, kot na primer odbor za varstvo arhivskega gradiva in kulturnih spomenikov. Vlog, in to tudi mnogo nujnih vlog, kajti naši spomeniki hitro propadajo, je bilo trikrat več kot pa sredstev za to področje. Tako bo težko uskladiti finančne možnosti s programom za to področje.

Tudi na filmskem področju v letu 1973 ne bo mogoče zagotoviti sredstev za tri celovečerne filme in za 15 kratkih filmov, kljub temu, da imamo to zapisano v programu in kljub filmskemu prispevku, za katerega smo danes že slišali, da je neustaven. K sreči v lanskem letu zaradi objektivnih težav pa tudi zaradi drugih razlogov ni bilo mogoče posneti vseh predvidenih filmov. Tako bomo lahko letos zaradi tega zaostanka iz lanskega leta posneli pet filmov, čeprav bomo imeli denar le za dva filma.

Na ostalih področjih, likovnem, gledališkem, glasbenem, so še posebne težave, ker se je letos nabralo v Sloveniji več velikih mednarodnih in medrepubliških manifestacij in akcij, od grafičnega bienala do celjskega mladinskega mednarodnega festivala. Letos bo tudi več pomembnih gledaliških in glasbenih gostovanj, za katera je treba v okviru mednarodnih in medrepubliških sporazumov zagotoviti sredstva, in to kar precejšnja. Zato bo verjetno treba v programu tu in tam tudi odstopiti od kakšne realizacije, pač v skladu z zamrznitvijo, katere je bil, kot veste, deležen tudi naš zakon o financiranju kulturnih dejavnosti.

S podobnimi finančnimi težavami se srečujejo tudi temeljne kulturne skupnosti, čeprav naj bi jim bil 12,5% dvig sredstev zagotovljen iz dodatnega

davka na avtomobile in na skupni dohodek občanov, ki ju republika odstopa občinam tudi za zagotovitev izpolnitve programa na kulturnem področju. Mislim, da moramo biti dosledni, tako kot želi biti dosleden izvršni svet, in z družbenim dogovorom sredstva, ki jih je republika odstopila občinam, nameniti za kulturno področje, do višine 12,5 %, kot je to določila republika.

Predsednik Miloš Poljanšek: Kdo želi besedo? Prosim, poslanka Dragica Urbas.

Dragica Urbas: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dogovor o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti, ki smo ga dobili v obravnavo, je zelo tehten in nam ob posameznih razčlenitvah daje tudi temeljit vpogled v celotno kulturno dejavnost in življenje Slovenije. Vendarle, če navežem na zadnje stavke tovariša Kuharja o dvigu sredstev za kulturno skupnost za 12,5 %, lahko rečem, da to najbrž ne bo doseženo pri vseh temeljnih kulturnih skupnostih na posameznih območjih. Zlasti zato ne, ker stabilizacijski davek, ki je prepuščen občinskim skupščinam, ne zadošča za področja, kjer je kulturno življenje izredno razgibano, kajti delita si ga temeljna izobraževalna skupnost in temeljna kulturna skupnost.

V Idriji na primer ostane od stabilizacijskega davka za temeljno kulturno skupnost le 810 000 dinarjev, kar je v odstotkih glede na lanskoletna sredstva le za 2,4 % več sredstev. Zaradi tega bi najbrž morali imeti člani republiške kulturne skupnosti več posluha pri obravnavi določenih kulturnih akcij na manj razvitih območjih. Tam pa, kjer je kulturna skupnost dokaj razvita in kulturno življenje močno vzbujeno, naj ne bi šli ob stabilizacijskih pogojih, v katerih smo, korak nazaj.

Predsednik Miloš Poljanšek: Dalje prosim. Še kdo želi besedo? Poslanec Miran Hasl.

Miran Hasl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Lani je bil sprejet dogovor, da naj se sredstva iz proračunov občin za kulturo dvignejo v odstotku, v kakršnem se bo dvignil proračun občine. Če se ne motim, so se lani občinske skupščine tega dogovora držale. Letos pa v preliminarnih proračunskih razpravah, v katerih sem bil pri nas na obali prisoten, občine že menijo, da jih ta dogovor več ne veže in da je njim prepuščeno, če ga bodo realizirale. Tako je v osnutku koprskega proračuna že podatek, da naj bi kulturna skupnost dobila le približno 84 % sredstev glede na lansko realizacijo, kar tvori skupaj z republiškimi sredstvi indeks 100.

Prosim za pojasnilo, v kakšni meri ti dogovori obvezujejo občine in ali je njihova realizacija res popolnoma prepuščena finančnim zmogljivostim občin?

Predsednik Miloš Poljanšek: Poslanec Vinko Kramar ima besedo.

Vinko Kramar: Tovariš predsednik, tovariši poslanci in poslanke! V zvezi z zadnjim stavkom tovariša Kuharja bi želel povedati, da je predstavnik sekretariata za finance pred nekaj dnevi na posvetovanju predstavnikov vseh občinskih skupščin v Trbovljah, ki ga je sklicala skupnost slovenskih občin, jasno in glasno povedal, da ni nikjer dogovorjeno, da morajo občinske skupščine zagotoviti do 12,5 % za kulturo. Menim, da take izjave na posveto-

vanjih lahko zelo negativno vplivajo na razprave o občinskih proračunih in v ničemer ne upoštevajo razprav, v katerih smo se v tem domu dogovorili za enakopravno obravnavanje in vrednotenje kulture.

Predsednik Miloš Poljanšek: Poslanec Boris Feldin, prosim!

Boris Feldin: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Na zadnji seji enotnega zbora smo obravnavali družbeni dogovor, v katerem je jasno povedano, da bodo dodatni, prej tako imenovani stabilizacijski davki namenjeni predvsem za reševanje socialnih problemov in za temeljne izobraževalne skupnosti. Zdi se mi, da smo se morda danes malo prepozno oglasili. Seveda pa je, če je zbor takih misli, še vedno čas, ker se dogovor še popravlja, da priporočimo izvršnemu svetu, naj v tem smislu dogovor dopolni.

Predsednik Miloš Poljanšek: Besedo ima pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo tovariš Andrej Ujčič.

Andrej Ujčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ker je sproženo vprašanje financiranja kulturnih dejavnosti v letu 1973, je treba povedati, da je zakon o financiranju kulturnih dejavnosti, ki je bil sprejet v letu 1971, jasno in točno povedal, da je osnova za financiranje kulturnih dejavnosti program, ki se oblikuje v kulturnih skupnostih in ki ga v obliki družbenega dogovora ponudi kulturna skupnost kot predlog družbenega dogovora družbenopolitični skupnosti v obravnavo in podpis. K takemu dogovoru pristopa tudi izvršni svet kot izvrševalec volje in finančnega vpliva, ki ga prek tega zakona in družbenega dogovora uveljavlja Socialistična republika Slovenija. V tem zakonu je prav tako tudi povedano, da prepušča Socialistična republika Slovenija določene finančne vire. To velja še zdaj. Osnova za letošnje financiranje kulturnih dejavnosti bodo seveda programi dela kulturnih dejavnosti.

Pravkar je bil omenjen osnutek posebnega družbenega dogovora, prek katerega želi izvršni svet urediti vprašanja v posebnem stabilizacijskem letu, kakršno je letošnje. Ker je bila nekaterim dejavnostim s paketom proračunskih zakonov odvzeta določena vsota sredstev, oziroma ker so bili deli določenih zakonov s tem omrtvičeni, je treba povedati, da je izvršni svet za financiranje programa kulturnih dejavnosti predlagal za letošnje leto določene možnosti s stabilizacijskimi davki. Ti stabilizacijski davki naj bi bili po osnutku družbenega dogovora namenjeni predvsem financiranju tistih programov, s katerimi bi bile pokrite socialne potrebe v družbenopolitičnih skupnostih, potrebe vzgoje in izobraževanja in kulturnih dejavnosti.

Menim, da je s tem dana možnost, da se kulturne dejavnosti, seveda vedno bolj samoupravno in vedno bolj na temelju programov in ne samo davčnih principov, pojavijo s programi in s svojimi zahtevami, seveda v skladu s stabilizacijsko politiko, ki smo jo vsi sprejeli. V okvirih, ki jih pomeni 12,5% povišanje sredstev glede na lansko leto, in glede na programe, ki jih ponujajo kulturne dejavnosti v razpravo in sprejem, se bo morala gibati tudi ta potrošnja, če jo smemo tako imenovati.

Predsednik Miloš Poljanšek: Še kdo želi razpravljati? (Nihče.) Skušal bi vas opozoriti še na nekatere aspekte, o katerih je deloma govoril že predsednik predsedstva kulturne skupnosti Slovenije in na kar je bilo deloma

tudi v razpravi že opozorjeno. Najprej mislim, da kaže pritrditi oceni odbora za kulturne dejavnosti, da pomeni dogovor, ki ga posreduje kulturna skupnost Slovenije, napredek v primerjavi s prejšnjimi leti, saj veliko bolj samoupravno in neposredno očrtuje delo za letošnje leto. Vendarle bi verjetno bilo treba prav v tej zvezi opozoriti na nalogo, ki jo ima kulturna skupnost Slovenije in prek nje seveda vse temeljne kulturne skupnosti in ki izvira iz programske osnove skupščine, namreč da moramo čimprej oblikovati osnove kulturne politike v Sloveniji. Iz te politike naj bi potem izhajali konkretnejši programi bodisi po teritorialnem principu bodisi po delovnem principu posameznih kulturnih panog. To je naloga, ki jo moramo z večjo intenziteto, kot je morda v samem dokumentu izražena, v letošnjem letu vzeti na znanje in za njeno realizacijo tudi več storiti. Mislim, da se te svoje odgovornosti zaveda tudi kulturna skupnost Slovenije in dobro bi bilo, če bi bila ta odgovornost tudi uresničena.

Financiranje je danes, da tako rečem, nedonošen otrok. Zmanjšujemo vse mehanizme proračunskega načina financiranja, premalo pa se zavedamo, da smo sami nosilci drugačnega, bolj samoupravnega načina financiranja, in da je seveda od naših pobud in od naše pripravljenosti, naše organiziranosti odvisno, do kakšne mere bomo uspeli že v letošnjem letu, predvsem pa v prihodnjem letu zagotoviti tisti normalni način financiranja, ki bo veliko bolj kot doslej v neposredni soodvisnosti od nosilcev kulturnega dela in od potrošnikov oziroma od neposrednih proizvajalcev, ki v svoji samoupravni soodgovornosti nujno skrbijo tudi za normalno kulturno življenje, kulturno rast, kulturno delo v naši družbi.

Pri tem bi rad opozoril na še vedno ne do konca razrešeno težavo, ki jo imamo v zvezi s financiranjem nekaterih dejavnosti tako imenovanih republiških kulturnih ustanov, ki so danes financirane v okviru ljubljanske kulturne skupnosti, ki pa pomenijo po svoji vlogi, po svoji vrednosti, po svojem vplivu nedvomno pomembne nacionalne ali vseslovenske kulturne institucije, njih delo pa najširši ali pa najkvalitetnejši prispevek v kulturnem in umetniškem delu, bodisi reproduktivnem bodisi siceršnjem. Tu je še vedno nejasno, do katere mere je dolžna Ljubljana svojo obveznost do teh ustanov oziroma do njihovega programa finančno tudi pokrivati in koliko njihov program presega okvire regije, to je Ljubljane in postaja prioritetni del programa celotne širše slovenske skupnosti. To je ena od zelo resnih, že dalj časa odprtih težav, ki jo bomo morali v letošnjem letu odpraviti in za kar si z vsemi silami prizadeva tudi republiška kulturna skupnost. Nemogoče pa se je vesti tako, kot da to ni del širše odgovornosti ljubljanskih občin in ljubljanske kulturne skupnosti. Tega se seveda tisti, ki delajo na področju samoupravnega urejanja kulture, zavedajo; ko pa gre za denar, takrat pa nastane vprašanje, ali morajo stabilizacijska sredstva služiti tudi za urejanje te vrste vprašanj ali ne. Tu se pojavljajo številni interesi, številne potrebe in tako se skuša zmanjšati tisti prepotrebni delež, ki bi omogočil normalno delovanje teh ustanov in normalno realizacijo programa, ki ga te institucije imajo.

Morda še besedo, dve o medrepubliškem kulturnem sodelovanju, o katerem govori sporazum na 21. strani. Dokument sam izraža polno pozornost in podporo takšnemu sodelovanju. Priča smo tudi pobudam iz ostalih republik. Še bolj kot doslej naj bodo te oblike sodelovanja izraz resničnih potreb in resnične nuje po zadovoljevanju želja ostalih republik in naše republike in čim manj naj bodo te izmenjave rezultati formalnega in, da tako rečem, neživljenjskega načina

posredovanja in izmenjave kulturnega dela. In ne samo to, da iz leta v leto načrtujemo takšno sodelovanje; mislim, da bi te vrste sodelovanje moralo biti programirano dolgoročneje, vsaj srednjeročno, ker vemo, da se nekatere manifestacije nujno načrtujejo dalj časa, da morajo prav zaradi takšnega interesa dobiti tudi svojo posebno vsebino, svoj poseben program in, kar je še posebej važno, da so nekatere vrednejše manifestacije tudi dražje. Zaradi tega je tudi po tej plati treba načrtovati bolj dolgoročno, da lahko pride kasneje do normalne realizacije.

O založniški dejavnosti delim mnenje tovariša Kuharja; tu smo prišli v resnici že do kritične točke ali pa jo morda že prešli. Kakršnokoli zapostavljanje tega problema pomeni odpovedovanje tistim prioritetnim kulturnim manifestacijam, ki jih izraža dobra knjiga, bodisi da gre za našo lastno tvornost besedne umetnosti, bodisi da gre za strokovno knjigo, prevod itd. Te vrste dejavnosti ne moremo zapostavljati in če je kak trenutek primeren, potem je to prav zdajšnji, ko razpravljamo o drugi fazi ustavnih sprememb, ko v gradivih že govorimo, kako ni moč omejevati založniške dejavnosti, ki doživlja tudi naprej tretma posebnega družbenega pomena, je pa še vedno postavljena na čisto gospodarske poslovne odnose. Pri tem nič posebej ne govorimo o realizaciji, o uveljavljanju tiste vloge, ki nosi naslov posebnega družbenega pomena. Tu pa gre prav za tiste vrste knjig, ki pomenijo bistveni prispevek h kulturni rasti naše nacionalne samobitnosti, ki pomeni razvijanje kulturne zavesti, kulturne ravni našega človeka. In glede tega bo treba posebej paziti, da bomo bolj določeni, kako uveljavljati to vlogo posebnega družbenega pomena v založniški dejavnosti, ki sicer sodi po svoji temeljni dejavnosti v gospodarstvo. Samo še film ima takšen položaj. Če tu ne bomo natančni, če tu ne bomo zagotavljali hkrati s posebnim družbenim interesom tudi materialne možnosti za uresničevanje tega interesa, potem bomo doživljali takšne posledice, kakršna je današnja. To pa ne more biti, ker se založbe seveda potem obnašajo po svoje. In če ni materialne stimulacije za takšen posebni družbeni interes, preprosto ne tiskajo tistih knjig, ki niso gospodarsko, ekonomsko uspešne. Kakšne so posledice takšnega vedenja, si lahko mislimo.

Pri filmu me presenečajo različna obvestila v javnosti. Zadnje obvestilo, ki sem ga utegnil prebrati, je, da bomo v letošnjem letu dobili pet slovenskih filmov. Danes pa je bilo govora o treh. Kaj je res? Če so kje nejasnosti v obveščanju naše javnosti, potem so prav glede filma. To nekateri delajo morda celo zavestno, čeprav je takšno obnašanje povsem nepotrebno. Mislim, da je zelo prav, da smo glede filma bolj natančni in predvsem tudi bolj kritični, z vseh plati, tudi z vsebinske. Točno vemo, kako pri filmu niti nismo pripravljeni na kakšno večjo proizvodnjo, tudi če bi sredstva bila. Zakaj se ne bi to slovenski javnosti povedalo, ne pa, da jo ves čas opozarjamo na pomanjkljiva sredstva. Na drugi strani pa se očitno kaže, da lahko nastane zelo kvaliteten film, kot imamo zadnje čase primer na televiziji, tudi na ne povsem klasičen filmski način, za kakršnega si del slovenske pa tudi filmske javnosti prizadeva.

To je moj skromen prispevek h gradivu; če ni nikogar več, ki bi želel razpravljati v zvezi z dogovorom o temeljnih nalogah kulturne skupnosti Slovenije za leto 1973, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da podpre stališča odbora in da upošteva tudi vse pripombe in sugestije, ki so bile izrečene danes v razpravi.

Zaključujem to točko dnevnega reda in prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga politike na področju družbenega varstva otrok v Socialistični republiki Sloveniji za leto 1973.

Gradivo je predložila republiška skupnost otroškega varstva. Vprašujem predstavnika, če želi morda gradivo še ustno obrazložiti? (Želi.) Besedo ima dr. Ivan Toličič, podpredsednik te skupnosti.

Dr. Ivan Toličič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Dovolite mi, da v imenu republiške skupnosti otroškega varstva povem nekaj besed o nekaterih osnovnih in temeljnih vprašanjih, o katerih je naša skupnost razpravljala in jih postavlja kot osnovo za prihodnji razvoj. Deloma bomo te cilje uresničili v letu 1973, želeli pa bi jih seveda v večji meri uresničiti v nadaljnjih letih.

Ob branju priloženega gradiva je verjetno zbudil vašo pozornost podatek, da imamo v vzgojno varstvenih ustanovah — tako jih mi imenujemo, ponekod jim pravijo otroški vrtci — v glavnem otroke — okoli 95 ali 96 % — katerih matere so poklicno zaposlene. To pomeni, da smo na tem področju iskali samo zasilni izhod; želeli smo, da bi se žene matere poklicno zaposlile in s tem tudi s tega vidika prispevale k nacionalnemu dohodku. To so žene v Sloveniji v izrazito visokem odstotku tudi storile, saj po tem odstotku sodimo med najbolj razvite države na svetu. Na drugi strani pa vidimo, da naša družbena prizadevanja v tej smeri tega niso v taki meri upoštevala, kot bi pravzaprav delež teh žena in celotne družbe terjal. Ne moremo namreč sprejeti koncepta, ki je pomanjkljiv, da gradimo vzgojno-varstveno ustanovo zato, da bo lahko otrok matere, ki je poklicno zaposlena, deležen varstva. To pomeni, da je v ospredju tako imenovani varstveni vidik. Menimo, da je to skrajno pomanjkljivo, in če se ozremo nekoliko izven našega družbenega območja, v naše sosednje države, bodisi na zahodu bodisi na vzhodu, bomo videli, da so k temu vprašanju pristopali nekoliko drugače: ne samo z varstvenega vidika, ampak z vzgojnega vidika.

Če hočemo ustvariti članom naše skupnosti, našim otrokom, enak start v šolo, enak start v izbiro poklica in potem tudi v življenje, za kar so se že davno zavzemale napredne sile v svetu in pri nas, je pravzaprav nerazumljivo, kako je mogoče, da v predšolskih letih, to je od rojstva otroka pa do vstopa v šolo, puščamo naše otroke stihijskim vplivom okolja, v katerem živijo.

Okolje, v katerem živijo naši otroci, je različno z vidika socialnoekonomske stopnje razvitosti, razvitosti kulture, izobrazbe staršev in poklicev, ki jih starši opravljajo. Mnoge študije, ki so bile v zadnjih desetih letih narejene tako v zahodnih in vzhodnih državah kot tudi pri nas, kažejo, da se socialna diferenciacija začenja zelo zgodaj. Pri proučevanju otrok, ki stopajo v šolo, se kažejo pomembne razlike v sposobnosti in tudi v nekaterih osebnostnih lastnostih, tako da danes ločimo na eni strani otroke, ki izhajajo iz družin, katerih starši imajo ustrezno izobrazbo in ustrezen poklic, se pravi ustrezne socialnoekonomske možnosti, in na drugi strani otroke nižjega statusa, če bi smeli tako reči, kar pomeni otroke nekvalificiranih in nekaterih kvalificiranih delavcev. Zanimivo je, da vsa proučevanja, ki smo jih v zadnjem času opravili pri populaciji iz mesta in tudi izven mesta, na podeželju, kažejo, da se tako imenovani socialnoekonomski status družine tudi pri nas približno enako močno uveljavlja kot v nekaterih zahodnih državah, oziroma smo celo ugotovili, da v nekaterih pogledih pride celo bolj do izraza.

Tako so na primer te študije pokazale, da prve pomembne razlike med otroki nastopijo že po drugem letu in da so zlasti izrazite od četrtega do šestega leta, se pravi do takrat, ko naši otroci vstopijo v šolo. Pokazalo se je tudi, da so tisti otroci, zlasti iz delavskih vrst, ki so imeli možnost, da so obiskovali vzgojnovarstvene ustanove v okvru sedanjih programov, kakršne imamo, in načina dela, kakršnega izvajamo v teh ustanovah, pokazali bolj razvite nekatere osebnostne lastnosti ter sposobnosti in da so potem tudi v šoli bolje uspevali. Podobne rezultate je dala tudi raziskava, ki je bila narejena po podobnih vidikih v Beogradu. In tudi druge raziskave, recimo v Zvezni republiki Nemčiji, Angliji, so pokazale, da je mogoče z ustreznim programom predšolske vzgoje do določene mere kompenzirati socialnoekonomske učinke neugodnega okolja, se pravi okolja, kjer sta oče in mati oba zaposlena, zlasti če imata samo osnovno ali nižjo izobrazbo. Tako so na primer te raziskave pokazale, da z ustreznimi programi, ki jih izvajajo v teh ustanovah, tudi otroci iz delavskih vrst dosežejo v določenih storitvah enake rezultate kakor tisti, ki živijo v družinah z višjim socialnoekonomskim statusom. Tako na primer danes Anglija plačuje in družbeno subvencionira skrb za vse otroke od petega leta dalje v družbenem varstvu in kasneje v osnovni šoli.

Primerjave, ki so bile doslej narejene, so pokazale, da je nujno potrebno, da družbena skupnost, ki ima interes, da dvigne celoten nivo nacije, seže s svojimi družbenimi sredstvi in s svojimi organiziranimi načini že v predšolsko obdobje, ker edino na ta način lahko omogoči pri otrocih, zlasti iz delavskih vrst, razvoj določenih sposobnosti in osebnostnih lastnosti. Iz naših dosedanjih raziskav je znano, da je zlasti fiziološki sistem predšolskega otroka izredno plastičen in da so v teh letih lahko tudi dosežki, zlasti če so ustrezno usmerjeni, dosti bolj učinkoviti.

Iz teh razlogov je deloma tudi razumljivo, da se je stanje, kakršno je bilo doslej, ko smo imeli relativno majhno število otrok iz celotne populacije v varstvenih ustanovah, le okoli 15 %, moralo škodljivo odražati v vsem nadaljnjem razvoju, vključno v uspehih v naši šoli, v osipu in tudi pri nadaljnjih vidikih selekcije za srednje šole pa tudi za fakultete. Moram reči, da je zelo kruto dejstvo, da je od možnosti, ki jih ima otrok v predšolski dobi, odvisen njegov nadaljnji razvoj sposobnosti. Študije raznih psihologov so pokazale, da otroci, ki živijo v pomanjkljivih okoljih, razvijejo nekatere druge sposobnosti, ki jih imenujejo sposobnosti nižjega reda v primerjavi s tistimi sposobnostmi — zlasti zmogljivost abstraktnega mišljenja— ki jih razvijajo otroci iz višjega socialnoekonomskega statusa. Kasneje, ko vstopajo v šolo, kjer imamo enotne programe, več ali manj tudi enotne pristope, je nujno, da otroci z ne dovolj razvitimi sposobnostmi doživljajo v tako zasnovani osnovni šoli frustracijo, odklonitev, doživljajo prve neuspehe, ki seveda po svoje tudi determinirajo njihovo osebnost, njihovo stališče do določenih avtoritet, do naše družbe in drugih vrednot, ako se potem grmadijo določeni negativni učinki, ki strukturirajo določene oblike tudi neustreznega obnašanja pri današnji mladini; računamo pa lahko tudi na kasnejše neugodne učinke.

Z druge strani moram reči, da je vidik kasnejše selekcije socialno kriviČen: tako imenovane nadarjene otroke izbiramo s pomočjo določenih testov, ki vključujejo izključno tiste sposobnosti, ki jih ti otroci niso mogli razviti, pa bi jih lahko razvili. To pomeni, da uporabljamo določena selektivna sredstva, ki so tako konstruirana, da vključujejo tiste sposobnosti, ki jih otrok, ki živi v ustreznem družbenem okolju in ki je imel ustrezne spodbude za razvoj sposobnosti

in osebnostne lastnosti, lahko razvije. Torej s takimi ali drugačnimi selektivnimi ukrepi po osnovni šoli zelo krivično ravnamo z delavskimi in kmečkimi otroki, pri katerih bi lahko razvili tudi te sposobnosti, vendar tega nismo storili.

O teh vprašanjih smo že večkrat razpravljali in pred leti se je iz teh razprav in raziskav rodila misel o tako imenovani mali šoli, ki lahko relativno hitro in začasno intervenira na tistih področjih, kjer zaenkrat predšolskih ustanov nimamo. Vendar menim, da je to le nek začasen ukrep. čeprav moram reči, da se je pokazalo, ko smo preverjali učinkovitost teh ukrepov, da so tudi ti zelo učinkoviti. Tako smo z nekaterimi študijami ugotovili, da so otroci v mali šoli dobro napredovali in se precej približali onim otrokom, ki so iz višjega socialno-ekonomskega statusa. Seveda pa so ti otroci v mali šoli tudi napredovali, zato je neka razlika kljub temu ostala, toda celotni nivo je bil precej višji.

Vsa ta prizadevanja v okviru celotne naše republike so rodila pozitivne rezultate, in to tudi na manj razvitih in manj organiziranih področjih. Seveda so to le začasne oblike in bi zato bilo treba prej ali slej omogočiti, da bi bili vsi predšolski otroci, ne samo zaradi varstva, ampak zaradi osnovnih možnosti, ki jih lahko taka ustanova nudi za njihov osebnostni razvoj, deležni vzgojnega dela v vzgojno-varstveni ustanovi.

Temu se bomo lahko samo postopoma približali in to ste lahko tudi zasledili v gradivu. Razumljivo je, da bi morali zdaj, kolikor nam materialne možnosti dopuščajo, najprej poskušati pri delavskih in kmečkih otrocih. Republiška skupnost otroškega varstva, če bo imela večja sredstva, naj bi s temi sredstvi skušala spodbujati tam, kjer smo bili najmanj učinkoviti. To je mogoče tudi z določenimi bolj skromnimi oblikami dela, s tako imenovanimi montažnimi otroškimi vrtci, in tudi s tako imenovano mobilno službo. To pomeni, da imamo v nekem otroškem vrtcu kompletni »team« in tako imenovane depandanse v posameznih vaseh, v kmečkih hišah itd.

Korekcija naj bi se izvršila zlasti v tej smeri. Seveda pa to ne pomeni, da bi v določenih industrijskih ali drugih središčih ostali pri »status quo.« Tudi v teh središčih so se med otroki pokazale pomembne razlike glede na socialno-ekonomski status njihove družine. Tudi otroci v teh središčih potrebujejo zlasti usmerjeno vzgojno-varstveno delo.

Seveda pa ni dovolj, da imamo te ustanove. Naša nadaljnja pozornost mora biti usmerjena tudi v to, kakšne možnosti imamo v teh ustanovah za učinkovanje na otroke. Mnoge študije kažejo, da imamo izrazite možnosti; zato menimo, da bo treba obstoječe programe postopoma spreminjati. Pri teh raziskavah bodo morale sodelovati pedagoška, psihološka, medicinska in sociološka znanost, kajti enostranska usmerjenost ne bo dala rezultatov. Zato bi bila zaželena boljša koordinacija vseh teh znanstvenih kapacitet, ki jih imamo. Vsekakor namerava republiška skupnost tudi s te strani spodbujati to dejavnost in morda nam bo celo uspelo ustanoviti tako imenovane demonstracijske otroške vrtce, kjer bi lahko nazorno pokazali, kaj se da doseči, oziroma, kjer bi tudi strokovno izpopolnjevali kadre za nadaljnje delo v tej smeri.

Razumljivo je, da se ne moremo ustaviti samo pri predšolskem otroku, saj se socialnoekonomski učinki kažejo tudi pri razvoju otrok v osnovni šoli. Zato smo že pred leti začeli z iniciativo tako imenovanega podaljšanega bivanja, zlasti za tiste otroke, ki doma v resnici nimajo možnosti, da bi zahteve, ki jim jih šola nalaga, zadovoljivo opravili. Tudi tu nimamo druge možnosti, kot da skušamo zaenkrat širiti podaljšano bivanje in izboljšati določene pogoje in organizacijo podaljšanega bivanja. Če pa hočemo te probleme v celoti in do kraja rešiti, pa

moramo prej ali slej začeti pripravljati programe za tako imenovano »celodnevno šolo«. Edino v okviru celodnevno organizirane šole bi določene socialne primanjkljaje popolnoma ali vsaj v večji meri rešili.

Sedanje naše rešitve so začasne, vendar so tudi te, ki jih imamo v okviru podaljšanega bivanja, zelo dragocene. Pokazalo se je namreč, da lahko tudi otrok iz nižjega socialnoekonomskega statusa, če ima določene možnosti in če sta podaljšana bivanje ali celodnevna šola ustrezna in na znotraj pravilno organizirana, doseže zelo dobre rezultate pri učenju. Seveda bi bilo vse to še bolj učinkovito, če bi bila naša šola v resnici bolj prilagojena sodobnejšim, novejšim vplivom in zahtevam današnjega otroka. Danes je bila tu diskusija o idejnih ali vsebinskih vprašanjih; seveda bo to diskusijo treba nadaljevati o notranjem funkcioniranju naše šole, ki mora v večji meri upoštevati učenca in z ustreznimi humanističnimi učinki tudi pri obstoječem stanju doseči mnogo boljše rezultate.

Predsednik Miloš Poljanšek : Naj vas opozorim, da vam poleg gradiva, ki ga je posredovala skupnost otroškega varstva, bilo poslano tudi mnenje predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije, prav tako pa tudi poročilo našega odbora za vzgojo in izobraževanje. Želi morda predstavnik odbora poslanec Feldin še ustno obrazložiti stališče odbora? (Da.) Besedo ima poslanec Boris Feldin.

Boris Feldin : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Predloga za uresničevanje politike na področju družbenega varstva otrok, ki ga je predložila republiška skupnost otroškega varstva, ne mislim ponavljati v smislu poročila, ki ste ga dobili. Želim opozoriti na to, da gre za predlog uresničevanja politike in ne za predlog politike, ker smo politiko že obravnavali, oziroma smo bili z njo seznanjeni ob programu razvoja otroškega varstva, ki ga je predložila republiška skupnost otroškega varstva za obdobje 1971—1975. Iz tega predloga programa razvoja pa izhaja politika za leto 1973. Republiška skupnost otroškega varstva je to obravnavala v mesecu novembru, v decembru pa predložila skupščini. Pri predlogih za uresničevanje te politike ni mogla vedeti, da bodo določeni ukrepi, ki so bili sprejeti že po tem času, otežili uresničevanje dela programa opozoril na tole:

1. Vemo, da je bil na koncu leta sprejet zakon, ki onemogoča dajanje bančnih kreditov ali kreditov iz bančnih sredstev za katerokoli negospodarsko dejavnost, potemtakem tudi za otroško varstvo, se pravi za tisto, kar je republiška skupnost otroškega varstva v dosedanjem obdobju z vročanjem sredstev in dajanjem kreditov predvsem za nerazvita področja omogočala. Ta možnost bo v letošnjem letu vsaj po moji oceni nekoliko vprašljiva. V programu za gradnjo vrtcev je predvidenih 4 000 mest. Če se spomnimo, da so tudi občani sprejemali določene samoprispevke, pri katerih je bilo posebej računano tudi na kreditne možnosti in če se spomnimo tudi na to, da smo v tej skupščini pred kratkim obravnavali predlog zakona o davkih in se odločili, da naj bodo tudi posebna sredstva po družbenih dogovorih za te in druge namene posebej obdavčena, potem dvomim, da se bo dalo ta programska predvidenja uresničiti v tem letu. Sem pa kljub temu za to, da bi se na določenih področjih v republiki, predvsem pa na medrepubliškem nivoju, vendarle zedinili, ali je kje potrebna selektivnost in kaj naj selektivno rešujemo. Zdaj nisem prepričan v to, da smo sposobni selektivno reševati določene stvari. Drugo pa je, da so v programu, ki ga je republiška

skupnost predložila, določeni namigi, naj se ta sredstva v tem letu povečajo sorazmerno zahtevam, ki so bile postavljene v skupščini in v raznih drugih organih, da bi se tako nadoknadile določene stvari. To smo sklenili pred ukrepi in zakoni, ki omejujejo porabo, ki smo jih tudi mi sprejeli. Med drugim smo omejili prispevek za dnevno varstvo otrok, ki ga lahko predpišejo občine, na 0,45% od OD oziroma na lansko višino. Tako prepuščamo to sfero družbenemu dogovarjanju in obenem otežkočamo izvajanje tega družbenega dogovora s tem, da obremenjujemo delovne organizacije s posebnim davkom, kadar dajejo sredstva po družbenem dogovoru prek skladov skupne porabe za take namene.

Ob kadrih za vzgojno varstvo naj mi bo dovoljeno še enkrat opozoriti na to, da kadrov za izvajanje celotnega programa nimamo dovolj. V drugi točki dnevnega reda smo slišali poslanska vprašanja tovariša Bizjaka, kjer meni, da bi začasno, zaradi pomanjkanja in uhajanja kadrov z nerazvitih področij, omejili razširjenje podaljšanega varstva tudi v razvitih predelih.

Naj še enkrat vprašam, zakaj petletne srednje vzgojiteljske šole ne moremo prilagoditi v štiriletno? Petletnega šolanja se mi togo držimo; ne trdim, da je to samo ekonomsko vprašanje, vendar je treba reči, eno leto šolanja tudi nekaj stane. Zato torej vprašujem, ali se ne bi mogel program srednje vzgojiteljske šole prilagoditi vsem ostalim štiriletnim srednjim šolam. S tem bi deloma rešili vprašanje kadra. V teh štirih letih ko to sprašujem, nisem dobil nobenega odgovora od pristojnih, niti ne odgovora, ali mislimo v tem smislu kaj spremeniti.

Prosim tovariš predsednik, če mi dovolite, da nadaljujem razpravo, da se ne bi pozneje še enkrat vračal. Želel bi še tole poudariti.

Otroški dodatek je pomoč družbe pri vzdrževanju otrok. Tu izražam pomislek, kajti vemo, da se bo število otrok, ki dobivajo otroški dodatek, v letu 1973 zmanjšalo. Dovolite, da podvomim zato, ker smo pustili enak cenzus kot v letu 1973, kar bo avtomatično povzročilo zmanjševanje števila otrok, ki dobivajo otroški dodatek. Zanima me, če je že zdaj (do aprila vlagajo upravičenci prošnje za otroški dodatek) mogoče dobiti podatek o številu upravičencev otroškega dodatka, da bi lahko primerno ukrepali v primeru, če se bo število upravičencev manjšalo, ker bi to pomenilo prav nasprotno tistemu, kar smo navsezadnje hoteli, to se pravi, da se ta družbena pomoč obdrži vsaj na lanskem nivoju. Republiška skupnost otroškega varstva bo, ko bo dobila podatke o številu upravičencev otroškega dodatka, lahko še do konca aprila povedala, kakšne so posledice letošnjih ukrepov.

Kmečki otroci so bili lani prvič zajeti med upravičence otroškega dodatka po planu 6000, po realizaciji čez 10 000. Tudi tu gre za letošnje možnosti, ali je mogoče to število obdržati, kakšni so rezultati, ugotavljanja upravičenosti do dodatka, ki jih ima republiška skupnost otroškega varstva, mogoče že zdaj in kakšne so možnosti občin, da povečujejo višino dodatkov in število upravičencev. Ta družbena pomoč kot vrsta otroškega dodatka s sofinanciranjem republiške skupnosti otroškega varstva in občin samih je del prizadevanj za odpravo razlik. Vemo, da so dodatki po 50, 60 do 80 din na upravičenca — kmečkega otroka mesečno.

Ob tem, ko se je postavljalo merila, kdo od kmečkih otrok naj dobi to družbeno pomoč, se je jasno pokazalo, kakšna revščina vlada na področju podpore kmečkim otrokom. Republiška skupnost otroškega varstva je bila tako prisiljena povečati število upravičencev od 6 na 10 tisoč. Kolikor je meni znano, je takih kmečkih otrok, ki bi bili potrebni družbene pomoči, še veliko več. Kazalo bi enkrat dobiti na vpogled podatke, občine jih verjetno imajo, koliko je kmečkih

otrok pri nas, v kakšnem socialnem položaju so in kako naj počasi začno vključevati v enakopravno obravnavanje pri otroških dodatkih kmečkega otroka. Tako kot smo se zadinili o združitvi kmečkega in delavskega zdravstvenega varstva, bi se kazalo pomeniti o enakih pravicah za otroke kmetov in otroke delavcev.

V uvodnem poročilu tovariša dr. Toličiča so bile navedene nekatere stvari, o katerih bom tudi govoril, med njimi male šole.

Tu bi kazalo posebej povedati, da poleg prizadevanj republiške skupnosti otroškega varstva ter male šole kaže zadnje čase svoje prizadevanje tudi republiška izobraževalna skupnost. Kot vam je verjetno znano, je RIS priznala v preteklem letu 11 nerazvitim občinam 100% kritje izdatkov za 70-urne male šole. Ob prizadevanjih republiških skupnosti otroškega varstva in republiške izobraževalne skupnosti, naj bi bilo to letos 100 ur. Ta program pa navaja 140 ur za letošnje leto. Na predlog, da bi se posredovalci sredstev in določevalci politike domenili, katero je za zdaj tisto primerno število ur v malih šolah: 100 ur (RIS), 140 ur (RSOV), 110 ur (zavod za šolstvo), 70 ur (praksa) itd., nisem dobil odgovora. Te institucije bi se morale o tem za vsako leto posebej med seboj dogovoriti. Dogovorile naj bi se za minimum, kar pa ne pomeni, da ga ne bi bilo moč preseči.

Rad bi pri malih šolah poudaril problem, ki pa morda ne izstopa tako: število zajetih v male šole ni niti tako majhno na našem področju od 96 do 100%, razlika pa je v tem, koliko kdo dobi, kot je to povedal dr. Toličič.

Nekje imajo 20-urne, to so najskromnejše male šole, nekje imajo 1300 ur na leto. drugje pa celo več, In ponavadi je tako, da ima 20 ur prav tisti otrok, ki bi največ rabil, a 1300 ur tisti, ki bi rabil manj. Manj ur malih šol imajo otroci predvsem iz odročnih krajev, kjer ni kadra. (Učitelji v takih krajih imajo celodnevni pouk, tako jim ne preostane drugega, kakor da imajo malo šolo po koncu šolskega leta.) Tu mislim, da bi se bilo dobro pomeniti z vzgojno varstvenimi zavodi (mi smo to stvar poskušali in upam, da bomo uspeli). Ti naj bi prevzeli skrb za male šole v teh odročnih krajih tako, da bi se skupaj domenili o nastavitvi posebnega vzgojitelja, ki bi občasno prihajal v te kraje in vodil malo šolo prav za tiste, za katere se nam zdi, da so jo najbolj potrebni. Potem je še problem otrok, ki sploh ne gredo v malo šolo; pa ne zato, ker bi bila to muha staršev ali koga drugega, ampak zaradi objektivnih razlogov. To so prav tisti otroci, ki so oddaljeni in nimajo možnost prevoza ali pa bi morali dolgo pešačiti.

Pri nas smo se začeli dogovarjati s starši, da bi jih dali za čas, kolikor traja mala šola, k sorodnikom, ki so bližje šoli. Delno plačilo stroškov bi pokrivali iz splošnih družbenih sredstev. Pri nas je v celi občini 15 takih otrok. Ravno taki otroci so manj uspešni, ponavljajo itd.

V podaljšano bivanje, ki smo ga tu že omenjali, je v Sloveniji zajetih zelo malo otrok. Podaljšano bivanje pomeni problem zaradi tega, ker se še nismo niti zmenili, kako bi ga sistemsko uredili. Nimamo niti predpisov niti ne dogovora o tem, kaj naj bi bilo podaljšano bivanje in kdo lahko dela v oddelkih podaljšanega bivanja v šoli. Ob spremembi zakona o osnovni šoli smo vnesli samo določeno delovno obveznost za učitelja oziroma vzgojitelja, ki dela v takem oddelku. Mislim, da bi se dalo danes na nek način vsaj v okviru popravkov zakona o osnovni šoli, ki se pripravlja, določiti osnove.

Pri problemu prehrane bi pripomnil tole: šolske malice so obdelane v tem programu dovolj dobro. Realizacija je letos sicer vprašljiva, želel pa bi, da bi se čimprej začeli ukvarjati ne samo z malico, ampak tudi s kosili za učence. Tudi

pri malicah nismo v začetku zajeli vseh 90% otrok, kot danes, ampak le najnujnejše. Prav tako kot za malice, bi bile potrebne družbene subvencije tudi za kosila ali tople obroke za otroke iz oddaljenih krajev.

Zadnje vprašanje, ki je bilo omenjeno v poročilu, je vzgojno varstvo motenih otrok. To ni rešeno v nobenem pogledu. Kot vemo, se vrtci tega varstva izogibajo. Moten otrok je potreben posebnega prijema, posebej usposobljenih vzgojiteljev pa nimamo. Opozarjam, da moramo misliti na to, da bo potrebno tudi v razvoju motene otroke imeti specializirane vzgojitelje. Za posebno osnovno šolo imamo defektologe, za predšolsko dobo imamo vzgojitelje za nemotene otroke. Ni mi znano, če so ti usposobljeni tudi za to, ali če je posebna študijska smer za vzgojno varstvo motenih otrok v zadnjem letniku na PA ali srednji vzgojiteljski šoli.

To so moje pripombe. Pozdravljam predvsem namen republiške skupnosti, ki sem ga razkril v odboru, da o predlogu programa razpravlja tudi prosvetno-kulturni zbor, ker se je doslej s temi vprašanji seznanil v glavnem le socialno-zdravstveni zbor kot kompetenten za ta področja. Mislim pa, da bi s tako prakso lahko nadaljevali in uskladili na tem področju določena prizadevanja socialno-zdravstvenega in našega zbora. Stvari se tako prepletajo, da skoraj ni mogoče misliti, da jih lahko vsak zbor rešuje posebej in da se ne bi dalo včasih tudi skupaj kaj rešiti. Hvala lepa!

Predsednik Miloš Poljanšek: Besedo ima tovariš Pavle Dolar, pomočnik republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo.

Pavle Dolar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Če dovolite, bi v imenu republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo poudaril samo nekaj vprašanj, ki so zlasti pomembna za tisti del gradiva, ki ste ga prejeli ob poročilu in ki se nanaša na socialno varstvo otrok. V poročilu imate stališča republiške skupnosti otroškega varstva; naj omenim, da so ta stališča nekako prehitela situacijo v tem smislu, da se ne nanašajo na gradivo o programskih izhodiščih za družbeno varstvo otrok v letu 1973, pač pa na socialno varstvo otrok v Socialistični republiki Sloveniji. Zaradi tega bi nekatere probleme o tem podčrtal, čeprav je v bistvu celotna politika na tem področju usmerjena v boljše urejanje položaja družine in otroka, kar pomeni urejanje socialnega položaja otroka. Zaradi tega republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo v celoti podpira tudi politiko, ki jo glede varstva otrok predlaga republiška skupnost otroškega varstva. Potrebno pa je, da posebej podčrtamo ožje socialnovarstvene vidike, ki obsegajo relativno ozek krog otrok, ki pa so takega varstva in te pomoči najbolj potrebni.

Kot gradivo za današnjo razpravo ste prejeli tudi ugotovitve in stališča skupščine, republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok, ki naj bi hkrati z osnovnim gradivom predstavljale dopolnitev in konkretizacijo tistega dela predlagane politike na področju družbenega varstva otrok. ki govori o socialnem varstvu. Ugotovitve in stališča temeljijo na obširnem poročilu o socialnem varstvu te populacije, ki ga je pripravil republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo ob koncu leta 1972. Poročilo zajema del družbenega varstva otrok, ki obsega rejništvo, skrbništvo, posvojitve, domsko varstvo otrok, varstvo otrok z motnjami vedenja, varstvo mladoletnih prestopnikov, varstvo in pomoč prizadetim v telesnem in duševnem razvoju, varstvo otrok zdomcev in še varstvo otrok iz materialno in socialno ogroženih družin. V tem primeru

gre torej za posebno varstvo tistih otrok, ki nimajo lastne družine, ali pa njihova družina ne more primerno skrbeti zanje. Zato mora družba s svojimi strokovnimi službami in institucijami prevzeti zanje neposredno skrb. Teh otrok sicer ni veliko, potrebujejo pa veliko večjo družbeno intervencijo kot drugi otroci.

Naštete oblike varstva otrok so zagotovljene tudi s posameznimi predpisi. V poročilu, ki je bilo dano v razpravo, smo poleg opisa teh oblik poskušali ugotoviti tudi, koliko se te oblike varstva, ki so s predpisi določene, zagotavljajo in kako rešujejo problematiko. Te oblike varstva namreč zagotavljajo socialne službe. Pri tem smo ugotovili, da prav te službe niso povsod organizirane in razvite tako, da bi lahko v celoti in dobro izvajale svoje naloge. To pa predvsem zato, ker so te službe v posameznih občinah različno organizirane tako v strokovnem kakor tudi v številčnem pogledu. V nekaterih občinah je zaposlen morda samo en socialni delavec, največ dva, v drugih pa je kadrovska struktura boljša in je število teh delavcev sorazmerno dovolj visoko pa tudi služba je bolje organizirana. Vendar pa ugotavljamo, da bi bilo prav na tistih območjih, kjer je ta populacija najbolj številna, oziroma so ti problemi najbolj poudarjeni, potrebno, da bi bila ta družbena intervencija čimbolj učinkovita. Prav na področju socialnega varstva, zlasti na področju organizacije socialnih služb, pa opažamo, da temu ni tako.

Poročilo o socialnem varstvu otrok smo najprej predložili v razpravo organom republiške skupnosti otroškega varstva, ker smo bili mnenja, da je ta skupnost v štirih letih svojega delovanja postala tribuna in okvir za obravnavanje vseh perečih problemov na področju družbene skrbi za otroke. Pravzaprav je to okvir, v katerem se ugotavljajo potrebe otroka, usklajujejo in potrjujejo družbeni interesi, z različnih družbenih vidikov odgovarjajo samoupravljalci in starši oziroma delavci v združenem delu za načrtno družbeno akcijo pri uresničevanju pogojev za zdravo rast otrok.

Skupščina republiške skupnosti otroškega varstva je, kot rečeno, sprejela tudi svoje ugotovitve in stališča glede socialnega varstva otrok. Sklenila pa je tudi, da bo priporočila vsem temeljnim skupnostim, otroškega varstva oziroma drugim ustreznim organom, naj razpravljajo o socialnem varstvu otrok v svoji občini, ker bodo le na osnovi analize konkretnih problemov v vsaki občini lahko izdelali programe za izboljšanje socialnega varstva otrok. Razpravo o socialnem varstvu otrok smo torej skušali prenesti v vse tiste strukture, ki lahko najbolj konkretno vplivajo na izboljšanje tega varstva. Menili smo namreč, da bi bila obravnava te problematike samo v okviru republiških organov lahko le dokaj splošna in abstraktna ter da ni pomembno to, da probleme ugotavljamo, ampak to, da se dogovorimo o tem, kako zagotoviti čim boljši in kvalitetnejši način varstva otrok oziroma reševanja teh problemov. Na ta način smo lahko izbrali tiste probleme, na katera naj se osredotoči razprava v organih republiške skupščine in pri reševanju katerih naj tudi skupščina sodeluje. V skladu s tem mnenjem smo zbrali ugotovitve dosedanjih razprav; dopolnjeno informacijo o tem bomo posredovali vsem pristojnim republiškim organom, torej tudi temu zboru, tako da se bo potem, ko bo informacija popolneje izdelana, dalo sprejeti še dodatne zaključke oziroma ustrezna stališča za nadaljnjo politiko.

Ob tej priložnosti predlagamo, da ta zbor podpre predlagano politiko na področju družbenega varstva otrok v celoti, ter da s svoje strani s svojo polno avtoriteto zagotovi potrebne pogoje za njeno izvajanje. Predlagamo tudi, da se v načelu sprejmejo naloge, ki jih je v svojem programu navedla republiška skupnost otroškega varstva o socialnem varstvu otrok. Pri tem naj se upošteva,

da se bodo te naloge še dopolnile in konkretizirale ob ponovni razpravi o informaciji, katero bomo predložili. Želimo predvsem doseči, da bi se načelo, ki ga je proklamirala republiška skupnost otroškega varstva, čimprej uresničilo pri usposobljanju otrok za življenje in delo.

Predsednik Miloš Poljanšek: Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da podpremo uresničevanje politike na področju družbenega varstva otrok v naši republiki za leto 1973 hkrati z ugotovitvami in stališči skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok in sklenemo, da bomo tej skupnosti posredovali tudi stališča in pripombe, ki jih je izrazil bodisi odbor za vzgojo in izobraževanje, bodisi današnji zbor.

Če se strinjate, dajem takšen zaključek na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlog uresničevanja politike otroškega varstva za leto 1973.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Predlog zakona je predložil skupščini v obravnavo izvršni svet in za svojega predstavnika določil člana izvršnega sveta in republiškega sekretarja za prosveto in kulturo tovariša Tomaža Bizajla. Vprašujem, ali želi morda predstavnik izvršnega sveta dati ustno pojasnilo? (Ne želi.)

Predlog zakona sta obravnavala odbor našega zbora za vzgojo in izobraževanje in zakonodajno-pravna komisija, vsi smo prejeli njuni pismeni poročili. Prav tako je o zakonskem predlogu razpravljalo zasedanje delegatov občin, o katerem ste prejeli mnenja in stališča prav tako v pismeni obliki. Ali želi morda kdo od predstavnikov še ustno pojasniti stališča odbora oziroma komisije? Besedo ima predstavnik zakonodajno-pravne komisije poslanec Jože Suhadolnik.

Jože Suhadolnik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Zakonodajno-pravna komisija je svoje poročilo, ki ste ga prejeli, poslala zboru po obravnavi zakona dne 2. februarja. Zasedanje delegatov občin je bilo dne 8. februarja, zato bi želel dati k amandmaju k 3.d členu, ki ga je sprejelo zasedanje delegatov občin, mnenje zakonodajno-pravne komisije.

Zakonodajno-pravna komisija je ta amandma obravnavala in ne soglaša z njim. Prav tako moramo poudariti, da je spremembe in dopolnitve zakona obravnaval že republiški zbor, ki prav tako ni sprejel amandma zasedanja delegatov občin.

Predsednik Miloš Poljanšek: Še kdo želi besedo? Prosim poslanec Boris Feldin.

Boris Feldin: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Pojasnilo zakonodajno-pravne komisije me ne zadovoljuje, ker pove samo, da amandmaja niso sprejeli, ne pa tudi, zakaj ga niso. Zato prosim za obrazložitev.

Ob tem bi opozoril, da to ni tako enostaven problem; nanj sem že opozoril v razpravi o tem zakonu. Dogaja se, da starši nočejo dajati otrok v zavod, če tudi imajo odločbo o kategorizaciji. Posamezni zavodi so zato prosili za pismeno tol-

mačenje zakona o usposabljanju otrok z motnjami v duševnem in telesnem razvoju; republiški sekretariat za prosveto in kulturo je dal pojasnilo, da redna osnovna šola ni dolžna sprejeti učenca, ki je kategoriziran in ima o tem odločbo. Zdaj pa je to tu še napisano. Zato me zanima, kako se bosta zakonodajno-pravna komisija in sekretariat dogovorila in kaj bo potem držalo: ali tolmačenje ali pa bi še pri zakonu kaj spremenili.

V gradivu, ki so ga posredovali delegati občin, pa je po mojem mnenju pomembna pobuda za družbeni dogovor o sprejemanju otrok z motnjami na delo, ki naj bi ga sprejele delovne organizacije. Zanimalo bi me, kdo naj bi bil pobudnik tega dogovarjanja. Če je bilo to v skupščini sproženo, potem bi po moji oceni moral biti to skupščinski organ oziroma predlagatelj zakona, h kateremu je dana pripomba. Včasih me malo moti, da na pobude, ki jih izražamo mi ali drugi, ne dobimo nobenega stališča oziroma mnenja predlagatelja; kot da ga ni. In potem si lahko samo svoje mislimo.

Tako je bila dana pobuda o nazivu posebnih šol. Ali naj ga obdržimo ali pa spremenimo in izenačimo z rednimi osnovnimi šolami? V tem zboru je bilo že večkrat poudarjeno, kakšne preglavice povzroča ta posebni žig. Otrok je zato vedno ožigosan, za vse življenje: sovražijo ga pri razpisih na delo, pri priučevanju in podobnem. Pa bi bilo dobro, da bi se predlagatelj o tem opredelil.

V odboru sem izrazil željo, naj mi povejo, kdaj bo pravilnik za kategoriziranje sprejet, oziroma, zakaj ni bila sprejeta pobuda zakonodajno-pravne komisije, ki je predlagala, da bi v tem zakonu napisali: »Dokler ne bo sprejet republiški pravilnik o kategorizaciji, velja še zvezni pravilnik.« Obljubili so, da bo po vsej verjetnosti, ko bo zakon obravnavan v zboru, pravilnik že predložen. Iz tega pa še danes nič ni; spet smo eno leto brez pravilnika, kar pomeni, da so vse odločbe o kategorizaciji nezakonite.

In nazadnje bi opozoril še na podatke, ki govorijo o razvoju in pravi razporeditvi mreže posebnih vzgojnoizobraževalnih zavodov. Podatke, ki so navedeni v gradivu, bi kazalo ponovno strokovno preveriti, ker so šole po svoji oceni opisovale motnje, ki jih imajo otroci; ni pa bilo odločilno, ali imajo odločbo o kategorizaciji ali je nimajo. Razlika je zato seveda lahko zelo velika.

Predsednik Miloš Poljanšek: Besedo ima Emil Rojc, predsednik odbora za vzgojo in izobraževanje.

Emil Rojc: Dovolite mi kratko pojasnilo: včerajšnja seja našega odbora je bila na hitro sklicana; poslanec Feldin na njej ni bil prisoten. Verjetno zato ni seznanjen s tem, da je naš odbor zavrnil amandma zasedanja delegatov občin, in sicer ne zato, ker bi podcenjeval prizadevanja za čimboljšo sistemsko ureditev tega šolskega področja, ampak zaradi tega, ker je vsebina tega amandmaja že zajeta v zakonu o osnovni šoli. To pojasnilo je na seji odbora dal tudi predstavnik sekretariata. Zato smo menili, da ni potrebno, da gre v dveh zakonih za isto.

Predsednik Miloš Poljanšek: Tovariš Winkler, pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo ima besedo.

Peter Winkler: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Najprej pojasnilo glede amandmaja delegatov občin. Zakon o usposabljanju v svojem osnovnem tekstu jasno predvideva zahteve, ki jih postavlja ta amand-

ma. 3. člen pravi: »Otroci se usposabljajo v zavodih za usposabljanje. Občinska skupščina je dolžna zagotoviti, da se šoloobvezni otroci iz njenega območja vključujejo v ustrezne zavode za usposabljanje.«

Enak oziroma identičen tekst ima tudi zakon o osnovni šoli, kjer je v 9. členu napisano: »Za otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se organizirajo posebne osnovne šole v skladu s posebnimi predpisi.«

Menim, da je pravno problem dovolj jasno opredeljen; drugo pa je seveda njegova praktična realizacija, ki pa žal presega možnosti zakonodajalca.

Sedaj pa še nekaj odgovorov na vprašanja, ki jih je zastavil poslanec Feldin. Pobuda za družbeni dogovor o zaposlovanju posameznih kategorij otrok oziroma mladine z motnjami v telesnem in duševnem razvoju je gotovo ne samo sprejemljiva, ampak tudi nujna. Mislim, da je prav, da jo upoštevamo in jo skušamo tudi realizirati. Opozoriti moram, da so za nekatere kategorije motenih take možnosti že realizirane in izdelane, za nekatere pa so v pripravi. Že pred letom dni je bila sklenjena pogodba z republiškim zavodom za zaposlovanje, ki naj bi pripravil študije o zaposlovanju prav teh kategorij otrok. Ponovno smo dobili zagotovilo, da bo v letošnjem letu taka študija izdelana in kako bo mogoče to tudi realizirati na delovnih mestih. Še vrsta drugih akcij je, ki bodo nedvomno pomagale, da se te probleme razčisti.

Glede veljavnosti zveznega pravilnika naj vam povem, da pobuda zakonodajno-pravne komisije ni bila v tem zakonu realizirana, kajti mnenja smo bili, da zakon tako ali tako obvezuje na kategorizacijo. Torej gre zdaj samo za pravilnik; v času, ko je zvezni pravilnik razveljavljen, se uporablja praksa, ki je veljala prej. Kolikor je nam znano, se ta praksa v celoti na vsem območju Slovenije v resnici uporablja. Torej ne gre za brezpravno stanje, ker pravilnik določa samo postopek. Pravilnik je v osnutku pripravljen in žal mi je, da ga ni bilo mogoče predložiti zboru. Ena točka v tem pravilniku namreč še ni strokovno razčiščena in da ne bi vzbujali nepotrebnih prepirov in razburjanja, ga nismo predložili. Gre za določilo, ki govori o tem, kako obravnavati vedenjsko motene otroke. Sicer pa je pripravljen in ga bo seveda brez težav mogoče izdati v treh mesecih, kot to predpisuje predlog zakona.

V zvezi z debatami, ki so se razvile ob pripravi dopolnitve tega zakona, in o tem, da je mnogo kategoriziranih otrok v rednih osnovnih šolah, smo poslali šolam vprašalnik, kjer smo jih prosili, naj nam navedejo število kategoriziranih otrok. Naša prošnja je zelo precizno govorila o kategoriziranih otrocih, torej o tistih, za katere ima šola odločbo o kategorizaciji. In da bi jasno opredelili, kaj to je, da ne bi bilo nesporazumov, smo vsaki šoli poslali tudi kopijo pravilnika o kategorizaciji. Žal teh podatkov še danes po nekaj mesecih nimamo v celoti zbranih in smo zdaj že pred drugo urgenco; približno 90 % šol je podatke poslalo. Zdaj tudi skušamo preverjati, če so ti podatki v celoti resnični; na podlagi tega, kar smo dosedaj dobili, lahko ugotovim, da kategoriziranih otrok v osnovnih šolah ni toliko, kot na splošno pogosto mislimo.

In končno še nekaj o nazivu posebne osnovne šole. Zakon zaenkrat predvideva ta naziv; strinjam se pa, da bi kazalo ta naziv spremeniti. Šole imajo že danes možnost, da to napravijo; imamo primere, ko imajo nekateri zavodi vključeno ime zavoda, posebej pa ne poudarjajo, da je to posebna osnovna šola. Res je pa, da bodo morale le ostati neke omejitve, ker se otrok, ki je končal posebno osnovno šolo, ne bo mogel popolnoma enakopravno vključevati v nadaljnje izobraževanje kot vsi drugi otroci.

Predsednik Miloš Poljanšek: Kdo, prosim, želi še razpravljati? (Nihče.) Če ni nikogar, lahko zaključim razpravo in preidem na glasovanje o amandmajih.

Najprej glasujmo o amandmajih zakonodajno-pravne komisije k 2., 3. č in 5. členu. Amandmaji so razvidni iz poročila zakonodajno-pravne komisije, zato jih ne ponavljam zlasti, ker so po vsebini redakcijske narave. Kdor je za, naj prosim glasuje. (41 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nhiče.) Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje, ki jih je dala zakonodajno-pravna komisija.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju, ki ga je sprejelo zasedanje delegatov občin, in sicer k 3. d členu. Zapisanega imate v stališčih in predlogih zasedanja delegatov občin. Naj pri tem pojasnim, kot ste že slišali v pojasnilu zakonodajno-pravne komisije in v poročilu predstavnika odbora za vzgojo in izobraževanje, da obe ti skupščinski telesi ne dajeta podpore temu amandmaju. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje. (4 poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (27 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (11 poslancev.) Amandma delegatov občin k 3. d členu torej ni sprejet.

Tako lahko preidemo na glasovanje o zakonskem predlogu, upoštevajoč pravkar sprejete amandmaje. Kdor je za, naj prosim glasuje. (39 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Ugotavljam, da je prosvetno-kulturni zbor z večino glasov sprejel predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov z duševnimi in telesnimi motnjami v razvoju.

Tako je današnji dnevni red izčrpan in zaključujem 43. sejo zbora; tiste člane odbora za vzgojo in izobraževanje, ki ste dobili brzojavno obvestilo, prosim, da pridete v sobo 217. Hvala lepa.

(Seja je bila končana ob 13.30.)

SOCIALNO-ZDRAVSTVENI ZBOR

42. seja

(28. februarja 1973)

Predsedoval: dr. Srečko Koren,
predsednik socialno-zdravstvenega zbora

Začetek seje ob 10.55.

Predsednik dr. Srečko Koren: Tovarišice in tovariši poslanci! Začenjam 42. sejo socialno-zdravstvenega zbora, ki sem jo sklical na podlagi 168. člena ustave SR Slovenije in 54. člena poslovnika našega zbora.

Odsotnost z današnje seje so opravičili poslanci: dr. Edmond Kovačič, Matija Malešič, dr. Lidija Andoljšek-Jeras, Alojz Potočnik, Stane Keber, dr. Marta Šlibar, dr. Bojan Fortič, dr. Štefan Gruškovnjak in Miroslav Kosi.

Njihovo opravičilo vzamemo na znanje in ugotavljam, da je zbor sklepčen.

Na sejo zbora so bili vabljeni: izvršni svet skupščine SR Slovenije; dr. Aleksandra Kornhauser, podpredsednica izvršnega sveta; republiška konferenca SZDL; republiški svet Zveze sindikatov Slovenije; republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije; republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo; republiški sanitarni inšpektorat; zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo; Slovensko zdravniško društvo; skupnost zdravstvenih delovnih organizacij SR Slovenije in Zveza skupnosti zdravstvenega zavarovanja SR Slovenije. Vabljene goste pozdravljam in jih vabim, da sodelujejo v razpravi.

Za današnjo sejo zbora predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 41. seje zbora;
2. predlog zakona o sanitarni inšpekciji;
3. predlog zakona o zavodu SR Slovenije za zdravstveno varstvo;
4. osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem;
5. poslanska vprašanja.

Se strinjate s predlaganim dnevnim redom? (Poslanci se strinjajo.) Ker ni pripomb za njegovo spremembo ali dopolnitev, ugotavljam, da je predlagani dnevni red soglasno sprejet.

1. točka dnevnega reda je odobritev zapisnika 41. seje zbora. Zapisnik ste prejeli z drugim gradivom za današnjo sejo. Ima kdo morda

kakšno pripombo k predloženemu zapisniku? (Ne.) Ker pripomb ni, ugotavljam, da je zapisnik 41. seje zbora soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sanitarni inšpekciji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

Za svojega predstavnika je izvršni svet določil Zoro Tomič, članico izvršnega sveta, dr. Stanka Lajevca, namestnika republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo in dr. Srdjana Sevnika, glavnega republiškega sanitarnega inšpektorja.

Predlog zakona so obravnavali: odbor za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje našega zbora in odbor za socialno politiko in zdravstvo republiškega zbora, ki sta dala skupno poročilo; komisija za varstvo okolja in zakonodajno-pravna komisija, ki sta prav tako dali pismeni poročili.

Želi morda predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? (Želi.) Besedo ima Zora Tomič, članica izvršnega sveta.

Zora Tomič: Tovarišice in tovariši poslanci! Predlog zakona o sanitarni inšpekciji, ki vam je predložen v obravnavo in sprejem, vsebuje nekaj sprememb in novosti glede na temeljni zakon o sanitarni inšpekciji in glede na dopolnilni republiški zakon o sanitarni inšpekciji, ki sta doslej določala pristojnost sanitarne inšpekcije in obseg njenega dela. Spremembe in novosti so vnesene v predlog zakona na podlagi pripomb in predlogov komisij in odborov skupščine SR Slovenije in obeh zborov k posameznim členom osnutka zakona ob upoštevanju praktičnih izkušenj organov sanitarne inšpekcije.

Z njimi, upamo, bodo odpravljene pomanjkljivosti, ki so se pokazale med izvajanjem dosedaj veljavnih zakonov o sanitarni inšpekciji. Sanitarna inšpekcijska služba deluje na vseh področjih družbenega življenja, kjerkoli bi utegnilo biti ogroženo zdravje človeka ali okolja, v katerem živi. Ima torej zelo široko in pisano delovno področje. Zato bo tej službi potrebna še posebna skrb družbenopolitičnih skupnosti, da jo organizirajo tako, da bo sposobna opravljati zaupane ji nadzorstvene naloge.

Temeljna pogoja za uspešno opravljanje inšpekcijskih nalog sta zagotovitev ustreznega števila sanitarnih inšpektorjev in njihova strokovna usposobljenost v organih sanitarne inšpekcije v občinah in v republiki. V SR Sloveniji imajo organizirano službo sanitarne inšpekcije vse občine. Pod sanitarnim nadzorstvom je približno 55 000 objektov in 68 000 oseb, ki delajo v proizvodnji ali prometu živil in predmetih splošne rabe.

V občinskih sanitarnih inšpekcijah dela samo 78 sanitarnih inšpektorjev. Ta podatek dovolj zgovorno priča, da je sanitarna inšpekcija kadrovsko insuficientna in občutno je tudi pomanjkanje opreme, strokovne literature in sredstev za strokovno izobraževanje kadrov. Tudi povezavo sanitarne inšpekcije s preventivno zdravstveno službo bo treba skladno z določbami zakona na novo vzpostaviti oziroma jo okrepiti. Predlog zakona namreč še posebej poudarja koordinacijo z zdravstvenimi delovnimi organizacijami, saj sanitarni inšpektorji, kljub specializirani strokovni izobrazbi, ne morejo samostojno reševati vseh problemov, ki se pojavljajo pri izvajanju nadzorstva nad objekti, napravami, dejavnostmi, osebami in okoljem, ki lahko na kakršenkoli način škodljivo vplivajo na zdravje človeka. To sodelovanje bo v bodoče uskladeno s skupnimi programi dela sanitarne inšpekcije in programi zdravstvenega varstva. S tem bo predvsem enotno in istočasno omogočeno sanitarno epidemio-

loško ukrepanje pri raznih epidemijah nalezljivih bolezni, pri čemer ima sanitarna inšpekcija še posebne zadolžitve kot so npr. kontrola pitne vode, živil, fekalnih in drugih odpadnih snovi ter izvajanje drugih ukrepov, ki se nanašajo na varstvo prebivalstva pred epidemijami.

Pri realizaciji teh skupnih programov bo aktivno sodeloval tudi republiški sanitarni inšpektorat v smislu določil, ki vsebuje predlog zakona o medsebojnih razmerjih med republiškim sanitarnim inšpektoratom v smislu določil, ki jih vsebuje predlog zakona o medsebojnih razmerjih med republiškim sanitarnim inšpektoratom in občinskimi sanitarnimi inšpekcijami. Ta razmerja se nanašajo predvsem na tesnejšo strokovno povezavo in inštrukcijsko nadzorstvo, pri čemer je republiški sanitarni inšpektorat dolžan, da o vseh ugotovljenih pomanjkljivostih, ki jih ugotovi pri delu občinskih sanitarnih inšpekcij, obvesti občinski predstavniški organ; lahko pa tudi sam ukrepa, če tega ne stori pristojna občinska sanitarna inšpekcija.

Pomembna novost v predlogu zakona je sodelovanje organov sanitarne inšpekcije s službo notranje kontrole, ki je pristojna za področje zdravstvenega varstva v organizaciji združenega dela. Ta koordinacija bo služila zlasti kot preventivna inštrukcijska metoda dela, ki bo omogočala organom sanitarne inšpekcije, da že v naprej preprečujejo nastajanje škodljivih vplivov na zdravje ljudi ali zaposlenih oseb. S tem se bo uveljavilo zdravstveno varstvo v najširšem pomenu, od zdravstvenega varstva zaposlenih do varovanja zdravega okolja brez represivnih ukrepov upravnih organov.

Z izdajo tega zakona služba sanitarne inšpekcije v prihodnje ne bo opravljala le nadzor nad izvajanjem predpisov v klasičnem smislu inšpekcije, marveč bo imela poleg upravne tudi preventivno zdravstveno funkcijo. V sodelovanju z zavodi za zdravstveno varstvo, skupnostmi in drugimi inšpekcijskimi službami in komisijami za varstvo okolja in drugimi družbenimi dejavnostmi, bo pri preprečevanju nevarnosti in zdravstvene škodljivosti raznih pojavov, ki nastajajo z urbanizacijo, metorizacijo, industrializacijo, migracijo, turizmom itd., postala integralni del zdravstvenega varstva prebivalcev v SR Sloveniji.

Pri obravnavi tega zakonskega predloga je bilo v skupščinskih odborih in komisijah danih več koristnih pripomb, ki smo jih v zakonskem predlogu tudi upoštevali. Zahvaljujemo se za pomoč vsem tistim, ki so nam pomagali oblikovati ta zakon. Predlog zakona dajem v imenu izvršnega sveta v obravnavo, z željo da ga zbor sprejme. Hkrati obveščam zbor, da predlagatelj sprejema amandmaje zakonodajno-pravne komisije, odbora za socialno politiko in zdravstvo republiškega zbora in odbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje vašega zbora.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Želi morda poročevalec odbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje, poslanec dr. Ivan Kopač še kaj dodati k poročilu odbora? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo prosim želi besedo? (Ne javi se nihče.)

Ker se nihče ne javlja k besedi, zaključujem razpravo in dajem najprej na glasovanje amandmaje odbora za socialno politiko in zdravstvo republiškega zbora in odbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje socialno-zdravstvenega zbora k 2., 3., 11. in 13. členu. Amandmaji so nesporni in se z njimi strinjata izvršni svet in zakonodajno-pravna komisija. Kdor je za te amandmaje, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje našega odbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje in odbora republiškega zbora za socialno politiko in zdravstvo.

Sedaj glasujemo o amandmaju zakonodajno-pravne komisije k 6. členu predloga zakona. Še prej vprašujem poročevalca odbora, poslanca dr. Ivana Kopača, če se odbor strinja s tem amandmajem zakonodajno-pravne komisije. (Da.) Odbor se strinja. Dajem torej na glasovanje amandma zakonodajno-pravne komisije k 6. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor amandma zakonodajno-pravne komisije k 6. členu soglasno sprejel.

Sedaj glasujemo o predlogu zakona o sanitarni inšpekciji v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je socialno-zdravstveni zbor soglasno sprejel predlog zakona o sanitarni inšpekciji.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o zavodu SR Slovenije za zdravstveno varstvo.

Za svojega predstavnika je izvršni svet določil Zoro Tomič, članico izvršnega sveta in dr. Stanka Lajevca, namestnika republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo.

Predlog zakona so obravnavali odbor za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje našega zbora in odbor republiškega zbora za socialno politiko in zdravstvo. ki sta predložila skupno poročilo; dalje komisija skupščine SR Slovenije za varstvo okolja in zakonodajno-pravna komisija. K predlogu zakona ste prejeli tudi informacijo zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo »Financiranje zavodove dejavnosti«. Želi morda predstavnik izvršnega sveta še ustno obrazložiti predlog zakona? (Ne želi.) Želi poročevalec odbora našega zbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje, poslanec dr. Adolf Drolc še kaj dodati k poročilu odbora. (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo prosim želi besedo? Besedo ima tovariš Oroslav Erjavec, predstavnik zveze skupnosti zdravstvenega zavarovanja SR Slovenije.

Oroslav Erjavec: Tovariši poslanci! Naša zveza sicer nima pomislekov, da ta zakon ne bi sprejeli, vendar želi spomniti na tisto opozorilo, ki ga je dal odbor za finance in proračun republiškemu zboru. Ob vprašanju financiranja se je treba namreč zavedati, da je ustanovitelj zavoda SR Slovenija, njegovo financiranje pa je za približno 50 do 60 % odvisno od bolj ali manj uspešnega dogovarjanja s skladi zdravstvenega zavarovanja. K temu moramo dodati, da bodo morale skupnosti zdravstvenega zavarovanja uporabiti vsa svoja, zelo malo povečana sredstva, za svoje sedanje partnerje v zdravstvenem varstvu, med katerimi so na prvem mestu nove klinične ustanove. To pomeni, da je sofinanciranje zavoda za zdravstveno varstvo v višini 50 do 60 % zelo nezanesljivo. Skupnosti zdravstvenega zavarovanja niso glede tega sprejele nobene nove obveznosti, niti jim sklenjeni sporazumi takšnega razmerja ne nalagajo, čeprav sicer ni težav, kot to omenja predlagatelj zakona. Glede financiranja bodo vprašanja torej še v naprej.

To želimo poudariti, vendar nimamo pomislekov zoper sprejem zakona. Hvala.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Kdo želi še besedo? (Ne javi se nihče.)

Ker se nihče več ne javlja k besedi, zaključujem razpravo in preidemo najprej na glasovanje o amandmajih odbora za zdravstvo in zdravstveno zavarovanje našega zbora in odbora republiškega zbora za socialno politiko in zdravstvo k 5. in 8. členu. Ti amandmaji so nesporni in se z njimi strinjata izvršni svet in zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za te amandmaje, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.) Ugotavljam, da so navedeni amandmaji v zboru soglasno sprejeti.

Sedaj prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o zavodu SR Slovenije za zdravstveno varstvo v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je socialno-zdravstveni zbor soglasno sprejel predlog zakona o zavodu SR Slovenije za zdravstveno varstvo.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem.

Osnutek tega zakona je v smislu drugega odstavka 2. točke XXXII. amandmaja k ustavi Socialistične federativne republike Jugoslavije predložil v soglasje predsednik zvezne skupščine.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli osnutek zakona in tudi predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju k predlogu ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem, ki ga je predložila skupna komisija vseh zborov za ustavna vprašanja. Predstavnik skupne komisije vseh zborov za ustavna vprašanja je poslanec dr. Ivan Kopač.

Osnutek ustavnega zakona in predlog odloka je obravnavala zakonodajno-pravna komisija, ki je dala pismeno poročilo. Zakonodajno-pravna komisija k osnutku ustavnega zakona in k predlogu odloka o mnenju in o soglasju k osnutku ustavnega zakona ni imela pripomb.

Pričenjam razpravo. Kdo prosim, želi besedo? (Nihče.) Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje odlok o mnenju k osnutku in o soglasju k predlogu ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je socialno-zdravstveni zbor soglasno sprejel predlog odloka o mnenju k osnutku in o soglasju k predlogu ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to so poslanska vprašanja.

Na poslanska vprašanja Anice Okršlar, ki jih je postavila na 41. seji našega zbora dne 24. januarja 1973, bo v imenu izvršnega sveta odgovorila Zora Tomič, članica izvršnega sveta in republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo.

Zora Tomič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Poslansko vprašanje tovarišice Anice Okršlar, ki ga je postavila na 41. seji socialno-zdravstvenega zbora dne 24. januarja, vsebuje kompleks vprašanj in

problemov v zvezi s sedanjo predvsem pa s predvideno reorganizacijo nekaterih klinik v Ljubljani kot so kirurška klinika, klinika za otorinolaringologijo in nekaterih specialističnih ambulant s posebnim pogledom na bodočo namembnost bolnišnice »dr. Peter Držaj« v Ljubljani ter na umestnost in racionalnost raznih predvidenih adaptacij nekaterih starih objektov kliničnih bolnišnic in manjših preureditev in dograditev pri bolnišnici »dr. Peter Držaj«.

Tovarišica Anica Okršlar vprašuje tudi, če so take odločitve sveta kliničnega centra znane izvršnemu svetu in kako jih le-ta ocenjuje.

Odgovarjamo: Iz poročil investicijskega sveta kliničnega centra v Ljubljani, v katerem so tudi predstavniki skupščine SR Slovenije in sekretariata za zdravstvo ter iz pismenega poročila kliničnih bolnišnic povzemamo naslednje:

1. Izgradnja kliničnega centra teče dosledno po sprejetem investicijskem programu kot ga zahteva 2. člen zakona o prispevku SR Slovenije in o programu kliničnega centra v Ljubljani. Ta program vsebuje dokončno izgraditev hospitalnega objekta s posteljno zmogljivostjo 1072 bolniških postelj z diagnostično-terapevtskim objektom ter vsemi komunalno-servisnimi objekti za potrebe novega kliničnega centra.

2. 8. člen omenjenega zakona določa, da klinične bolnišnice prenesejo na onkološki inštitut v Ljubljani pravico upravljanja objekta interne klinike ter objekt kliničnih bolnišnic, v katerem so pralnica, kuhinja, tehnične delavnice in tako imenovani »B oddelek« klinike za ORL skupaj s pripadajočimi zemljišči v Ljubljani na Zaloški cesti št. 2 in sicer takrat, ko bo novi objekt kliničnih bolnišnic usposobljen za uporabo.

Adaptiran objekt interne klinike že uporablja onkološki inštitut. Po urbanističnem načrtu je poslopje, v katerem je »B oddelek« ORL klinike predviden, da ga bodo porušili, ker je dotrajan in ker je na tem mestu predvidena lokacija za TRT objekt onkološkega inštituta.

3. Ker je že na vidiku dokončna izgradnja novega objekta kliničnega centra, se v zadnjem letu vodstvo kliničnih bolnišnic, strokovni in samoupravni organi klinik intenzivno ukvarjajo s študijem in razpravami, kako dokončno realizirati tako organizacijo in funkcionalnost bodočega kliničnega centra, ki bi bila najracionalnejša in ki bi tudi najbolje ustrezala potrjeni namembnosti kliničnega centra.

Tako so svet kirurške klinike, svet klinike za otorinolaringologijo in okulistične klinike, strokovni kolegiji teh klinik, medicinska komisija za izgradnjo kliničnega centra, izvršni odbor kliničnih bolnišnic v Ljubljani in medicinski svet kliničnih bolnišnic predlagali svetu kliničnih bolnišnic kot najvišjemu samoupravnemu organu koncept, da bo strokovno in finančno najracionalnejše, če se ORL klinika v bližnji perspektivi premesti v prostore kirurškega oddelka kirurške klinike bolnišnice »dr. Peter Držaj«. Ta del kirurške klinike, ki je trenutno v bolnišnici »dr. Peter Držaj«, pa se spravi pod isto streho, deloma v objekte novega kliničnega centra, deloma na staro kirurško kliniko, ki pa jo je potrebno poprej nekoliko obnoviti. Pri bolnišnici »dr. Peter Držaj« so predvidene le manjše preureditve nekaterih sob za avdiometrijo, dograditev ustrezne predavalnice pri bolnišnici »dr. Peter Držaj« iz sredstev medicinske fakultete in manjše adaptacije za ostale funkcionalne prostore kot so laboratoriji in podobno. V stari kirurški kliniki pa bi bilo potrebno opraviti nekatera sanacijska dela, da bi izboljšali funkcionalni in higienski standard bolnika.

ORL klinika bi v objektu novega kliničnega centra imela organizirano stalno konziliarno in urgentno službo.

Te predvidene manjše adaptacije oziroma investicijska vzdrževalna dela bi klinične bolnišnice opravile postopoma izključno iz rednih sredstev kliničnih bolnišnic. Po približnih ocenah bi realizacija takega koncepta pomenila prihranek najmanj 500 milijonov starih dinarjev.

4. Po tem predloženem konceptu nameravajo tudi znatno izboljšati specialistično ambulantno dejavnost za potrebe zdravstvene službe občine Šiška v dogovoru z zdravstvenim domom Ljubljana. Že sedaj posluje pri bolnišnici »dr. Peter Držaj« splošna interna, kardiološka in revmatološka ambulanta, predvidevajo pa razširitev specialističnih ambulant kot so: okulistična, nevrološka, gastroenterološka in predvsem rentgenološka ambulanta, da bi tako približali specialistično ambulantno dejavnost prebivalstva in odpravili čakalno dobo pri poliklinikah. Vse te zadeve je možno reševati le postopoma, upoštevajoč razpoložljive specialistične kadre in opremo. Omeniti moramo, da je v teku akcija za nakup nove modernejše rentgenske aparature prav za potrebe bolnišnice »dr. Peter Držaj« in za ambulantno dejavnost za potrebe območja občine Šiška.

5. Preureditev in dograditev sedanjega objekta ORL klinike, v katerem je tudi sedanji rentgenski inštitut, bi po predračunu iz leta 1972 znašala približno 2 milijardi starih dinarjev. S preselitvijo ORL klinike v bolnišnico »dr. Peter Držaj«, bi odpadla ta investicija in bile bi tako prihranjene nove investicije.

6. Na vprašanje, kako izvršni svet ocenjuje take koncepte, odgovarjamo:

Čeprav je predloženi koncept sprejemljiv, še ni dokončno potrjen. Sprejeti ga mora najvišji organ samoupravljanja, to je svet kliničnih bolnišnic. Podrobno strokovno dokumentacijo z vsemi strokovnimi, ekonomskimi, finančnimi in drugimi organizacijskimi ter samoupravnimi argumentacijami je treba predložiti republiškemu sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo, ki je po 57. členu zakona o zdravstvu pristojen ugotoviti, ali so te spremembe v skladu s programom zdravstvenega varstva in v skladu z izvajanjem zakona o prispevku SR Slovenije ter s programom za izgradnjo kliničnega centra v Ljubljani. Šele na podlagi take dokumentacije bo lahko izvršni svet ocenjeval umestnost ali neumestnost predloženih rešitev in ugotovil ali predstavljajo res najbolj racionalne rešitve.

Na drugo vprašanje, ali so stroški za te adaptacije predvideni v finančnem načrtu izgradnje kliničnega centra in kolikšni so, dajemo naslednji odgovor:

Po poročilu kliničnih bolnišnic stroški za predvidene adaptacije niso predvideni v finančnem načrtu izgradnje kliničnega centra, ker se izgradnja kliničnega centra financira strogo namensko in po potrjenem investicijskem in finančnem programu po zakonu. Zato bodo sredstva za te adaptacije, kot sem že prej odgovorila, predvidena v finančnem programu kliničnih bolnišnic. Višino sredstev bodo podrobno obravnavali in o njih sklepali samoupravni organi kliničnih bolnišnic.

Na tretje vprašanje, kakšna je cena oskrbnega dne v kliničnem centru in kakšne so cene oskrbnega dne v bolnišnicah, odgovarjam naslednje:

Vsaka klinika ima svojo ceno nemedicinskega oskrbnega dne, ki se giblje od 49,05 dinarja na nevrološki kliniki do 55,30 din na kirurški kliniki. Poleg tega ima vsaka klinika še dodatno ceno za splošni medicinski del oskrbnega dne, ki znaša od 47,25 dinarja na interni kliniki do 59,85 dinarja na kirurški kliniki. Poleg tega se za vsakega bolnika še dodatno zaračunavajo posebne medicinske storitve po potrjeni nomenklaturi operativnih specialističnih ambu-

lantnih in drugih diagnostično-terapevtičnih storitev, ki so objavljene v uradnih listih SR Slovenije.

Splošni del cene oskrbnega dne je enak v novem objektu kot v starih objektih kliničnih bolnišnic.

Vsaka bolnišnica v SR Sloveniji ima svojstveni cenik oskrbnih dni in dodatnih zdravstvenih storitev po pogodbi s skupnostjo zdravstvenega zavarovanja. Kolikšni so dejanski stroški za zdravljenje posameznih bolnikov po klinikah ali posameznih oddelkih po bolnišnicah naše republike, pa sekretariatu trenutno ni znano. Tako analizo bi lahko izdelala skupnost zdravstvenih dedelovnih organizacij SRS ali skupnost zdravstvenega zavarovanja po zaključnih računih bolnišnic SR Slovenije v letu 1972.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Želi poslanka Anica Okršlar postaviti še dopolnilno vprašanje. Besedo ima poslanka Anica Okršlar.

Anica Okršlar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Ker iz odgovora sledi, da to niso dokončne odločitve glede na to, da mora biti vsaka sprememba po zakonu družbeno verificirana, oziroma odobrena, se z odgovorom strinjam. Torej ostaja odprto tretje vprašanje in bi prosila, da ostane odprto kot neodgovorjeno, ker še ni dokončnih cen. Vemo, da klinični center posluje že drugo leto in da bi v tem času le morali dobiti neko enotno ceno, saj pomeni strokovni in hotelski del skupno eno ceno oskrbnega dne. Zato bi prosila za podroben odgovor na to vprašanje. Prav tako bi prosila odgovor na drugo vprašanje, ker tudi še ni dokončno znano, koliko bodo znašale te adaptacije. To bi rada vedela zato, ker je bilo rečeno na gradbenem odboru, da bo znašala adaptacija samo v kliniki »dr. Peter Držaj« približno 2 milijardi S dinarjev. Ker so zahteve za adaptacijo zelo velike, prosim torej za odgovor.

Končno bi še omenila, da je treba pri vseh teh pomembnih odločitvah upoštevati mnenje prizadetih kolektivov oziroma, da se s prizadetimi kolektivi temeljito pogovori in jim obrazloži res namembnost takih sprememb, ker jim to ni znano. V dnevnem časopisju je bilo rečeno, da se bo pri tem prihranilo 2 milijardi starih dinarjev. Danes je tu omenjeno 500 milijonov. To je velika razlika.

Z odgovorom se sicer strinjam, vendar menim, da se mi na ta odprta vprašanja še odgovori.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Besedo ima članica izvršnega sveta Zora Tomič.

Zora Tomič: Tovariš predsednik, prosim, da se ugotovi, v kolikšni meri se sprejema ta odgovor in v kolikšni meri se ne sprejema oziroma, katera so dodatna vprašanja.

Mislim, da sem zelo jasno odgovorila na vprašanja in se zato ne morem strinjati z razpravo v tem smislu. Prosim, da se ugotovi, ali se tovarišica poslanka zadovoljuje z odgovorom, ki ji je bil dan. Če se ne strinja, prosim za konkretna dodatna vprašanja. Odgovore nanj bomo pripravili po možnosti za naslednjo sejo zbora.

Predsednik dr. Srečko Koren: Prosim poslanko Anico Okršlar, da se izjavi.

Anica Okršlar: Mislim, da sem bila konkretna. S prvim odgovorom se strinjam, ker ta odločitev ni dokončna in da mora v smislu zakona razpravljati o vseh spremembah bolnišnic in kliničnih bolnišnic republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo. To ni dokončna odločitev o preselitvi in se s tem odgovorom strinjam.

Drugo vprašanje, je, da niso navedeni stroški adaptacij, in tretje, koliko znašajo oskrbni dnevi. Ko bodo ti podatki znani, naj se mi, prosim, posredujejo. Prosila bi za pismene odgovore.

Predsednik dr. Srečko Koren: Torej konkretnega dopolnilnega vprašanja nimate.

Anica Okršlar: Dopolnilnega ne, vendar ostane neodgovorjeno, kolikšni bodo stroški adaptacij in kolikšni so oskrbni dnevi. Ko bodo ti stroški znani, naj se mi jih posreduje.

Predsednik dr. Srečko Koren: Če prav razumem, meni poslanka Anica Okršlar, da je odgovor na prvo vprašanje v redu, odgovora na drugo in tretje vprašanje pa sta nepopolna. Dopolnilnega vprašanja nima.

Prosim članico izvršnega sveta Zoro Tomič, da se izjavi glede te ugotovitve poslanke Anice Okršlar.

Zora Tomič: Drugo vprašanje se glasi: »Ali so stroški za te adaptacije predvideni v finančnem načrtu izgradnje kliničnega centra in kolikšni so?« Na to vprašanje sem odgovorila. Tudi na vprašanje, kakšna je cena oskrbnega dne v kliničnem centru in kakšne so cene oskrbnega dne drugod, sem tudi odgovorila. Podrobneje ne bi mogla odgovoriti.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Glede na to obrazložitev ima poslanka Anica Okršlar dopolnilno vprašanje, ker se zdi, da nismo enotni glede drugega vprašanja.

Anica Okršlar: Tovarišica sekretarka je povedala, da v finančnem načrtu kliničnega centra niso predvideni ti stroški. Na vprašanje, kolikšni bodo stroški adaptacij, ni odgovorila. Vprašala sem, ali so stroški za to adaptacijo predvideni v finančnem načrtu izgradnje kliničnega centra in kolikšni so. Prosim za pismeni odgovor.

Predsednik dr. Srečko Koren: Poslanka Anica Okršlar prejme pismeni odgovor na vprašanja, ki jih je postavila, ker meni, da odgovor ni popoln.

Na poslansko vprašanje poslanke dr. Marte Šlibar, ki ga je postavila na 40. seji našega zbora, bo v imenu izvršnega sveta odgovorila Zora Tomič, članica izvršnega sveta in republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo.

Zora Tomič: Poslanka socialno-zdravstvenega zbora tovarišica dr. Marta Šlibar je že dne 18. decembra postavila naslednji vprašanji:

1. kakšna je višina preseženih sredstev socialnih zavarovanj in kako bodo uporabljena za povečanje dopolnilnih sredstev zdravstvenim ustanovam za kritje prekoračenih stroškov poslovanja? in

2. kako bo s planiranjem sredstev za financiranje zdravstvenega varstva za leto 1973? Zakaj nam še do danes niso znani elementi cen za leto 1973? Da bi

dosegli izenačenje cen storitev v vseh zdravstvenih ustanovah na teritoriju SR Slovenije, predlagam kolektivno sklepanje pogodb za vse zdravstvene ustanove v SR Sloveniji.

Odgovor: 1. Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov ocenjujejo, da v letu 1972 na področju zdravstvenega zavarovanja ne bo presežkov, nekatere pa bodo zaključile poslovno leto 1972 celo z izgubo.

Glede na to oceno stanja do zaključnih računov in do izvedenih stabilizacijskih ukrepov, ni mogoče podrobno odgovoriti na vprašanje, ali bodo sredstva na določenem območju presežena in kako bodo eventualno presežena sredstva uporabljena. V vsakem primeru bo morala biti uporaba morebitnih presežkov, če bi kje nastali, uskladena s smernicami družbenoekonomske politike in razvoja SR Slovenije ter neposrednih nalog v letu 1973 ter z drugimi ukrepi, ki bodo sprejeti z istim ciljem.

2. Predloga za kolektivno sklepanje pogodb zaradi izenačitve cen storitev v vseh zdravstvenih delovnih organizacijah na teritoriju SR Slovenije v današnji situaciji ni mogoče predpisati brez ustreznih sporazumov oziroma dogovorov. Organizacija zdravstvene službe, uzakonjena samoupravna samostojnost zdravstvenih delovnih organizacij in uzakonjeni sistem financiranja zdravstvenega varstva na podlagi cene, ki jo v okviru sprejetih izhodišč in smernic določajo zdravstvene delovne organizacije same in na tej podlagi sklepajo pogodbe s plačniki svojih zdravstvenih storitev, bodo v veljavi tudi v letu 1973. Zato je treba nujno usklajevanje cen zdravstvenih storitev zagotoviti s samoupravnim sporazumevanjem v okviru samoupravnih interesnih skupnosti na področju zdravstva. V okviru izvršnega sveta je v pripravi osnutek družbenega dogovora o izhodiščih za izvajanje na financiranje zdravstvenega varstva v letu 1973, ki naj bi ga sklenili izvršni svet skupščine SR Slovenije, gospodarska zbornica, skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja in zbori delegatov zdravstvenih delovnih organizacij v devetih regijah, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in skupnost socialnih zavodov SR Slovenije.

S tem odgovorom naj bi bilo opredeljeno uskladeno delo na področju zdravstva v SR Sloveniji, zlasti samoupravna zasnova programa zdravstvenega varsta, načela za financiranje z načinom obračunavanja in opredelitvijo rizikov z njegovimi nosilci, evidenca izvajalcev družbenega dogovora in opredelitev ter funkcija arbitraže.

Treba bo tudi izdelati regionalne samoupravne sporazume in družbene dogovore, ki naj dopolnijo in precizneje opredelijo programske in finančne okvire zdravstvenega varstva z upoštevanjem specifičnih potreb in možnosti posameznega območja.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Ker je poslanka dr. Marta Šlibar danes opravičeno odsotna, bo prejela pismeni odgovor.

Na poslansko vprašanje Milana Razdevška, ki ga je postavil prav tako na 41. seji našega zbora, bo v imenu izvršnega sveta odgovoril podsekretar v republiškem sekretariatu za delo Rado Miklič.

Rado Miklič: Poslanec tovariš Milan Razdevšek vprašuje naslednje:

»Ali je izvršnemu svetu skupščine znano, do kakšnih absurdnih situacij je prišlo v zdravstvu, ker izvršilni predpis ne predvideva, da se poleg števila novo zaposlenih prištejejo za izračun mase osebnih dohodkov tudi razne kvalifikacijske skupine in ali namerava glede tega kaj ukreniti?«

Odgovor: Problem, ki ga omenja tovariš poslanec, je izvršnemu svetu znan. Prav omenjeni pojavi in problemi so bili razlog, da je v soglasju z izvršnim svetom republiški sekretariat za delo pismeno in telefonično tekom januarja in še posebej na posvetu sekretarjev za delo v začetku februarja predlagal takšno dopolnitev sedanje 11. točke odredbe o načinu izračunavanja poprečno na delavca izplačanih osebnih dohodkov, ki bi dopuščala povečanje osebnih dohodkov delavcev, ki izpolnijo za povečanje z zakonom ali s samoupravnim sporazumom določene zakonite pogoje.

O teh in podobnih problemih je ponovno razpravljal izvršni svet na svoji seji 26. t. m. Ker doslej naši predlogi niso bili sprejeti, je sklenil predlagati neposredno zveznemu izvršnemu svetu takšno dopolnitev citirane odredbe, da bo možno povečanje osebnih dohodkov delavcem, ki izpolnijo za takšno povečanje določene oziroma dogovorjene pogoje, na primer strokovni izpit, izpit za zdravnika specialista, pridobitev višje stopnje strokovnosti, razporeditev na zahtevnejše in višje ovrednoteno delovno mesto in podobno. Predlog je že v pripravi in bo v najkrajšem času predložen zveznemu izvršnemu svetu. Hvala.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Želi poslanec Milan Razdevšek še dopolnilno vprašanje? (Ne želi.)

Na poslansko vprašanje dr. Toneta Koširja, ki mi ga je posredoval 12. tega meseca, bo v imenu izvršnega sveta odgovoril prav tako Rado Miklič, podsekretar v republiškem sekretariatu za delo.

Rado Miklič: Tovariš poslanec dr. Košir vprašuje:

»Ali lahko pričakujemo pomoč merodajnih republiških organov, da se še pred odmrznitvijo osebnih dohodkov konkretno reši za terenske delavce zdravstvene, veterinarske in inšpekcijske službe vprašanje dodatka na terensko delo in diferencirana kilometrina?«

Odgovor: Zastavljeno vprašanje se ne nanaša na zakon o začasni omejitvi osebnih dohodkov v nekaterih organizacijah združenega dela, marveč zadeva določbe splošnih družbenih dogovorov, ki določajo najvišje dopustne zneske za prejemke, ki se obračunavajo v materialne stroške, torej tudi dodatek za terensko delo in kilometrino.

Ko so bili v novembru lani ti dogovori novelirani, so podpisniki dogovorov začasno odklonili vse predloge za kakršnokoli zvišanje terenskega dodatka in kilometrine. Pri tem pa podpisniki nikakor niso apriori zavrnili možnosti, da bi se v drugem polletju ponovno proučila sedaj veljavna ureditev.

Predsednik dr. Srečko Koren: Hvala. Želi poslanec dr. Tone Košir postaviti še dopolnilno vprašanje? (Ne želi.)

Želi kdo postaviti novo poslansko vprašanje? Besedo ima poslanec dr. Ciril Bratuš.

Dr. Ciril Bratuž: Postavljam naslednje poslansko vprašanje tudi v imenu poslanca dr. Vasje Klavora.

»Finančna konstrukcija izgradnje goriške bolnišnice je taka, da upošteva 20 % prispevka republike. Dokler ni sprejet skupščinski odlok o tem, je tudi vprašljivo, kakšna garancija obstaja, da se bo to realiziralo v naslednjih letih. Kolikor sredstva republike ne bodo pravočasno zagotovljena, se lahko zgodi, da bomo morali z gradnjo ponovno prenehati. Pri nas se zbira prispevek občanov in sicer v 1 % v občini Nova Gorica, 0,7 % v občini Ajdovščina in Tolmin,

v teku pa je postopek za 0,6 % prispevka od bruto osebnega dohodka vseh zaposlenih v teh treh občinah. Prosim za pismeni odgovor. Hvala.

Predsednik dr. Srečko Koren: Odgovor bi prejel poslanec na prihodnji seji. Želi še kdo postaviti novo poslansko vprašanje? Besedo ima poslanec Boris Filli.

Boris Filli: Tovariš predsednik, želel bi postaviti podrejeno vprašanje. Kolikor bo danes popoldne dan odgovor nanj, potem na to moje vprašanje ni treba odgovoriti. Kolikor pa tega ne bo, prosim, da mi odgovori izvršni svet.

V zakonu o republiškem proračunu je navedena milijarda in 700 milijonov za letošnje leto kot soudeležba h gradnji bolnišnic, doma za gojence oficirske šole in če se ne motim, še za nek zavod. Med bolnišnicami so omenjene tri bolnišnice: Maribor, Murska Sobota in Nova Gorica. Kaj je s koprsko bolnišnico? To je direktno vprašanje. Pri tem bi prosil, da bi odgovor ne bil formalen. Mi smo že poslali večji del dokumentacije izvršnemu svetu, oziroma sekretariatu za zdravstvo. Možno je, da ta dokumentacija ni taka kot jo terja predpis, s katerim se omogoča soudeležba republike pri gradnji bolnišnice. Pri tem bi rad opozoril tiste, ki bodo dajali odgovor, da je izvršni svet približno 17 let nazaj izdal odločbo, s katero je odobril gradnjo bolnišnice v Kopru. Če je od takrat preteklo skoraj dve desetletji, potem računajte, da je tisto, kar je takrat bilo, danes toliko slabše.

Drugo, na kar bi hotel opozoriti tistega, ki bo odgovoril, je to, da govorimo ves čas o neposredni udeležbi občanov, o tej najmočnejši sili, ki jo v Jugoslaviji imamo. Pri nas zbiramo odstotek od osebnega dohodka 120 000 delavcev. To je zadosten razlog, da se iz republiškega proračuna dodeli 400 milijonov starih dinarjev kot soudeležba pri gradnji koprske bolnišnice.

Drugo vprašanje je, kaj je s prepovedjo reklame za tobačne izdelke? Nekoč sem sicer dobil odgovor, da je to vprašanje neposredno pred zaključno rešitvijo. Če pa zadeva še ni rešena, naj naš predsednik skupščine povpraša predsednika zvezne skupščine, kako je s to zadevo.

Predsednik dr. Srečko Koren: Glede prvega vprašanja predlagam poslancu Filliju, da se prijavi k razpravi popoldne v enotnem zboru, ko bomo razpravljali o proračunu republike. V tej svoji razpravi naj postavi tudi vprašanje gradnje oziroma sofinanciranja koprske bolnišnice s strani republike. Navzoč bo predstavnik sekretariata za finance, ki bo lahko odgovoril na vaše vprašanje.

Na drugo vprašanje pojasnjujem poslancu Filliju, da je bil zvezni predpis glede prepovedi reklamiranja tobačnih izdelkov in žganih alkoholnih pijač že sprejet v zakonu o neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe.

Želi še kdo postaviti poslansko vprašanje? (Ne želi.) Če ne, zaključujem to točko dnevnega reda.

S tem je dnevni red 42. seje socialno-zdravstvenega zbora izčrpan. Prosim vse poslance, da se ob 15. uri vrnejo v skupščino SR Slovenije na zasedanje enotnega zbora delovnih skupnosti, kjer bomo nadaljevali z razpravo in sprejemali predlog republiškega proračuna za letošnje leto. Seja enotnega zbora bo v veliki dvorani skupščine.

Zaključujem 42. sejo socialno-zdravstvenega zbora.

(Seja je bila končana ob 11.45.)

ENOTNI ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI

26. seja

(28. februarja 1973)

Predsedoval: Miloš Poljanšek,
predsednik prosvetno-kulturnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Spoštovane tovarišice in tovariši poslanci!

Na podlagi 1. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pričenjam 26. sejo enotnega zbora delovnih skupnosti SR Slovenije.

Svojo odsotnost so opravičili poslanci gospodarskega zbora: Ivan Atelšek, Natan Bernot, Vinko Božič, Danilo Cerkvenik, Cvetko Doplihar, Demetrij Furlan, Ivan Gole, Jože Javornik, Franc Kolarič, Milan Krajnik, Albin Kuret, Janez Miklavc, Štefan Podričnik, Egon Prinčič in Jožko Rozman; prosvetno-kulturnega zbora: Dušan Lavrič, Janez Švajncer, Adolf Praprotnik, Niko Kralj, Dušan Šinigoj, Dragica Juteršnik in Janez Meglič; in socialno-zdravstvenega zbora: dr. Edmund Kovačič, Matija Malešič, dr. Lidija Andoljšek, Alojz Potočnik, Stanislav Keber, dr. Marta Šlibar, dr. Dušan Mis, dr. Bojan Fortič, dr. Štefan Gruškovnjak in dr. Vasja Klavora.

Ugotavljam, da je enotni zbor sklepčen.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 25. seje enotnega zbora delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije;
2. predlog zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji, pri čemer imamo nalogo usklajevanja;
3. predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1973 in
4. predlog zakona o obveznem urejanju pripravništva in o sprejemanju pripravnikov v organizacijah združenega dela.

Vprašujem poslance, se strinjate s predloženim dnevnim redom? (Poslanci se strinjajo.) Ima kdo morda kakšno dopolnitev? (Nima.) Ugotavljam, da je predlagani dnevni red sprejet brez pripomb in dopolnitev.

Na današnjo sejo sem povabil predstavnike izvršnega sveta, republiških sekretariatov, zavoda SR Slovenije za gospodarsko planiranje, republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi, republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in gospodarske zbornice SR Slovenije.

Navzoče poslance naprošam, da se vpišete v prezenčno listo, ki kroži med vami, prav tako vas naprošam, da zaradi tehničnega spremljanja razprave prijavljate vašo razpravo pismeno, da bomo lahko sproti ugotavljali imena prijavljenih govornikov.

Najprej opozarjam in obveščam poslance, da bo potekala današnja seja v dveh delih. V prvem delu bomo poslušali skupen ekspoze o predlogu zakona o proračunu za leto 1973 in opravili usklajevanje o predlogu zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Nato bo seja enotnega zbora prekinjena, da bosta republiški in gospodarski zbor obravnavala zakone v zvezi s proračunom. Ko bodo ti sprejeti, se bomo ponovno sestali in začeli razpravo o proračunu. Zatorej vas naprošam, da spremljate današnje delo skupščine, da bomo lahko sprejeli vse potrebne dokumente in to v primerni polnoštevilni udeležbi.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, pri čemer moramo najprej odobriti zapisnik 25. seje enotnega zbora delovnih skupnosti.

Prejeli ste osnutek in vprašujem, ima morda kdo k osnutku kakšno pripombo ali dopolnitev? (Ne javi se nihče.) Ugotavljam, da nihče in da je zapisnik soglasno sprejet.

Sedaj prekinjam sejo enotnega zbora, da bodo prišli v dvorano poslanci republiškega zbora in da bomo poslušali ekspoze republiškega sekretarja za finance tovariša Jožeta Florjančiča, člana izvršnega sveta. Sejo republiškega in enotnega zbora bo vodil predsednik republiškega zbora, tovariš Miran Goslar.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala skupaj z republiškim zborom ob 9.20.)

Predsedujoči Miran Goslar: Vsem lep pozdrav! Pričenjam skupno sejo republiškega zbora in enotnega zbora v smislu 92. in 93. člena poslovnika skupščine SR Slovenije.

Poslušali bomo uvodno obrazložitev k predlogu zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije, republiškem proračunu za leto 1973 in k vsem spremljajočim predpisom.

Uvodno obrazložitev ima Jože Florjančič, republiški sekretar za finance.

Jože Florjančič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Temeljne cilje družbenoekonomske politike v Jugoslaviji v letu 1973 opredeljuje resolucija zvezne skupščine, pismo predsednika Zveze komunistov Jugoslavije in izvršnega biroja ter stališč 36. seje predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije. Hkrati določajo političnoekonomske naloge v naši republiki tudi sklepi 29. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1973, ki jo je konec lanskega leta sprejela skupščina Socialistične republike Slovenije.

Na tej osnovi je izvršni svet skupščine Socialistične republike Slovenije pripravil predloge zakonskih rešitev, ki jih danes obravnavamo. Pri tem je nujno, da opozorimo na nekatere temeljne cilje razvoja v letu 1973. Ti so predvsem: nadaljnji poglobljen razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, stabilizacija gospodarskih in družbenih gibanj ob ustrezni dinamični gospodarski rasti in nujnem povečevanju izvoza ter izvajanju nalog sprejetega programa socialne politike.

Nakopičene probleme, vezane na nestabilnost in inflacijo kot njeno posledico, povzročajo predvsem nelikvidnost, izgube v gospodarstvu, nepokrite investicije in obseg porabe na nekaterih področjih, ki se ne razvijajo v nujni odvisnosti od gospodarskega razvoja.

Te probleme razrešujemo z uveljavljanjem takšnih družbenoekonomskih odnosov v družbi kot celoti, ki pomenijo uresničevanje ustavnih amandmajev. Naše delo spremlja tudi pospešeno razreševanje neupravičenih socialnih razlik, ki ne izvirajo iz delitve po delu.

Zato je toliko večjega pomena splošna družbena usmeritev, da je v celoten proces delitve dohodka nujno potrebno vključiti delavce v združenem delu o organizacijah združenega dela in združenih v različnih asociacijah. Neposredna možnost vpogleda v gospodarjenje na posameznih področjih združenega dela in s tem družbe kot celote, ter možnosti vpliva na usmerjanje sredstev družbene reprodukcije, so bistveni elementi za uspešnejše razreševanje sedanjih družbenih problemov.

Zaradi neuskladene porabe v preteklih letih v primerjavi z doseženim realnim družbenim proizvodom moramo težiti za takšno porabo, ki bo izraziteje pod stopnjo rasti realnega družbenega proizvoda, saj bomo lahko le na ta način, gledano dolgoročno, uspeli poleg kritja vnaprejšnje porabe, zagotoviti, da se bo rast porabe gibala v njenih realnih okvirih v primerjavi z danimi možnostmi, ki jih opredeljuje rast realnega družbenega proizvoda.

Temeljna kratkoročna in dolgoročna naloga je postopno zmanjševanje inflacije in nelikvidnosti. Nestabilnost in z njo povezana inflacija prizadene najširši krog delovnih ljudi, razvrednoti dosežene uspehe in veča neupravičene socialne razlike. Prav tako izvira razvoj samoupravnih socialističnih odnosov, saj ovira, da bi delavci v združenem delu resnično upravljali s sredstvi družbene reprodukcije in s tem prevzeli tudi neposredno odgovornost za razvoj tako znotraj temeljnih organizacij združenega dela kot njihovih širših asociacij, družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti in s tem družbe kot celote.

Osnovne smeri nadaljnjega gospodarskega in družbenega razvoja so v tem, da moramo dosegati čim večjo realno rast družbenega proizvoda, kar zahteva tudi čimvečjo produktivnost dela, smotrno oblikovano politiko in rast cen ter obvladovanje vseh oblik porabe.

S spremembami sistemske narave pa dobiva SR Slovenija ustreznejšo vlogo pri usmerjanju gospodarskega razvoja v okviru določenih planskih nalog. Pomembne spremembe v sistemu vidimo predvsem v usmerjevalnih ukrepih v kreditno monetarni politiki republike, v sistemu razširjene reprodukcije na novih ustavnih osnovah in na področju davčne politike, na kar se bomo še vrnili.

To velja tembolj, če upoštevamo, da je težišče stabilizacije v gospodarstvu, ki z manjšanjem proizvodnih stroškov, večanjem učinkovitosti in urejanjem medsebojnih odnosov pomeni bistvo stabilizacije vseh družbenoekonomskih gibanj, čemur morajo slediti napori za stabilizacijske odnose na vseh področjih osebne, splošne, skupne in investicijske porabe.

Letošnje restrikcije na posameznih sektorjih porabe so v sedanjem položaju samo neizogiben poseg v smeri skupnih naporov za saniranje starih obveznosti in razrešitev nelikvidnosti oziroma konkretneje upniško dolžniških razmerij v gospodarstvu; dalje za sanacijo izgub v gospodarstvu in ustreznem pokrivanju nepokritih investicij, da bi tako lahko ustvarili pogoje za ustrezno materialno krepitev gospodarstva.

Taka usmeritev, ki je z vidika nujne stabilizacije gospodarstva brez dvoma umestna, terja skrajno odgovornost in ustrezno politiko v razpolaganju s sredstvi za posamezne vrste porabe. Pri tem moramo upoštevati predvsem, da smo se v preteklih letih ob visoki stopnji inflacije navadili na skokovito naraščanje sredstev za splošno in skupno porabo. Njihovo poprečno letno povečanje je znašalo 25 %, ali drugače povedano, sredstva za posamezne uporabnike družbenih sredstev zunaj gospodarstva so se letno povečevala približno kar za četrtino. S predlaganimi ukrepi bo letošnje povečanje več kot za polovico manjše. To bo povzročilo probleme tako v celotni porabi kot v njenih posameznih delih. V gradivih, ki smo vam jih posredovali, so podrobneje našteta odprta vprašanja in ukrepi za zagotavljanje nujnih sredstev za porabo na posameznih sektorjih. Povsod nismo mogli uporabiti sedanjega sistema oblikovanja sredstev za financiranje posameznih družbenih dejavnosti, ker posameznih avtomatizmov nismo mogli spraviti v sklad s sprejetimi izhodišči stabilizacijske politike in samoupravljanja. Menimo, da zaradi tega kaže proučiti njihovo nadaljnjo primernost in ustreznost, saj moramo izoblikovati sistem neposrednega vpliva delavcev, organiziranih v organizacijah združenega dela na financiranje družbenih dejavnosti. Takšen pristop zahteva vsestransko proučitev doslej veljavnega sistema financiranja.

Podobna praksa v preteklosti je značilna tudi za gospodarsko področje, tako neposredno v organizacijah združenega dela, v poslovni politiki bank, pa tudi v poslovanju posameznih skladov ali proračunov v okviru porabe družbenopolitičnih skupnosti. Tudi v teh primerih je očitna usmerjenost na vnaprejšnjo porabo.

V SR Sloveniji gre za poslovanje prek računa za izravnavanja v gospodarstvu in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti, predvsem za njegovo skokovito naraščanje po obsegu in teženj za njegovo vsebinsko razširitev. Zato so bile težave pri izdelavi uravnotežene bilance večje, saj moramo v letu 1973 pokrivati nekatere obveznosti iz leta 1972, določene z zakoni oziroma odloki, sprejetimi v zadnjih dveh letih.

Pri naših odločitvah moramo upoštevati, da je za omejitev naraščanja obsega splošne, skupne, osebne in investicijske porabe v letu 1973, zvezni izvršni svet v decembru lani predlagal zvezni skupščini ukrepe, ta pa jih je tudi sprejel, ki neposredno ali posredno opredeljujejo vse sektorje porabe. Naj na nekatere od njih posebej opozorimo:

Na področju osebne porabe morajo nekatere organizacije združenega dela za odpravljanje nelikvidnosti pod določenimi pogoji v letošnjem letu izplačevati osebne dohodke na ravni 90 % lanskoletnih. Sprejet je bil tudi zakon o zamrznitvi osebnih dohodkov na ravni leta 1972 za vse zaposlene v družbenih dejavnostih in za zaposlene v nekaterih gospodarskih dejavnostih.

Na sektorju splošne in skupne porabe je z zveznim zakonom določen obseg možnega zajemanja sredstev za financiranje te porabe. Razen izjem za otroško

varstvo in za zaposlovanje, kjer to ni omejeno, ter invalidsko-pokojninsko zavarovanje, kjer je ta obseg omejen na 9 % porasta na sredstva dosežena v letu 1972, to praktično pomeni, da je pri zajemanju iz dohodkov za financiranje splošne in skupne porabe iz gospodarstva mogoče v letošnjem letu računati z nominalnim obsegom iz leta 1972, povečanim za odstotek, kolikor bo povečano število novo zaposlenih v gospodarstvu.

Pri investicijski porabi so bili sprejeti naslednji ukrepi: obvezni depoziti pri uporabi tujih finančnih kreditov; obvezna 20% lastna udeležba organizacij združenega dela pri najemanju bančnih kreditov za posamezne investicije, prepoved dajanja bančnih kreditov za investicije samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti kakor tudi poostren nadzor nad izvajanjem že sprejetih investicijskih programov, predvsem glede na to ali so sredstva dejansko zagotovljena.

Na investicijsko porabo v gospodarstvu bo vplivalo tudi izvajanje ostalih ukrepov iz celotnega svežnja ukrepov za odpravo nelikvidnosti in nepokrite porabe. To velja zlasti še za začasno zadržanje uporabe dela dohodka od terjatev nad 90 dni in obvezno zagotavljanje trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela v predpisani višini.

Za razliko od prejšnjih let je zvezni instrumentarij za omejitev porabe v letošnjem letu tehnično bolj natančen in ne dovoljuje bistvenega odstopanja od začrtane smeri.

Globalni kazalci družbenoekonomskega razvoja v letu 1973, za katere smo se okvirno dogovorili, kažejo glede na pretekla leta tega petletnega planskega obdobja naslednja razmerja:

	Realizirano		Predvideno
	1971	1972	1973
Družbeni proizvod — druž. sektor			
— realna rast	9,7	6,8	6,8
— nominalna rast	28,9	24,0	18,0
Splošni porast cen	17,5	16,1	11,0
Zaposlenost — porast	5,2	3,7	2,0
Produktivnost — porast	4,2	3,1	4,0
Nominalni neto OD na zaposlenega — porast	19,1	16,0	12,0
Rast cen življenjskih potrebščin	14,8	17,3	12,0
Sklad OD v družbenem sektorju (neto OD in prispevki za splošno in skupno porabo) — porast brez novozaposlenih	24,3	20,8	12,6

Iz pregleda je viden bistven preobrat v prizadevanjih za stabilnejše ekonomske odnose v letu 1973, ki se kaže v primerjavi stopnje rasti nominalnega družbenega proizvoda in rasti sklada bruto osebnih dohodkov, to je rasti osebnih dohodkov, splošne in skupne porabe iz primarne delitve družbenega proizvoda. Iz te primerjave ugotovljeni odnosi, ki jih postavljamo kot cilj za leto

1973, kažejo, da bo nominalni družbeni proizvod rastel hitreje kot omenjene oblike porabe (bto OD), izraženo v odstotkih takole:

	1971	1972	1973
Hitrejša rast družbenega proizvoda gospodarstva od rasti sklada bto OD v %	18,9	15,4	42,9

Ob nominalnem povečanju družbenega proizvoda v letu 1973 za 21 točk v primerjavi z letom 1972 ter ob povečanju družbenih obveznosti gospodarstva, ki se povečuje za 7, bo delež organizacij združenega dela v gospodarstvu v delitvi razpoložljivega bruto dohodka za družbene potrebe povečan od 80,9 v letu 1971 in 82,3 v letu 1972, na 84,3 % v letu 1973. Pri tem ima pomembno vlogo sprejet sistem obdavčitve dohodka TOZD, ki neposredno uveljavlja načela, da naj obseg splošne porabe narašča bolj neposredno odvisno od rezultatov gospodarjenja v TOZD. Dohodek, s katerim neposredno upravljajo organizacije združenega dela v gospodarstvu, bo tako večji za okoli 763 milijonov dinarjev. Če k temu prištejemo zadrževanje rasti sklada nominalnih osebnih dohodkov v gospodarstvu na okoli 14% porast v primerjavi z lanskim letom, to nominalno pomeni nadaljnjih 807 milijonov več sredstev za akumulacijo v gospodarstvu. Tako bo gospodarstvo SR Slovenije v letu 1973 ob takem instrumentariju v letu 1973, dejansko razpolagalo s 1570 milijoni dinarjev več.

S tem je organizacijam združenega dela v gospodarstvu omogočeno, da v letošnjem letu postopno sanirajo svoje obveznosti in v ustreznem obsegu povečajo sklad trajnih obratnih sredstev.

Obseg splošne in skupne porabe v SR Sloveniji pa bo ob upoštevanju izvirnih dohodkov in sredstev zbranih s samoupravnimi sporazumi skladen z izhodišči resolucije.

Z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1973 smo torej opredelili, naj osebna, splošna in skupna poraba v letošnjem letu narašča bistveno počasneje od rasti družbenega proizvoda.

Osebno porabo usmerjamo na podlagi določil samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki so bili sprejeti v letu 1971, kar praktično pomeni, da je okvir gibanja osebnih dohodkov določen tudi tam, kjer rast osebnih dohodkov ni omejena z zveznim zakonom.

Potekajo tudi širše razprave o predlogu dopolnitev družbenih dogovorov, s katerim bi delitev dohodka in osebnih dohodkov v OZD oziroma njihovo rast bila uskladena s predvidevanji ekonomske politike glede osebnih dohodkov.

Za bolj neposredno samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in njihovo večjo medsebojno usklajenost ter za čim večjo uresničitev načela za enako delo enako plačilo, bo izvršni svet v skladu s sklepi CK ZKS in predsedstva skupščine SRS predlagal bistveno spremembo in dopolnitev sedanjega sistema usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela.

Izvršni svet je dal pobudo za sklenitev družbenega dogovora med nosilci splošne in skupne porabe v SR Sloveniji, med občinami, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in republiko. S tem dogovorom bi zagotovili izvajanje z reso-

lucijo o ekonomskem razvoju predvidenih razmerij v delitvi družbenega proizvoda. Z njim bomo v okviru porabe po posameznih sektorjih splošne in skupne porabe zagotovili uresničevanje določil resolucije o ekonomski politiki za letošnje leto pa tudi nujno oziroma neobhodno spremljanje gibanja porabe na posameznih sektorjih. V pripravi so tudi zasnove osnutkov samoupravnih sporazumov za posamezna področja in osnutek zakona, ki naj okvirno opredeli in podrobneje določi postopek in metodologijo samoupravnega sporazumevanja, s čimer s sistemskimi ukrepi uveljavljamo razvoj družbenoekonomskih odnosov v smeri ustavnih sprememb tako v prvi kot v drugi fazi.

Pri tem se zavedamo, da gre pri urejanju posameznih vprašanj v družbenoekonomski politiki v SR Sloveniji v letošnjem letu za prvi korak v tej smeri in da bo potrebno še v tem letu nadaljevati delo in predlagati nadaljnje ukrepe za uspešnejše odpravljanje različnih oblik posrednega reševanja posameznih konkretnih vprašanj.

S svobodno in neposredno menjavo dela med posameznimi sektorji družbenega dela zagotavljamo tudi najustreznejši način razreševanja odprtih vprašanj znotraj gospodarstva, kakor v odnosih med gospodarskimi in družbenimi dejavnostmi, kar zmanjšuje prepad med umskim in fizičnim delom. To hkrati pomeni deetatizacijo še zlasti na področju razširjene reprodukcije dejavnosti skupnega družbenega pomena.

Na področju družbenih dejavnosti težijo predloženi ukrepi za usklađenim delovanjem posameznih področij, tako znotraj njih, kot med njimi. Poudarek je na deetatizaciji in krepitvi samoupravnih odnosov, ki bodo pospešili povezovanje družbenih dejavnosti z neposrednimi uporabniki njihovega dela in s tem omogočili učinkovit vpliv delovnih ljudi na obseg delovnih programov in kvaliteto njihovega izvajanja. Samo v takem neposrednem odnosu je mogoče zagotoviti ustrezno pokrivanje potreb za uresničevanje dogovorjenega programa, sanacijo nekaterih posebej perečih vprašanj, pa tudi omejevanje in odpravljanje neracionalnih rešitev.

Zato je treba na področju družbenih dejavnosti intenzivneje snovati samoupravno sporazumevanje o programih dela in njihovem financiranju ter v letu 1973 s samoupravnimi sporazumi pokriti najmanj razliko med omejenimi izvirnimi sredstvi in okvirom, ki ga opredeljuje resolucija o družbenoekonomski politiki in neposrednih nalogah v letu 1973. Težiti pa je treba k širjenju in poglabljanju samoupravnega sistema na vseh področjih tudi v okviru sedanjih izvirnih sredstev in tako še letos zagotoviti realno osnovo za prehod na širše samoupravno sporazumevanje v letu 1974.

Akcija samoupravnega sporazumevanja terja najširšo odgovornost tudi v neposrednem delu, tako v opredeljevanju političnega odnosa do nje, kot v organizacijskih prijemih. Samo z zavzetim in koordiniranim delom vseh dejavnikov v naši družbi, v prvi vrsti TOZD in samoupravnih interesnih skupnosti na vseh področjih, pa tudi družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti — občin in republike — bo mogoče zagotoviti potrebno stabilnost v delovanju zdravstva, otroškega varstva, izobraževanja, znanosti, kulture in telesne kulture ob hkratnem intenzivnem razvijanju samoupravnih odnosov.

Pri oceni možnosti za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov ne smemo zanemariti sredstev, ki se v SR Sloveniji zbirajo s samoprispevkom na podlagi referendumske odločitve delovnih ljudi in občanov, saj znašajo okoli 1,5 % od neto osebnih dohodkov, pri čemer je zlasti pomembna kvaliteta tako zbranih sredstev. To najbolj zgovorno potrjuje pravilnost temeljne usmeritve našega

družbenoekonomskega sistema k neposrednemu interesu delovnih ljudi in občanov, da učinkovito rešujejo skupne družbene potrebe in kaže na pripravljenost vseh, da z lastnim prispevkom zagotovijo razširitev materialne osnove družbenih dejavnosti v okviru polne uveljavitve komunalnega sistema.

V invalidsko pokojninskem zavarovanju gre brez dvoma za specifično vprašanje in sicer iz dveh razlogov. Prvič je obseg porabe v tej samoupravni interesni skupnosti praktično enak obsegu porabe v vseh ostalih samoupravnih interesnih skupnosti ter gledano številčno, pomeni največjo obremenitev. Drugič pa je obseg te porabe neposredno odvisen od pravic zavarovancev skladno s pozitivno zakonodajo in določili ekonomske politike.

Organi skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja so v decembru lani v skladu z zveznim zakonom sprejeli in uveljavili nekatere sklepe, ki neposredno določajo višino porabe v tej skupnosti v letu 1973.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije bo potrebna sredstva za kritje razlike med izvirnimi dohodki in izdatki zaradi povečanega števila uživalcev pokojnin in invalidnin ter za uskladitev s porastom življenjskih stroškov v letu 1972, zagotovila iz svojih zavarovalnih rezerv.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije bo do 31. 3. 1973 pripravila podrobno analizo o višini dohodkov in obveznosti za leto 1973 do 1975, da bi se dolgoročneje opredelil finančni položaj te skupnosti, in o potrebnih ukrepih v sistemu zavarovanja in v sistemu financiranja skupnosti; o urejanju finančnega položaja in o potrebnih ukrepih bo sklenjen poseben družbeni dogovor.

Za področja zdravstva bo v družbenem dogovoru o višini sredstev, ki jih lahko pridobijo regionalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov z izvirnimi dohodki ali s samoupravnimi sporazumi za kritje dogovorjenega obsega porabe, določen obseg za financiranje zdravstva v okvir indeksa 112,5, v primerjavi z letom 1972. Posebej pa se priznavajo sredstva za z referendumom sprejete obveznosti za kritje stroškov združitve delavskega in kmečkega zavarovanja ter za kritje izgub, ki so nastale v nekaterih skupnostih, vendar se te priznajo samo v okviru izvajanja družbenega dogovora o zdravstvenem varstvu. Odločno usmeritev zdravstva v sistem samoupravnega sporazumevanja o programu dela in financiranju pa je treba podpreti s prej navedenimi sistemskimi ukrepi in organizirano družbeno akcijo.

Uresničevanje posebne skrbi za socialne programe se kaže po eni strani v vrsti postavk proračuna, po drugi strani pa v predlogu za usmerjanje dela sredstev iz stabilizacijskih davkov za pokrivanje potreb na tem področju.

Na področju izobraževanja so za prvo polletje republiški izobraževalni skupnosti zagotovljena potrebna sredstva za izvajanje nalog v skladu z resolucijo, to je 12,5% povečanje v primerjavi z letom 1972. V ta okvir ne sodijo sredstva za nujne adaptacije in povečanje zmogljivosti srednjih šol in dijaških domov, ki naj bi se predvidoma zbrala s samoupravnimi sporazumi z zainteresiranimi organizacijami združenega dela.

V tem času pa je treba skupaj s temeljnimi organizacijami združenega dela zasnovati ustreznejši sistem financiranja poklicnega izobraževanja na vseh ravneh in ga v največji možni meri uveljaviti že v drugem polletju ter tako zasnovati realna samoupravna izhodišča za leto 1974. Iste so naloge tudi v temeljnih interesnih skupnostih, k čemer naj bi prispeval tudi dogovor med republiko in občinami o razdelitvi dohodkov iz stabilizacijskih davkov.

Stališče, da je znanost eden osnovnih dejavnikov v pospeševanju proizvodnje in boljših rešitev v družbeni praksi, je treba uveljaviti tudi v sistemu financiranja. Zato so raziskovalni skupnosti Slovenije zagotovljena izvirna sredstva, ki so za 12,5 % večja od sredstev v letu 1972, razliko do z zakonom opredeljene možne rasti 27,6 % pa je treba zagotoviti s samoupravnim sporazumom in pogodbami z organizacijami združenega dela oziroma iz sredstev sklada skupnih rezerv gospodarstva in z njimi poiskati tudi vsebinsko nove odnose med znanostjo in proizvodnjo oziroma širšo družbeno prakso. K uresničevanju tega bo poleg neposredne akcije vseh zainteresiranih dejavnikov sistemsko prispeval tudi novi zakon o raziskovalni dejavnosti, ki je v pripravi.

Sredstva za kulturo in telesnokulturno dejavnost so v okviru republike zagotovljena skladno z resolucijo. Tudi na teh področjih bo treba z novimi sistemskimi rešitvami, ki so v pripravi, pospešiti samoupravno zasnovo ter program in njegovo financiranje opredeliti neposredno z delavci v organizacijah združenega dela. Taka usmeritev pa terja poleg navedenih tudi močno angažiranje vseh dejavnikov, vključno občin in republike, saj bo le tedaj možno zagotoviti širše pogoje za nadaljnji razvoj kulture in telesne kulture.

Pomemben prispevek k ustreznemu sistemskemu urejanju pospeševanja izdajanja kvalitetnih del na področju založništva pomeni 11. člen predloga zakona o določitvi stopnje, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek od dohodka TOZD v letu 1973. To določilo omogoča namreč 60% znižanje davka iz dohodka TOZD s področja založniške dejavnosti s tem, da ga uporabijo za pospeševanje založniške dejavnosti s področja znanosti, kulture, izobraževanja in vzgoje.

S sistemskega vidika je ta rešitev neposredna in primernejša kot so bile različne dosedanje posredne rešitve pospeševanja izdajanja kvalitetnih del. Način usmerjanja uporabe tako oblikovnih in razpoložljivih sredstev bo urejen s posebnim sporazumom ali predpisom, ki bo prispeval k zagotavljanju širšega družbenega vpliva na izbor in prioriteto pri izdajanju najbolj kvalitetnih in družbeno pomembnih del ter kulturnih, vzgojno-izobraževalnih in znanstvenih revij.

Tovariš predsednik, tovarišice poslanke, tovariši poslanci!

Skladno s temi ocenami in načelnimi izhodišči je izvršni svet SR Slovenije predložil za današnje zasedanje skupščine:

— predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973;

— predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973;

— predlog izvedbenih predpisov za uresničitev s tema dokumentoma in z resolucijo opredeljenih ciljev v letošnjem letu.

Skupščina SR Slovenije je prejela tudi obrazložitev k predlogom ukrepov z namenom, da se poslanci seznanijo z nekaterimi osnovnimi podatki in vprašanji, ki izhajajo iz prej navedenih predlogov zakonov, ki jih predlagamo v obravnavo in sprejem.

Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 z odločno stabilizacijsko usmeritvijo daje realne možnosti za financiranje neobhodnih nalog v letošnjem letu.

Obseg izvirnih dohodkov, predvsem pa usmeritev, naj splošna poraba raste bistveno počasneje od nominalne rasti družbenega proizvoda, narekuje, da bo indeks sredstev proračuna v primerjavi z lanskoletno realizacijo, ki je bila

nižja od načrtovane porabe, znašal 108,65 točk. Ker je bilo treba v tem okviru nujno zagotoviti več sredstev za nekatere prioritetne naloge, smo morali zmanjšati izdatke za nekatere namene in ponekod tudi začasno zadržati z zakonom predvideno letno povečanje sredstev.

Tako sestavljen predlog proračuna zagotavlja republiški raziskovalni skupnosti in republiški kulturni skupnosti 12,5% povečanje sredstev dodeljenih v preteklem letu. Kljub temu nadpovprečnemu povečanju pa tema skupnostima v letošnjem letu ni zagotovljena tista višina sredstev, kakršno opredeljujejo zakonska določila v odvisnosti od rasti družbenega proizvoda.

Manjkajoča sredstva za delo raziskovalne skupnosti oziroma sklada Borisa Kidriča bo treba kot že rečeno, zagotoviti z neposrednimi pogodbami z organizacijami združenega dela v gospodarstvu ali iz združenih sredstev gospodarstva za povsem konkretne raziskovalne naloge. To praktično pomeni postopen prehod na ustreznejši sistem financiranja znanstveno raziskovalnega dela, kot sestavnega dela gospodarstva, kar naj bi ustrezno opredelili z zakonom o raziskovalni dejavnosti, ki naj bi ga sprejeli še letos. Tako bo znanstveno raziskovalno delo prešlo na bolj ustrezen način financiranja, ki bo istočasno pomenil tudi njegovo neposrednejšo povezavo z gospodarstvom kot zainteresiranim partnerjem ter odpravo proračunskega načina financiranja.

Prav tako naj bi v letošnjem letu sistemsko bolj ustrezno opredelili način oblikovanja, delovanja in financiranja kulturne skupnosti Slovenije in telesnokulturne skupnosti Slovenije.

Ko bodo te skupnosti na novo oblikovane v letošnjem letu, bodo sredstva, ki jih za novo dejavnost zagotavlja predloženi proračun, pomenila sestavni del njihovih izvirnih dohodkov.

Bistveno so v proračunu povečana sredstva za socialno varstvo. Pretežni del teh izdatkov izvira iz zakonskih obveznosti, hkrati pa pomeni izpolnitev nujnih nalog programa socialnih pomoči za nekatere kategorije občanov. Pri tem naj zlasti podčrtamo obveznosti do starostnega zavarovanja kmetov, saj pričenjamo pokojnine kmetom izplačevati s 1. 1. 1973.

Na področju zdravstvenega varstva zagotavljamo v okviru proračuna sredstev v višini lanskoletnega obsega, povečanega za okvirno povečanje proračuna v celoti.

Položaj in učinkovitost republiške uprave, kamor sodijo upravni organi, organi pravosodja ter organi pregona in odkrivanja, sta bila predmet večkratnih poglobljenih razprav v skupščini SR Slovenije, kakor tudi v družbenopolitičnih organizacijah. V teh razpravah je bilo ugotovljeno, da je učinkovitost teh organov pomemben pogoj za nemoteno delovanje samoupravne socialistične družbe, predvsem pri zagotavljanju zakonitosti sprejetih ukrepov družbenopolitičnih skupnosti in njihovem izvajanju.

Zato pri obsegu sredstev za delo republiške uprave potrebno upoštevati stališča in sklepe skupščine SR Slovenije o njeni nujni okrepitvi tako glede kadrovske izpopolnitve, njene tehnične modernizacije, ustrezne uskladitve osebnih dohodkov zaposlenih z merili samoupravnega sporazuma kot tudi zagotoviti zahtevano kadrovsko strukturo na podlagi sprejetih aktov o sistemizaciji.

Skupna sredstva za delo državnih organov se v primerjavi z lanskim letom povečujejo za 17 %. Notranja razporeditev je odraz sprejetih zakonskih obveznosti, samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v organih uprave ter priporočil skupščine SR Slovenije za izboljšanje materialne osnove dela upravnih organov.

Vsem republiškim upravnim organom so skladno z ustreznim samoupravnim sporazumom zagotovljena sredstva za 95% višino osebnih dohodkov po zasedbi delovnih mest s 1. 1. 1973, sredstva za izobraževanje delavcev za financiranje stanovanjske izgradnje, za regresiranje družbene prehrane, za regres za letni dopust ter sredstva za prevoz na delo.

Samoupravni sporazum o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v državni upravi v lanskem letu ni bil v celoti realiziran. Ker so ostali udeleženci sporazuma, predvsem pa občinske skupščine že v letu 1972 v pretežni meri zagotovili po sporazumu predvidena sredstva v celoti, je nujno, da v letu 1973 zagotovimo to tudi za republiško upravo.

Sredstva za pokrivanje materialnih izdatkov se vsem organom zagotavljajo v lanski višini, povečana za 8 %, kolikor znaša prenos cen iz decembra 1972.

V izvršnem svetu že teče razprava o problematiki republiške uprave. Po končani obravnavi in pripravi konkretnih ukrepov za postopno razrešitev odprtih vprašanj bo gradivo s predlogi ukrepov predloženo skupščini SR Slovenije.

V okviru sredstev namenjenih družbenopolitičnim organizacijam in društvom se:

— vse dotacije povečujejo za 8 %. Republiški konferenci SZDL se povečujejo sredstva za 12,5 %, kar je manj od zneska izračunanega po določilih zakona o zagotovitvi stalnih sredstev. S tem republiški konferenci SZDL niso v celoti zagotovljena potrebna sredstva za njune naloge v letu 1973, to je predvsem za izvedbo novega delegatskega sistema. Zato bo potrebno poiskati ustrezno dodatno rešitev med letom;

— nova je v proračunu postavka sofinanciranja zveznih vodstev družbenih organizacij in društev. S spremenjenimi funkcijami federacije je ta obveznost prešla na republike in AP, zaradi česar moramo ustrezna sredstva zagotoviti v republiškem proračunu;

— RK SZDL Slovenije pripravlja skupaj z vodstvi drugih organizacij nov način financiranja družbenih organizacij in društev. Kolikor bo ustrezen družbeni dogovor sprejet že letos, bodo sredstva, zagotovljena s tem proračunom, uporabljena skladno z dogovorom.

Obseg sredstev za negospodarske investicije je bistveno manjši od lanskega leta. Upoštevane so vse obveznosti po republiških predpisih in kritje potreb nekaterih nujnih, že dogovorjenih posegov.

Naj ob tej priliki naštejemo tudi nekatere bistvene elemente za višino letošnjega prispevka SR Slovenije zveznemu proračunu.

Skupen poseg letošnje kotizacije SR Slovenije federaciji znaša 2 703 024 tisoč dinarjev, kar v primerjavi z letom 1972 pomeni povečanje za 24,2 % ali za 526,124 tisoč dinarjev. Lanskoletni prispevek je namreč po dveh rebalansih zveznega proračuna skupno znašal 2 176 900 tisoč din, pred njima pa 1 963 520 tisoč din.

Glavni razlogi za letošnje povečanje so:

— povečanje obsega zveznega proračuna za 12,5 %;

— povečana udeležba SR Slovenije v družbenem proizvodu SFRJ in temeljnem prometnem davku za izdelke in storitve s 16,03 na 16,35, medtem ko udeležba v strukturi celotnega zneska kotizacije za SR Slovenijo znaša 16,63 %. Do popravkov odstotka je prišlo zaradi upoštevanja izrazito slabše strukturne udeležbe AP Vojvodine v strukturi prometnega davka na promet izdelkov ter oprostitve SAP Kosovo skladno s srednjeročnim planom 1971—1975, kar v letu 1973 znaša 180 milijonov dinarjev;

— ustanovitev nove skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja za vojaške zavarovance na ravni federacije. Razliko med izvirnimi dohodki te skupnosti in izdatki krije zvezni proračun s prispevki republik in SAP.

Za premostitev zadnje obveznosti je federacija SR Sloveniji odobrila kredit v višini 63 milijonov din iz rezervnega sklada federacije, ki ga mora republika vrniti v dveh enakih letnih obrokih po 31,5 milijona din v letih 1974 in 1975. Zaradi tega se odstotek skupnega povečanja našega prispevka zveznemu proračunu v letošnjem letu s 24,2 odstotka zmanjšana na 21,3 odstotka.

Republike odvajajo prispevek zveznemu proračunu v odstotku od pobranega temeljnega prometnega davka na promet izdelkov in storitev, pobranega na območju rebublike. V zadnjih treh mesecih leta 1971 smo odvajali 75,6 %, v letu 1972 68,3 % v letu 1973 pa bo potrebno odvesti 75,6 % tako zbranih sredstev v republiki. Ob tem naj opozorimo tudi na spremembo z začasnim zveznim zakonom, v pripadnosti temeljnega prometnega davka na storitve bank, zunanjetrgovinskih podjetij in trgovinskih podjetij na veliko v letu 1973, ki pomeni bistveno manjši dohodek v SR Sloveniji iz tega naslova. Zato obseg izvirnih sredstev za republiške potrebe letos dosega le 96,82 % lanskoletnih.

Posebne pozornosti v dosedanjih razpravah v skupščini SR Slovenije pa tudi v javnosti je bil deležen predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973. Poleg pozitivnih ocen o sedanjem postopku so bili izraženi tudi nekateri pomisleki predvsem na nedorečnost nekaterih oblik predlaganih rešitev in pravne negotovosti, ki naj bi jo le-te utegnile povzročiti.

Že poprej, predvsem pa ob razpravah o ustavnih spremembah prve in druge faze, so bile številne utemeljene pripombe na tak način urejanja nekaterih pomembnih vprašanj gospodarskega razvoja. Spoznanja, ki jih odražajo ustavne spremembe in številni politični dokumenti, nedvomno narekujejo nujnost korenitih sprememb v poslovanju v tem računu republike. Naraščanje obsega tega računa v preteklih letih, kolikor bi se nadaljevalo še naprej, bi pomenilo, da v njem združujemo pomemben del razpoložljivih sredstev za razširjeno reprodukcijo v SR Sloveniji, s katerimi neposredno upravljajo republiški organi.

Tak način usmerjanja sredstev družbene reprodukcije, zlasti pa gospodarskega razvoja, bi krepil vlogo republike, izpostavljali bi se nevarnosti reproduciranja tistih odnosov, ki so bili značilni za federacijo in njeno bivšo vlogo v razširjeni reprodukciji.

To pa ni v skladu s predvidenim in ustavno opredeljenim razvojem družbenoekonomskih odnosov, v katerih morajo imeti pri usmerjanju sredstev družbene reprodukcije vodilno vlogo delavci v družbenem delu, organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela in njihovih asociacijah.

Ta razmišljanja so bila vodilo pri opredeljevanju letošnjega obsega tega računa. To je zahtevalo, da smo zavrnili vse tiste dodatne in nove zahtevke, ki niso v skladu s sprejeto politiko republike kot družbenopolitične skupnosti in skušali že pred predložitvijo skupščini razčistiti nekatere obveznosti v smeri neposredne pritegnitve samoupravno združenega dela. Zavedamo se, da je to šele prvi korak k dokončni likvidaciji državno posredniških odnosov v okviru intervencij republike iz tega računa in bomo zato še letos predlagali nadaljnje ustrezne rešitve.

Takšna usmeritev pa nalaga organizacijam združenega dela in njihovim asociacijam, da nenehno izpolnjujejo svojo organiziranost in usposobljenost za

praktično izpolnjevanje naloge razširjene reprodukcije, skladno s sprejetim družbenim planom.

Upoštevati moramo tudi spremenjeni položaj bank v našem sistemu, ki dejansko postajajo ustanove združenega dela. Čeprav bo njihov način poslovanja doživljal še kvalitetne spremembe, nam na primer ustanovitveni akti Ljubljanske banke kažejo temeljito spremembo v naporih, da poslovne banke status in poslovanje prilagodijo doseženi stopnji družbenoekonomskih odnosov.

V takem položaju ne vidimo niti potrebe niti smotrnosti, da družbenopolitična skupnost ureja nekatere smeri razvoja z določenimi ukrepi, kot na primer beneficirane obrestne mere in podobno, saj se za to, na podlagi neposrednih interesov in potreb, lahko uspešno dogovarjajo zainteresirani dejavniki znotraj banke same.

Prav tako bo gospodarska zbornica morala prevzeti nekatere fukcije združenega dela skladno z ustavo opredeljenimi odnosi.

To zahteva spremembo organiziranosti gospodarske zbornice v smislu ustavnih amandmajev, tako da bo njeno delovanje dejansko medsebojno sodelovanje in usklajevanje razvojnih programov, pospeševalo produktivnost dela ter organizirano uveljavljanje interesov organizacij združenega dela. Problemi urejanja nekaterih odprtih vprašanj v družbi in zlasti v gospodarstvu so večji predvsem zaradi prešibke pobude gospodarske zbornice v smeri, da bi postala resnična povezovalka združenega dela oziroma njegov pomemben sestavni del, pa tudi vezni člen v neposrednem povezovanju in izmenjavi sredstev in dela med gospodarstvom in družbenimi dejavnostmi. Pri tem imamo v mislih predvsem ustreznejšo povezavo gospodarstva z raziskovalnimi in vzgojnimi institucijami v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Pri opredeljevanju urejanja nekaterih vprašanj gospodarskega in družbenega razvoja je potrebno upoštevati tudi pomembne spremembe v sistemu — na primer davčna politika, ustanovitev narodne banke Slovenije in drugo — ki omogoča SR Sloveniji možnost vplivanja na smeri gospodarskega in družbenega razvoja z ukrepi, ki so bolj v skladu z razvitim ekonomskim sistemom in ne pomenijo neposrednega zajemanja dohodkov ene panoge za intervencije v drugi. Upoštevati je sicer treba, da smo šele na začetku poti in da bomo sistem postopoma dograjevali in izpopolnjevali.

Isto velja tudi za vse spremembe, ki jih izvršni svet predlaga skupščini glede računa za izravnave v gospodarstvu. Predlagane so vsebinske spremembe, čeprav so nekatere prehodne. Pomembno je, da pričnemo odločneje iskati nove rešitve, ki morajo biti sistemsko dorečene in skladne ustavnim načelom.

Poleg teh načelnih izhodišč smo bili v dilemi ali zadržati dosedanje oblike intervencij v gospodarstvu in zaradi tega poiskati dodatne vire za njihovo pokrivanje. Če bi zadržali lanski pristop bi to pomenilo zahtevo po obveznem stabilizacijskem posojilu gospodarstva v višini približno 180 milijonov din v letu 1973. Predlog skupščini je izravnan brez takega posojila, zahteva pa obveznosti gospodarstva v višini približno 85 milijonov, vendar v obliki sovlaganja in z njegovim neposrednim upravljanjem teh sredstev. Tako je izražen kvantitetno in predvsem kvalitetno nov pristop, začetek drugačnega reševanja nekaterih vprašanj.

Gospodarstvo se bo moralo čimprej samo organizirati v ustrezne samoupravne interesne skupnosti povsod tam, kjer za to obstoje pogoji in interesi, v katerih bodo dejavniki združenega dela enakopravno in sporazumno odločali o menjavi dela, razvojni politiki, združevanju sredstev in o drugih skupnih interesih.

Zato moramo ob omejevanju materialnih virov za intervencije družbenopolitičnih skupnosti v gospodarstvu ustrezno pospeševati deetatizacijo tudi na tem področju, ki je potrebna da bi delavci v organizacijah združenega dela dejansko z neposrednimi odločitvami oziroma prek svojih delegatov reševali skupne probleme v interesnih skupnosti.

Posledica takšnega stališča je, da že v predlogu računa za 1973. leto ne predlagamo več nekaterih postavk, ki so sicer zakonske obveznosti, ker menimo, da v določenih primerih, ki so našteti, lahko ustrezno ukrepamo že takoj in konkretno podpremo družbenopolitično usmeritev h krepitvi samoupravne aktivnosti gospodarstva na področjih skupnega interesa gospodarstva.

Tako v predlogu finančnega načrta za letošnje leto nismo predvideli sredstev za obveznosti SR Slovenije po naslednjih zakonih;

— zakonu o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvo v letih 1971—1976 (Uradni list SRS, št. 9-62/69), za konverzijo kreditov za železniško progo Koper - Prešnica;

— zakonu o plačevanju dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 9-66/69), za beneficiranje obrestne mere za kredite, ki jih je oziroma jih še najema železnica za modernizacijo železniških prog;

— zakon o nadomestilu za del obresti investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji — 15. člen (Uradni list SRS, št. 7-88/72).

1. Z zakonom o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu in na osnovi tega zakona sklenjene pogodbe med SR Slovenijo in Ljubljansko banko Ljubljana, je SR Slovenija prevzela obveznost za odplačilo kreditov najetih za izgradnjo železniške proge Koper—Prešnica. Letne obveznosti znašajo 47,7 milijona dinarjev.

Po zakonu o plačilu dela obresti za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji bi letošnji obseg povračila dela obresti zahteval 38,1 milijona din.

S predlogom spremembe zakonov predlagamo obvezno združevanje sredstev temeljnih organizacij združenega dela, in sicer tistih, ki plačujejo davek od dohodka, da določijo primeren odstotek tako, da bodo v letu 1973 vplačale okoli 85,8 milijona dinarjev. Če bi za osnove vzeli isto osnovo kot za davek od dohodka, bi združeno gospodarstvo v letošnjem letu vplačevalo to posojilo po stopnji med 2,5—2,75 %.

SR Slovenija bo OZD v gospodarstvu odstopila tudi neplačano glavnico, ki jo ZŽTP Ljubljana plačuje prek Ljubljanske banke SR Sloveniji iz naslova odplačila konvertiranih kreditov za progo Koper—Prešnica.

Izvršni svet na pripombe skupščinskih teles predlaga amandma, po katerem bo SR Slovenija zagotovila ZŽTP sredstva za vračilo sredstev, ki jih bodo OZD združile pri ZŽTP.

Priprava kompleksne sistemske zakonske ureditve v skladu z ustavnimi amandmaji zahteva daljši čas. Predlagani zakoni kljub temu že sedaj predvidevajo oblikovanje organa, ki naj upravlja s sredstvi gospodarstva združenimi za potrebe ZŽTP Ljubljana. Njegova ustanovitev je mogoča neposredno z delegati gospodarstva ali pa začasno v okviru gospodarske zbornice SR Slovenije.

Kompleksna sistemska zakonska ureditev bi seveda morala v prehodnih določilih zajeti tudi sprejeti zakon za konverzijo kreditov pri poslovnih bankah najetih za modernizacijo proge Šentilj—Zidani most in Koper—Prešnica, po katerem SR Slovenija v letošnjem letu še nima obveznosti ter zato ta zakon še ni vključen v predlog takojšnjih ukrepov.

2. SR Slovenija bi za obveznosti po 15. členu republiškega zakona o nadomestilih obresti za turizem in sicer 2,5% obresti — anticipativne in za obveznosti po zakonu iz prenosa izvenproračunske bilance za 3% dodatne dekurzivne obresti ter 2,5% povečane dodatne obresti, morala v letošnjem letu zagotovili v računu za izravnavanja in pospeševanja v gospodarstvu vsaj 100 milijonov din sredstev, da bi lahko izplačala iz tega naslova dospele obveznosti za obračunsko obdobje do 31. 12. 1972.

Federacija je nadomestilo dodatnih obresti in sicer 2,5% anticipativnih ukinila 31. 12. 1970, SR Slovenija pa jih z omenjenim 15. členom ponovno vpeljala, predvsem zaradi Bernardina, ki ga sofinancira Mednarodna banka za obnovo in razvoj. V sporazumu o generaciji med federacijo in Mednarodno banko za obnovo in razvoj, h kateremu je dala soglasje skupščina SR Slovenije, je ta obveznost opredeljena.

Niti v bivšem zveznem zakonu o beneficiranju obrestnih mer, niti v zakonu o prenosu izvenproračunske bilance niso določeni roki, do katerih morajo pravne naslednice federacije poravnati prenesene obveznosti. Tudi 15. člen republiškega zakona tega ne določa.

Na teh temeljih so poslovne banke v letu 1972 pri republiškem sekretariatu za finance vložile zahtevkov za okoli 129 milijonov din. Republiški sekretariat za finance je ocenil, da bi po natančnem pregledu dokumentacije za plačila v letu 1973 okoli 100 milijonov dinarjev zadoščalo.

Za razbremenitev računa SR Slovenije za izravnavanja in pospeševanje pride glede teh obveznosti v poštev naslednja rešitev, ki jo predlagamo skupščini.

SR Slovenija odstopa poslovnim bankam terjatve iz naslova anuitet za državni kapital in sicer izvenproračunske bilance, se pravi RIF in DIS za kritje obveznosti iz tega naslova. Na ta način se ta bilančna obveznost v letu 1973 v celoti zniža. Po zakonu o bankah in kreditnih poslih bodo tako pridobljena sredstva dohodek bank, ki se deli na ustanovitelje bank.

Pri iskanju rešitve smo upoštevali naslednje:

— projekcija zvezne kreditno-monetarne politike za 1973. leto predvideva zadolžitev konzorcija poslovnih bank v tujini za 30 milijonov dolarjev;

— iz dinarske protivrednosti tega kredita naj bi pokrili primanjkljaj, ki je posledica prenehanja veljavnosti zveznega zakona o beneficiranju 2,5% povečani dodatni anticipativni obrestni meri.

S tem ukrepom bo bankam zagotovljen del izpadlih sredstev, ne pa tudi njihova kvaliteta, ki bi jih dobile z anticipativno obrestno mero.

Tak ukrep bo v primernem obsegu kazalo sprejeti tudi v naslednjih dveh letih, s čimer bi bila poslovnim bankam zagotovljena sredstva, s katerimi so računale, ko so sprejemale investicijske določitve na področju turizma v letih 1968—1970, v času veljavnosti anticipativne obrestne mere.

Iz bilančnih, zlasti pa iz družbeno-ekonomskih razlogov smo se odločili za takšno rešitev, ker menimo, da so v okviru kreditno-monetarne politike zagotovljena dodatna kreditna sredstva in da je z odstopom določenih terjatev v krajšem obdobju, poslovnim bankam zagotovljeno ustrezno nadomestilo sredstev, ki so jih imele ob sprejemanju investicijskih odločitev za turistične objekte.

3. Glede znižanja finančnega obsega predlaganega odloka menimo, da bi v skladu z zakonom o narodni banki Slovenije sredstva energetskega prispevka (Uradni list SRS, št. 28-190/1971) od leta 1973 naprej zbirali pri narodni banki Slovenije. Zato predlagamo spremembo navedenega zakona.

Na ta način bi ta sredstva izločili iz računa sredstev za izravnave in pospeševanje v gospodarstvu in jih do sistemske ureditve elektrogospodarstva odslej vodili kot avista sredstva na posebnem računu. Narodna banka Slovenije bi ta sredstva do njihove uporabe za energetske naložbe dajala poslovnim bankam kot krakoročne kredite po sporazumno določenem ključu.

S sistemskim zakonom o elektrogospodarstvu bi razen ustreznega oblikovanja samoupravne skupnosti uredili tudi osnove, merila in metode za financiranje razširjene reprodukcije. Z uveljavitvijo tega zakona predlagamo tudi spremembo ostalih zakonov, ki urejajo zbiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo v elektrogospodarstvu. Z zbranimi sredstvi naj bi upravljal poslovni odbor, ki bi ga na ustrezen način ustanovilo gospodarstvo. Zato bo potrebno spremeniti vlogo odbora za ureditev vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva.

Že v tem letu bodo potrebni dodatni napori, da s pravnega stališča glede veljavnih zakonov oziroma predpisov, upoštevajoč pri tem zlasti obveznosti, ki jih imamo z mednarodnimi sporazumi o posojilih — mišljenja je Mednarodna banka za obnovo in razvoj, ugotovimo, katere sistemske rešitve bomo lahko sprejeli že v letu 1973. To pa pomeni, da bi lahko še znižali obseg finančnega načrta tega računa za posamezne naštete namene že letos, zlasti pa v prihodnjih letih.

Predvsem moramo takoj pričeti primerno urejati sodelovanje združenega gospodarstva na samoupravnih temeljih na področju prometne infrastrukture, energetike, kmetijstva in turizma.

Glede še vedno pomembnega obsega predloženega finančnega načrta ne smemo zanemariti, da je dobršen del njegovega obsega pogojen s postavkami, ki so neposredno ali posredno vezane na prenos izvenproračunske bilance federacije. Socialističnim republikam in AP, kot pravnim naslednicam federacije, zakon nalaga, da ne spreminjajo obveznosti končnih uporabnikov (drugi odstavek 1. člena zakona o prenosu). Temeljito bomo lahko to vprašanje proučili v letu 1973, saj smo 18. januarja letos v medrepubliških komitejih uskladili odprta vprašanja prenosa, kar je prvi pogoj za dokončno ugotovitev obsega, dinamike in drugih elementov sredstev, pravic in obveznosti posameznih pravnih naslednic federacije. Na temelju tako uskladenih stališč je zvezna skupščina dne 29. januarja letos sprejela zakon o konverziji določenih tujih in notranjih posojil, zvezni izvršni svet pa dopolnitve odloka o postopku primopredaje. Med letom bomo, izhajajoč iz tekočega stanja obveznosti bivših zveznih bank in narodne banke Jugoslavije, lahko proučili, katere obveznosti ter sredstva in v kakšnem obsegu, bo lahko republika takoj prenesla na posamezne organizacije združenega dela, oziroma njihove asociacije. S tem bi, menimo, tudi ustrezno finančno podprli integracijske procese v gospodarstvu, enako kot z odstopom anuitet združenemu podjetju Slovenskih železarn v letu 1972, ki jih plačujejo železarna Jesenice, Štore in Ravne.

Dalje menimo, da v okviru finančnega načrta za izravnave in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti ne kaže zagotavljati sredstev za sanacijo izgube organizacij združenega dela v združenem železniškem podjetju, kajti ciljem izvajanja družbenoekonomske politike bomo bliže, če gospodarstvo v okviru sklada skupnih rezerv neposredno odloči o sanaciji te dejavnosti, ki je nedvomno skupen interes združenega dela.

Tovarišice in tovariši poslanci!

Zadnja devalvacija dinarja pomeni nov element v že prej opredeljeni politiki splošne in skupne porabe, pa tudi republiškega proračuna in računa za izravnave v gospodarstvu. Po prvih analizah njenega vpliva na predlagane ukrepe smo ugotovili, da zahteva dodatne napore vseh nosilcev splošne in skupne porabe, kolikor želimo uresničiti predvideno stabilizacijsko politiko. Že prej omenjena rezervna sredstva v republiškem proračunu in računu za izravnave v gospodarstvu, pa tudi pri ostalih porabnikih, bodo po našem mnenju zadoščala za poravnavo dodatnih obveznosti.

Izvršni svet proučuje posledice nastalih sprememb in bo v okviru začrtane ekonomske politike spremljal in sodeloval pri oblikovanju potrebnih dodatnih ukrepov v zveznem merilu, po potrebi pa pripravil tudi lastne predloge.

Naj na koncu dodam še nekaj pojasnil k predlaganima zakonoma o stabilizacijskih davkih občanov v letu 1973.

Ocena izvirnih dohodkov občin temelji na veljavnih instrumentih. Če odštejemo sredstva za zdravstveno zavarovanje, bodo sredstva v primerjavi z letom 1972 porastla za približno 9 %. Menimo pa, da bi bilo v okviru občin za financiranje socialnega programa temeljnih izobraževalnih skupnosti in temeljnih kulturnih skupnosti potrebno enako kot v republiki, skladno z resolucijo zagotoviti povečanje za približno 12,5 % v primerjavi z lanskim letom.

Če bomo to v okviru občin upoštevali in izvajali, bo proračunom občin po naših ocenah ostalo v SR Sloveniji sredstev v višini 106 % lanskih dohodkov. Zato predlagamo uvedbo obeh davkov, s katerima bi občinam omogočili ustrezno financiranje temeljnih izobraževalnih in kulturnih skupnosti in povečanje njihovih proračunov približno v enakem razmerju kot se povečuje republiški proračun.

Z obema ukrepoma bodo občani v SR Sloveniji dodatno obremenjeni za približno 65 milijonov dinarjev. Oba davka bo predpisala republika, ker sta republiška davka, vendar smo predlagali, da pripadeta občinam in ta dohodek bo treba usmeriti v okviru družbenega dogovora o omejevanju splošne in skupne porabe, ki ga republika sklene z občinami. Gre namreč za to, da moramo s temi dohodki prioritetno pokriti zgoraj naštete izdatke občin.

Občinam smo poleg tega predlagali, da povečajo občinski davek na počitniške hišice in sicer za 100 % lani odmerjenega davka. To predlagamo ne samo zaradi stabilizacije v letošnjem letu, temveč tudi iz socialno političnih razlogov.

Menimo tudi, da naj občine dosledneje kot doslej izkoristijo svojo pravico pri obdavčenju stavb. Po naših dosedanjih izkušnjah in pregledih tega doslej niso izvajale v zadostni meri, saj je na obdavčitev stavb, kakor obdavčitev počitniških hišic gledati z zornega kota potreb po večjem obdavčevanju premoženja občanov in ne le njihovih dohodkov.

Ustrezno bomo morali okrepiti tudi davčne službe in tako doseči bolj učinkovito izterjavo davkov na ravni občine, kajti s tem bodo večji dohodki občine na vseh davkih, predvsem tudi na prometnih.

Tovariš predsednik, tovarišice poslanke in tovariši poslanci!

Zavedamo se, da predlagana usmeritev zahteva odrekanje vseh sodelujočih v procesu družbene reprodukcije, vendar pa hkrati pomeni uresničevanje sprejete družbenoekonomske politike pa tudi začetek realizacije političnih stališč in ustavnih sprememb. Zato predlagamo, da podprete navedeno usmeritev in ukrepe ter jih sprejmete kot pomemben prispevek k preobratu dosedanjih gibanj v smeri ekonomske in socialne stabilizacije naše družbe. Hvala lepa!

Predsedujoči Miran Goslar: S tem je skupna seja končana. Oba zbora bosta takoj nadaljevala z delom na ločenih sejah. Enotni zbor v tej dvorani, republiški pa v mali dvorani.

(Skupna seja je bila končana ob 10.20, seja enotnega zbora pa se je nadaljevala ob 10.25.)

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Nadaljujemo s sejo enotnega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji.

Na prejšnji seji je enotni zbor sprejel predlog zakona. Hkrati je k predlogu zakona sprejel tudi amandma k 11. členu, ki se glasi: »Besedilo prve točke se na koncu dopolni z naslednjim besedilom: »Kot materialni stroški se štejejo tudi sredstva, položena v raziskovalno in razvojno delo.«

Tega amandmaja republiški zbor ni sprejel. Zato predlog zakona ni bil v obeh zborih sprejet v enakem besedilu. Da bi se med zboroma doseglo soglasje o besedilu zakonskega predloga, nadaljujemo danes o tem razpravo, kajti na prejšnji seji naš zbor ob koncu ni bil več sklepčen in zato ni mogel opraviti usklajevalnega postopka.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Javlja se poslanec Viktor Turnšek.

Viktor Turnšek: V času obeh zasedanj smo se kot zveza raziskovalnih organizacij obrnili po posredovanju sekretariata za finance na službo družbenega knjigovodstva s prošnjo, da nam ob sprejemu zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v zvezi z zveznim zakonom o obračunavanju celotnega dohodka in dohodka temeljnih organizacij združenega dela (Uradni list iz 1972) pojasnijo vprašanje: »Ali se delovni organizaciji štejejo stroški za raziskovalno in razvojno delo, porabljeni za razvoj področja in njene dejavnosti, med materialne stroške poslovanja? Ker je kontrola izvajanja omenjenega zveznega zakona v vaši pristojnosti, prosimo za pismeno poročilo o vašem stališču.«

Odgovor službe družbenega knjigovodstva se glasi: »Na vprašanje, ki ste ga postavili v vašem dopisu, dajemo naslednje pojasnilo: stroški raziskovalnega in razvojnega dela, ki jih organizacija združenega dela porabi za razvoj področja svoje dejavnosti, so materialni stroški in bremenijo celotni dohodek, vendar pa le pod pogojem, da tak strošek nima investicijskega značaja. Na primer, če delovna organizacija naroči neko raziskovalno delo ali naroči razvoj nekega proizvoda za potrebe proizvodnje, je to materialni strošek. Kolikor pa je tako delo naročeno za utemeljitev investicijskega programa, pa ima tak strošek značaj investicijskega vlaganja.«

Mislim, da je s tem tolmačenjem službe družbenega knjigovodstva po intervenciji sekretariata za finance stvar razčiščena. Vendar bi opozoril na drugi del zakona o določitvi stopenj po odbitnih postavkah, kjer predlagam, naj bi odpadel člen 8, za katerega so vloženi že amandmaji. Hvala lepa.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Hvala lepa! Prosim, še kdo želi razpravljati? (Ne javi se nihče.) Kolikor ne, prehajamo ponovno h glasovanju.

Želim vas obvestiti, da sta tako predlagatelj zakona kot tudi začasna komisija enotnega zbora zoper ta amandma.

Najprej dovolite, da ugotovimo navzočnost poslancev enotnega zbora. Ugotavljam, da je navzočih 110 poslancev.

Tovarišica Mara Žlebnikova želi govoriti v imenu komisije.

Mara Žlebnik: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Tovariša Turnška sem razumela tako, da amandma k temu zakonu ni potreben, ker je tolmačenje SDK takšno, da se že v besedilu zakona samo po sebi razume, da gredo stroški za raziskovanja, kolikor nimajo investicijskega značaja, med materialne stroške. Tako stališče je bilo tudi naše osnovno stališče na komisiji, zaradi česar smo amandma odklonili. Ker je sedaj zadeva taka, je po mojem mnenju treba najprej razčistiti, ali amandma sploh še obstaja. Jaz sem razumela, da ne obstaja več.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Formalno pravno amandma obstaja, ker ga je enotni zbor sprejel. Zaradi tega ga moramo obravnavati, čeprav gre v resnici za brezpredmetni amandma. Zato glasujemo o amandmaju, ki ga je naš enotni zbor že sprejel. Iz pojasnila službe družbenega knjigovodstva ugotavljamo, da je nepotreben, ker gospodarske organizacije financirajo raziskovalno delo iz materialnih stroškov.

Glasujemo! Kdor je za amandma, naj glasuje. (13 poslancev glasuje za.) Kdo je proti? (94 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.)

Amandma je z večino glasov zavrnjen.

Ugotavljam, da je zakon o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji sprejet v obeh zborih v enakem besedilu.

Prekinjam sejo enotnega zbora. Ponovno se bomo sestali ob 15. uri. Medtem bo v tej dvorani imel sejo gospodarski zbor in razpravljal o zakonu o proračunu, prav tako pa bo medtem imel sejo tudi socialno-zdravstveni zbor. Poslance prosvetno-kulturnega zbora, ki do petnajste ure nimajo ničesar, pa opozarjam na sejo enotnega zbora. Pozivam vse na disciplino in opozarjam na poslansko obveznost, da bomo lahko sprejeli proračun na popoldanski seji.

(Seja je bila prekinjena ob 10.35 in se je nadaljevala ob 17.55.)

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Nadaljujemo s sejo in sicer s 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo predloga zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973, ki ga je predložil izvršni svet.

Prejeli ste predlog zakona, prav tako pa tudi obrazložitev k predlogom nekaterih ukrepov za uresničevanje temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letošnjem letu.

O predlogu zakona so razpravljali: začasna komisija enotnega zbora, zakonodajno-pravna komisija, zasedanje delegatov občin in skupina poslancev prosvetno-kulturnega zbora ter skupina poslancev socialno-zdravstvenega zbora, katerih poročila in mnenja ste prejeli v pismeni obliki. Prav tako ste prejeli pismeno poročilo izvršnega odbora skupnosti slovenskih občin.

Izvršni svet predlaga, da predlog zakona obravnavamo v smislu 267. in 269. člena poslovnika skupščine po skrajšanem postopku. Najprej se moramo opredeliti glede tega. Zato dajem ta predlog na glasovanje. Dovolite, da najprej ugotovimo navzočnost poslancev. (Navzočnost večine poslancev je ugotovljena.)

Prehajamo na glasovanje o predlogu za skrajšani postopek. Kdor je za skrajšani postopek, naj prosim glasuje? (91 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (4 poslanci.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da smo z večino glasov sprejeli predlog za skrajšani postopek kot ga je predlagal izvršni svet.

Zakonodajno-pravna komisija predlaga, da sprejmemo naslednja dva amandmaja, in sicer: v 14. členu v 6. vrsti 3. točke naj bi za besedami »varstva borcev za severno mejo« nadaljevanje besedila glasilo: »ker posebna komisija iz 117. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list SRS, št. 54/72.« V 19. členu naj se besedi »naslednji dan« zamenjata z besedama »osmi dan«. Za besedami »v Uradnem listu« se doda beseda »SR Slovenije«.

Želi besedo predlagatelj zakonskega predloga glede predloženih amandmajev? (Predlagatelj amandmaje sprejema.) Predlagatelj sprejema oba navedena amandmaja.

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? Tovariš dr. Bojan Špicar ima besedo.

Dr. Bojan Špicar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci. K proračunu Socialistične republike Slovenije nimam pripomb. Moram ugotoviti, da je izvršni svet dosledno upošteval v predlogu obveznosti, ki jih ima republika do pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zato bom tudi glasoval za predlog zakona.

Želel pa bi enotni zbor opozoriti na stanje, ki je nastalo v skladu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja po uveljavitvi zveznih stabilizacijskih ukrepov. Stanje je že sedaj težko in če se ne bo začelo reševati takoj s skupnimi močmi vseh zainteresiranih in seveda s skupnostjo samo, lahko vse to povzroči nezaželene posledice pri izplačevanju pokojnin. Če bi bila rešitev tako enostavna kot jo je prikazal republiški sekretar za finance in kot je napisano v osnutku družbenega dogovora, bi se ne javil k besedi. Vendar, ker je situacija povsem drugačna, mi dovolite kratko obrazložitev sedanjega stanja.

Zvezni limit, ki dopušča skupnosti, da dobiva od določenega dela gospodarstva le dohodke na ravni leta 1972, povečane največ za 9 %, ima za posledico, da ob koncu letošnjega leta lahko pričakujemo, da bo imel sklad približno 430 milijonov primanjkljaja, kar pomeni 130 milijonov več kot znašajo njegove rezerve. Skupnost ob koncu letošnjega leta ne bo imela nikakršnih obratnih sredstev in 130 milijonov dolga pri banki. To je ugotovitev, ki drži in za katero ni treba nobenih dodatnih analiz kot se to zahteva — verjetno zaradi odlaganja rešitve tega perečega vprašanja v najrazličnejših materialih, kot na primer v obrazložitvi, ki smo jo prejeli s predlogom nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki za leto 1973 na strani 15, dalje v členu 4 osnutka družbenega dogovora za financiranje iz izvirnega priliva itd.

Danes je skupnost pokojninskega zavarovanja na seji izvršilnega odbora ugotovila, da ima za 1972. leto 142 milijonov 432 tisoč primanjkljaja, ki ga je treba pokriti iz varnostne rezerve in da naj se zniža skupna varnostna in valorizacijska rezerva s 1. 1. 1973 na 302 000 506 dinarjev. Ker je to točno, ni

potrebno še posebej analizirati stanja. Že sedaj namreč lahko skupnost le s krediti, ki jih dovoljuje banka, izplačuje pokojnine. Tako je morala najeti skupnost v januarju nad 80 milijonov dinarjev, za februar pa približno 120 milijonov dinarjev, ker namreč še ni dospel obrok federacije za obveznosti v zvezi s povečanimi pravicami borcev. V prihodnjih mesecih bo seveda najemanje kreditov sorazmerno večje. Za težko perspektivo pokojninskega zavarovanja je krivo dejstvo, da je zvezna skupščina sicer limitirala dohodke, ni pa storila ničesar za spremembo predpisov, ki naj bi omogočili, da se lahko skupnost financira v tem okviru. Pravice, ki so merodajne za obseg trošenja, so določene z zveznim in republiškim zakonom in jih zato skupnost ne more sama prilagajati možnostim. Z omejitvijo dohodka pa se kot sami veste, ne da omejiti tudi poraba, kadar ta ni odvisna od tistega, ki naj izplačuje obveznosti iz teh pravic. Če bi bilo nasprotno res, bi bila stabilizacija kaj enostaven proces. Pri tem seveda ostane odprto vprašanje, kaj smo mislili takrat, ko smo v tej skupščini sprejeli predlog izvršnega sveta, ki v resoluciji dovoljuje porabo v skladu pokojninskega zavarovanja na 16,5 % nad uporabo leta 1972. O tem danes molčimo verjetno zaradi tega, ker ne vemo, odkod naj vzamemo razliko, oziroma, da se ta razlika lahko pokriva iz rezerve. Pri tem moram opozoriti, da je sedanje stanje prav posledica politike v republiki v preteklih letih. Medtem ko so se v drugih republikah zavedali, da se morajo v inflacijskih obdobjih zbirati sredstva za zagotovitev valorizacije glede na življenjske stroške, ki se opravlja za nazaj, so zato tudi zbirali rezerve, s katerimi danes lahko laže prebolevajo težave. Medtem pa smo pri nas zaradi navideznega razbremenjevanja gospodarstva ne le vzdrževali prispevno stopnjo na meji in celo nekaj pod mejo potreb, ampak smo stopnjo celo zniževali in s tem odlagali reševanje problemov. Zaradi tega se moramo že leta nazaj posluževati rezerve, namesto da bi jo ustvarjali za tak čas kot je današnji. Zato danes teh rezerv nimamo, da bi lahko ukrepali v smislu priporočil. Rezerv, s katerimi bi lahko skupnost intervenirala pri pokrivanju primanjkljaja sploh ni, ker se kot rezerva izkazuje vse, kar je na žiro računu. S temi sredstvi skupnost obratuje in jih mesečno uporablja do doteka prispevkov.

Odgovornost za tako stanje ni torej zgolj na skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je nenehno opozarjala, da bo do takega stanja prišlo. Vendar tega nihče ni jemal resno. Zaradi tega menim, da moramo vsi zahtevati, da državni organi in skupnost takoj začno iskati ustrezne rešitve. Približno enako sem govoril tedaj, ko smo spremljali resolucijo in vsako leto, odkar sem poslanec tedaj, ko smo sprejemali instrumente za tekoče leto. Ti so bili vedno usmerjeni v to, da ne moremo in ne smemo obremenjevati gospodarstva. Vendar druge izbire ni, ali obremeniti gospodarstvo ali opraviti denarno emisijo in s tem omogočiti nadaljnjo inflacijo.

V gradivih je prikazano, kako bo gospodarstvo pridobilo na akumulativnosti 763 milijonov dinarjev in sicer zaradi prihrankov v družbenih službah. Pri tem pa v pokojninskem skladu nastaja primanjkljaj 433 milijonov dinarjev, ki se bo moral pokriti ali s krediti, ali pa z obremenitvijo gospodarstva, če nočemo intervenirati z emisijo. Sedanja razbremenitev gospodarstva pa je kot vidite le navidezna, oziroma vsaj ni v takem obsegu kot se to želi prikazati. Ob koncu leta pričakujemo, čeprav bo skupnost porabila vse rezerve, približno 130 milijonov dinarjev primanjkljaja. Dolgove bo treba banki vrniti, četudi bi jih le-ta priznala za obratna sredstva. Koliko pa znašajo same obresti za kredit približno

v višini 450 milijonov dinarjev za obratna sredstva, pa si lahko sami predstavljate.

Na višino potrebnih sredstev za obratovanje pa ne vplivajo le ukrepi, katerih namen je omejiti prispevke v pokojninskem zavarovanju. Zvezna skupščina, ko je odločala o višini sredstev, ki jih mora plačati zvezni proračun v letu 1973 pokojninskemu zavarovanju za pravice borcev, je tudi menila, da se s tem, ko se določi nižja vsota, lahko omeji tudi potrošnja. Za leto 1973 je po pokritju dolgov iz leta 1972 predvidenih le 70 % potrebnih sredstev iz tega naslova, ali za Slovenijo približno 130 milijonov premalo. To dejstvo še dodatno povečuje potrebo po obratnih sredstvih in kreditu. Vsega tega ne govorim zato, da bi nasprotoval ukrepom stabilizacije, temveč zato, da opozorim vse merodajne v republiki, naj začno ta problem zelo resno reševati. Ponavljam, da me ne zadovoljujejo trditve, da je treba med letom ugotoviti, kakšno je stanje in šele potem ukrepati. Stanje je ugotovljeno in želja po ukrepih za sanacijo je izražena tudi v materialih, vendar ni konkretizirana, niti ni rečeno, do kdaj se bodo uveljavili taki ukrepi. Skupnost pokojninskega zavarovanja tega sama ne more rešiti, ker je z zakonskimi predpisi določen tako obseg potrošnje s pravicami, ki smo jih nedavno izglasovali v tej skupščini kot tudi obseg možnih dohodkov.

Analiza do leta 1975, kateri ne nasprotujem, ne bo dala drugih in drugačnih ugotovitev kot za letošnje leto, temveč bo mogoče predvidela samo to, kako lahko v prihodnjih letih pokrijemo primanjkljaj iz letošnjega leta. V zvezi z napotilom, naj skupnost pokrije obveznosti z rezervami, ne bom pojasnjeval trditev in namigovanj, da ima pokojninsko zavarovanje rezerve in da naj se naroči družbenemu knjigovodstvu, da te rezerve poišče. Skupnost bi bila zelo srečna, če bi ji kdo našel te rezerve. Vsako leto imamo običajno takoj po zaključnem računu v hiši revizijo službe družbenega knjigovodstva in so zapisniki o vsem tem vsakomur na razpolago. Prosil bi le, da enotni zbor vzame navedeno vprašanje resno v pretres in da naroči upravnim organom in izvršnemu svetu, da skupaj s skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja sedajo za skupno mizo in začno z ukrepanjem. Sedanje stanje se bo namreč še bolj zaostrilo, ko bo začela služba družbenega knjigovodstva obračunavati doslej vplačane prispevke, ki so na lanski ravni in vračati sredstva tistim delovnim organizacijam, ki so plačale prispevke nad dovoljenim limitom. Hvala lepa.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Hvala lepa! Tovariš Boris Filli želi besedo.

Boris Filli: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! V roki imam amandma k zakonu o republiškem proračunu, ki ga ne bom vložil. To pa zato, ker če bi ga vložil sedaj, bi usklajevanje trajalo najbrž predolgo. Mimo tega mislim, da sedaj tudi ne bi bilo uspešno vlagati kakršenkoli amandma, vsaj ne v tej zvezi.

V zadnjem delu predloga republiškega proračuna je postavka, ki predvideva sofinanciranje gradnje nekaterih bolnišnic, onkološkega inštituta v Ljubljani in nekaterih manjših institucij.

V tej postavki manjka sofinanciranje koprske bolnišnice. Morda celoten načrt gradnje trenutno ni še v celoti konkretiziran, zato bi lahko kdo, ki bi hotel zavzeti formalistično stališče do tega vprašanja, rekel, da to vprašanje ne sodi semkaj. Vendar, tovariši in tovarišice, mi bomo jeseni začeli z gradnjo koprske bolnišnice. Do takrat potrebujemo soudeležbo republike in če drugega

ne, soglasje republike, da bomo lahko delali. Koliko sredstev potrebujemo, je posebno vprašanje in nanj ne vemo odgovora. Če začnemo sedaj z gradnjo bolnišnice, ki bi veljala 12 milijard, bomo verjetno za dokončanje objekta porabili 20 ali 30 milijard dinarjev. Vendar gre za to, da je izvršni svet že kakšnih 17 let nazaj izdal odločbo o gradnji koprske bolnišnice. V vsem tem času se situacija zagotovo ni popravila. Vabim vse poslance, da si ogledajo naše sedanje stanje v bolnišnični službi in videli boste, v kakšnem nemogočem stanju je bolnišnica, ki živi in dela na najbolj naseljenem območju Slovenije. Če primerjamo bolnišnico s tem, kar vse imamo pri nas, pri čemer ne mislim na gospodarstvo, marveč na turizem, je stanje še toliko bolj paradoksno.

Upoštevajmo to, da pri nas zbiramo odstotke od osebnega dohodka, ki ga daje 120 tisoč delavcev. V današnjem ekspozeju smo slišali, da so to najkvalitetnejša sredstva, ki jih sploh lahko damo. Če namreč dajemo kakšna sredstva, potem so najkvalitetnejša tista, ki jih da vsak posameznik, predvsem če jih da za gradnjo bolnišnice. Mislim, da je zato republika do precejšnje mere dolžna sodelovati pri taki gradnji. To, kar republika daje sedaj, je relativno malo.

Prosim, da ne bi odšli z današnje seje, ne da bi dobili kakršnokoli zagotovilo, da bomo prišli v jeseni na vrsto s tisto udeležbo republike, ki jo pričakujejo ljudje ob morju za gradnjo koprske bolnišnice. Hvala lepa.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Besedo ima Boris Feldin.

Boris Feldin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Tudi jaz ne bi želel vložiti amandmaja v ta namen, ker je že pozno. Za drugič bi prosil, da ne bi namenoma tako dolgo vlekli zadeve, ker ima včasih človek neprijeten občutek.

Predlog proračuna govori na strani 7 o regresih za šolske ekskurzije mladine in otrok. Za te namene je predvideno po prvem predlogu 230, po končnem predlogu pa 180 starih milijonov. Zbor bi rad opozoril, da je 180 starih milijonov za regrese vsej slovenski mladini manj kot 1000 dinarjev na enega osnovnošolskega otroka. Tu so pa še srednješolci in razne tovrstne organizacije itd. Ta sredstva so že četrto leto na istem nivoju, čeprav so se podražile avtobusne vozovnice itd. Ti regresi so namenjeni kot podpora tudi socialno ogroženim učencem, ki se ne morejo udeležiti obvezne šolske ekskurzije, predpisane s programom, če jih družba teh sredstev ne da. Želel sem predlagati amandma, vendar mislim, da ne bo umestno sedaj, ko so mnogi tovariši poslanci že odšli. Zato predlagam izvršnemu svetu, da bi iz nerazporejenih dohodkov dodal še določena sredstva v okviru svojih pooblastil in sicer za prvo polletje 30 starih milijonov, za drugo polletje pa nadaljnih 30 starih milijonov ali 60 milijonov dinarjev za vse leto, kar bi znašalo skupaj 240 milijonov. Menim, da po štirih letih to sploh ne bi bilo tako povečanje, o katerem bi kazalo ugotavljati, ali je umestno ali ni.

Razumem položaj in razmere, saj se ukvarjam s to politiko in vem, da morajo šole zmanjševati obvezne šolske ekskurzije. Starši sicer prispevajo svoj delež, vendar s tem še niso kriti vsi stroški. To je samo 30 % od realne cene; 30 % krijejo podjetja, ostalo pa krijejo učenci.

Ko zmanjka teh 30 %, potem ekskurzij ne more več biti, čeprav bi jih morali izvajati še več že izven samega programa. Zato bi bil zadovoljen, če

bi na koncu leta ob poročilu o izvršitvi proračuna zvedel, da je bil moj predlog upoštevan.

Nadalje prosim za naslednje pojasnilo: na strani 16 obrazložitve ekonomskih ukrepov je rečeno, da bodo osebni dohodki republiške uprave ostali na nivoju 95 % skozi vse leto. Tudi dopoldne v ekspozeju smo to slišali in to tudi brali v časopisu. Zato bi prosil za pojasnilo glede nerazporejenih dohodkov na strani 7 k obrazložitvi proračuna.

V predlogu proračuna je predvideno za kritje nepredvidenih ali premalo predvidenih izdatkov 7,8 milijona, v skupnem znesku proračunske rezerve pa je poleg tega predvideno še 8,5 milijona dinarjev za pokrivanje osebnih dohodkov v drugi polovici leta v skladu s samoupravnim sporazumom. Komu, v kakšni drugi polovici leta, s kakšnim samoupravnim sporazumom? Na strani 13 obrazložitve je rečeno, da bi bilo treba zagotoviti za republiške upravne organe več sredstev v letu 1973, in sicer za osebne dohodke povečanje za 5 % v drugem polletju 1973 po odmrznitvi osebnih dohodkov, to je 7,7 milijona in 604 834 tisoč dinarjev, za regresiranje prehrane 303,05, ali skupaj 8 milijonov 600. Ta vsota mi nekako ne gre skupaj.

Prosim, če bi mi kdo odkrito povedal, kaj je v resnici res. Ali bo veljalo 95 % vse leto, ali pa bo za šest mesecev predvideno 100 % iz nerazporejenih dohodkov.

Povsem sem za to, kar je bilo rečeno v ekspozeju in zapisano v obrazložitvi, da je upravičeno povečanje osebnih dohodkov organom v notranji upravi. Sem tudi za to, da so predvidena in dana sredstva za povečanje števila zaposlenih predvsem v davčni službi. Glede tega torej nimam pripomb. Toda, če smo tako jasno in glasno povedali slovenskemu narodu, da velja 95 % in določenim službam to tudi zagotovili, mi je žal, da se tega ne držimo povsod. Različni so regresi za dopuste, povsod ni regresov za prehrano in podobno. Če se torej družbene službe financirajo enako, naj prejemajo tudi enaka izplačila. Naj mi nekdo obrazloži, zakaj te razlike, čeprav govorimo, da bomo k stabilizaciji prispevali vsi. Na zadnji seji smo tudi ugotovili, da bi bilo dobro reči, kdo je bil bolj discipliniran. Za področje izobraževanja moramo reči, da se je doslej disciplinirano držalo vseh družbenih ekonomskih izhodišč. Zato ne vidim razloga, zakaj bi to področje ponovno prvo prispevalo, druga pa si najdejo neke luknje v predpisih. Sem torej za to, da vse družbene dejavnosti prispevajo enako k stabilizaciji, razen tistih izjem, ki so navedene v obrazložitvi. To sta notranja uprava in davčna služba. Če je temu tako, potem predlagam temu zboru, da sprejme sklep, da se iz nerazporejenih dohodkov ne more dodeljevati nobeni družbeni službi v letu 1973 nikakršnih sredstev za povečanje osebnih dohodkov po odmrznitvi nad 95 %. Hvala.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima dr. Ernest Petrič.

Dr. Ernest Petrič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Govoril bom o problematiki raziskovalnega dela v našem proračunu, ki je zelo resna.

Položaj glede financiranja raziskovalnega dela je trenutno takle: imamo zakon o stalnih sredstvih republike, ki naj bi veljal še vključno leta 1973. Ta zakon določa obveznost republike za financiranje raziskovalnega dela, torej, da republika ta sredstva zagotovi. Zakon je bil sprejet z določenim namenom in z

utemeljitvijo že pred leti. Zahvaljujem se izvršnemu svetu, da ta zakon ohranja in da ne predlaga njegove spremembe. S tem izvršni svet izkazuje svoj načelni odnos do tega področja, čeprav imam v zvezi s tem pripombo in sicer, da je bila danes v ekspozeju uporabljena formulacija kot da je to zakon, ki opredeljuje možno stopnjo rasti. Torej, da je to zakon, ki opredeljuje gornji limit sredstev za raziskovalno delo, ki jih daje republika. To ni bilo nikoli mišljeno tako, niti ni bilo tako utemeljevano niti ne v tej skupščini niti ne izven nje. Zato mislim, da se v ekspozeju člana izvršnega sveta taka formulacija ne sme uporabiti.

Vendar to ni bistveno. Bistveno je, da izvršni svet kaže do tega področja zelo moder odnos, kajti drugi del situacije, o kateri govorim, je prav gotovo, da je problematika raziskovalnega dela zelo kompleksna, saj se problemi rešujejo na dolge roke. To je problematika, ki je v slovenskih razmerah še posebej zaostrena.

Naslednji element te situacije je, da izvršni svet predlaga, da zagotovi iz proračuna 12,5% povečanje. To je seveda približno 2 milijardi manj kot določa zakon. Izvršni svet pa usmerja za zagotovitev ostalih sredstev republiško raziskovalno skupnost na samoupravno dogovarjanje z delovnimi organizacijami. Predvsem mislim na sklad skupnih gospodarskih rezerv. Menim, da je tudi to modro, predvsem zato, ker to navaja raziskovalno področje v tej fazi uresničevanja ustavnih amandmajev na to, da se tudi tu resnično začenjajo uveljavljati nova razmerja glede financiranja raziskovalnega dela.

Če je res, da imamo zakon, ki še velja in tak predlog v proračunu, trčim ob zadnji element situacije, ki je pred nami in o katerem želim reči nekaj besed. Torej, če hočemo uresničiti te odnose, če hočemo zagotoviti na samoupravni način tisto, kar sicer zagotavlja še veljavni zakon, potem to zahteva prizadevanje nas vseh. To zahteva resno prizadevanje raziskovalne skupnosti same in zahteva to določeno vrednotenje in morda tudi spremembo ustaljene prakse tako v skladu skupnih rezerv gospodarstva, morda celo spremembo nekaterih formalnih ovir, ki bi temu nasprotovale, kot tudi določena prizadevanja samega izvršnega sveta. To pa manjka v ekspozeju kot v obrazločitvah.

Ob vsem tem ponovno poudarjam modrost izvršnega sveta glede predlogov, ki se nanašajo na raziskovalno delo. Pričakujem od predstavnika izvršnega sveta zagotovilo, da bo tudi prizadevanje izvršnega sveta šlo v to smer, da se uresniči nova dispozicija. V primeru, da tu premika ne bomo dosegli, da bi izostalo prizadevanje enega od teh partnerjev, bomo seveda morali v tem domu razpravljati o tem, kako uresničiti tisto, kar republiki nalaga še veljavni zakon o financiranju raziskovalne dejavnosti.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: K besedi se je javila podpredsednica izvršnega sveta, dr. Aleksandra Kornhauser.

Dr. Aleksandra Kornhauser: Tovariši poslanci! Dolgujem odgovore na vprašanja, ki ste jih postavili. Najprej naj odgovorim na vprašanje dr. Špicarja, točneje rečeno na njegov zelo jasen prikaz stanja v pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Izvršni svet se je opredelil do tega vprašanja že v današnji uvodni obrazložitvi k proračunu in v samem dokumentu. Poleg tega ste prejeli tudi osnutek družbenega dogovora, kateremu posvetite ob moji razlagi določeno pozornost, ker so v njem nakazane že akcije, ki so jih nekateri pravkar terjali.

Za področje skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja je v 4. členu tega družbenega dogovora jasno rečeno, da bo šlo letos za pokrivanje predvsem iz zavarovalnih rezerv. To je bila edina možnost, da lahko izbalansiramo naš proračun in globalno bilanco v okviru resolucije o družbeno-ekonomski politiki v letu 1973, ki smo jo sprejeli. Vendar bi bilo to — kot je dejal dr. Špicar — premalo in bi nas pripeljalo v letu 1974 in 1975 v praktično nerešljivo zagato. Avtomatizem, kakršen je postavljen sedaj z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in o njegovem financiranju, bi nujno privedel do približno takšnih izgub kot jih je navedel dr. Špicar. Zaradi tega je, kot je v drugem odstavku 4. člena jasno navedeno, nujno, da letos najprej podrobno analiziramo obveznosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja in to dolgoročneje. Nato se opredelimo o tem, kaj je tisto, kar lahko ostane kot avtomatizem in kaj je treba močneje vezati na splošna ekonomska gibanja. Pri slehernem vztrajanju na avtomatizmu bi namreč lahko prišli v situacijo, da bi bila ugodnejša situacija upokojitev kot pa na primer delo v delovnih organizacijah z 90 % osebnimi dohodki. Taka situacija najbrž družbeno in ekonomsko ne bi bila sprejemljiva. Zaradi tega mora mehanizem financiranja pokojninsko-invalidskega zavarovanja ponovno pod lupo, ponovno je treba pregledati vse člene in se dogovoriti za tako medsebojno soodvisnost, ki bo zagotavljala vse pravice iz minulega dela, vse pravice do pokojnine, vendar v neposredni povezavi z gospodarskimi gibanji. To bo tudi naloga izvršnega sveta v letošnjem letu. Zato izvršni svet pripravlja:

1. sklenitev tega družbenega dogovora;
2. proučitev sedanje situacije v pokojninsko-invalidskem zavarovanju, ki naj bi bila proučena do 31. marca letos;
3. nov sistem financiranja pokojninsko-invalidskega zavarovanja, ki naj bi v dolgoročnejši perspektivi saniral izgube. V letošnjem letu pa bo treba, kot rečeno, za to angažirati rezerve, oziroma v primeru, da to ne bo mogoče, poiskati premostitvene kredite.

Zdaj še vprašanje Borisa Fillija, glede bolnišnice v Kopru, oziroma primorske bolnišnice in glede obveznosti, ki naj bi jih sprejela republika. Odgovor na to je dan v 5. členu družbenega dogovora, ki ste ga dobili na mizo. V tem členu piše:

»Financiranje sanacije in izgradnje bolnišnic in onkološkega inštituta se izvaja na podlagi stališč in sklepov skupščine Socialistične republike Slovenije, družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov na območju skupnosti zdravstvenega zavarovanja v okvirih, za katere so sredstva zagotovljena s stopnjo prispevkov iz delovnega razmerja ali s samoupravnimi sporazumi.« Jasno je, da bo republika tiste obveznosti, ki ji jih nalagajo ti dokumenti, sprejemala in pokrivala v okviru kompetenc in možnosti, ki jih bo odmerjala skupščina SR Slovenije. V letošnji bilanci dodatnih sredstev za izgradnjo koprske bolnišnice ni.

Prav tako je točna ugotovitev, ki jo je povedal poslanec Filli, da še ni pripravljena dokumentacija. Če bo ta pripravljena, kot je napovedal, v takem roku, da bo treba čim prej začeti z gradnjo, potem bo udeležba republike tudi letos v tem smislu, da bo v okviru ugotovljenih obveznosti in dolžnosti sprejet odlok. Ta bo zadoščal za bančno garancijo in bo realiziran v letu 1974. Na ta način bomo reševali — da dam za primer — tudi izgradnjo medicinske fakultete. Ponavljam, da pa bo vse to politika, ki jo bo opredeljevala ta skupščina na osnovi sklepov in stališč, ki jih je že sprejela in ki so navedena v zadnjem odstavku 5. člena.

Zdaj je na vrsti vprašanje tovariša Feldina. Najprej glede regresov za šolske ekskurzije.

V proračunu je postavljeno področje izobraževanja izven samega proračuna in so v njem samo določene manjše postavke. Področje izobraževanja prehaja na popolno samoupravno zasnovo, da bi čimprej prešlo tudi dejansko na samoupravne sporazume. Za vprašanje regresov bodo morale biti v mnogo večji meri odgovorne temeljne izobraževane skupnosti in republiška izobraževalna skupnost za usklajevanje med posameznimi področji, posebej za manj razvita območja v Sloveniji. Zaradi tega bo treba iskati rešitev tam, kjer je za to interesno področje. To pa so — ponavljam — izobraževalne skupnosti. Za republiško izobraževalno skupnost so — kot lahko vidite tudi iz tega družbenega dogovora — sredstva zagotovljena in to za prvo polovico leta 1973 v celoti iz obveznih virov, za drugo polovico pa bo treba zbrati s samoupravnimi sporazumi 26 milijonov 900 tisoč, kar je razvidno iz drugega člena točke 3 predloženega družbenega dogovora.

V teh okvirih bi bila najbrž sramota, če bi ne našli potrebnih sredstev tudi za kritje prevozov. Menim, da so očitki proračunov v takem smislu kot so bili podani, nesistemski in neustrezni.

Za temeljne izobraževalne skupnosti je rešitev javno nakazana v 7. členu predlaganega dogovora, ki pravi: »občinske skupščine se zavezujejo, da bodo sredstva zbrana iz dodatnih davkov iz skupnega dohodka občanov in dodatnega davka na posest osebnih avtomobilov«. To so torej sredstva, ki jih republika odstopa občinskim skupščinam, vendar jih odstopa s pogojem. Torej bodo občine navedena sredstva uporabile predvsem za zagotovitev z resolucijo družbeno-ekonomske politike in razvoja Socialistične republike Slovenije ter neposrednih nalog v letu 1973 opredeljene ravni porabi pri uresničevanju socialnega programa, programa temeljnih izobraževalnih in kulturnih skupnosti. Ta resolucija je jasno opredelila okvire za vsa ta tri področja. V teh okvirih bo treba samoupravnim mehanizmom poiskati rešitve tudi za šolske ekskurzije, ki so potrebne. Prepričana sem, da so sredstva taka, da nobenemu otroku ne bo treba odreči ekskurzije, seveda v okviru normalnih izobraževalnih programov.

Tovariš Feldin je dokaj ostro napadel predloge za odmero sredstev za republiško upravo v republiškem proračunu. Dvomi v točnost trditev, oziroma je nakazal, da gre za dvojnost. Na eni strani trdi, da bodo osebni dohodki pokriti 95%, na drugi pa, da so že rezervirana sredstva za drugo polovico leta, ko naj bi bili samoupravni sporazumi v republiški upravi realizirani 100%. Po mnenju tovariša Feldina je to sedaj disproporc med upravo in med drugimi dejavnostmi.

Spet se moram sklicevati na družbeni dogovor. V družbenem dogovoru je v 3. členu rečeno, da tiste vsote, ki so navedene v 2. členu, predstavljajo nominalni okvir, do katerega se lahko črpajo določena sredstva, medtem ko se presežki nad doseženimi dohodki odvajajo, če pogledate drugi odstavek, v obvezno rezervo posameznih samoupravnih interesnih skupnosti. Presežki proračuna, to vidite iz prvega odstavka, pa se odvajajo neposredno na račun za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti.

To se pravi, da v proračunu ne more biti nobenih presežkov iznad nominalne vsote. Take presežke, ki bi se pojavili pri samoupravnih interesnih skupnostih, je treba prenesti v obvezno rezervo. Ta sredstva, tako predlaga izvršni svet, se seveda ne morejo črpati, niti se glede na njihovo višino ne morejo za-

dolževati interesne skupnosti. Ta vprašanja bodo nujno sodila v odločitev te skupščine. Če se bo ta skupščina odločila, da bo v drugi polovici leta odmrznila osebne dohodke in se opredelila na 100% uresničevanje samoupravnih sporazumov, potem to pomeni, da bodo za republiško upravo sredstva na razpolago v postavki »nerazporejeni dohodki«, za druga področja družbenih dejavnosti pa v postavkah »obvezne rezerve«, seveda pod pogojem, da bo ta obstajala. Če te ne bo, pomeni, da bodo gospodarska gibanja takšna, da ne bo nobenih razlogov za odmrzovanje. Če pa bodo obstajala, bo ta skupščina odločila, ali se odmrzne do višine 100% realizacije samoupravnih sporazumov. Izvršni svet je mnenja, da bi bilo treba to realizirati v primeru ugodnih gospodarskih gibanj. Zato je proračun in družbeni dogovor tudi začrtal tako kot ga vam je predlagal.

Očitek, da je uprava v boljšem položaju kot so druge družbene dejavnosti, ne drži. Če vzamete v roke včerajšnji članek, ki objavlja poprečje osebnih dohodkov na posameznih področjih, je razvidno, da je bil poprečen osebni dohodek v osnovnem šolstvu 2582 dinarjev, v občinskih organih 2461 dinarjev, torej nižji. Če pogledamo srednje šolstvo, znaša poprečen osebni dohodek 2907 dinarjev, torej nižji. Če pogledamo srednje šolstvo, znaša poprečen osebni dohodek 2907 dinarjev, v pravosodju, ki tudi sodi v sklop sredstev, predvidenih za javno upravo, pa 3131 dinarjev, čeprav je v pravosodju kvalifikacijska struktura v poprečju višja. To se pravi, da so gibanja v osebnih dohodkih med področji uskladena in da očitkov, da je uprava v boljšem položaju, ni mogoče sprejeti. Bili bi do delavcev v tej upravi tudi krivični. Krivični zategadelj, ker je veliko število nadur, ki v upravi niso priznane, marveč se štejejo v njihove redne osebne dohodke, medtem ko so na drugih področjih te nadure priznane.

Ponavljam, da zaenkrat velja za vsa področja orientacija — 95 % realizacija samoupravnih sporazumov. Če bo prišlo do odmrznitve, bo lahko prišlo do odločitev najprej v zveznem okviru in potem v tej skupščini, ki bo odločala o stališču izvršnega sveta, pri tem pa odloča za vsa področja enakopravno. Tako so tudi pripravljeni izračuni potrebnih sredstev.

Dr. Petrič je kot zadnji govoril o problemu raziskovalne skupnosti. Tudi raziskovalna skupnost nastopa v družbenem dogovoru, na katerega sem vas opozorila, v 2. členu, točki dve. Tam natančno piše, kolikšna so sredstva iz proračuna, torej iz obveznih virov in kolikšna naj bi pridobili s samoupravnimi sporazumi, oziroma iz gospodarskih skladov. Čim je podpisnik tega družbenega dogovora izvršni svet kot predlagatelj, potem jasno, da s tem, ko postavlja tako postavko, prevzema nase tudi vso odgovornost za akcijo, da se družbeni dogovor realizira. Seveda ne kot edini, temveč skupaj z vsemi v preambuli navedenimi partnerji.

Metodologijo samoupravnega sporazumevanja pripravlja sistemska komisija. Že v prvem trimesečju bo predložen osnutek zakona o samoupravnem sporazumevanju. To pomeni tudi odločno akcijo izvršnega sveta pri neposrednem dogovarjanju in povezovanju ne samo znanosti, marveč vseh družbenih dejavnosti z gospodarstvom. Hvala lepa!

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Slišali ste pojasnilo podpredsednice izvršnega sveta. Želi še kdo besedo? Tovariš Feldin, prosim.

Boris Feldin: Tovariš predsednik, tovariši poslanci! Očitno bi moral pojasniti regrese, ker pač ne vemo, kaj je republiška obveznost, kaj občinska in kaj je obveznost podjetij. Regresi, ki so predvideni v proračunu, so stvar

zakona o regresiranju skupinskih prevozov otrok in mladine. Zakon je sprejela ta skupščina in predvideva soudeležbo republike k regresom in ne kot pomoč za kriterije vseh stroškov. Ta soudeležba je 30 % na celotno vrednost.

30 % stroškov krijejo prevozna podjetja in 40 % občine, TIS, šole ter starši. Ker je v zadnjih letih ostal odstotek udeležbe nespremenjen, cena prevozov pa se je višala in ker je tudi znesek republike nespremenjen, je logično, da 40 % predstavlja že dosedaj veliko obremenitev za občine, za TIS in za starše. Nisem pledíral na nikakršno pomoč republike, namreč samo za povišanje njenega deleža tako, da bo le-ta predstavljal dejanskih 30 % vrednosti prevozov. Predvidevam, da je tovarišem znan zakon, na podlagi katerega je republika sprejela to obveznost.

Drugo vprašanje. Moram reči, da tu sploh ne gre za moje napačno tolmačenje tega, kaj pomeni teh 100 %. Mi smo v vseh bilancah, tako v republiških kot občinskih v tem letu rekli, da velja 95 %. Izjemoma smo odobrili upravi nekaj več v nerazporejenih dohodkih. To ne zanikujem. Samo vprašujem izvršni svet, ki je pripravil vse te bilance, kje bodo ostali vsi tisti, ki nimajo tako zagotovljenega povišanja, ali pa se bodo glede tega dogovorili s samoupravnimi sporazumi. Če sem odkrit, moram reči, da bi mi bilo zelo nerodno iti v železarno Ravne in reči: »Tovariši, v naslednjih šestih mesecih želimo imeti učitelji 100% realizacijo samoupravnega sporazuma in prosim, če bi se lahko o tem dogovorili.«

Mislim, da bi tu morala že bilanca malo predvideti, hkrati pa se mi zdi, da to ne bi bilo v skladu s tem, kar govorimo in sicer, da samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje z gospodarstvom ne more iti v nedogled na neko vsoto. Želim torej reči, da če je temu tako, kot pravi tovarišica podpredsednica, da bo skupščina odločila tudi o teh nerazporejenih dohodkih, potem se s tem strinjam. Mislim namreč, da imamo potem zagotovilo, da prek tega ne bo mogel iti nihče brez soglasja skupščine. Skupščina je namreč odgovorna za vse sfere delovanja v republiki in ne samo za upravo. Zato bo verjetno morala uskladiti ta problem.

Bilo bi mi zelo nerodno, če bi moral nekoliko korigirati člane izvršnega sveta glede osebnih dohodkov. Osnovno šolstvo ima to poprečje, da je eno izmed redkih področij, kjer je v poprečju najmanj 10 do 15 % nadur in ne rednega dela, kar je v drugih družbenih službah verjetno nekoliko drugače. Če naj bi se taki podatki interpretirali, bi prosil, da se potem precizira, kaj je redno delo in kaj je nadurno delo. Tako bi prišli do točnejših podatkov, ki bi onemogočili nepotrebna nesoglasja. Govorim tudi o strukturi, ki je bila tu podana, da je namreč tudi v osnovnem šolstvu in notranji upravi itd., največ srednjih in višje kvalificiranih kadrov in delno tudi visoko kvalificiranih, zelo malo pa je nekvalificiranih. Bistvo je v tem, da je v obsegu dela v poprečju zajeto vse; tudi dodatki za težka delovna mesta, nadure, svobodne aktivnosti in podobno. Če bi vse to izračunali, potem znaša poprečje osebnega dohodka učitelja s srednjo izobrazbo v letu 1972 v naši občini, 1920 dinarjev za redni delovni čas. S tem nisem želel glede tega osporavati republiški upravi, želel sem le poudariti, da sta republika kot skupščina dolžni skrbeti za usklađen razvoj vseh in se za tak usklađen razvoj tudi dogovorili. Hvala.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima Viktor Turnšek.

Viktor Turnšek: V zvezi z obrazložitvijo raziskovalnega dela in sredstev za raziskovalno delo je navedeno, da bi bilo treba v tem letu preiti na ustreznejši sistem financiranja. Mislim, da gre tu za velik premik, za velike spremembe, ki se bodo pokazale v prihodnje, vendar na vse to sama raziskovalna skupnost ne bo mogla vplivati, marveč bodo morali vplivati zavestni družbeni dejavniki.

Če pogledamo, kje vse sodeluje sfera raziskovalnega dela in katere vrste raziskav opravlja, vidimo, da imamo centralni sklad »Boris Kidrič«, ki predstavlja 20 do 25 % celotnih raziskav — potem imamo močno razvite raziskave v nekaterih gospodarskih organizacijah, ki bodo tudi še naprej ostale take. Manjka pa nam povezava, ki naj bi inicirala določene vrste in tipe raziskav, ki bi zajele celotna področja tako na primer področje v industriji, v kmetijstvu in podobno. Tu se seveda postavlja vprašanje organizacijskih nositeljev tega dela. Prihodnji organizacijski nositelji so integrirane asociacije, vendar pa ne le asociacije zgolj za proizvajalce, marveč za razvoj celotnega področja proizvodnje, trgovine in tudi bančništva. Če bomo to znali združiti, potem bomo dobili nove tipe raziskav, ki nam manjkajo. Pri tem ne bi šlo zgolj za vprašanje dveh ali treh milijard, ki bi jih želeli imeti v skladu, ampak za nov premik v razvoju, ki ga lahko ustvarijo asociacije prek planiranja in programiranja prihodnjega razvoja s širšimi pogledi.

Če pogledamo tako, je to določen proces, ki ga najbrž ne bomo mogli opraviti v enem letu. Letos ga bomo sprožili in z metodologijo postavili principe. Zavedati se moramo, da bodo morali ti nosilci, ki so danes v nastanku, najbrž nekaj časa počakati, da bomo zgradili ves sistem v tem smislu.

Kakorkoli že, najbrž bomo imeli tri sfere raziskovalne dejavnosti. Eno vezano na probleme podjetja, ki bo skrbelo za svoj lastni razvoj, to je za razvoj svoje proizvodnje; potem bomo imeli sfero raziskav za področje proizvodnje, to je za asociirano proizvodnjo, kjer se bodo reševali problemi celotnega področja. Ne glede na to bomo potrebovali in še vedno morali imeti centralni sklad, s katerim bomo morali na eni strani pokrivati osnovne raziskave na področju osnovnih ved in na drugi strani raziskave na področju nekaterih družboslovnih in nacionalnih ved. Mislim, da gre tu za tri področja ali tri sfere, ki bodo med seboj najbrž bolje povezane kot doslej. Morali bomo tudi sklad »Boris Kidrič« precizneje formulirati in določiti, v katere raziskave bo usmerjal svoja sredstva. Pojavlja se namreč velik pritisk s strani neposrednih gospodarskih organizacij in tudi posameznikov na financiranje dostikrat nepovezanih tem.

Manjka nam v programiranju in financiranju konkretno združevanje, ki bi praktično skrbelo za celoten razvoj proizvajalnih sil. To seveda ne more biti samo proizvodnja, tu mora biti nujno vključena celotna sfera trgovine in tudi celotna sfera bančništva. Hvala lepa.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Dr. Ernest Petrič, prosim!

Dr. Ernest Petrič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci!

Zelo pomembna je izjava podpredsednice izvršnega sveta, ki zagotavlja aktiven odnos in zavzemanje izvršnega sveta za zagotovitev sredstev za raziskovalno skupnost v znesku kot bi jih sicer zagotavljal veljavni zakon. Ta izjava se mi zdi zelo pomembna in v vsebinskem smislu dopolnjuje tako ekspoze kot obrazložitev dokumentov, ki so priloženi k proračunu.

Dodam naj še to, da je tovarišica podpredsednica iz upravičenih razlogov večino svojega pojasnjevanja oprla na osnutek družbenega dogovora. Ta dogovor, ki je trenutno samo še osnutek, bo verjteno po debatah in dopolnilih in tudi spremembah ustvaril solidno podlago za razvoj vseh teh področij, ki so tu omenjena. Vendar naj opozorim, da bodo spremembe nujne. Oproščam se, ker posegam v problematiko samega družbenega dogovora, ker nisem imel namena govoriti o tem. Rečem naj samo to, da 2. člen govori eksplicite, da bodo v letu 1973 zagotovljena sredstva tem dejavnikom »iz vseh njim pripadajočih virov dohodkov največ do naslednje višine«. To se pravi, da se postavlja zgornji limit in se konkretno za raziskovalno področje navaja znesek iz proračuna in znesek, ki bo eventualno dosežen s samoupravnimi sporazumi, kar skupaj pomeni sedanjo obveznost zakona. Naj dodam, da ima raziskovalna skupnost že sedaj druge vire dohodkov, nekatere druge aranžmaje, anuitete in podobno. Same številke tu torej ne drže. Hočem reči, da mi to v tem trenutku zadošča bolj kot pa konkretizacije, ki bodo zahtevale še določene spremembe. Zadošča mi izjava podpredsednice izvršnega sveta o aktivnem odnosu izvršnega sveta do zagotovitve sredstev, kakršna so določena v smislu veljavnega zakona.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Hvala! Dr. Mitja Mrgole ima besedo.

Dr. Mitja Mrgole: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši poslanci! Oprostite, ker se ob tej pozni uri oglašam, vendar gre za nejasnost na terenu okrog samoupravnega sporazumevanja glede financiranja izgradnje bolnišnic. Tovarišica podpredsednica je v svojem odgovoru tovarišu Filliju omenila samo samoupravno sporazumevanje, navedeno v zadnjem odstavku 5. člena družbenega dogovora. V Mariboru potekajo razgovori okoli samoupravnega sporazumevanja, oziroma se že podpisujejo taki samoupravni sporazumi, vendar obstaja na terenu nejasnost glede tega, ali bodo ti samoupravni sporazumi veljali, oziroma ali se bodo ta sredstva, zbrana na ta način, lahko uporabljala že v tekočem letu kot analogno samoupravnim sporazumom za zbrana sredstva od višine 103 na 112,5 ali pa je smatrati tako zbrana sredstva za sredstva po zakonu o delovnih organizacijah in so podvržena potem tudi davku na dohodek.

Prosim izvršni svet, da bi posvetil temu vprašanju pozornost in če je potrebno, da da tudi ustrezno tolmačenje. Hvala lepa!

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Še kdo prosim? Želi morda besedo predstavnik izvršnega sveta? (Da.) Podpredsednica dr. Kornhauserjeva, prosim.

Dr. Aleksandra Kornhauser: Odgovorila bi samo zato, ker ne bi želela, da bi s kakršnimkoli dvomom odhajali iz skupščine v času, ko nam je tako zelo potrebna angažiranost in delovna vnema.

Družbeni dogovor, ki ga je predložil izvršni svet danes, ima najresnejše namene slediti tistemu, kar je napisano v naslovu družbenega dogovora. V naslovu je napisano dvoje: o višini dohodkov, ki jih lahko pridobijo iz izvirnega prelivanja samoupravnih sporazumov, to se pravi na eni strani o višini dohodkov, ki je odmerjena in je ne smemo presegati, če se hočemo držati globalnih razmerij in stabilizacijske politike, na drugi strani pa kritje dogovorjenega obsega dejavnosti. To pomeni, da smo se za tak obseg dogovorili in da se bomo morali zanj tudi vsi angažirati, v prvi vrsti pa najbrž izvršni svet kot predla-

gatelj. Že prihodnji teden bodo sklicani prvi sestanki z vsemi zainteresiranimi samoupravnimi skupnostmi. Sklican je tak sestanek že za torek. Na tem sestanku bomo obravnavali ta osnutek podrobno, da bi postal predlog vseh predlagateljev, hkrati pa bomo skušali rešiti tudi vsa tista vprašanja skupaj s službo družbenega knjigovodstva, ki jih je danes postavil dr. Mrgole. Smatram, da imamo vrsto jasnih odgovorov že danih, da gre za okvire, ki smo jih opredelili z globalno politiko, da gre za sistem samoupravnega sporazumevanja in da samo tak ne sodi pod neposredno omejevanje po 16. členu zveznega zakona o omejitvi.

Vse druge rešitve bomo obravnavali skupaj s službo družbenega knjigovodstva in vsemi podpisniki. To so kot veste, vse samoupravne interesne skupnosti in seveda prav tako družbenopolitične skupnosti. Vse družbenopolitične organizacije, ki redno sodelujejo v našem delu, so že vnaprej sodelovale pri pripravi tega osnutka in izrazile pripravljenost za maksimalno angažiranje v samem delu, da na tem prvem močnejšem izpitu stabilizacije in samoupravljanja ne bi padli. Hvala lepa.

Predsedujoči Miloš Poljanšek: Hvala lepa. Še kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Če nihče več, zaključujem razpravo in predlagam, da preidemo najprej na glasovanje o obeh amandmajih zakonodajno-pravne komisije in sicer k 14. in 19. členu. Mislim, da ni potrebno, da predložena amandmaja ponovno prečitam.

Kdor je za predložena amandmaja, naj prosim glasuje! (101 poslanec glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En poslanec.)

Ugotavljam, da smo s 101 glasom in enim vzdržanim sprejeli amandmaja zakonodajno-pravne komisije.

Sedaj lahko preidemo na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za zakon, naj prosim glasuje! (89 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (En poslanec.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.)

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o obveznem urejanju pripravništva in o sprejemanju pripravnikov v organizacijah združenega dela, ki ga je skupščini predložil v obravnavo izvršni svet.

Predlog zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga začasna komisija enotnega zbora in zakonodajno-pravna komisija, katerih poročila ste prav tako prejeli v pismeni obliki. Skupščina občine Kranj je dala svoje pripombe, ki jih je že obravnavala začasna komisija enotnega zbora. K predlogu zakona je vložila zakonodajno-pravna komisija amandmaje k členom 4, 6 in 9. Pri šestem členu je predlagala začasna komisija enotnega zbora redakcijsko dopolnitev s tem, da se v drugi vrsti tretjega odstavka besede »z upoštevanjem meril« nadomestijo z besedami »v skladu z merili«, s čimer se zakonodajno-pravna komisija strinja.

Želi mogoče predstavnik predlagatelja zavzeti stališče do predlaganih amandmajev? (Ne.) Predstavnik predlagatelja torej sprejema vse amandmaje, ki sem jih pravkar navedel? (Da.) Želi morda predstavnik začasne komisije in zakonodajno-pravne komisije še pojasniti svoja stališča? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne javi se nihče.) Ugotavljam, da nihče in zaključujem razpravo. Prehajamo takoj h glasovanju o amandmajih zakonodajno-pravne komisije k 4. in 9. členu. Kdor je za predložene amand-

maje, naj prosim glasuje! (97 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En poslanec.)

Sedaj glasujmo o amandmaju k 6. členu, ki ga je prvotno predložila zakonodajno-pravna komisija, nato pa še sprejela začasna komisija enotnega zbora, ki predlaga pri tem majhno redakcijo.

Kdor je za sprejem amandmaja k 6. členu, naj prosim glasuje! (93 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (3 poslanci.)

Amandma k 6. členu je sprejet, pri čemer je bilo za 93 poslancev, nihče proti in trije poslanci so se vzdržali.

Sedaj preidemo h glasovanju o predlogu zakona v celoti. Kdor je za sprejem zakona, naj prosim glasuje! (90 poslancev glasuje za.) Je kdo proti? (Dva poslanca.) Se je kdo vzdržal? (Pet poslancev.)

Ugotavljam, da je 90 poslancev glasovalo za, da sta dva poslanca glasovala proti in da se jih je pet vzdržalo.

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona o obveznem urejanju pripravništva in o sprejemanju pripravnikov v organizacijah združenega dela sprejel z večino glasov.

S tem smo dnevni red izčrpali in se vsem zahvaljujem za sodelovanje.

(Seja je bila končana ob 19.15.)

ZASEDANJE DELEGATOV OBČIN

32. zasedanje

(22. februarja 1973)

Predsedoval: Zdravko Krvina,
član predsedstva skupščine SR Slovenije

Začetek zasedanja ob 9.15.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi 11. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela zasedanja delegatov občin začenjam 32. zasedanje delegatov občin v skupščini Socialistične republike Slovenije, ki ga je sklical predsednik skupščine Socialistične republike Slovenije na podlagi določb 3. točke VII. amandmaja k ustavi SR Slovenije in 7. člena omenjenega odloka.

Dnevni red za današnje zasedanje je bil določen s sklicem in obsega naslednje točke:

1. predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973;
2. predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune;
3. predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973;
4. predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov;
5. predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973;
6. predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973;
7. predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiški proračun) za leto 1973;
8. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo;
9. program cestnih del za obdobje 1971—1975;

Poleg delegatov občin in delegata mesta Ljubljane so bili na današnje zasedanje povabljeni predstavniki predlagatelja gradiva za današnjo razpravo, iz-

vršnega sveta iz republiške skupnosti za ceste. Na zasedanje so bili vabljeni tudi člani predsedstva naše skupščine.

V smislu 12. člena omenjenega odloka predlagam, da izmed sebe izvolite dva overitelja zapisnika. Ima kdo konkreten predlog? (Ne.) Če ne, predlagam, da izvolimo overitelja po abecednem redu občin, torej delegata občine Brežice in občine Celje, tovariša Vinka Jurkasa in Eda Klovarja. Se strinjate s tem predlogom? Prosim, da potrdite to z dvigom rok. (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da sta za overitelja zapisnika 32. seje zasedanja izvoljena tovariša Vinko Jurkas iz Brežic in Edo Klovar iz Celja.

Preden preidemo na posamezne točke dnevnega reda, predlagam, da poslušamo skupno obrazložitev k predlogu zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije in k spremljajočim predpisom. Ob tem bi vas rad opozoril, da ste prejeli že pismeno obrazložitev k predlogu nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije ter neposrednih nalog v letu 1973, skupaj s predlogom proračuna in ostalimi predpisi.

Po uvodu, ki ga bo dal namestnik republiškega sekretarja za finance tovariš Jože Tepina, pa bo republiški sekretar za prosveto in kulturo tovariš Tomaž Bizajl pojasnil in dal odgovor glede financiranja investicij v srednjem šolstvu, ki je bilo postavljeno na zadnjem zasedanju kot vprašanje. Prosim tovariša Jožeta Tepino, da da uvodno obrazložitev.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predloženi predpisi, ki jih vsebuje dnevni red današnjega zasedanja, predstavljajo na obravnavanih področjih konkretizirajo politike začrtane z resolucijo o temeljih politke družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1973 in z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letošnjem letu. Reševanje problemov nelikvidnosti, pokrivanja oziroma ustreznega okvirjenja porabe je sestavni del skupnih stabilizacijskih naporov in predstavlja tudi konkretno uresničevanje pisma tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije ter sklepov 36. seje predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije na tem področju. Pri pripravi predlogov predloženih predpisov je predlagatelj zlasti izhajal iz odločne usmeritve h krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov in materialne osnove samoupravljanja ter odločne usmeritve k stabilizacijski politiki, ob upoštevanju globalne uravnoteženosti in skladnejših razmerij v strukturi povpraševanja in ponudbe, povečane produktivnosti dela, učinkovitosti gospodarjenja in vsestranskega varčevanja.

Prav tako predlagatelj računa s predvidevanji izraženimi v republiški resoluciji, da bo leto 1973 odločilno za bistven preobrat k stabilizaciji gospodarskih gibanj, k ponovni uveljavitvi načel družbene in gospodarske reforme ter k tržno poslanskemu samoupravnemu gospodarstvu. To pa hkrati tudi pomeni, da bo leto 1973 leto odrekanj in skupnih naporov za premostitev in uspešno reševanje odprtih vprašanj. Letošnje omejitve posameznih vrst porabe so neizbežen poseg v vrsti ukrepov za saniranje starih obveznosti in razreševanje nelikvidnosti oziroma konkretneje upniško dolžniških razmerij v gospodarstvu, saniranje izgub v gospodarstvu, pokrivanje nepokritih investicij in še nekateri drugi ukrepi, ki bodo pomagali ustvariti pogoje, v katerih bo gospodarstvo usposobljeno za uspešno razreševanje problemov iz prejšnjih let.

To so naloge, ki so postavljene pred celotno družbo, pred delovne skupnosti v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, družbenopolitične in samoupravne interesne skupnosti in terjajo tudi odpovedovanje in odrekanje. Izvršitev teh nalog pa pomeni že v naslednjih letih ustvarjanje ugodnejših pogojev za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj.

Po predvidevanjih resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije, ki predstavlja dejansko dogovor med vsemi zainteresiranimi dejavniki v naši republiki, je treba v delitvi družbenega proizvoda uveljaviti, da bo celotna poraba znatno manjša od ustvarjenega družbenega proizvoda, da bo skupni nominalni porast sredstev za osebno, splošno in skupno porabo znatno manjši od nominalne rasti družbenega proizvoda, in da mora biti gospodarstvu zagotovljen povečan delež v delitvi družbenega proizvoda. Konkretno to pomeni, da se bo nominalni družbeni proizvod glede na preteklo leto povečal za 21 odstotkov, družbene obveznosti gospodarstva pa naj bi se v isti primerjavi povečale za 7 odstotkov. Takšna rast družbenega proizvoda po eni strani, po drugi strani pa občutno manjša rast družbenih obveznosti pomeni, da se bo delež gospodarstva v delitvi razpoložljivega bruto dohodka povečal od 82,3 odstotka v letu 1972 na 84,3 odstotka v letu 1973, ali za okoli 763 milijonov dinarjev. Če k temu dodamo zadrževanje rasti celotne mase nominalnih osebnih dohodkov v gospodarstvu na približni ravni 114 glede na lansko leto, pomeni to dodatnih 807 milijonov dinarjev. Seštevek obeh zneskov predstavlja 1570 milijonov dinarjev, s katerimi bo dodatno v letu 1973 razpolagalo gospodarstvo SR Slovenije.

Predvideno povečanje akumulacije gospodarstva za okoli 34,4 odstotka glede na leto 1972, bo pomenilo dobro možnost, da gospodarstvo sanira v letošnjem letu svoje obveznosti in poveča obseg trajnih obratnih sredstev. Omejitev osebne, splošne in skupne porabe ugodno vpliva na krepitev akumulacijske moči gospodarstva, terja pa velike napore za uskladitev te porabe. Pri tem moramo tudi upoštevati, da so v preteklih letih ob visoki stopnji inflacije sredstva za splošno in skupno porabo skokovito naraščala. Poprečna stopnja letnega povečanja teh sredstev v preteklih letih je znašala okoli 25 odstotkov, medtem ko je ta stopnja letos za polovico manjša. Brez dvoma je takšna prepolovitev stopnje rasti v letošnjem letu terjala velike napore tako za uskladitev porabe na posameznih področjih kot pri usklajevanju med samimi področji porabe.

Uresničevanje razvojnih ciljev na osnovi vzajemnosti in solidarnosti bo terjalo na področju družbenih dejavnosti nadaljnjo uveljavljanje neposrednega družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja med občani in delavci na teh področjih za zagotovitev potrebnih sredstev za prioritetne naloge.

Čeprav bi verjetno bilo ustrezneje obravnavati najprej predlog zakona o proračunu in nato spremljajoče predpise, se bom v kratkem dotaknil posameznih predloženih zakonov, kot so navedeni v dnevnem redu.

Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, pomeni v določeni meri izvršilni predpis pred kratkim obravnavanega sistemskega zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ki je v usklajevalnem postopku v skupščinskih zborih.

Predlagani zakon določa davčno stopnjo in to v višini 5 odstotkov. Pri tem velja opozoriti, da so dohodki od davkov in prispevkov iz gospodarstva v letošnjem letu omejeni na raven iz preteklega leta. Ker z uvedbo davka iz dohodka

pri istih davčnih zavezancih odpade republiški davek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, tega pa je bilo v preteklem letu 149 400 000 dinarjev, pomeni, da letošnja vsota z novim davkom ne sme biti presežena kot vir dohodka v republiški proračun.

Kot odbitna postavka glede osebnih dohodkov se po predlaganem zakonu upoštevajo bruto osebni dohodki, preračunani na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev mesečno za poln delovni čas. Vsi elementi za ugotovitev takšnega osebnega dohodka pa se določijo na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom. S takšno določitvijo osebnega dohodka bo objektivizirano merilo, ki bo za vse davčne zavezance enako, ne glede na to ali je dejansko izplačan osebni dohodek višji ali nižji. Različne višine osebnih dohodkov bi neenakomerno delovale in v določenih primerih bistveno vplivale na obseg davčne osnove, saj bi bilo mogoče pri visokih osebnih dohodkih plačati manj davka kot pa obratno. Če je določena višina zakonske obveznosti z zakonom o uvedbi obveznosti, potem se kot odbitna postavka upošteva ta višina. Drugače pa je s tistimi zakonskimi obveznostmi, katerih višina ni določena z zakonom. Zato je s tem zakonom določena višina vseh tistih zakonskih obveznosti, ki se sicer štejejo kot odbitna postavka, ni pa bilo določenih enotnih stopenj. To velja za prispevek za zdravstveno zavarovanje delavcev za nesrečo pri delu in za obolenja za poklicno boleznijo, za prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem, prispevek za začasno nezaposlene delavce in prispevek za primer nesreče pri delu in poklicne bolezni, dalje za prispevek za stanovanjsko graditev in prispevek za uporabo mestnega zemljišča, kot tudi prispevek gospodarskim zbornicam in skupnostim, do katerih je članstvo po zakonu obvezno.

Prav tako je s tem zakonom določena višina izdatkov, ki imajo značaj osebnih prejemkov, razen osebnih dohodkov in to: dnevnice za potovanja v državi in v tujino, kilometrina, povračila za ločeno življenje in terenski dodatek. Odbitna postavka je določena tudi za regres za letni dopust in regresiranje prehrane. Predlagane so olajšave s tem, da se davek ne obračunava in ne plačuje od dela dohodka, ki ga je davčni zavezanec vložil v izgradnjo čistilnih naprav za vodo in zrak, ali pa združil v občini za potrebe splošnega ljudskega odpora, pogoj pa je, da zato obstaja občinski predpis, ali pa pogodbe z občino. Tudi invalidske delavnice imajo davčne olajšave, seveda pod določenimi pogoji. Pri davčnem zavezancu, pri katerem je od celotnega števila delavcev zaposlenih več kot 10 odstotkov delovnih invalidov, pa je znižana davčna stopnja za 0,5 odstotka. Da bi se pospešil nadaljnji razvoj založniške dejavnosti na prosvetnem, kulturnem in znanstvenem področju, predlagamo, da se davčnim zavezancem s področja založniške dejavnosti obračunani davek zniža za 60 odstotkov.

Predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune, določa, da se ta sredstva v višini 8 500 000 dinarjev uporabijo kot posojilo za izplačilo kompenzacij po zakonu o kompenzacijah proizvajalcem kruha. SR Slovenija je namreč po ukinitvi regresa za moko, sladkor in olje s strani federacije in to s 1. oktobrom 1972, sprejela zakon o kompenzacijah proizvajalcem kruha, ki bi veljale v zadnjem četrtletju preteklega leta. Za ta poseg je bilo predvideno, da bo potrebno okoli 8 500 000 dinarjev, hkrati pa je bilo tudi določeno, da se zato uporabi del izločenih sredstev in to v tej višini. Posojilo, ki bi bilo obresto-

vano po stopnji 2 odstotka na leto, bi SR Slovenija vrnila v štirih letih z začetkom vračanja v letu 1976.

Predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 uvaja v SR Sloveniji stabilizacijski davek samo v letošnjem letu iz skupnega dohodka občanov. Zavezanec za ta davek je občan, ki ima skupni čisti dohodek večji od 25 000 dinarjev. Olajšave za vzdrževane družinske člane veljajo tudi pri odmeri tega davka, ki se plačuje po stopnji 1 odstotek od davčne osnove in se odstopa občinam.

Tudi predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov uvaja le za dobo enega leta davek, ki ga plačujejo imetniki osebnih avtomobilov, glede na delovno prostornino motorja, in se odstopa občinam, na katerih območju je bil pobran. Finančni efekt obeh vrst davkov naj bi znašal po izvršenih ocenah okoli 65 milijonov dinarjev. Republika uvaja ta dva davka, ki ju odstopa občinam iz razlogov, da za potrebe neobhodne porabe na ravni občin, le-tem zagotovi oblikovanje proračunske porabe na približno enaki ravni, kot je to storjeno v republiškem proračunu, s tem da naj bi občinske skupščine zagotovile porabo za temeljno izobraževalno skupnost, temeljno kulturno skupnost in nekatere socialne dajatve v približno enakem obsegu, kot je to zagotovljeno na ravni republike. O načinu uporabe teh sredstev bo sklenjen poseben dogovor med občinami in SR Slovenijo.

Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 je samostojen zakonski akt, ki na podlagi 1. točke XL. ustavnega amandmaja k ustavi SR Slovenije oblikuje in izbira denarna sredstva za zadovoljitev tistih splošnih družbenih potreb, ki se na podlagi drugega odstavka 3. točke istega ustavnega amandmaja uporabljajo za financiranje republiških organov in organizacij, za pomoč nerazvitih območij v SR Sloveniji ob pogojih in merilih določenih z zakonom, za intervencijo v gospodarstvu, za zaščito borcev in za druge obveznosti republike, ki se posebej določijo z zakonom. Poleg te zakonske intencije je predlog proračuna republike Slovenije za leto 1973 predvsem instrument objektivnih družbenopolitičnih in stabilizacijskih prizadevanj za utrjevanje družbene discipline na področju proračunske porabe.

S tem, ko predlagamo ta zakon in o njem razpravljamo, smo se zavestno odločili za določene ukrepe v znižanju proračunske in investicijske porabe in za ukrepe, da se zadrži vsota nekaterih drugih vrst porabe na ravni iz preteklega leta.

Predlagana usmeritev proračunske porabe republike je skladna s temeljnimi cilji družbenega plana razvoja Jugoslavije in Slovenije za obdobje od 1971—1975 in temelji na nadaljevanju stabilizacije gospodarskih tokov in ekonomskih razmerij ter kvalitativnega sistemskega uveljavljanja samoupravnih odnosov na vseh področjih kolektivne porabe v skladu z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1973.

Tako vsestransko uskladena usmeritev vodi h gospodarski in socialni stabilnosti na podlagi družbenopolitičnih programov in sprejetih dokumentov v zborih skupščine SR Slovenije. Taka usmeritev pa pomeni tudi krepitev gospodarske baze kot temelja družbene reprodukcije, rast življenjske ravni in sredstev potrebnih za kolektivno porabo, neposredno iz doseženih rezultatov dela. To pa pomeni vzpostaviti v rasti družbenega proizvoda, narodnega dohodka, osebne, splošne in kolektivne porabe taka razmerja, ki bodo zagotavljala uveljavitev in realizacijo stabilizacijskih načel, ob tem pa ne samo sanacijo gospo-

darstva, ampak sanacijo vseh tistih družbenosocialnih razmerij, ki rušijo skladnost razvoja naše socialistične, samoupravne, družbenopolitične usmeritve.

Povečanje proračuna oziroma povečanje proračunske porabe v letu 1973 je za skoraj $^2/_3$ nižje od povečanj v preteklih letih. Saj je leto 1973 leto zavestne discipline in akumuliranih naporov za nadaljevanje vseh oblik stabilizacije. Republiški proračun je brez sredstev posebnega računa za izravnavanja v gospodarstvu povečan za 8,65 odstotka nasproti letu 1972. V predlogu republiškega proračuna se zagotavljajo sredstva v višini 12,5 odstotka za povečanje znanstveno raziskovalnega dela, za republiško kulturno skupnost in za financiranje republiške konference SZDL. Vse druge oblike porabe so zadržane na ravni leta 1972 oziroma so povečana le v obsegu, ki zagotavljajo pokrivanje le dela tistih materialnih stroškov, ki so nastali zaradi povišanih cen že v preteklem letu.

Povečanje za 17 odstotkov iznad porabe v letu 1972 je pri socialnem varstvu, kar se nanaša na prispevek republike za obvezno starostno zavarovanje kmetov, izjemne upokojitve rudarjev in dimnikarjev, zdravstveno zavarovanje kmetov — borcev, priznavalnine in tako dalje.

Tudi za delo državnih organov se zagotavlja 17-odstotno povečanje, da se omogoči v letu 1973 zagotovitev sredstev za izvajanje tistih določb samoupravnih sporazumov, ki jih v letu 1972 ni bilo mogoče izvesti, to je regres za prehrano, 1 odstotek za izobraževanje, za nadomestilo prevoza delavcev na delo in sredstva 2-odstotnega večjega izločanja za namene stanovanjske izgradnje. Poleg tega se predvidevajo sredstva za nove namestitve v kvalitativnem smislu, kar naj bi omogočilo izboljšanje dela republiških upravnih organov. Ob tem pa so sredstva za osebne dohodke zagotovljena na ravni 95 odstotkov izvajanja samoupravnega sporazuma.

Za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev se sredstva povečujejo za 18 odstotkov, vendar zato, ker so v letu 1973 v republiški proračun vključena tudi sredstva za sofinanciranje zveznih vodstev družbenih organizacij in združenj, za kar so bila v preteklem letu zagotovljena sredstva v zveznem proračunu.

Sredstva predvidena za izločanje v rezervni sklad in za formiranje proračunske rezerve so sredstva proračunske intervencije za tiste namene, ki jih predvideva predloženi zakon o proračunu, zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti in so v obrazložitvi k predlogu zakona o proračunu v zneskih in po namenu uporabe posebej opredeljena.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlogi zakonov o proračunu in spremljajoči predpisi, ki jih predlaga izvršni svet, bodo brez dvoma takoj po njihovem sprejetju omogočili praktično izvrševanje zastavljenih nalog. Predlagatelj pa tudi pričakuje, da bo razprava na tem zasedanju prav gotovo prispevala k dopolnitvam in vsebinskim izpopolnitvam predlaganih predpisov in tako omogočila skorajšnji sprejem predlaganih zakonov.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Preden preidemo na konkretno obravnavo posameznih točk današnjega dnevnega reda, prosim tovariša Tomaža Bizajla, da da pojasnilo in odgovor na vprašanje, ki ga je postavil na prejšnjem zasedanju tovariš Sergej Vošnjak, delegat iz mesta Ljubljane, glede financiranja srednjega šolstva in dijaških domov.

Tomaž Bizajl: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Mislim, da smo se zedinili o tem, da na področju investicij v srednje šole in domove obstoje izjemne potrebe. Odtod tudi lanskoletna vlaganja v to področje. Lani je bilo zagotovljenih okoli 145 milijonov dinarjev za investicije na prej omenjeno področje, in sicer 45 milijonov dinarjev s strani republike, 70 milijonov dinarjev s strani občinskih skupščin in 30 milijonov dinarjev od delovnih organizacij. Kot vidite gre torej za pomembno intervencijo.

Izvršni svet, še posebej pa republiški sekretariat za kulturo in prosveto je z vso pozornostjo proučil predlog delegatov občin, da bi zajeli 2 odstotka od investicij v te namene. Pripravili smo tudi osnutek zakona, ki je bil obravnavan v večih organih, med drugimi tudi na komisiji za sistem in zakonodajo, ki pa je imela k temu osnutku tehtne pripombe, in sicer da je tako zajemanje v tem trenutku pravzaprav v nasprotju z omejitvami zajemanja akumulacije, drugo da je izven pripravljajočega se sistema financiranja izobraževanja. Izhajali smo iz XXVIII. in XXX. amandmaja k ustavi SR Slovenije, vendar ta dva govorita le o zajemanju sredstev za osnovno dejavnost, ne pa tudi za razširjeno neprodukcijo. Torej, ustavni temelji ne dopuščajo, da gremo v to rešitev izven pripravljajočega se sistema financiranja v tem letu, ki naj bi v prihodnjem letu začel delovati. In ne nazadnje so pomiselki tudi bolj ekonomske narave, da je disperzija zelo različna po regijah, in da bi prevsem zadeli tistega, ki je tudi najekspanzivnejši, skratka da bi zajeli tudi sredstva, ki gredo iz amortizacije itd. Bilo je vrsto ugovorov in pomiselkov zakaj intervencijski zakon, v trenutku že znanih gibanj.

Vendarle ne moremo ostati pri tej ugotovitvi, pač pa je treba iskati nove rešitve, ki smo jih prav danes obravnavali na koordinacijski komisiji izvršnega sveta. Naš predlog je, da bi v letošnjem letu zagotovili za te nujne potrebe 10 milijard dinarjev, in sicer z družbenim dogovorom o višini dohodkov, ki jih lahko pridobijo iz izvirnega priliva ali na osnovi samoupravnih sporazumov za kritje dogovorjenega obsega dejavnosti v letu 1973 na področju splošne oziroma skupne porabe ter omejitvi njihove porabe v letu 1973. Izvršnemu svetu in kasneje republiški skupščini bo predlagano, da gremo tu iznad limita 12 kot imamo določeno v resoluciji, kar menim, da je v danem trenutku edino mogoče. Z vso pozornostjo smo ta predlog proučili, ga skušali v zakonskem tekstu obdelati, vendarle kot sem rekel, zaradi ugovorov, ki so dovolj tehtni, smo ga umaknili. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Prehajamo na obravnavo 1. točke dnevnega reda, to je predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, ki ga je predložil skupščini SR Slovenije v obravnavo izvršni svet.

Predlog smo vam poslali dne 9. 2. 1973. K predlogu zakona ste prejeli tudi amandma skupščine mesta Ljubljane in skupščine občine Novo mesto in dva amandmaja izvršnega sveta.

Predstavniki predlagatelja k tej točki dnevnega reda so tovariš Davorin Cvilak, republiški podsekretar za finance, tovariš Jože Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance in Marjan Ekart, pomočnik republiškega sekretarja za finance.

Ker smo že poslušali uvodno obrazložitev predlagam, da preidemo na razpravo. Preden bi začeli razpravljati, bi vas opozoril, da gre za predloge zakonov

in je zato potrebno pedlagati konkretne amandmaje k posameznim členom, ker so 28. februarja skupščinski zbori, na katerih se bodo ti zakoni sprejemali.

Kdo želi besedo? Besedo ima delegat iz Ljubljane, tovariš Zvonimir Bohte.

Zvonimir Bohte: Tovarišice in tovariši delegati! V imenu mesta skupščine Ljubljane predlagam amandma k 9. členu predloga zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

Za 1. točko 9. člena naj se doda nova 2. točka, ki se glasi: »vložil v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev iz sredstev tistega dela cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev«.

Sedanja 2. točka naj postane 3. točka.

Obrazložitev: V drugem odstavku 11. člena zakona o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena (Uradni list SRS, št. 16-120/67) je določilo, ki se glasi: »če je v ceni oziroma tarifi določen del za razširjeno reprodukcijo, je komunalna delovna organizacija dolžna vnašati ustrezen del dohodka v svoj delovni sklad«. Kot je znano, bo to določilo ohranjeno tudi v novelaciji tega zakona, Razen tega 16. točka samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v organizacijah komunalnega gospodarstva definira sredstva za razširjeno reprodukcijo, ki jih komunalna delovna organizacija pridobi s ceno oziroma tarifo kot družbeno akumulacijo, ki se enako kot amortizacija po predpisanih stopnjah, zakonske in pogodbene obveznosti odštevajo od doseženega dohodka. Ta sredstva so torej odbitna postavka pri izračunavanju faktorja stimulacije. Iz teh dveh določil torej izhaja, da sredstva pridobljena s ceno oziroma tarifo za razširjeno reprodukcijo nimajo vsebine podjetniške akumulacije oziroma dohodka, temveč vsebino družbeno dogovorjenega prispevka oziroma družbene obveznosti, ki daje komunalni delovni organizaciji materialno osnovo za uresničitev družbeno sprejetih programskih nalog na področju komunalnega gospodarstva.

Predlagani amandma dopolnjujejo zakon v tem smislu, da ohranja že ustaljeno in uveljavljeno vsebino sredstev za razširjeno reprodukcijo, kot jih je določila občinska skupščina s svojim soglasjem k tarifi oziroma k ceni za komunalno storitev oziroma proizvod. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala. Kdo želi besedo? Besedo ima delegat iz Novega mesta tovariš Avgust Avber.

Avgust Avber: Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik! Skupščina občine Novo mesto je na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 20. 2. 1973 obravnaval predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 in sprejela sklep, da predlaga amandma za dopolnitev 9. člena zakona. Ta amandma ste prejeli danes na klopeh. K temu bi dodal še naslednje: Delovne organizacije občine Novo mesto so se združeno z občani in vsemi ostalimi dejavniki v letu 1972 v okviru skupne akcije za programsko uresničevanje perečih prostorskih problemov tako osnovnih kot tudi srednjih šol, zavzele za uresničitev sedemletnega programa izgradnje

tega šolskega prostora in podpisale samoupravne sporazume in pogodbe o solidarnem soprispevanju sredstev za uresničevanje tega programa. Prav gotovo, da je taka dolgoročna orientacija v našem sistemu zelo dobrodošla, žal pa se z nekaterimi ukrepi preprečuje, da o namenski uporabi svojega dohodka delovni ljudje sami odločajo. Mi smo na podoben način dogovorno z delovnimi ljudmi v delovnih organizacijah in z občani uspešno reševali ta vprašanja tudi v preteklem obdobju. Sprašujemo se ali je mogoče predvideti, kakšno vrednost naj ima potem v bodočem sistemu sploh način sporazumevanja v občini, če ob lastnem preudarku delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ko se zavestno odločajo za urejanje svojih skupnih zadev, ta svoj namen ne morejo uresničiti. Ta svoj namen lahko uresničujejo v pogojih, ki so jim diktirani oziroma v pogojih, ko spremlja njihovo odločitev obdavčenje, za katerega namen pa ne vedo. To je fiskalno zbiranje sredstev za določene nivoje, s tem pa se za vsako ceno želi doseči omejitev oziroma odpraviti vlaganja sredstev v te namene. Prepričani smo, povzemam tudi besede tovariša Bizajla, da izjemne potrebe, ki na tem področju obstajajo v tako težkem času kot je leto 1973 ne moremo črtati povsem iz dnevnega reda in z raznimi načini omejevati pripravljenost delovnih ljudi in občanov, da uresničujejo s svojimi sredstvi te svoje skupne potrebe.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? Besedo ima delegat občine Nova Gorica, Milko Marinič.

Milko Marinič: V imenu sveta za gospodarstvo občine Nova Gorica predlagam amandma k 9. členu zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973. V prvem odstavku 9. člena naj se doda 3. točka, ki se glasi: »združil v občini za gradnjo bolnišnic, šol, dijaških domov in otroških vrtcev«. V Novi Gorici imamo z delovnimi organizacijami sklenjene pogodbe o prispevanju 1,5 odstotka od bruto osebnega dohodka že 4 do 5 let. Iz teh sredstev je občina Nova Gorica začela gradnjo bolnice v Šempetru in sofinancirala v glavnem tudi gradnjo šolskih objektov, dijaškega doma in tudi otroških vrtcev. Poleg tega je konec lanskega leta komunalni zavod za zdravstveno zavarovanje sprejel povečanje stopnje za 0,6 odstotka kot dodatna sredstva za gradnjo bolnice. Glede na novo zakonodajo, katera omejuje — višino uporabe prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, je ta sklep komunalnega zavoda odpadel, in je občina Nova Gorica pristopila k sporazumevanju z delovnimi organizacijami, da bi tudi teh dodatnih 0,6 odstotka prispevale po samoupravnem sporazumu na podlagi nove zakonodaje. Po prejšnjih predpisih je šlo 1,5 odstotka v breme materialnih izdatkov, sedaj pa se lahko izplačuje samo iz sklada skupne porabe in to ne tekom leta, temveč samo na osnovi odločitev delavskih svetov ob potrditvi zaključnih računov, da se ustrezna sredstva zagotovijo v skladih skupne porabe. To pomeni, da v letošnjem letu v občini Nova Gorica po sedanjih ukrepih, ne bi imeli nobenega priliva iz gospodarstva, ker so zaključni računi sprejeti. Smo torej pred dejstvom, da bomo morali ustaviti gradnjo bolnišnice v Šempetru.

Drugi problem je tudi uresničitev samoupravnih sporazumov z delovnimi organizacijami. Dokler so delovne organizacije plačevale v breme materialnih izdatkov, je bil to čisti izdatek za te družbene potrebe brez drugih obremenitev. Po teh predpisih pa bi morale delovne organizacije plačevati poleg prispevka,

ki ga samostojno odstopajo v korist splošnih potreb v občini, še davek iz dohodka republiki po eni strani, po drugi strani pa še prispevek, ki se plačuje v sklad skupne porabe. Zaradi tega menimo, da bi bila to dodatna obremenitev ne le za naše delovne organizacije, pač pa tudi za druge, zlasti za severno primorske, ki so sofinancerji pri gradnji bolnice v Šempetru. Zaradi navedenih razlogov predlagamo tudi to dopolnitev.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Najprej, kdo želi besedo? Tovariš Ivan Fece, delegat skupščine občine Velenje.

Ivan Fece: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Skupščina občine Velenje se pridružuje tistim, ki so mnenja, da je sistemski zakon o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela preuranjen, saj zlasti v letu 1973 ne bi smelo priti do obdavčevanja dohodka. Ko se je ta zakon začel pripravljati, smo bili prepričani, da se bo z njim nadomestil proračunski prispevek zasebnih dohodkov, ki pa je še vedno v veljavi. Tako nobena temeljna organizacija združenega dela v svojih letnih planih ni računala na take dajatve, s katerimi bi se gospodarstvo dodatno obremenjevalo, saj se hkrati ne znižuje nobena dajatev.

Kolikor pa bo sistemski zakon o davku dohodka iz temeljnih organizacij združenega dela sprejet, pa predlagamo, da se v predlogu zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 upošteva naslednje:

V 4. členu predlaganega zakona je določeno, da se zakonske obveznosti upoštevajo kot odbitna postavka v višini, ki je določena z zakonom o uvedbi obveznosti. Mnenja smo, da bi se tudi obveznosti po samoupravnih sporazumih morale upoštevati kot odbitna postavka v višini kot so sprejete. Le na ta način bo mogoče doseči, da bodo temeljne organizacije združenega dela pripravljene podpisati oziroma skleniti samoupravne sporazume, s katerimi se bo reševala vsa stanovanjska in komunalna problematika v občini. Šele ko bo sistemsko urejeno financiranje splošnih in družbenih potreb, bi se lahko obdavčevale višine iznad tako sprejetih obveznosti. V naši občini imamo sprejet družbeni dogovor, po katerem bodo tudi za stanovanjsko izgradnjo izločili 9 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. S tem smo hoteli rešiti številne stanovanjske probleme v občini, kjer zakonska obveznost ni zadoščala. Nesmiselno je, da bodo temeljne organizacije združenega dela sedaj kaznovane z davkom, ko že tako ali tako izdatki za stanovanjsko izgradnjo predstavljajo del njihovega dohodka, kateremu so se odrekle, da bi ga usmerile v izgradnjo nujno potrebnih objektov za izboljšanje delavskega standarda. Temeljne organizacije združenega dela v občini Velenje bodo torej obdavčene za tista sredstva, katera so namenila izključno delavcem, to pa ni v skladu s programirano politiko, po kateri naj bo prvenstveno v ospredju delovni človek.

Tudi prispevek za uporabo mestnega zemljišča ne more biti enoten, ker stroški urejanj niso enaki. Če bodo še ta sredstva obdavčena, ne bo na tem področju mogoče sklepati družbenih dogovorov. Enako je s prispevki za negospodarske investicije, ki v 4. členu sploh niso predvideni in iz česar bi se razumelo, da se bo davek plačeval za celoten prispevek, ki ga plačajo temeljne organizacije združenega dela za negospodarske investicije po samoupravnem sporazumu.

Predlagamo amandma, da se besedilo prvega odstavka 4. člena dopolni tako, da se glasi: »Zakonske obveznosti in obveznosti po samoupravnih sporazumih se upoštevajo kot odbitna postavka v višini, ki je določena z zakonom o uvedbi obveznosti oziroma odlokom, po katerem se sklepajo ti družbeni dogovori.«

Predsedujoči Zdravko Krvina: Najprej, kdo želi besedo? Ali lahko razpravo zaključimo? Prosim predstvanika predlagatelja, da se izreče o predlaganih amandmajih. Besedo ima tovariš Jože Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede prvega amandmaja, ki ga je predlagal delegat mesta Ljubljane, moram pojasniti, da ni potrebna preciznost, kaj pomeni del v tarifi oziroma ceni. Vemo zakaj se uporablja, ne vemo pa kaj je to. Ali je to dohodek ali je to prispevek. Prvič, ne more biti oboje! Drugič, če je to sestavni del cene, potem je to del dohodka. Dohodek je enovit, je celoten v temeljni organizaciji združenega dela in ne poznamo različnih delov dohodka. Namreč to je važno zaradi tega, ker je potem opredelitev ali spada v davčno osnovo ali ne, s tega stališča zelo enostavna. V obrazložitvi tega amandmaja se trdi, da sredstva pridobljena s ceno oziroma tarifo za razširjeno reprodukcijo nimajo vsebine podjetniške akumulacije oziroma dohodka, temveč vsebino družbeno dogovorjenega prispevka oziroma družbene obveznosti, ki daje komunalni delovni organizaciji materialno osnovo itd. Če je to dogovorjen prispevek, potem ne spada v davčno osnovo. Vsekakor bomo morali to proučiti tudi z drugega stališča, da bi se obveznost na podlagi zakona o komunalnih delovnih organizacijah štela med olajšave oziroma odbitne postavke.

Glede drugega amandmaja, ki ga je predlagal delegat skupščine občine Novo mesto, bi poudaril, da prav gotovo ne gre za nikakršno omejevanje iniciative delovnih ljudi, na kateremkoli področju. Pri obravnavi zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela je bilo večkrat povedano, da je davek pravzaprav tisti fiskus, ki služi za financiranje tako imenovanih državniških stroškov in funkcij države. Glede na to, da je bilo izraženo, naj bi bila ta sredstva namenjena za investicije za gradnjo šol, dijaških domov itd., moram reči, da je še bolj humana dejavnost izgradnja bolnice, kar je predlagal delegat iz Nove Gorice. Vendar vse to pomeni, da se davčna osnova vedno bolj formira na osnovi regionalnih sporazumov, regionalnih dajatev in prispevkov. To pa zaradi enotnosti davčnega sistema na območju republike ni mogoče sprejeti. Vsako priznavanje olajšav oziroma dobitnih postavk, ki ni praviloma enako za celotno republiko in za vsakega davčnega zavezanca, pomeni majhno ali večjo diskriminacijo enega davčnega zavezanca nasproti drugemu davčnemu zavezancu. Predlagatelj je že v fazi priprave tega predpisa imel veliko predlogov, zahtevkov itd., da se upoštevajo različni sporazumi, različne obveznosti na podlagi občinskih in medobčinskih dogovorov in podobno. Tega prav zaradi tega ni mogel sprejeti, ker bi v skrajni konsekvenci prav visoko akumulativna podjetja, ki so v neki regiji plačala veliko večje prispevke (kar je v bistvu v redu), ampak veliko manj davka. To pa bi bilo v osnovi nasprotno načelom ustavnih amandmajev. Zaradi tega tudi ni mogoče sprejeti, da bi se na primer obveznosti po samoupravnih sporazumih, ki jih našteva delegat iz Velenja, štele kot olajševalne okolnosti, po sporazumih sklenjenih v sami občini. Zato je na primer stanovanjski prispevek določen v določenem odstotku, ki velja

za celo Slovenijo, ne pa za posamezne občine. Tu bi se pojavili različni odstotki, ne samo 9, 12 ali 15. Res je, da gre ta večji prispevek za humane namene, vendar ni mogoče zaradi tega priznavati različne odstotke. Podobno je s prispevkom za zemljišče in za negospodarske investicije po samoupravnem sporazumu. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima ponovno delegat iz Novega mesta, tovariš Avgust Avber.

Avgust Avber: Želim vprašati navzoče delegate, ali je v Sloveniji še kakšna občina, ki za šole in otroško vzgojne ustanove ne daje sredstev? V zvezi s tem mislim, da je toliko bolj upravičena zahteva, da se čimprej, kar bi bilo lahko končno že storjeno, enotno predpiše z zakonom, kakšna naj bo stopnja za vso Slovenijo. To je predlagala mestna skupščina Ljubljana, ampak danes je bilo pojasnjeno, da ta akcija ne bi bila primerna. Mislim, da na tak način stvari ne moremo reševati. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: To se pravi, da pri predlaganem amandmaju vztrajaš. Besedo ima Jože Tepina.

Jože Tepina: Če se ne motim, je sedaj razprava tovariša delegata iz Novega mesta vsebinsko spremenila njegov amandma. Da se bomo lažje sporazumeli, bom ponovil njegov amandma, da naj bi se kot davčna olajšava upošteval tisti znesek oziroma po tisti stopnji, ki velja v občini. Če sem prav razumel zadnjo razpravo tovariša delegata, pa je dejal, naj bi se določila enotna stopnja za republiko Slovenijo.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Tovariš Avber, ali želiš besedo?

Avgust Avber (iz klopi): Ne, vztrajam pri amandmaju.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Prehajamo najprej na amandma, ki ga je predlagala Ljubljana. Želi še kdo razpravljati o tem amandmaju? (Ne.) Če ne želi, prosim da o amandmaju glasujemo. Kdor je za, naj prosim dvigne roko. (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Delegata občine Izola in Velenje.) Se je kdo vzdržal? (Delegati občin Jesenice, Slovenske Konjice, Celje, Laško, Mozirje, Brežice in Piran.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na drugi amandma, ki ga je predlagal delegat iz Novega mesta. Kdo želi razpravljati o tem amandmaju. (Ne javi se nihče.) Če ne, potem o amandmaju, kot je predložen glasujemo. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Delegat občine Ljubljana-Center.) Se je kdo vzdržal? (Delegata občin Ljubljana-Šiška in Ljubljana-Bežigrad.)

Tudi ta amandma je sprejet.

Prehajamo na amandma občine Nova Gorica. Ponovno ima besedo tovariš Milko Marinič.

Milko Marinič: Poleg že predlaganega amandmaja bi predlagal še en amandma, ki se mi je porodil iz dosedanje razprave. Menim, da izračuni ne bi bili porušeni, če bi sprejeli tudi to, da se obdržijo že sklenjeni družbeni

dogovori, pogodbe o financiranju teh dejavnosti (šolstva, bolnic), ki že obstojajo, ker ta sredstva niso bila zajeta v čistem dohodku delovnih organizacij, ampak so bila že izločena, sedaj pa se pripojijo, kar bi dalo večjo maso za obdavčitev.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kako je sedaj z amandmajem, ali vztrajate pri njem?

Milko Marinič: Vztrajam, pri prvem amandmaju, ker smatram, da je v redu. Republiška zagotovila 12,5 odstotka za vse te dejavnosti so namreč le za prvo polletje in je obljubljeno, da bo za drugo polletje zagotovljena razlika s samoupravnimi sporazumi.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Menim, da bi zahtevo, ki je bila danes večkrat poudarjena, glede investicij za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojno-varstvenih objektov, sprejeli, medtem ko bi predloga tovariša iz Nove Gorice in iz Velenja sprejeli kot mnenje, ker bomo drugače pripeljali predlagatelja v izredno težko situacijo. Brez dvoma je pomemben predlog tudi za bolnice in ostalo, pred očmi pa moramo imeti tudi politična stališča, ki so bila sprejeta na vseh nivojih.

Menim, da moramo podpreti problematiko šolstva, ki je izredno pereča, glede ostalih zadev pa sprejmemo mnenja in stališča, da je treba to imeti pred očmi, ko se bo formirala politika za leto 1974. Mislim, da je to realno in možno, ker bi sicer bili v neugodnem položaju predstavniki zasedanja delegatov občin, ki bi v republiškem ali enotnem zboru te stvari utemeljevali. Še enkrat ima besedo tovariš Milko Marinič iz Nove Gorice.

Milko Marinič: Ne moremo umakniti tega amandmaja, ker smatramo v naši občini. da je življenjsko važna tako dograditev bolnice, kakor tudi gradnja šol v Novi Gorici, zaradi tega vztrajam pri predloženem amandmaju.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Dobro, če vztrajate, potem moramo o amandmaju glasovati. Besedo ima še tovariš Ivan Fece, delegat iz Velenja.

Ivan Fece: Tovariši delegati! Vsa sredstva javnega obveščanja stalno poudarjajo, da naj občine dosežejo samoupravne sporazume in da gori na semaforjih že zelena luč. Ta primer, ki ga pa danes obravnavamo pa je za našo občino rdeča luč. Mi smo vse te stvari že pred leti dosegli, npr. glede uporabe mestnega zemljišča smo se samoupravno že dogovarjali in smo se dogovorili za kvadratni meter 1,05 dinarja, medtem ko predlog zakona predlaga samo 0,05 dinarja za kvadratni meter, kar ruši našo iniciativo. Želeli smo rešiti stanovanjsko problematiko, zato smo se dogovorili za izločanje odstotkov od bruto osebnih dohodkov, zakar ni bilo lahko prepričati delovnih organizacij; zakonsko določilo tudi tukaj ruši našo pobudo. Prav tako samoupravni sporazum določa za negospodarske investicije, prvenstveno za šolstvo, vrtce, 2-odstotno najvišjo stopnjo v Sloveniji. Naše delovne organizacije pa se temu protivijo, če republika ne prizna olajšav za celotni prispevek. Glede na to vztrajam pri predlaganem amandmaju.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Ker smo že sprejeli resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1973, s katero smo odločili, da ne bomo gospodarstvo obremenjevali v letu 1973 več kot v letu

1972, potem se moramo tako ravnati. Problem je v tem, da sedaj ugotavljamo dodatno obremenjevanje gospodarstva. Kot sem razumel, je sporno le-to, da temeljne organizacije združenega dela lahko prispevajo več sredstev za stanovanjsko graditev, za uporabo mestnega zemljišča itd., odbitne postavke pa se jim priznajo le v višini, ki je določena z zakonom. Temeljna organizacija združenega dela pa se lahko samoupravno odloči, da več prispeva za reševanje perečih problemov. Najprej se moramo izjaviti glede bolnic, ker so vse ostale stvari že zajete v amandmaju, ki ga je predlagala občina Novo mesto in smo ga že sprejeli. Če predlagatelj amandmaja vztraja, da se vnese dopolnitev tudi za bolnice, potem moramo o tem glasovati. Besedo ima tovariš Vinko Jagodič, delegat iz Šentjurja pri Celju.

Vinko Jagodič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlagam kompromisen predlog, in sicer, da se v prvem odstavku 9. člena doda 3. točka, in sicer smiselno tako, da se zavezanec oprosti, če po samoupravnem sporazumu vloži sredstva v višini 1 odstotka od bruto osebnih dohodkov za izgradnje objektov vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva in zdravstva. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Vzgojo in izobraževanje imamo pokrito in tudi zdravstvo do 1 odstotka. Kaj o tem misli tovariš Tepina?

Jože Tepina (iz klopi): Ne morem se o tem izreči, ker nimam pred seboj besedila. To je enotno za Slovenijo.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Ali soglašate, da ta amandma pripravimo in da kasneje o njem glasujemo? Predlagam, da tovariša Vinko Jagodič in Jože Tepina pripravita ustrezno besedilo, o katerem bomo kasneje glasovali.

Sedaj imamo še predlog občine Velenje glede prispevka za stanovanjsko graditev in prispevka za uporabo mestnega zemljišča. Kot sem že v začetku opozoril, gre za zadnjo fazo sprejemanja zakona, zato prosim predlagatelja tega predloga, da pripravi konkreten amandma in ga v pismeni obliki predloži, da bomo lahko o njem glasovali.

Prehajamo na obravnavo 2. točke dnevnega reda, to je predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, dela od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune, ki ga je predložil skupščini SR Slovenije v obravnavo izvršni svet.

Predlog smo vam poslali 9. 2. 1973, obrazložitev je že dal tovariš Jože Tepina, predstavnik predlagatelja pa je tudi tovariš Davorin Cvilak.

Pričenjam razpravo o 2. točki dnevnega reda. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Ivan Fece iz Velenja.

Ivan Fece: Skupščina občine Velenje se s takim načinom reševanja družbenih potreb ne strinja in meni, da ni v skladu s samoupravnimi pravicami. Mnenja smo, da so za reševanje takih problemov potrebni samoupravni dogovori. Zlasti pa se ne moremo strinjati s takim načinom, da SDK zahteva telefonsko izstavitev akceptnega naloga za poravnavo določenega zneska, brez kakršnegakoli predloženega izračuna oziroma utemeljitve. Menimo, da bi morala biti dana

vsaj utemeljitev ali razčlemba o porabi kruha ter razlik v ceni in koliko so posamezne občine v ta namen plačale. Mnenja sem, da tak pristop kot sem ga navedel, ni sprejemljiv.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Še kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Lahko razpravo zaključimo in o predlogu glasujemo. S tem, da mnenje, ki ga je posredoval delegat iz Velenja, posredujemo pristojnim zborom skupščine SR Slovenije, skupščinam občin in skupščini mesta Ljubljane. Kdor je za predloženi zakon, prosim da glasuje! (Vsi poslanci glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Zakon je soglasno sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973, ki ga je predložil skupščini SR Slovenije v obravnavo izvršni svet.

Predlog zakona smo vam poslali 9. 2. 1973, in amandma izvršnega sveta. Predstavnik predlagatelja je tovariš Jože Tepina in ostali tovariši iz republiškega sekretariata za finance. Kdo želi besedo? Besedo ima delegat mesta Ljubljane, tovariš Zvonimir Bohte.

Zvonimir Bohte: Tovariš predsednik! Nimam amandmaja, samo vprašal bi predstavnika izvršnega sveta za pojasnilo. 9. člen tega predloga zakona, se glasi: »Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov se odstopa občinam«, medtem ko se po predlogu zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov, po najnovejšem predlogu izvršnega sveta ta davek pobira in dodeli občinam na območju, kjer je bil zbran. Predlagatelja bi prosil za pojasnilo, ali je isto mišljeno tudi za ta davek, ali pa je to po pomoti izpuščeno oziroma ali so kakšni drugi nameni glede tega. V današnjem gradivu smo namreč prejeli amandma izvršnega sveta, da SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor. Na seji mestne skupščine moram namreč poročati o tem.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Besedo ima tovariš Jože Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Jože Tepina: Tovariš predsednik! V tej zvezi bi poudaril le to, da davek pripada občini, in prav zaradi tega se daje tudi amandma, ki ste ga prejeli danes na mizo, da republika in občine sklenejo o uporabi sredstev posebni družbeni dogovor. V obrazložitvi je navedeno, da se s tem tudi republiki omogoči usmerjanje teh sredstev, ki pa sicer pripadajo občinam.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa. Ste zadovoljni z odgovorom tovariš Bohte? (Da.) Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima delegat iz Trbovelj, tovariš Laznik.

Jože Laznik: Sem proti amandmaju, ki ga je dal izvršni svet, zaradi tega, ker menim, da slej ko prej ne bo treba v občinah sprejemati proračunov, ampak bo prišlo do tega, da bo republika že razdelila vsa sredstva za občine. To je moje mnenje in mislim, da se z njim strinjate tudi ostali, ker to ni edini primer. Strinjam se sicer s tem, da je v določenem smislu potrebno sklepati družbene dogovore, samo če so to sredstva občine, potem mislim, da je dovolj

zagotovljeno, da te samostojno in suvereno ter na samoupravni podlagi delijo svoja sredstva uporabnikom v občinah, ker najbolj poznajo trenutne potrebe občanov teh skupnosti in interesnih skupnosti. Sprejem tega amandmaja bi lahko pomenil obliko pritiska na občine, po mojem mnenju celo v etatistični obliki, ki nima nič skupnega s samoupravljanjem v družbenopolitičnih skupnostih, kot se je to pokazalo npr. v lanskem letu glede podpisovanja pogodb v zvezi s kulturnimi skupnostmi. Mislim, da to ni nobeno družbeno sporazumevanje, kar se je v lanskem letu dogajalo, da se sporazumevajo občine z izvršnim svetom, ampak je družbeni sporazum po mojem mnenju celo v okviru vseh občin in izvršnega sveta SR Slovenije. Vse ostalo mislim, da je navaden pritisk za izvajanje politike posameznih vej v SR Sloveniji. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala. Kdo še želi besedo? Prosim, besedo ima delegat iz Nove Gorice, tovariš Milko Marinič.

Milko Marinič: Svet za gospodarstvo naše občine je razpravljal o predlogu zakona in predlaga k 3. členu, naj bi bila davčna osnova za stabilizacijski davek enaka kot pri obdavčitvi skupnega dohodka občanov.

Navedel bom primer, ki je zelo drastičen, namreč da nekdo, ki je bolje situiran, ne bo plačal tega davka, tisti, ki pa je v slabšem stanju, ga bo pa plačal. Če vzamemo za primer delavca, ki ima 2000 dinarjev osebnega dohodka mesečno in delavca, ki ima 2100 dinarjev mesečno, prvi bo dosegel 24 000 dinarjev letno, drugi pa 25 200 dinarjev letno. Tisti, ki ima 2000 dinarjev mesečno in je sam, dobi letno 24 000 dinarjev in ne plača davka. Medtem ko dobi drugi 25 200 dinarjev letno in ima enega otroka, za kar se mu odbije 12 000 dinarjev, bo za preostali znesek 13 200 dinarjev obdavčen. Glede na navedeni primer smatram, da ta osnova ne bi bila pravična, ker postavlja občane v neenak položaj. Če se želi s tem davkom doseči nek finančni efekt, bi bilo bolje, da bi bil določen procent, ki bi veljal za vse, s tem da bi se za tiste, ki imajo vzdrževane družinske člane, odbijalo več. Amandmaja nimam, pač pa posredujem to kot pripombo.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo še želi besedo? (Nihče.) Sedaj se moramo najprej domeniti o tem, kar je tovariš Laznik predlagal, da zakon sprejmemo tak kot je v predloženem besedilu, brez amandmaja, ki ga je dal izvršni svet. Ali naj najprej glasujemo o tem? (Da.)

Kdor je za zakon, brez amandmaja izvršnega sveta, naj prosim dvigne roko. (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Se pravi, soglasno je sprejet zakon brez amandmaja izvršnega sveta.

Prehajamo na pripombo, ki jo je dal tovariš Milko Marinič. Predlagam, da to sprejmemo kot mnenje, ki ga bomo posredovali v proučitev.

Besedo ima še tovariš Danilo Sbrizaj, delegat iz občine Ljubljana-Šiška.

Danilo Sbrizaj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ne vem sicer, kakšen je postopek po poslovniku, morda bi bilo dobro, da bi po predlogu tovariša Laznika glasovali o amandmaju izvršnega sveta. Ne vem, če je to dovolj, da smo glasovali o predloženem zakonu in sicer brez amandmaja. Izvršni svet bi lahko dal amandma tudi po zasedanju delegatov, smo pa kon-

kretno slišali predlog tovariša Laznika, ki ga je tudi utemeljil, zato predlagam, da tudi o tem glasujemo.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Mi smo najprej glasovali o stališču, ki ga je dal tovariš Laznik in ste bili vsi zato, da se amandma izvršnega sveta ne sprejme. Poslovnik določa, da se najprej glasuje o tem, kar je bilo predlagano. Tovariš Laznik je namreč predlagal, da smo proti amandmaju in o tem smo tudi glasovali. Stališče zasedanja delegatov je torej, da se zakon sprejme v prvotno predloženem besedilu brez amandmaja izvršnega sveta. Glasovali smo torej tako kot določa poslovnik.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, na predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

Predlog smo vam poslali 9. 2. 1973. K predlogu zakona ste prejeli tudi amandma izvršnega sveta. Predstavnik predlagatelja je prav tako tovariš Jože Tepina.

Kdo želi besedo k tej točki dnevnega reda? (Nihče.) Želi kdo razpravljati o predloženem amandmaju. Besedo ima delegat iz občine Krško, Jože Radej.

Jože Radej: Tovariš predsednik, predlagam, da sprejmemo enako stališče kot pri prejšnjem zakonu.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Gre za stališče, s katerim se zavrača amandma izvršnega sveta k 6. členu. Najprej moramo glasovati o predlogu, ki ga je dal delegat iz Krškega. Kdor je za to stališče, naj prosim dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Kdo je proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Delegat občine Lendava.)

Ugotavljam, da je stališče sprejeto.

Sedaj glasujemo o zakonu v prvotnem besedilu, brez amandmaja. Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona kot je bil predložen, brez amandmaja izvršnega sveta, sprejet.

Prehajamo na obravnavo 5. točke dnevnega reda, to je k predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti v letu 1973, ki ga je predložil izvršni svet.

Predlog odloka ste sprejeli 9. 2. 1973. Predstavnik predlagatelja k tej točki dnevnega reda je tovariš Marjan Dolenc, republiški sekretar za gospodarstvo.

Besedo ima tovariš Marjan Dolenc, republiški sekretar za gospodarstvo.

Marjan Dolenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da povem nekaj besed o drugem delu proračuna SR Slovenije, to je o predlogu finančnega načrta posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti v 1973. letu. V predloženi obliki vključuje ta račun neporavnane obveznosti po sprejetem računu lanskega leta, obveznosti, ki so nastale na osnovi že sprejetih republiških predpisov in so plačljive v letu 1973, obveznosti

iz prenosa izvenproračunske bilance federacije, plačljive v letu 1973 in nove zahtevke za posege in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti.

Pri sestavljanju predloga finančnega načrta je izvršni svet upošteval kot eno najbolj pomembnih izhodišč, da pripada dohodek delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela, z zakonom pa se lahko določi obvezno združevanje dela sredstev družbene reprodukcije za tiste potrebe, ki sodijo v okvir bistvenih elementov sprejete gospodarske politike in za katere je to določeno z družbenim planom SR Slovenije. Ob tem pa je vendar treba stremeti, da bi zakonsko urejali le tista področja, kjer navedenih ciljev ne bi mogli doseči s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, ki naj omogočijo združevanje ali pa sovlaganje sredstev. Ob takšnem izhodišču smo odklonili težnjo, po kateri bi se sredstva v tem računu še povečevala, ker smo menili, da vedno širše reševanje ekonomskih problemov prek proračuna ne ustreza družbeno-ekonomskim odnosom, ki nastajajo na podlagi nove ustave. Zato v glavnem v tem računu ni novih obveznosti, razen manjšega posega v prometu, regresa za papir in premije za mleko.

Sredstva za energetiko, ki so se vodila v tem računu, naj bi se prenesla v upravljanje gospodarstva, ki se bo moralo v naslednjih mesecih ustrezno organizirati. Želimo, da bi gospodarjenje na tem področju čimprej prevzela samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva Slovenije, kar naj omogoči poseben zakon, ki ga pospešeno pripravljamo. Ker delavci v elektrogospodarskih organizacijah v proizvodnem procesu ne združujejo dela le s svojim minulim delom, ampak z minulim delom vseh delavcev, bi odjemalci električne energije enakopravno z delavci v elektrogospodarstvu v okviru samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva soodločali o uporabi in upravljanju sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

Na podlagi kratkoročnega in dolgoročnega plana razvoja elektrogospodarskega sistema bi s samoupravnim sporazumom podrobno določili vire, način in obseg financiranja elektrogospodarske dejavnosti, pri čemer bi upoštevali kot temeljni vir financiranja razširjene reprodukcije sovlaganje odjemalcev električne energije. S predloženimi ukrepi se zavedamo, da tega še ne urejamo celovito, vendar to odpiramo in pričenjamo kot proces.

Razvoj turističnega gospodarstva je za izravnavanje primanjkljaja v plačilni bilanci naše skupnosti zelo pomemben. Zato smo temu področju v preteklosti namenjali precejšnja dodatna sredstva, zlasti to velja za neproračunsko bilanco v federaciji. Te obveznosti do turizma, ki so pravno zasnovane na prenosu izvenproračunske bilance federacije in tudi na 15. členu republiškega zakona o nadomestilu, pokrivamo iz anuitet državnega kapitala, ki bodo pripadale v naslednjih letih republiki in jih bomo odstopali poslovnim bankam. SR Slovenija torej krije poslovnim bankam terjatve iz anuitet državnega kapitala. To je izvenproračunska bilanca, bivši republiški investicijski fond in družbeni investicijski skladi. Na ta način se bilančna obveznost po letu 1973 v celoti zniža. Po zakonu o bankah in kreditnih poslih bo tako formirani dohodek banke, dohodek, ki se deli na ustanovitelje.

Z zakonom o usmeritvi sredstev Socialistične republike Slovenije za investicije v gospodarstvu in z na osnovi tega zakona sklenjeno pogodbo med republiko in Ljubljansko banko je Socialistična republika Slovenija prevzela obveznost za odplačilo kreditov, najetih za izgradnjo železniške proge Koper—Prešnica. Letne obveznosti znašajo 47,7 milijona dinarjev. Glede na zakon

o plačilu dela obresti za modernizacijo železniških prog v Socialistični republiki Sloveniji bo letošnji obseg povračila dela obresti znašal 38,1 milijona dinarjev.

Z novim zakonom, ki ga predlagamo, naj bi bila oba ta dva zakona ukinjena. Z novim zakonom bi predpisali obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, ki plačujejo davek od dohodka, da bi plačevali v letu 1973 sredstva, ki naj bi dosegla obseg okoli 85 milijonov dinarjev. V letu 1974 in 1975 bi ta obveznost dosegla po 47 milijonov dinarjev. Zneske, vplačane v letih 1973, 1974 in 1975 bi združeno gospodarstvo plačalo kot sovlagateljske deleže združenemu železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana.

Vplačila bi se usmerila za odplačilo obveznosti Socialistične republike Slovenije iz naslovov ukinjenega davka. 38 milijonov dinarjev v letu 1973 pa bi porabili kot dohodek na račun povračila obresti. Če bi za osnovo služila osnova za davek od dohodka, bi združeno gospodarstvo vplačevalo v letošnjem letu po stopnji približno 2,5—2,75 %.

Socialistična republika Slovenija bi ZŽTP Ljubljana odstopila brez obveznosti vračanja tudi vso neplačano glavnico, ki jo železniško podjetje plačuje prek Ljubljanske banke Socialistični republiki Sloveniji na račun vračila dolgoročnih kreditov za progo Koper—Prešnica.

Triletna odplačila sovlagateljskih deležev v višini 143 milijonov dinarjev in odstopi terjatev v višini 198 milijonov dinarjev bi povečali trajni vir sredstev ZŽTP Ljubljana za približno 341 milijonov, kar vsekakor pomeni pomemben prispevek, ki ga daje slovensko gospodarstvo železniškemu transportu.

Mislimo pa, da bi tudi na tem področju morali pripraviti bolj kompleksno sistemsko ureditev v skladu z intencijami ustavnih amandmajev. Vendar bi ta priprava trajala daljši čas. S predlaganim zakonom se predvideva oblikovanje organa upravljanja z združenimi sredstvi gospodarstva v okviru ZŽTP. Njegovo konstituiranje bi bilo izvedeno neposredno po delegatskem sistemu iz gospodarstva ali pa začasno prek gospodarske zbornice Slovenije. Kompleksno sistemsko ureditev bi seveda moral zajeti v prihodnjih določilih tudi sprejeti zakon o konverziji kreditov pri poslovnih bankah za kredite, najete za modernizacijo proge Šentilj—Zidani most in Koper—Prešnica. Po teh zakonih Socialistična republika Slovenija v letošnjem letu še nima obveznosti ter zato ta zakon ni vključen v predlog.

Izvršni svet je bil mnenja, da v okviru finančnega načrta za izravnave in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti ne bi bilo utemeljeno zagotavljati sredstev za saniranje izgub v gospodarskih organizacijah združenega dela v ZŽTP. Menimo, da je bližje ciljem izvajanja družbenoekonomske politike, če gospodarstvo v okviru sklada skupnih rezerv neposredno odloča o saniranju te dejavnosti, ki predstavlja skupni interes združenega dela.

Obseg intervencij na železnici prenašamo tako v veliki meri praktično že na združeno delo, ki naj bi z obveznim združevanjem zagotovilo ustrezna sredstva za izboljšanje ekonomskega položaja in za odplačevanje dolgov ZŽTP oziroma obveznosti prevzetih s strani Socialistične republike Slovenije. To bi seveda lahko pomenilo pomemben zametek ustreznejšega sodelovanja gospodarstva pri razreševanju teh problemov.

Potrebno pa bo v bodoče trajno in sistemsko opredeliti celovit odnos do prometne infrastrukture. Tu mislimo na odnose do izgradnje in vzdrževanja cestnega omrežja, kolikor se še pojavljajo v proračunu, odnos do luške infrastrukture, odnos do letalstva in letalskega prometa. To bo proces, ki ga bo

treba pričeti z razpravami v letošnjem letu in zaključiti s samoupravnimi ureditvami.

V letošnjem letu bo poleg razreševanja problema prometne infrastrukture potrebno na nivoju republike doseči dogovore tudi o vprašanjih, ki so povezana z usmerjanjem sredstev republike v kmetijstvu in tudi z razreševanjem celotnega kompleksa obveznosti, ki smo jih sprejeli ob prenosu neproračunske bilance federacije.

Kot veste je zvezna skupščina sprejela na zadnjem zasedanju zakon o razdelitvi obveznosti iz tega naslova. V letošnjem letu bi bilo potrebno podrobno proučiti situacijo in sprejeti ukrepe, ki bi pomenili ob predlaganju proračuna ustrezne rešitve.

Ob računu za posege v gospodarstvu naj opozorim, da je bila kot drugo izhodišče v naših razpravah poudarjena usmeritev k razrešitvi državno kapitalnih odnosov. Ti odnosi in sredstva so nastali v preteklosti na določeni stopnji našega razvoja. Vsako leto se določen del državnega kapitala, ki se plasira na raznih področjih, v delovnih organizacijah Slovenije sprosti prek zapadlih anuitet v likvidni obliki. Ta sredstva smo do sedaj vodili na računu za posege v gospodarstvu in jih porabljali v okviru tega računa, s čimer so se ti odnosi reproducirali. V letošnjem letu pa smo pričeli ta proces pospešeno s tem, da sredstva neposredno odstopamo in teh sredstev niti bilančno ne vključujemo v proračun.

Poudarjam, da ocenjujemo predloženi načrt kot pomemben prispevek k stabilizacijskim naporom. Osnovne cilje, ki jih želimo doseči v politiki družbeno-ekonomskega razvoja v letu 1973, smo opredelili z resolucijo, ki smo jo sprejeli v tej skupščini v decembru lanskega leta; ta pomemben dokument je sprejela tudi zvezna skupščina in ob tem sprejela tudi ustrezne instrumente.

Poleg poglabljanja in intenziviranja razvoja socialističnih samoupravnih odnosov smo tudi na podlagi analize gospodarskih gibanj sprejeli in ocenili kot neizogibne tiste posege, ki so že zakonsko zasnovani in bi njihova ukinitev pomenila resne odklone od programov, ki so bili v preteklosti sprejeti in potrjeni. Nove obveznosti in novi programi, pa naj bi bili še tako upravičeni, bi zahtevali tudi povečanje sredstev, ki jih zbiramo iz gospodarstva ali od prebivalstva. Zato smo prvotni predlog, ki je obsegal 1,6 milijarde dinarjev, znižali na 760 milijonov, kar je tudi bistveno manj kot je bil obseg tega računa v lanskem letu. Prepričani smo namreč, da v letošnjem letu gospodarstvo v skladu s sprejetimi nalogami čakajo izredno kompleksni in zahtevni programi. Zato zmanjševanje reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, večje obremenjevanje gospodarstva in večanje računa ne bi bilo upravičeno.

Prav tako smo upoštevali tudi omejitve in procese, ki jih zaznavamo na področju osebne porabe. To smo upoštevali kot omejitev pri obdavčevanju dohodkov prebivalstva. Na teh temeljnih izhodiščih, ki sem jih skušal na kratko orisati in na drugih razlogih, ki smo jih navedli v obrazložitvi k predlogu, smo zasnovali letošnji načrt, ki vam ga predlagamo v potrditev.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Na osnovi uvodnega ekspozeja in gradiva, ki ste ga prejeli s sklicem današnje seje, pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima Karlo Turk, delegat občine Izola.

Karlo Turk: Prav v zadnjem času, še preden smo to lahko posredovali sekretariatu za finance, so nastale določene spremembe v federaciji glede

stimuliranja in regresiranja izvoza. Gre za ulov, predelavo in izvoz rib. Zato predlagam v imenu občinske skupščine amandma k odloku o finančnem načrtu posebnega računa sredstev Socialistične republike Slovenija za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973.

Odlok naj se pod točko II spremeni oziroma dopolni tako, da se glasi: »2,74—2,8; regres za izvoz ribjih konserv: 10 milijonov 225 tisoč.« Posledica tega je, da predlagamo pod točko II: »neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 in rezerva« znesek 69 057 910 din.

Obrazložitev: V letu 1972 je podjetje Delamaris prejelo od zveznega sklada za napredek ribištva 18 milijonov, poleg 11 % premije, še za posebno stimulacijo za izvoz rib. Tudi ostala podjetja v Jugoslaviji so dobila deleže za izvožene ribje konserve. Stimulacija znaša na vsak dolar 6,13 din. V letu 1973 je planiran izvoz na konvertibilno področje 3 399 000 dolarjev. Iz tega sledi, da bo podjetje potrebovalo 20 450 000 dinarjev regresa. Zveza je do leta 1972 zagotavljala 100% regres za izvoz ribjih konserv s posredovanjem grupacije pri zvezni gospodarski zbornici za ulov in predelavo rib. V letu 1973 bo zveza zagotovila samo 50 % omenjenega regresa pod pogojem, da republike zagotavljajo ostalih 50 %, kar znaša v našem primeru glede na izvoz pri Delamarisu 10 225 000 dinarjev.

Ker je znano, da ni mogoče izvažati ribjih konserv na konvertibilno področje brez subvencioniranega izvoza, je umestno in potrebno, da se že pri sprejemanju dokumenta o porabi sredstev za intervencije v gospodarstvu to predvidi. Prav toliko kolikor znaša to na celotni izvoz, to je okrog 32 %, znašajo v konvertibilnem področju prelevmani za uvoz v tiste države. Iz tega moremo zaključiti, da so podjetja, tako Delamaris kot ostala v Jugoslaviji, na našem področju in pod normalnimi pogoji tudi na evropskem tržišču rentabilna in imajo akumulacijo, vendar pa na to področje, zlasti na področje evropskega gospodarskega trga, ni mogoče izvažati zaradi tega prelevmana. Vendar pa zaradi tega tudi niso mogoče trenutne spremembe in preorientacije razen proizvodnih kapacitet. Vemo, da moramo podpirati ulov in predelavo rib, saj je to pomembna prehrana tako za jugoslovansko tržišče kot za izvoz.

Delamaris pa pravi takole: »Zvezni sekretar za zunanjo trgovino, zvezni sekretar za finance, zvezni sekretar za gospodarstvo in zvezni sekretar za kmetijstvo so 14. februarja predložili zveznemu izvršnemu svetu, da v letu 1973 stimulira izvoz ribjih konserv z dodatno stimulacijo, poleg rednih izvoznih olajšav, v vrednosti 6,80 milijona dolarjev. To je 40,9 milijona dinarjev dopolnilnih sredstev. Ta dopolnilna sredstva bi se izplačala po predlogu teh sekretarjev, 50 % oziroma 20 450 000 din iz proračuna federacije za leto 1973, to je iz dohodka, ustvarjenega s plačilom posebnih dajatev pri uvozu kmetijskih in prehrambenih izdelkov, 50 % oziroma spet 20 450 000 din iz sredstev zainteresiranih republik in pokrajin. Te dopolnilne olajšave se bodo izplačevale na podlagi medrepubliških dogovorov iz zveznega proračuna, a iz sredstev republik po posebnem dogovoru. Glede na to, da Delamaris izvozi na konvertibilno področje okoli 50 % jugoslovanskega izvoza ribjih konserv oziroma 3 399 000 dolarjev v letu 1973, bi po tem predlogu morala sodelovati Socialistična republika Slovenija pri dopolnilni stimulaciji za izvoz ribjih konserv.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? (Ne javi se nihče.) Prosim predlagatelja, da pove mnenje o predlogu tovariša Turka!

Besedo ima tovariš Marjan Dolenc, republiški sekretar za gospodarstvo.

Marjan Dolenc: Težko bi se sedaj opredelil, ker mislim, da bi morali celovito pogledati predlog in položaj, v katerem se nahaja ta industrija. Do sedaj nam je znano, da je dobila ta industrija znatna sredstva iz fonda, ki je bil na ravni federacije. Mislim pa, da je ta predlog dober, ker je ta ukrep na zvezni ravni pospešil izvoz in smo izvažali konserve tudi takrat, ko smo nekateri mislili, da to ekonomsko ni upravičeno, zlasti če pride dolar potem na več kot 2500 dinarjev.

Moram pa seveda povedati, da v tem trenutku ne morem povedati drugega kot samo svoje osebno mnenje. Predlog je sicer zanimiv, toda sprejeti ga ne morem. Mislim, da bi ga edino lahko predlagal po seji izvršnega sveta. Opozoriti pa moram, da tako kot je bil predlagan, ni sprejemljiv, ker postavka 2,9 vključuje neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu iz leta 1972. Tega je 65 milijonov oziroma še nekaj več. Potemtakem bi ta račun ostal brez vsake rezerve. Če bi predlog sprejeli, bi morali iskati nova sredstva in večati ta račun.

Iz razlogov, ki sem jih že prej omenil, smo ravnali prav nasprotno in smo bili zelo restriktivni, ker smo menili, da v tem trenutku gospodarstvu ne moremo nalagati obveznosti za prelivanje prek tega računa, prav tako ne moremo nalagati novih obveznosti prebivalstvu glede na to, da se realni osebni dohodek v zadnjem času zmanjšuje in da imamo še nekaj novih obdavčitev. Mislim, da je določena možnost za urejanje teh in podobnih vprašanj v okviru reeskonta, ki ga odpira kreditno-monetarna emisija.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Predlagam, da to sprejmemo kot mnenje in da naložimo tovarišu sekretarju, da sproži v izvršnem svetu to vprašanje.

Se strinjate s takim stališčem? Se strinja s tem tudi delegat iz Izole?

Besedo ima tovariš Karlo Turk, delegat iz Izole!

Karlo Turk: Zavedam se, da je takole na hitro odločiti zelo težko, vendar kot delegat ne morem spremeniti tistega, kar mi je naročeno. Pred dvema letoma je bilo v Delamarisu, ki zaposluje 1500 ljudi, veliko problemov. Naše podjetje bo res v težavah, če ne bomo danes, oziroma ko bodo sprejeli na pristojnem zboru ta dokument, že v naprej predvideli določena sredstva za take stvari, ki jih bo federacija postopoma prenašala na republiko. Proizvodnje kot je v Delamarisu pa ni mogoče spreminjati iz dneva v dan.

Tako smo morali tudi takrat, ko je nastalo v Jugoslaviji vprašanje živine, sprejeti določene stvari, ker je bilo treba izvažati. Danes je tako pri ribah. Prosim tovariša sekretarja, da pove, v kateri postavki naj se določene stvari potem uredijo, da se predvidijo taka sredstva.

Ko o takem primeru odločamo v okviru občine, odborniki povedo, kaj naj se zniža in kaj naj se zviša. Končno moramo določene stvari direktno reševati. Če pogledamo vse postavke, bi pridobili ta sredstva morda s pregrupacijami in spremembami v strukturi teh izdatkov. Mogoče pa tudi vsi izdatki niso tako nujni, kot to trenutno izgleda. Se pa strinjam s tem, da je ta problem za predstavnika predlagatelja in izvršnega sveta nov.

Če ne moremo tega našega amandmaja sprejeti kot amandma, predlagam, da ga posredujemo vsaj kot mnenje.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Mi ga bomo posredovali kot mnenje. Tovariš sekretar pa je obljubil, da bo sprožil ta vprašanja v izvršnem svetu.

Še kdo želi razpravljati o 5. točki dnevnega reda? Besedo ima dr. Edo Pirkmajer kot predstavnik republiške raziskovalne skupnosti Slovenije.

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Naša raziskovalna skupnost bo predlagala k odloku o finančnem načrtu posebnega računa amandma na sejah pristojnih odborov republiškega oziroma gospodarskega zbora. Želel pa bi tudi vas informirati, za kaj gre.

V okviru geoloških raziskav predvideva finančni načrt pod točko »2. 9 stare obveznosti« znesek 3,2 milijona dinarjev kot zaostalih obveznosti iz leta 1972. Finančni načrt pa ne predvideva nadaljevanja teh del v letu 1973 v znesku 3,6 milijona dinarjev. Gre za geološke raziskave, ki so potrebne za izdelavo geološke karte, po drugi strani pa pregledujemo naša naravna bogastva. Delo teče že več let. S tem v zvezi je posebno določilo tudi v družbenem planu razvoja SR Slovenije, ki se glasi takole: »Za izvajanje predvidenega programa geoloških raziskav bo potrebno v okviru republiških sredstev za raziskave zagotoviti dodatna sredstva, ki bi nadomestila dosedanje financiranje iz zveznih skladov.« To je bilo vsa leta doslej napravljeno, v letošnjem letu pa ne, zato bomo predlagali, da se vnese v ta finančni načrt posebna postavka v znesku 3,6 milijona dinarjev. Za to vsoto bi se zmanjšala rezerva. Gre v glavnem za raziskave, ki so na področju nerazvitih občin, kjer gre za iskanje raznih termalnih voda, pitne vode in tako dalje.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Ali želi še kdo razpravljati? Torej bomo mnenja kot smo se domenili, posredovali pristojnim zborom!

Preden bi prešli na naslednjo točko dnevnega reda, prosim sekretarja zasedanja, da da poročilo o navzočnosti delegatov iz posameznih občin.

Savin Jogan: Današnjega zasedanja se udeležujejo delegati vseh občin SR Slovenije in delegat mesta Ljubljane. Glede na družbene funkcije, ki jih opravljajo v občini oziroma glede na delovno mesto je sestav delegatov naslednji: 31 je predsednikov ter podpredsednikov skupščin in predsednikov zborov občinske skupščine, 11 delegatov je predsednikov ter članov svetov in odbornikov skupščine, en delegat je izvoljen kot predstavnik organizacije združenega dela, 24 delegatov je po svojem delovnem mestu tajnikov občinskih skupščin ter delavcev in funkcionarjev v občinski upravi, en delegat pa je izvoljen izmed drugih občanov, konkretno je predsednik občinske konference Socialistične zveze.

Glede na večje število točk dnevnega reda današnjega zasedanja, ki kljub precejšnji vsebinski sorodnosti segajo na več področij družbenega življenja, so v 8 občinah izvolili za zasedanje po dva, v vseh drugih občinah in v mestu Ljubljani pa po enega delegata.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Smo torej sklepčni in lahko nadaljujemo z delom. Ali sta tovariš Tepina in tovariš Jagodič uskladila besedilo, kot smo se domenili ob obravnavi 1. točke dnevnega reda? Prosim tovariša Jagodiča, delegata Šentjurja pri Celju.

Vinko Jagodič: Že prej sem želel najti skupno rešitev in zato predlagam, da moje mnenje posredujemo sedaj kot mnenje, ne kot amandma, in sicer k členu 9 osnutka, kjer se naj bi morda pod točko 3 vneslo določilo naslednje vsebine: »združili v občini prek samoprispevka za izgradnjo objektov vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva in zdravstva v višini 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, izračunana na pogojno nekvalificiranega delavca iz člena 3 tega zakona.«

Predsedujoči Zdravko Krvina: Tovariš Tepina, ali želiš besedo? Prosim, tovariš Tepina, namestnik republiškega sekretarja za finance!

Jože Tepina: Tovariš predsednik, tovariši delegati! V zvezi s tem amandmajem, ki je sedaj dobil končno obliko, opozarjam, da takšen amandma ne bi bil v skladu s sistemskim zakonom, ki sicer ni sprejet, je pa še v usklajevalnem postopku. Ta v 12. členu pod 2. točko predvideva, da se pri ugotavljanju davčne osnove celotnega dohodka odštejejo kot odbitne postavke zakonske obveznosti v višini določeni z zakonom. Ne predvideva pa, da bi se lahko od davčne osnove odštelo tudi obveznosti po samoupravnih sporazumih. Zato takšnega amandmaja ni mogoče sprejeti.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Slišali ste mnenje tovariša Tepine. Prosim, Marjan Marinšek, delegat iz Velenja.

Marjan Marinšek: Glede na to, kar je bilo pojasnjeno, da je namreč sistemski zakon že črtal te samoupravne sporazume in da bo treba od samoprispevka plačevati davek, potem predlog umikamo kot amandma in prosim, da se posreduje kot mnenje. Sistemski zakon sicer še ni sprejet, zato bomo po tisti poti skušali doseči, da ne bomo plačevali davka iz tistega, kar v občini sami urejujemo. Vendar pa sedaj, ker ne bi bilo pravno skladno, ne moremo siliti, da bi se o tem glasovalo.

Predsedujoči Zdravko Krvina: O mnenjih bomo glasovali skupno. Se strinjate, da se pripomba o bolnici v Gorici posreduje tudi kot mnenje? (Da.) O vseh teh stališčih: iz Šentjurja pri Celju, Velenja in Gorice obvestimo predlagatelja in seveda vse republiške poslance z mnenji in stališči!

Kdor je za ta mnenja, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Mnenja so soglasno sprejeta in s tem zaključujem tudi 1. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je k predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je predložil izvršni svet. Predlog smo vam poslali dne 18. 12. 1972. Predstavnik predlagatelja k tej točki dnevnega reda je tovariš Lado Gorišek, pomočnik republiškega sekretarja za urbanizem. Prosim!

Lado Gorišek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zakon o vodnem prispevku se sprejema vsako leto, ker je v bistvu nespremenjen, spreminjajo se le stopnje prispevka v skladu z dogovori o višini teh stopenj. V predlogu zakona o vodnem prispevku iz leta 1973 pa se poleg fizičnih

meril zaradi pravičnejše porazdelitve stroškov uporabnikov uslug vodnogospodarske dejavnosti uvaja novo merilo, prispevek od davčne osnove, od katere se plačuje davek od dohodka.

S to kategorijo vodnega prispevka, ki mnogo bolj pravično odmerja obveznosti posamezne organizacije združenega dela do financiranja vodnogospodarske dejavnosti, zadostimo tudi zahtevam gospodarstva, ki je zahtevalo pravičnejšo porazdelitev stroškov. S tem zakonom je razširjena tudi obveznost plačila prispevka za izkoriščeno ali uporabljeno vodo na vse, ki vodo uporabljajo.

Naloge vodnega gospodarstva so zelo široke in zahtevne, predvsem so usmerjene v varstvo pred vodo in varstvo vode. Samo v objekte, ki nas varujejo pred njenim škodljivim delovanjem, je bilo vloženih že 1,7 milijarde novih dinarjev, v objekte za vodooskrbo 1,8 milijarde din, v varstvo kvalitete, to se pravi v kanalizacijo in čistilne naprave, 1,1 milijarde dinarjev, v varstvo morske obale približno 0,4 milijarde din. 5 milijard din so vredni objekti v vodnogospodarski dejavnosti, brez vrednosti energetskih objektov.

Že samo vzdrževanje vodnogospodarskih objektov, ki so v splošni rabi, to je 1,7 milijarde, zahteva visoke materialne obveznosti. Ureditev 10 km naravnih vodotokov in strug teh vodotokov pa še svoje. S porastom industrije, naseljenosti in tako dalje narašča tudi vsakdanja poraba vode in s tem na žalost tudi vedno hujše onesnaženje. Za rešitev vseh problemov od zmanjšanja škod, ki znašajo letno okoli 1 500 000 din letno, do zagotovitve zadovoljivih količin vode in čiščenja odpadnih voda bi potrebovali po dolgoročnem programu, ki je bil izdelan v lanskem letu, do leta 2000 11 milijard dinarjev ali nad 440 milijonov letno.

S tem zakonom pa zagotavljamo le 110 milijonov ali okoli 25 % potrebnih sredstev po dolgoročnem programu predvsem za vzdrževanje objektov v splošni rabi, za ohranitev vodnega režima in minulega dela v teh objektih in za ureditev strug ter za to, da na nekaterih področjih rešujemo z urejanjem vodotokov vsaj osnovne pogoje gospodarjenja.

Vodni sklad je v zadnjih letih sovlagal del svojih sredstev tudi v urejanje širšega urejanja problemov oskrbovanja z vodo na nerazvitih področjih in na območjih, katerih primanjkuje vode. Zato je tudi smiselna in pravična solidarnost ostalih koristnikov vodovodov, da prispevajo svoj delež. Ta delež je zelo majhen in znaša za enega potrošnika le 1 do 3 pare na dan. Odvisno od dnevne potrošnje, ki variira od 40 do 180 litrov na dan na osebo. Mislim, da je to lahko izračunati.

Sredstva, ki bodo zbrana na osnovi tega zakona, pa ne bodo zadostovala niti za kritje vseh s srednjeročnim programom vodnega sklada predvidenih potreb, še manj pa tistih, ki bi omogočile zadovoljivo ureditev vodnogospodarskih razmer. V obrazložitvi je tudi konstrukcija plačil, iz katere je razvidno, da bi s prispevkom na osnovi dohodka zbrali okoli 40 %, z novimi fizičnimi kazalci 80 %, 2 % sredstev pa od vodovodov. Če to navedem še v številkah: od dohodka bi bilo zbrano 43,6 milijona, od izkoriščene vode in kilovatnih ur 33,5 milijona, od stopnje onesnaženosti 31 milijonov in od oskrbe z vodo 2,4 milijona, skupno 110,5 milijona. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Pričenjam razpravo k 6. točki dnevnega reda. Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Franc Novak, delegat iz občine Ormož.

Franc Novak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Soglasno z delegati občine Lenart, Maribor in Ptuj predlagam amandma k 6. členu predloga zakona o vodnem prispevku za leto 1973.

Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 v 6. členu določa, da občani, zavezanci davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti plačujejo namesto prispevka iz 2., 3. in 4. člena tega zakona vodni prispevek v višini 1,5 % od katastrskega dohodka negozdnih površin. Tako v predlogu zakona ni zajeta dosedanja oprostitev, po kateri vodnega prispevka niso plačevali občani od katastrskega dohodka zemljišč, za katera se je plačevala odškodnina po določbah 1. do 3. točke drugega odstavka 87. člena temeljnega zakona o vodah. Izpad navedenega določila torej pomeni, da se za leto 1973 poleg že uvedenega plačevanja odškodnine dodatno uvaja še plačevanje vodnega prispevka v višini 1,5 % od katastrskega dohodka negozdnih površin. V danem primeru gre po našem mnenju za bistveno povečano obremenitev v vseh tistih občinah, ki so že dosedaj imele uvedeno plačevanje odškodnine za hidromelioracijska in erozijska področja in se vodni prispevek ni odmerjal in plačeval. Ta ureditev naj bi ostala kot dosedaj, predlagamo pa, da se v 6. členu predloga zakona doda nov drugi odstavek, ki bi se glasil: »Vodnega prispevka po prejšnjem členu tega zakona ne plačujejo občani od katastrskega dohodka zemljišč, ki so oproščena davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti in tudi od katastrskega dohodka zemljišč, za katera se plačujejo odškodnine po določbah 1. do 3. točke drugega odstavka 87. člena temeljnega zakona o vodah (Uradni list Jugoslavije 13/65 in 50/68). Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Kdo želi besedo? Tovariš Zvonimir Bohte, delegat mesta Ljubljane.

Zvonimir Bohte: Tovariš predsednik! K predlogu republiškega zakona o vodnem prispevku za leto 1973 predlagam amandma k 3. členu.

V tretjem členu naj se črta točka f v celoti.

V drugi in tretji vrsti 4. člena naj se črtata besedici »gospodarske dejavnosti« in naj se nadomestita z »dejavnosti razen kanalizacije«.

Obrazložitev: Iz določila 3. člena točke f izhaja, da so dolžne komunalne delovne organizacije, ki oskrbujejo potrošnike s pitno vodo, plačevati 20 par za kubični meter potrošene vode. Ta določba se nanaša izključno na potrošnike vode, ki v lanskem letu niso bili plačniki vodnega prispevka. Z določbo v točki f so prizadeti zlasti občani. V obstoječi strukturi cene mestnih oziroma občinskih vodovodov strošek vodnega prispevka ni bil vkalkuliran. Cena vode je določena na osnovi principov formiranja stroškovne cene, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo in z družbenimi plani občin določeno razširjeno reprodukcijo. Vsaka dodatna obremenitev cene bi imela torej za posledico, da se ali zniža dogovorjena in družbena usmerjena akumulacija za razširjeno reprodukcijo, ali pa se uvaja nov prispevek podobno kot pri porabi električne energije, ki obremenjuje neposrednega potrošnika. Prva alternativa iz ekonomskih in družbenih interesov pri zagotavljanju prebivalstva z vodo ni sprejemljiva. Druga pa pomeni dodatno obremenitev občanov z novimi prispevki. Tudi ta alternativa v času zamrznitve cen (Uradni list SFRJ št. 8/73) ni možna. Prav tako pa je taka odločitev kontradiktorna s politiko stabilizacije v letu 1973, ki zagotavlja varovanje življenjske ravni prebivalstva.

Enaka utemeljitev velja tudi za amandma k 4. členu. Dodajamo le, da je dejavnost mestne oziroma občinske kanalizacije v tem, da odvaja odpadne in meteorne vode. Pri tem je strokovno ugotovljeno, da je meteornih voda okoli 99 %, le 1 % pa je odpadnih voda. Kanalizacijsko omrežje je v naših mestih in naseljih v glavnem urejeno po mešanem kanalizacijskem sistemu. V ceni za kanalščino so vsebovani tudi stroški za gradnjo čistilnih naprav. Obremenitev cene oziroma kanalščine z novimi dajatvami pomeni dejansko 2-kratno obremenitev potrošnikov teh komunalnih storitev za iste namene.

Kolikor amandma skupščine mesta Ljubljane ne bo sprejet, je potrebno v zakonu natančno določiti, da pomeni uveljavitev vodnega prispevka po členu 3, točka f in po prvem odstavku 4. člena dejansko nov prispevek, ki ga je potrebno avtomatično priračunati k že odobrenim cenam za uporabo vode in kanalizacije na isti način kot je zakon uvedel prispevek za energetiko.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Delegat občine Slovenska Bistrica tovariš Stane Logar.

Stane Logar: Tovariši delegati! Prejeli ste predlog amandmaja k 3. členu, točka f, ki ga imate pred seboj. Ker je identičen s predlogom delegata Ljubljane, umikam amandma, ki sem ga predložil tudi v soglasju z delegatom občine Izola in se pridružujem amandmaju Ljubljane.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Kdo želi besedo? Delegat Ljutomera, tovariš Miro Stržaj.

Miro Stržaj: Tovariši delegati! Prebivalstvo Pomurja se bori že stoletja s problemom poplav, ki so povzročile našemu gospodarstvu ogromno škodo, in to ne samo v času izrazitih poplav, kot so bile na primer v letih 1964, 1965 in lanskem letu, temveč tudi v drugih letih. Znano je, da so poplave uničevale ogromno poljskih pridelkov, zaradi česar zasebno kmetijstvo ni bilo voljno vlagati potrebnih sredstev. Negotova eksistenca zaradi številnih poplav je prisiljevala in še danes prisiljuje veliko število kmetov, da si iščejo zaposlitev v tujini. Pomurje ima nad 10 000 ha zemljišč, ki bi jih lahko intenzivirali, kolikor bi bilo rešeno osnovno vprašanje, to je odprava poplav.

Vodni sklad SR Slovenije razpolaga z vsemi podatki o škodah, ki so jih povzročile velike poplave, nismo pa ocenjevali škod, ki so jih napravile manjše poplave. Glede na katastrofalne poplave v lanskem letu, zlasti v Pomurju, so strokovni organi vodnega sklada SR Slovenije sestavili spisek najnujnejših del, katere bi bilo treba izvršiti do leta 1975 in na podlagi katerih bi zavarovali predvsem naše centre in več tisoč ha plodne zemlje. Stroški za ta dodatna dela bi znašali okoli 125 milijonov.

Republiška skupščina je ta dodatni program odobrila, kakor tudi 5-letni program gospodarskega razvoja SR Slovenije, ki zajema ta dela. Potrebe po prvotnem programu vodnogospodarskih del so se s temi sklepi povišale v 5 letih od 400 na 525 milijonov din. Vodna skupnost Drava—Mura v Mariboru je najela v lanskem letu kratkoročno posojilo za odpravo največjih poškod na vodnih objektih v znesku 8 600 000 din. Ker mora to posojilo vrniti, se bodo sredstva za vzdrževanje objektov bistveno zmanjšala, s čimer se bo položaj vodnega gospodarstva še poslabšal. Prebivalstvo Pomurja je pozitivno ocenjevalo tako razpoloženje javnosti, kakor tudi stališče izvršnega sveta, da se prične vendarle

odpravljati vzroke poplav. Gospodarsko in politično nevzdržno bi bilo, če bi ostali zopet samo pri besedah in odlašali rešitev problema.

Glede na to moramo predstavniki pomurskih občin odločno vztrajati na realizaciji že sprejetih sklepov republiške skupščine, katerih bistvo je v tem, da bi se do 1975. leta izvršila v smislu strokovnega programa v Pomurju najnujnejša vodnogospodarska dela.

S tem programom je bilo vse naše prebivalstvo seznanjeno, zaradi česar odločno zahtevamo realizacijo. Ker pa razumemo današnji položaj, pristajamo le na to, da se za letošnje leto zagotovi vsaj del tistih dodatnih sredstev, s tem, da bi se izpad pokril v letih 1974 in 1975. Ker gre vendarle za velika dela, katera je potrebno načrtovati, bi morale biti občine tudi pravočasno seznanjene s čvrstim programom za dalj časa v naprej. Ker si težko zamišljamo razvoj kmetijstva brez urejanja vodnogospodarskih razmer, pomurske občine upravičeno pričakujejo vso podporo skupščinskih organov. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? Besedo ima Lado Gorišek!

Lado Gorišek: Amandma k 6. členu se zdi sprejemljiv, le preoblikovati ga je treba.

Glede amandmaja k 4. členu mislim, da ureditev kot je predlagana, že leta funkcionira. Kanalizacija ne izpušča onesnažene vode zaradi opravljanja svoje dejavnosti, ampak jo le transportira. Tako ni potrebno, da bi spremenili besedilo 4. člena.

Glede amandmaja k 3. členu, da se črta točko f, to je, da plačujejo vodni prispevek tudi vodne organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo, mislim, da obrazložitev oziroma amandma delegata občine Ilirska Bistrica, ni logičen. Za ljubljanski vodovod je ugotovljeno, da se troši 150 litrov vode na osebo na dan. Če računamo, da je prispevek 20 par od m^3, znaša ta vodni prispevek letno 10 din. Za Ljubljano, ki ima približno 200 000 prebivalcev, je to 2 milijona din. Mislim, da pa so ta sredstva zajeta v kalkulacijah cene. Kalkulacija cene za vodo ni tako toga, da ne bi mogla prenesti 20 par.

Vodni sklad poleg tega v zadnjih letih vlaga dovolj sredstev, saj bo v tej petletki vložil okoli 53 milijonov dinarjev v oskrbo z vodo. V Sloveniji so razmere glede oskrbe z vodo predvsem na nerazvitih področjih in na področjih, kjer vode primanjkuje, nemogoče. Tudi Ilirska Bistrica je ena tistih, ki sicer vodo ima, vendar oskrba kljub temu ni najboljša in bo potrebno vodo za Ilirsko Bistrico priskrbeti iz drugih virov, posebno za industrijo. Oskrba z vodo na nerazvitih področjih v Murski Soboti, Lenartu in Lendavi je tako kritična, da ni priključeno na vodovod niti 15 % prebivalcev. Naloga vodnega gospodarstva je, da omogoči tudi temu delu prebivalstva organizirano oskrbo z vodo in da mu s tem omogoči prihodnji razvoj. Predlagatelj meni, da mora priti tudi do izraza solidarnost in zato ne more sprejeti tega amandmaja. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Prosim, ponovno ima besedo Stane Logar, delegat občine Ilirska Bistrica!

Stane Logar: Ne bi se strinjal z ugotovitvami, da podatki, ki so navedeni v obrazložitvi amandmaja, niso realni. V Ilirski Bistrici je cena vode od leta 1968 nespremenjena, oziroma se je za gospodinjstvo povečala od 55 par na

57 par. 20 par za m^3 pa pomeni 40% povečanje cene, ker v kalkulaciji 57 par ni niti enega dinarja akumulacije. Mislim, da bi morali črtati določilo točke f v 3. členu, vsaj dokler se ne dovoli povečanje cen, da orgainzacija, ki oskrbuje potrošnike z vodo, lahko temu ustrezno poveča ceno.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Predlagam, da pripravite skupen amandma Ljubljana in Ilirska Bistrica. Kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne, potem predlagam, da prekinemo razpravo o tej točki, dokler predlagatelji ne sestavijo skupnega amandmaja.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je k predlogu zakona o proračunu SR Slovenije, republiškem proračunu za leto 1973, ki ga je predložil izvršni svet.

Predlog smo vam poslali dne 9. 2. 1973. Predstavniki predlagatelja k tej točki dnevnega reda so tovariš Jože Tepina, Lovro Cvilak in Miran Kert, pomočnik republiškega sekretarja za finance.

Uvod je bil dan. Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima delegat Velenja, tovariš Marinšek.

Marjan Marinšek: Uvodoma smo slišali, da se v proračunu SR Slovenije povečujejo stroški za državne organe za 17%, po drugi strani pa smo slišali, da ostanejo osebni dohodki na 95% od samoupravnega sporazuma. Tega ne razumem in prosim za pojasnilo!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš dr. Edo Pirkmajer, predstavnik raziskovalne skupnosti Slovenije.

Dr. Edo Pirkmajer: Tovariši delegati! Posledice zakona o proračunu so lahko za razvoj raziskovalne dejavnosti precejšnje, če ostane samo pri tem, kar določa zakon. V Sloveniji imamo zakon o stalnih sredstvih republike za raziskovalno delo, ki določa sredstva za raziskovalno delo v odstotku od družbenega bruto proizvoda. Če bi bil ta zakon uveljavljen, bi morali dobiti v letu 1973 glede na povečano stopnjo rasti družbenega proizvoda približno 127,6% tega, kar smo dobili v letu 1972. Gre za zakon, ki je bil sprejet leta 1969 in ki letošnje leto še velja. Glede na zahteve po stabilizaciji in na potrebo po omejitvi proračunske potrošnje smo dosegli sporazum in dogovor, da bodo sredstva za raziskovalno delo, ki dotekajo iz proračuna, omejena v višini 12,5% nad lansko vrednostjo, da pa ohranimo v veljavi zakon, ki zagotavlja večji porast sredstev, vendar da se za razliko dogovorimo. Zato je v obrazložitvi že povedano, da bomo pridobili sredstva za konkretne raziskave na področju gospodarstva iz sredstev sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij ali neposredno iz gospodarstva. Že tako je $^3/_4$ vseh sredstev za raziskovalno delo pridobljenih z dogovori in s pogodbami med raziskovalnimi organizacijami in neposrednimi uporabniki. Gre pri tem za tista sredstva, ki so namenjena raziskavam splošnega družbenega pomena. V glavnem gre za dolgoročnejše raziskave.

V prihodnjih dneh se bomo obrnili z našim programom na sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij in bomo predlagali sofinanciranje tega programa. Želimo imeti pri tem podporo tudi vas, delegatov občin in občin sploh zato, da bo ta naš program izveden in da bo uresničen zakon, oziroma intencija zakona, da je treba za raziskovalno delo zagotavljati stabilna sredstva. Pred-

lagam, da posreduje zbor delegatov mnenje, da naj bi izvršni svet naše napore v tej smeri podprl in poskrbel za to, da bo duh zakona v resnici izveden.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Tepina!

Jože Tepina: Tovariš predsednik! Odgovoril bom na vprašanje delegata občine Velenje.

Moram reči, da prihaja do povečanja stroškov za državne organe zaradi notranjih zadev tega resorja. Za določena mesta se lahko povečajo izdatki za 20 % po posebnem zveznem zakonu. Vsekakor pa se predvideva, da ostanejo osebni dohodki v državni upravi na isti ravni, saj so trenutno zamrznjeni. Če bo prišlo do povečanja v drugem delu letošnjega leta, prav gotovo ne bo večje kot izpolnitev samoupravnih sporazumov, ki se sedaj izpolnjujejo s 95 %. V tem primeru bo edini možni vir proračunska rezerva. Drugega vira ni,

Predsedujoči Zdravko Krvina: Prosim, delegat občine Velenje.

Marjan Marinšek: Prvotno je bilo rečeno, da so osebni dohodki zagotovljeni v višini 95 % sporazuma, sedaj pa je pojasnjeno, da je tu upoštevana rezerva, ki se bo po odmrznitvi lahko izplačala.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Ni tako! O rezervnih sredstvih republiškega proračuna, kolikor bi prišlo do odmrznitve. bo treba ponovno sklepati. To se pravi, da v sedanjih proračunskih sredstvih niso zagotovljena sredstva. Če bi prišlo do odmrznitve in do izpolnitve samoupravnega sporazuma, bo potrebno ponovno sklepati, kje dobiti ta sredstva. Zato je tudi, kot ste videli, republiška rezerva nekoliko večja, kot je bila prejšnja leta.

Še kdo želi besedo? (Nihče.) Če ne, potem sprejmemo to v besedilu kot je tu predloženo!

Kdor je za, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda; to je k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je predložil izvršni svet.

Predlog smo vam poslali dne 9. 2. 1973, predstavnik predlagatelja k tej točki pa je tovariš Andrej Briški, samostojni svetovalec v zavodu za plan Socialistične republike Slovenije.

Besedo ima tovariš Andrej Briški!

Andrej Briški: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Spremembe in dopolnitve zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo so potrebne vsako leto zato, ker je večina obveznosti celotne republike oziroma njenega gospodarstva odvisna od gibanja družbenega proizvoda, družbenega gospodarstva v posamezni republiki oziroma avtonomni pokrajini. Stopnja je določena v zvezi z zakonom in je 1,94 %. Skladno z nominalnim gibanjem družbenega proizvoda se potem od leta do leta nominalna obveznost povečuje. Hkrati pa

moramo imeti pred seboj dejstvo, da se pa stopnja obveznega posojila ne obračunava glede na družbeni proizvod, ampak glede na poslovni sklad. Tu mislim tiste stopnje, ki jih posamezne gospodarske dejavnosti vplačujejo. Obe ekonomski kategoriji, družbeni proizvod in poslovni sklad, se pa seveda ponašata avtonomno, ker imata vsaka svoje značilnosti v dinamiki in to je pravzaprav vzrok, da moramo vsako leto te stopnje menjati.

Medtem ko obseg obveznega posojila že opredeljuje zvezni zakon, kot sem rekel z enotno stopnjo za vse republike in avtonomne pokrajine 1,24 %, pa je prepuščeno republiki, da s svojim zakonom letno regulira obveznosti s tega naslova po posameznih gospodarskih področjih oziroma gospodarskih dejavnostih. Akontacijska obveznost gospodarstva Slovenije za leto 1973 znaša okoli 800 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bi glede na višino poslovnega sklada, s katerim razpolaga sedaj slovensko gospodarstvo poprečno lahko znižali stopnje iz preteklega leta za okoli 15 %. Kot vam je verjetno znano, so sedanje stopnje znašale od 1 % do 4,2 %. Ob tem so bile nekatere dejavnosti oziroma del osnovnih sredstev oproščen.

Glede na to, da je možno to poprečno 15% znižanje vseh stopenj, bodo seveda stopnje, ki jih predlagamo s tem zakonom, nekoliko blažje, kot v lanskem letu. Pri tem pa smo se odločili ne za linearno zmanjšanje posameznih stopenj, temveč tudi za spremembe v odnosih med posameznimi stopnjami za posamezne dejavnosti. Do tega zaključka nas je pripeljala podrobnejša analiza posameznih gospodarskih dejavnosti v letu 1972, ki je pokazala, da so v stopnjah potrebni precejšnji premiki, ki so odraz specifičnih pogojev poslovanja in rezultatov gospodarjenja posameznih gospodarskih dejavnosti v letu 1972.

Pri določanju stopenj obveznega posojila smo izhajali iz načela, da morajo v večji meri kot v preteklem letu priti do izraza višina sredstev, s katerimi gospodarstvo posluje oziroma posamezne dejavnosti poslujejo, se pravi v nekem smislu kapital, s katerim razpolagajo, vključno seveda vsi skladi, manj pa finančni rezultati oziroma uspešnost poslovanja. Družbene obveznosti gospodarstva iz naslova poslovnih uspehov se namreč že urejajo z davčno politiko in z raznimi drugimi oblikami dajatev gospodarstva v zvezi z izvajanjem družbenih obveznosti in bi zato enak pristop pri opredeljevanju stopenj obveznega posojila praktično pomenil dodatno obremenitev gospodastva po enakih kriterijih, za kar pa verjetno soglašate, da ni sprejemljivo.

Hkrati s tem smo pri sestavljanju predloga izhajali tudi iz načela solidarnosti. Vsi vemo, da vsa Jugoslavija oziroma celotno gospodarstvo naše države po dogovoru med republikami in avtonomnimi pokrajinami vplačuje obvezno posojilo pod pogoji, ki so nakazani v zveznem zakonu za hitrejši razvoj gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, kar lahko okarakteriziramo kot solidarnost. Iz istega izhodišča smo izhajali tudi pri predlogu novih stopenj za leto 1973. Zato predlagamo, da bi pri plačevanju posojila sodeloval čim širši krog gospodarstva, ki bi bil čim enakomerneje obremenjen, da s tem ne bi destimulirali uspešnega poslovanja organizacij združenega dela.

Zato so vse tiste gospodarske dejavnosti, katerih poprečni poslovni rezultati presegajo republiško poprečje, vključene v enako stopnjo 3 %. Diferencirane stopnje pa so predlagane v zakonu le za tiste gospodarske dejavnosti, ki so po svojih rezultatih okoli republiškega poprečja in nižje od republiškega poprečja. Za te dejavnosti sta predlagani stopnji 1 % do 2,5 %. Na ta način je razpon v stopnjah, ki je znašal, kot sem že prej omenil, v letu 1972 1 % proti 4,2 %

zmanjšan na 1 % proti 3 %. S tem sta bili namreč doseženi tisti dve izhodišči, ki sem jih malo prej okarakteriziral.

Pri opredeljevanju kriterijev smo težili za čim večjo objektivnostjo. Kakšni so ti kriteriji, je v obrazložitvi zakona in pa v tabelarnem pregledu vsaj v globalnem smislu na kratko podano. Ne glede na kriterije, ki so bili uporabljeni pri določevanju stopenj za posamezne dejavnosti, pa je izvršni svet menil, da bi bilo treba izven teh kriterijev določiti obveznosti oziroma oprostitve za tiste dejavnosti, ki so temeljnega pomena za razvoj celotnega gospodarstva Socialistične republike Slovenije.

To so tiste dejavnosti, na katere posebej opozarja tudi nedavno sprejeti republiški srednjeročni družbeni plan za obdobje do leta 1975, ki so pravzaprav temeljni pogoj za nadaljnji hitrejši razvoj naše republike. Med temi dejavnostmi bi rad posebej poudaril dejavnosti infrastrukturnega pomena od elektrogospodarstva prek cestnega, železniškega omrežja do druge infrastrukture, kot je vodnogospodarska infrastruktura, letališča, luke in podobno.

Drugo skupino teh dejavnosti oziroma osnovnih sredstev predstavljajo tista, ki so surovinskega pomena. Kot veste, daje srednjeročni plan prav tem dejavnostim poseben poudarek zaradi velikega deficita na tem področju. V tej smeri predlagamo blažjo stopnjo 1 % ali pa celo oprostitev za celotno rudarstvo, premogovnike, rudnike kovin in rudnike nekovin, potem za lesno maso in pa za kmetijsko proizvodnjo.

Tretjo skupino teh olajšav pa predstavljajo tiste dejavnosti, ki imajo neposredno zvezo z življenjskim standardom prebivalstva. To so: stanovanjsko gospodarstvo, komunalno gospodarstvo, ki ga sicer lahko obravnavamo tudi kot infrastrukturno dejavnost in pa storitvena obrt.

Glede na to, da zakon vsaj po naši oceni vsa navedena izhodišča dosledno upošteva, prosim zasedanje delegatov, da predlog zakona podpre.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Na osnovi dokumenta in obrazložitve, ki ste ga prejeli, pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Zvonimir Bohte, delegat mesta Ljubljane.

Zvonimir Bohte: Tovariš predsednik! Predlagam amandma k 9. členu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

9. člen naj se spremeni tako, da se črtajo v prvi alinei besedi: »in distribucija«, v drugi alinei besedi: »in plinarne«, v 8. alinei besedi: »mestni promet«.

Obrazložitev. Zakon o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena (Uradni list SRS, št. 16-120/67) uvršča distribucijo električne energije, plinarne in mestni promet med komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena. Iz tega zakona izhaja, da morajo tudi za te dejavnosti veljati isti pogoji, kot za ostale komunalne dejavnosti, tako kot to določa zadnja alinea prvega odstavka 9. a člena.

Sedaj veljavni zakon o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo (Uradni list SRS, št. 51-290/71) je določal oprostitev obveznega posojila za mestni potniški promet in po tolmačenju službe družbenega knjigovodstva so bile te oprostitve deležne tudi plinarne. Glede na to, da zakon o komunalnih delovnih organizacijah uvršča v svoji nomenklaturi med komunalne

dejavnosti tudi distribucijo električne energije, je potrebno priznati oprostitev plačevanja obveznega posojila tudi tem dejavnostim.

Z uveljavitvijo predlaganega amandmaja bo zagotovljen enakopraven položaj komunalnih dejavnosti, kar pa ureja zadnja alinea prvega odstavka 9. a člena, ki določa, da je stanovanjska in komunalna dejavnost oproščena obveznosti plačevanja posojila. Hvala lepa!

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Kdo želi besedo? Besedo ima še enkrat Andrej Briški, predstavnik predlagatelja!

Andrej Briški: Tovariš predsednik! Strinjam se z ugotovitvijo delegata mesta Ljubljane, da so tudi te dejavnosti, za katere predlaga spremembo komunalnega značaja, oziroma da spadajo v komunalo. Ne mogel pa bi se strinjati z amandmajem. Plinarna, kot je na primer ljubljanska, tu ni mišljena, ker je v komunali. Tu je mišljena proizvodnja plina, čeprav je to zelo redek pojav v naši republiki, se pa lahko tudi razširi.

Glede distribucije električne energije in mestnega prometa pa bi povedal samo to, da ti dve dejavnosti bistveno odstopata v pogojih gospodarjenja in v svojih poslovnih rezultatih od ostale komunale. To je pokazala analiza periodičnih obračunov za posamezna trimesečja prejšnjega leta vključno za tretje trimesečje lanskega leta. To so zadnji podatki, ki jih imamo o poslovanju gospodarskih organizacij na razpolago. Že v predlogu, kot je s strani izvršnega sveta predložen republiški skupščini, je precejšen odstop in je že napravljena izjema tako za mestni promet kot za distribucijo električne energije. Opozarjam, da je zlasti velik odstop predlagan za mestni promet, ki bi moral imeti sicer stopnjo 2,5 %, izvršni svet pa predlaga stopnjo 1 %. To se pravi, da je tisto, kar predlaga delegat Ljubljane vsebinsko delno že upoštevano tudi v predlogu izvršnega sveta.

V letu 1972 je bil mestni promet res oproščen. Opozarjam pa še enkrat, da je položaj mestnega prometa vsaj po podatkih službe družbenega knjigovodstva veliko ugodnejši kot sicer mislimo.

Premiki, ki bi jih izvedli v tem zakonu v smeri razbremenitve posameznih dejavnosti, takoj postavljajo vprašanje, kje te premike navzdol nadoknaditi in kje povečati stopnje.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Tovariš Bohte, ali vztrajate pri amandmaju? (Da.) Slišali ste, da tovariš Bohte vztraja pri amandmaju in moramo o njem glasovati. Kdor je za, naj dvigne roko! (8 delegatov dvigne roko.) Kdo je proti? (Večina delegatov dvigne roko.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

To se pravi, da amandma Ljubljane ni sprejet.

Še kdo želi razpravljati? (Ne.) Zaključujem 8. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je k obravnavi programa cestnih del za obdobje 1971/1975, ki ga je predložila republiška skupnost za ceste.

Program smo vam poslali dne 1. 2. 1973. Predstavnika predlagatelja k tej točki dnevnega reda sta Viktor Seitl, predsednik republiške skupnosti za ceste in tovariš inž. Lojze Blenkuš, direktor republiške skupnosti za ceste.

Besedo ima tovariš Viktor Seitl, predsednik skupnosti za ceste!

Viktor Seitl: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da kratko obrazložim nastajanje tega programa, ki je danes pred vami. Cestni sklad SR Slovenije je že v letu 1969 pristopil k zbiranju osnov in podatkov za izdelavo osnutka srednjeročnega programa del na cestah I., II. in III. reda za obdobje 1971—1975. Cestna podjetja so posredovala svoje predloge, prav tako pa je večina skupščin posredovalo predloge, želje in potrebe, ki naj bi se odražale v predlogu programa. Na osnovi tega gradiva je cestni sklad SR Slovenije dodal dela, ki so izhajala iz širšega poznavanja razmer in dela, ki so odraz kontinuiranosti vlaganj v omrežje cest v Socialistični republiki Sloveniji.

Osnutek srednjeročnega programa je bil posredovan v javno razpravo jeseni leta 1970 ter je obsegal samo prikaz vrednosti del za redno vzdrževanje, za investicijsko vzdrževanje in za poslovanje sklada. Skupno razpoložljiva sredstva so bila takrat 1 168 447 000 dinarjev. Za manj razvita območja se je v tem obdobju planiralo 72 milijonov dinarjev. Ta osnutek programa pa v razpravi ni bil sprejet in je bil cestni sklad Slovenije zadolžen, da pripravi celovitejši program del, v katerem se bo odražalo celotno gospodarjenje s cestami.

V tem obdobju so se pričele tudi priprave na spremembo zakona o javnih cestah v Sloveniji kakor tudi prekategorizacija cest. Vse to je imelo za posledico, da je cestni sklad SR Slovenije oziroma sedaj strokovna služba, pristopila k ponovnemu zbiranju gradiva in se tudi sama v večji meri seznanila s široko problematiko in stanjem cest, se dogovarjala s skupščinami občin in sproti beležila pripombe in sugestije. Po sprejetem zakonu o cestah in prekategorizaciji regionalnih cest je strokovna služba republiške skupnosti za ceste pristopila k izdelavi osnutka programa del za obdobje od leta 1971 do 1975. Vzporedno s tem delom so v letu 1972 še nadalje potekali razgovori s posameznimi občinskimi skupščinami. O osnutku tega programa je strokovna služba razpravljala z vsemi predstavniki cestnih podjetij v Sloveniji.

Na osnovi sklepa upravnega odbora cestnega sklada Slovenije, ki je potrdil globalne pokazatelje o razpoložljivih sredstvih, je strokovna služba izdelala v avgustu leta 1972 dokončni osnutek srednjeročnega programa za obdobje 1971—1975. Ta osnutek smo nato posredovali vsem skupščinam občin s prošnjo, da nam posredujejo pripombe. Organizirali smo regionalne posvete, kjer bi posamezne pripombe uskladili. Svoje pripombe je posredovalo 49 občin iz SR Slovenije, prav tako pa so bili regionalni posveti in sicer za ljubljansko regijo 13. 10. 1972 v Kamniku, za celjsko regijo 30. 10. 1972 v Šmarju pri Jelšah, za koroško regijo 14. 11. 1972 na Ravnah na Koroškem, za obalno regijo 15. 11. 1972 v Kopru in za severovzhodno slovensko regijo 23. 11. 1972 v Mariboru.

Pripombe, ki so bile predlagane k temu osnutku, so imele v grobih obrisih tele karakteristike: k programu in k dinamiki gradnje avtocest v tem obdobju ni bilo bistvenih pripomb. K rednemu vzdrževanju in poslovanju sklada ni bilo pripomb. Vse pripombe pa so bile k investicijskemu vzdrževanju magistralnih in regionalnih cest. Vsi so načelno soglašali s predloženim osnutkom programa cestnih del, velika večina je pozdravila spremenjen pristop k izdelavi tega programa, v katerem so se odražale najnujnejše potrebe in končno večina pripomb je vsebovala dodatne predloge in želje po vključitvi dodatnih cestnih povezav v program del.

Strokovna služba je vse te pripombe obdelala po enotnem ključu in ugotovila, da bi bilo potrebno za vsa dodatna dela še najmanj 700 milijonov din. Kolikor pa bi po tem ključu upoštevali dela in odseke, ki jih pripombe niso

vsebovale, a so nujni, pa skupno še najmanj 1 milijardo 400 milijonov starih din, brez upoštevanja hitrejše dinamike izgradnje avtocest v SR Sloveniji.

Izvršni odbor republiške skupnosti za ceste, ki je o gradivu razpravljal, je sprejel sklep, da se osnutek programa potrdi, da se pa dopušča možnost, da se pripombe posameznih občinskih skupščin lahko upoštevajo, če bo ponovno regionalni posvet ugotovil to potrebo, toda le v okviru sredstev, ki so predvidena za posamezna dela na področju posamezne regije. Tako so bili ponovni regionalni posveti in sicer za gorenjsko regijo 18. 12. 1972 v Kranju, za primorsko regijo 18. 12. 1972 v Kopru, za celjsko regijo 12. 12. 1972 v Žalcu, za goriško regijo 20. 12. 1972 v Novi Gorici, za dolenjsko regijo 2. 12. 1972 v Trebnjem in za severovzhodno Slovenijo 21. 12. 1972 v Mariboru. Posveta ljubljanske regije ni bilo, ker je bilo stališče te regije nespremenjeno glede na predhodni regijski posvet v Kamniku z dne 13. 10. 1972.

Na navedenih regionalnih posvetih so sodelovali člani skupščine republiške skupnosti za ceste, predstavniki pristojnih občin, cestnih podjetij, družbeno-političnih organizacij in predstavniki organizacij, katerih dejavnost je vezana neposredno na cesto oziroma na cestno gospodarstvo. Na posvetih so bili upoštevani v glavnem vsi predlogi in spremembe, ki so bile sicer manjšega značaja v predloženem programu.

Tako dopolnjeni osnutek programa je bil v decembru 1972. leta posredovan vsem članom skupščine republiške skupnosti za ceste, ki so ta program na svoji seji dne 25. 12. 1972 soglasno sprejeli, ob tem pa sprejeli sklep, da se srednjeročni program del za obdobje 1971—1975 posreduje republiški skupščini v potrditev. Osnova programa je tekstualni del, ki naj pokaže problematiko in politiko vlaganj za obdobje od 1971 do 1975, v prilogi tega programa pa je prikaz posameznih cestnih potezov, na katerih se ta politika konkretno izraža. Skupščina republiške skupnosti za ceste je na drugi seji 25. 12. 1972 program cestnih del za obdobje od 1971—1975 soglasno sprejela. Ob tem pa je ugotovila, da za normalnejši razvoj cestnega omrežja v tem obdobju primanjkuje najmanj milijardo 400 milijonov starih dinarjev in je zato ponovno postavila zahtevo za prerazporeditev prometnega davka od prodaje pogonskih goriv.

Pomanjkanje sredstev je prišlo predvsem do izraza, ko je bil program v javni obravnavi na skupščinah občin in na regionalnih posvetovanjih.

V imenu republiške skupnosti za ceste prosim tovariše delegate, da obravnavajo predloženi program cestnih del za obdobje 1971—1975 in da izrazijo svoja načelna stališča do politike republiške skupnosti za ceste pri gospodarjenju s cestami v Socialistični republiki Sloveniji.

Prepričan sem, da bodo tu izražene sugestije koristno služlie pri nadaljnjem snovanju politike vzdrževanja, rekonstrukcij in novogradnje magistralnih in regionalnih cest v Socialistični republiki Sloveniji. Pri tem pa želim poudariti, da je bilo v javni razpravi doseženo soglasje med posameznimi regijami in zaradi tega mislim, da bo delo današnjega zasedanja toliko lažje. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Pričenjam razpravo delegatov! Kdo želi besedo? Prosim, besedo ima tovariš Jurkas, delegat občine Brežice.

Vinko Jurkas: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Program cestnih del, ki smo ga dobili v obliki osnutka v letu 1972, smo pazljivo proučili in predložili svoje pripombe v skladu z zahtevami in razpoložljivimi sredstvi. Vendar

te naše pripombe niso bile upoštevane. Žal za regionalni posvet dolenjske regije nismo dobili gradiva in smo bili na tem posvetu dokaj nepripravljeni.

Ko smo proučevali politiko pri gradnji cestnega omrežja v Sloveniji, je bilo vedno zatrjevano, da se bodo nadaljevali cestni potezi, ki so bili že začeti, oziroma, ki so nedokončani. Da temu ni tako, dokazuje tudi naš predlog, ki ga imamo tu. Mi smo želeli, da se v ta petletni program vnese še cestna številka 362, kjer se sedaj dela in pa odsek Dobova—Brežice—meja SR Hrvatske, ki je bil začet in je ostal nedokončan ter sedaj propada.

Enaka ali vsaj približno enaka zadeva je s cesto 333./II, to je Soteska—Novo mesto—Kostanjevica—Krška vas—Bregana, ki je bila modernizirana na odseku od Novega mesta do Križaja, tam se je pa sedaj ustavila. Cesta, posebno skozi vasi, je v nemogočem stanju.

Razumemo, da za ceste v SR Sloveniji nimamo dovolj denarja. Verjetno se boste spomnili, da sem v tem zboru enkrat o tem že govoril in predlagal tudi dodatne vire. Če teh dodatnih virov ni, pa ne glede na to menimo, da bi ta dva cestna poteza morala priti v teh treh letih v cestni program. Predlagali smo jih še več, vendar smo jih umaknili in se strinjamo s tem, da se prestavijo v leta 1976 do 1980.

Naše področje zbere za ceste letno od 9 do 10 milijonov dinarjev, torej bo v treh letih zbranega okoli 30 milijonov dinarjev, Predvidena pa je investicija 990.000 dinarjev. Zato predlagam temu zboru, da se vsaj ta dva cestna poteza vneseta v ta program cestnih del in sicer v pozicijo ostalo, ker ne gre za velika investicijska dela.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? Tovariš Laznik, delegat občine Trbovlje!

Jože Laznik: Oglašam se zaradi zasavske ceste, čeprav moram povedati, da smo praktično obupali, saj se ta cesta gradi že 15 let. Mislimo, da je sedaj, ko je bilo dano nekaj več obljub o pomoči starim industrijskim centrom, to bolj akutalno. Pa vidimo, da ob tej priliki to ne pride v poštev.

Strinjam se, da je predlagatelj oziroma da so vsi v težavah glede sredstev, vendar mislim, da tak odnos do takšnega industrijskega potenciala vendarle ni korekten. Po številu glasov ne predstavljamo veliko, ampak po moči gospodarskega potenciala pa vendarle. Seveda je problem, kako prepeljati 600.000 ton cementa, toliko in toliko tisoč ton premoga in ostalih surovin, ki so za takšno proizvodnjo potrebne.

Mislim, da ni odveč, da ob tej priložnosti spomnim, da je bila ob obisku predsednika Josipa Broza Tita v revirjih obljubljena vsa pomoč vojske in da je bila ves čas v Sloveniji odklanjana, ne vem iz katerih razlogov. Tega je že nekaj let in kljub obljubi ni odgovora, zakaj se ta stvar ne more realizirati. Skratka, nisem prišel semkaj z namenom, da predlagam amandma, ampak da opozorim na problem, katerega bi kazalo z odgovorom vendarle rešiti.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Prosim, besedo ima delegat občine Ormož, Franc Novak.

Franc Novak: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Ob proučevanju programa cestnih del smo bili neprijetno presenečeni. Občina Ormož je v letu 1972 prevzela po določbah zakona v svoje upravljanje skoraj vse bivše ceste

III. reda v občini. Vse ceste so makadamske in povsem uničene. V razmerju s površino občine smo med tistimi občinami, ki so bile s tem ukrepom najbolj prizadete, še posebno, če upoštevamo nerazvitost tega področja. Pričakovali smo, da bo zaradi tega odnos do rekonstrukcij in modernizacije cest na našem območju drugačen, saj je v republiški pristojnosti v občini Ormož ostala samo ena cesta z makadamskim vozi̇ščem.

Ker smo pričeli s široko akcijo za ureditev turistične vinske ceste Krčevina —Jeruzalem—Ljutomer, ta cesta pa se navezuje na regionalno cesto št. 358 Pavlovci—Miklavž—Stročja vas v dolžini okoli 12 km, predlagamo, da se dodatno uvrsti v program rekonstrukcij tudi to cesto. Sredstva naj se dobe iz možnega povišanja sredstev v prihodnjih letih ali pa z določeno razporeditvijo že obstoječih sredstev na tem področju.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdo želi besedo? Besedo ima Lojze Blenkuš, direktor strokovnih služb republiške skupnosti za ceste.

Lojze Blenkuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Povsem razumljivo je, da je vsaka razprava o programu cest lahko aktualna in tudi težka za tistega, ki mora odgovarjati na postavljena vprašanja, iz preprostega razloga, ker je denarja za ceste vedno premalo in dejstva, da je cesta v našem gospodarskem in družbenem razvoju vedno pomembnejši faktor. Kot taka seveda predstavlja tudi za občine vedno večji problem.

Z formiranjem samoupravne interesne skupnosti je koristnik cest prevzel na sebe večjo odgovornost za splošno gospodarsko politiko v cestnem razvoju. Ta odgovornost je prešla direktno na koristnike, tako da je v zakonu jasno določeno, da je skupščina tista, ki predvsem določa neko splošno politiko in smeri v razvoju cestnega gospodarstva. Seveda so pa uporabniki tisti, ki se med seboj dogovore za posamezne ceste. Ampak, ko so enkrat dogovorjeni, tak program tudi predložijo.

Razumem vse, ki so bili danes na tem govorniškem odru. Seveda pa moram povedati, da če bi se zvrstili še vsi ostali, bi prav tako prišli z istimi problemi. Tovariš predsednik Seitl je že povedal, da smo v vseh razpravah, za katere menim, da so bile dovolj široke in javne, ker so bile večkrat ponovljene na različnih nivojih, zbirali vse te pripombe, predvsem na področju modernizacije in da je bilo uskladenih pripomb po nekih kriterijih za 700 milijonov dinarjev. Tako izvršni odbor kot skupščina sta o teh pripombah razpravljala in jih označila kot najbolj pomembne, manj pomembne in tako dalje. V primeru prerazdelitve sredstev iz prometnega davka, oziroma v primeru, da bi dobili neka dodatna sredstva, se bodo ti potezi vključili kot nek rebalans v ta program, ki je predložen.

Vsako spreminjanje določenih cestnih potezov pomeni ponovno obravnavo celotnega programa cestnih del. To je jasno. Potrebno bi bilo prehoditi ponovno vso pot prek regionalnih posvetov, izvršilnega odbora, skupščine in tako dalje.

Tovarišu predsedniku skupščine iz Brežic moram povedati, da ima vsa Slovenija vrsto začetih cestnih potezov in je zelo težko reči, katera cesta ni začeta, saj je značilnost Slovenije ta, da je že danes tako policentrično urbano zgrajena, da se v tem zelo razlikujemo do katerekoli druge republike in da naš interes nikoli ni bil zgraditi ali pa modernizirati že prvi mah dolge cestne poteze, ampak kratke, ker že ti veliko pomenijo, ker gredo iz enega naselja v drugega in seveda veliko koristijo. S tega stališča je obojestransko prepričeva-

nje, kaj je začeto in kaj ni začeto, zelo težko. Za vsako makadamsko cesto lahko trdimo, da je bila na njej že začeta modernizacija, vendar še ni končana.

S tega aspekta sta bili obravnavani tudi ti dve cesti v razpravah in tudi v regionalnem posvetu, tako da občina ni niti zamudila. Na regionalnem posvetu so bile te ceste predmet obravnave in so šle v ta register, dobile pa so tudi svojo karakteristiko. Cestni sklad kot republiška skupnost za ceste imata določeno orientacijo tudi glede na povezave prek mej tako republiških kot državnih in to je orientacija tudi za prihodnje. Toda vse naenkrat je praktično nemogoče izvesti.

Ob vprašanju zasavske ceste ne bi odprl vsega registra, saj vemo, da se je v vseh minulih letih iskal koncept odpiranja zasavskega bazena, bodisi prek Trojan ali podobno, gledanja, kaj je primernejše in kaj sekundarnejše, pa so bila različna. Tako je na zasavski cesti ostal še vedno najtežji del. Moram pa reči, kar bo predsednik občine Trbovlje tudi potrdil, da se cestna skupnost ni odvračala od teh problemov, ampak se je v planu 1973—1975 orientirala na izgradnjo po našem mišljenju najbolj kritičnih točk na tem potezu, to je predvsem na mostove. Serija mostov je predvidena prav v zasavskem in širšem savskem predelu.

Sami smo bili zelo zainteresirani, da poskušamo realizirati vse obljube in dogovore glede vojske predvsem na tem potezu. Celo izvršni svet je tudi pismeno nekje zaprosil državni sekretariat za narodno obrambo, da bi se skušal v svojih prihodnjih planih orientirati na nadaljevanje potezov, ki jih je že začel. Odgovor je trenutno negativen zaradi splošnega pomanjkanja sredstev. Menim, da je to mogoče začasnega značaja, da bo kasneje le uspelo pritegniti vojsko v izgradnjo potezov, za katere je vojska menila, da so tudi za njo primarnega pomena iz strateško in narodnoobrambnih razlogov. Zasavska cesta ima svoje mesto v našem osnutku 15-letnega programa. Ni pa mogla dobiti mesta v programu 1973—1975.

Ormož je ob prekategorizaciji dobil veliko makadamskih cest. Sedaj se je težko opredeljevati, katera od slovenskih občin je dobila najtežje breme. Znano je dejstvo, da je bil cilj, da se ob prekategorizaciji republika v čim večji meri razbremeni tistih cest, ki niso republiškega pomena, ampak so res bolj občinskega ali mogoče medobčinskega značaja. Zato je prišlo do tega, da je ena občina dobila večje breme, druga manjše. Seveda je sedaj vprašanje, kakšna so lahko osnovna občinska sredstva za reševanje teh problemov.

Dejstvo je, da ima republika v mreži, ki jo je obdržala na tem področju, res samo še eno makadamsko cesto. Vse ostale republiške ceste, ki jih ni dosti, so asfaltirane, po drugi strani pa so seveda kruta dejstva, da imamo občine, ki imajo vrsto makadamskih republiških cest. Če pogledamo tisto območje, ki meji s Hrvatsko in ki je z zakonom okarakterizirano kot manj razvito, so vse ceste še makadamske. Zato smo tudi v tem programu dali poudarek modernizaciji teh cest in tudi zato je odstotek, ki je v sklopu modernizacije za nerazvite tako visok, saj znaša več kot 37 %.

Vsi ti problemi so nam znani in jih imamo zabeležene. Vendarle menimo, da je rešitev možna samo v primeru, da dobimo dodatna sredstva bodisi iz prerazdelitve prometnega davka in pa iz eventualnih dodatnih podražitev goriv.

Omenjena je bila postavka »ostalo«. Na to postavko sta že izvršilni odbor kot skupščina preliminarno računala. Z njo naj bi rešili vrsto odprtih problemov, ki daleč presegajo predvideno postavko 8 milijonov. Razprava o teh sredstvih bo kasneje in samoupravni organi republiške skupnosti za ceste bodo svojo

odločitev predložili skupščinam občin takrat, ko bodo konkretno razpravljali o razdelitvi sredstev iz te postavke.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala! Želi še kdo razpravljati o tej točki dnevnega reda? (Ne.) Ali ste z odgovori, ki jih je dal tovariš Blenkuš, vsi predstavniki občin zadovoljni? Navdušeni vem da niste, vendar mislim, da je prav, da so ti problemi registrirani in da jih bomo imeli pred očmi.

Zaključujem to točko dnevnega reda. Prehajamo nazaj na 6. točko dnevnega reda.

Prosim, besedo ima tovariš Novak, delegat občine Ormož.

Franc Novak: Tovariš predsednik, tovariši delegati! S predstavnikom predlagatelja smo dosegli sporazum in se strinjamo s tem, da se predloženi amandma dopolni tako, da se v besedilu na koncu, tam, kjer je pika, postavi vejica in se doda besedilo: »ki pa ne more biti manjša od vodnega prispevka po določbah prvega odstavka tega člena.« S tem se zagotovi, da odškodnina ne more biti manjša, kot je vodni prispevek. Hvala lepa.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Hvala lepa! Se s to dopolnitvijo strinjate? Glasujemo! Kdor je za amandma, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvigajo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Amandma je soglasno sprejet.

Besedo ima tovariš Zvonimir Bohte, delegat mesta Ljubljane.

Zvonimir Bohte: Tovariš predsednik! S predlagateljem se nismo sporazumeli o skupnem amandmaju. V imenu skupščine mesta Ljubljane vztrajam pri amandmaju k 3. členu. Predstavnik Ilirske Bistrice se strinja z nami.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Želi še kdo razpravljati o amandmaju? Besedo ima tovariš Gorišek!

Lado Gorišek: Tovariš predsednik, tovariši delegati! Sporazumeli smo se glede 6. člena, kot je bilo že rečeno, glede 4. člena smo se zedinili, da ostane ista dikcija kot je bila predložena. Nismo pa se sporazumeli glede 3. člena, to je glede črtanja f) točke.

Predsedujoči Zdravko Krvina: Kdor je za ta amandma, ki ga predlaga delegat mesta Ljubljana k 3. členu, naj dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Delegati občin Šentjur pri Celju, Ptuj, Lenart, Ormož, Murska Sobota in Lendava.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Amandma je sprejet. S tem smo izčrpali dnevni red in zaključujem 32. zasedanje.

(Zasedanje je bilo končano ob 12.50.)

PRILOGE

Poročila odborov in komisij, ki k temeljnemu aktu ne predlagajo sprememb ali dopolnitev in ki v svoji obrazložitvi ne navajajo vsebinsko novih argumentov, so v prilogah označena samo z navedbo odbora ali komisije, ki je poročilo pripravil, ter z datumom in opravilno številko poročila

PISMENA VPRAŠANJA POSLANCEV

Stane Jenko,
poslanec republiškega zbora

S prvim januarjem 1973 je služba družbenega knjigovodstva ukinila zbiralna računa za proračunski prispevek na osebni dohodek in prispevek za otroško varstvo, katera je praznila mesečno in nakazovala posameznim pristojnim občanom.

Od prvega januarja 1973 velja predpis, ki določa, da morajo gospodarske organizacije obračunavati in nakazovati proračunski prispevek ločeno, in sicer:

Za redno delo
— republiški davek od osebnega dohodka za republiški proračun
— občinski davek od osebnega dohodka za občinski proračun
— republiški prispevek za izobraževanje
— občinski prispevek za izobraževanje
— prispevek za neposredno otroško varstvo

Za podaljšano delo
— poleg prvih štirih navedenih prispevkov še republiški prispevek na osebni dohodek po posebni stopnji.

Za navedene prispevke mora delovna organizacija ločeno na vsako vrsto prispevka napisati virmanski nalog za nakazilo na posamezne občine, v katerih ima delavec stalno prebivališče.

Predpisani način dela pomeni za gospodarske organizacije precejšnjo obremenitev, ker morajo samo za nakazilo proračunskega prispevka na osebne dohodke napisati 10 virmanskih nalogov in enega (1) neposredno za otroško varstvo za vsako občino.

Ker imajo posamezne gospodarske organizacije zaposlene delavce tudi iz več kot 120 občin, morajo zaradi sedanjega predpisa napisati mesečno od 1200 pa do prek 3000 virmanskih nalogov za omenjene prispevke.

V zvezi s tem postavljam izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije naslednje poslansko vprašanje:

1. Ali je res potrebno in upravičeno, da obremenjujemo gospodarske organizacije z dodatnim administrativnim delom in dodatnimi finančnimi obremenitvami? Je postopek v skladu s principi in cilji tolikokrat proklamirane stabilizacije, katere namen je razbremenitev gospodarstva, ne pa obratno? Ali ni to oživljanje birokracije, kateri ne bi smelo biti mesta v naši samoupravni družbi?

Ivan Kreft,
poslanec republiškega zbora

Tako kot na nekaterih prejšnjih sejah so se tudi na seji dne 28. februarja 1973 poslanci republiškega zbora pritoževali, da so med drugim premalo informirani o obveznostih, ki izvajajo za Slovenijo iz dogovorov v medrepubliških komitejih in jih kot take pozneje uzakoni zvezna skupščina.

Če kdo od slovenskih poslancev v odborih ali zborih zvezne skupščine s prepričljivimi dokazi nastopi proti neupravičenemu obremenjevanju naše republike, dobi največkrat odgovor, da je tako sklenil medrepubliški komite, in da je poslančeva krivda, če ne pozna stališč svojih delegatov v teh komitejih. Tako pač poslanec glasuje, čeprav nerad, za sklep, proti kateremu je baza, ki ga je delegirala.

Tudi republiška skupščina ni v boljšem položaju, kadar naj da soglasje za že sklenjene mednarodne dogovore, iz katerih mnogokrat izvirajo tudi velike obveznosti. Odkloniti jih ne more, in ne sme, zaradi tega, ker so predstavniki republiške administracije sodelovali formuliranju pogodb, ne da bi imeli za potrebno, da se predhodno posvetujejo z enim ali drugim skupščinskim telesom.

Ko sem na seji zbora dne 28. februarja 1973 razpravljal o proračunu naše republike, sem takoj na začetku jasno in glasno poudaril, da me posebno skrbijo podatki v ekspozeju tovariša Florjančiča na straneh 25 in 26, na isti seji pa sem tudi dvakrat vprašal, če je dobila naša republika kakšno uradno poročilo o tem, kako se uporabljajo deloma darovana, deloma posojena sredstva po zakonu o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Dobil sem pojasnilo, da je takšno poročilo možno dobiti, ter drugo pojasnilo, da v 800 milijonih dinarjev, ki naj bi jih Slovenija zagotovila v letošnjem letu za manj razvita območja, ni vštet 0,7-odstotni prispevek, ki bremeni dohodek delovne organizacije in je namenjen za obnovo in graditev Bosanske krajine. Ko sem z medklicem iz klopi zahteval podatek o absolutnem znesku tega 0,7-odstotnega prispevka, nisem dobil nobenega odgovora.

Poslanec Viktor Seitel pa ni dobil nobenega pojasnila o tem, za kolikšne obremenitve gre in kdo jih je v imenu Slovenije sprejel, da bi se v zveznem merilu pokrili stroški za pokojnine vojaških oseb.

Vprašujem: Kaj namerava izvršni svet Slovenije ukreniti, da bi bili republiški in zvezni poslanci iz Slovenije bolje informirani o tem, kako potekajo dogovarjanja v medrepubliških komitejih, posebno še takrat, ko so na dnevnem redu obremenitve finančnega značaja za našo republiko. Ena izmed obremenitev, ki je naša republika zaradi prepičlih sredstev ne more izvršiti, je navedena v Florjančičevem ekspozeju na 25. strani v zadnjem odstavku. To obveznost naše republike bo kratkoročno kreditirala federacija. Enak postopek bo najbrž nujen tudi pri kreditiranju našega prispevka za pokojnine vojaških oseb.

Vprašujem: Ali gre v obeh primerih za kreditiranje iz emisije, ne pa iz že prigospodarjenih sredstev? Če ne gre za emisijo, ki pospešuje inflacijo, od kod tolikšna sredstva federaciji, katere proračun je financiran iz prispevkov (kvot) republik?

In zadnje vprašanje: Zakaj nenehno zatrjujemo, da vzpostavljamo takšne družbenoekonomske odnose, prek katerih bo delovni človek v delegatskem sistemu odločal v celoti o delitvi presežka dela, če sedanji poslanci-delegati ne morejo uveljaviti tega, kar zahteva baza, oziroma temeljne organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti ter družbenopolitične organizacije? Seveda tudi o čistih računih še ne moremo govoriti, dokler so ostali nedotaknjeni veliki kapitali tako imenovanih jugoslovanskih reeksporterjev.

Glede na sklepe včerajšnje 39. seje predsedstva ZK Jugoslavije o aktualnih vprašanjih uresničevanja politike stabilizacije pričakujem konkreten odgovor predvsem na zadnje vprašanje.

Rado Pušenjak,
poslanec republiškega zbora

Prvo vprašanje

Po odobritvi dodatnega programa vodnogospodarskih del je prebivalstvo Pomurja, pa tudi občani v drugih predelih severovzhodne Slovenije, upravičeno pričakovalo, da se bo že v letošnjem letu pričelo z resnimi ukrepi za odpravo vzrokov poplav, kar bi zanje pomenilo začetek resnične stabilizacije.

Naša skupščina je sprejela tudi 5-letni program razvoja Slovenije, ki prav tako vsebuje naše prejšnje sklepe, nadalje zakon o vodnem prispevku do 31. 3. t. l. na bazi lanskih prispevkov.

Odbori sicer razpravljajo o predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1973, katerega je predložil izvršni svet skupščini 15. 12. 1972 in ki ne nudi kritja niti za prvotni program — letni poprečni izdatki 80,000.000 din.

Vodna skupnost Drava Mura v Mariboru je najela v lanskem letu kratkoročno posojilo za odpravo največjih poškodb na vodnih objektih v znesku 8,600.000 din. Ker mora to posojilo vrniti, se bodo sredstva za vzdrževanje objektov bistveno zmanjšala, s čimer se bo položaj vodnega gospodarstva še bolj poslabšal.

Ker tudi v predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev za izravnavanja v gospodarstvu ni predvidenih za vodni sklad nobenih sredstev, občani pa pričakujejo realizacijo sprejetih sklepov, vprašujem izvršni svet, kaj namerava ukreniti, da bi v letošnjem letu pristopili vsaj v manjši meri k ureditvi vodnogospodarskih objektov in da bi dela lahko nadaljevali v letu 1974 ter jih končali v smislu programa vodnega sklada v letu 1975.

Drugo vprašanje

Odlok zveznega izvršnega sveta o določitvi maloprodajne cene mesa in odkupne cene za živino je vznemiril tako potrošnika kot proizvajalca. Tržišče je bilo sicer že pripravljeno na določeno povišanje cene mesa na drobno, neprijetno presenečenje pa so doživeli proizvajalci, katerim se je znižala prodajna cena goveji živini in prašičem v razdobju le nekaj dni že drugič.

Če imamo odlok ZIS za maksimiranje odkupne cene za živino, lahko računamo s težkimi posledicami, ker cene ne krijejo niti proizvodnih stroškov.

Prosim predsednika izvršnega sveta, da pove,

— kakšno stališče je zavzemal izvršni svet pri določitvi odkupne cene za živino in prašiče, kakšne ukrepe namerava podvzeti, da se zagotovi proizvajalcem kritje stroškov in primerna akumulacija in kakšna je sedaj v Sloveniji povprečna lastna proizvodna cena goveje živine in prašičev?

Ker bo od stališča izvršnega sveta v precejšnji meri odvisno, kakšna bo preskrba z mesom v naslednjih tednih in ker je veliko nezadovoljstvo med proizvajalci živine — družbenim sektorjem in kmeti — vljudno prosim, da se odgovori na vprašanje že na seji republiškega zbora dne 28. t. m.

Štefan Sambt,
poslanec republiškega zbora

Po sprejetem zakonu o pokojninskem zavarovanju kmetov so dobili s 1. januarjem 1973 pravico do starostne pokojnine kmetje stari nad 75 let.

Ko pa so kmetje začeli vlagati prijave za uveljavitev pokojnine, je podružnica invalidsko-pokojninskega zavarovanja v Murski Soboti začela s tolmačenjem zakona v tem smislu, da imajo pravico do pokojnine samo kmetje, ki so nosilci pravic v zdravstvenem zavarovanju kmetov, torej samo tisti, na katere prihajajo položnice za družbene obveznosti.

Po dosedanjih podatkih je na področju komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja v Murski Soboti okrog 3600 ljudi, ki so zdravstveno zavarovani in se ukvarjajo s kmetijstvom ter so dopolnili 75 let.

Po navedenem tolmačenju zakona bi imelo pravico do pokojnine le nekaj nad 600 kmetov, ki so dejanski nosilci zavarovanja.

Za ilustracijo naj naštejem samo nekaj primerov, ki onemogočajo kmetom, da bi uveljavili pokojnino.

1. Mož in žena sta solastnika posestva, vsak do polovice; nosilec zavarovanja je mož, žena pa je starejša, ne more uveljaviti pokojnine kljub temu, da gospodarstvo plačuje prispevek, ker ni nosilec zavarovanja.

2. V družinski skupnosti, katere nosilec je kmet star 40 let, živi še teta, ki je lastnica 1/3 posestva, posestvo obdelujejo skupno, teta je stara 75 let, ne more uveljaviti pokojnine, ker ni nosilka zavarovanja, niti preužitkarica.

3. Sin je nosilec zavarovanja, oče mu je prepustil posestvo še pred letom 1960 — preužitka si ni izgovoril, ob predaji posestva ni imel 5 let zavarovanja kot nosilec, ker tega zavarovanja pred letom 1960 še sploh ni bilo, ne more uveljaviti pokojnine.

4. Mož — nosilec zavarovanja je umrl star 60 let, posestvo so podedovali žena in otroci. Nosilec zavarovanja je postal sin, žena je obdržala svoj del, posestvo obdelujejo skupno, plačujejo prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, vendar žena ne more uveljaviti pokojnine, ker ni nosilka zavarovanja.

5. Ob izdelavi nove zemljiške knjige v pomurskih občinah je mnogo primerov, da so starši prepisali vse premoženje otrokom, sami pa nimajo niti pogodbe niti izgovorjenega preužitka. S sinom in družino živijo v družinski skupnosti, plačujejo prispevke za zdravstvo in pokojninsko zavarovanja, starša ne

moreta uveljaviti pokojnine, ker nista nosilca zavarovanja, niti nimata izgovorjenega preužitka.

To je le nekaj primerov, lahko bi jih naštel še več, ki kažejo, da imajo kmetje velike težave pri uveljavljanju pokojnine.

Ker sem aktivno sodeloval pri oblikovanju zakona o pokojninskem zavarovanju kmetov, me taka tolmačenja presenečajo, saj smo ob sprejemanju zakona govorili popolnoma drugače.

Na terenu je med kmeti nastala prava panika, da ne govorim o politični škodi, katero je povzročilo to tolmačenje, zato me je skupščina zdravstvenega zavarovanja v Murski Soboti, ki je zasedala 26. februarja, zadolžila, da postavim poslansko vprašanje glede tega problema.

Skupščina je ugotovila, da smo, če to tolmačenje drži, ogoljufali kmete, ki odklanjajo tako zavarovanje, zato je treba ta problem nujno rešiti, saj so naši 75 let stari kmečki ljudje dovolj dolgo čakali na pokojnino, sedaj pa, ko bi pridobili to pravico, jih pošiljamo sem in tja, namesto da bi jim pomagali.

Na podlagi navedenih razlogov postavljam izvršnemu svetu naslednja vprašanja:

1. Ali je tolmačenje podružnice invalidsko-pokojninskega zavarovanja v Murski Soboti pravilno in ali je isto tolmačenje zakona tudi v republiški skupnosti invalidsko-pokojninskega zavarovanja?

2. Če tako tolmačenje obstoja, vprašujem izvršni svet, kaj misli ukreniti, da se te anomalije čimprej odpravijo, ali je pripravljen izdati ustrezno tolmačenje zakona o pokojninskem zavarovanju kmetov ali pa sprožiti postopek za spremembo posameznih členov zakona, če res to vsebujejo, kot se sedaj tolmači?

Prosim za odgovor na prihodnji seji zbora.

Andrej Smrekar,
poslanec republiškega zbora

Prosim vas, tovariš predsednik, če posredujete izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije — republiškemu sekretariatu za finance vprašanje v zvezi z izvajanjem zakona o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov Ur. l. SFRJ 71/72.

Pri koriščenju kreditov za investicije, katere je Ljubljanska banka — podružnica Nova Gorica odobrila hranilno-kreditni službi pri kmetijski zadrugi namensko za financiranje zasebnih kmetovalcev, je prišlo do zastoja.

Krediti banke so bili odobreni že avgusta 1972, vendar se niso pričeli koristiti pred uveljavitvijo zakona. Krediti hranilno-kreditne službe za te namene pa so bili že koriščeni, saj je služba tekoče financirala programe preusmerjanja kmetij v letu 1972.

Hranilno-kreditna služba ne izpolnjuje pogoja 20% udeležbe iz lastnih sredstev, čeprav je skupaj z udeležbo kmetovalcev že udeležena v investicijah s 60 % investicijskih sredstev.

Vprašanje:

1. Kdaj je šteti v smislu 8. člena zakona za začetek črpanja kreditov?

2. Kdaj bo zvezni sekretar za finance izdal natančna pojasnila v smislu 9. člena omenjenega zakona?

Glede na izredno aktualno problematiko in smernice razvoja te veje gospodarstva prosim za čimprejšnji pismeni odgovor in posredovanje pri zveznem sekretarju za finance.

Ivan Atelšek,
poslanec gospodarskega zbora

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o polaganju depozita pri investicijskih vlaganjih v nove negospodarske in neproizvodne investicije (Ur. l. SFRJ, 71/72), ki sicer obveznost polaganja depozita pri teh investicijskih vlaganjih podaljšuje do 31. 12. 1973, v svojem 4. členu pooblašča republike, da s svojim predpisom oprostijo posamezne negospodarske in neproizvodne investicije obveznosti polaganja 30% depozita.

Na področju trgovske dejavnosti se v zvezi s tem pooblastilom pojavlja zelo aktualna potreba te oprostitve zlasti na naslednjih področjih:

a) Pri gradnji stanovanjskih hiš je potrebno tako s stališča smotrne oskrbe prebivalstva v novih stanovanjskih soseskah kot tudi s stališča smotrnosti investicijskih vlaganj načrtovati v pritličjih novih stanovanjskih hiš trgovske lokale. Glede na predpis o vlaganju depozita se trgovska podjetja ne odločajo za investiranje v ta del stanovanjskih hiš, to pa nedvomno pomembno vpliva na samo stanovanjsko izgradnjo, ki je danes ena naših najpomembnejših nalog.

Oprostitev plačevanja depozita pri vlaganjih v trgovske lokale v pritličjih stanovanjskih hiš bi pomembno vplivala na pospeševanje stanovanjske izgradnje, poleg tega pa omogočila smotrno dolgoročno načrtovanje trgovin v stanovanjskih soseskah, saj bi se tudi začasna opustitev načrtovanja trgovin v novih stanovanjskih soseskah lahko že v neposredni prihodnosti zelo maščevala. Menim, da je potrebno na takšne trgovske lokale gledati enako kot na »stanovanjske hiše s spremljajočimi objekti za komunalne in druge storitvene dejavnosti«, glede katerih je predvidel oprostitev že zakon o polaganju depozita z dne 30. 7. 1971 (Ur. l. SFRJ, 33/71).

b) V mnogih naseljih izven mestnih območij ni rešena najosnovnejša dnevna preskrba prebivalstva, investicije v ustrezne lokale pa so zaradi obveznosti depozita zastale.

c) Nadomestitev opreme in inventarja (kot hladilne vetrine, tehtnice, pisalni in računski stroji, mesoreznice itd.) je nujno potrebna za normalno delovanje trgovin.

Vsa navedena investicijska vlaganja nedvomno niso takšnega obsega in pomena, da bi ogrozila stabilizacijske napore na investicijskem področju, pač pa bi bila njihova poživitev gotovo koristna in potrebna.

Zato menim, da naj izvršni svet skupščine SR Slovenije prouči možnosti za oprostitev polaganja depozita pri investicijskih vlaganjih v trgovski dejavnosti za naslednje primere:

a) za investicijska vlaganja v trgovske lokale za dnevno in ostalo preskrbo prebivalstva, če so ti lokali spremljajoči objekt novih stanovanjskih hiš;

b) za investicijska vlaganja v trgovske lokale za dnevno oskrbo prebivalstva izven mestnih naselij;

c) za nadomestitev opreme in inventarja v trgovinski dejavnosti.

Prosim, da mi izvršni svet odgovori, kakšno je njegovo stališče do tega vprašanja ter ali namerava in do kdaj, predlagati skupščini sprejem ustreznega zakona s tega področja.

Ferdo Papič,
poslanec gospodarskega zbora

Vse delovne organizacije so v letu 1970 sklenile pogodbo s skupščino občine Tolmin, v kateri se obvezujejo, da bodo plačevale 1,5 % od sredstev namenjenih za osebne dohodke. Delovne organizacije so se obvezale, da bodo sredstva odvajale v sklad za splošne družbene potrebe občine Tolmin od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1975.

Do 31. 12. 1972 je to nemoteno potekalo, medtem ko je v letu 1973 SDK onemogočila plačevanje tistim delovnim organizacijam, ki v zaključnem računu za leto 1972 niso rezervirale sredstev.

SDK to tolmači na osnovi zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka temeljnih organizacij združenega dela (Ur. list SFRJ, št. 71/1972) in pravilnika o vsebini posameznih kontov v osnovnem kontnem planu za organizacije združenega dela (Ur. list SFRJ, št. 11/1973).

Izvršnemu svetu postavljam naslednja poslanska vprašanja:

a) Ali določila navedenih predpisov veljajo tudi za delovne organizacije, ki ne ustvarjajo dohodka (negospodarstvo — šolstvo, občinska uprava, sodišče itd.)?

b) Če ta določila veljajo za gospodarske in negospodarske organizacije, ali bi bila mogoča prehodna oblika; sicer bodo vsi programi in dela, za katere so že sklenjene pogodbe, odložena za eno leto, pri čemer pa bi prišlo do velikih gospodarskih škod.

c) Kaj misli v tem primeru ukreniti izvršni svet — ali bo prevzel iniciativo za spremembo zakona in pravilnika?

Ker je zadeva izredno aktualna, prosim predsednika, da pri izvršnem svetu skupščine SR Slovenije uredi, da dobim odgovor na prihodnjem zasedanju gospodarskega zbora, ki bo v sredo dne 28. t. m.

Franc Petauer,
poslanec gospodarskega zbora

Odredba o prenehanju veljavnosti odredbe o zamudnih obrestih (Ur. list SFRJ, št. 58/72) je bila sprejeta na pobudo gospodarstva, kajti zamudne obresti, predpisane v odredbi o zamudnih obrestih (Ur. list SFRJ, št. 5/57) ne ustrezajo več sedaj veljavnim bančnim obrestim. Gospodarska sodišča se v praksi še vedno poslužujejo razveljavljenega predpisa, ki določa, da smejo dogovorjene zamudne obresti znašati največ 12 %, če pa niso dogovorjene, pa 8 %. Gospodarska sodišča utemeljujejo to svojo prakso z odgovorom na vrhovnem gospodarskem sodišču in priznavajo upnikom zamudne obresti le v omenjenem razponu.

Prenehanje odredbe je imelo namen, da se zamudne obresti v poslovnih razmerjih uskladijo z bančnimi obrestmi, zato je praksa gospodarskih sodišč škodljiva, saj spodbuja dolžnike na zavlačevanje plačil.

V zvezi z gornjo problematiko naslavljam na izvršni svet naslednje vprašanje:

Ali je izvršni svet seznanjen z omenjeno prakso? Če je, kaj je ukrenil, če ni, kaj bo ukrenil, da se sedanji anahronizem odpravi?

Mara Žlebnik,
poslanec gospodarskega zbora

Poslužujem se institucije poslanskega vprašanja, da bi razčistila naslednje:

Skupščina občine Maribor je dne 3. maja 1972 predlagala, da se izda odredba o prepovedi prevoza za pitno vodo nevarnih snovi s cisternami mimo vodnjakov mariborskega vodovoda. Odgovora na predlog ni dobila.

Zahodno od vodnjakov na kamniškem platoju — ki predstavlja glavni vir pitne vode za Maribor, saj dajejo okrog 400 l/sek vode, poteka cesta I/3 Maribor—Dravograd skozi globok usek, kjer je krovna plast nad podtalnico zelo tanka — brez zaščitne ilovnate plasti.

Če bi prišlo na tem približno 300 m dolgem odseku ceste pri prevozu s cisternami do prometne nesreče in bi se bencin ali druge škodljive tekočine izlile, bi prišlo do onesnaženja podtalnice in bi Maribor ostal brez pitne vode.

Zato je SO Maribor dne 3. maja 1972 s svojo vlogo — naslovljeno na republiški sekretariat za notranje zadeve — predlagala, naj se promet s cisternami na odseku od Maribora do Selnice ob Dravi preusmeri s ceste I/3 na cesto III 6007 Maribor—Ruše. S predlagano rešitvijo so se strinjali tudi predstavniki cestnega podjetja Maribor, ker je promet s cisternami po tej cesti mogoč brez kakršnihkoli gradbenih preureditev cestišč.

Dne 23. maja 1972 je bila SO Maribor obveščena s kopijo dopisa, da je republiški sekretariat za notranje zadeve vlogo odstopil republiškemu sekretariatu za gospodarstvo, slednji pa je vlogo spet odstopil republiškemu sekretariatu za urbanizem dne 6. junija 1972, o čemer je bila SO Maribor obveščena s kopijo dopisa.

Kljub ponovnim urgencam predstavnika mariborskega vodovoda pri pomočniku sekretarja za urbanizem od 6. junija 1972 do sedaj še ni nikakršne rešitve.

Na koncu še vprašujem, kdo bo odgovarjal, če bo v primeru prometne nesreče na tem delu ceste Maribor ostal brez pitne vode, ob tem ko je mogoče problem zelo enostavno in hitro rešiti?

Prosim za pismen odgovor, po možnosti še pred prihodnjo sejo zbora.

Miran Hasl,
poslanec prosvetno-kulturnega zbora

Razširjam na zasedanju prosvetno-kulturnega zbora — 23. 1. 1973 — ustno postavljeno poslansko vprašanje pod št. 4:

»Kdo je kriv, da ni prišlo do pravočasnega ponatisa tudi obrazcev OD? Kje so vzroki, da SDK še v ponedeljek, 29. januarja 1973 (!) ni imela »verodostojnih« navodil tako glede izpolnjevanja obrazcev OOD in IOD, kot glede izvajanja zakona o zamrznitvi osebnih dohodkov?«

Ti dve vprašanji dodajam zato, ker se položaj še vedno ni spremenil. To anarhično stanje nam, pri sicer pozitivni stabilizacijski usmeritvi, povzroča zelo resno »nestabilnost«. Ker gre za osebe, prosim, če bi poleg razlogov v odgovoru navedli tudi imena in priimke tistih, ki so (bili) za izvedbo posameznih ukrepov odgovorni oziroma zadolženi.

Lojze Štefanič,
poslanec prosvetno-kulturnega zbora

1. Izvršni svet SR Slovenije prosim, da posreduje pojasnilo v zvezi z nekaterimi nejasnostmi o zamrznitvi osebnih dohodkov za prvo polletje 1973 za področje izobraževalne in kulturne dejavnosti.

Znano mi je, da je republiški odbor sindikata družbenih dejavnosti na osnovi določil 7. člena zakona o začasni omejitvi osebnih dohodkov sklenil predložiti izvršnemu svetu predlog za povečanje oziroma ureditev izplačil osebnih dohodkov iznad realizacije poprečja, doseženega do novembra 1972. Sindikat postavlja to upravičeno zahtevo le za nekatere vrste dejavnosti, in to za tiste, kjer je evidentno, da so le osebni dohodki zaposlenih zaostajali za dogovorjeno normalo v Sloveniji.

Zvezni zakon tudi ne predvideva načina izplačil v primeru nujnih sprememb v delovnih organizacijah, ki med letom nastajajo zaradi povečanega obsega dela, sprememb izobrazbenih struktur zaposlenih, zviševanja izvršenih delovnih ur v podaljšanem delovnem času zaradi pomanjkanja delavcev. Tudi v primeru, ko moramo zagovarjati take ukrepe, saj bodo vsekakor prispevali k hitrejši dosegi gospodarske stabilnosti, moramo vendar ugotoviti, da bi taki pavšalni ukrepi povzročali posebno v izobraževalni dejavnosti posebne probleme in nepopravljivo škodo. Hkrati, ko zavestno zagovarjam potrebe in red na področju delitve osebnih dohodkov, želim, da bo ta red usmerjen tako, da bo dejansko omogočal plačevanje izvrševanja dela v okviru dogovorjenih norm.

Vprašanje: Ali bo izvršni svet SR Slovenije izkoristil možnosti, nakazane v 7. členu omenjenega zakona in predlagal možnost ureditve problemov dohodkov in osebnih dohodkov v okviru družbenega dogovora oziroma samoupravnih sporazumov?

Če se teh po možnosti ne bo poslužil, prosim za pojasnilo, kako naj v tem primeru rešujejo te probleme samoupravne skupnosti, interesne skupnosti in same delovne organizacije.

2. Izplačevanje osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih se je v letu 1972 izvrševalo na osnovi sprejetih stališč te skupščine, družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov.

Dokazano je, da je velika večina delovnih organizacij v družbenih dejavnostih spoštovala sprejeta načela in da je bil na tem področju v preteklem letu ustvarjen že lep red.

Določila samoupravnih sporazumov so postala samoupravni normativ za kriterij izplačevanja in pobuda za gospodarno trošenje dohodka v delovnih organizacijah. Samoupravni sporazumi so delovne organizacije obvezali na letni izračun vrednosti točke in so torej bile v vseh delovnih organizacijah mesečno izplačane le akontacije osebnih dohodkov. Ker je velika večina delovnih organizacij sledila duhu sporazumov, so že v pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov

za leto 1972 predvideli od 2—4 odstotke sredstev iz mase, ki je bila predvidena za izplačevanje OD, za nagrajevanje posebnih uspehov in za sklad rizika zaradi kritja stroškov, ki nastajajo, posebno v šolah, zaradi bolezenskih odsotnosti učiteljev. Obračun na osnovi gornjih kriterijev so lahko delovne organizacije izvršile šele v decembru, in to precejšnja večina po 18. decembru. Tudi dotok sredstev od interesnih skupnosti je bil v večini primerov v zaostanku in se je izravnal šele zadnje dni decembra. Ta pojav v lanskem letu ni bil nič novega, saj so zaradi teh okoliščin delovne organizacije obračunavale OD za preteklo leto vedno konec decembra ali celo v začetku januarja prihodnjega leta. Delovne organizacije so torej tudi v letu 1972 izvršile obračun OD in nagrajevanje posebnih uspehov šele konec decembra, kar je skladno s samoupravnimi sporazumi, vendar v nasprotju z določili zveznega zakona. Kolikor so bili obračuni izvršeni, in torej presegajo decembrska izplačila OD poprečje prvih 11 mesecev oziroma oktobra, ni bilo to v večini primerov kršenje določil zveznega zakona. Delovne organizacije tudi niso dobile od nikogar uradnega pojasnila, da samoupravni sporazumi v tem primeru ne veljajo in so razumele besedilo zveznega zakona tako, da se ne smejo prekoračiti sporazumi. Tudi obrazci, ki jih delovne organizacije skupno z dvigom sredstev za osebne dohodke predlagajo službi družbenega knjigovodstva, niso bili v decembru prilagojeni določilom zveznega zakona.

Vprašanje: Ali je politično vzdržno, da bodo delovne organizacije, ki so spoštovale samoupravne sporazume (ne gre za tiste, ki so jih presegle), sedaj moralno in materialno kaznovane in kakšne posledice lahko predvidevamo, če bodo delavci tistih delovnih organizacij, ki so dosledno spoštovale sporazume in dogovorjene normative, prejeli v januarju toliko manjše osebne dohodke, za kolikor je bilo izvršeno večje izplačilo v decembru nasproti oktobru, oziroma s prvim 11. mesecem? Prosim izvršni svet, da pojasni, kakšna stališča bo zavzel, da ne bo oškodovana družbena dejavnost, ki je v tem primeru gospodarno ravnala in za katero je dokazano, da njeno delo ni adekvatno nagrajevanju, kot to določajo tudi dopolnitve ustave SR Slovenije.

Franc Bizjak,
poslanec prosvetno-kulturnega zbora

Prvo vprašanje

S sprejetjem samoupravnega sporazuma o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov so bili določeni kriteriji za financiranje šol v SR Sloveniji. V 8. členu tega sporazuma so delavci naših šol razvrščeni po značilnih skupinah z določenim številom točk za KOD. Glede na določila tega člena prejemajo temeljne izobraževalne skupnosti v dopolnjevanih občinah sredstva za redne OD pedagoškim in drugim delavcem izključno po KOD in ne glede na določila 15. člena sporazuma, ki predvideva dodatek na delovne izkušnje zaposlenih. V večini primerov tako dodeljena sredstva, v okviru temeljnih izobraževalnih skupnosti, zadostujejo za izplačila rednih OD, ker se število starejšega in mlajšega kadra v eni TIS ustrezno pokriva.

Povsem drugače pa je v izobraževalnih zavodih, ko so v občini šole s samimi starejšimi pedagoškimi delavci ali obratno. Zaradi tega prihaja do čudnega

stanja: šole z mlajšim kadrom lahko nemoteno realizirajo vsa določila sporazuma, šole s pretežno starejšim kadrom pa ne morejo upoštevati določil 15. člena, ki predvideva dodatno stimulacijo na delovne izkušnje, ne da bi pri tem ne prekoračile sredstev iz KOD. V letu 1972 so nekatere šole v naši občini pri določanju OD realizirale določila obeh omenjenih členov in po tolmačenju RISK kršile sporazum, čeprav v okviru TIS ni bilo prekoračitve.

Glede na to sprašujem:

1. Kdo je dolžan zagotoviti enake prejemke delavcem ne glede na starostni sestav kolektiva, v katerem delajo, tako da izenačevanje ne bo kršitev samoupravnega sporazuma?

2. Ali ni pravilno, da nesorazmerja odpravljajo TIS, ki s šolami sklepajo ustrezne letne pogodbe?

3. Ali šola lahko zavrne podpis takšne pogodbe, če ji le-ta ne zagotavlja dovolj sredstev za stimuliranje izkušenj iz 15. člena sporazuma?

Prosim, da na prihodnji seji dobim ustni in pismeni odgovor!

Drugo vprašanje

Kljub temu, da smo v našem zboru že večkrat razpravljali o poraznem pomanjkanju pedagoškega kadra predvsem na podeželskih šolah, menim, da sem s poslanskim vprašanjem dolžan vnovič opozoriti naš zbor in prek njega tudi zavod za šolstvo SRS, da je stanje na nerazvitem podeželju izredno pereče. Pomanjkanje kadra je sprožilo plaz sprejemanja povsem nekvalificiranih delavcev v šole, nemogočo obremenitev rednih pedagoških delavcev in tistih, ki izredno študirajo. Izredni študentje so na odročnih šolah povsem prenehali s študijem in prevzeli dodatne obremenitve mimo ustrezne kvalifikacije. Šole so poleg tega prisiljene krčiti predvideno število ur po predmetniku in opuščati že dokaj razvite svobodne dejavnosti. Vse to je izredno osiromašilo pedagoško raven šole, ki se zaradi preobremenjenosti zapira vase in ne utegne živeti s krajem. Razumljivo je, da je kvaliteta takega dela znatno nižja od nekdanje in bo podeželskemu učencu sčasoma čisto nemogoče uspevati na šolah II. stopnje. Ker občinske skupščine in šole ne najdejo izhoda iz trenutnega stanja, sprašujem:

1. Kakšen je program odgovornih forumov za takojšnjo rešitev stanja na podeželju?

2. Ali ne bi kazalo začasno zavreti nenehno odpiranje oddelkov podaljšanega bivanja na razvitih področjih, tako da bi se ta del kadra sprostil podeželskim šolam v korist? (To je sicer korak nazaj za razvite, vendar pa vsaj začasna rešitev za podeželje.)

3. Ali je republiška izobraževalna skupnost pripravljena občutneje stimulirati delovna mesta na odročnih šolah in takoj pristopiti k sofinanciranju gradnje stanovanj za pedagoške delavce?

4. Ali lahko pedagoške akademije kakorkoli skrajšajo ali kako drugače preuredijo program študija rednih slušateljev, da bi le-ti prišli čimprej na šole in na delovnem mestu nadaljevali študij kot izredni študentje po ustreznem programu?

Prosim, da bi bili odgovorni kar se da konkretni in posredovani v ustni in pismeni obliki na prihodnji seji zbora!

PREDLOG ZAKONA

o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973

1. člen

Za leto 1973 se uvaja v SR Sloveniji stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov.

2. člen

Zavezanec za stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov je občan, katerega skupni čisti dohodek, dosežen v letu 1973, presega 25 000 din.

Skupen čisti dohodek po tem zakonu se ugotavlja na način, kot se ugotavlja skupen čisti dohodek za odmero davka iz skupnega dohodka občanov po določbah zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/72 in 3/73).

3. člen

Osnova za odmero stabilizacijskega davka je skupen čisti dohodek zavezancev iz prejšnjega člena, zmanjšan za znesek olajšav za vzdrževane družinske člane.

Te olajšave se priznajo po določbah zakona o davkih občanov, ki veljajo za odmero davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1973.

4. člen

Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov se plačuje po stopnji 1 % od davčne osnove.

5. člen

Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov odmerijo za davčne zadeve pristojni občinski upravni organi hkrati z odmero davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 na podlagi davčne napovedi za odmero davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1973.

6. člen

Občani, ki so v letu 1972 dosegli več kot 25 000 din skupnega čistega dohodka, plačujejo v letu 1973 akontacije stabilizacijskega davka na podlagi podatkov o skupnem čistem dohodku in o vzdrževanih družinskih članih za leto 1972.

Višina letne akontacije se določi z odločbo.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena ne plačujejo akontacije občani, pri katerih obračunana letna akontacija ne presega 100 din.

7. člen

Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 se pri odmeri davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 odšteje od skupnega čistega dohodka.

8. člen

Glede izdaje odmere odločbe, pritožbe, obnove postopka, odprave ali spremembe odločbe po nadzorstveni pravici, obračunavanja, pobiranja, vračanja in prisilne izterjatve stabilizacijskega davka, glede zastaranja ter glede kaznovanja se uporabljajo določbe zakona o davkih občanov, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

9. člen

Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov se odstopa občinam.

10. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. januarja 1973.

OBRAZLOŽITEV

Po osnutku zakona naj bi s stabilizacijskim davkom kot izjemno, enkratno obdavčitvijo posegli na skupno doseženi čisti dohodek občanov, dosežen v letu 1973. Skupni čisti dohodek zajema vse vire osebnih in drugih dohodkov, tako iz tekoče dejavnosti občanov, t. j. zaposlitve, samostojne poklicne dejavnosti idr., kot tudi dohodke od premoženja, ki ga posameznik poseduje; ocenjujemo, da kot tak še najrealneje odraža ekonomsko sposobnost občana in zato lahko služi kot podlaga za dodatno obdavčitev.

Stabilizacijski davek naj bi se uvedel kot republiški dohodek in se odstopil občinam.

Stabilizacijski davek iz skupnega dohodka občanov naj bi po osnutku zakona plačevali le občani, ki v letu 1973 dosežejo več kot 25 000 din skupnega čistega dohodka. Torej le občani z nadpoprečnimi dohodki, občani s poprečnimi in nižjimi dohodki pa ne bi plačevali tega davka. Obdavčuje se skupni čisti dohodek, ne le presežek nad 25 000 din. Pred obdavčitvijo pa se skupni čisti dohodek zaradi vzdrževanih družinskih članov še zmanjša za enake zneske, kot se pri odmeri davka iz skupnega dohodka občanov priznavajo za olajšave. Družinske razmere bi se torej upoštevale tudi pri odmeri stabilizacijskega davka.

Davek naj bi se odmeril po proporcionalni stopnji 1 %. Primernost proporcionalne obdavčitve utemeljujemo s tem, da zavezance z nižjimi dohodki izvzemamo iz obdavčitve in da gre za dohodke, na katere progresivno posegamo že z davkom iz skupnega dohodka občanov.

Po predlogu naj bi se odmerjeni stabilizacijski davek za leto 1973 odštel od davčne osnove za davek iz skupnega dohodka občanov za leto 1973. Odmerna osnova bi se torej zmanjšala za znesek stabilizacijskega davka.

Poleg tega pa se variantno predlaga, da bi se plačani davek v naslednjih letih poračunal z odmerjenim davkom iz skupnega dohodka občanov. Proračun bi postopoma potekal nekaj let, kar pomeni, da bi bil vplačani stabilizacijski davek občanom povrnjen v obliki znižanih obveznosti davka iz skupnega dohodka občanov v naslednjih letih.

Da se zagotovi čim racionalnejši odmerni in izterjevalni postopek, naj bi v letu 1973 občani plačevali akontacije davka glede na v letu 1972 dosežen skupni čisti dohodek, odmera davka pa bi se izvršila skupno z odmero davka iz skup-

nega dohodka občanov za leto 1973. Vsa opravila v zvezi s pobiranjem akontacij, davčnimi napovedmi, ugotavljanjem odmerne osnove, odmero in obračunom davka bi se torej odvijala vzporedno z odmero in pobiranjem davka iz skupnega dohodka občanov in zato z najmanjšimi dodatnimi stroški in kar najmanjšim dodatnim delom davčnih služb.

Finančni efekt predlaganega davka ocenjujemo na 40 milijonov din. Gre za zelo grobo oceno, ker nimamo podatkov, ki bi omogočali solidnejše zaključke. Kalkulacija zato temelji na oceni, da od skupno izplačanih neto osebnih dohodkov v letu 1972 v višini 15 milijard dinarjev odpade okrog 40 % na zavezance za skupni dohodek občanov; teh zavezancev bo okoli 200 000; upoštevaje še druge vire dohodkov (izven osebnega dohodka iz delovnega razmerja) bi skupni čisti dohodek teh zavezancev znašal okrog 7 milijard dinarjev; po odmernih podatkih o davku iz skupnega dohodka občanov iz prejšnjih let odpade na enega zavezanca (ki je dolžan vložiti davčno napoved) 1,3 vzdrževanega družinskega člana; na tej osnovi bi zmanjšanje skupnega čistega dohodka za vzdrževane družinske člane za leto 1973 znašalo okrog 3 milijarde in odmerna osnova za stabilizacijski davek 4 milijarde din, odmerjeni davek po stopnji 1 % pa 40 milijonov din.

Pripominjamo, da bo del ocenjenega dohodka dosežen šele v letu 1974, ko se bo pobirala razlika med vplačanimi akontacijami in dokončno odmero, od zavezancev, ki v letu 1972 niso plačevali akontacij, pa celotni odmerjeni davek.

AMANDMA IZVRŠNEGA SVETA

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona posebni dogovor.«

Obrazložitev amandmaja

Stabilizacijski davek, ki naj bi se uvedel s predlaganim zakonom, je republiški dohodek. Po dosedanjem 9. členu zakona naj bi republika ta davek odstopila občinam. Da pa se republiki omogoči usmerjanje teh sredstev, naj bi po predlaganem amandmaju o uporabi teh sredstev soodločala republika in občine.

MNENJA IN STALIŠČA DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973.

V razpravi so sodelovali delegati občin Nova Gorica in Trbovlje ter mesta Ljubljane.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slo-

venije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njih svoje stališče.

Na predlog delegata občine Trbovlje so prisotni delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane soglasno sprejeli z glasovanjem stališče, s katerim zavračajo amandma izvršnega sveta k 9. členu predloga zakona.

V obrazložitvi tega stališča je bilo poudarjeno, da bi se s tem amandmajem preveč posegalo v samostojnost občin. Ker gre v tem primeru za sredstva občine, je s tem dovolj zagotovljeno, da te samostojno in suvereno ter na samoupravni podlagi delijo svoja sredstva uporabnikom v občinah, ker najbolj poznajo trenutne potrebe občanov teh skupnosti in v interesnih skupnostih. Sprejem tega amandmaja bi lahko pomenil obliko pritiska na občine, ki nima nič skupega s samoupravljanjem v družbenopolitičnih skupnostih, kot se je to pokazalo npr. v lanskem letu glede podpisovanja pogodb, v zvezi s kulturnimi skupnostmi. Če bi že šli na samoupravni sporazum ali dogovor, naj bi to ne bilo sporazumevanje občin z izvršnim svetom, ampak ga je treba najprej sprejeti v okviru vseh občin in kasneje z izvršnim svetom.

Delegat občine Nova Gorica je v svoji razpravi menil, naj bi bila davčna osnova za stabilizacijski davek enaka kot pri obdavčitvi skupnega dohodka občanov (3. člen.)

Delegat mesta Ljubljana pa je opozoril na različno dikcijo pri 9. členu tega predloga in 6. členu predloga o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov glede pripadnosti tega davka.

Št.: 422-23/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da da v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku. V načelni razpravi odbor ni našel dovoljne utemeljitve, da bi imenovali davek po tem zakonu stabilizacijski davek. V bistvu gre le za dodatno obdavčitev, ki poleg tega po oceni bilančno ne predstavlja nekega bistvenega premika. Predvsem pa je bilo poudarjeno, da sploh ni opredeljena uporaba tega davka, ki bi pravzaprav šele lahko dala temu davku stabilizacijski značaj. V predlaganem zakonu je bilo najprej določeno, da se davek odstopa občinam, v amandmaju predlagatelja, to je izvršnega sveta, pa se določa, da bo o uporabi sredstev sklenjen poseben dogovor SR Slovenije z občinami. Torej manjka bistveni element, ki bi opredeljeval davek kot stabilizacijski davek. Zato ne vidi odbor nikakega smotra, da bi ta davek imenovali stabilizacijski, pač pa gre le za dodatni davek. Enak ali še večji učinek pa bi bil dosežen povsem enostavno s spremembo davčnih stopenj — razen seveda kolikor ne bo namen porabe povsem specifičen, o čemer pa še ni nič jasnega.

Odbor predlaga zboru, da sprejme naslednje spremembe besedila predlaganega zakona:

— k naslovu: beseda »stabilizacijskem« naj se zamenja z besedo »dodatnem«;

— k 1. členu: beseda »stabilizacijski« naj se zamenja z besedo »dodatni«;

— k 2. členu: v prvi vrsti naj se beseda »stabilizacijski« zamenja z besedo »dodatni«;

— k 3. členu: v prvi vrsti naj se beseda »stabilizacijskega« zamenja z besedo »dodatnega«;

— k 4. členu: beseda »Stabilizacijski« naj se zamenja z besedo »Dodatni«;

— k 5. členu: v prvi vrsti naj se beseda »Stabilizacijski« zamenja z besedo »Dodatni«;

— k 6. členu: v tretji vrsti prvega odstavka naj se beseda »stabilizacijskega« zamenja z besedo »dodatnega«;

— k 7. členu: v prvi vrsti naj se beseda »Stabilizacijski« zamenja z besedo »Dodatni«;

— k 8. členu: v četrti vrsti naj se beseda »stabilizacijskega« zamenja z besedo »dodatnega«;

— k 9. členu: odbor se strinja s predlaganim amandmajem izvršnega sveta.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Jožeta Lojena.

Št.: 422-23/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije poslal v obravnavo izvršni svet s predlogom, da se zakon obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije, to je po skrajšanem postopku in ne glede na roke.

Uvodoma je odbor ugotovil, da je zakon pripravljen v skladu z načeli resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1973.

V načelni obravnavi odbor ni imel pripomb k predlogu zakona.

V obravnavi po podrobnostih pa je odbor sprejel naslednje predloge za spremembo:

K naslovu:

Iz naslova se izpusti beseda »stabilizacijskem«, ki se zamenja z besedo »dodatnem«.

Beseda »stabilizacijski« se zamenja z besedo »dodatni« v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. členu.

Amandma, ki ga je izvršni svet dal k 9. členu, je odbor sprejel brez pripomb.

Odbor se strinja s predlogom, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku in ne glede na roke.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je predložil izvršni svet, vključno s predloženimi amandmaji odbora in predlagatelja.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Franca Kolariča.

Št.: 422-23/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 26. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973, ki ga je predložil skupščini izvršni svet. Komisija je obravnavala tudi amandmaje odbora za finance in proračun republiškega zbora, odbora za finance gospodarskega zbora in izvršnega sveta.

V načelni razpravi je komisija imela pomisleke v zvezi z določbo prvega odstavka 3. člena, da je osnova za odmero tega davka skupen čisti dohodek zavezancev, zmanjšan za znesek olajšav za vzdrževane družinske člane.

Komisija je namreč menila, da je potrebno to določbo presojati z vidika ustavnega načela iz tretjega odstavka 1. točke amandmaja XL k ustavi SR Slovenije, da delovni ljudje, občani in temeljne organizacije združenega dela prispevajo za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb po načelu, da sorazmerno več prispeva tisti, ki dosega večji dohodek. Vprašanje je, ali ta določba predloga tega zakona ustreza omenjenemu ustavnemu načelu, ker zavezance za ta davek dejansko ne postavlja v enakopraven položaj.

Za konkreten primer bi lahko vzeli davčnega zavezanca, ki ima skupen čisti dohodek 25 001 dinarjev in je upravičen do olajšav za vzdrževane družinske člane, pa je kljub temu zavezanec za dodatni davek iz skupnega dohodka občanov še za znesek, ki presega olajšave, medtem ko občan, ki ima skupni čisti dohodek 25 000 dinarjev, pa nima olajšav za vzdrževane družinske člane, po tem zakonu ne plačuje davka.

Iz tega razloga komisija smatra, upoštevaje citirano ustavno načelo, da bi morali obe omenjeni kategoriji občanov glede plačila tega davka postaviti v enakopraven položaj. Zato komisija podpira stališče komisije republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za ekonomske odnose in ekonomsko politiko z dne 19. 2. 1973, naj bi bila tudi osnova za plačilo tega dodatnega davka ista kot pri davku iz skupnega dohodka občanov. Pri tem naj bi bila tudi stopnja tega davka progresivna, tako kot je progresivna pri davku iz skupnega dohodka občanov.

Glede na takšno stališče komisija opozarja predlagatelja na neuskladenost te zakonske določbe z omenjenim ustavnim načelom in predlaga, da predlagatelj še pred sejo pristojnih zborov uskladi to določbo s citirano ustavno določbo tako, da bodo občani kot zavezanci tega dávka v enakopravnem položaju.

Pri podrobni obravnavi po členih komisija k predlogu zakona ni imela amandmajev.

Komisija je obravnavala tudi amandmaje odbora za finance in proračun republiškega zbora in odbora za finance gospodarskega zbora k naslovu, k 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. členu, h katerim ni imela pripomb.

Komisija je obravnavala tudi amandma izvršnega sveta k 9. členu, h kateremu ni imela pripomb.

Št.: 422-23/73

Ljubljana, 26. 2. 1973

PREDLOG ZAKONA

o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov

1. člen

V SR Sloveniji se za dobo enega leta uvaja stabilizacijski davek na posest osebnih avtomobilov.

2. člen

Stabilizacijski davek na posest osebnih avtomobilov plačujejo imetniki osebnih avtomobilov.

Stabilizacijski davek se plačuje na podlagi evidence o registriranih vozilih obenem s plačilom cestne pristojbine.

3. člen

Pristojni upravni organ sme v času veljavnosti tega zakona registrirati osebni avto le, če imetnik vozila predloži potrdilo o plačanem davku po tem zakonu.

Če imetnik odtuji osebni avto, od katerega je že plačan stabilizacijski davek, novemu imetniku ni treba plačati tega davka.

4. člen

Stabilizacijski davek na posest osebnih avtomobilov se plačuje glede na delovno prostornino motorja, in znaša:

do 900 cm³	80 din
nad 900 do 1350 cm³	120 din
nad 1350 do 1800 cm³	170 din
nad 1800 do 2500 cm³	250 din
nad 2500 do 3150 cm³	380 din
nad 3150 cm³	550 din

5. člen

Stabilizacijski davek se ne plačuje od osebnih avtomobilov, od katerih se po 2. točki odloka o višini pristojbin, ki se plačujejo za cestna motorna vozila (Uradni list SRS, št. 2/72), ne plačuje cestna pristojbina, in tudi ne od vozil gasilske in zdravstvene službe ter vozil milice.

6. člen

Stabilizacijski davek na posest osebnih avtomobilov se odstopa občinam, na katerih območju je bil pobran.

7. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS in velja za dobo enega leta.

OBRAZLOŽITEV

Stabilizacijski davek na posest osebnih avtomobilov se uvaja kot enkratna, izjemna obdavčitev. Plačeval naj bi se od vseh osebnih vozil, ne glede na sektor lastništva.

Davka naj bi bila oproščena le tista vozila, ki so oproščena plačila cestne pristojbine (to je vozila JLA, invalidov...), poleg teh pa še vozila gasilske in zdravstvene službe ter milice.

Davek se uvaja kot republiški dohodek in odstopa občinam. Zaradi poenostavitve pobiranja naj bi se davek pobiral vzporedno s cestno pristojbino. Ker bo zakon sprejet med letom, za del vozil pa bo v tem času že plačana cestna pristojbina za leto 1973, predlagani osnutek zakona ne opredeljujemo za leto 1973, pač pa njegovo veljavnost omejujemo na obdobje enega leta. Na ta način bi lastniki vozil, ki so registrirali vozila za leto 1973 pred sprejemom zakona, plačali ta davek ob registraciji za leto 1974. Seveda pa bodo v tem primeru podvržena plačilu davka tudi v začetku leta 1974 nabavljena nova vozila, registrirana pred potekom veljave tega zakona.

Finančni učinek predlaganega osnutka zakona ocenjujemo na 25 milijonov dinarjev.

AMANDMA IZVRŠNEGA SVETA

6. člen se spremeni tako, da se glasi:

»SR Slovenija in občine sklenejo o uporabi sredstev iz tega zakona poseben dogovor.«

Obrazložitev amandmaja

Stabilizacijski davek, ki naj bi se uvedel s predlaganim zakonom, je republiški dohodek. Po dosedanjem 6. členu zakona naj bi republika ta davek odstopila občinam. Da pa se republiki omogoči usmerjanje teh sredstev, naj bi po predlaganem amandmaju o uporabi sredstev soodločala republika in občine.

STALIŠČE DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov.

V razpravi je sodeloval delegat občine Krško.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njih svoje stališče.

Na predlog delegata občine Krško so prisotni delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane soglasno sprejeli z glasovanjem stališče, s katerim zavračajo amandma izvršnega sveta k 6. členu predloga zakona.

Št.: 422-24/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku.

Tudi pri predlogu tega zakona odbor ne vidi stvarne utemeljenosti, da bi imenovali ta davek stabilizacijski. Ta zakon niti ne opredeljuje porabe zbranega davka, kar je po mnenju odbora bistveno ali gre za takšno porabo sredstev, ki prispeva k stabilizaciji, ali pa gre za eno ali več vrst splošne in skupne potrošnje.

Ker odbor ne vidi niti formalne niti stvarne utemeljenosti, da bi nazivali ta davek stabilizacijski davek, predlaga republiškemu zboru naslednje spremembe:

— k naslovu: črta naj se beseda »stabilizacijskem«;
— k 1. členu: v drugi vrsti naj se črta beseda »stabilizacijski«;
— k 2. členu: v prvi vrsti prvega odstavka naj se črta beseda »Stabilizacijski«;
— v prvi vrsti drugega odstavka naj se črta beseda »Stabilizacijski«;
— k 3. členu: v drugi vrsti drugega odstavka naj se črta beseda »stabilizacijski«;
— k 4. členu: v prvi vrsti naj se črta beseda »Stabilizacijski«;
— k 5. členu: v prvi vrsti naj se črta beseda »Stabilizacijski«;
— k 6. členu: odbor se strinja z amandmajem izvršnega sveta.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Jožeta Lojena.

Št.: 422-24/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov, ki ga je skupščini SR Slovenije poslal v obravnavo izvršni svet s predlogom, da se zakon obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije ne glede na roke.

Uvodoma je odbor ugotovil, da je zakon pripravljen v skladu z načeli resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1973.

V načelni obravnavi odbor ni imel pripomb k predlogu zakona.

V obravnavi po podrobnostih pa je odbor sprejel naslednje predloge za spremembo in dopolnitev:

K naslovu:

Iz naslova se izpusti beseda »*STABILIZACIJSKEM*«.

Beseda »stabilizacijski« se izpusti tudi v 1., 2., 3., 4. in 5. členu.

Člani odbora so menili, da gre predvsem za fiskalno dajatev, ki je sicer tudi stabilizacijska, kar so v še večji meri tudi nekateri drugi ukrepi za izvedbo uvodoma omenjene resolucije, ki pa ne nosijo tega naziva.

Amandma, ki ga je izvršni svet podal k 6. členu, je odbor sprejel brez pripomb.

Odbor se je strinjal s predlogom, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku in ne glede na roke.

Ko je odbor obravnaval možnosti uporabe sredstev, zbranih s tem davkom, je menil, da je potrebno, da ponovno opozori sestavljalce posebnega dogovora o uporabi sredstev iz tega zakona, na svoječasno stališče, da se sredstva, zbrana od davkov na posest osebnih avtomobilov, uporabijo za vzdrževanje in modernizacijo lokalnih cest.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je predložil izvršni svet, vključno s predloženimi amandmaji odbora in predlagatelja.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Franca Kolariča.

Št.: 422-24/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 422-24/73.

PREDLOG ZAKONA

o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune

1. člen

Del dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 po zakonu o izločanju dela dohodkov od prispevka iz osebnega dohodka, iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks v letu 1972 (Uradni list SFRJ, št. 39/72 in 53/72) izločeni na posebne račune občin (v nadaljnjem besedilu: izločena sredstva), se v znesku 8 500 000 dinarjev uporabijo kot posojilo za izplačilo kompenzacij po zakonu o kompenzacijah proizvajalcem kruha (Uradni list SRS, št. 45/72.)

2. člen

Za posojilo se uporabijo izločena sredstva posameznih občin sorazmerno z višino njihovih izločenih sredstev.

Višino izločenih sredstev po prejšnjem odstavku ugotovi za posamezne občine republiški sekretariat za finance po podatkih službe družbenega knjigovodstva.

3. člen

Posojilo bo SR Slovenija vrnila občinam iz svojih sredstev v štirih enakih letnih anuitetah v letih 1976 do 1979. Letne anuitete zapadejo v plačilo 31. decembra ustreznega leta.

4. člen

Posojilo se obrestuje po stopnji 2 % na leto.

Obresti za čas uporabe izločenih sredstev do 31. decembra 1975 se pripisujejo glavnici po enostavnem obrestnem računu.

5. člen

Republiški sekretariat za finance izda občinam potrdilo o vplačanem posojilu v enem mesecu po opravljenem obračunu kompenzacij proizvajalcem kruha.

6. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem litu SRS.

OBRAZLOŽITEV

Federacija je s 1. oktobrom 1972 ukinila regrese za moko, sladkor in olje. Ker bi trenutna podražitev vseh navedenih živil povzročila večje motnje v tržnih gibanjih in bi močneje prizadela socialno ogrožene občane, je SR Slovenija sprejela zakon o kompenzacijah proizvajalcem kruha (Uradni list SRS, št. 45/72). Intervencijski poseg je bil predviden samo za zadnje četrtletje preteklega leta, za kar bi po ocenah strokovnih služb potrebovali okoli 8 500 000 dinarjev. Ob sprejemanju zakona ni bilo v ta namen razpoložljivih sredstev niti v republiškem proračunu niti v računu za izravnave v gospodarstvu. Z zakonom o kompenzacijah proizvajalcem kruha je bilo določeno, da se del izločenih sredstev proračunov občin, ki so se izločala na posebne račune po zveznem zakonu o izločanju dela dohodkov od prispevkov iz osebnih dohodkov, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks v letu 1972 na posebne račune, uporabi za izplačevanje kompenzacij proizvajalcem kruha.

V zakonu o kompenzacijah proizvajalcem kruha pa ni določeno, v kakšni obliki se izločena sredstva občin uporabljajo za izplačilo navedenih kompenzacij. Glede na to, da gre pri tem za sredstva občin, jih republika lahko po našem mnenju uporabi le kot posojilo. Predlagamo, da uporabi republika po tem zakonu kot posojilo tolikšen del izločenih sredstev posameznih občin, ki ustreza višini izločenih sredstev v teh občinah. Konkretno višino teh sredstev za posamezne občine naj bi po podatkih službe družbenega knjigovodstva ugotovil republiški sekretariat za finance.

Predlagamo, da se posojilo vrne občinam iz republiških sredstev v štirih letih, pričenši z letom 1976. Za posojilo naj bi se obračunavale obresti, in sicer po stopnji 2 % na leto. Republiškemu sekretariatu za finance je dano pooblastilo, da izda občinam potrdilo o vplačanem posojilu.

MNENJE DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune.

V razpravi je sodeloval delegat občine Velenje.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, to mnenje republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da ga v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njem svoje stališče.

V razpravi delegata občine Velenje je bilo poudarjeno, da se s takim načinom reševanja družbenih potreb ni mogoče strinjati in da to ni v skladu s samoupravnimi pravicami ter da bi bilo treba take probleme reševati na podlagi samoupravnih sporazumov ali dogovorov. Zlasti pa se ni strinjal s tem, da SDK lahko zahteva celo telefonsko izstavitev akceptnega naloga za poravnavo določenega zneska, brez kakršnegakoli predloženega izračuna oziroma utemeljitve. Zato bi bilo nujno, da bi predlagatelj dal vsaj utemeljitev ali razčlembo glede porabe kruha ter razlik v ceni in o tem, koliko so posamezne občine v ta namen plačale.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora — poročilo z dne 23. 2. 1973, št. 420-36/73.

Odbor za finance gospodarskega zbora — poročilo z dne 23. 2. 1972, št. 420-36/73.

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 420-36/73.

PREDLOG ZAKONA

o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973

1. člen

Republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela (v nadaljnjem besedilu: davek) se v letu 1973 obračunava in plačuje po stopnjah, ki so določene s tem zakonom, ter z odbitnimi postavkami in olajšavami, ki so določene z zakonom o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji in s tem zakonom.

2. člen

Davek se plačuje po stopnji 5 %.

3. člen

Pri ugotavljanju davčne osnove se kot odbitna postavka upoštevajo bruto osebni dohodki na pogojno nekvalificiranega delavca v višini 1400 dinarjev mesečno za poln delovni čas.

Število pogojno nekvalificiranih delavcev in drugi elementi za ugotovitev osebnih dohodkov iz prejšnjega odstavka se določijo na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Uradni list SRS, št. 5/72).

4. člen

Zakonske obveznosti se upoštevajo kot odbitna postavka, ki je določena z zakonom o uvedbi obveznosti.

Zakonske obveznosti, katerih višina ni določena z zakonom iz prejšnjega odstavka, se upoštevajo v naslednji oziroma po naslednjih stopnjah:

1. prispevek za zdravstveno zavarovanje delavcev za nesrečo pri delu in za obolenje za poklicno boleznijo (3. in 29. člen zakona o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva — Uradni list SRS, št. 26/70) — 1,42 %;

2. prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer:

— prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem (54. člen zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju — Uradni list SRS, št. 54/72) — 2,90 %;

— prispevek za začasno nezaposlene delavce (55. člen zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) — 12,70 %;

— prispevek za primer nesreče pri delu in poklicne bolezni (57. člen zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) — 0,31 %;

3. prispevek za stanovanjsko graditev (zakon o programiranju in financiranju graditve stanovanj — Uradni list SRS, št. 5/72) — 6 %;

4. prispevek za uporabo mestnega zemljišča — (Uradni list SRS, št. 7/72), in sicer:

— za stanovanjske prostore v prvi coni največ 0,20 dinarja na kvadratni meter, v drugi coni največ 0,15 dinarja na kvadratni meter, v tretji coni največ 0,10 dinarja na kvadratni meter; če ni delitve na cone, največ 0,15 dinarja na kvadratni meter;

— za poslovne prostore v prvi coni največ 0,50 dinarja na kvadratni meter, v drugi coni največ 0,15 dinarja na kvadratni meter, v tretji coni največ 0,10 dinarja na kvadratni meter; če ni delitve na cone, največ 0,15 dinarja na kvadratni meter;

— za zemljišče največ 0,05 dinarja na kvadratni meter.

5. člen

Prispevki gospodarskim zbornicam in skupnostim, katerih članstvo je po zakonu obvezno, se upoštevajo kot odbitna postavka v višini, oziroma po stopnji, ki jo določi pristojni organ gospodarske zbornice oziroma skupnosti za leto 1973.

6. člen

Izdatki, ki imajo značaj osebnih prejemkov, razen osebnih dohodkov, se upoštevajo kot odbitna postavka v naslednji višini:

1. dnevnice za potovanja v državi — 80 dinarjev;
2. dnevnice za potovanja v tujino v višini, določeni s predpisom, ki velja za upravne organe;
3. povračilo za uporabo lastnega vozila v službene namene — 90 dinarjev za dejansko prevoženi kilometer;
4. povračilo zaradi zvišanih stroškov za ločeno življenje — 500 dinarjev na mesec;
5. nadomestilo za večje materialne stroške, ki jih ima delavec med bivanjem in delom na delovišču zunaj stalnega prebivališča (terenski dodatek) — 700 dinarjev na mesec.

Davčni zavezanec, ki izplačuje povračila in nadomestila iz 4. in 5. točke prejšnjega odstavka, lahko obračuna kot odbitno postavko le eno od navedenih oblik izplačila za posameznega delavca.

7. člen

Sredstva za skupno porabo delavcev se upoštevajo kot odbitna postavka v naslednji višini:

1. regres za letni dopust — 600 dinarjev na leto za zaposlenega delavca,
2. regresiranje prehrane — 60 dinarjev na mesec na zaposlenega delavca.

8. člen

Sredstva, ki jih je davčni zavezanec vložil za raziskovalno delo, ki ga je opravil samostojni raziskovalni zavod, vpisan v razvid raziskovalnih enot in zavodov, visokošolski raziskovalni zavod ali raziskovalne enote akademije znanosti in umetnosti, se upoštevajo kot odbitna postavka, vendar največ v višini 5 % od davčne osnove.

9. člen

Davek se ne obračunava in ne plačuje od dela dohodka, ki ga je davčni zavezanec:

1. vložil v izgradnjo čistilnih naprav za vodo in zrak;
2. združil v občini za potrebe splošnega ljudskega odpora po občinskem predpisu ali po pogodbi z občino.

Podrobnejše določbe o tem, kaj se šteje za čistilne naprave za vodo in zrak po 1. točki prejšnjega odstavka, predpiše republiški sekretar za urbanizem.

10. člen

Davek se ne obračunava in ne plačuje od dohodka invalidskih delavnic iz prvega odstavka 1. člena zakona o razmerju med številom invalidov in skupnim številom v invalidski delavnici zaposlenih ljudi ter o namenski uporabi sredstev posebnega sklada (Uradni list SRS, št. 46/70).

Davčni zavezanec, pri katerem je od celotnega števila delavcev zaposlenih več kot 10 % delovnih invalidov, plačuje davek po stopnji 4,5 %.

11. člen

Davčnim zavezancem s področja založniške dejavnosti se plačilo obračunanega davka zniža za 60 %.

Razliko med obračunanim in plačanim davkom uporabijo davčni zavezanci iz prejšnjega odstavka za pospeševanje založniške dejavnosti s področja znanosti, umetnosti, kulture, izobraževanja in vzgoje.

12. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. 1. 1973.

OBRAZLOŽITEV

V sistemskem zakonu o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ki je v usklajevalnem postopku v skupščinskih zborih, je predvideno, da se davčne stopnje, olajšave ter višina nekaterih odbitnih postavk za republiški davek določijo s posebnim zakonom. Navedena vprašanja niso urejena z zakonom o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela zaradi tega, ker niso sistemske narave, ampak so sestavni del tekoče davčne oziroma ekonomske politike republike za posamezno leto.

V skladu z zakonom o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela se s tem zakonom urejajo naslednja vprašanja:

— davčna stopnja,

— višina osebnih dohodkov, ki se priznajo kot odbitna postavka,

— višina zakonskih obveznosti, pri katerih višina ni predpisana z zakonom o uvedbi obveznosti, ki se priznajo kot odbitna postavka,

— višina izdatkov, ki imajo značaj osebnih prejemkov, razen osebnih dohodkov, ki se priznajo kot odbitna postavka,

— višina prispevkov gospodarskim zbornicam in skupnostim, v katerih je članstvo po zakonu obvezno, ki se priznajo kot odbitna postavka,

— višina sredstev za skupno porabo delavcev, ki se priznajo kot odbitna postavka,

— davčne olajšave.

K 2. členu: Po zveznem zakonu o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov iz gospodarstva in omejitvi stopenj prometnega davka (Uradni list SFRJ, št. 71/72) so dohodki od davkov in prispevkov iz gospodarstva v letu 1973 omejeni na raven teh dohodkov v letu 1972. To pomeni, da lahko z novim republiškim davkom iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 zberemo toliko sredstev, kot so v letu 1972 znašali dohodki od republiškega davka od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, to pa je 149 400 000 dinarjev. Če se bo iz novega republiškega davka nateklo v letu 1973 več sredstev, se bo višek prenesel v republiške skupne rezerve. Upoštevajoč znesek sredstev, ki se v letu 1973 lahko zberejo z novim republiškim davkom, ter odbitne postavke, olajšave in druge okoliščine, ki vplivajo na velikost davčne osnove, naj bi davčna stopnja za leto 1973 znašala 5 %. Omenjena stopnja se bo računala od davčne osnove, ki se ugotovi po določbah zakona o davku iz dohodka temeljnih organi-

zacij združenega dela in po določbah tega zakona. V prilogi k tej obrazložitvi je v posebni tabeli prikazan orientacijski izračun davčne stopnje.

K 3. členu: Predlagamo, da se kot odbitna postavka po tem zakonu upoštevajo bruto osebni dohodki, preračunani na pogojno nekvalificiranega delavca, v višini 1400 dinarjev mesečno za poln delovni čas. Za ugotovitev števila pogojno nekvalificiranih delavcev in drugih elementov za ugotovitev omenjenih osebnih dohodkov naj bi se uporabilo metodologijo za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Uradni list SRS, št. 5/72). Po predlagani rešitvi je višina osebnega dohodka na pogojno kvalificiranega delavca za vse davčne zavezance enaka, kar pomeni, da so izplačila nad temi zneski sestavni del davčne osnove. Davčnim zavezancem, ki so izplačali osebne dohodke, pod navedenim zneskom, se ne glede na dejansko izplačane osebne dohodke prizna odbitna postavka v celotnem znesku.

K 4. členu: V tem členu se določa višina zakonskih obveznosti kot odbitnih postavk za tiste primere, kjer višina zakonske obveznosti ni določena z zakonom o uvedbi obveznosti, temveč se določa z občinskim predpisom, samoupravnim sporazumom ali splošnim aktom samoupravne interesne skupnosti. Tu je opredeljena višina naslednjih zakonskih obveznosti:

— *s področja zdravstvenega zavarovanja delavcev:* prispevek za zdravstveno zavarovanje delavcev, za nesrečo pri delu in za obolenja za poklicno boleznijo,

— *s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja:* prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem, prispevek za začasno nezaposlene delavce in prispevek za primer nesreče pri delu in poklicne bolezni,

— *s področja stanovanjskega gospodarstva*: prispevek za stanovanjsko graditev in prispevek za uporabo mestnega zemljišča.

Prispevki s področja zdravstvenega ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja naj bi se upoštevali kot odbitna postavka po stopnji, ki je v poprečju veljala v letu 1972. Prispevek za stanovanjsko graditev naj bi se upošteval po stopnji 6 %, ki je v pretežni meri uveljavljena za leto 1973 v vsej republiki, prispevek za uporabo mestnega zemljišča pa največ v višini, kot je bila poprečno določena za leto 1972.

K 5. členu: Po 12. členu zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela se kot odbitna postavka upoštevajo tudi prispevki gospodarskim zbornicam in skupnostim, v katerih je članstvo po zakonu obvezno. Ker višina omenjenih odbitnih postavk v zakonu o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela ni konkretno določena, bi jo bilo treba opredeliti s tem zakonom. Predlagamo, da se navedeni prispevki upoštevajo kot odbitna postavka v celotni višini, v kateri se ti prispevki plačujejo zbornicam in skupnostim po sklepu njihovih pristojnih organov. Višine oziroma stopnje za te prispevke so zelo različne in so odvisne od dejavnosti organizacij, od velikosti organizacij, od vrednosti osnovnih sredstev, od vrednosti opravljenega prometa in podobno, zato bi jih bilo v zakonu zelo težko opredeliti.

V informacijo navajamo pregled stopenj prispevka za gospodarsko zbornico SR Slovenije v letu 1972 in predlog teh stopenj za leto 1973. Iz pregleda je razvidno, da so predlagane stopnje za leto 1973 za vse dejavnosti nižje kot so bile v letu 1972, in sicer:

Stopnja za leto 1972	Predlog za leto 1973	
—	0,0300 %	za zadružno zvezo Slovenije
0,0735 %	0,0555 %	za organizacijo s področja dejavnosti: industrije, rudarstva, gradbeništva, gozdarstva, bank, zavarovalnic in stanovanjsko komunalne dejavnosti
0,0735 %	0,0555 %	za organizacije s področja prometa
0,0945 %	0,0835 %	za organizacije s področja dejavnosti kmetijstva
0,1175 %	0,0945 %	za organizacije s področja dejavnosti trgovine, ki jim ni določena druga stopnja
0,1335 %	0,1155 %	za organizacije s področja dejavnosti obrti, katerim ni določena druga stopnja
0,3215 %	0,2945 %	za organizacije s področja dejavnosti, ki opravljajo popravila motornih vozil,
0,4615 %	0,4345 %	za organizacije s področja gostinstva in turizma
0,8500 %	0,7500 %	za privatni sektor obrti, gostinstva in avtoprevozništva

Omenjene stopnje se računajo od osnove, ki jo tvori doseženi dohodek organizacije pred dvema letoma (na primer: za leto 1973 je osnova dohodek iz leta 1971).

K 6. in 7. členu: Izdatki, ki imajo značaj osebnih prejemkov, razen osebnih dohodkov, ter sredstva za skupno porabo delavcev, naj bi se po tem zakonu upoštevali kot odbitna postavka v enaki višini, kot je predvideno s splošnim družbenim dogovorom za področje gospodarstva.

K 8. do 10. členu: Predlagamo več vrst olajšav, in sicer:

1. Naložbe v raziskovalno delo

Predlagamo, da se za naložbe v raziskovalno delo prizna posebna davčna olajšava. Davčna olajšava naj bi se po tem predlogu priznala za naložbe v tista raziskovalna dela, ki jih je za davčnega zavezanca opravila ustrezna raziskovalna institucija. Takšna olajšava je po našem mnenju v skladu z napori in pomenom raziskovalnega dela pri nadaljnjem razvoju našega gospodarstva.

Glede na to, da so omenjene naložbe v raziskovalno delo pri oblikovanju davčne osnove precejšnja neznanka in da so glede uporabe sredstev v te namene v praksi možna različna odstopanja, predlagamo, da se v 1973. letu kot prvem letu izvajanja novega davčnega sistema upoštevajo ti izdatki kot odbitna postavka največ v višini 5 % od davčne osnove posameznega davčnega zavezanca. Pripominjamo pa, da je takšna omejitev sprejemljiva le začasno oziroma v začetnem letu izvajanja sprejetega davčnega sistema in da ne more veljati kot trajna sistemska ureditev.

2. Naložbe v izgradnjo čistilnih naprav za vodo in zrak

Glede na splošni družbeni pomen, ki ga imajo naložbe v izgradnjo čistilnih naprav za vodo in zrak, naj bi bili davčni zavezanci od sredstev, namenjenih za te naložbe, oproščeni plačevanja davka. Ta predlog je bil sprožen v skupščinskih odborih ob razpravi o osnutku zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij

združenega dela. Podrobnejšo opredelitev pojma čistilnih naprav za vodo in zrak naj bi predpisal republiški sekretar za urbanizem.

3. Sredstva za splošni ljudski odpor

Davčni zavezanci imajo po obstoječih predpisih in po dogovorih z občinami posebne obveznosti v zvezi s financiranjem splošnega ljudskega odpora v občini. Predlagamo, da se glede na politični in splošni družbeni pomen teh obveznosti sredstva, ki jih zavezanci zagotovijo v ta namen po občinskem odloku ali po pogodbi z občino, oprostijo plačevanja davka.

4. Dohodek invalidskih delavnic

Invalidske delavnice so bile pod določenimi pogoji že doslej oproščene plačevanja prispevkov oziroma davkov od osebnega dohodka iz delovnega razmerja (zakon o razmerju med številom invalidov in skupnim številom v invalidski delavnici zaposlenih ljudi ter o namenski uporabi sredstev posebnega sklada — Uradni list SRS, št. 46/70). Predlagamo, da naj velja takšna oprostitev tudi za plačevanje republiškega davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

Da bi se dala večja spodbuda zaposlovanju delovnih invalidov, predlagamo posebno davčno olajšavo za tiste davčne zavezance, kjer je od vseh zaposlenih najmanj 10 % delovnih invalidov. Takšni davčni zavezanci naj bi plačevali davek po stopnji, ki je za 0,5 % manjša od redne stopnje.

6. Dohodek v založniški dejavnosti

Da bi se pospešil nadaljnji razvoj založniške dejavnosti na prosvetnem, kulturnem in znanstvenem področju, predlagamo, da se davčnim zavezancem s področja založniške dejavnosti obračunani davek zmanjša za 60 %; davčni zavezanci pa morajo razliko med obračunanim in plačanim davkom uporabiti namensko za pospeševanje založniške dejavnosti na področju znanosti, umetnosti, kulture, izobraževanja in vzgoje.

K 12. členu: Predlagamo, da naj se ta zakon uporablja za isti čas (to je od 1. januarja 1973) kot zakon o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

MNENJA, STALIŠČA IN PREDLOGI DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka TOZD v letu 1973.

V razpravi so sodelovali delegati občin Nova Gorica, Novo mesto, Šentjur pri Celju, Velenje in mesta Ljubljane.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzemata o njih svoje stališče.

I.

Delegati občin in mesta Ljubljane na zasedanju so z glasovanjem sprejeli naslednja predloga za dopolnitev predloga zakona (amandmaja):

1. Za 1. točko v prvem odstavku 9. člena naj se doda nova 2. točka, ki se glasi:

»vložil v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev iz sredstev tistega dela cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev.«

Sedanja 2. točka postane 3. točka.

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da je v 2. odstavku 11. člena zakona o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena (Uradni list SRS 16-120/67) določilo, ki se glasi: »če je v ceni oziroma tarifi določen del za razširjeno reprodukcijo, je komunalna delovna organizacija dolžna vnašati ustrezen del dohodka v svoj poslovni sklad«. Kot je znano, bo to določilo ohranjeno tudi v novelaciji tega zakona.

Razen tega 16. točka samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v organizacijah komunalnega gospodarstva definira sredstva za razširjeno reprodukcijo, ki jih komunalna delovna organizacija pridobi s ceno oziroma tarifo, kot družbeno akumulacijo, ki se enako kot amortizacija po predpisanih stopnjah, zakonske in pogodbene obveznosti odštevajo od doseženega dohodka. Ta sredstva so torej odbitna postavka pri izračunavanju faktorja stimulacije.

Iz teh dveh določil torej izhaja, da sredstva, pridobljena s ceno oziroma tarifo za razširjeno reprodukcijo, nimajo vsebine podjetniške akumulacije oziroma dohodka, temveč vsebino družbeno dogovorjenega prispevka oziroma družbene obveznosti, ki daje komunalni delovni organizaciji materialno osnovo za uresničevanje družbeno sprejetih programskih nalog na področju komunalnega gospodarstva.

Predlagani amandma dopolnjuje zakon v tem smislu, da ohranja že ustaljeno in uveljavljeno vsebino sredstev za razširjeno reprodukcijo, kot jih je določila občinska skupščina s svojim soglasjem k tarifi oziroma ceni za komunalno storitev oziroma proizvod.

Za ta amandma so glasovali vsi prisotni delegati, razen delegatov občin Izola in Velenje, ki sta glasovala proti, in delegatov občin Brežice, Celje, Jesenice, Laško, Mozirje in Slovenske Konjice, ki so se pri glasovanju vzdržali.

2. V prvem odstavku 9. člena se za sedanjo drugo točko doda nova točka, ki se glasi:

»3. združil v občini namensko za investicije za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojno-varstvenih objektov na podlagi samoupravnega sporazuma ali pogodbe.«

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da je pomanjkanje prostorov za vzgojno-izobraževalne in vzgojno-varstvene zavode v celi Sloveniji zelo pereče. Prav tako je splošno znano, da nam v slovenskem prostoru še do danes ni uspelo sistemsko urediti vprašanja investicij na teh področjih. Občine so v preteklosti, danes in bodo tudi v prihodnje (do sistemske rešitve tega vprašanja) zbirale sredstva za investicije od občanov v obliki krajevnega samoprispevka, od organizacij združenega dela in drugih organizacij v obliki prispevkov ter od združene amortizacije vzgojno-izobraževalnih zavodov. Del sredstev za investicije,

in to manjši del, pa uspejo občine zagotoviti v občinskih proračunih ali v obliki kreditov, ki jih dobe pri poslovnih bankah.

Do sedaj so organizacije združenega dela in druge organizacije prispevale svoja sredstva v skladu s tretjim odstavkom 12. člena temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah (Uradni list SFRJ, št. 32/68) neposredno iz dohodka brez kakršnihkoli družbenih obveznosti. S prenehanjem veljavnosti omenjenega zakona pa bi morale organizacije združenega dela in druge organizacije prispevati sredstva za navedene namene le iz sredstev skupne porabe, na katera pa so dolžne plačati republiški prispevek na sredstva skupne porabe in po zakonu o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in predlaganem zakonu tudi davek iz dohodka TOZD. Zaradi navedenih obveznosti organizacije združenega dela in druge organizacije ne bodo pripravljene v prihodnje prispevati niti že dogovorjenih sredstev, občine pa ne bodo mogle uresničiti že sprejetih programov izgradnje in ureditve objektov za potrebe vzgojno-izobraževalnih in vzgojno-varstvenih zavodov.

Za ta amandma so glasovali vsi pristojni delegati občin, razen delegatov občin Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center in Ljubljana-Šiška, ki so se pri glasovanju vzdržali.

II.

1. V razpravi je bilo predlagano, da se besedilo prvega odstavka 4. člena dopolni tako, da se glasi:

»Zakonske obveznosti in obveznosti po samoupravnih sporazumih se upoštevajo, kot odbitna postavka, v višini, ki je določena z zakonom o uvedbi obveznosti oziroma odlokom, po katerem se sklepajo ti družbeni dogovori.«

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da je bil predloženi sistemski zakon o davku iz dohodka TOZD verjetno preuranjen. Kolikor pa bo sistemski zakon o davku dohodka iz TOZD sprejet, je bilo predlagano, da se v tem predlogu zakona upoštevajo kot odbitna postavka tudi obveznosti po samoupravnih sporazumih. Le na ta način bo mogoče doseči, da bodo temeljne organizacije združenega dela pripravljene podpirati oziroma skleniti samoupravne sporazume, s katerimi se bo reševala vsa stanovanjska in komunalna problematika v občini. Šele ko bo sistemsko urejeno financiranje splošnih in skupnih družbenih potreb, bi se lahko obdavčevale višine iznad tako sprejetih obveznosti. Poudarjeno je bilo, da so npr. v občini Velenje sprejeli družbeni dogovor, po katerem bodo za stanovanjsko izgradnjo izločali 9 % od bruto osebnih dohodkov. Nesmiselno je, da bodo TOZD sedaj kaznovane z davkom, ko že itak izdatki za stanovanjsko izgradnjo predstavljajo del njihovega dohodka, kateremu so se odrekle, da bi ga usmerile v izgradnjo nujno potrebnih objektov za izboljšanje delavskega standarda. Razen tega tudi prispevek za uporabo mestnega zemljišča ne more biti enoten, ker stroški urejanj niso enaki. Če bodo še ta sredstva obdavčena, ne bo na tem področju mogoče sklepati družbenih dogovorov. Enako je s prispevki za negospodarske investicije, ki v 4. členu sploh niso predvideni in iz česar bi se razumelo, da se bo davek plačeval za celoten prispevek, ki ga plačajo temeljne organizacije združenega dela za negospodarske investicije po samoupravnem sporazumu (delegat občine Velenje).

2. V razpravi je bilo tudi predlagano, da se v prvem odstavku 9. člena predloga zakona doda nova točka, ki bi se glasila:

»združili v občini prek samoprispevka za izgradnjo objektov vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva in zdravstva v višini 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, izračunana na pogojno nekvalificiranega delavca iz 3. člena tega zakona.« (Šentjur pri Celju.)

3. Po drugem mnenju v razpravi naj bi namesto zdravstva v tem novem odstavku navedli gradnjo bolnišnic, pri čemer je bilo opozorjeno, da so npr. v občini Nova Gorica že razpisali samoprispevek za gradnjo bolnice, razen tega je tudi skupnost zdravstvenega zavarovanja povečala prispevek za ta namen, medtem ko se je občinska skupščina dogovorila z delovnimi organizacijami, da prispevajo sredstva za tako povečan prispevek. (Nova Gorica.)

Prisotni delegati niso nasprotovali temu mnenju oziroma predlogu.

Št.: 422-22/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku.

Čeprav gre za izvedbeni zakon osnovnega zakona, je vendarle prišla močno do izraza načelna razprava, ali gre v konkretnejšem določanju odbitnih postavk zgolj oziroma predvsem za davčni zakon ali pa tudi za doseganje drugih ciljev. Po mnenju odbora ne bi ustrezalo nikakršno skrajno stališče, pač pa je verjetno najprimernejša razlaga, da mora biti zakon optimalna kombinacija vseh dejavnikov.

Odbor predlaga k predlogu zakona naslednje spremembe in dopolnitve:

— k 1. členu: — četrta vrsta naj glasi: »s tem zakonom ob upoštevanju odbitnih postavk in olajšav,«;

— v šesti vrsti naj se črtajo besede »v SR Sloveniji«;

— k 2. členu: določena je stopnja 5 %, seveda ob predpostavki, da se upoštevajo osebni dohodki bruto din 1400 mesečno na pogojno nekvalificiranega delavca in da so tudi druge odbitne postavke upoštevane, kot so predlagane s strani predlagatelja v predlogu zakona. V primeru zmanjševanja davčne osnove bi se morala stopnja verjetno povečati, za koliko, pa brez izračunov ni možno reči. Višina je torej odvisna od tega, kolikšni so drugi elementi. Glede na predloge za spremembo nekaterih členov, ki določajo višino odbitnih postavk za izračun davčne osnove, bi torej bilo treba izdelati ustrezne cenitvene izračune za stopnjo;

— k 3. členu: člen naj se spremeni, da glasi:

»Pri ugotavljanju davčne osnove se kot odbitna postavka upoštevajo realizirani bruto kalkulativni osebni dohodki po samoupravnih sporazumih.

Osebni dohodki iz prejšnjega odstavka se upoštevajo v enaki višini kot so izkazani v obrazcu »Podatki za primerjanje doseženih razmerij v delitvi dohodka z dogovorjenimi merili« (zaporedna številka 7, stolpec 4) na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega

izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Uradni list SRS, št. 5/72).«

Odbor predlaga amandma k 3. členu zakona z večinskim mnenjem članov odbora. V obsežni razpravi so bile poudarjene pozitivne in negativne plati enega kot drugega predloga.

Dejstvo je, da je bil družbenemu dogovarjanju in samoupravnemu sporazumevanju dan velik poudarek in da je to označeno kot pomembna pridobitev, v tem zakonu pa elementi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja tako rekoč niso uporabljeni.

Kolikšna je davčna osnova, je prav gotovo dolgoročnega in sistemskega pomena, saj sta obenem predlagana že dva zakona, ki uvajata obvezno združevanje sredstev v odstotku na davčno osnovo po tem zakonu.

Na drugi strani pa je res, da samoupravni sporazumi še niso povsem usklađeni, da vsebujejo določena nesorazmerja, ki niso odraz dejanskega stanja oziroma realnih medsebojnih odnosov med posameznimi panogami in dejavnostmi. Zato ima tudi enoten znesek na pogojno nekvalificiranega delavca svojo vrednost. Res pa je, da tak enoten znesek ne upošteva specifičnih pogojev dela. Predstavnik predlagatelja je poudaril, da pravzaprav ni argumentov, da bi obračunavali davčno osnovo z različnimi izhodiščnimi vrednostmi za enake kvalifikacije.

Po daljši razpravi je bil z večinskim mnenjem sprejet predlagani amandma;

— k 6. členu: — v tretji točki se znesek 90 dinarjev črta in nadomesti z »0,90 dinarja«;

— doda se nova točka 6 v naslednjem besedilu:

»6. izdatki za izobraževanje delavcev v višini do 1,5 % od mase osebnih dohodkov, izračunane po 3. členu tega zakona.«;

— doda naj se nov drugi odstavek v naslednjem besedilu:

»V celoti se kot odbitne postavke upoštevajo: nagrade vajencev, nagrade za delo študentov in dijakov srednjih strokovnih šol na praksi, nagrade tujim študentom, štipendije in krediti študentom in dijakom srednjih šol, plače tujim delavcem na podlagi mednarodnih sporazumov o menjavi in razlike med osebnimi dohodki v državi in tujini za delavce zaposlene v tujini.«

Tudi daljša razprava o 6. točki, ki določa stroške izobraževanja kot odbitno postavko, ni mogla dati povsem enotnih pogledov, kar je v neki meri tudi razumljivo, ker je to v praksi dokaj različno. Vsekakor je potreben odstotek 1,5 % še dodatne prevere, ali ustreza. Namen zakona prav gotovo ni, da bi zaviral strokovno izobraževanje delavcev, vendar pa bi morali izločiti, oziroma obdavčiti razsipanje in turizem, kar se včasih skriva pod plaščem strokovnega izobraževanja, to je predvsem pri raznih inozemskih ekskurzijah in ogledih raznih mednarodnih razstav.

V zvezi z amandmajem za drugi odstavek je bilo sproženo vprašanje hranarine za osebje na prekooceanskih ladjah kot odbitne postavke. Glede na nemožnost preciziranja primernega besedila že na sami seji odbora, naj se po presoji pripravi ustrezen amandma do seje zbora.

— k 8. členu: člen naj se v celoti črta, ker vnaša neko omejitev, ki ni potrebna, ker so izdatki za raziskovalno delo, ki ga opravljajo raziskovalni zavodi, akademije in drugi, računovodsko tuje usluge, ki po 2. členu zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka v temeljnih organiza-

cijah združenega dela spadajo med materialne stroške poslovanja temeljne organizacije združenega dela. V zakonu je izrecno rečeno, da »so s porabo storitev mišljeni stroški potrebnih proizvodnih in neproizvodnih storitev«.

— k 9. členu: 2. točka naj glasi: »2. po občinskem predpisu ali po pogodbi z občino združil v občini za potrebe splošnega ljudskega odpora;«.

Odbor ni sprejel amandmaja skupščine občine Novo mesto, s katerim predlaga, da bi se kot odbitna postavka upoštevalo tudi združevanje v občini namensko za investicije za gradnjo šol, dijaških domov in vzgojno-varstvenih objektov na podlagi samoupravnega sporazuma ali pogodbe. Mnenje je bilo, da bi s tem izredno razširili odbitne postavke, in to za tiste izdatke organizacij združenega dela, ki jih le-te namenjajo za te namene iz poslovnega uspeha. Osnovni smisel zakona je, da se upoštevajo kot odbitna podstavka za določitev davčne osnove izdatki oziroma stroški v zvezi s poslovanjem temeljne organizacije združenega dela, ne pa tudi razne dajatve, ki nimajo zveze s samo dejavnostjo delovne organizacije.

Iz enakega razloga odbor tudi ni sprejel sugestije, da bi se kot odbitna postavka upoštevalo vplačano obvezno posojilo za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo in tudi ne obvezno posojilo v občinski in republiški sklad skupnih rezerv.

— k 10. členu: v drugem odstavku naj se za besedo »delovnih« vstavita besedi »in vojaških«.

— k 11. členu: besedilo člena naj se zamenja z naslednjim besedilom:

»Komunalne delovne organizacije, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, upoštevajo kot odbitno postavko tudi sredstva, vložena v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev iz sredstev tistega dela cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev.«

Besedilo 11. člena, kakor ga je predlagal predlagatelj, vnaša v sistemski zakon izjemo, kateri bi se skušale pridružiti še druge podobne dejavnosti in ki nima osnove za izjemo v nobenem zakonu. Založniška dejavnost sredstva bivšega sklada za založništvo koristi v okviru sredstev kulturne skupnosti ter bi po mnenju odbora tak amandma spodbudil še druge dejavnosti, za katere daje sredstva ta skupnost.

Novo besedilo 11. člena je amandma skupščine mesta Ljubljana. Odbor je bil soglasen, da se amandma vnese v predlog zakona, ker ima svojo osnovo za to že v 2. odst. 11. člena zakona o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena (Uradni list SRS 16-120/67) in ki se glasi:

»če je v ceni oziroma tarifi določen del za razširjeno reprodukcijo, je komunalna delovna organizacija dolžna vnašati ustrezen del dohodka v svoj poslovni sklad.«

Odbor predlaga zboru, da sprejme zakon z navedenimi amandmaji.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Staneta Vrhovca.

Št.: 422-22/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na svoji seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije poslal v obravnavo izvršni svet s predlogom, da se obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije.

Odbor je ugotovil, da predlog zakona predstavlja izvedbeni zakon sistemskega zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ki določa, da se s posebnim zakonom določijo davčne stopnje, olajšave ter višina odbitnih postavk za republiški davek.

V načelni obravnavi odbor ni imel pripomb, v obravnavi po členih pa predlaga naslednje spremembe oziroma dopolnitve zakona:

K 1. členu: — Četrta vrsta naj se spremeni tako, da se glasi: »s tem zakonom, ob upoštevanju odbitnih postavk in olajšav,«...

— V šesti vrsti se črtajo besede: »v SR Sloveniji«.

Spremembi sta redakcijskega značaja.

K 3. členu: Prvi odstavek se menja tako, da se glasi:

»Pri ugotavljanju davčne osnove se kot odbitna postavka upoštevajo realizirani bruto kalkulativni osebni dohodki po samoupravnih sporazumih.«

Odbor je menil, da so realizirani bruto KOD po samoupravnih sporazumih bolj pravična odbitna postavka kot pa bruto OD na pogojno NKV delavca v višini 1400 din mesečno, kot je v predlogu zakona. Bruto KOD po samoupravnih sporazumih upoštevajo namreč različne pogoje dela, kar ni primer v predloženih bruto OD na pogojno NKV delavca v višini 1400 din; razen tega pa ne bo potrebna izdelava nove metodologije, ampak se bodo osebni dohodki, kot odbitne postavke, upoštevali lahko v enaki višini, kot so izkazani v obrazcu »Podatki za primerjanje doseženih razmerij v delitvi dohodka z dogovorjenimi merili« (Zap. št. 7, stolpec 4), to je na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Ur. l. SRS, št. 5/72).

K 6. členu: — V drugi vrsti 3. točke prvega odstavka se besedi »90 dinarjev« zamenjata z besedama »0,90 dinarja«.

Sprememba je redakcijskega značaja, ker gre za tiskovno napako.

— Doda se nova točka 6 v naslednjem besedilu:

»6. izdatki za strokovno izobraževanje delavcev v višini do 1,5 % od mase osebnih dohodkov, izračunane po 3. členu tega zakona.«

— Doda se nov drugi odstavek v naslednjem besedilu:

»V celoti se kot odbitne postavke upoštevajo nagrade vajencev, nagrade za delo študentov in dijakov srednjih šol na praksi, nagrade tujim študentom, štipendije in krediti študentom in dijakom srednjih šol, plače tujim delavcem na podlagi mednarodnih sporazumov o menjavi in razlike med osebnimi dohodki v državi in tujini za delavce, zaposlene v tujini.«

Predložene dopolnitve v drugi in tretji alinei so rezultat ponovnega proučevanja določil zveznega zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela (Ur. l. SFRJ, št. 71/72). Pri izdelavi predloga zakona o davku iz dohodka TOZD v SR Sloveniji je bilo namreč pojasnjeno, da so v 6. točki 12. člena kot odbitne postavke zajeti tudi izdatki, navedeni v drugi in tretji alinei dopolnitev k členu 6, ki jih sedaj predlaga odbor. Naknadno pa je bilo ugotovljeno, da to ni točno, kar pomeni, da bi kot odbitne postavke izpadli vsi v drugi in tretji alinei teh dopol-

nitev navedeni izdatki. Zaradi tega odbor predlaga, da se obe dopolnitvi sprejmeta.

K 8. členu: Odbor predlaga, da se člen črta v celoti.

Odbor je ugotovil, da so sredstva, ki jih davčni zavezanec vlaga za raziskovalno delo, ki ga opravi samostojno raziskovalni zavod, v celoti že zajeta kot odbitne postavke v prvi točki 11. člena zakona o davku iz dohodka TOZD v SR Sloveniji, to je, navedena sredstva se obravnavajo kot materialni stroški poslovanja v smislu zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v TOZD in bi zato predloženo besedilo pomenilo omejitev, čeprav take omejitve po omenjenem zveznem zakonu sploh ni.

K 9. členu: — Odbor je obravnaval amandma skupščine občine Novo mesto. Odbor amandmaja ni sprejel, ker bi predložena odbitna postavka lahko pomembno vplivala na razpoložljiva sredstva za plačevanje davka iz dohodka TOZD.

Take odbitne postavke pa bodo lahko upoštevale občine pri izdelavi svojih odlokov o uvedbi in stopnjah občinskega davka v letu 1974.

— Besedilo 2. točke naj se glasi:

»2. po občinskem predpisu ali po pogodbi z občino združi v občini za potrebe splošnega ljudskega odpora.«

Sprememba je redakcijske narave, ker gre le za izboljšanje sedanjega besedila.

K 10. členu: V drugi vrsti drugega odstavka se med besedi »delovnih invalidov« vpišeta besedi »in vojaških«.

K 11. členu: Besedilo tega člena naj se v celoti črta.

Odbor je zavzel stališče, da naj se problemi v poslovanju založniške dejavnosti rešujejo na druge načine, nikakor pa ne kaže v izvedbenem predpisu določeni panogi zniževati plačilo obračunanega davka, saj bi bil to lahko presedan za podobne zahteve nekaterih drugih gospodarskih dejavnosti.

Odbor je obravnaval amandma, ki ga je predložila k predlogu zakona skupščina mesta Ljubljana. Amandma se nanaša na predlog, da se od vloženih sredstev v razširitev komunalnih objektov in naprav izdela cene oziroma tarife, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo, ne plača davek. Odbor je menil, da je predlog amandmaja utemeljen in sklenil, da se gospodarskemu zboru s tem v zvezi predloži naslednji amandma, ki naj bi zamenjal dosedanje besedilo 11. člena:

»Komunalne delovne organizacije, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, upoštevajo kot odbitno postavko tudi sredstva, vložena v razširitev komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev iz sredstev tistega dela cene oziroma tarife za komunalne storitve in proizvode, ki je namenjen za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav ter delovnih sredstev.«

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je predložil izvršni svet, vključno z amandmaji, ki jih je dal odbor.

Odbor se je strinjal s predlaganim načinom obravnave predloga zakona.

Odbor je za svojega poročevalca določil poslanko Maro Žlebnik.

Št.: 422-22/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je dne 28. februarja 1973 ponovno obravnaval predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka TOZD v letu 1973 in sklenil, da bo gospodarskemu zboru predlagal še naslednje spremembe oziroma dopolnitve zakona:

K 3. členu: Drugi odstavek se menja tako, da se glasi:

»Osebni dohodki iz prejšnjega odstavka se upoštevajo v enaki višini kot so izkazani v obrazcu »Podatki za primerjanje doseženih razmerij v delitvi dohodka z dogovorjenimi merili« (zaporedna številka 7, stolpec 4) na podlagi metodologije za primerjavo skladnosti samoupravnih sporazumov in njihovega izvajanja z zakonom in splošnim družbenim dogovorom (Ur. l. SRS, št. 5/72).«

Predlog za novo besedilo drugega odstavka je bil dejansko sprejet že na seji odbora 22. 2. 1973, kar je sicer razvidno tudi iz obrazložitve k predlogu odbora za spremembo prvega odstavka istega člena, ki ga ta drugi odstavek le bolj natančneje opredeljuje.

Št.: 422-22/73

Ljubljana, 28. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 26. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, ki ga je skupščini predložil izvršni svet.

V načelni razpravi k predlogu zakona so nekateri člani komisije menili, da določba 3. točke 4. člena predloženega zakona, po kateri se kot odbitna postavka upošteva prispevek za stanovanjsko graditev v višini 6 %, ni v skladu z resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva in dogovorjeno stanovanjsko politiko v republiki, po kateri naj se čimveč sredstev odvaja za graditev delavskih stanovanj. Mnoge občine oziroma samoupravni sporazumi namreč predvidevajo za stanovanjsko graditev višji odstotek sredstev kot ga upošteva kot odbitno postavko predloženi zakon in bodo tako tisti, ki odvajajo za stanovanjsko graditev več kot 6 % sredstev, plačali davek tudi od presežka sredstev nad 6 %, namenjenih za stanovanjsko graditev.

Komisija je v podrobni obravnavi k posameznim členom sprejela naslednji amandma:

K 12. členu: Beseda »naslednji« se nadomesti z besedo »osmi«.

Po mnenju komisije ni razlogov, da ta zakon ne bi imel običajen osemdnevni rok nastopa veljavnosti zakona, ker se zakon uporablja od 1. januarja 1973.

Komisija je obravnavala tudi amandmaje:

— odbora za finance gospodarskega zbora k 1., 3., 6., 8., 9., 10. in 11. členu;
— zasedanja delegatov občin k 9. členu;
— skupščine mesta Ljubljane k 9. členu;
— skupščina občine Novo mesto k 9. členu.

Komisija k omenjenim amandmajem ni imela pripomb.

Št.: 422-22/73

Ljubljana, 26. 2. 1973

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976

1. člen

V zakonu o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976 (Uradni list SRS, št. 9/69) se za 1. členom dodajo novi členi 1. a do 1. č, ki se glasijo:

»1. a člen

Ne glede na določbe prejšnjega člena se sredstva za namene iz prejšnjega člena v letu 1973 v znesku 47,7 milijona dinarjev zagotovijo z obveznim združevanjem sredstev organizacij združenega dela.

1. b člen

Sredstva iz prejšnjega člena združujejo organizacije združenega dela, ki so zavezanci za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela po zakonu o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela (Uradni list SRS, št. . . ./73) in sicer po stopnji 1,6 % od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Način in pogoji za vračanje sredstev iz prejšnjega odstavka se določijo s samoupravnim sporazumom, ki ga sklenejo organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva, in združeno železniško transportno podjetje Ljubljana. Rok za vračanje teh sredstev ne sme biti krajši kot 30 let.

1. c člen

Sredstva iz 1. a člena tega zakona v nadaljnjem besedilu: združena sredstva, se plačujejo na poseben račun pri narodni banki Slovenije.

1. č člen

O uporabi združenih sredstev za namene iz 1. člena tega zakona odloča začasni poslovni odbor, ki ga imenuje upravni odbor gospodarske zbornice SR Slovenije po kriterijih, določenih z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo gospodarska zbornica SR Slovenije, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Poslovni odbor iz prejšnjega odstavka mora biti imenovan najpozneje v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.«

2. člen

Za 3. členom se doda nov 3. a člen, ki se glasi:

»3. a člen

Pravice SR Slovenije do Ljubljanske banke v zvezi s sredstvi SR Slovenije za investicije v gospodarstvu po 2. členu tega zakona, določene v kreditni pogodbi, sklenjeni po 3. členu tega zakona, se prenesejo na organizacije združenega dela iz 1. a člena tega zakona.

Sredstva iz prejšnjega odstavka uporabijo organizacije združenega dela za naložbe v Združeno železniško transportno podjetje Ljubljana, v skladu s samoupravnim sporazumom med temi organizacijami in Združenim železniškim transportnim podjetjem Ljubljana.«

3. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

OBRAZLOŽITEV

Socialistična republika Slovenija je z zakonom o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976 (Uradni list SRS, št. 9/69) zagotovila spremembo pogojev že odobrenih ureditev za zgraditev železniške proge Prešnica—Koper in sicer tako, da se rok odplačila podaljša na 60 let in da se obrestna mera zniža na 1 % letno. Te obveznosti je republika že poravnala v letih 1971 in 1972, ostale pa so še neporavnane obveznosti za leta 1973, 1974 in 1975, ki znašajo letno 47,7 milijona dinarjev.

S predloženimi spremembami in dopolnitvami zakona se ta obveznost republike prenaša iz proračuna za 1973. leto na organizacije združenega dela, ki naj bi ta sredstva zagotovile z združevanjem svojih sredstev in samoupravnim sporazumom.

Razlogi za tako rešitev so isti kot je navedeno v obrazložitvi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji. Tudi ta rešitev je začasnega in prehodnega značaja ter naj bi veljala samo za 1973. leto, do konca katerega je potrebno zadevo sistemsko dokončno urediti.

AMANDMA IZVRŠNEGA SVETA

V novem 1. b členu predloga zakona se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Sredstva iz prejšnjega odstavka vplačujejo organizacije združenega dela istočasno z vplačili akontacij za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.«

Sedanji drugi odstavek postane nov tretji odstavek.

Obrazložitev amandmaja

V sedanjem predlogu zakona ni podrobno določeno, na kakšen način in v katerih rokih morajo organizacije združenega dela združevati svoja sredstva. Glede na to, da so zavezanci za združevanje sredstev tiste organizacije, ki so zavezanci za davek na dohodek temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, in da se sredstva združujejo od iste osnove, od katere se plačuje davek, predlagamo, da se ta sredstva združujejo v enakih rokih in na enak način, kot se plačujejo akontacije za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku. S predloženim zakonom se sredstva za leto 1973, 1974 in 1975 zagotovljajo z obveznim združevanjem sredstev organizacij združenega dela. Po mnenju odbora pa je treba obdržati nespremenjene pogoje, kot so bili uzakonjeni v dosedanji ureditvi zagotovitve sredstev.

Odbor predlaga republiškemu zboru, da sprejme predlagani zakon z naslednjimi spremembami:

— k 1. b členu: Na koncu prvega odstavka naj se pika zamenja z vejico in doda naslednje besedilo: »vendar le do zneska, določenega v 1. a členu.«;

— zadnji stavek drugega odstavka naj se zamenja z naslednjim besedilom: »Sredstva se vrnejo v 60 letih z upoštevanjem obrestne mere 1 %.«;

— k 1. členu: — v prvi vrsti naj se besedi »iz 1.« zamenjata z besedilom »iz 1. a«.

Sredstva se združujejo po 1.a členu ne pa po 1. členu;

— k 3. a členu: — v tretji vrsti prvega odstavka naj se črta beseda »tega«;

— v četrti vrsti prvega odstavka naj se črta beseda »tega«.

V obeh primerih se besedilo nanaša na 2. in 3. člen zakona iz leta 1969, ne pa iz tega zakona, ki je sedaj predložen. Sklicevanje na 3. člen tega zakona praktično pomeni sklicevanje na besedilo, da zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Poldeta Mačka.

Št.: 402-137/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji dne 21. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

V skladu s predlogi in stališči, ki jih je zavzel odbor v načelni obravnavi predloga odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanja nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 in, ki so razvidna iz poročila odbora k predlogu tega odloka z dne 23. februarja 1973, predlaga odbor k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976 naslednje dopolnilne in spreminjevalne predloge:

K 1. b č l e n u : — na koncu prvega odstavka tega člena, naj se namesto pike postavi vejica in doda naslednje besedilo: »vendar do višine, določene v 1. a členu.«

Glede na to, da se predvideva, da bo po stopnji 1,6 % zbranih več sredstev kot je določeno v 1. a členu, to je več kot 47,7 milijona, odbor meni, da je združevanje sredstev nad tem zneskom nepotrebno. V nasprotnem primeru bi lahko začasni poslovni odbor uporabil odvečna sredstva za druge namene oziroma nad obsegom sredstev, ki odpadejo na leto 1973, ki pa so za celotno obdobje v času od 1971 do 1976 leta omejena na 161 milijonov 941 tisoč dinarjev.

— Zadnji stavek drugega odstavka tega člena naj se spremeni in dopolni tako, da se glasi: »Rok za vračanje teh sredstev ne sme biti krajši kot 60 let z 1% obrestno mero.«

Odbor meni, da se v skladu z načelno razpravo pogoji, pod katerimi so koristniki sredstev doslej prejemali sredstva po tem zakonu, s prehodom na bolj samoupravno urejanje družbenoekonomskih odnosov in na nov sistem financiranja, ne morejo poslabšati. Glede ZŽTP Ljubljana se stanje ob sprejemu zakona o usmeritvi sredstev za investicije v gospodarstvu, to je od leta 1969, ni izboljšalo, temveč poslabšalo, zato bi poslabšanje pogojev bilo nesmotrno.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976, skupaj z dopolnilnimi in spreminjevalnimi predlogi odbora.

Odbor je za svojega poročevalca določil poslanca Egona Prinčiča.

Št.: 402-137/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 26. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971 do 1976, ki ga je predložil izvršni svet, in amandmaje odbora republiškega zbora za finance in proračun ter odbora gospodarskega zbora za proizvodnjo in blagovni promet.

Komisija v načelni razpravi kot tudi v razpravi po posameznih členih ni imela pripomb k predlogu zakona.

Komisija tudi ni imela pripomb k amandmajema odbora republiškega zbora za finance in proračun in odbora gospodarskega zbora za proizvodnjo in blagovni promet k 1. b členu, ki sta smiselno istovetna in razvidna iz njihovih poročil. Komisija pa ni soglašala z amandmajem odbora republiškega zbora za finance in proračun k 1. č členu, ker je namen združenih sredstev, o katerih odloča začasni poslovni odbor, določen v 1. členu zakona in ne v 1. a členu. Prav tako komisija ni soglašala z amandmajem odbora k 3. a členu, da se v tretji in četrti vrsti prvega odstavka črta beseda »tega«. Po mnenju komisije je umestno, da je dan poudarek na tem zakonu, ker je tudi spremenjeni in dopolnjeni zakon del osnovnega zakona.

Št.: 402-137/73
Ljubljana, 26. 2. 1973

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji

1. člen

Za 3. členom zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 9/69) se dodajo novi členi 3 a do 3 c, ki se glasijo:

»3. a člen

Ne glede na določbe 1. in 3. člena tega zakona se sredstva za povračilo dela obresti po 1. členu tega zakona za leto 1973 v višini 38,1 milijona dinarjev zagotovijo z obveznim združevanjem sredstev organizacij združenega dela.

3. b člen

Sredstva iz prejšnjega člena združujejo organizacije združenega dela, ki so zavezanci za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela po zakonu o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela (Uradni list SRS, št.), in sicer po stopnji 1,3 % od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Način in pogoji za vračanje sredstev iz prejšnjega odstavka se določijo s samoupravnim sporazumom, ki ga sprejmejo organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva, in združeno železniško transportno podjetje Ljubljana. Rok za vračanje teh sredstev ne sme biti krajši kot 30 let.

3. c člen

Sredstva iz prejšnjega člena se vplačujejo na poseben račun pri narodni banki Slovenije.

O uporabi teh sredstev za namene iz 1. člena tega zakona odloča začasni poslovni odbor, ki ga imenuje upravni odbor gospodarske zbornice SR Slovenije po kriterijih, določenih z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo gospodarska zbornica SR Slovenije, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Poslovni odbor iz prejšnjega odstavka mora biti imenovan najpozneje v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.«

2. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

OBRAZLOŽITEV

Socialistična republika Slovenija je s posebnim zakonom uredila družbeno pomoč pri modernizaciji železniških prog v SR Sloveniji in sicer z zakonom o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Ur. l. SRS, št. 9/69). Takšna rešitev ni več v skladu

s sprejetimi ustavnimi spremembami, po katerih naj bi za te namene sredstva zagotavljale organizacije združenega dela z združevanjem svojih sredstev, na podlagi samoupravnega dogovarjanja. Z rešitvijo, ki je podana v predlogu zakona, se država na tem področju umika in doslej anonimna sredstva v proračunu, s katerimi je pokrivala sprejete obveze do železnice, prepušča organizacijam združenega dela, da te odnose same neposredno uredijo.

Na podlagi ustavnih dopolnil lahko organizacije združenega dela za reševanje skupnih interesov združujejo svoja sredstva. Za reševanje tistih potreb družbene reprodukcije, ki so določene z družbenim planom republike, pa se lahko obvezno združevanje dela sredstev organizacij združenega dela določi tudi z zakonom. Z zakonom pa se morajo pri tem določiti tudi obveznosti in pravice organizacij združenega dela pri gospodarjenju z združenimi sredstvi, kakor tudi način njihovega vračanja. Združevanje sredstev in njihovo sovlaganje za reševanje skupnih interesov organizacij združenega dela je možno v obliki samoupravnega sporazuma ali prek samoupravne interesne skupnosti. Odnosi pri uporabi združenih sredstev pa so lahko samo kreditni, kar pomeni, da se ne morejo uporabljati kot nepovratna sredstva.

Rešitev, ki je predložena, upošteva omenjena načela, vendar je po svojem značaju začasna in prehodna in velja samo v letu 1973. Do konca 1973. leta je potrebno celoten sistem združevanja sredstev za financiranje prometne infrastrukture podrobno poučiti in predložiti popolnejšo in dolgoročno rešitev. Menimo, da bi najprimernejša rešitev bila ustanovitev interesne skupnosti, ki bi jo ustanovile organizacije združenega dela in v okviru nje združevale sredstva za financiranje prometne infrastrukture, ne samo za potrebe železnice, ampak tudi luke Koper in letališč za javni promet na območju SR Slovenije.

S predloženimi spremembami in dopolnitvami zakona se obvezujejo organizacije združenega dela, da združujejo svoja sredstva za pomoč pri modernizaciji železnice v letu 1973 v višini, kot bi znašal delež republike iz proračuna za leto 1973. Sredstva, ki jih je za te namene izplačevala republika ZŽTP Ljubljana v preteklih letih, so imele značaj nepovratnih sredstev. Takšne kvalitete ta sredstva v primeru združevanja sredstev organizacij združenega dela ne morejo zadržati. Da ne bi bil s tem preveč prizadet ekonomski položaj železnice, je v predlogu zakona predvideno, da bo ZŽTP Ljubljana organizacijam združenega dela, ki bodo sredstva prispevala, vrnila sredstva v sorazmerno dolgem roku.

S predloženo rešitvijo, ki je začasnega in prehodnega značaja, je storjen prvi korak za uveljavljanje ustavnih dopolnil, hkrati pa se ZŽTP Ljubljana nudi nujna pomoč za normalno poslovanje. V nasprotnem bi položaj železnice morali reševati z znatnim zviševanjem cen železniških storitev ali pa z zakonom o obveznem posojilu gospodarstva.

AMANDMA IZVRŠNEGA SVETA

V novem tretjem b členu se na koncu prvega odstavka »pika« nadomesti z »vejico« in doda besedilo: »vendar največ do 38,1 milijona dinarjev.«

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi: »Sredstva iz prejšnjega odstavka vplačujejo organizacije združenega dela hkrati z vplačili akontacij za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.«

V sedanjem drugem odstavku, ki postane novi tretji odstavek, se na koncu besedila pika nadomesti z vejico in doda besedilo: »obrestna mera pa ne večja kot 1 % na leto.«

Za tretjim odstavkom se doda novi četrti odstavek, ki se glasi:

»Sredstva, ki so potrebna za vračanje sredstev po prejšnjem odstavku, zagotovi ZŽTP Ljubljana SR Slovenija brez obveznosti vračanja.«

Obrazložitev amandmaja

Sredstva, ki jih je republika izplačevala za te namene ZŽTP Ljubljana do sedaj, so imela značaj nepovratnih sredstev. Da pa s spremembo zakona ne bi spreminjali kvalitete sredstev za ZŽTP Ljubljana, predlagamo, da tako zbrana sredstva organizacij združenega dela republika zagotovi ZŽTP Ljubljana brez obveznosti vračanja. S predloženo rešitvijo se ZŽTP Ljubljana zagotavlja enaka kvaliteta sredstev, hkrati se izpolnjujejo načela ustavnih dopolnil o združevanju sredstev in njihovem sovlaganju za reševanje skupnih interesov organizacij združenega dela. Z odstopom sredstev SR Slovenije odpravljamo tudi državno kapitalne odnose in onemogočamo nadaljnjo reprodukcijo tako odtegnjenih sredstev gospodarstva.

V sedanjem predlogu zakona ni podrobno določeno, na kakšen način in v katerih rokih morajo organizacije združenega dela združevati svoja sredstva. Glede na to, da so zavezanci za združevanje sredstev tiste organizacije, ki so zavezanci za davek na dohodek temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, in da se sredstva združujejo od tiste osnove, od katere se plačuje davek, predlagamo, da se ta sredstva združujejo v enakih rokih in na enak način kot se plačujejo akontacije za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja z obravnavo po skrajšanem postopku.

Predlagani zakon pomeni prilagajanje ureditve družbene pomoči za modernizacijo železniških prog ustavnim amandmajem. Vendar nastaja za železnice s predlaganim zakonom materialna sprememba; medtem ko so bila prej dana sredstva nepovratno, gre po predloženem zakonu za obvezno združevanje sredstev, ki jih je treba vračati.

Zato odbor meni, da je treba ponovno proučiti materialne posledice sprejetja tega zakona za slovenske železnice.

Kolikor pa zbor ne bi sprejel predloga odbora, da se zakon ne sprejme, potem predlaga odbor naslednje amandmaje:

— k 3. a členu: — v prvi vrsti naj se črta beseda »tega«;

— v drugi vrsti naj se črta beseda »tega«;

Besedilo se nanaša na osnovni zakon (Ur. list SRS 9/69), ne pa na ta, sedaj predloženi zakon, ki niti treh členom nima, čeprav se v prvi vrsti sklicuje na 3. člen tega zakona.

— k 3. b členu: V prvem odstavku se na koncu odstavka za besedo »dela« pika zamenja z vejico in doda »vendar največ do 38,1 mio din«;

— prouči naj se primernost roka 30 let v drugem odstavku.

Odbor predlaga zboru, da ne sprejme zakona, kot je predložen, izvršni svet pa naj prouči rešitev, ki bo bližja dosedanji rešitvi glede finančnih posledic za železnice.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Poldeta Mačka.

Št.: 402-136/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji dne 21. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

V skladu s predlogi in stališči, ki jih je zavzel odbor v načelni obravnavi predloga odloka o finančnem načrtu sredstev SR Slovenije za posege v gospodarstvu in ki so razvidna iz poročila odbora k predlogu tega odloka, odbor meni, da predlagana rešitev glede povračila dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog ne ustreza.

Čeprav odbor v celoti soglaša z usmeritvijo na bolj samoupravno urejanje družbenoekonomskih odnosov in daje vso podporo postopnemu uvajanju novega sistema samofinanciranja na tem področju, odbor meni, da predlagane rešitve ne smejo poslabšati pogojev prizadetih delovnih organizacij, še zlasti ne, če se je položaj teh organizacij po ugotovljenem stanju ob sprejemu zakona iz leta 1969 še poslabšal.

Razprava je posebej opozorila, da pri predlagani rešitvi ne gre le za spremenjeni družbenoekonomski odnos, temveč tudi za spremembo kvalitete sredstev, ki jih ZŽTP Ljubljana doslej ni bilo dolžno povrniti, kar tudi s stališča pravne varnosti in ustavnosti ne kaže prezreti. Izhajajoč iz tega, odbor predlaga, da predlagatelj do seje zbora ponovno prouči predloženi zakonski predlog ter predloži rešitve, ki bodo v skladu s stališči odbora in ki tudi s pravnega stališča ne bodo sporna.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga gospodarskemu zboru, da predloženi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji v predloženem besedilu ne sprejme, predlagatelju pa hkrati naroči, da pripravi novo besedilo v skladu s stališči in predlogi odbora.

Odbor je za svojega poročevalca določil poslanca Egona Prinčiča.

Št.: 402-136/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 26. 2. 1973 obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji, ki ga je predložil izvršni svet. Komisija je obravnavala tudi amandmaja, ki jih je k predlogu zakona predložil odbor za finance in proračun republiškega zbora.

Komisija v načelni razpravi kot tudi v razpravi po posameznih členih ni imela pripomb k predlogu zakona.

Komisija je obravnavala tudi amandmaja odbora za finance in proračun republiškega zbora k 3. b členu, h kateremu ni imela pripomb. Komisija pa ni soglašala z amandmajem odbora k 3. a členu, da naj se v prvi in drugi vrsti črtata besedi »tega«. S predloženim zakonom se namreč spreminja in dopolnjuje osnovni zakon, tako da ne gre v danem primeru za novi zakon, temveč se dopolnitve nanašajo na celotni zakon.

Št.: 402-136/73

Ljubljana, 26. 2. 1973

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji

1. člen

V zakonu o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Ur. list SRS, št. 7/72) se v 15. členu v drugi in tretji vrsti črtajo besede »in na način«.

2. člen

Za 15. členom se doda nov 15. a člen, ki se glasi:

»15. a člen

Obveznosti SR Slovenije, nastale po 15. členu tega zakona, bo SR Slovenija poravnala poslovnim bankam in drugim organizacijam združenega dela, ki so dale kredite, v letih od 1976 do 1982 na podlagi posebnih pogodb, sklenjenih med SR Slovenijo, poslovnimi bankami in drugimi organizacijami združenega dela.

SR Slovenija bo posebne pogodbe iz prejšnjega odstavka sklenila v letu 1973; s temi pogodbami bo SR Slovenija poravnala svoje obveznosti v ugotovljenem obsegu do posameznega upravičenca z odstopom terjatev, ki ji pripadajo po zakonu o prenosu sredstev, pravic in obveznosti federacije za gospodarske investicije na republike in avtonomni pokrajini (Uradni list SFRJ, št. 29/71) in po zakonih po ukinitvi republiškega investicijskega sklada in družbenih investicijskih skladov bivših okrajev ter po zakonih o usmeritvi sredstev v SR Sloveniji za obdobje 1966 do 1970.

Obseg obveznosti se ugotovi na način, ki ga predpiše republiški sekretar za finance v soglasju z republiškim sekretarjem za gospodarstvo.«

3. člen

Po uveljavitvi tega zakona ni več mogoče postavljati novih ali dodatnih zahtevkov za plačilo dodatnih ali povečanih dodatnih obresti po 15. členu zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 7/72).

4. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

OBRAZLOŽITEV

S predlaganimi spremembami v 15. členu se na najsprejemljivejši način urejujejo v prejšnjih letih nastali odnosi med SR Slovenijo in udeleženci v pospešeni graditvi turističnih objektov. S tem se obenem organsko zaključuje investicijsko obdobje, začeto z zveznimi stimulacijami v letih 1966, 1967 in 1969. S to spremembo ne nastajajo za SR Slovenijo nove obveznosti, pač pa se že nastale obveznosti poravnavajo s cesijo terjatev in tako imenovanega državnega kapitala. Po uveljavitvi predlagane spremembe 15. člena je onemogočeno nadaljnje postavljanje novih ali dodatnih zahtevkov SR Slovenije za plačilo dodatnih ali povečanih dodatnih obresti po 15. členu zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Ur. l. SRS, št. 7/72.)

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku. V načelni razpravi se je odbor zavzel za to, da bi imela možnost nadomestila dela obresti tudi letališča za javni promet.

Odbor predlaga zboru, da sprejme predlagani zakon z naslednjimi dopolnitvami:

— k 1. členu: — člen 1 naj se spremeni tako, da se glasi: »V zakonu o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 7/72) se v prvem odstavku 2. člena doda nova druga alinea, ki se glasi:

»— letališča za javni promet;«

— doda naj se nov 2. člen v naslednjem besedilu: V 15. členu se v drugi in tretji vrsti črtajo besede »in na način«;

— k 2. do 4. členu: — prenumerirajo se v 3. do 5. člen.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Staneta Jenka.

Št.: 44-23/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji 27. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

Potem ko je odbor ugotovil, da je predloženi zakon glede nadomestila za del obresti uporabnikom investicijskih sredstev na področju turizma v skladu s predlogom odloka o finančnem načrtu posebnega računa ter s predlogi in stališči odbora, izraženimi v načelni obravnavi tega odloka, se je odbor v načelu strinjal s predloženimi spremembami in dopolnitvami zakona.

V razpravi je bilo opozorjeno, da je potrebno čimprej, najpozneje pa do junija tega leta, urediti odnose tudi z vsemi ostalimi bankami, podobno kot je to urejeno z Ljubljansko banko. Hkrati je bilo opozorjeno, da je v zvezi s 3. členom predloženega zakona o spremembah in dopolnitvah potrebno zagotoviti kontinuiteto glede nadomestil in sicer za objekte, ki še niso dokončani, katerih gradnja pa zahteva dodatne kredite. V zvezi s tem predlaga odbor, da gospodarski zbor skupščine SR Slovenije sprejme naslednji *sklep:*

»V skladu s tem zakonom naj izvršni svet zagotovi, da bo komisija za odobritev nadomestil dajala pri svojih odločitvah prednost tistim objektom, za katerih dokončno izgradnjo so potrebni dodatni krediti, po 15. členu tega zakona pa niso več deležni beneficiranja obrestne mere.«

V obravnavi zakonskega predloga v podrobnostih predlaga odbor naslednji redakcijski amandma:

K 15. a č l e n u : V drugi vrsti tega člena naj se med besedama »poravnala« in »poslovnim« vstavi beseda »tistim«. V tretji vrsti pa za besedo »kredite« doda besedi »in to« tako, da se ta del stavka v celoti glasi: »Obveznosti SR Slovenije, nastale po 15. členu tega zakona, bo SR Slovenija poravnavala tistim poslovnim bankam in drugim organizacijam združenega dela, ki so dale kredite in to v letih . . .«.

Amandma je po mnenju odbora potreben za jasnejše razumevanje določil prvega odstavka.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da sprejme predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji skupaj s predloženim redakcijskim amandmajem in sklepom, ki ga predlaga odbor glede zagotovitve kontinuitete nadomestil.

Odbor soglaša tudi s predlogom sklepa, ki ga je predložil odbor za finance gospodarskega zbora v zvezi z ureditvijo sistema financiranja izgradnje infrastrukturnih objektov na letališčih.

Odbor je za svojega poročevalca določil poslanca Ferda Papiča.

Št.: 44-23/73
Ljubljana, 27. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 44-23/73

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov

1. člen

V zakonu o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov (Uradni list SRS, št. 28-190/71) se 1. člen spremeni tako, da se glasi:

»Odjemalci električne energije na nizki napetosti, kot je določeno v predpisu o tarifnem sistemu za prodajo električne energije, plačujejo od električne energije, porabljene v času od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1978, prispevek za financiranje energetskih objektov (v nadaljnjem besedilu: prispevek).

Odjemalci električne energije na nizki napetosti plačujejo prispevek v odstotkih od fakturiranega zneska za električno energijo, in sicer:

— odjemalci v gospodinjstvu — v višini 20 % v letih 1972 in 1973 ter v višini 25 % v letih 1974 do vključno 1978;

— drugi odjemalci — v višini 20 % v letih 1972 do vključno 1978.«

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva, zbrana s prispevkom, so sredstva SR Slovenije, ki se smejo uporabljati le za financiranje graditve energetskih objektov po planu, sprejetem po določbah družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva (Uradni list SRS, št. 21/71).

Sredstva prispevka se vplačujejo na poseben račun pri narodni banki Slovenije.

S sredstvi prispevka upravlja poslovni odbor, ki ga imenuje upravni odbor gospodarske zbornice SR Slovenije po kriterijih, določenih z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo gospodarska zbornica SR Slovenije, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Poslovni odbor iz prejšnjega odstavka mora biti imenovan najpozneje v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.«

3. člen

Za drugim členom se doda nov 2. a člen, ki se glasi:

»2. a člen

S sredstvi prispevka, vplačanega po 1. 1. 1973, se izpolnijo predvsem obveznosti, ki jih je SR Slovenija prevzela s sklenjenimi pogodbami z Ljubljansko banko za financiranje izgradnje energetskih objektov pred uveljavitvijo tega zakona.«

4. člen

V 3. členu se v tretji vrsti beseda »porabljeno« nadomesti z besedo »fakturirano«.

5. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. 1. 1973.

OBRAZLOŽITEV

k predlogom zakonov:

— o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov,

— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov in

— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov.

V pripravi je sistemski zakon o elektrogospodarstvu, ki bo razen ustreznega oblikovanja samoupravne interesne skupnosti združenega gospodarstva urejal tudi načela za financiranje razširjene reprodukcije. Ta zakon bo predvidoma sprejet v skupščini SR Sloveniji v teku letošnjega leta.

Ob pripravah predloga odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 je upoštevan sprejeti zakon o narodni banki Slovenije. Sredstva, ki so se po določilih zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti zbirala na račun za izravnave in pospeševanja v gospodarstvu, bi se po predlogu tega zakona odslej vodila pri narodni banki Slovenije, o njihovi uporabi pa bi odločal posebni poslovni odbor potrošnikov. Odločitve o odnosih, vzpostavljenih na osnovi tega zakona, se s tem približujejo samoupravni sferi gospodarstva in potrošnikov.

Obveznost vplačila prispevka je s predlogom tega zakona podaljšana tudi po letu 1975, do zaključno 1978. leta. S tem se delno zagotavljajo sredstva do zaključka financiranja izgradnje sprejetega programa energetskih objektov.

S predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov in zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov se predvideva upravljanje z združenimi sredstvi po posebnem poslovnem odboru združenega gospodarstva.

S tako dopolnitvijo o upravljanju sredstev naj bi bil izvršen korak naprej v pripravah samoorganiziranja gospodarstva v samoupravnih interesnih skupnostih. Pri teh naporih so bila seveda upoštevana določila ustavnega amandmaja XXVII — točka 7 k ustavi SR Slovenije, s katero je zagotovljena pravica samoupravljalcem, da z zakonom predpisanimi pogoji vračanja združenih sredstev ne bi prišlo do enostranske odtujitve minulega dela.

S spremembami določil zakona so tudi v obeh navedenih zakonih podaljšani roki obveznega združevanja od 1975. do 1978. leta. Združevanje sredstev do leta 1978 zagotavlja financiranje sprejetega programa in usklajuje obseg združenih sredstev in sredstev prispevka s predvidenimi naložbami potrebnimi za izgradnjo.

S tem se omogoča izvajanje investicijskih del tudi tistih energetskih objektov, ki bodo dograjeni v letih 1975 do 1978.

POROČILA

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije je na seji dne 21. februarja 1973 obravnaval predloge zakonov.

— o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov,

— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov in

— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov, ki jih je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

V razpravi je bilo uvodoma opozorjeno na sklep 37. seje gospodarskega zbora ob obravnavi predloga resolucije o dolgoročnem razvoju SR Slovenije, po katerem bi gospodarski zbor moral že v aprilu lanskega leta razpravljati o srednjeročni projekciji oskrbe Slovenije z energetskimi viri, bodisi v okviru razprave o srednjeročnem planu razvoja SR Slovnije ali pa kot o samostojni problematiki. V zvezi s tem je bilo naloženo izvršnemu svetu, da pripravi ustrezno informacijo. Tudi na 48. seji zbora 27. decembra 1972 je predstavnik izvršnega sveta, v zvezi s poslanskim vprašanjem poslanca Alojza Antončiča, dal zagotovilo, da bo gospodarski zbor lahko obravnaval vprašanja s področja elektrogospodarstva februarja 1973.

Odbor je z nezadovoljstvom ugotovil, da predvidene razprave o energetski problematiki, zaradi nepripravljenega gradiva, še ni bilo, čeprav so se problemi in težave na tem področju še bolj zaostrili. Posebej je bilo opozorjeno, da izgradnja odobrenih TE Šoštanj IV in NE Krško močno kasni, zaradi vrste problemov, ki so medsebojno povezani. Težave so se pričele že pri podpisu pogodbe z Ljubljansko banko, nadaljujejo pa se s črpanjem finančnih sredstev, zaradi kreditne nesposobnosti elektrogospodarskih podjetij, zaradi nerazčiščenih vprašanj lokacij, pri NE Krško pa tudi zaradi financiranja objekta s strani SR Hrvatske.

V skladu s predlogi in stališči, ki jih je zavzel odbor v načelni obravnavi predloga odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 in ki so razvidna iz poročila odbora k predlogu tega odloka, odbor pri zakonskih predlogih glede financiranja energetskih objektov v celoti podpira usmerjenost k bolj samoupravnemu urejanju družbenoekonomskih odnosov in k novemu sistemu financiranja elektroenergetskih objektov.

Odbor se v celoti strinja tudi z razširitvijo financiranja na energetiko nasploh, izraženi pa so bili nekateri pomisleki, zakaj se s predlaganimi spremembami podaljšuje rok glede obveznosti plačila prispevka tudi po letu 1975, če bo z novimi sistemskimi zakoni o elektrogospodarstvu urejeno to vprašanje v celoti in za daljše časovno obdobje.

V nadaljevanju seje odbora dne 27. februarja 1972 je odbor potem, ko je sprejel obvestilo predstavnika izvršnega sveta, da je predlog novega sistemskega zakona, kakor tudi problematika elektrogospodarstva, na seji izvršnega sveta že obravnavana, sprejel predložene zakonske predloge brez pripomb.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da sprejme zakonske predloge o spremembah in dopol-

nitvah zakonov za financiranje energetskih objektov v besedilu, kot so predloženi.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Ferda Papiča.

Št.: 402-165, 402-164, 402-166/73
Ljubljana, 27. 2. 1973

Odbor za finance in proračun republiškega zbora — poročilo z dne 23. 2. 1973, št. 402-165/73

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 402-165/73

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov

1. člen

V zakonu o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov (Uradni list SRS, št. 28-188/71) se v naslovu beseda »elektroenergetskih« nadomesti z besedo »energetskih«.

2. člen

1. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Uporabniki družbenih sredstev združujejo v svojem interesu svoja sredstva za financiranje graditve energetskih objektov po tem zakonu.

Uporabniki družbenih sredstev združujejo svoja sredstva po prejšnjem odstavku v višini 2% od zneska od vsakega izplačila za investicijska vlaganja na območju SR Slovenije do 31. 12. 1978.«

3. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva iz 1. člena tega zakona se od 1. 1. 1973 vplačujejo na poseben račun pri narodni banki Slovenije.«

4. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva iz 1. člena tega zakona se uporabljajo za financiranje energetskih objektov po planu, sprejetem po določbah družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva (Uradni list SRS, št. 21/71 — v nadaljnjem besedilu: družbeni dogovor), in sicer po načelih sovlaganja.

Pravice in obveznosti med sovlagatelji in organizacijami združenega dela — investitorji se določijo s samoupravnimi sporazumi, ki jih sovlagatelji in organizacije združenega dela — investitorji sklenejo neposredno ali prek svojih asociacij v skladu z načeli družbenega dogovora.

Z vplačanimi sredstvi sovlagateljev upravlja poslovni odbor, ki ga imenuje upravni odbor gospodarske zbornice SR Slovenije po kriterijih, določenih družbenim dogovorom, ki ga sklenejo gospodarska zbornica SR Slovenije, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Poslovni odbor iz prejšnjega odstavka mora biti imenovan najpozneje v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.«

5. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Če uporabniki družbenih sredstev ne pristopijo k samoupravnim sporazumom o sovlaganju po 4. členu tega zakona, se sredstva, ki jih združujejo po tem zakonu, štejejo za posojilo za financiranje energetskih objektov.

Poslovni odbor sklene z ustrezno banko pogodbo o nalaganju, uporabi in vračanju sredstev posojila iz prejšnjega odstavka.«

6. člen

Prvi odstavek 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Banka vrne vplačana posojila najpozneje v 15 letih, začenši 1. 1. 1979.«

Tretji odstavek 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Obresti za posojila, vplačana do 31. 12. 1978, se letno pripisujejo glavnici.«

Četrti odstavek 7. člena se črta.

7. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Združena sredstva uporabnikov družbenih sredstev, ki so bila vplačana v času od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1972 pri Ljubljanski banki kot posojilo po tem zakonu oziroma po zakonu o določitvi začasnih obveznosti uporabnikov družbenih sredstev za zagotovitev sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov v letu 1971 (Uradni list SRS, št. 4/71), se štejejo kot posojilo za financiranje energetskih objektov po 5. členu tega zakona.

Posojilo iz prejšnjega odstavka vrne Ljubljanska banka uporabnikom družbenih sredstev najpozneje v 15 letih, začenši s 1. 1. 1977. Posojilo se vrača v enakih letnih anuitetah, v katerih so vračunane 6-odstotne obresti, ki se obračunavajo od prvega naslednjega dneva, ko je bilo posojilo plačano. Obresti za posojilo iz prejšnjega odstavka se letno pripisujejo glavnici do 31. 12. 1976.«

8. člen

9. člen se črta.

9. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. 1. 1973.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku. V razpravi je odbor ugotovil, da gre predvsem za podaljšanje trajanja obveznosti združevanja sredstev do konca leta 1978 ter kvalitetno spremembo, da gre za združevanje po načelih sovlaganja.

Odbor predlaga republiškemu zboru, da sprejme predlagani zakon ob upoštevanju naslednje redakcijske spremembe:

— k 4. členu: v tretji vrsti tretjega odstavka naj se za besedo »določenih« vstavi besedica »z«.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Dušana Kolenca.

Št.: 402-164/73
Ljubljana, 23. 2. 1973.

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 402-164/73

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov

1. člen

V zakonu o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov (Uradni list SRS, št. 28-189/71) se v naslovu beseda »elektroenergetskih« nadomesti z besedo »energetskih«.

2. člen

1. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Odjemalci električne energije na visoki napetosti, kot je določena v predpisu o tarifnem sistemu za prodajo električne energije, združujejo v svojem interesu svoja sredstva za financiranje graditev energetskih objektov po tem zakonu.

Odjemalci električne energije na visoki napetosti združujejo svoja sredstva po prejšnjem odstavku v višini 10 % od fakturiranega zneska za električno energijo do 31. 12. 1978.«

3. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva iz 1. člena tega zakona se od 1. 1. 1973 vplačujejo na poseben račun pri narodni banki Slovenije.«

4. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva iz 1. člena tega zakona se uporabljajo za financiranje energetskih objektov po planu, sprejetem po določbah družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva (Uradni list SRS, št. 21/71 — v nadaljnjem besedilu: družbeni dogovor), in sicer po načelih sovlaganja.

Pravice in obveznosti med sovlagatelji in organizacijami združenega dela — investitorji se določijo s samoupravnimi sporazumi, ki jih sovlagatelji in organizacije združenega dela — investitorji sklenejo neposredno ali prek svojih asociacij v skladu z načeli družbenega dogovora.

Z vplačanimi sredstvi sovlagateljev upravlja poslovni odbor, ki ga imenuje upravni odbor gospodarske organizacije SR Slovenije po kriterijih, določenih z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo gospodarska zbornica SR Slovenije, republiški svet zveze sindikatov Slovenije in izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Poslovni odbor iz prejšnjega odstavka mora biti imenovan najpozneje v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.«

5. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Če odjemalci električne energije na visoki napetosti ne pristopijo k samoupravnemu sporazumu o sovlaganju po 3. členu tega zakona, se sredstva, ki jih združujejo po tem zakonu, štejejo za financiranje energetskih objektov.

Poslovni odbor sklene z ustrezno banko pogodbo o nalaganju, uporabi in vračanju sredstev posojila iz prejšnjega odstavka.«

6. člen

Prvi odstavek 6. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Banka vrne vplačano posojilo najpozneje v 15 letih, začenši s 1. 1. 1979.«

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Obresti za posojila, vplačana do 31. 12. 1978, se letno pripisujejo glavnici.«

7. člen

7. člen se črta.

8. člen

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Združena sredstva odjemalcev električne energije na visoki napetosti, ki so bila vplačana v času od 1. 1. 1971 do 31. 12. 1972 pri Ljubljanski banki kot posojilo po tem zakonu, se štejejo kot posojilo za financiranje energetskih objektov po 4. členu tega zakona.

Posojilo iz prejšnjega odstavka vrne Ljubljanska banka odjemalcem električne energije na visoki napetosti najpozneje v 15 letih, začenši s 1. 1. 1977. Posojilo se vrača v enakih letnih anuitetah, v katerih so vračunane 6-odstotne obresti, ki se obračunavajo od prvega naslednjega dneva, ko je bilo posojilo

plačano. Obresti za posojilo iz prejšnjega odstavka se letno pripisujejo glavnici od 31. 12. 1976.«

9. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. 1. 1973.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku, k predlogu zakona nima pripomb in predlaga republiškemu zboru, da ga sprejme.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Dušana Kolenca.

Št.: 402-166/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973, št. 402-166/73

PREDLOG ODLOKA

o obveznostih, ki jih Socialistična republika Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov

I.

Obveznosti SR Slovenije iz naslova nadomestil za del obresti za investicijske kredite, ki bodo dani v letu 1973 po določbah 6. člena zakona o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov (Uradni list SRS, št. 7-89/72, v nadaljnjem besedilu: zakon), smejo znašati v letih 1973 do 1983 največ:

V letu	1973	1974	1975	1976	1977	
milijona dinarjev	6,32	6,61	6,19	5,56	4,81	
V letu	1978	1979	1980	1981	1982	1983
milijona dinarjev	3,90	2,84	1,64	1,16	0,76	0,39

II.

Sredstva iz prejšnje točke se zagotovijo vsako leto v finančnem načrtu računa SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti.

III.

Za izvajanje tega odloka skrbita republiški sekretariat za finance in republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo.

IV.

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

OBRAZLOŽITEV

V 6. členu zakona o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in o osnovni predelavi kmetijskih pridelkov je predvideno, da dobijo organizacije združenega dela iz sredstev SR Slovenije nadomestilo dela obresti za nekatere investicije v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov. To nadomestilo se izplačuje v času do začetka odplačevanja kredita ob zapadlosti obresti, v času odplačevanja kredita pa ob zapadlosti anuitete.

Pri takšni metodi obračuna dela obresti nastanejo na osnovi zakona za SR Slovenijo obveznosti, ki segajo na osnovi kreditov iz leta 1973 do 1983. leta.

Zato je po 8. členu omenjenega zakona predvideno, da se vsako leto sprejme poseben skupščinski odlok, ki dovoljuje prevzem obveznosti, ki izhajajo iz navedenega zakona v naslednjem obdobju. Hkrati pa odlok tudi limitira obseg, do katerega se lahko na osnovi kreditov v tem letu SR Slovenija zaveže, da bo poravnala nastale obveznosti v obdobju 1973—1983.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora — poročilo z dne 23. 2. 1973, št. 402-183/73.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora — poročilo z dne 28. 2. 1973, št. 402-183/73

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. 2. 1973. št. 402-183/73

PREDLOG ZAKONA

o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973

1. člen

Skupni dohodki republiškega proračuna za leto 1973 znašajo . . . . . din 1 318 200 000.—

Od tega:

— za razporeditev po posebnem delu proračuna . . . din 1 272 244 000.—

— za razporeditev v tekočo proračunsko rezervo . . . din 45 956 000.

2. člen

Če bo zaostajalo pritekanje proračunskih dohodkov v taki meri, da ne bodo doseženi v višini 1. člena tega zakona, bo izvršni svet skupščine SR Slovenije, da bi ohranil proračunsko ravnovesje, začasno zmanjšal zneske sredstev, ki so v proračunu razporejena za posamezne namene, ali začasno zadržal uporabo sredstev, ki so v proračunu razporejena za posebne namene. O takem ukrepu mora izvršni svet obvestiti skupščino SR Slovenije in ji predlagati ustrezno spremembo proračuna.

Če bodo proračunski dohodki presegli v 1. členu tega zakona predvideni znesek, se bo presežek vložil na poseben račun za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti, o uporabi teh sredstev pa bo odločala skupščina SR Slovenije.

3. člen

Izvršni svet je pooblaščen, da lahko spremeni namen in višino sredstev za redno dejavnost posameznih republiških organov, če bi se izkazalo, da so jim zagotovljena sredstva v višjem ali nižjem znesku, kot bi jim pripadala po načelih samoupravnih sporazumov.

Republiški sekretariat za finance opravlja v soglasju z republiškim sekretariatom za pravosodje in občo upravo med letom poračunavanja, ki so potrebna zaradi sprememb v zasedbi odobrenih delovnih mest organov in dodeljuje sredstva za povračilo stroškov prevoza delavcev na delo.

4. člen

Če se med letom ustanovi nov republiški upravni organ, potrdi njegov predračun izvršni svet skupščine SR Slovenije. Sredstva za delo takega organa se zagotovijo iz nerazporejenih dohodkov (proračunske rezerve).

Če se med letom odpravi republiški upravni organ, se preostala sredstva prenesejo na nerazporejene dohodke (proračunsko rezervo).

5. člen

Republiški organi in drugi uporabniki sredstev republiškega proračuna za leto 1973 morajo organizirati izvrševanje zadev in nalog iz svojega delovnega področja v mejah sredstev, ki so jim s tem proračunom odobrena.

Organi ne morejo porabiti sredstev za osebne dohodke, ki jim ostanejo, če se delovno mesto med letom izprazni.

Za izvajanje določb 1. in 2. odstavka tega člena ter za zakonito, smotrno in primerno uporabo sredstev, ki so organu odobrena v republiškem proračunu, je odgovoren predstojnik organa kot odredbodajalec, vodja računovodstva pa je odgovoren za zakonito uporabo sredstev.

Republiški organi in drugi uporabniki sredstev republiškega proračuna za leto 1973 morajo izvrševati sklepe in priporočila skupščine SR Slovenije in njenih organov, ki so povezana s finančnimi izdatki, v okviru in obsegu s tem proračunom določenih finančnih postavk.

Republiški organi ne smejo prevzemati na račun republiškega proračuna obveznosti, ki bi presegale zneske, določene za leto 1973 in tudi ne ustvarjati obveznosti za republiške proračune naslednjih let, če niso take obveznosti določene z republiškim zakonom ali drugim aktom skupščine SR Slovenije oziroma z aktom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, izdanim na podlagi zakona.

Obveznosti iz petega odstavka tega člena je dovoljen prevzemati oziroma ustvarjati le, če so v aktu, s katerim take obveznosti nastajajo, zagotovljeni tudi viri dohodkov zanje.

6. člen

Če se med izvrševanjem proračuna ugotovi, da za posebne namene razporejena sredstva ne bodo porabljena ali ne bodo porabljena v celoti, lahko izvršni svet skupščine SR Slovenije prenese neporabljena sredstva v proračunsko rezervo.

7. člen

Vsi dohodki, ki jih republiški organi dosežejo s svojo dejavnostjo, so dohodek republiškega proračuna, če ni s tem zakonom drugače določeno.

8. člen

Zavod za šolstvo SR Slovenije za izvedbo določenih nalog (za izobraževalno in založniško dejavnost) lahko dobiva in porabi sredstva od drugih organizacij.

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo uporabi dohodke iz dejavnosti sanitarnega inšpektorata, ki jih ta doseže s svojimi tehničnimi storitvami, za nabavo in vzdrževanje opreme ter za redno dejavnost.

Hidrometeorološki zavod SR Slovenije in geodetska uprava SR Slovenije uporabita dohodke, ki jih dosežeta s prodajo svojih uslug in iz naslova prodaje geodetskih izdelkov za pokrivanje stroškov redne dejavnosti, nabavo in vzdrževanje opreme in za reprodukcijo geodetskih izdelkov.

Republiški sekretariat za notranje zadeve lahko uporablja dohodke, ki jih pridobi s prodajo tiskovin in podobno za posebne namene.

Zavod za mednarodno tehnično sodelovanje uporabi dohodke iz naslova svoje dejavnosti in od istoimenskega zveznega zakona za redno dejavnost.

Zavod za vodno gospodarstvo SR Slovenije in Luška kapitanija Koper uporabita svoje dohodke za redno dejavnost in posebne namene.

9. člen

Dohodki od upravnih in poslovnih stavb, ki jih upravlja republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo, se stekajo na poseben račun in se uporabljajo za delno kritje izdatkov, ki nastanejo pri upravljanju teh stavb.

10. člen

Dohodki, s katerimi razpolaga zavod SR Slovenije za statistiko po posebnih predpisih prek posebnega računa, se uporabljajo za namene in na način, ki je določen s temi predpisi.

11. člen

Zavod SR Slovenije za rezerve uporablja dohodke, ki jih ustvarja s svojo dejavnostjo kot sredstva za svojo redno dejavnost. Izvršni svet skupščine SR Slovenije lahko predpiše, da zavod del sredstev uporabi za posebne namene (investicije).

12. člen

Organi iz 8. do 11. člena tega zakona predložijo republiškemu sekretariatu za finance finančne načrte o uporabi sredstev, ki jih neposredno uporabljajo na podlagi tega zakona oziroma na podlagi posebnih predpisov.

13. člen

Od dohodkov po 1. členu tega zakona, razporejenih po posebnem delu proračuna, se vlaga v rezervni sklad SR Slovenije 1,35 %.

14. člen

Nosilci sredstev, razporejenih:

— v razdelku »sredstva za splošne republiške potrebe« so:

1. Izvršni svet skupščine SR Slovenije po postavkah: sklad Borisa Kraigherja, protokolarni stroški, sredstva za upravljanje reprezentančnih zgradb, stroški za volitve, nadomestila funkcionarjev v službi v organih federacije, nadomestila za pripravnike in štipendije zveznega sekretariata za zunanje zadeve, dinarsko kritje za nakup deviz, prispevek republike za zdravstveno zavarovanje socialno ogroženih kmetov, elektronski center, svet za narodno obrambo, sklad za financiranje stanovanjske izgradnje in znanstvene raziskave.

2. Republiški sekretariat za finance po postavkah: regres za skupinska potovanja otrok in mladine, preživnine babicam in odškodnine za prevzeta premoženja, odškodnine po sodnih sklepih, bančni stroški in obresti, stroški dvojezičnega poslovanja, razlika za socialno zavarovanje duhovnikov, modernizacija davčne službe in obdelava podatkov, sredstva za proslave republiškega pomena.

3. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo po postavkah: razlike v pokojninah borcev NOV in delavcev organov za notranje zadeve, dodatek zaposlenim borcem NOV, zdravstveno zavarovanje kmetov borcev — NOV, priznavalnine, invalidsko varstvo, žrtve fašističnega nasilja — izdatki za varstvo, varstvo borcev za severno mejo, ter komisija po 195. členu temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju.

4. Republiški sekretariat za delo po postavki: izjemne upokojitve rudarjev in dimnikarjev in prispevek republike za obvezno starostno zavarovanje kmetov.

5. Republiški sekretariat za prosveto in kulturo po postavki: socialno zavarovanje umetnikov.

6. Štab za splošni ljudski odpor SR Slovenije po postavki z istim namenom in po postavki: sklad za financiranje enot in služb teritorialne obrambe.

— V razdelku »Sredstva za negospodarske investicije in za plačilo anuitet«.

1. Republiški sekretariat za finance po postavki: tekoče naložbe in odplačilo anuitet.

— V razdelku »Sredstva za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev« je:

Koordinacijski organ družbenopolitičnih organizacij in združenj, ki bo imenovan na osnovi družbenega dogovora za financiranje zveznih vodstev po postavki: sofinanciranje zveznih vodstev družbenih organizacij.

15. člen

Sredstva, ki so predvidena v proračunu za dejavnost zavodov družbenih služb na podlagi pogodb, smejo republiški organi uporabljati le na podlagi sklenjenih pogodb.

16. člen

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je pooblaščen, da odloča:

— o uporabi sredstev rezervnega sklada, in sicer do višine 300 000 dinarjev v posameznem primeru, vendar samo za namene iz *1. in 3. točke 96. člena zakona o financiranju družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 36-196/64, št. 43-334/67 in št. 40-302/68).*

— o razdelitvi sredstev, razporejenih v razdelku: »Namenska dopolnilna sredstva občinam«;

— o dodelitvi sredstev, razporejenih v razdelku: *»Sredstva za nove namestitve in nagrade delavcem v državnih organih«;*

— o uporabi sredstev, razporejenih v proračunsko rezervo do višine 7,8 milijona dinarjev na podlagi 138. člena zakona o financiranju družbenopolitičnih skupnosti; o uporabi sredstev namenjenih za 20% povečanje osebnih dohodkov za pooblaščene delavce v organih za notranje zadeve samo za ta namen; o uporabi sredstev namenjenih za realizacijo samoupravnega sporazuma v drugi polovici leta 1973, vendar le v primeru, če bo takšna izvršitev mogoča.

17. člen

Republiški sekretariat za finance izvršuje proračunsko kontrolo finančnega, materialnega in računovodskega poslovanja republiških organov, skladov in organizacij, katerih sredstva se zagotavljajo iz republiškega proračuna, ter kontrolo investicij, ki se financirajo neposredno iz republiškega proračuna ali na podlagi odlokov o finančnih programih.

Republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo ugotavlja, kako državni organi, ki se financirajo iz republiškega proračuna izvršujejo samoupravne sporazume o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov, ter o tem seznanja izvršni svet.

18. člen

Pregled dohodkov republiškega proračuna za leto 1973 in njihova razporeditev sta zajeta v bilanci republiškega proračuna za leto 1973, ki je sestavni del splošnega dela tega proračuna.

19. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu, uporablja pa se od 1. januarja 1973.

OBRAZLOŽITEV

Predlog republiškega proračuna je sestavljen na podlagi izhodišč resolucije o družbenoekonomski politiki v SR Sloveniji za leto 1973 in s tem v smeri stabilizacijskih naporov opredeljuje realne možnosti za financiranje nalog iz republiškega proračuna.

Za pripravo tega predloga je izvršni svet izhajal predvsem iz naslednjih opredelitev:

— splošna in skupna poraba v SR Sloveniji naj rasteta bistveno počasneje od rasti družbenega proizvoda;

— financiranje skupne porabe naj v letu 1973 raste po stopnji 12,5 %, medtem ko naj bi splošna poraba porasla največ do 9 %;

— vrste in obseg porabe iz proračuna SR Slovenije moramo prilagajati sprejetim ustavnim spremembam.

Ob tem smo v letu 1973 pri sestavi proračuna postavljeni tudi pred dejstvo, da zaradi omejitev porabe v prejšnjih letih na ravni republike in ob povečanju prispevka za zvezni proračun razpolagamo z manjšimi izvirnimi dohodki kot v prejšnjih letih. Tako so indeksi porasta oziroma zmanjšanja proračunskih dohodkov na ravni republike za proračunsko porabo v zadnjih letih naslednji:

1970/69 — 124,26; 1971/70 — 136,26; 1972/71 — 127,34; 1973/72 — 96,82.

Indeksi obsegajo dohodke tako za republiški proračun kot tudi za račun za izravnave oziroma za gospodarske posege.

Ti okviri so zahtevali povsem drugačen pristop k izdelavi predloga, predvsem v smeri zmanjšanja posameznih namenov porabe, začasnega neizpolnjevanja z zakonom določenega povečanja in bistvenega zmanjšanja negospodarskih investicij. To je bilo toliko bolj težavno, ker je bilo v letošnjem letu obvezno v okviru proračuna povečati nekatere izdatke.

V pripravo predloga proračuna so bili vključeni poleg republiškega sekretariata za finance vsi republiški upravni organi in koordinacijski komisiji izvršnega sveta. Tako je bila dosežena uskladitev posameznih zahtevkov v okviru možnega povečanja proračuna tako po višini izdatkov kot zlasti pri opredelitvi posameznih namenov.

Predlog je sprejel izvršni svet na seji dne 1. 2. 1973, pri čemer je upošteval tudi mnenja predstavnikov skupščine SR Slovenije in družbenopolitičnih organizacij.

Predlog proračuna obsega izdatke v višini 1 318 200 tisoč dinarjev. V vsoti teh izdatkov je vključena tudi dotacija posebnemu računu za izravnave v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti v znesku 125,8 milijona din, tako da znaša povečanje proračunske porabe brez teh sredstev na leto 1972 8,65 %.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije predlaga republiški proračun v obliki zakona z ustreznimi bilančnimi prilogami v vsebini, ki je bila dosežena z usklajevanjem ob tem, da je bila vsem nosilcem dana možnost aktivnega sodelovanja tako pri določanju globala proračunske porabe kot tudi pri sprejemanju stališč odgovornega nosilca določenega dela proračunske porabe.

Tako sestavljen predlog proračuna zagotavlja republiški raziskovalni in kulturni skupnosti Slovenije 12,5% povečanje na dodeljena sredstva v preteklem letu. Kljub temu povečanju pa tem skupnostim niso zagotovljena povišanja na podlagi zakonsko opredeljene odvisnosti od rasti družbenega proizvoda. Manjkajoča sredstva raziskovalni skupnosti oziroma skladu Borisa Kidriča bo treba

zagotoviti po posebni pogodbi za konkretne raziskave na področju gospodarstva iz sredstev sklada skupnih gospodarskih rezerv gospodarskih organizacij ali neposredno iz gospodarstva, vendar je to samo začasna rešitev. V letu 1973 je potrebno pripraviti ustrezen sistemski zakon o republiški raziskovalni oziroma kulturni skupnosti, kar vključuje tudi sistem financiranja teh dejavnosti skladno z razvojem družbenoekonomskih odnosov in uresničevanja ustavnih dopolnil.

V tem primeru bodo sredstva, zagotovljena v tem proračunu za financiranje obeh skupnosti, sestavni del njunih letošnjih sredstev.

Republiški izobraževalni skupnosti se za njeno dejavnost od leta 1969 zagotavljajo izvirni dohodki iz prispevkov iz OD in iz dela republiškega prometnega davka. Dohodki te skupnosti iz teh dveh virov se v letu 1973 oblikujejo po istem principu kot za republiški proračun. Kljub temu republiška izobraževalna skupnost ne bo dosegla obsega sredstev za pokritje že omenjene porabe, predvidene z resolucijo za leto 1973. V tem predlogu niso zagotovljena sredstva za del potrebnih sredstev, ki jih republiška izobraževalna skupnost ne bo v zadostni višini prejela iz priliva izvirnih dohodkov, pa jih v višini 12,5 % povečanja na leto 1972 potrebuje za financiranje novih oddelkov srednjih šol, ki so začeli z delom v septembru 1972 z začetkom šolskega leta, za prelivanje na temeljne izobraževalne skupnosti in za nekatere akcije republiškega pomena. Za prvo polovico leta 1973 bo treba kritje teh potreb zagotoviti s stabilizacijskimi davki in posojili, obenem pa politično in organizacijsko zasnovati financiranje izobraževalne skupnosti SRS v drugem polletju vsaj za ta potrebni del s samoupravnimi sporazumi. Težiti pa je treba k čim širšemu prehodu na samoupravno zasnovo financiranja izobraževanja strokovnih kadrov, to je srednjih, višjih in visokih šol ter izobraževanja ob delu in dopolnilnega strokovnega izpopolnjevanja.

Republiški sekretariat za kulturo in prosveto je predlagal, da se v proračunu zagotovijo sredstva za pospeševanje založništva. Za založniško dejavnost je bilo v letu 1972 iz sredstev posebnega računa za izravnavanja v gospodarstvu in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti zagotovljeno 4 milij. dinarjev. Skladno z razvojem sistema financiranja skupnih družbenih potreb in z rešitvami, ki so podane v kreiranju davčne politike iz obdavčitve dohodka TOZD, bo to vprašanje ustrezneje rešeno s sistemom olajšav pri tem davku, zasnovan pa bo tudi sistem načrtnega izdajanja kvalitetnega tiska s posebnim poudarkom na idejnih in znanstvenih izhodiščih in z opredeljeno vlogo družbene intervencije.

Znanstvena dejavnost

V okviru sredstev za znanstveno dejavnost so zagotovljena sredstva v skladu Borisa Kidriča povečana za 12,5 % na dodeljena sredstva v letu 1972. Poleg tega so zagotovljena sredstva slovenski akademiji znanosti in umetnosti z 10% povečanjem, za znanstvene raziskave pa v enakem znesku kot v letu 1972.

Tako se sredstva za vso znanstveno dejavnost povečujejo povprečno za 12 %.

Kulturno-prosvetna dejavnost

Sredstva za kulturno skupnost Slovenije (tudi za spomeniško varstvo ter kulturne stike s tujino) so zagotovljena v vsoti sredstev za kulturno prosvetno dejavnost in sicer povečana za 12,5 %. Za ostale uporabnike pa so sredstva

zagotovljena v višini, ki bo zagotavljala izvrševanje nalog zavodov in sekretariatov, ob zagotovitvi tistega dela povečanja, ki izvira iz zvišanja cen nujnih materialnih stroškov in uslug.

Socialno varstvo

Zagotovljena višina sredstev za socialno varstvo po republiških predpisih za leto 1973 znaša 209,3 milij. dinarjev, kar predstavlja 17% povečanje na leto 1972. Večji del teh proračunskih obveznosti izvira iz zakonov s področja socialnega varstva skupaj z zagotovljanjem sredstev za starostno zavarovanje kmetov. Ta postavka se povečuje za 62%, medtem ko se postavka za izjemne upokojitve rudarjev in dimnikarjev povečuje za 257%; kolikor je povečana obveznost na podlagi obračuna izplačanih pokojnin za leto 1972 in v decembru 1972 izvedene revalorizacije pokojnin.

Zdravstveno varstvo

Sredstva za zdravstveno varstvo so predvsem namenjena za financiranje dejavnosti zavodov družbenih služb na podlagi pogodb, oskrbnih stroškov oseb neznanega bivališča in gmotno nepreskrbljenih tujih državljanov v zdravstvenih zavodih.

Prispevek republike k stroškom za zdravljenje socialno ogroženih kmetov se povečuje za 12,5%. Tako so sredstva za zdravstveno varstvo za leto 1973 predvidena v višini 16,8 milij. din ali povečana za 7,8% na leto 1972.

Delo državnih organov

Skupna sredstva namenjena za te potrebe se povečujejo za 17% glede na leto 1972. Notranja razporeditev je odraz sprejetih zakonskih predpisov, uresničevanja dogovorjenih okvirov samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka, osebnih dohodkov in priporočil skupščine SR Slovenije za izboljšanje dela upravnih organov.

Vsem organom so zagotovljena sredstva za 95% izvajanje samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov po zasedbi delovnih mest na dan 1. 1. 1973. Prav tako so vsem organom zagotovljena sredstva v vsoti osebnih dohodkov v višini 1% od OD za izobraževanje, 2% za povečano stopnjo (od 4 na 6%) za financiranje stanovanjske izgradnje in 60 din mesečno na zaposlenega za regresiranje družbene prehrane. Samoupravni sporazum o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov delovnih skupnosti je bil sklenjen v mesecu oktobru 1971, vendar v letu 1972 ni bil v celoti realiziran. Ker so ostali udeleženci tega sporazuma v pretežni meri v letu 1972 zagotovili po sporazumu predvidena sredstva v celoti, je nujno, da v letu 1973 zagotovimo to tudi za republiško upravo. Ta povečanja in namestitve novih kadrov v teku leta 1972 predstavljajo 6% povečanje vsote OD.

Povečanje za 22% pri OD republiškega sekretariata za notranje zadeve predstavlja poleg realizacije zakonskih obveznosti in zgoraj navedenega še

vključitev novih delavcev, ki so končali šolo v mesecu juniju preteklega leta in zagotovitev sredstev za tiste, ki bodo končali šolo v letu 1973 in bodo v drugi polovici leta vključeni v sestav delavcev sekretariata za notranje zadeve. Pomembno povečanje te postavke predstavljata ustrezen način plačevanja terenskega dela in organizacija stalne dežurne službe.

Skupna sredstva za materialne izdatke organov republiške uprave se povečujejo za 9 %, pri čemer je upoštevano približno 8 % povečanje materialov in uslug, ki ga prenašamo že v začetku leta 1973 iz leta 1972.

Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so zagotovljena sredstva za njegovo dejavnost.

Republiškemu zavodu za statistiko, ki je v letu 1972 še prejel 270 000 dinarjev iz zveznega zavoda za statistiko kot sofinanciranje skupnih statističnih raziskav, se v letu 1973, ko teh sredstev ne bo več prejel, zagotavljajo ta sredstva v republiškem proračunu skupaj z obveznostmi do zavoda iz preteklih let.

Znesek 12,5 milij. dinarjev v postavki »nove namestitve« je predviden za nove namestitve delavcev in za stroške modernizacije republiške uprave. Ta sredstva se bodo razporejala po sklepu izvršnega sveta skupščine SR Slovenije.

Poleg tega se v skupnem znesku 1 647 000 dinarjev zagotavlja nadomestilo stroškov prevoza delavcev na delo skladno z določili samoupravnega sporazuma. Ta sredstva v preteklem letu niso bila zagotovljena.

Za kritje izdatkov za posebne namene v letu 1973 je potrebna vsota izračunana na podlagi porabe v letu 1972 ter v povprečju zvišina za 8 %. Ker pa se znesek za posebne namene republiškega sekretariata za gospodarstvo, biroja za regionalni plan in republiškega sekretariata za notranje zadeve povečuje zaradi izrednih nalog teh organov za višji odstotek, je skupno povečanje teh izdatkov 9 % na leto 1972.

Sredstva za kritje splošnih republiških potreb brez novih obveznosti so predvidena v enaki višini kot v letu 1972.

Povečujejo se le sredstva za nadomestila funkcionarjev v službi organov federacije ter za naloge štaba za splošni ljudski odpor. Na novo so vključena sredstva v znesku 1 milij. din za modernizacijo davčne službe in avtomatsko obdelavo podatkov o skupnem dohodku občanov. V proračunu je predvideno tudi 5 milij. din za potrebe stanovanjske izgradnje republiških organov in organizacij oziroma za stanovanja voljenih in imenovanih delavcev v organih, ki se financirajo iz republiškega proračuna. Ker je bilo za ta namen v letu 1972 dodeljeno 4 milij. din, se tako sredstva za splošne republiške potrebe zvišujejo za 14 %.

Namenska dopolnilna sredstva občinam

Ta sredstva so predvidena za priznavalnine kmetom borcem z 2,7 milijona din, ker se večjemu delu te populacije zagotavljajo sredstva v vsoti starostnega zavarovanja kmetov. Priznavalnine borcem so predvidene v enakem znesku kot v letu 1972, medtem ko se sredstva, namenjena za družbene denarne pomoči, povečujejo za 12,5 % na leto 1972.

DEJAVNOST DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV

Dotacije družbenopolitičnim organizacijam in društvom so predvidene v povečanju za 8 % na leto 1972. Izjema od tega pa je zagotovitev potrebnih dinarskih sredstev za nakup deviz. Ta sredstva se povečujejo nasproti porabi v letu 1972 za 10 %. Republiški konferenci SZDL Slovenije se zagotavlja 12,5 % zvišanje sredstev. Ta sredstva pa ne zagotavljajo financiranje vseh tistih nalog, ki so republiški konferenci SZDL naložene z novo ustavo za izvedbo delegatskega skupščinskega sistema.

Na novo je vključeno sofinanciranje zveznih vodstev, družbenih organizacij in združenj z zneskom 3 792 000 din, kar je bilo do 31. 12. 1972 financirano iz proračuna federacije. Zato so skupna sredstva za financiranje dejavnosti družbenopolitičnih in družbenih organizacij višja od preteklega leta za 18 %.

Republiška konferenca SZDL pripravlja skupaj z drugimi organizacijami nov način financiranja družbenih organizacij. Kolikor bo družbeni dogovor sprejet med letom, se bodo sredstva, zagotovljena v proračunu za leto 1973, uporabila skladno s tem dogovorom.

Negospodarske investicije

V okviru sredstev za negospodarske investicije v znesku 95,9 milij. dinarjev so upoštevane le obveznosti po republiških odlokih, odplačilo anuitet za najete kredite in sofinanciranje gradnje onkološkega inštituta, bolnišnic v Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, zavoda za duševno in živčno bolne Hrastovec-Trate ter vojaškega dijaškega doma in za investicijsko vzdrževanje planinskih postojank.

V tem znesku pa ni upoštevano sicer nujno investicijsko vzdrževanje zgradb in nadaljevanje začetih adaptacij objektov, za vzdrževanje katerih je zadolžena SR Slovenija.

Rezervni sklad

Sredstva rezervnega sklada so v preteklem letu zaradi neenakomernega dotoka proračunskih sredstev komaj zadoščala za obratna sredstva proračuna. Poleg tega pa je bilo od 14 milij. oblikovanih sredstev v letu 1972 uporabljenih 7,2 milij. za pomoč poplavnemu območju v severovzhodni Sloveniji.

Zato za leto 1973 predlagamo, da se od vseh dohodkov izloča v rezervni sklad 1,35 %, kar v absolutnem znesku pomeni 17,8 % milijona dinarjev.

Nerazporejeni dohodki — tekoča proračunska rezerva

V letu 1972 je bilo za pokrivanje nepredvidenih ali premalo predvidenih izdatkov v globalu proračuna predvideno 7,8 milij. dinarjev, z notranjimi prenosi sredstev pa je bilo dejansko uporabljeno 34,3 milij. dinarjev. V sedanjem predlogu proračuna je predvideno za kritje nepredvidenih ali premalo predvidenih izdatkov 7,8 milij. dinarjev, to je enako kot v letu 1972. V skupnem znesku proračunske rezerve pa je poleg tega predvideno 8,5 milij. dinarjev za

pokrivanje OD v drugi polovici leta v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi dohodka in OD in 29,6 milij. dinarjev za 20% povečanje OD določenih služb republiškega sekretariata za notranje zadeve.

MNENJA, STALIŠČA IN PREDLOGI DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o proračunu SR Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973.

V razpravi je sodeloval delegat občine Velenje.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu zboru in enotnemu zboru delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njih svoje stališče.

Delegat občine Velenje je opozoril na to, da ni popolnoma razumljivo, da se v proračunu povečujejo sredstva za državne organe za 17%, medtem ko ostanejo osebni dohodki v teh organih na sedanji višini, torej pri 95% postavk, določenih s samoupravnim sporazumom.

Št.: 400-49/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku, ob čemer upošteva, da smo že v drugi polovici februarja v letu, za katerega velja predloženi proračun.

Obenem je odbor obravnaval še sledeča gradiva: pismo Zveze ekonomistov Slovenije naj se pri delitvi investicijskih sredstev v letu 1973 in v naslednjih letih daje prednost zagotovitvi sredstev za financiranje objektov za pedagoško in znanstveno raziskovalno delo na ekonomskem področju, pismo društva za mišična in živčno-mišična obolenja za subvencijo za leto 1973, pismo sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije o sklepih 14. seje predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti, vlogo skupnosti slovenskih občin za sofinanciranje programa skupnosti.

Proračun je stabilizacijski, povečanja so v glavnem minimalna, kar pomeni, da bo na celi vrsti področij realna vrednost porabe v primerjavi z letom 1972 nižja.

Predstavnik raziskovalne skupnosti je poudaril, da so sredstva, predvidena za sklad Borisa Kidriča, premajhna, ob čemer je bilo ugotovljeno, da so za ta

sklad kot tudi za kulturno skupnost in za dejavnost republiške konference SZDL sredstva za leto 1973 povečana z maksimalnimi odstotki.

Odbor je ugotovil, da so utemeljene večje potrebe na marsikaterem področju, vendar se moramo vsi zavedati, da bo leto 1973 leto stabilizacije, h kateri morajo vsi doprinesti svoj delež.

Že ob proračunu za leto 1972 je odbor za finance in proračun predlagal, naj bi se iz republiškega proračuna izločile vse tiste postavke, ki se nanašajo na dejavnosti in namene, za katere bi po ustavnih amandmajih reševali vprašanje financiranja na bolj samoupravni podlagi. To velja tudi za stare prenesene kredite.

Odbor predlaga tudi, da se občasno predloži skupščini račun za kotizacijo federaciji in da naj bi republiška skupščina imela vpogled v ta račun, kakor tudi naj se vse spremembe večjih postavk med letom opravijo z rebalansom proračuna.

Sredstva za negospodarske investicije naj se dosledno dajejo le na osnovi zakonov ali odlokov za posamezno investicijo v skladu z že sprejetimi navodili.

Predstavniki predlagatelja so dali številna pojasnila k posameznim postavkam iz proračuna.

Tudi iz obravnave po podrobnostih odbor nima pripomb k predlogu proračuna in predlaga republiškemu zboru, da ga sprejme.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Dušana Kolenca.

Št.: 400-49/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Skupina poslancev prosvetno-kulturnega zbora, sestavljena iz predsednikov in podpredsednikov zbora in stalnih odborov, je na sestanku dne 21. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil njen izvršni svet.

V razpravi o zakonskem predlogu se je skupina poslancev zadržala predvsem pri tistih poglavjih in postavkah republiškega proračuna, ki opredeljujejo sredstva, potrebna za delovanje samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, kulture in znanosti. Pri tem je kot posebno značilnost, skupno za vse tri omenjene samoupravne interesne skupnosti, ugotovila dejstvo, da nobeni od teh skupnosti proračun ne zagotavlja tolikšnih sredstev, kot bi jim šla, če bi bili v celoti uresničeni zakoni, ki zagotavljajo obseg in vsakoletno rast sredstev za dejavnosti, ki jih te skupnosti opravljajo.

Tako je bila kot težko sprejemljiva ocenjena rešitev za republiško izobraževalno skupnost, ki naj v drugem polletju 1973 manjkajoče 3% vseh potrebnih sredstev zagotovi s sklenitvijo ustreznih samoupravnih sporazumov. Težko je namreč pričakovati večjih uspehov pri prehodu na tako samoupravno zasnovo financiranja izobraževanja strokovnih kadrov, ko pa se temeljnim organizacijam združenega dela sredstva, ki jih dajejo v te namene, ne upoštevajo kot odbitne postavke oziroma olajšave pri plačevanju davka iz dohodka. Zato bi moral po mnenju skupine poslancev izvršni svet dati zagotovila, da bo nadomestil republiški izobraževalni skupnosti manjkajoča sredstva v drugi polovici leta 1973, če tega ne bo mogoče doseči s samoupravnim sporazumevanjem.

Podobno pripombo je dala skupina poslancev tudi pri predlogu, ki ga daje proračun za zagotovitev manjkajočih sredstev raziskovalni skupnosti Slovenije oziroma skladu Borisa Kidriča. Tu naj bi se ta sredstva zagotovila s posebno pogodbo za konkretne raziskave na področju gospodarstva iz sredstev sklada skupnih gospodarskih rezerv oziroma neposredno iz gospodarstva. Vprašanje, ki se pri tem postavlja, je v tem, kdo in kako bo zagotovil manjkajoča sredstva, če do sklenitve pogodbe ne bo prišlo. Raziskovalna skupnost Slovenije želi glede tega močnejša zagotovila za nadomestitev sredstev, ki ji po zakonu o stalnih sredstvih SR Slovenije za financiranje raziskovalne dejavnosti vsekakor pripadajo.

Skupina poslancev se tudi ni strinjala z dodelitvijo sredstev kulturni skupnosti Slovenije, ki bi morala — upoštevajoč zakon o stalnih sredstvih za financiranje kulturnih dejavnosti — dobiti 4 milijone dinarjev več. Pri že itak skromnih sredstvih te samoupravne interesne skupnosti je ta primanjkljaj toliko bolj občuten, saj bi usmeritev teh sredstev v pospeševanje ene od številnih zvrsti kulturnih dejavnosti gotovo lahko bila pomembna in občutna. Zato se je skupina poslancev zavzela za povečano udeležbo kulturne skupnosti Slovenije v republiškem proračunu.

Prav tako ni ustrezna določitev glede sredstev, namenjenih področju telesne kulture, saj ostaja v času, ko se intenzivno pripravlja na samoupravno organiziranost in prevzemanje novih odgovornih nalog, na lanskoletni višini sredstev.

Skupina poslancev na podlagi vseh navedenih ugotovitev sodi, da je treba ponovno proučiti ustreznost dodelitve proračunskih sredstev samoupravnim interesnim skupnostim na področju vzgoje in izobraževanja, kulture in znanosti oziroma sprejeti močnejša zagotovila za zagotovitev manjkajočih sredstev, do česar lahko pride v drugi polovici leta 1973, če se s proračunom predvideni način pridobitve teh sredstev ne bo v celoti uresničil.

Št.: 400-49/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Skupina poslancev socialno-zdravstvenega zbora skupščine SR Slovenije je na seji dne 19. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973, ki ga je skupščini predložil izvršni svet. Hkrati s tem je obravnavala tudi predlog nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in o razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letošnjem letu.

V načelni obravnavi o predlogu republiškega proračuna za letošnje leto je bilo ugotovljeno, da je le-ta sestavljen na podlagi izhodišč resolucije družbenoekonomski politiki v naši republiki in s tem v smeri nujnih stabilizacijskih naporov. Nedvomno je vse to zahtevalo povsem drugačen pristop k izdelavi predloga republiškega proračuna, predvsem v smeri zmanjšanja posameznih namenov porabe, začasnega neizpolnjevanja z zakonom določenega povečanja in bistvenega zmanjšanja negospodarskih investicij.

V tej zvezi je bilo opozorjeno, da so v predlogu republiškega proračuna v poglavju »Zakonske in pogodbene obveznosti iz negospodarskih investicij« zajete bolnišnice Maribor, Nova Gorica in Murska Sobota, onkološki inštitut in zavod za duševno in živčno bolne Hrastovec. Za te objekte znaša indeks sofinan-

ciranja v primerjavi z lanskim letom 100. Niso pa v tej postavki oziroma poglavju zajete bolnišnice Koper, delovno-varstveni zavod Ponikve ter center za rehabilitacijo in varstvo slepih Škofja Loka. Kar zadeva zadnja dva posebna socialno-varstvena zavoda, je bilo ugotovljeno, da je bil odbor za socialno in otroško varstvo socialno-zdravstvenega zbora, ko je obravnaval informacijo o poteku sanacij obstoječih posebnih socialnih zavodov (seja meseca aprila 1972. leta), mnenja, naj bi izvršni svet podprl sanacijski program delovno-varstvenega zavoda Ponikve, pri čemer bi se morali tudi predvideni sofinancerji (zavod sam, občina Grosuplje) podrobno dogovoriti o participaciji pri investicijskem programu na podlagi sporazuma.

Glede sanacije centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki je bilo na omenjeni seji poudarjeno, naj se republiški sekretariat za prosveto in kulturo, ki je sprejel v svoj program razvoja zavodov za usposabljanje tudi ta zavod, dogovori po pooblastilu ustanovitelja z možnimi participanti o sistemu financiranja potrebnih sanacijskih del. Vsekakor pa mora biti sanacija tega zavoda — je bilo tedaj poudarjeno — v programu republiškega sekretariata za prosveto in kulturo prioritetna glede na sedanje težke in neustrezne delovne pogoje.

Predstavnik izvršnega sveta je pojasnil, da so zadržali v proračunu samo tiste zakonske in pogodbene obveznosti iz negospodarskih investicij, katere je dolžna sofinancirati republika na podlagi zakonov oziroma odlokov. To se pravi, da je predlog proračuna obdržal vse dolgoročne sklenjene pogodbe, vse enoletne pogodbe o sofinanciranju pa so iz proračuna zaenkrat izpadle zaradi nujnih stabilizacijskih ukrepov. Poslanci so sicer z razumevanjem vzeli na znanje takšno tolmačenje, vendar so nekateri ponovno poudarili, da je treba čimprej najti ustrezno rešitev za sanacijo teh dveh posebnih socialnih zavodov, ki razvijata svojo dejavnost v nezadovoljivih materialnih pogojih, niti ne ustreza več sedanjim pogojem njihova funkcionalnost.

Kar zadeva gradnjo nove medicinske fakultete, so že pripravljeni projekti in finančne konstrukcije za premostitveno financiranje v letu 1973. Po sprejemu tozadevnega odloka bi se lahko pričela gradbena dela takoj. Dano je tudi že soglasje pristojnih organov za pripravljalna dela, ki bi se tudi lahko začela takoj, ko bodo opravljeni potrebni razgovori in najdena rešitev med investitorjem in republiškim sekretariatom za finance. V tej zvezi je bila izražena želja, naj bi zainteresirani partnerji čimprej našli ustrezno rešitev, ki naj omogoči začetek gradnje medicinske fakultete v Ljubljani.

Ugotovljeno je bilo, da vsebuje predlog republiškega proračuna tudi sredstva za zdravstveno varstvo. Ta sredstva so predvsem namenjena za financiranje dejavnosti zavodov družbenih služb na podlagi pogodb, oskrbnih stroškov oseb neznanega bivališča in gmotno nepreskrbljenih tujih državljanov v zdravstvenih zavodih.

Prispevek republike k stroškom za zdravljenje socialno ogroženih kmetov se povečuje v letošnjem letu za 12,5 % in zagotovljena so tudi za 17 % večja sredstva za socialno varstvo po republiških predpisih. V zvezi s tem je bilo opozorjeno, da družbenopolitične skupnosti vse preveč pozabljajo oziroma okrnjujejo družbene denarne pomoči, kar še posebej prihaja do izraza v manj razvitih občinah, čeprav imajo te največ socialnih problemov.

Za izvajanje nalog republiškega pomena na podlagi pogodb so v predlogu proračuna zagotovljena enaka sredstva kot lani. Vprašanje je, če bodo predvidena sredstva zadostovala za te namene.

S samoupravnimi sporazumi o merilih za določitev prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje delavcev bodo morale samoupravne skupnosti zdravstvenega zavarovanja same pridobiti sredstva v dogovorjenih okvirih z organizacijami združenega dela, in to na ravni 12,5 % povečanja v primerjavi s sredstvi, realiziranimi v ta namen v letu 1972. Da bomo lahko dosegli ta cilj — tako je bilo poudarjeno na seji — bomo morali opraviti veliko delo, saj bodo skupnosti zdravstvenega zavarovanja morale skleniti samoupravne sporazume z vsemi delovnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi v SR Sloveniji. Razen tega je še vprašanje, če bodo skupnosti ta sredstva dobile glede na veljavne predpise in zaostreno gospodarsko situacijo. Poslanci so v tej zvezi izrazili mnenje, da je zdravstvena dejavnost kot zelo pomembna družbena dejavnost v neenakem položaju v primerjavi z drugimi družbenimi dejavnostmi. Kot smo že omenili, ni še namreč zagotovljeno 12,5% povečanje sredstev in drugič: vse spremembe cen in tudi devalvacija delujejo na stroške zdravstvenega varstva, saj predstavljajo 50 % stroškov tega varstva materialni stroški. Drugim družbenim dejavnostim pa so sredstva zagotovljena s predpisi ali z intervencijo družbenopolitičnih skupnosti.

Poslanci so ugotovili, da predlog proračuna upošteva vse obveznosti s področja pokojninsko-invalidskega zavarovanja in tudi pripombe, ki jih je predhodno dala skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Vse te obveznosti so razvidne iz priloge k proračunu na strani 22.

Precej razprave pa so poslanci posvetili tistemu delu predlogov nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letošnjem letu, ki zadeva področje pokojninsko-invalidskega zavarovanja.

Nekateri poslanci so bili v tej zvezi mnenja, da navedeno gradivo prikazuje stanje na tem področju mnogo bolj optimistično kot v resnici je. Tako je iz gradiva razvidno, da bodo v letošnjem letu znašali izvirni dohodki pokojninsko-invalidskega zavarovanja 2790 milij., kar pomeni v primerjavi z minulim letom indeks 112. K tej postavki je bila dana pripomba, da le-ta predstavlja skrajno mejo. V smislu 1. in 3. člena zveznega zakona o omejitvi dohodkov iz gospodarstva, se povečajo dohodki v tej skupnosti, glede na leto 1972, v letošnjem letu z indeksom 109, poleg tega pa bo zaposlitev narasla za 3 %. Republiška resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1973 pa skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja priznava porast dohodkov na raven 16,5 iznad doseženih dohodkov v minulem letu, za kar pa republika ni izdala nobenih instrumentov. Priznana postavka daje torej manj kot priznava omenjena republiška resolucija. Postavka 2790 milij. je ocenjena ob predpostavki, da je znašala dosežena raven dohodkov 2490 milij. Po predlogu zaključnega računa skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja pa so znašali njeni izvirni dohodki v minulem letu 2451 milij. Pri indeksu 112 pomeni to za letošnje leto znesek 2745 milij., torej za 45 milij. manj. To dejstvo je po mnenju nekaterih poslancev pomembno za ugotovitev nekritega primanjkljaja, ker so izdatki fiksna nespremenljiva postavka in zato vpliva višji ali nižji limit na višino primanjkljaja.

Ne glede na to, katera postavka je nesporna (ali 2790 ali 2745 milij.), je treba ugotoviti, da dejanski dohodki niso zagotovljeni do višine limita, to je do stopnje 12 % nad raven dohodkov, doseženih v minulem letu.

V minulem letu je bila celotna količina (sklad) osebnih dohodkov podlaga za prispevke in s tem za dohodke skupnosti. Za povečanje dohodkov skupnosti

na raven 112 pa vsaj v prvi polovici letošnjega leta — dokler velja zamrznitev osebnih dohodkov za določene skupine — pridejo v poštev samo osebni dohodki v gospodarstvu; to pa je približno 70 % celotne količine, ker izpade iz mase za povečanje količine, za katero velja zamrznitev osebnih dohodkov. Na limit 112 dohodkov pride skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja le pri tistih — nezamrznjenih — osebnih dohodkih, ki se bodo v letošnjem letu povečali za 9 in več odstotkov. Če pa se bodo osebni dohodki povečali manj, ali se sploh ne bodo povečali oziroma se celo znižali, bodo tudi dohodki skupnosti izpod ravni 112.

V obrazložitvi nekaterih ukrepov za uresničitev temeljnih ciljev resolucije je predvideno, da bo glede na oceno izvirnih dohodkov primanjkovalo skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja približno 345 milij. Ta ocena primanjkljaja je točna, vendar ne prikaže celotnega primanjkljaja. V letošnjem letu bodo izdatki namreč znašali v celoti 3747,5 milij. Da bi se ti izdatki pokrili, bi bilo treba z izvirnimi dohodki zagotoviti 3178,5 milij. Ker ne bodo znašali izvirni dohodki 3747,5 milij. marveč 2745 milij., bo znašal primanjkljaj 433,5 milij. Če pa bodo dejanski izvirni dohodki še nižji, bo seveda primanjkljaj še toliko večji.

Kar zadeva rezerve skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja, je bilo poudarjeno, da bodo le-te znašale po zaključnem računu za minulo leto 310 milij. V začetku leta se je res ocenjevalo, da bodo znašale rezerve približno 323 milij., ker se je namreč predvidevalo, da bodo v mesecih novembru in decembru doseženi v tem obdobju planirani dohodki. Evidenca dohodkov pa je pokazala, da so začeli že v mesecu oktobru padati dohodki izpod plana, kar je posledica stabilizacijskih ukrepov na področju osebnih dohodkov.

V razpravi je bilo še posebej poudarjeno, da skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja nima sredstev, ki bi jih lahko označili za rezerve. To, čemur pravimo »rezerve«, so v resnici obratna sredstva, ki so v glavnem potrebna za tekoče izplačevanje pokojnin. Ta sredstva niso za nepredvidene primere, marveč za tekoče izplačevanje pokojnin nujna zato, ker dohodki skupnosti pritekajo en ali več mesecev kasneje kot se izplačujejo pokojnine (le-te se izplačujejo mesec vnaprej). Skupnost mora torej pokojnine izplačati prej kot dotečejo dohodki. Če pa naj skupnost porabi obratna sredstva za kritje primanjkljaja, bo konec leta brez njih in v začetku 1974. leta sploh ne bo možno izplačati pokojnin iz obratnih sredstev, marveč v celoti iz kreditov. Poraba obratnih sredstev bo torej zahtevala za tekoče izplačevanje pokojnin vedno večje kredite, ki ne bodo kratkoročni, marveč stalni, brez izgleda za njihovo kritje, razen s tolikšnim povečanjem stopnje v prihodnjem letu, da se bodo spet nabrala tolikšna obratna sredstva, kolikor so nujna.

Glede na takšno nezavidljivo stanje na področju pokojninsko-invalidskega zavarovanja je bilo predlagano, da je treba te probleme vsestransko proučiti v najtesnejšem sodelovanju z izvršnim svetom. Poudarjeno je bilo, da republika sicer ni dolžna pokrivati nastale deficite iz proračuna, vendar se ne sme — glede na to, ker je skupščina sprejela zakon o pokojninsko-invalidskem zavarovanju z določenimi pravicami — abstinirati od teh problemov. Zato bi bilo treba takoj obojestransko proučiti finančno stanje te skupnosti in uveljaviti ukrepe za njeno finančno sanacijo. Dejstvo je namreč, da skupnost sama ne more in ne sme zmanjševati in odpravljati pravic, ki so predpisane z zakonom. Predhodne analize finančnega stanja skupnosti pa niso potrebne, ker je stanje

sredstev skupnosti zadostno proučeno in znano. Uveljaviti je torej treba z družbenim dogovorom le ustrezne ukrepe za uravnoteženje financiranja skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja.

Št.: 400-49/73
Ljubljana, 20. 2. 1973

Začasna komisija enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti je na seji dne 23. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973 skupaj z obrazložitvijo k predlogom nekaterih ukrepov za uresničevanje temeljnih ciljev resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter o nekaterih neposrednih nalogah v letu 1973, ki ju je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

Hkrati je začasna komisija obravnavala tudi pismo izvršnega odbora skupnosti slovenskih občin o financiranju programa skupnosti ter mnenja skupine poslancev socialno-zdravstvenega zbora in skupine poslancev prosvetno-kulturnega zbora k predlogu zakona o republiškem proračunu za leto 1973.

Začasna komisija se je strinjala s predlogom izvršnega sveta, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku v smislu 267. in 269. člena poslovnika skupščine SR Slovenije.

V načelni razpravi je začasna komisija ugotovila, da je predlog republiškega proračuna sestavljen na podlagi izhodišč resolucije o družbenoekonomski politiki v SR Sloveniji za leto 1973 in da skupaj z ostalimi predpisi odraža stabilizacijska prizadevanja v tej smeri, da se naloge iz republiškega proračuna financirajo v okviru realnih možnosti. Glede na to, da republiški proračun razpolaga z manjšimi izvirnimi dohodki kot v prejšnjih letih, se tudi proračunska poraba, brez dotacije posebnemu računu za izravnave v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti, povečuje le za 8,65 % nasproti 1972. letu. Glede na to je tudi republiški proračun sestavljen predvsem v smeri zmanjšanja posameznih namenov porabe, začasnega neizpolnjevanja z zakonom določenega povečanja in bistvenega zmanjšanja negospodarskih investicij.

Ker priliv ne zagotavlja nekaterim samoupravnim interesnim skupnostim pričakovanega priliva izvirnih dohodkov, ki bi bili potrebni za izpolnjevanje nalog v obsegu kot jih določa resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1973, se je začasna komisija strinjala, da si le-te manjkajoča sredstva zagotovijo s sklenitvijo samoupravnih sporazumov z neposrednimi interesenti. Reševanje finančnih težav samoupravnih interesnih skupnosti z izvirnimi dohodki naj bi prišlo v poštev le v primeru, če bi objektivni razlogi onemogočali priliv dohodkov v taki višini, kot so bili predvideni s sklenjenimi samoupravnimi sporazumi. Po mnenju začasne komisije bo tak način financiranja družbenih dejavnosti omogočil tudi neposrednim proizvajalcem, da imajo stalen pregled nad namensko uporabo sredstev, ki jih odstopajo s samoupravnimi sporazumi določenim interesnim skupnostim. Menila pa je, da je treba ob težnji k čim širšemu prehodu na samoupravno osnovo financiranja določenih družbenih dejavnosti že v letu 1973 pripraviti ustrezne sistemske zakone, ki

bodo vključevali sistem in financiranje teh dejavnosti skladno z razvojem družbenoekonomskih odnosov in uresničevanjem ustavnih dopolnil.

V nadaljevanju razprave je začasna komisija obravnavala tudi pismo izvršnega odbora skupnosti slovenskih občin, da bi republiški organi sofinancirali določen del programa skupnosti, in sicer:

— sodelovanje skupnosti pri snovanju komunalnega sistema v novem besedilu ustave SR Slovenije ter pri organiziranju javne razprave;

— »zakonodajna tribuna«, ki izhaja v listu »Občan«;

— objavljanje gradiv »zasedanja delegatov občin«.

Začasna komisija je menila, da naj bi izvršni odbor skupnosti slovenskih občin pripravil samoupravni sporazum, v katerem bi bilo določeno, kateri del programa financirajo občinske skupščine, katerega pa republika iz svojega proračuna.

Predstavnik izvršnega sveta je obvestil začasno komisijo, da sta odbor republiškega zbora za finance in proračun in odbor gospodarskega zbora za finance predlagala črtanje 11. člena v predlogu zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973, ki znižuje davčnim zavezancem s področja založniške dejavnosti plačilo obračunanega davka za 60 %.

Čeprav začasna komisija ni pristojna za obravnavo tega predloga zakona, pa je menila, da črtanje te olajšave ni potrebno, saj je bilo že v letu 1972 zagotovljeno za založniško dejavnost 4 milijone dinarjev iz sredstev posebnega računa za izravnavanja v gospodarstvu in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti. Kolikor bi ta člen črtali, bi bilo treba ustrezna sredstva zagotoviti bodisi v proračunu, bodisi v posebnem računu, in bi se kasneje zopet vračala v založništvo.

Po mnenju začasne komisije je predvidena sistemska rešitev zagotavljanja sredstev založništvu najboljša, ker jasno izraža politično-kulturni interes ter obveznosti majhne družbene skupnosti do načrtnega izdajanja kvalitetnega tiska. S samoupravnim sporazumom, s selektivno politiko dodeljevanja sredstev in družbenim vplivom pa je treba zagotoviti, da bodo ta sredstva omogočala premagovanje težav le tistim založbam, ki bodo izdajale kvaliteten tisk s poudarkom na idejnih in znanstvenih izhodiščih.

V podrobni obravnavi predloga zakona ni dala začasna komisija nobenih spreminjevalnih ali dopolnilnih predlogov.

Začasna komisija predlaga enotnemu zboru delovnih skupnosti, da sprejme predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973 v predloženem besedilu.

Za svojega poročevalca na enotnem zboru je začasna komisija določila poslanko Maro Žlebnik.

Št.: 400-49/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 26. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo izvršni svet.

V načelni razpravi k predlogu zakona komisija ni imela pripomb.

Pri podrobni obravnavi po členih je komisija sprejela naslednja amandmaja:

k 14. členu: V šesti vrsti 3. točke se za besedami »varstva borcev za severno mejo« nadaljevanje besedila spremeni in se glasi: »ter posebna komisija iz 117. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. SRS, št. 54/72).«

Amandma je potreben zato, ker se predloženi zakon sklicuje na 195. člen temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju, ki ne velja več, določba tega zakona pa je povzeta v 117. členu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Z njo je komisija iz temeljnega zakona preimenovana v posebno komisijo.

K 19. členu: Besedi »naslednji dan« se zamenjata z besedama »osmi dan«. Za besedami »v Uradnem listu« se doda beseda »SRS«.

Po mnenju komisije ni razlogov, da ta zakon ne bi imel normalen osemdnevni »vacatio legis«, ker je veljavnost tega zakona določena od 1. januarja 1973.

Amandma, s katerim se dodajo besede »SRS« je redakcijskega značaja.

Št.: 400-49/73

Ljubljana, 26. 2. 1973

PREDLOG ODLOKA

o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973

I.

Skupni dohodki posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti po finančnem načrtu za leto 1973 znašajo 762 905 442 dinarjev, in sicer:

1. 0. Sredstva na žiro računu SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti 31. 12. 1972	5 994 952.—
1. 1. Sredstva anuitet od plasmajev republiškega in okrajnih investicijskih skladov usmerjenih sredstev za investicije v gospodarstvu	49 800 000.—
1. 2. Sredstva iz prenosa izvenproračunske bilance federacije v letu 1973:	
1. 2. 1. — Anuitete	300 000 000.—
1. 2. 2. — Obresti NB	72 000 000.—
1. 2. 3. — Kredit NBJ	26 000 000.—
1. 2. 4. — Vračilo akontacije NBJ za inozemska in notranja posojila	88 716 000.—
1. 2. 5. — Delež anonimnih skladov	16 000 000.—

1. 2. 6.	— Udeležba na ustanovitvenem deležu federacije pri bankah	4 200 000.—
		506 916 000.—
1. 3.	Od drugih sredstev določenih s posebnimi predpisi:	
1. 3. 1.	— Sredstva iz proračuna SR Slovenije za l. 1973	125 863 490.—
1. 3. 2.	— Sredstva po 4. odstavku 1. člena zakona o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov iz gospodarstva in omejitvi stopenj prometnega davka (Ur. l. SFRJ, št. 71/72)	27 3000 000.—
1. 3. 3.	— Imobilizirana sredstva proračuna SR Slovenije (Ur. l. SFRJ, št. 71/72 in Ur. l. SRS, št. 7/72)	10 654 000.—
1. 3. 4.	— Imobilizirana sredstva izobraževalne skupnosti SRS v letu 1972 (Ur. l. SFRJ, št. 71/72 in Ur. l. SRS, št. 7/72)	27 877 000.—
1. 3. 5.	— Obvezna posojila občinskih skupščin, izločenih po 3. čl. zakona o kompenzacijah proizvajalcem kruha (Ur. l. SFRJ, št. 12/72, 39/72 in Ur. l. SRS, št. 45/72) . . .	8 500 000.—
		200 194 490.—

II.

Sredstva iz I. točke tega odloka se razporedijo za naslednje namene:

2. 1.	Sredstva za pospeševanje razvoja manj razvitih občin	27 500 000.—
2. 20.	Modernizacija cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec	62 000 000.—
2. 21.	Sofinanciranje geodetskih del	11 000 000.—
2. 22.	Sofinanciranje nekaterih obveznosti zračnega prometa	1 385 532.—
2. 23.	Prispevek SR Slovenije stabilizacijskemu skladu za živinorejo	15 000 000.—
2. 24.	Prispevek republiškemu gozdnemu skladu	2 500 000.—
2. 25.	Pogozdovanje in melioracija Krasa	1 000 000.—
2. 26.	Sofinanciranje turizma	1 710 000.—
2. 27.	Prispevek SR Slovenije kmetijskim delovnim organizacijam pri odplačevanju določenih investicijskih kreditov	10 000 000.—
2. 28.	Sofinanciranje kmetijskih pospeševalnih služb . .	8 210 000.—
2. 29.	Udeležba SR Slovenije pri pokrivanju izgub na nerentabilnih železniških progah	4 005 000.—

2. 40.	Konverzija investicijskih kreditov za komunalno in luško infrastrukturo v luki Koper	17 800 000.—
2. 41.	Konverzija investicijskih kreditov ČGP »Delo«	4 000 000.—
2. 50.	Odplačila inozemskih dolgov	212 752 000.—
2. 51.	Neizplačane tranše po odobrenih kreditih za investicije	6 000 000.—
2. 52.	Bančna provizija	3 100 000.—
2. 53.	Stroški za obresti od najetega 100 milij. $ posojila za 1973	5 200 000.—
2. 54.	Nadomestila 2,5 % obresti za investicijske kredite v turizmu	31 600 000.—
2. 55.	Zakon o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (1. in 3. člen)	15 000 000.—
2. 60.	Zakon o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov	46 000 000.—
2. 61.	Nadomestilo za del obresti in udeležba SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni kmetijski predelavi kmetijskih pridelkov	25 920 000.—
2. 62.	Nadomestilo dela obresti hranilno-kreditnim službam za investicije v zasebnem kmetijstvu	4 900 000.—
2. 63.	Nadomestilo 3% obresti od kreditov za potniška letala (IAA)	10 000 000.—
2. 64.	Zakon o nadomestilu za del obresti za kredite za izvoz	44 000 000.—
2. 70.	Premije za mleko	59 140 000.—
2. 71.	Nadomestilo mlekarnam	7 400 000.—
2. 72.	Kompenzacije proizvajalcem kruha	8 500 000.—
2. 73.	Regres za porabljeni papir za ČZP (50 %)	13 000 000.—
2. 74.	Financiranje investicij za povečanje zmogljivosti šol in domov za izobraževanje strokovnih kadrov	25 000 000.—
2. 9.	Neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 in rezerva	79 282 910.—

III.

Postopek za pridobitev in uporabo sredstev posebnega računa po tem odloku je določil izvršni svet skupščine SR Slovenije z uredbo o postopku za pridobivanje sredstev s posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti (Uradni list SRS, št. 28-207/71).

IV.

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. januarja 1973.

OBRAZLOŽITEV

I. Uvodna in splošna pojasnila

Predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa za leto 1973 je po obsegu izravnavanj v gospodarstvu in posegih za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti s skupnim seštevkom 762 905 422 dinarjev bistveno nižji in to za približno 540 milijonov dinarjev, od finančnega načrta za leto 1972 (indeks 62).

Izvršni svet je bil na začetku razprav o obsegu tega računa v letu 1973 soočen z obveznostmi in novimi zahtevki, ki so v skupnem znesku presegali 1 600 mio din. Predvsem iz družbenoekonomskih pa tudi iz bilančnih razlogov je IS menil, da je tak obseg nesprejemljiv.

Ta pristop ni bil izbran samo zato, ker bi finančni načrt za letošnje leto moral izražati splošne napore za stabilizacijo, temveč predvsem zaradi nujne prilagoditve intervencij SR Slovenije kot družbenopolitične skupnosti osnovnim družbenoekonomskim odnosom, skladno s sprejetimi ustavnimi amandmaji in političnimi sklepi.

Izvršni svet je mnenja, da se mora gospodarstvo čimprej samo organizirati v ustrezne samoupravno-interesne skupnosti povsod tam, kjer za to obstajajo pogoji in interesi, v katerih bodo dejavniki združenega dela enakopravno in sporazumno odločali o menjavi dela, politiki razvoja, združevanju sredstev in drugih skupnih interesih.

Zato je nujno, da z omejevanjem virov za intervencije družbenopolitičnih skupnosti v gospodarstvu ustrezno pospešujemo deetatizacijo na tem področju. Njena izvedba je mogoča in potrebna, da bi delavci v organizacijah združenega dela dejansko reševali z neposrednimi odločitvami oziroma prek svojih delegatov skupne probleme v interesnih skupnostih.

Izvršni svet v ta namen že v predlogu računa za 1973. leto ne predlaga več nekaterih postavk, ki so sicer zakonske obveznosti, ker meni, da za to v določenih primerih lahko že takoj ustrezno ukrepamo in konkretno podpremo družbenopolitično orientacijo krepitve samoupravne aktivnosti gospodarstva na področjih, kjer so interesi gospodarstva prisotni.

Izvršni svet zato ne predlaga v finančnem načrtu za letošnje leto kritja za obveznosti, ki bi jih SR Slovenija morala izvršiti po sledečih zakonih:

— zakonu o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvo v letih 1971—1976 (Uradni list SRS 9-62/69), ki urejuje konverzijo kreditov za železniško progo Koper—Prešnica;

— zakonu o plačilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 9-66/69), s katerim se urejuje beneficiranje kreditov, ki jih je oziroma jih še najema železnica za modernizacijo železniških prog;

— zakonu o nadomestilu za del obresti investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji — 15. člen (Uradni list SRS, št. 7-88/72).

1. Z zakonom o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu in na osnovi tega zakona sklenjene pogodbe med SR Slovenijo in LB Ljubljana je SR Slovenija prevzela obveznost za odplačilo kreditov, najetih za graditev železniške proge Koper—Prešnica. Letne obveznosti znašajo 47,7 milij. dinarjev.

Z zakonom o plačilu dela obresti za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji bi letošnji obseg povračila dela obresti znašal 38,1 milij. dinarjev.

S predlogom novega zakona naj bi bila oba zakona ukinjena. Z novim zakonom pa bi predpisali obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, ki plačujejo davek od dohodka, da z določitvijo primernega odstotka vplačajo v letih 1973 okoli 85,8 milij. dinarjev, v letih 1974 in 1975 pa po 47,7 milij. din. Zneski vplačani v letih 1973—1974 in 1975 po 47,7 milij. dinarjev bi združeno gospodarstvo vplačalo kot sovlagateljske deleže združenemu železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana, vplačila pa usmerilo za odplačila obveznosti SR Slovenije iz naslova ukinjenega zakona, 38,1 milij. din v letu 1973 pa kot dohodek na račun povračila obresti. Če bi za merilo osnove veljala osnova davka od dohodka, bi združeno gospodarstvo izvedlo v letošnjem letu vplačila po stopnji približno 2,5—2,75 %.

SR Slovenija bi ZŽTP Ljubljana odstopila brez obveznosti vračanja tudi vso neplačano glavnico, ki jo ZŽTP Ljubljana plačuje prek Ljubljanske banke SR Sloveniji na račun vračila odplačila konvertiranih kreditov za progo Koper—Prešnica.

Triletna vplačila sovlagateljskih deležev v višini 143 milij. in odstopljena terjatev v višini 198 milij. bi povečala trajni vir sredstev ZŽTP Ljubljana za približno 341 milij. dinarjev, kar vsekakor pomeni določeno bilančno kvaliteto.

Priprava kompleksne sistemske ureditve z zakonom, v skladu z intencijami ustavnih amandmajev, zahteva daljši čas. S predlaganim zakonom se predvideva kljub temu že zdaj oblikovanje organa upravljanja z združenimi sredstvi gospodarstva v ZŽTP Ljubljana. Njegovo konstituiranje bi lahko izvedli neposredno z delegatskim razmerjem iz gospodarstva ali pa začasno prek gospodarske zbornice SR Slovenije.

Kompleksna sistemska ureditev z zakonom bi seveda morala zajeti v prehodnih določilih tudi sprejeti zakon za konverzijo kreditov pri poslovnih bankah najetih za modernizacijo proge Šentilj—Zidani most in Koper—Prešnica, po katerem SR Slovenija v letošnjem letu še nima obveznosti ter zato ta zakon še ni vključen v predlog takojšnjih ukrepov.

2. SR Slovenija bi za obveznosti po 15. členu republiškega zakona o nadomestilih obresti za turizem (2,5 % obresti — anticipativne) in za obveznosti po zakonu iz prenosa izvenproračunske bilance za 3 % dodatne obresti (dekurzivne) ter 2,5 % povečane dodatne obresti v letošnjem letu morala zagotoviti v računu za izravnavanja in pospeševanja v gospodarstvu vsaj 100 milij. din sredstev, da bi lahko izplačala po tem naslovu dospele obveznosti za obračunsko obdobje do 31. 12. 1972.

Nadomestilo dodatnih obresti (2,5% anticipativnih) je federacija ukinila 31. 12. 1970, SR Slovenija pa z omenjenim 15. členom reaktivirala (predvsem zaradi Bernardina, ki ga sofinancira Mednarodna banka). V sporazumu o garanciji med federacijo in Mednarodno banko, za katero je dala soglasje skupščina SR Slovenije, je ta obveznost opredeljena.

V ukinjenem zakonu federacije o beneficiranju obrestnih mer in tudi ne v zakonu o prenosu izvenproračunske bilance niso opredeljeni roki, do katerih morajo pravne naslednice federacije prenesene obveznosti poravnati. Tudi v 15. členu republiškega zakona roki niso opredeljeni.

Po teh osnovah so poslovne banke v letu 1972 vložile pri republiškem sekretariatu za finance za okoli 129 milij. din zahtevkov. Republiški sekretariat za finance je ocenil, da bi po eksaktni dokumentarni kontroli zadostovalo za izplačila v letu 1973 okoli 100 milij. dinarjev.

Za razbremenitev računa SR Slovenija za izravnavanja in pospeševanje v gospodarstvu prihajajo glede teh obveznosti v poštev naslednje rešitve:

a) Približno 30 % dospelih obveznosti bi poravnali v letu 1973 v gotovini. Za ostanek, to je za 70 % bi SR Slovenija poslovnim bankam izdala obveznice po 8% obrestni meri z dospetjem vplačila od 1976 do 1980. Na ta način bi letošnjo bilančno obveznost znižali za 70 milij.

b) SR Slovenija cedira poslovnim bankam terjatve iz naslova anuitet po državnem kapitalu (izvenproračunske bilance, RIF in DIS za pokritje obveznosti iz tega naslova. Na ta način se zniža ta bilančna obveznost v letu 1973 v celoti. Po zakonu o bankah in kreditnih poslih bo tako formirani dohodek bank dohodek, ki se deli na ustanovitelje.

Pri ocenjevanju, za katero od obeh variant bi se veljalo opredeliti, je izvršni svet upošteval tole:

— Po projekciji zvezne kreditno-monetarne politike za 1973 je predvidena zadolžitev konzorcija poslovnih bank v inozemstvu za 30 milij. dolarjev.

Dinarska protivrednost tega kredita bo uporabljena za zagotovitev primanjkljaja sredstev, ki je nastal z ukinitvijo zveznega zakona za beneficirane 2,5% povečane dodatne obrestne mere (anticipativne).

S tem ukrepom se bankam zagotovi del izpadlih sredstev, ne pa tudi kvaliteta sredstev, ki bi jih dobile s priznanjem anticipativne obrestne mere.

Tak ukrep bo verjetno v primernem obsegu sprejet tudi v naslednjih dveh letih, s čimer bi bili poslovnim bankam zagotovljeni viri, s katerimi so računale, ko so sprejemale investicijske odločitve na področju turizma v letu 1968—70, ko je veljal režim anticipativne obrestne mere.

— Z varianto a) (izdaja obveznic) podaljšujemo sistem državnega kapitala, ki se bo za odloženih 70 milij. din odrazil v bilanci SRS kot obveznost v letih 1976—1980 na ravni približno 110 milij. dinarjev.

— Z varianto b) se omejuje reproduciranje državnega kapitala in se v bilancah SRS po izvedeni cesiji zmanjšujejo tako dohodki kot obveznosti.

Izvršni svet se je iz bilančnih in zlasti iz družbenoekonomskih vidikov opredelil za varianto b). Za to varianto se opredeljuje tudi zaradi tega, ker meni, da je s posegom kreditno monetarne politike glede zagotovitve dodatnih kreditnih sredstev in cesijo določenih terjatev v kasnejšem obdobju poslovnim bankam zagotovljen ekvivalent, ki so ga imele ob sprejemanju investicijskih odločitev za turistične objekte.

3. Da bi znižali finančni volumen predlaganega odloka, je IS mnenja, da bi v skladu s sprejetim zakonom o Narodni banki Slovenije vodili sredstva energetskega prispevka (Uradni list SRS, št. 28-190/71) od leta 1973 naprej pri Narodni banki Slovenije. Zato se predlaga sprememba navedenega zakona.

Na ta način bi ta sredstva bila izločena iz računa sredstev za izravnave in pospeševanje v gospodarstvu in bi jih do sistemske ureditve elektrogospodarstva z novim zakonom odslej vodili kot avista sredstva na posebnem računu, ki bi

jih Narodna banka Slovenije do njihove uporabe za energetske naložbe s kratkoročnimi krediti dajala poslovnim bankam po sporazumno določenem ključu.

Sistemski zakon o elektrogospodarstvu bi razen ustreznega oblikovanja samoupravne skupnosti urejal tudi vprašanje virov za financiranje razširjene reprodukcije. Dokler ta zakon ne bo sprejet, bi poleg predlagane spremembe zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov kazalo razmisliti tudi o spremembi ostalih zakonov, ki sedaj urejajo zbiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo. Z zbranimi sredstvi bi upravljal poslovni odbor, ki bi ga na ustrezen način izbralo gospodarstvo. Funkcijo odbora za ureditev vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva bi bilo potrebno v skladu s tem spremeniti.

Izvršni svet dalje meni, da bodo že v tem letu potrebni dodatni ustrezni napori, da se s pravnega stališča glede veljavnih zakonov oziroma predpisov, upoštevajoč pri tem zlasti obveznosti, ki jih imamo z mednarodnimi sporazumi o posojilih (Mednarodna banka), ugotovi, katere sistemske rešitve bomo ustrezno izvedli med letom 1973. To pa pomeni, da bi bilo mogoče finančni načrt tega računa za posamezne namene še dalje ustrezno zmanjševati že med letošnjim letom, zlasti pa v naslednjih letih.

Predvsem je potrebno takoj začeti primerno urejevati sodelovanje združenega gospodarstva na samoupravnih osnovah na področju prometne infrastrukture, energetike, kmetijstva in turizma. Pomembno dejstvo pri tem je, da so poslovne banke, predvsem v SR Sloveniji, skladno s sprejetimi ustavnimi dopolnili, že oblikovane kot interesne skupnosti združenega dela za finančno in bančno poslovanje. Zato morajo biti različni interesi posameznih ustanoviteljev oziroma komitentov banke primerno uskladeni za skupne akcije že znotraj bank. S tem pa se lahko nekatere dosedanje oblike intervencij DPS, konkretno SR Slovenije v tem računu, samoupravno družbenoekonomskim odnosom primerneje uredijo.

Pri ocenjevanju še vedno pomembnega obsega predloženega finančnega načrta je potrebno upoštevati, da je obseg pogojen s postavkami, ki so neposredno ali posredno vezane na prenos izvenproračunske bilance federacije. Socialističnim republikam, kot pravnim naslednicam federacije, je z zakonom naloženo, da obveznosti dokončnih uporabnikov ni dopustno spreminjati (drugi odstavek 1. člena zakona o prenosu). Temeljita proučitev tega vprašanja bo v letu 1973 omogočena, ker so bila 18. januarja tega leta v medrepubliških komitejih uskladena odprta vprašanja prenosa, kar je prvi pogoj za dokončno ugotovitev obsega, dinamike in drugih elementov sredstev, pravic in obveznosti za pravne naslednice federacije. Na osnovi tako uskladenih stališč je zvezna skupščina dne 29. januarja letos sprejela zakon o konverziji določenih inozemskih in notranjih posojil, zvezni izvršni svet pa dopolnitev odloka, ki opredeljuje postopek primopredaje. Med letom bo, izhajajoč iz točnega stanja obveznosti pri bivših zveznih bankah in v narodni banki Jugoslavije, mogoče proučiti, katere obveznosti in v kakšnem obsegu bi skupaj s sredstvi prenosa republika lahko takoj prenesla na posamezne organizacije združenega dela oziroma njihove asociacije. Izvršni svet meni, da bi na ta način tudi ustrezno finančno podpirali integracijske procese v gospodarstvu, kot je bil to primer z odstopom anuitet združenemu podjetju slovenskih železarn v letu 1972, ki jih plačujejo železarne Jesenice, Štore in Ravne.

Izvršni svet je bil dalje mnenja, da v okviru finančnega načrta za izravnave in pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti ni utemeljeno zagotavljati

sredstva za saniranje izgube organizacij združenega dela v združenem železniškem podjetju, ker meni, da je bližje ciljem izvajanja družbenoekonomske politike, če gospodarstvo v okviru sklada skupnih rezerv neposredno odloča o saniranju te dejavnosti, ki predstavlja skupni interes združenega dela.

II. Viri sredstev

Viri sredstev, ki naj bi v računu sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 pokrivali predvideno porabo, so po strukturi sledeči:

— gotovinska sredstva na žiro računu	0,70 %
— sredstva anuitet iz bivšega republiškega in okrajnih investicijskih skladov	6,61 %
— sredstva iz prenosa izvenproračunske bilance federacije v letu 1973	66,53 %
— sredstva iz proračuna SR Slovenije	16,48 %
— imobilizirana sredstva proračuna SR Slovenije in interesnih skupnosti	9,68 %
Skupaj	100,00 %

1. 0. V virih dohodkov izkazujemo stanje žiro računa per 31. 12. 1972.

1. 1. Anuitete iz tega naslova plačujejo po pogodbah z republiko poslovne banke. Odplačevanje je zasnovano na odplačilnih načrtih ter se ustvarja ob dospelosti posameznih anuitet. Na osnovi izkustev iz prejšnjih let ne računamo z izpadom dela tega priliva.

1. 2. Sredstva iz prenosa izvenproračunske bilance v skupnem planiranem znesku 506,0 milij. din predstavljajo približno polovico pričakovanega priliva.

Pri posameznih postavkah je glede pravočasnega priliva potrebno računati z določenimi riziki, posebej pri postavki 1. 2. 1. — anuitete, ki jih plačujejo gospodarske organizacije v SR Sloveniji kot odplačila najetih kreditov iz bivšega OIF oziroma sredstev federacije. Glede realizacije te postavke bo posebno pomembna splošna likvidnostna situacija gospodarstva v letu 1973.

V točki 1. 2. 2. planirani priliv obresti od Narodne banke Jugoslavije je predviden na osnovi podatkov, ki so bili v zvezi s prenosom izvenproračunske bilance ugotovljeni v NBJ in zveznem sekretariatu za finance. Planirani znesek je znižan za približno 30 milijonov din, za kolikor predvidevamo, da bo NBS imela večje pasivne obresti zaradi uvedbe 1% obresti za obvezne rezerve poslovnih bank.

Kredit NBJ v znesku 26 milijonov din (točka 1. 2. 3.) je planiran na osnovi določil pravkar sprejetega zveznega zakona o konverziji določenih posojil, ki dospevajo do leta 1975, bodo pa odplačana v 20 letih po 1 % obrestni meri po letu 1976. Znesek bo na razpolago šele v decembru 1973. Računamo s tem, da bo NBJ obrok za 1974. leto sprostila v navedenem roku.

Vračilo akontacij NBJ (točka 1. 2. 4.) izhaja iz imetja SR Slovenije pri NBJ, ki je s sprejetjem zakona o konverziji posojil na razpolago za plačilo obveznosti v letu 1973, ki niso bile odložene.

Delež anonimnih skladov, planiran v točki 1. 2. 5. bo zagotovljen, če bo sprejet zakon o izločanju dela sredstev kreditnega sklada in posebnega rezervnega sklada bivših zveznih bank. Iz obrazložitve zakona je mogoče oceniti, da bi SR Sloveniji v letu 1973 pripadalo 16 milijonov din. Odlaganje sprejetja tega zakona ali spremembe pogojev vračanja lahko vplivajo na znižanje predvidenega priliva v letu 1973.

Planirani znesek po točki 1. 2. 6. je zasnovan na odplačilnem planu, sestavljenem na osnovi pogodb med federacijo in tremi bivšimi zveznimi bankami.

1. 3. Vsa sredstva pod postavko 1. 3. izvirajo iz prispevkov, ki se v smislu zakona o posebnih sredstvih računa SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti izločajo v korist tega računa in so delno realizirana in imobilizirana v letu 1972, delno pa planirana s proračunom SR Slovenije za leto 1973 (točka 1. 3. 1.).

V postavki 1. 3. 2. se ocenjuje priliv na osnovi 18% porasta sredstev, ki izvirajo iz prispevkov in dohodkov organizacij združenega dela iz naslova davka, ki se plačuje po posebni stopnji od prejemkov zaposlenih upokojencev in prejemkov za delo daljše od polnega delovnega časa. Zvezni zakon o omejitvi dohodkov od davkov in prispevkov iz gospodarstva in omejitvi stopenj prometnega davka v četrtem odstavku 1. člena pogojuje uporabo tega priliva v 1973. letu za stabilizacijo gospodarstva (Uradni list SFRJ, št. 71-724/72).

V postavkah 1. 3. 3. in 1. 3. 4. se v prilivu predvidevajo imobilizirana sredstva proračuna SR Slovenije in sredstva izobraževalne skupnosti SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 7/72 in SFRJ, št. 71/72), ki jih ugotovi SDK.

Pri postavki 1. 3. 5. je za znesek 8,5 milijona din pripravljen predlog zakona o posojilu republiki iz izločenih sredstev občinskih proračunov (presežki nad 14%). Sredstva bodo uporabljena za namene, ki smo jih pojasnili v obrazložitvi o porabi sredstev finančnega načrta v točki 2. 72. Obrazložitev pogojev posojila je v prilogi predloga zakona.

V zvezi s planiranim prilivom sredstev v letu 1973 je treba dodatno pojasniti, da po dopisu SDK, št. 03/1-1060/3 z dne 9. 1. 1973 lahko predpostavljamo, da bo na računu sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti realiziran priliv tudi od izločenih sredstev od TIS mesta Ljubljane za še nerealizirana vplačila brezobrestnega posojila (Uradni list SRS, št. 7/72). Če bo priliv realiziran že v letu 1973, bo evidentiran v zaključnem računu tega računa za 1973. leto ko izreden dohodek.

III. Obrazložitev porabe sredstev

2. 1. Pospeševanje razvoja manj razvitih občin v SR Sloveniji . . . . . 27 500 00.—

Po zakonu o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 4-16/71) in odloku o občinah, katerih območja se štejejo za manj razvita območja v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 23-154/71), zagotavlja republika v računu sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti potrebna sredstva v vsakoletnem finančnem načrtu:

— za izplačila beneficiranih obresti na kredite poslovnih bank, ki so dani na manj razvitih območjih za nove gospodarske objekte ali za razširitev in

modernizacijo že obstoječih, če so pomembni za razvoj manj razvitih območij;

— za sofinanciranje investicijskih in razvojnih programov in projektov do 50 %;

— za konverzije posojil v kmetijstvu.

Vsakoletni zneski, s katerimi naj sodeluje republika v navedene namene, niso precizirani v zakonu samem, ampak jih narekuje srednjeročni načrt družbenega razvoja SR Slovenije in okvir možnih sredstev tega računa. Ob upoštevanju obsega priprav na gradnjo novih in razširitev obstoječih objektov ter bilančnih možnosti bank bi bila v letu 1973 po mnenju komisije izvršnega sveta za izvajanje zakona sicer potrebna večja sredstva za izpolnitev nalog 7., 8. in 9. člena in bi bolj ustrezal znesek 30—35 milijonov din, vendar so bilančni problemi terjali tudi pri tej postavki določeno omejevanje trenda rasti in je predloženi znesek v odnosu na leto 1972 povečan le za 10 %.

2. 20. Modernizacija cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec . . . . . 62 000 000.—

Po odloku o spremembi in dopolnitvi odloka o modernizaciji cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec (Uradni list SRS, št. 21-197/72) je republika dolžna zagotoviti v finančnem načrtu za leto 1973 sredstva v višini 62 000 000.— kot tranšo za leto 1973. Postavka je z odlokom določena in vključena v sistem posojil za graditev cestnih odsekov Vrhnika—Postojna—Razdrto in Hoče—Levec, ki so vezani na Mednarodno banko.

K skupnim stroškom 2 180 000 000 din za dela na odseku Vrhnika—Postojna in Hoče—Levec, ki bodo dokončna do 30. septembra 1975, bo znašala skupna udeležba SR Slovenije din 313 000 000.—. Razdeljena je na letne obroke od 1972. do 1975. leta z upoštevanjem udeležbe republike v letu 1970 in 1971, ki je skupaj znašala 59 000 000.—.

Zaradi širše orientacije glede republiške udeležbe pri gradnji teh cestnih odsekov naj navedemo, da poleg zgornjih zneskovnih podatkov o udeležbi republike sodeluje republika pri tej modernizaciji s sredstvi, zbranimi s povečanjem zveznega prometnega davka v maloprodajni ceni za bencin, ki so usmerjena v Cestni sklad SR Slovenije z odlokom o razporeditvi sredstev, zbranih s povečanjem zveznega prometnega davka v maloprodajni ceni za bencin (Uradni list SRS, št. 21-106/72).

2. 21. Sofinanciranje geodetskih del . . . . . 11 000 000.—

Po odloku o finančnem programu za financiranje geodetskih del na območju SR Slovenije za obdobje 1971—1975 (Ur. list SRS, št. 26-167/71) je treba zagotoviti v finančnem načrtu posebnega računa SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 plačilo obroka za leto 1973 v višini din 11 000 000.—. Ta sredstva se bodo uporabila za izvrševanje del po programu del, ki ga za vsako leto posebej določi izvršni svet skupščine SR Slovenije. Program dela za obdobje 1971—1975 pa zajema tale dela: izdelavo osnovne državne karte v merilu 1 : 5000 oziroma 1 : 10 000, izdelavo topografskih-katastrskih načrtov in ažuriranje zemljiškega katastra v SR Sloveniji. Nadalje se sredstva uporabljajo za bonitiranje zemljišč, obnovitev katastrske klasifikacije, študijo izdelave novega katastrskega operata, regionalno geodetsko dokumentacijo republike in za izdelavo splošnih topografskih kart.

Ker so sredstva za gornja dela v navedenem odloku posebej določena v znesku za vsako leto posebej, je treba imeti obrok za leto 1973 kot opredeljen in se kot tak zagotovi v sredstvih finančnega načrta.

Za izvajanje finančnega programa neposredno skrbita geodetska uprava SR Slovenije in republiški sekretariat za finance.

2. 22. Sofinanciranje nekaterih obveznosti zračnega prometa 1 385 532.—

Po odloku o prevzemu in odplačevanju nekaterih kreditov, ki jih je najelo podjetje Aerodrom Ljubljana-Pula (Ur. list SRS, št. 24-207/69) zagotavlja republika odplačevanja kreditov:

št. 501-620-1 600022-254 1973	din 192 000.—
št. 501-620-1 600022-256 1973	din 60 200.—
št. 501-620-1 600022-256 1973	din 254 336.—
Skupaj	din 506 536.—

Po odloku o finančnem programu za odplačilo dela kredita v znesku 2 260 000, ki so ga republiške skupne rezerve gospodarskih organizacij dale podjetju Adria-Aviopromet Ljubljana (Uradni list SRS, št. 40-261/69), zagotavlja republika v letu 1973 odplačevanje letne anuitete v višini din 151 813, ki dospeva 1. 5. 1973 za kredit št. 50100-651-1-692021-140.

Na osnovi dopisa izvršnega sveta SRS, št. 428-26/69 od 25. 5. 1970 in 24. 4. 1970 je republika prevzela obveznost za odplačevanje nekaterih kreditov, ki so bili leta 1961 odobreni podjetju Adria-Aviopromet Ljubljana. Tako sta bila dva kredita odobrena pri JIB iz sredstev OIF (posebni režim) in en kredit iz RIF.

Skupna obveznost za plačilo dospelih obveznosti v letu 1973, ki jo je treba zagotoviti v finančnem načrtu za leto 1973, znaša:

po računu 608-784-1-4-682002-F5-271	467 421,00 din
po računu 608-784-1-4-682002-F5-272	85 348,40 din
po računu 50100-620-1-605022-25	174 414,00 din
Skupaj	727 183,40 din

2. 23. Prispevek SR Slovenije stabilizacijskemu skladu za živinorejo . . . . . 15 000 000.—

Po zakonu o prispevku SR Slovenije stabilizacijskemu skladu za živinorejo (Uradni list SRS, št. 26-159/70) zagotavlja republika sredstva letno največ do 15 000 000.— din v času od 1971. do 1975. leta za stabiliziranje proizvodnje goveje živine in tržišča z mesom. Vsakoletni prispevek, ki ga zagotavlja republika podpisnikom sporazuma o oblikovanju cen goveje živine in govejega mesa na področju SR Slovenije, ni fiksiran, ampak le omejen z gornjim limitom. t. j. do 15 000 000.—. Vsakoletno višino prispevka stabilizacijskemu skladu za živinorejo je mogoče določiti na osnovi obravnave predloga organa za izvedbo sporazuma, ki po 3. členu zakona polletno poroča izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije o uporabi sredstev sklada in o problemih glede reprodukcije živine in preskrbe tržišča z mesom.

Ker so problemi glede reprodukcije živine in preskrbe tržišča z mesom dokaj pereči, se v predlogu finančnega načrta za 1973. leto iz računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti po predlogu republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo zagotavljajo sredstva, tj. 15 000 000 din na gornjem limitu.

2. 24. Prispevek republiškemu gozdnemu skladu . . . . . 2 500 000.—

Na osnovi stališč o družbenih vplivih na gospodarjenje z gozdovi, sprejetih s sklepi in priporočili o vprašanjih, ki so pomembna za nadaljnji razvoj gospodarjenja z gozdovi v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 39-224/70), se na ravni republike formira poseben sklad za financiranje razširjene gozdno-biološke reprodukcije.

Gozdovi v SR Sloveniji niso pomembni le kot vir lesne surovine za nadaljnjo predelavo, temveč so nepogrešljivi tudi zaradi njihovih splošno koristnih funkcij.

Takšen značaj gozdov terja stalno skrb družbe za ohranitev in povečanje vseh funkcij, ki jih imajo gozdovi kot dobrina splošnega pomena. Skladno s tem je treba zagotoviti pri gospodarjenju z gozdovi finančno sodelovanje družbe v sorazmerju s splošnimi interesi. Za te namene prispevek republiškemu gozdnemu skladu z republiškimi predpisi ni zneskovno opredeljen, ampak ga je mogoče vsako leto opredeliti, upoštevajoč predlog republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo, ki je kot resorni sekretariat zadolžen za sistemsko usmerjanje gozdno gospodarskih načrtov, katerih vlogo in vsebino opredeljuje zakon o gozdovih.

2. 25. Pogozdovanje in melioracija Krasa . . . . . 1 000 000.—

Po 31. in 33. členu zakona o gozdovih (odd. VI. gospodarjenje z degradiranimi gozdovi in gozdnimi zemljišči — Ur. list SRS, št. 30/65, 14/68, 26/70 in 46/70) zagotavlja republika vsakoletna sredstva za pogozdovanje in melioracijo teh zemljišč v okviru perspektivnega oziroma letnega načrta za gozdove in gozdna zemljišča na kraškem območju. Z odlokom o določitvi gozdno-gospodarskih območij v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 37/65) je za to kraško območje, na katerem gospodari zavod za pogozdovanje Krasa, potrebno zagotoviti sredstva republike v višini 1 000 000.— din. Znesek z republiškimi predpisi ni fiksiran, ampak ga je mogoče določiti z upoštevanjem potrebnih sredstev po letnem načrtu Zavoda za pogozdovanje Krasa, predloga republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo in možnosti v okviru sredstev lastnega finančnega načrta tega računa.

Pogozdovanje Krasa je zelo pomembno, saj se gozdni požari že vrsto let pojavljajo in povzročajo resen problem, ker zavzemajo vedno večje površine. Zavod in drugi dejavniki, ki na Krasu preprečujejo in gasijo gozdne požare, so v sedanjih razmerah komaj še kos svoji nalogi. Iz tega razloga bo potrebno na Krasu vzpostaviti poleg prostovoljcev iz vrst prebivalstva še organizirano in dovolj veliko službo za preprečevanje in gašenje gozdnih požarov. Tej službi pa bo potrebna tudi ustrezna oprema s pripomočki za odkrivanje, preprečevanje in gašenje gozdnih požarov.

2. 26. Sofinanciranje turizma . . . . . 1 710 000.—

Na osnovi »sklepov in priporočil za nadaljnji razvoj turizma skupščine SR Slovenije« (Uradni list SRS, št. 20/68) je treba zagotoviti za:

a) financiranje splošne turistične propagande . . . . . 960 000.—

V sklepih in priporočilih je skupščina SR Slovenije naročila izvršnemu svetu Slovenije, da podpira dosedanji sistem zbiranja sredstev za turistično propagando Slovenije s tem, da sodeluje pri financiranju te propagande.

b) Turistično zvezo Slovenije . . . . . 650 000.—

Delovanje Turistične zveze Slovenije je za razvoj turizma v Sloveniji zelo pomembno. Z mrežo 17 podzvez in 228 turističnih društev uspešno organizira turistično informativno službo za domače in tuje turiste in povezuje turistično gospodarstvo z interesi turistov in splošnimi družbenimi interesi;

c) financiranje raziskav o možnostih za razvoj turizma v SR Sloveniji . . . . . 100 000.—

Raziskovalne študije, ki obravnavajo posamezna področja turistične dejavnosti (študija o zimskem turizmu, študija o razvoju kmečkega turizma itd.) v okviru »Možnosti za razvoj turizma v SR Sloveniji«, financira republika že vrsto let.

Doslej izdelane študije predstavljajo osnovo za investicijske odločitve, ki postopoma ustvarjajo bazo za sodobno turistično gospodarstvo.

2. 27. Prispevek SR Slovenije kmetijskim delovnim organizacijam pri odplačevanju določenih investicijskih kreditov . . . . . 10 000 000.—

Po zakonu o podaljšanju veljavnosti zakona o prispevku SR Slovenije kmetijskim delovnim organizacijam pri odplačevanju določenih investicijskih kreditov (Uradni list SRS, št. 42-331/72) zagotavlja republika v letu 1973 din 10 000 000.— kot prispevek tistim kmetijskim delovnim organizacijam, ki so imele v letu 1972 večjo škodo zaradi poplav ali neurja.

Prizadete kmetijske delovne organizacije, ki jih je ugotovil izvršni svet skupščine SR Slovenije (po 2. odst. 1. člena zakona), predlagajo republiškemu sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo obrazložene zahtevke za dodelitev sredstev iz tega naslova. Strokovno delo v zvezi z dodeljevanjem teh sredstev določenim kmetijskim delovnim organizacijam opravlja republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo. Višina deleža republike za odpravo škode zaradi poplav in neurja je za leto 1973 in 1974 že določena v zakonu z zneskom 10 000 000.— din.

2. 28. Sofinanciranje kmetijskih pospeševalnih služb . . 8 210 000.—

V sklepih in priporočilih v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji (Ur. list SRS, št. 37-269/68) so dane naloge v procesu splošne modernizacije kmetijstva, o povezovanju vlaganj v neposredno proizvodnjo ob uporabi sodobnejših agrotehničnih ukrepov, preusmerjanju kmetij v specializirano tržno

proizvodnjo v povezavi z družbenim gospodarstvom, ki zahtevajo stalno prisotnost strokovno pospeševalne službe v kmetijstvu. Predlagana višina sredstev s strani republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo predstavlja le del sredstev pospeševalnih služb, ker si morajo preostali del ustvariti regionalni zavodi sami. Po predlogu republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo je potrebno zagotoviti v letu 1973 7 milij. dinarjev, da bi bilo delo pospeševalnih služb v skladu s postavljenimi nalogami, ki izhajajo iz sklepov skupščine SRS o razvoju kmetijstva.

Konjerejskemu zavodu »Lipica« je SR Slovenija že v 1971. in 1972. letu v okviru tega računa zagotovila delna sredstva za ohranitev sedanjega staleža konj in za načrtno izvajanje nalog v smislu posveta v Lipici iz 1968. leta. Po predlogu republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo naj bi SR Slovenija v letu 1973 v okviru tega računa zagotovila sredstva v višini 200 000.— din za postopno samoupravno poslovanje zavoda.

Zavod za ribištvo v Ljubljani vodi kataster ribiških rajonov, okolišev in ribolovnih revirjev na osnovi določil 12. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skladkovodnem ribištvu (Uradni list SRS, št. 11/65). Po predlogu republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo je potrebno zagotoviti od republike za leto 1973 sredstva v dosedanji letni višini din 60 000.—.

Za ohranitev avtohtone favne v Triglavskem narodnem parku, vzdrževanje in upravljanje ter čuvanje celotnega okolja (zlasti flore) in izvrševanje najnujnejših del za ureditev parka je potrebno, da zagotovi republika tudi v letu 1973 potrebna sredstva v višini din 500 000.—. Sredstva v enaki višini je republika zagotovila za te namene Triglavskemu narodnemu parku tudi že v letu 1971 in 1972.

Za ohranitev in gojitev divjadi je republika zagotovila že v letu 1971 in 1972 sredstva kot dopolnitev potrebnih sredstev k tem stroškom. Po predlogu republiškega sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo naj bi republika tudi v letu 1973 zagotovila »Jelenu« Snežnik za te namene sredstva v višini 200 000.— din. Predlog je republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo dal tudi za zavod za vzdrževanje in gojitev divjadi »Kozorog« Kamnik, kateremu naj bi republika zagotovila dotacijo k stroškom za ohranitev in gojitev divjadi v višini 50 000.— din.

»Arboretum« Volčji potok že vsa povojna leta goji in vzdržuje redke rastlinske asortimente, ki so pomembni pri urbanističnem ozelenjevanju posameznih področij. Zavod je povezan z mednarodnimi institucijami te vrste, od koder prejema posebne vrste sadik in semena, istočasno pa je zadolžen, da mednarodnim institucijam nudi svoje redke in iskane rastline, ki zahtevajo posebno nego in dodatne stroške. Da ta dejavnost ne bi propadla, ampak se po zasnovanem programu iz leta 1952 razvila, je potrebno, da »Arboretumu« Volčji potok zagotovi republika udeležbo v višini 200 000.— din kot delež za delno kritje stroškov pri vzgoji večletnih in iskanih rastlin. Delež republike naj se zagotovi v skladu s sklepi in priporočili SR Slovenije za nadaljnji razvoj turizma (Uradni list SRS, št. 28/68).

2. 29. Udeležba SR Slovenije pri pokrivanju izgub na nerentabilnih železniških progah . . . . . 4 005 000.—

Po 4. odstavku 23. člena zveznega zakona o organizaciji jugoslovanskih železnic zagotavlja republika nadomestilo za kritje izgub za nerentabilne proge

ali dele prog, za katere ni dala soglasja za trajno ustavitev prevoza potnikov. Po pogodbi, sklenjeni med SR Slovenijo in ZŽTP Ljubljana v novembru 1968. leta, o ureditvi obveznosti republike, da nadomesti združenemu podjetju izgubo v zvezi z obratovanjem nerentabilnih železniških prog, je republika zagotovila nadomestilo od leta 1966 dalje. Za leto 1973 je potrebno zagotoviti sredstva za te namene v višini 4 005 000.— din. Ker so se stroški na nerentabilnih progah povečali, je bil prvotni predlog republiškega sekretariata za gospodarstvo, naj bi se znesek nadomestila povečal v okviru možnosti sredstev posebnega računa SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti. Dokončno se je izoblikovalo stališče, naj bi republika v letu 1973 zagotovila nadomestilo za nerentabilne proge v lanskoletni višini, t. j. 4 005 000.— din.

2. 40. Konverzija investicijskih kreditov za komunalno in luško infrastrukturo v luki Koper . . . . . 17 800 000.—

Z zakonom o povračilu dela obresti za investicijske kredite za komunalno in luško infrastrukturo ter o odobritvi kredita za program razvoja luško-industrijskega kompleksa v Kopru (Uradni list SRS, št. 44/70) zagotavlja SR Slovenija iz sredstev tega računa obrok za leto 1973:

— za beneficirane obresti	din	3 100 000.—
— za kredit	din	9 500 000.—
Skupaj za 1973	din	12 600 000.—
Pri tem je treba zagotoviti še manjkajoča sredstva iz leta 1972 (za obresti in kredit)	din	5 200 000.—
Skupaj	din	17 800 000.—

V letu 1971 je namreč prišlo do zastoja pri gradnji infrastrukturnih objektov, ker so banke s svojo investicijsko poslovno politiko dajale kredite le kot dopolnilo k vlaganju v infrastrukturo (delež banke 30 %). Zahtevo banke, da luka zagotovi predpisano udeležbo (70 %), je bilo mogoče realizirati le pri specializiranih objektih, ker je luka uspela zbrati udeležbo od zainteresiranih partnerjev za superstrukturo in tako dobiti bančni kredit. Pri vlaganjih v infrastrukturo, ki ima značaj velikih komunalnih del in ki bodo kasneje služila večjemu številu porabnikov, ki pa jih v začetku ni mogoče opredeliti na posamezne investitorje (Kanal III), pa luka ni v stanju zagotoviti lastnih sredstev za udeležbo, ki je potrebna za zagotovitev kreditov. Iz teh razlogov luka v letu 1971 in 1972 ni mogla izkoristiti v celoti obroka za posamezno leto. Ta razlika se zagotavlja luki Koper v višini 5 200 000.— v letu 1973, ki seveda povečuje obrok za leto 1973 po navedenem zakonu.

2. 41. Konverzija investicijskih kreditov ČGP »Delo« . . 4 000 000.—

Po zakonu o posojilu SR Slovenije za konverzijo investicijskih kreditov časopisnega in grafičnega podjetja »Delo« je treba zagotoviti v letih 1972 do 1975 letno po din 4 000 000.— za konverzijo dela kreditov, ki jih je najelo to podjetje za modernizacijo in razširitev svojih grafičnih zmogljivosti. Podjetju so potrebna odlaganja investicijskih kreditov, ker se stroški za politično informativni tisk stalno povečujejo.

2. 50. Odplačila inozemskih dolgov . . . . . 212 752 000.—

Na podlagi 1., 2. in 3. točke 3. člena zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznosti federacije za gospodarske investicije na republike in avtonomni pokrajini (Ur. list SFRJ, št. 29/71), ki določajo, da se na republike in avtonomni pokrajini prenese odplačevanje zunanjih posojil in kreditov, katerih dinarska protivrednost je bila uporabljena za skupne obveznosti federacije za gospodarske investicije (točka 1), odplačevanje zunanjih posojil in kreditov, katerih dinarska protivrednost je bila uporabljena za določene obveznosti federacije za gospodarske investicije (točka 2) in odplačevanje zunanjih posojil in kreditov, katerih dinarska protivrednost je bila uporabljena za druge potrebe federacije, odplačujejo pa se iz sredstev federacije za gospodarske investicije (točka 3) ter na podlagi zakona o načinu prevzema sredstev, pravic in obveznosti federacije za gospodarske investicije (Ur. list SRS, št. 7/72) znašajo obveznosti SR Slovenije za odplačila inozemskih kreditov v letu 1973 212 752 000.— din ($ = 16,75 din). Od tega zneska odpade na obveznosti SR Slovenije do Narodne banke Jugoslavije za odplačilo kreditov, ki jih je narodna banka najela za potrebe federacije 160 450 000.— din (dopis zveznega sekretariata za finance, št. 2-13 487/1 z dne 6. 12. 1972), na obveznosti do Jugoslovanske investicijske banke iz naslova komercialnih kreditov na 52 302 000.— din (dopis zveznega sekretariata za finance, št. 2-13487/1 od 17. 11. 1972). Poudarjamo, da so navedeni zneski le orientacijski in lahko na podlagi dosedanjih izkušenj predvidimo med letom določene spremembe. Med republikami je sicer 18. 1. t. l. prišlo do soglasja glede razporeditve obveznosti, vendar bodo obveznosti dokončno ugotovljene šele s primopredajo pogodb in odplačilnih planov, sestavljenih na osnovi s sporazumom določenih ključev.

2. 51. Neizplačani obroki po odobrenih kreditih za investicije . . . . . 6 000 000.—

Ker se pod dohodki posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti po postavki 1. 2. anuitete zajemajo v celotnem prilivu od anuitet iz naslova posebnega režima (sredstva splošnega investicijskega sklada pri jugoslovanski investicijski banki in jugoslovanski kmetijski banki), je potrebno ločeno zagotoviti sredstva za neizplačane obroke po odobrenih kreditih za investicije pri jugoslovanski kmetijski banki v Beogradu, ki jih bodo organizacije združenega dela s področja kmetijstva črpale v letu 1973 po 7. točki 3. člena zakona o prenosu sredstev, pravic in obveznsti federacije za gospodarske investicije na republike in AP (Uradni list SFRJ, št. 29-348/71).

2. 52. Bančna provizija . . . . . 3 100 000.—

Po zakonu o prenosu sredstev, pravic in obveznosti federacije za gospodarske investicije na republike in AP (Uradni list SFRJ, št. 29-348/71) se prenašajo na SR Slovenijo kot pravno naslednico federacije določena sredstva po posebnem režimu (komisijski odnos), ki so zajeta v tem zakonu in katere vodi po 5. členu tega zakona za SR Slovenijo jugoslovanska investicijska banka (5. člen zakona tč. f) po pogodbi z dne 23. julija 1969 — o opravljanju bančnih storitev za sredstva federacije za gospodarske investicije, za katere velja poseben režim, in jugoslovanska kmetijska banka po pogodbi o opravljanju banč-

nih storitev za sredstva federacije za gospodarske investicije, za katere velja poseben režim od 12. junija 1970 (5. člen zakona tč. c). Za opravljanje poslov po posebnem režimu za sredstva SR Slovenije pri jugoslovanski investicijski banki in pri jugoslovanski kmetijski banki je določena provizija po obeh navedenih pogodbah, za katero je dolžna zagotoviti republika sredstva v letu 1973 v višini 3 100 000.— din.

2. 53. Stroški za obresti od najetega 100 milij. $ posojila . . . . . 5 200 000.—

SR Slovenija je najela pri Narodni banki Jugoslavije posojilo v znesku 244 200 000 din kot del dinarske protivrednosti mednarodnega posojila v znesku 100 milij. $, kolikor po sklepu zveznega izvršnega sveta z dne 4. maja 1972 odpade na SR Slovenijo. SR Slovenija je v letu 1972 porabila 65 473 000.— din (63 971 000.— za pokritje obveznosti do Narodne banke Jugoslavije v zvezi z mednarodnimi posojili in 1 502 000.— din kot povračilo kreditorju za provizijo in ostale stroške). Iz ostanka sredstev posojila v višini 178 767 000.— din daje Narodna banka Slovenije poslovnim bankam kredite, kot je določeno v odloku o uporabi sredstev posojila, najetega pri Narodni banki Jugoslavije v znesku 244 220 000.— din (Uradni list SRS, št. 33/72). Po pogodbi med SR Slovenijo in Narodno banko Jugoslavije z dne 9. 6. 1972 bo republika začela odplačevati kredit v letu 1975. SR Slovenija je dolžna od dneva koriščenja kredita plačati Narodni banki Jugoslavije obresti in ostale stroške, ki jih Narodna banka plača inozemskim bankam v zvezi s koriščenjem in plačevanjem inozemskega posojila in sicer v sorazmerju z zneskom odobrenega kredita. Po oceni bodo znašale obresti republike do Narodne banke Jugoslavije za porabljenih 65 473 000 dinarjev v letu 1973 5 200 000 din, ki jih je treba zagotoviti v finančnem načrtu za 1973, medtem ko narodna banka Slovenije zagotavlja obresti za plasiranih 178 767 000 din iz aktivnih obresti po tem plasmaju.

2. 54. Nadomestila 2,5 % obresti za investicijske kredite v turizmu . . . . . 31 600 000.—

To nadomestilo zagotavlja republika po republiškem zakonu o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 37-23/69) kot republiški del 2,5% povečanih dodatnih obresti. Povečane dodatne obresti se plačujejo investitorjem ob dospelosti posameznih anuitet, na osnovi tripartitnih pogodb, sklenjenih med republiškim sekretariatom za gospodarstvo, poslovno banko in investitorjem. Dospetje te obveznosti je določeno po navedenih pogodbah (3 mesece po dospelosti posameznih anuitet). Po predlogu republiškega sekretariata za gospodarstvo je treba za te namene zagotoviti v letu 1973 sredstva v višini 31 600 000.— din.

2. 55. Zakon o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (1. in 3. člen) . . . . . 15 000 000.—

Po 1. in 3. členu zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 7-88/72) zagotavlja republika obresti kot udeležbo republike pri investicijskih kreditih za nove primarne in sekundarne turistične zmogljivosti. Višina obveznosti po

1. in 3. členu tega zakona za posamezno leto ni z zakonom precizirana, ampak se oblikuje na osnovi predloga republiškega sekretariata za gospodarstvo in možnih sredstev v okviru tega računa ter upoštevajoč smernice srednjeročnega razvoja gospodarstva v SR Sloveniji (10. člen zakona). Nadomestilo daje SR Slovenija uporabnikom kreditov v višini zneska obresti, izračunanih na podlagi vračilnega roka, dogovorjenega v kreditni pogodbi, vendar največ 15 let, 5% obrestne mere na leto in polletnih enakih anuitet. Nadomestilo plača SR Slovenija kot nepreklicni obrestovani depozit poslovnim bankam in drugim organizacijam združenega dela, ki so dale kredit. Ta depozit se uporabi za odplačilo prvih anuitet. Za leto 1973 se predlaga znesek 15 000 000 din, kar je pod nivojem predvidevanj srednjeročnega plana.

2. 60. Zakon o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov . . . . 46 000 000.—

Po zakonu o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov (Uradni list SRS, št. 7-89/72) zagotavlja republika republiško udeležbo pri investicijskih kreditih v kmetijstvo, ki so odobreni ob pogojih 6. člena zakona in za namene ter v višini, ki so določene v 9. členu zakona. Vsakoletna višina republiške udeležbe pri teh kmetijskih investicijskih kreditih z zakonom ni določena v znesku, ampak se višina izoblikuje na osnovi predloga republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo, v okviru sredstev tega računa in ob upoštevanju smernic srednjeročnega razvoja gospodarstva v SR Sloveniji. Za nadomestilo obresti je v predlaganem znesku predvideno 6,000.000; o tem bo predložen skupščini poseben odlok za nadomestilo za obdobje 1973—1983. Znesek 40,000.000 din je predlagan za udeležbo.

2. 61. Nadomestilo za del obresti in udeležba SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni kmetijski predelavi kmetijskih pridelkov . . . . . 25 920 000.—

Za nadomestila pri kratkoročnih kmetijskih kreditih, ki jih odobravajo banke organizacijam združenega dela za predelovanje kmetijskih pridelkov v lastni ali kooperacijski proizvodnji po nižji obrestni meri kot je obrestna mera, po kateri dajejo banke po medsebojnem sporazumu kredite v te namene, zagotavlja republika nadomestilo, ki znaša največ 6% letno (3. člen zakona). Poleg tega nadomestila se zagotavlja 5% letno nadomestilo za del obresti pri investicijskih kreditih, ki jih najamejo organizacije združenega dela pri banki za investicijske kredite za lastne potrebe ali za potrebe svojih kooperantov (6. člen zakona), ki je v znesku 9 820 000.— določeno z odlokom (Uradni list SRS, št. 7-91/72).

2. 62. Nadomestilo dela obresti hranilno-kreditnim službam za investicije v zasebnem kmetijstvu . . . . . 4 900 000.—

Potrebna vsakoletna sredstva za nadomestila dela obresti hranilno-kreditnim službam za kmetijske investicijske kredite v zasebnem kmetijstvu so opredeljena na osnovi predloga republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo ter poslovnega združenja pri gospodarski zbornici SRS, ki vsako leto poda

višino plasiranih investicijskih kreditov v zasebno kmetijstvo prek HKS in oceno višine tega nadomestila. Postopek o načinu odobravanja tega nadomestila je določen z republiškim predpisom v Uradnem listu SRS, št. 26/70, kontrolo pa opravljajo enote službe družbenega knjigovodstva.

2. 63. Nadomestilo 3-odstotne obresti od kreditov za potniška letala (IAA) . . . . . 10 000 000.—

Podjetje Inex Adria Aviopromet je v letih 1969—1971 obnovilo svojo zračno floto z nakupom 4 modernih reaktivnih letal DC—9. Nakup letal obremenjuje podjetje z visokimi anuitetnimi obvezami, kar povzroča izredno nizek ostanek čistega dohodka v poslovanju podjetja. Vse kompanije za zračni promet na zahodu, kakor tudi domače podjetje JAT, uživajo določeno družbeno pomoč v raznih oblikah, ki jim omogoča večjo konkurenčno sposobnost na tržišču letalskih storitev. Zveza je z zakonom o nižjih obrestnih merah ter o nadomestilu za obresti in o dodatnih obrestih za nekatere kredite iz sredstev federacije (Uradni list SFRJ, št. 28/66) med drugimi določila, da dobijo poslovne banke in druge organizacije 3 % dodatnih obresti iz sredstev federacije, kadar dajejo kredite za nakup transportnih sredstev zračnega prometa. Te ugodnosti je v preteklih letih izrabilo podjetje JAT iz Beograda za nakup sodobnih reaktivnih letal za modernizacijo svoje flote. Podjetje Inex Adria Aviopromet se je prijavilo za uporabo te ugodnosti v času, ko je zaradi ustavnih sprememb omenjeni zakon prenehal veljati in je zadeva postala republiška pristojnost. Podjetje je namreč ravno v tem času začelo kupovati nova letala.

SR Srbija je v juliju 1972. leta sprejela zakon o sodelovanju SR Srbije pri plačilu obresti za kredite za nakup opreme za potrebe podjetja za zračni promet JAT iz Beograda (Sl. Glasnik SRS, št. 28/72). Po tem zakonu bo SR Srbija v času od 1972 do 31. 12. 1975 sodelovala s svojimi sredstvi pri plačilu dela obresti za kredite za nakup letal in druge letalske opreme za potrebe JAT v skupnem znesku 193,3 milijona din.

Podjetje Inex Adria Aviopromet je vložilo zahtevek, da se mu s posebnim republiškim zakonom zagotovijo sredstva za povračilo 3% obrestne mere za kredite, ki jih je podjetje najelo za nakup 4 potniških reaktivnih letal DC—9. Skupno bi bilo potrebno v te namene v razdobju od leta 1972—1979 zagotoviti 27 918 687,25 din. V finančnem načrtu je za leto 1973 planiran znesek 10 000 000 din. Predlog zakona za zagotovitev beneficiranih obresti Inex Adria Aviopromet je v pripravi. Izplačeval bo republiški sekretariat za finance po sprejetju zakona.

2. 64. Zakon o nadomestilu za del obresti za kredite za izvoz 44 000 000.—

S sredstvi po tej postavki zagotavlja republika nadomestilo za del obresti za kredite za izvoz po zakonu o nadomestilu za del obresti za kredite za izvoz (Uradni list SRS, št. 7-87/72) za čas od 1. 7. 1971 do 31. 12. 1972. Te obveznosti so razporejene za plačilo v letu 1973 in sicer po navodilu o postopku za uveljavljanje pravice do nadomestila za del obresti za kredite za izvoz (Uradni list SRS, št. 49-375/72).

Poslovne banke sestavljajo zahtevke za uveljavljanje pravice do nadomestila za del obresti za kredite za izvoz po navedenem navodilu, kontrolo teh pa opravlja služba družbenega knjigovodstva na osnovi dokumentacije, ki je za posamezne uporabnike izvoznih kreditov odložena v referatnih mapah poslovne banke, ki je tak kredit odobrila. Višina sredstev za nadomestila za del obresti

za kredite za izvoz je ocenjena na osnovi predloga narodne banke Slovenije. Dejstvo tega zakona je ukinjeno z 31. 12. 1972.

2. 70. Premije za mleko . . . . . 59 140 000.—

Po odloku o premijah za kravje mleko za čas od 1. 1. 1973 do 1. 3. 1973 se zagotavlja organizacijam združenega dela, ki predelujejo kravje mleko same ali v kooperaciji z individualnimi proizvajalci, premija in sicer:

— 0,15 din za stroške organizacije in zbiranje mleka ter za vodenje matičnega knjigovodstva in selekcije ter kontrole proizvodnosti krav in 0,05 din za opreme zbiralnic mleka in za njihovo vzdrževanje in
— 0,10 din poslovnemu združenju — zvezi hranilno-kreditnih služb Slovenije za pospeševanje predelovanja mleka in govedoreje, prvenstveno v višinskih predelih in v manj razvitih območjih SR Slovenije.

Po novem odloku o premijah za kravje mleko, ki bo veljal od 1. 3. 1973 do 31. 12. 1973, pa se zagotavlja:

— 0,10 din za liter mleka za stroške organizacije in zbiranje mleka, vodenje matičnega knjigovodstva, selekcije in kontrole proizvodnosti krav;
— 0,05 din za opremo zbiralnic in njihovo vzdrževanje, pri lastni proizvodnji pa za urejanje in vzdrževanje molžišč in mlekaric;
— 0,05 din organizaciji združenega dela za stroške izboljšanja higiene pridobivanja in zbiranja mleka;
— 0,10 din za liter mleka za nagrajevanje individualnih proizvajalcev.

Višino potrebnih sredstev za leto 1973 din 59 140 000.— zagotavlja republika na osnovi predloga republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo.

2. 71. Nadomestilo mlekarnam . . . . . 7 400 000.—

Na podlagi odloka, ki ga je sprejel izvršni svet skupščine SR Slovenije in ki je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 54/72, se ureja nadomestilo mlekarnam zaradi zadržanja cen mlečnih izdelkov na ravni minimalnih odkupnih cen. Pri odkupnih cenah mleka je bilo usklajevanje izvršeno, medtem ko se to usklajevanje pri mlečnih izdelkih ni izvršilo. S tem nadomestilom prispeva republika k sanaciji ekonomsko-finančnega stanja slovenskih mlekarn. Višina tega nadomestila se je oblikovala na osnovi predloga republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo.

2. 72. Kompenzacije proizvajalcem kruha . . . . . 8 500 000.—

Za povečane materialne stroške nastale zaradi višjih cen moke po ukinitvi kompenzacije za moko iz sredstev federacije je SR Slovenija sprejela zakon o kompenzacijah proizvajalcem vseh vrst kruha, da bi s tem preprečila večje motnje v odnosih na trgu in gibanju cen. Po ocenah strokovnih služb je za ta namen potrebno zagotoviti 8,5 milijona dinarjev. Zahtevki proizvajalcev dospevajo v poravnavo že januarja 1973.

2. 73. Regres za porabljeni papir ČZP . . . . . 13 000 000.—

Kot obliko družbene pomoči k stroškom politično-informativnega tiska in mladinskega tiska daje republika v letu 1973 regres za porabljeni časopisni-roto papir v višini 50 % od nabavne vrednosti porabljenega papirja vsem časopisno-

založniškim podjetjem in družbenopolitičnim organizacijam, ki izdajajo časopise. Ta oblika prispevka k zmanjšanju stroškov naj bi zboljšala finančno stanje pri časopisno-založniških podjetjih. Predlog sistemskih rešitev za časopisno-založniška podjetja izdela republiški sekretariat za gospodarstvo in republiški sekretariat za finance v sodelovanju s sekretariatom IS za informacije. Po predlogu predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije se v sistemskih rešitvah zajame 21 politično-informativnih časopisov in mladinskih listov. Te sistemske rešitve narekuje trenutni položaj slovenskega politično-informativnega tiska, saj so vsi trije slovenski dnevniki tretje trimesečje leta 1972 zaključili z izgubo. Ekonomski položaj drugega tiska je sicer nekoliko boljši, vendar le na račun raznih prejetih dotacij. Pri ocenah tega neugodnega položaja slovenskega politično-informativnega tiska, ki je bil obravnavan na 23. seji izvršnega sveta skupščine SR Slovenije dne 26. 10. 1972, je treba upoštevati specifičen položaj, v katerem se nahaja slovenski tisk. V prvi vrsti je trg slovenskega politično-informativnega tiska majhen zaradi ozkega jezikovnega območja. Posledice so znane: majhne naklade, majhno število potencialnih kupcev in zato slab finančni rezultat. Če velja pravilo, da nekateri procesi družbene in politične narave v nacionalnih skupnostih z malim številom prebivalcev potekajo drugače kot pri velikih, potem to še posebej velja za tisk in publikacijo. Primerjava prodajnih cen našega tiska s podobnim zahodnoevropskim tiskom pove, da so cene časopisov v teh državah najmanj dvakrat višje. Pri tem pa moramo upoštevati tudi višjo kupno moč prebivalstva teh držav.

Časopisno-založniška podjetja in družbenopolitične organizacije kot izdajatelji nekaterih listov iščejo rešitve za izboljšanje svojega finančnega položaja v več smereh. Med njimi so: varčevanje pri uporabi boljšega papirja in drugih stroških ter osebnih dohodkih zaposlenih. Podjetja in založniki se zavedajo resnega finančnega položaja, sprejemajo tudi ukrepe za izboljšanja in racionalizacijo proizvodnje in prodaje, preizkušajo izboljšati vsebino listov in iščejo tudi druge notranje rezerve. Vsi ti ukrepi pa pomenijo le delno rešitev položaja. Posebni družbeni pomen politično-informativnega tiska presega okvir in tudi možnost dejavnikov, ki so omenjeni, ker so njihova sredstva in možnosti za reševanje te problematike brez širše družbene pomoči prenizka. V tem položaju zagotavlja republika obliko družbene pomoči, ki je vezana na porabljeni papir. Regres naj bi se v letu 1973 izplačeval v višini 50 % od nabavne cene porabljenega papirja.

Pogodbo o izplačilu regresa bo sklepal sekretariat za informacije v soglasju z republiškim sekretariatom za gospodarstvo in republiškim sekretariatom za finance.

2. 74 Financiranje investicij za povečanje zmogljivosti šol in domov za izobraževanje strokovnih kadrov 25 000 000.—

Republiški izobraževalni skupnosti s predlogom zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1973 niso zagotovljena sredstva v obsegu, ki bi oblikoval dohodke na ravni 12,5 % povečanja v odnosu na leto 1972. V prvi polovici leta 1973 bi kritje potreb za sofinanciranje investicij za povečanje zmogljivosti šol in domov za izobraževanje strokovnih kadrov z zneskom 25 milijonov dinarjev zagotovili s sredstvi tega računa. V drugem polletju 1973 bi približno enak obseg dodatnih sredstev za kritje potreb republiške izobraževalne skupnosti morali zagotoviti s samoupravnimi sporazumi.

Po zakonu o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov (Uradni list SRS št. 28-190/71) se zbrana sredstva smejo uporabljati le za financiranje graditve energetskih objektov, po planu, ki je sprejet po določbah družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva (Uradni list SRS, št. 21/71). V letu 1973 bodo zbrana in v skladu z navedenimi republiškimi predpisi uporabljena sredstva v višini 94 000 000.—

2. 9. Neporavnane obveznosti po finančnem načrtu za 1972 in rezerve	79 282 910.—

V letu 1972 so bile nezbilancirane naslednje postavke:

— Sredstva za pospeševanje razvoja manj razvitih občin	11 938 813.60
— Sofinanciranje nekaterih obveznosti zračnega prometa	233 723.65
— Prispevek SR Slovenije kmetijskim delovnim organizacijam za delno odplačilo anuitet	42 268.00
— Konverzija investicijskih kreditov za železniško progo Koper—Prešnica	80 100.00
— Nadomestilo 2,5% obresti za investicijske kredite v turizmu	11 194.05
— Zakon o nadomestilu za del obresti in o udeležbi SR Slovenije pri nekaterih kreditih v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov	9 002 941.60
— Zakon o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji (1. do 3. člena zakona)	10 000 000.00
— Nadomestila dela obresti hranilno-kreditnim službam za investicije v zasebnem kmetijstvu	184 090.85
— Sredstva za sofinanciranje srednjih strokovnih šol	17 226 500.00
— Financiranje energetskih objektov vključno z modernizacijo premogovnikov	5 793 543.25
— Sklad Borisa Kidriča — geološka karta Jugoslavije	3 200 000.00
— Sklad Borisa Kraigherja	500 000.00
— Turistična zveza Slovenije	100 000.00
— Rezerva	20 969 735.00

MNENJE DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanje v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973.

V razpravi je sodeloval delegat občine Izola.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov

občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, to mnenje republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da ga v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzemata o njem svoje stališče.

Predlagano je bilo, naj se predlog odloka v poglavju II. spremeni in dopolni tako, da se glasi:

2. 8. Regres za izvoz ribjih konserv . . . . . 10 225 000.—

2. 9. Neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 in rezerva . . . . . 69 057 910.—

V obrazložitvi tega mnenja je bilo poudarjeno, da je v letu 1972 podjetje Delamaris prejelo od zveznega sklada za napredek ribištva — poleg 11 % premije — še 18 milijonov din za posebno stimulacijo za izvoz rib, kar znaša skupno 6,12 dinarja na vsak dolar. V letu 1973 je planiran izvoz na konvertibilno področje v znesku 3,369 tisoč dolarjev, iz česar sledi, da bi naj ob istih kriterijih podjetje dobilo 20 milijonov 450 tisoč dinarjev regresa. Zveza je do leta 1972 zagotavljala 100% regres za izvoz ribjih konserv, v letu 1973 pa samo 50 % omenjenega regresa pod pogojem, da republike zagotavljajo ostalih 50 %, kar znaša v našem primeru glede na izvoz pri Delamarisu 10 milijonov 225 000 dinarjev. Ker je znano, da ni mogoče izvažati na konvertibilno področje brez subvencioniranja izvoza ribjih konserv, je umestno in potrebno, da se že pri sprejemanju dokumenta o porabi sredstev za intervencije v gospodarstvu to predvidi. Namreč prav toliko, kolikor to znaša za celotni regres, to je okrog 32 %, znašajo na konvertibilnem področju prelevmani za uvoz ribjih konserv v posamezne države.

Št.: 402-162/73
Ljubljana, 23. 2. 1972

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku.

Odboru so bila dana številna pojasnila k posameznim postavkam, predvsem pa k postavki neporavnanih obveznosti po finančnem načrtu za leto 1972 in za rezerve.

Predstavnik raziskovalne skupnosti je interveniral, ker v okviru sredstev za leto 1973 ni sredstev za sklad Borisa Kidriča za izdelavo geološke karte Jugoslavije, katera je bila v skladu po ukinitvi zvezne institucije in fonda vsiljena. Obenem je opozoril odbor na posledice za razvoj raziskovalnega dela v Sloveniji, če zanj ne bo odobrenih dovolj sredstev. Odbor je menil, da ne more biti odbor za finance in proračun tisti, ki odloča o večjem ali manjšem razvoju ali celo nazadovanju raziskovalnega dela, pač pa da je to raziskovalna skupnost,

ki mora v svojih okvirih določati optimizacijo porabe sredstev. Odbor za finance ne more prevzeti nikakršne odgovornosti, če v okviru sredstev za leto 1973 iz tega računa ni predvidenih dodatnih sredstev za geološko karto. Izvršni svet naj to prouči in obvesti zbor, kako je s sredstvi za geologijo.

Neporavnane obveznosti iz leta 1972 so še precejšnje, ker dohodki posebnega računa niso bili doseženi v predvideni višini. To pomeni, da je treba skrbno paziti na rezervo. Odbor za finance je skušal biti že pri predlaganem odloku za leto 1972 skrajno restriktiven in ob realizaciji njegovih stališč neporavnanih obveznosti prav gotovo ne bi bilo toliko.

Predstavnik predlagatelja odloka je odbor tudi opozoril, da rezerva ni več tolikšna, kot je v predlogu odloka še izkazana, pač pa manjša. Vzrok je v devalvaciji dinarja, kar pomeni, da bo za pokritje obveznosti iz tega posebnega računa za odplačila kreditov po točki 2. 50 treba nameniti več dinarskega kritja. Po prvih ocenah bo to znašalo okoli 6 milijonov dinarjev.

Odbor sicer nima konkretnih predlogov za spremembo, ker je treba prihodke in odhodke zbilancirati, pri čemer pa se vendarle ugotavlja, da so nekatere postavke povsem proračunske, a so izkazane in pokrite iz tega računa, ker pač republiški proračun ne zmore pokriti vseh potreb.

Odbor predlaga zboru, da sprejme predlog odloka z naslednjo spremembo:

— k točki 2. 9.: točka 2. 9. naj se deli na dve postavki:

2. 90. Neporavnane obveznosti po sprejetem finančnem načrtu za leto 1972 . . . . . 58 313 175.—

2. 91. rezerva . . . . . 20 969 735.—

Z vsemi spremembami programa tega računa med letom naj bo odbor seznanjen.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Poldeta Mačka.

Št.: 402-162/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji dne 21. februarja 1973 obravnaval predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

Predlog odloka o finančnem načrtu, po katerem se sredstva posebnega računa za posege v gospodarstvu bistveno zmanjšujejo glede na finančni načrt za leto 1972, je odbor v načelni razpravi sprejel. Pri tem je odbor v celoti podprl prizadevanja, da se intervencije SR Slovenije prilagodijo družbenoekonomskim odnosom, ki izvirajo iz sprejetih ustavnih dopolnil, kakor tudi prizadevanja, da se omejijo materialni viri za intervencije družbenopolitičnih skupnosti nasploh ter s tem pospeši prenos deetatizacije na tem področju.

Razprava je v celoti potrdila usmerjenost, da se gospodarstvo čimprej organizira v samoupravne interesne skupnosti povsod tam, kjer obstaja skupen interes, zlasti glede razvojne politike in združevanja sredstev, pri čemer je bilo posebej poudarjeno, da predloženi odlok pomeni šele začetek takšnega procesa.

Izraženo je bilo mnenje, da že zdaj obstajajo pogoji za bolj samoupravno urejanje odnosov ne le na področju elektrogospodarstva in železniškega prometa, temveč tudi na drugih, predvsem na področju turizma, kmetijstva in gozdarstva. V zvezi s tem odbor predlaga, da gospodarski zbor sprejme sklep, po katerem bi predlagatelj proučil možnost razrešitve teh odnosov tudi na drugih področjih in že med letom predlagal nadaljnje znižanje oziroma črtanje posameznih postavk predloženega finančnega načrta.

Odbor predlaga, da se med letom uredijo tudi preostala vprašanja likvidacije državnega kapitala, in sicer tako glede sredstev nekdanjega republiškega in okrajnih investicijskih skladov kot tudi glede sredstev iz prenosa izvenproračunske bilance federacije. Izraženo je bilo mnenje, da v predloženem finančnem načrtu za leto 1973 ni dovolj poudarjena takšna usmeritev, saj je iz nekaterih postavk razvidno, da se začetni odnosi celo reproducirajo.

Glede vprašanja omejevanja intervencij družbenopolitičnih skupnosti in zmanjševanja obsega sredstev, ki so namenjena za posege v gospodarstvu, je razprava opozorila, da so v predloženem načrtu še vedno nekatere postavke, ki po svoji naravi k temu načrtu ne sodijo, saj imajo izrazito proračunski značaj. V zvezi s tem sta bili posebej omenjeni postavka 2. 74 glede financiranja investicij za povečanje zmogljivosti šol in domov ter postavka 2. 20 glede modernizacije cestnih odsekov. V isti zvezi so bile omenjene tudi postavke, ki regulirajo veljavni sistem, po svoji naravi pa so nedvomno etatistične, kot so na primer premije in nadomestila za cene nekaterih proizvodov.

V zvezi z uveljavljanjem nove usmeritve ter predlogi, da se že med letom predlagajo ukrepi za nadaljnje znižanje obsega intervencijskih sredstev, je v odboru prevladalo mnenje, da naj predlagatelj še med prvim polletjem izdela dolgoročnejši program, iz katerega bo razviden in časovno opredeljen postopen umik s področij, na katerih so že zdaj ustvarjeni pogoji za nov sistem samofinanciranja, preostala sredstva pa usmerijo na tista področja, ki z usmerjenimi sredstvi lahko dajo optimalne rezultate. Glede na to, da pretežni del dohodkov posebnega računa temelji na sredstvih iz prenosa izvenproračunske bilance federacije, ki pa zaradi še nedogovorjenih ključnih elementov likvidacije še niso v celoti zagotovljene, odbor meni, da je potrebna obrazložitev predlagatelja glede razmer, ki bodo nastale, če se izkaže, da predvidevanja glede dotoka sredstev niso bila realna.

V obravnavi predloga odloka o finančnem načrtu v podrobnosti so bile izrečene tehtne pripombe h konkretnim predlogom, ki predlagajo rešitve, po katerih so se spremenili in poslabšali pogoji za nekatere delovne organizacije, zlasti na področju železniškega prometa in turizma. Po daljši razpravi, v kateri je bilo poudarjeno, da prehod na bolj samoupravno urejanje družbenoekonomskih odnosov in na nov sistem samofinanciranja ne sme pomeniti poslabšanje pogojev, v katerih poslujejo prizadete organizacije, so se izoblikovali nekateri konkretni dopolnilni in spreminjevalni predlogi, ki so razvidni iz poročil odbora k posameznim zakonskim predlogom.

K predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za leto 1973 predlaga odbor naslednje konkretne spreminjevalne in dopolnilne predloge:

K p o s t a v k i 2. 74 : Ta postavka naj se v celoti črta, za ustrezen znesek pa zmanjša dotok iz proračuna SR Slovenije za leto 1973 v korist tega računa.

V skladu z načelno razpravo naj se ta postavka kot izrazito proračunska črta iz tega računa. Odbor meni, da so navedena sredstva za financiranje inve-

sticij za povečanje zmogljivosti šol in domov sicer potrebna, vendar naj se zagotovijo iz drugih virov in ne iz računa za posege v gospodarstvu.

K postavki 2.9 : Odbor meni, da ne kaže, tako vsebinsko kot računsko tehnično, združevati v skupno postavko konkretne neporavnane obveznosti po finančnem načrtu za leto 1972 in rezerve, zato predlaga, da se rezerva po tem računu izloči v posebno postavko.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973, skupaj s spreminjevalnimi in dopolnilnimi predlogi odbora. Odbor hkrati predlaga, da gospodarski zbor sprejme sklep, po katerem bo predlagatelj že v prvi polovici tega leta izdelal dolgoročnejši program, ki bo v celoti omogočil uveljavitev nove usmeritve in nadaljnje znižanje obsega intervencij na tem področju v smislu predlogov in stališč, ki jih je na seji zavzel odbor.

Odbor je za svojega poročevalca na seji zbora določil poslanca Rudija Vavpotiča.

Št.: 402-162/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na svoji seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti v letu 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije poslal v obravnavo izvršni svet s predlogom, da se obravnava v smislu 267. in 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije.

V načelni razpravi je odbor podprl prizadevanje predlagatelja, da se sredstva posebnega računa za izravnavanja v gospodarstvu bistveno zmanjšajo v primerjavi z letom 1972. Ravno tako je odbor podprl usmeritev organiziranja gospodarstva v samoupravne interesne skupnosti na področju razvojne politike in združevanja sredstev v elektrogospodarstvu in železniškem prometu, kar je razvidno iz izvedbenih predpisov k predlogu odloka. Odbor je menil, da je nujno ta proces nadaljevati tudi na drugih področjih (turizem, kmetijstvo in gozdarstvo). Po mnenju odbora je potrebno na ta način pospeštii že začeti proces deetatizacije in postopne likvidacije državnega kapitala, saj je bil doslej pomemben nosilec državnega kapitala na nivoju republike ravno omenjeni posebni račun sredstev SR Slovenije.

K predlogu odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije v letu 1973 pa je imel odbor naslednje pripombe:

K postavki 2.74 : Odbor je obravnaval predlog odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora, da se ta postavka črta. Odbor se s tem predlogom ni strinjal, ker je menil, da se ne more gledati na ta sredstva kot na proračunska, saj je izobraževanje strokovnih kadrov odločujočega pomena za pospešeni družbenoekonomski razvoj republike v celoti in gospodarstva še posebej.

K postavki 2.9 : Odbor predlaga, da se rezerva v višini 20 969 735,00 din izkaže posebej, neporavnane obveznosti po finančnem načrtu v višini 58 313 175,00 din pa posebej v novi postavki.

Odbor je posebej razpravljal o nezbilancirani postavki v višini 3 200 000 din, ki se nanaša na geološko karto Jugoslavije (sklad Borisa Kidriča). Glede na to, da se delo pri tej karti nadaljuje, odbor priporoča izvršnemu svetu, da v drugem polletju 1973 prouči možnost, da se iz rezerve pokrijejo eventualno manjkajoča sredstva za potrebe izdelave geološke karte.

Odbor je v zvezi s predlogom odloka obravnaval tudi financiranje graditve infrastrukturnih objektov na letališčih za javni promet v SR Sloveniji in sklenil, da gospodarskemu zboru s tem v zvezi predlaga naslednji sklep:

»Izvršni svet skupščine SR Slovenije naj v skladu s predvidevanji in usmeritvami plana družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975 čimprej predloži v obravnavo pristojnima zboroma skupščine SR Slovenije rešitve, s katerimi bo urejen sistem financiranja izgradnje infrastrukturnih objektov na letališčih za javni promet v SR Sloveniji.«

Odbor je bil tudi seznanjen s stališči odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora k:

— predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976 in

— predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji.

Odbor omenjena stališča, kakor tudi amandmaje k prvemu od omenjenih zakonov, v celoti podpira.

Odbor se je strinjal s predloženim postopkom obravnave odloka.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog odloka o finančnem načrtu v besedilu, kot ga je predložil izvršni svet, vključno s pripombami odbora.

Odbor je za svojega poročevalca na seji določil poslanca Albina Kureta.

Št.: 402-162/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 23. 2. 1973, št. 402-162/73

PREDLOG ZAKONA
o vodnem prispevku za leto 1973

1. člen

Organizacije združenega dela ter občani in civilne pravne osebe, ki opravljajo gospodarsko ali komunalno gospodarsko dejavnost, plačujejo v letu 1973 vodni prispevek po določbah tega zakona.

2. člen

Vodni prispevek plačujejo vse temeljne organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko ali komunalno gospodarsko dejavnost v višini 6,5 ‰ dohodka, odmerjenega od davčne osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Vodni prispevek plačujejo občani in civilne pravne osebe, ki opravljajo gospodarsko in komunalno gospodarsko dejavnost po stopnji iz prejšnjega odstavka, iz celotnega dohodka, ki ga dosegajo z opravljanjem gospodarske oziroma komunalne gospodarske dejavnosti, in to od davčne osnove, od katere se plačuje davek od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti.

3. člen

Organizacije združenega dela ter občani in civilne pravne osebe, ki pri opravljanju gospodarske in komunalno gospodarske dejavnosti izkoriščajo ali uporabljajo vodo, plačujejo vodni prispevek tudi za izkoriščano ali uporabljano vodo, in sicer:

1. Organizacije združenega dela, ki proizvajajo električno energijo od kWh pridobljene električne energije ne glede na osnovno dejavnost — po 0,0020 din;

2. Organizacije združenega dela ter občani in civilne pravne osebe od m^3 izkoriščene ali uporabljene vode — po 0,45 din.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka plačujejo:

a) premogovniki za mokro separacijo premoga (112-12) in železarne (114-20) — po 0,030 din;

b) podjetja za proizvodnjo svinca (115-22), rudniki barvastih kovin (115-10), podjetja za proizvodnjo glinice in aluminija (115-23), podjetja za proizvodnjo cinka, živega srebra, antimona in drugo (115-27) in podjetja za izdelovanje osnovnih kemičnih izdelkov (kisline, baze, soli, tehnični plini in drugo) (120-10) — po 0,10 din;

c) rudniki nekovinskih rudnin za mokre separacije (116-10) in podjetja za izdelovanje azbestno-cementnih izdelkov (121-30) — po 0,15 din;

č) podjetja za izdelovanje papirja, lesovine, celuloze, kartona in lepenke (123-10)

za proizvodnjo celuloze — po 0,06 din;

za ostalo proizvodnjo — po 0,10 din;

d) podjetja tekstilne industrije (124) — po 0,20 din;

e) podjetja za izdelavo lesonitnih plošč (122-12) in podjetja za izdelavo gume (126) — po 0,25 din;

f) organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo — po 0,20 din,

te organizacije ne plačujejo vodni prispevek za vodo, ki jo dobavljajo organizacijam združenega dela, ter občanom in civilnim pravnim osebam, če so te organizacije ter občani in civilne pravne osebe dolžne neposredno plačevati vodni prispevek za izkoriščeno ali uporabljeno vodo.

4. člen

Organizacije združenega dela ter občani in civilne pravne osebe, ki pri opravljanju gospodarske ali komunalne gospodarske dejavnosti izpuščajo onesnaženo vodo ali druge snovi, ki onesnažijo vodo, plačujejo vodni prispevek za izpuščeno onesnaženo vodo po m^3 izpuščene onesnažene vode in stopnji onesnaženosti vode, za izpuščene druge snovi pa po m^3 izpuščenih snovi in stopnji onesnaženja. Stopnje onesnaženja se izražajo v enotah — populacijskih ekvivalentih E — po 15,00 din.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka plačujejo za stopnjo onesnaženja:

a) železarne (114-20) in podjetja za proizvodnjo azbestno-cementnih izdelkov — po 3,00 din;

b) premogovniki za mokro separacijo (112-10) in podjetja za proizvodnjo glinice in aluminija (115-23) — po 1,20 din;

c) rudniki barvnih kovin (115-10), podjetja za proizvodnjo svinca (115-22) in podjetja za proizvodnjo drugih barvastih kovin (cink, živo srebro, antimon in dr.) (115-27) — po 0,70 din;

č) podjetja za izdelovanje papirja, lesovine, celuloze, kartona in lepenke (123-10):

za proizvodnjo celuloze — po 0,50 din;

za ostalo proizvodnjo — po 2,00 din

d) pivovarne (127-71) in mlekarne (127-34) — po 2,00 din;

e) podjetja za izdelovanje lesonitnih plošč (122-12), podjetja za predelavo in strojenje kož (125-10) in rudniki nekovinskih rudnin za mokre separacije (116-10) — po 4,00 din.

Način preračunavanja količine onesnažene vode in stopnje onesnaženosti v enote predpiše republiški sekretar za urbanizem.

5. člen

Vodni prispevek za odvzem peska, proda ali gramoza iz strug in z obrežij naravnih vodnih tokov, jezer, akumulacij in morja se plačuje po 6,00 din od 1 m^3 odvzetega peska, proda ali gramoza.

6. člen

Občani, zavezanci davka iz osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti plačujejo namesto prispevka iz 2., 3. in 4. člena tega zakona vodni prispevek v višini 1,5 % od katastrskega dohodka nezgodnih površin.

7. člen

Plačila vodnega prispevka za izkoriščeno ali uporabljeno vodo so oproščene kmetijske organizacije združenega dela za osnovne kmetijske dejavnosti.

8. člen

Odmero in pobiranje vodnega prispevka po drugem odstavku 2. člena in po 6. členu tega zakona izvajajo občinske davčne uprave po predpisih, ki veljajo za odmero in pobiranje davkov občanov.

9. člen

Vodni prispevek je dohodek vodnega sklada in se plačuje na njegov žiro račun.

10. člen

Vodni prispevek se plačuje za čas od 1. januarja 1973 do 31. decembra 1973.

Zavezanci iz 1. točke 3. člena tega zakona, ki ugotavljajo količino pridobljene električne energije oziroma količino izkoriščene ali uporabljene vode s tehnično merilno napravo, obračunavajo in plačujejo vodni prispevek mesečno za nazaj in sicer najpozneje do 25. v mesecu.

Zavezanci iz 2. člena in zavezanci iz 2. točke 3. člena ter 4. člena tega zakona plačujejo mesečno akontacijo za nazaj in sicer do 25. v naslednjem mesecu. Mesečna akontacija znaša 1/12 zneska, ki se dobi tako, da se na dosežen dohodek v letu 1972 in na količine v letu 1972 porabljene ali izkoriščene vode oziroma izpuščene onesnažene vode oziroma drugih snovi uporabi višina vodnega prispevka (tarifa), ki je predpisana s tem zakonom. Zavezancem, ki v letu 1972 niso bili dolžni plačevati vodnega prispevka, določi višino mesečne akontacije na podlagi njihove prijave Zavod za vodno gospodarstvo SR Slovenje z odločbo.

Zavezanci, navedeni v tretjem odstavku tega člena, priglasijo Zavodu za vodno gospodarstvo SR Slovenije najpozneje do 15. marca 1974 višino doseženega dohodka, najpozneje do 31. januarja 1974 pa količino izkoriščene ali uporabljene vode oziroma izpuščene onesnažene vode ali snovi. Zavod za vodno gospodarstvo SR Slovenije izda odločbo o dokončni odmeri vodnega prispevka.

Zavezanci iz 5. člena tega zakona plačujejo vodni prispevek ob odvzemu peska, proda oziroma gramoza.

Zoper odločbo iz tretjega in četrtega odstavka tega člena je dovoljena pritožba na republiški sekretariat za urbanizem; pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve odločbe.

11. člen

Izpolnjevanje obveznosti iz tega zakona kontrolirata v obsegu svojih pristojnosti služba družbenega knjigovodstva in občinska davčna uprava.

12. člen

Z denarno kaznijo do 10 000.— din se kaznuje za prekršek delovna ali druga organizacija ali druga pravna oseba, ki ne vloži priglasitve v roku iz 10. člena tega zakona ali če da lažno prijavo.

Za prekršek iz prejšnjega odstavka se kaznuje z denarno kaznijo do 500.— din tudi ogovorna oseba delovne ali druge organizacije ali druge pravne osebe.

Posameznik, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo do 500.— din.

13. člen

Za čas, dokler bo višina zakonskih obveznosti zadržana na ravni na dan 31. 12. 1972, se odmerja vodni prispevek iz 3., 4., 5. in 6. člena tega zakona po stopnjah, ki so določene z zakonom o vodnem prispevku za leto 1972 (Uradni list SRS, št. 51-291/71).

14. člen

Ta zakon začne veljati 1. januarja 1973.

OBRAZLOŽITEV

Po 16. členu ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev od XX do XLII (Uradni list SFRJ, št. 29/72) prenehajo z dnem, ki ga določi republiški zakon, najpozneje pa 31. 12. 1971 določbe temeljnega zakona o vodah z izjemo določb, ki se nanašajo na medrepubliške odnose, tedaj tudi določbe, ki regulirajo financiranje vodnega gospodarstva. Snov vodnega gospodarstva je treba tako urediti z republiškim zakonom o vodah.

S 13. členom ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XXV do LII k ustavi SR Slovenije pa je veljavnost temeljnega zakona o vodah z vsemi spremembami, ki so bile uzakonjene v letih 1965 do 1970, bila podaljšana do izdaje republiškega zakona o vodah, ki je v pripravi.

Z republiškim zakonom o vodah bo na novo v skladu z ustavnimi amandmaji urejeno upravljanje z vodami prek samoupravnih interesnih skupnosti in skladno s tem tudi financiranje vodnogospodarske dejavnosti, ki je posebnega družbenega pomena.

Glede na to, da mora financiranje vodnega gospodarstva potekati nemoteno, poleg tega pa so nastopile izredne potrebe v vodnem gospodarstvu — odpraviti je treba posledice škode po poplavah — se z zakonom o vodnem prispevku za leto 1973 ugotavljajo viri njegovega financiranja za redne in izredne potrebe.

V skladu s 6. členom zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o vodah se je na novo uvedel vodni prispevek, ki ga plačujejo vse organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko ali komunalno gospodarsko dejavnost. To je tako imenovani splošni vodni prispevek, ki ga plačujejo zavezanci vodnega prispevka v višini 6,5 ‰ od davčne osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, ne glede na porabljeno ali onesnaženo vodo.

To je navsezadnje tudi tista kategorija vodnega prispevka, ki mnogo bolj pravično odmerja obveznost posamezne organizacije združenega dela od financiranja tistih vodnogospodarskih del, ki varujejo vse organizacije združenega dela pred škodljivim delovanjem voda, ne glede na to, koliko vode dejansko potroši ali onesnaži. Takšen splošen prispevek je zlasti gospodarstvo vsa leta zahtevalo.

Z uvedbo tega prispevka pa tokrat pokrivamo predvsem povečane potrebe, ki so nastopile zaradi odpravljanja posledic po poplavah in zaradi boljše varnosti severovzhodne Slovenije pred morebitnimi nadaljnjimi katastrofalnimi poplavami.

Vse druge oblike plačevanja vodnega prispevka, t. j. od uporabljene in onesnažene vode, kakor tudi za odvzem proda in peska, se prenašajo z manjšimi tarifnimi spremembami tudi v ta zakon.

Obveznost plačevanja vodnega prispevka za izkoriščeno oziroma uporabljeno vodo je končno razširjena na vse organizacije združenega dela, občane in civilno pravne osebe, ki pri opravljanju gospodarske ali komunalne gospodarske dejavnosti uporabljajo vodo. Ta obveznost tako zajema tudi trgovino, gostinstvo, gradbeništvo in promet ter gospodarstvo, ki oskrbuje potrošnike z vodo. Z manjšimi spremembami smo ohranili še vnaprej obveznost plačevanja vodnega prispevka za izpuščeno onesnaženo vodo, kot v prejšnjih letih.

Glede na novi splošni prispevek, kakor tudi glede na nekatere že v prejšnjih letih vrinjene napake, pa je bilo potrebno korigirati tarife za uporabljeno in onesnaženo vodo pri nekaterih panogah. Tako je izvršena korektura tarif navzdol skoro pri vseh panogah tako imenovane »mokre industrije«, ki je že dosedaj nosila glavno breme pri financiranju vodnega gospodarstva. Te korekture so bile izvršene v vseh industrijskih panogah, in sicer v višini 25 do 30 %. V izjemnih primerih so bile izvršene korekture tudi navzgor, ker so ali odpadli razlogi za popuste ali pa so se odpravile že prej kritizirane napake. Tako korigirane tarife so bile potem povišane za okoli 15 %.

Vendar je vodni prispevek za uporabljeno ali izkoriščeno onesnaženo vodo po končno uskladenih tarifah še vedno, čeprav je v panogah industrije in ru-

darstva nižji za več kot 5 %, v vseh panogah vendar enak vodnemu prispevku v letu 1972.

Po tem zakonu tudi niso občani več oproščeni plačila vodnega prispevka za pogon vodnih mlinov, žag in drugih naprav. Kmetijske organizacije združenega dela pa so oproščene le še za osnovno kmetijsko dejavnost v poljedelstvu in živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu.

Še naprej se obdrži prispevek, ki ga plačujejo občani namesto vodnega prispevka od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti, in sicer povišan na 1,5 %.

Tudi v tem zakonu je ohranjen že lani uveden vodni prispevek za odvzem proda in peska v enaki višini.

Konstrukcija vplačil vodnega prispevka za leto 1973 je tako glede na potrebe v vodnem gospodarstvu, ki so izražene v pravkar potrjenem srednjeročnem načrtu vodnega gospodarstva v SRS, tale:

V milijonih dinarjev

	Leto 1972	Leto 1973	%
6,5 ‰	—	43,6	
VP od komunalnih dejavnosti za vodno oskrbo	64,5	64,5	
VP od uporabljene in onesnažene vode	—	2,4	
SKUPAJ	64,5	110,5	

Vodni prispevek od OD kmetijske dejavnosti ter od proda in peska ne balanciramo, ker se v vodnem skladu vodi evidenčno, uporablja pa po navodilih upravnega odbora vodnega sklada izključno za lokalne vodnogospodarske potrebe, za katere sta se dogovorila splošna vodna skupnost in krajevna skupnost oziroma občina.

S 13. členom se dejansko podaljšuje stara stopnja za odmero vodnega prispevka iz zakona o vodnem prispevku za leto 1972, in sicer za ves čas, dokler bo višina zakonskih obveznosti zadržana na stari ravni. To pomeni, da se v tem času dejansko ne bo uporabljal 2. člen tega zakona, ker se z njim povečujejo dosedanje obveznosti.

Sredstva, ki bodo zbrana na osnovi tega zakona, ne bodo zadostovala za kritje vseh potreb, ki so predvidena s srednjeročnim programom vodnega gospodarstva SR Slovenije. Ta primanjkljaj bo toliko večji, kolikor dalj časa se zaradi omejitev iz 13. člena ne bodo smela v celoti uporabljati določila tega zakona.

Manjkajoča sredstva bo potrebno nadomestiti iz drugih virov, predvsem z odškodninami, pogodbami in z drugimi oblikami samoupravnega sporazumevanja. Tak način zbiranja dopolnilnih sredstev je bil običajen že v preteklosti, vendar bo sedaj toliko bolj potreben, glede na nujno odpravljanje posledic od poplav.

MNENJA, STALIŠČA IN PREDLOGI DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973.

V razpravi so sodelovali delegati občine Ilirska Bistrica, ki je govoril tudi v imenu občine Izola, ter občin Ljutomer in Ormož in mesta Ljubljane.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overovitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandma kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njih svoje stališče.

I.

Na zasedanju prisotni delegati so sprejeli naslednja predloga za dopolnitev predloga zakona (amandmaja):

1. V 6. členu se za prvim odstavkom doda nov odstavek, ki se glasi:

»Vodnega prispevka po prejšnjem členu tega zakona ne plačujejo občani od katastrskega dohodka zemljišč, ki so oproščena davka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti in tudi od katastrskega dohodka zemljišč, za katera plačujejo odškodnino po določbah 1. do 3. točke drugega odstavka 87. člena temeljnega zakona o vodah (Ur. list SFRJ, št. 13/65 in 50/68). Odškodnina pa ne more biti manjša od vodnega prispevka po določbah prvega odstavka tega člena.«

Za amandma so glasovali vsi delegati na zasedanju.

2. V 3. členu se črta točka f) v celoti.

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da bi v drugačnem primeru nujno prišlo do povečanja cene vode, ki bi se morala v posameznih območjih povečati od 5—40 %, hkrati pa bi to povzročilo obsežno dodatno delo, zlasti tistim organizacijam, ki oskrbujejo z vodo občane v več občinah in delo v drugi republiki, kajti popisati bi morale vse tiste občane, ki opravljajo gospodarsko dejavnost.

Za amandma so glasovali vsi delegati, razen delegatov občin Lenart, Lendava, Murska Sobota, Ormož, Ptuj ter Šentjur pri Celju, ki so glasovali proti.

II.

V razpravi je bilo predlagano, da se naj v 2. in 3. vrsti 4. člena črta besedilo: »gospodarske dejavnosti« in naj se nadomesti z besedilom: »dejavnosti, razen kanalizacije«.

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da bi predlagana rešitev brez te dopolnitve precej prizadela standard občanov, razen tega pa je strokovno ugotovljeno, da se v kanalizacijo odteka 99 % meteorskih in le 1 % odpadnih voda. (Delegat mesta Ljubljane)

V razpravi je bilo posebej opozorjeno tudi na problem povodenj, katere prisiljujejo veliko število kmetov, da si iščejo zaposlitev v tujini. Pomurje ima

npr. nad 10 000 ha zemljišč, katera bi lahko intenzivirali, če bi bilo rešeno osnovno vprašanje odprave te nevarnosti.

V zvezi s tem je bilo opozorjeno, da so glede na katastrofalne povodnji v lanskem letu, zlasti v Pomurju, strokovni organi vodnega sklada SR Slovenije zastavili program najnujnejših del, katere bi bilo treba izvršiti do leta 1975 in na podlagi katerih bi zavarovali predvsem centre in več tisoč ha plodne zemlje. Stroški za ta dodatna dela naj bi znašali ca. 125 milijonov. Republiška skupščina je ta dodatni program odobrila, kakor tudi 5-letni program gospodarskega razvoja SR Slovenije, ki zajema ta dela. Potrebe po prvotnem programu vodnogospodarskih del so se s temi sklepi povišale v 5 letih od 400 na 525 milijonov din. Vodna skupnost Drava—Mura v Mariboru je najela v lanskem letu kratkoročno posojilo za odpravo največjih poškodb na vodnih objektih v znesku 8 600 000 din; ker mora to posojilo vrniti, se bodo sredstva za vzdrževanje objektov bistveno zmanjšala, s čimer se bo položaj vodnega gospodarstva še bolj poslabšal. Prebivalstvo Pomurja je pozitivno ocenjevalo tako razpoloženje javnosti, kakor tudi stališče izvršnega sveta, da se prične vendarle enkrat problem odpravljanja vzrokov poplav reševati. Gospodarsko in politično nevzdržno bi bilo, če bi ostali zopet samo pri besedah in odlašali rešitev problema. Zato je bilo poudarjeno, da predstavniki pomurskih občin odločno vztrajajo na realizaciji že sprejetih sklepov republiške skupščine, katerih bistvo je v tem, da bi se do 1975. leta izvršila v smislu strokovnega programa v Pomurju najnujnejša vodnogospodarska dela. Ker pa razumejo današnji položaj, naj bi se za letošnje leto zagotovil vsaj del tistih dodatnih sredstev s tem, da bi se izpad pokril v letih 1974 in 1975. Ker gre vendarle za velika dela, katera je potrebno načrtovati, bi morale biti občine tudi pravočasno seznanjene s čvrstim programom za dalj časa vnaprej. (Delegat občine Ljutomer)

Št.: 420-29/73
Ljubljana, 23. 2. 1973

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 73. seji 10. januarja 1973 obravnaval predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet.

V načelni razpravi je bilo poudarjeno, da novi zakon o vodnem prispevku že vključuje nekatere elemente zakona o vodah, ki se pripravlja. V primerjavi s sedanjim je med glavnimi značilnostmi novega zakona razširitev kroga zavezancev vodnega prispevka. Uveljavitev predlaganega zakona bi pomenila dokajšnje povečanje zbranih sredstev v primerjavi s sedanjimi, ki po oceni ne omogočajo vodnogospodarskega urejanja v predvidenem in potrebnem obsegu.

Dejstvo je, da pomeni uveljavitev predlaganega zakona povečanje obremenitve gospodarstva in prav ob tem so bili izraženi pomisleki nekaterih članov odbora, ali bo ob takem sprejemanju parcialnih predpisov ekonomske politike za leto 1973 sploh mogoče uresničiti osnovno smer, da se obremenitev gospodarstva ne bo povečala. Na seji republiškega zbora konec decembra 1972 je bila namreč že sprejeta povečana stopnja prispevka za otroško varstvo, s tem zakonom se povečujejo dejstva za vodno gospodarstvo, govora je tudi o povečanju drugih

stopenj. Ob tem ni nikakega znanega predloga, kateri prispevki naj bi se zmanjšali, da bi skupna obremenitev gospodarstva ostala vsaj nespremenjena, če se ne bi že zmanjšala.

Zaradi nejasnosti kompleksne bilance davkov in prispevkov, oziroma vseh obremenitev je bil del poslancev — članov odbora za odložitev obravnave predloga zakona do predložitve kompleksne bilance. Večina članov odbora (5 od skupaj 8) pa je menila, da ni potrebe za odlaganje obravnave in predlagala, naj zbor sprejme zakon. Izvršni svet bo moral pri drugih davkih, prispevkih in obveznostih najti možnost za uokvirjenje v začrtano ekonomsko politiko za leto 1973.

Iz obravnave po členih odbor predlaga zboru, da sprejme naslednje amandmaje odbora:

— k 2. členu: v tretji vrsti naj se črta besedilo: »dohodka, odmerjenega«;

— k 13. členu: celoten člen naj se črta, ker ta prehodna določba po mnenju odbora ni potrebna glede na to, da je bil na prejšnjem zasedanju zbora sprejet zakon, ki ureja plačevanje prispevka v času od 1. januarja do 31. marca.

Odbor predlaga zboru, da zakon z gornjimi spremembami sprejme.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Franca Vrviščarja.

Št.: 420-29/73

Ljubljana, 11. 1. 1973

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval stališče zakonodajno-pravne komisije k amandmaju k 13. členu, sprejeto na 73. seji odbora. Odbor za finance umika amandma k 13. členu predloga zakona.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Franca Borka.

Št.: 420-29/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora skupščine SR Slovenije je na seji dne 16. 1. 1973 obravnaval predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije v obravnavo predložil izvršni svet.

V načelni razpravi so poslanci menili, da se s tem zakonom sistemsko rešuje deficitarnost v vodnem gospodarstvu. Z uvedbo splošnega vodnega prispevka, ki ga plačujejo vse organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko ali komunalno gospodarsko dejavnost, se razširja krog zavezancev, prav tako pa se širi krog zavezancev za plačevanje vodnega prispevka tudi za izkoriščeno oziroma uporabljeno vodo. Na ta način se skušajo urediti vprašanja financiranja posledic škode po poplavah ter pridobiti sredstva za realizacijo srednjeročnega programa razvoja vodnega gospodarstva.

V načelni razpravi je bil del poslancev odbora mnenja, da bi bilo potrebno komunalno gospodarsko dejavnost oprostiti plačevanja splošnega vodnega prispevka, vendar so se dogovorili, da naj bi glede komunale ta zakon uskladili z

zakonom o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji.

V razpravi v podrobnostih se je odbor strinjal z amandmajem odbora za finance in proračun republiškega zbora:

k 2. členu: v tretji vrsti naj se črta besedilo »dohodka, odmerjenega«.

Odbor pa se ne strinja z amandmajem odbora za finance in proračun, da se črta 13. člen. Ta člen ureja prehodno obdobje in omogoča uveljavitev tega zakona takoj, ko bo federacija odmrznila prispevke, v primeru, da se ta člen črta, bo potrebno še pred 31. 3. 1973 še enkrat podaljšati veljavnost zakona o vodnem prispevku iz leta 1972.

Odbor predlaga amandma k 3. členu:

V drugem odstavku se na strani 3 pod točko f) besedi »vodni prispevek« črtata in nadomestita z »vodnega prispevka«. Amandma je redakcijskega značaja.

Odbor predlaga republiškemu zboru, da sprejme predlog zakona.

Za poročevalca na seji zbora je bil določen poslanec Franc Jere.

Št.: 420-29/73
Ljubljana, 17. 1. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na svoji 50. seji obravnaval predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je 15. 12. 1972 predložil skupščini SR Slovenije v obravnavo izvršni svet.

Uvodoma je odbor ugotovil, da je skupščina SR Slovenije (republiški in gospodarski zbor) na zadnjem zasedanju dne 27. 12. 1972 sprejela zakon o podaljšanju veljavnosti zakona o vodnem prispevku za leto 1972, vendar bo ta zakon veljal le do 31. marca 1973. Glede na to je potrebno, da se pripravi in izda zakon o vodnem prispevku za leto 1973, ki bo še pred dokončnim sprejemom zakona, ki bo urejal financiranje vodnega gospodarstva, zlasti financiranje izrednih potreb v vodnem gospodarstvu, ki so nastale pri odpravi posledic škod po poplavah v letu 1972.

Člani odbora so menili, da se s predloženim zakonom dejansko skušajo urediti omenjena vprašanja financiranja posledic škod po poplavah in da je zaradi tega tudi potrebno relativno visoko povečanje vodnega prispevka v letu 1973 (indeks 171).

V obravnavi po členih je odbor sprejel naslednji predlog za spremembo:

k 2. členu: V tretji vrsti prvega odstavka črtati besedi »dohodka«, »odmerjenega«.

Odbor je mnenja, da je s to spremembo izboljšano besedilo, ki tako bolj ustreza besedilu predloga zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je predložil izvršni svet in da pri tem upošteva pripombo odbora.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Janeza Štera.

Št.: 420-29/73
Ljubljana, 8. 1. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji dne 13. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet. Odbor je hkrati obravnaval dodatno obrazložitev republiškega sekretariata za urbanizem, ki jo je v zvezi z obremenitvijo posameznih gospodarskih panog glede plačila vodnega prispevka za leto 1973, zahteval na svoji seji dne 10. januarja 1973.

Potem ko so poslanci dobili odgovore na postavljena vprašanja v zvezi s kriteriji pri določanju diferenciranih tarif za posamezne gospodarske panoge, je bilo v načelni razpravi poudarjeno, da predlog zakona ne vsebuje rešitve, ki bi stimulirale potrošnike in onesnaževalce vode k večjim naporom za ohranitev in izboljšanje stanja na vodnem režimu. Izraženo je bilo mnenje, da se lahko v zvezi s tarifami dobi vtis, da gre bolj za zagotovitev nujno potrebnih sredstev kot za politiko, da k čistosti voda prispeva vsak v sorazmerju s tem, v kolikšni meri jo onesnažuje. V zvezi s tem je bilo še posebej opozorjeno na višino vodnega prispevka, odmerjenega na podlagi uporabljene in onesnažene vode za gozdarstvo, kmetijstvo, trgovino in kovinsko-predelovalno industrijo, glede na prispevek, ki ga plačujejo največji onesnaževalci vode, kot so premogovniki in železarstvo ali papirna ter celulozna in kemična industrija.

Fiskalni značaj predloženega zakona se po mnenju poslancev še posebej izraža v vpeljavi prispevka, ki ga plačujejo vse temeljne organizacije združenega dela v višini 6,5 ‰ od davčne osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Tako določen prispevek je predvsem usmerjen k zbiranju sredstev za odpravljanje posledic zatečenega stanja, manj pa k vpeljavi preventivnih ukrepov, ki naj bi prispevali manjšemu onesnaževanju voda.

V zvezi s čistilnimi napravami, ki jih morajo imeti novi objekti, je bilo opozorjeno, da ni dovolj, če te naprave obravnavamo kot investicijski strošek, na podlagi katerega beneficiramo delovne organizacije pri plačilu vodnega prispevka, saj bi morali takšni objekti že vnaprej vedeti, kolikšna bremena glede vodnega prispevka bodo imeli in kako se bo to odražalo pri kalkulacijah cen oziroma pri izračunu rentabilnosti za nove investicijske naložbe. Glede velikih onesnaževalcev voda, tako imenovano mokro industrijo, je bilo izraženo mnenje, da naj se izdela dolgoročnejši program postopnega zviševanja vodnega prispevka, ki bo spodbujal čimprejšnje uvajanje čistilnih naprav in prispeval k realni oceni škode oziroma obveznosti, ki jo imajo te panoge do družbene skupnosti.

Kljub takšnim načelnim stališčem in pripombam je odbor o nadaljevanju razprave sprejel razloge, ki utemeljujejo potrebo po sprejemu predloženega zakona, predvsem zaradi tega, ker uvaja nove obveznosti na podlagi novih kriterijev le za leto 1973 oziroma še manj, saj se bodo za ves čas, dokler bodo zakonske obveznosti zadržane na stari ravni, plačevale obveznosti po zakonu o vodnem prispevku za leto 1972. Odbor hkrati predlaga, da predlagatelj že sedaj začne pripravljati nov zakon, ki bo vprašanje vodnega prispevka urejal za daljše časovno obdobje, in sicer v smislu predlogov in stališč, ki jih je izrazil odbor na svoji seji.

V obravnavi zakonskega predloga v podrobnostih odbor ni imel spreminjevalnih ali dopolnilnih predlogov, soglaša pa z amandmajem odbora za finance gospodarskega zbora k 2. členu ter amandmajema zakonodajno-pravne komisije k 2. in 14. členu.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da sprejme predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 skupaj s predloženimi amandmaji. Odbor hkrati predlaga, da gospodarski zbor v svojem sklepu ob sprejemu tega zakona naloži predlagatelju, da pri predlogu zakona, ki bo urejal vprašanje plačila vodnega prispevka po letu 1973, smiselno upošteva predloge in sugestije, izražene na seji odbora.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Ferda Papiča.

Št.: 420-29/73
Ljubljana, 14. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 16. januarja 1973 obravnavala predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973, ki ga je skupščini predložil v obravnavo izvršni svet skupščine SR Slovenije.

V načelni razpravi komisija k predlogu zakona ni imela pripomb.

V podrobni obravnavi po posameznih členih pa je komisija sprejela naslednje amandmaje:

K 2. členu : Komisija je soglašala z amandmajem odbora za finance in proračun republiškega zbora in odbora za finance gospodarskega zbora, po katerem naj se v tretji vrsti črta besedilo »dohodka odmerjenega«.

Amandma je potreben zaradi večje jasnosti besedila, ker se vodni prispevek ne plačuje od odmerjenega dohodka, pač pa ga temeljne organizacije združenega dela plačujejo od davčne osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

K 13. členu : Amandma odbora za finance in proračun republiškega zbora, po katerem naj se celotni 13. člen črta, po mnenju komisije ni sprejemljiv, ker bi črtanje tega člena imelo za posledico odmero vodnega prispevka po novih višjih stopnjah, predpisanih s tem zakonom, kar pa bi bilo v nasprotju z zveznim predpisom o zadržanju višine zakonskih obveznosti na ravni na dan 31. 12. 1972. Tega vprašanja tudi ne rešuje zakon o podaljšanju veljavnosti zakona o vodnem prispevku za leto 1972, ki podaljšuje veljavnost zakona o vodnem prispevku do 31. 3. 1973, ker se lahko zamrznitev obveznosti, zadržanih na ravni 31. 12. 1972, zavleče tudi prek 31. marca 1973.

K 14. členu : Datum »1. januarja 1973« naj se nadomesti z besedami »osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS«.

Po mnenju komisije ni razlogov, da se ne bi uporabila običajna zakonska dikcija za nastop veljavnosti tega zakona.

Št.: 420-29/73
Ljubljana, 17. 1. 1973

PREDLOG ZAKONA

o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo

1. člen

V zakonu o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo (Ur. list SRS, št. 51-290/71) se 5. do 9. člena nadomestijo z novimi 5. do 9. b členom, ki se glasijo:

»5. člen

Po splošni stopnji 3,0 % se vplačuje posojilo v vseh dejavnostih, za katere ni v tem zakonu predvidena nižja stopnja oziroma oprostitev plačevanja posojila.

6. člen

Po stopnji 2,5 % se vplačuje posojilo v naslednjih dejavnostih:
— kovinska industrija
— elektroindustrija
— živilska industrija
— grafična industrija in založniška dejavnost (razen časopisne dejavnosti)

7. člen

Po stopnji 2 % se vplačuje posojilo v naslednjih dejavnostih:
— proizvodnja celuloze in papirja
— gozdarstvo (razen od osnovnih sredstev: gozdov, gozdnih zemljišč in gozdnih poti)
— gostinstvo (razen sezonskega gostinstva ter dejavnosti počitniških in planinskih domov)

8. člen

Po stopnji 1,5 % se vplačuje posojilo v dejavnosti pomorskega prometa (razen od ladij, ki služijo pretežno ali izključno za prevoz potnikov).

9. člen

Po stopnji 1 % se vplačuje posojilo v naslednjih dejavnostih:
— proizvodnja, prenos in distribucija električne energije
— koksarne in plinarne
— črna metalurgija
— metalurgija barvastih kovin (razen dejavnosti rudnikov barvnih kovin in topilnic)
— proizvodnja cementa
— filmska industrija
— zračni promet (razen dejavnosti letališč)
— mestni promet

— pretovarjanje v lukah
— sezonsko gostinstvo
— storitvena obrt

9. a člen

Obveznosti vplačevanja posojila so oproščene naslednje dejavnosti:
— proizvodnja premoga, sušenje premoga in briketiranje
— rudniki in toplice barvastih kovin
— rudniki nekovinskih rudnin
— časopisna dejavnost
— kmetijstvo, ribištvo in vodno gospodarstvo
— železniški promet
— dejavnost letališč
— dejavnosti počitniških in planinskih domov
— stanovanjska in komunalna dejavnost

Posojilo se ne plačuje od naslednjih osnovnih sredstev:
— javna komunikacijska sredstva (ceste)
— ladje, ki služijo pretežno ali izključno za prevoz potnikov
— gozdovi, gozdna zemljišča in gozdne poti
— zaščitni vodnogospodarski objekti
— objekti za namakanje in osuševanje zemljišč
— naprave za čiščenje vode in zraka
— osnovna sredstva podjetij, ki proizvajajo za določene vojaške potrebe, in sicer tisti del osnovnih sredstev, ki pomeni proizvodno rezervo jugoslovanske ljudske armade.

9. b člen

Če se pri plačevanju mesečnih akontacij posojila med letom ugotovi, da bo letna akontacija posojila, ki jo morajo po predpisanih stopnjah vplačati zavezanci z območja SR Slovenije, presežena, lahko republiški sekretar za finance v soglasju z republiškim sekretarjem za finance in direktorjem zavoda SR Slovenije za planiranje začasno zadrži nadaljnje vplačevanje akontacij ali pa linearno zniža mesečne akontacije.«

2. člen

Za 11. členom zakona se doda nov 11. a člen, ki se glasi:

»11. a člen

Zavezancu za posojilo, ki v zaključnem računu ali periodičnem obračunu izkazuje izgubo, se vplačevanje mesečnih akontacij posojila odloži za 3 mesece, to je do naslednjega obračuna.

Če je bilo zavezancu v smislu prejšnjega odstavka tega člena odloženo vplačevanje mesečnih akontacij posojila in je zavezanec poslovno leto zaključil z izgubo, je oproščen vplačila odloženih akontacij.«

3. člen

Za 12. členom se doda nov 12. a člen, ki se glasi:

»12. a člen

Zavezanec za posojilo mora ob prvem vplačilu mesečne akontacije za posamezno leto predložiti službi družbenega knjigovodstva podatke o osnovi, od katere je obračunal posojilo.

Podatke, ki jih mora zavezanec predložiti službi družbenega knjigovodstva po prejšnjem odstavku, predpiše republiški sekretar za finance v soglasju z direktorjem zavoda SR Slovenije za planiranje in republiškim sekretarjem za gospodarstvo.

Služba družbenega knjigovodstva vodi evidenco o vplačanem posojilu na način, ki ga predpiše republiški sekretar za finance v soglasju z direktorjem zavoda SR Slovenije za planiranje in republiškim sekretarjem za gospodarstvo.«

4. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS, učinkuje pa za čas od 1. januarja 1973 dalje.

OBRAZLOŽITEV

Zakon o sredstvih obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo (Uradni list SFRJ, št. 33/1971) in zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sredstvih obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo (Uradni list SFRJ, št. 23/1972) določata način zbiranja razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo prek ustreznega sklada. Navedena sredstva se zagotavljajo z obveznimi posojili, ki jih vplačujejo organizacije združenega dela s področja gospodarstva in poslovne banke.

Obseg obveznega posojila se določa v višini 1,94 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva republike oziroma avtonomne pokrajine, doseženega v letu, za katero se posojilo obračunava. Glede na to, da so uradni podatki o višini ustvarjenega družbenega proizvoda družbenega gospodarstva uradno dokončno ugotovljeni šele po preteku leta, za katerega se obveznost poravnava, se za vsako republiko oziroma avtonomno pokrajino posebej določi letna in mesečna akontacija posojila. Letna akontacija se ugotovi tako, da se uporabi odstotek 1,94 na načrtovani družbeni proizvod družbenega gospodarstva republike oziroma avtonomne pokrajine v cenah iz prejšnjega leta, povečan za raven cen, preneseno iz predhodnjega leta na tekoče leto, in sicer poprečno za Jugoslavijo. Končna obveznost republike, oziroma avtonomne pokrajine pa se ugotovi naknadno na podlagi uradnih statističnih podatkov, ko se na ta način ugotavljena razlika tudi poravna.

Če se z mesečnimi akontacijami in letnim vplačilom na območju posamezne republike ne doseže posojilo v višini predpisane akontacije, oziroma kasneje ugotovljene končne obveznosti za določeno leto, mora republika zagotoviti manjkajoča sredstva iz svojega proračuna, skladov ali iz drugih sredstev. Če pa zbrana sredstva posojila presegajo akontacijo, oziroma končno letno obveznost gospodarstva republike oziroma avtonomne pokrajine, se za preseženi znesek zmanjša obveznost v naslednjem letu.

Osnova za obračun obveznega posojila za organizacijo združenega dela so po zveznem zakonu sredstva poslovnega sklada. Odstotek, po katerem se vplačuje obvezno posojilo glede na sredstva poslovnega sklada, določajo po omenjenem zveznem zakonu republike in avtonomne pokrajine. Republika mora torej predpisati takšne stopnje obveznega posojila, da se ž njimi zagotovi izvajanje obveznosti gospodarstva republike za določeno leto.

Tak način zbiranja sredstev obveznega posojila je bil uveden z zakonom o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je Skupščina SR Slovenije sprejela v decembru 1971. leta (Uradni list SRS, št. 51/1971). Ta zakon kot sistemski zakon velja za celotno obdobje do leta 1975. To pa ne velja za stopnje, ki jih je treba vsako leto prilagajati tekočim gospodarskim gibanjem. Po zveznem zakonu se namreč globalna obveznost celotnega gospodarstva določa v odnosu do družbenega proizvoda družbenega gospodarstva v republiki, konkretna obveznost gospodarskih organizacij pa se določa v odnosu do poslovnega sklada. Gibanje nominalne vrednosti družbenega proizvoda pa je praviloma bistveno različno od gibanja vrednosti poslovnega sklada, kar še zlasti velja za obdobje nestabilnosti. Poleg tega pa na višino vrednosti poslovnega sklada vpliva tudi vsakokratna revalorizacija osnovnih sredstev.

Načela zakona

Z republiškim zakonom je treba določati konkretno obveznost za posamezne gospodarske dejavnosti ter razčistiti pomembnejša vprašanja v zvezi z načinom vplačevanja obveznega posojila. Pri določanju obveznosti za vplačevanje obveznega posojila za posamezne gospodarske dejavnosti je republika povsem samostojna.

Stopnje posojila, ki jih je predpisal republiški zakon za leto 1972 (Uradni list SRS, št. 51/1971), so v glavnem obdržale razmerja med obveznostmi posameznih dejavnosti oziroma grupacij kot so bila uveljavljena pri plačevanju obresti na poslovni sklad v predhodnem obdobju. Izvedene so bile le nekatere najnujnejše korekture pri posameznih dejavnostih zaradi spremenjenega ekonomskega položaja oziroma zaradi njihovih drugačnih ekonomskih karakteristik v Sloveniji v primerjavi s poprečjem te dejavnosti v SFR Jugoslaviji, ki je bilo osnova za določanje obresti na poslovni sklad v preteklem obdobju. Vse stopnje, razen najnižje, so bile le linearno povečane, tako da so zagotovile izvrševanje akontacijske vrednosti posojila gospodarstva SR Slovenije za leto 1972.

Izvajanje zakona, zlasti še predpisanih stopenj po posameznih dejavnostih v letu 1972, je pokazalo, da je potrebno ne glede na to, da je bilo prek teh stopenj doseženo globalno pokritje obveznosti za leto 1972 (akontacija), že od leta 1973 dalje pristopiti k bistvenim spremembam v odnosih med stopnjami posojila za posamezne gospodarske dejavnosti.

Merila za določanje obveznosti

Obveznost gospodarstva SR Slovenije glede vplačevanja obveznega posojila za leto 1973 se ugotavlja na podlagi planiranega družbenega proizvoda družbenega gospodarstva za leto 1973, ki znaša 6,8 % več kot ocenjena realizacija za leto 1972. Temu je treba prišteti še ocenjen prenos cen v merilu Jugoslavije iz leta 1972 v letu 1973 v višini 6,5 % (na podlagi predhodnih podatkov zveznih

organov). Na ta način ugotovljen družbeni proizvod družbenega gospodarstva SR Slovenije bo v letu 1973 znašal 41 250 milijonov dinarjev, akontacijska obveznost posojila pa okoli 800 milijonov dinarjev.

Vplačila obveznega posojila v letu 1972 znašajo do 31. decembra 1972 po oceni okoli 725 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bo akontacijska obveznost SR Slovenije za leto 1972 prekoračena (prvotna akontacijska obveznost znaša 639 milijonov dinarjev, povečana akontacijska vrednost pa 673 milijonov dinarjev). Končna obveznost SR Slovenije za leto 1972 bo po oceni znašala okoli 736 milijonov dinarjev, to je okoli 11 milijonov dinarjev več, kot je bilo vplačano do 31. decembra 1972. To razliko, ki bo dokončno ugotovljena na podlagi uradnih statističnih podatkov verjetno na koncu leta 1973, bo mogoče poravnati iz kasnejšega priliva sredstev na podlagi obveznosti za leto 1972 (decembrski obrok za leto 1972 bo vplačan v skladu s predpisi šele v letu 1973).

Na tej podlagi bi morale stopnje obveznega posojila v letu 1973 zagotoviti v SR Sloveniji dotok sredstev v višini 800 milijonov dinarjev.

Računamo, da se bo poslovni sklad na podlagi zaključnih računov za leto 1972 povečal za okoli 11 % v primerjavi s stanjem poslovnega sklada po zaključnih računih za leto 1971 (revalorizacija osnovnih sredstev je že bila upoštevana v zaključnih računih za leto 1971).

Dosedanje stopnje obveznega posojila znašajo 4,2 %, 3,9 %, 1,75 % in 1 %. Razen tega je bila predvidena tudi oprostitev obveznosti vplačevanja posojila za nekatere dejavnosti, oziroma določena osnovna sredstva. Te stopnje bi lahko znižali poprečno za okoli 15 % in bi na ta način zagotovili izvajanje obveznosti za leto 1973, kolikor bi zadržali isto razporeditev dejavnosti kot v letu 1972. V predlaganih novih stopnjah pa so napravljeni glede sedanjega stanja precejšnji premiki, ki so odraz specifičnih pogojev poslovanja posameznih gospodarskih dejavnosti v letu 1972. Te specifičnosti so bile analizirane na podlagi rezultatov tričetrtletnega periodičnega obračuna za leto 1972. Na tej podlagi je bilo ugotovljeno, da so potrebni bistveni premiki v odrejanju obveznosti posojila za posamezne dejavnosti.

Kot podlaga za določitev stopnje obveznega posojila je upoštevan odnos med dobičkom in amortizacijo nad predpisano stopnjo nasproti celotnemu dohodku, zmanjšanemu za nabavno vrednost realiziranega trgovskega blaga, materiala in odpadkov ter odnos med dobičkom in amortizacijo iznad predpisane stopnje nasproti poprečnim uporabljenim osnovnim in obratnim sredstvom. Višina stopenj za posamezne dejavnosti je odvisna od indeksa odstopanja teh dveh količnikov glede na republiško poprečje. Gospodarske dejavnosti, pri katerih je ta indeks nižji od 30% republiškega poprečja, so oproščene obveznosti, gospodarske dejavnosti, ki dosegajo med 30—50 % republiškega poprečja, naj bi imele stopnjo 1 %, gospodarske dejavnosti, ki dosegajo med 50—70 % republiškega poprečja, naj bi imele stopnjo 1,5 %, gospodarske dejavnosti, ki dosegajo med 70—90 % republiškega poprečja, bi imele po osnutku zakona stopnjo 2 %, gospodarske dejavnosti, ki so med 90—110 % republiškega poprečja, naj bi imele 2,5 %, gospodarske dejavnosti, ki so nad 10 % nad republiškim poprečjem, naj bi imele stopnjo 3 %.

Predlagane stopnje so v poprečju nižje od dosedanjih, kar omogočata povečanje poslovnega sklada zaradi revalorizacije osnovnih sredstev konec leta 1971 in redna rast poslovnega sklada v letu 1972. Razpon novih stopenj je 1 : 3 in je torej manjši od dosedanjega (1 : 4,2).

Podlaga za račun so gospodarska področja in gospodarske panoge, le izjemoma ožje grupacije (proizvodnja bombažne preje in tkanin, proizvodnja cementa, rudniki, časopisna dejavnost, letališka dejavnost). Načelno so vsa gospodarska področja oziroma gospodarske panoge uvrščene v tisto stopnjo, ki izhaja iz prej nakazanega računa obeh količnikov. Izjemen položaj pa imajo tiste dejavnosti, ki imajo v prihodnjem srednjeročnem obdobju strateški pomen (infrastruktura, surovinska osnova in podobno). V takih primerih so določene dejavnosti ne glede na poslovni rezultat, oziroma indeksno vrednost glede na republiško poprečje, uvrščeni v najnižjo stopnjo 1 %, oziroma oproščeni plačevanja posojila.

Razen železniškega prometa, ki je oproščen posojila že na podlagi izračuna, so oproščene še naslednje dejavnosti:

— proizvodnja premoga, sušenje premoga in briketiranje,
— rudniki in topilnice barvastih kovin,
— rudniki nekovinskih rudnin,
— časopisna dejavnost,
— kmetijstvo, ribištvo in vodno gospodarstvo,
— dejavnost letališč,
— dejavnost počitniških domov in planinskih domov,
— stanovanjska in komunalna dejavnost.

Posojilo se ne plačuje tudi od naslednjih osnovnih sredstev:

— javna komunikacijska sredstva (ceste),
— ladje, ki služijo pretežno ali izključno za prevoz potnikov,
— gozdovi, gozdna zemljišča in gozdne poti,
— zaščitni vodnogospodarski objekti,
— objekti za namakanje in osuševanje zemljišč,
— naprave za čiščenje vode in zraka,
— osnovna sredstva podjetij, ki proizvajajo za določene vojaške potrebe, in sicer tisti del osnovnih sredstev, ki pomeni proizvodno rezervo jugoslovanske ljudske armade.

Najnižja stopnja 1 % pa je predvidena razen za dejavnosti, ki so uvrščene v to stopnjo na podlagi računa (koksarne in plinarne, metalurgija barvastih kovin, razen rudnikov in topilnic, filmske industrije), še naslednje dejavnosti:

— proizvodnja, prenos in distribucija električne energije,
— črna metalurgija,
— proizvodnja cementa,
— zračni promet (razen dejavnosti letališč),
— mestni promet,
— prekladanje in druge storitve v lukah,
— sezonsko gostinstvo,
— storitvena obrt.

Plačevanje obveznega posojila

V predlogu zakona se predlaga poseben status tistih zavezancev posojila, ki poslujejo z izgubo.

Zavezancu bi se v primeru izgube, prikazane v periodičnem obračunu, obveznost vplačevanja posojila odložila za naslednje tri mesece. Le v primeru, če

bi zavezanec izkazal izgubo tudi v zaključnem računu, bi bil obveznosti oproščen.

V predlogu zakona so opredeljene tudi obveznosti zavezancev posojila in služb družbenega knjigovodstva v zvezi s spremljanjem, oziroma evidentiranjem vplačanega posojila na podlagi navodil, ki jih predpiše republiški sekretar za finance v soglasju z direktorjem zavoda SRS za planiranje in republiškim sekretarjem za gospodarstvo.

MNENJE DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegat mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

V razpravi je sodeloval delegat mesta Ljubljane.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, to mnenje republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da ga v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njem svoje stališče.

V razpravi je bilo predlagano, naj se 9. člen spremeni tako, da se v prvi alinei črtata besedi: »in distribucija«, v drugi alinei črtata besedi: »in plinarne«, v 8. alinei pa črtata besedi: »mestni promet«.

V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da zakon o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, uvršča distribucijo električne energije, plinarne in mestni promet med komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena. Iz tega zakona sledi, da morajo tudi za te dejavnosti veljati isti pogoji, kot za ostale komunalne dejavnosti, tako kot to določa zadnja alinea prvega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo je določal oprostitev obveznega posojila za mestni potniški promet in po tolmačenju službe družbenega knjigovodstva so bile te oprostitve deležne tudi plinarne. Glede na to, da zakon o komunalnih delovnih organizacijah uvršča v svoji nomenklaturi kot komunalno dejavnost tudi distribucijo električne energije, je potrebno priznati oprostitev plačevanja obveznega posojila tudi tem dejavnostim.

Z uveljavitvijo takega predloga bi bil zagotovljen enakopravni položaj komunalnih dejavnosti, kar pa ureja zadnja alinea prvega odstavka 9. a člena, ki določa, da je stanovanjska in komunalna dejavnost oproščena obveznosti plačevanja posojila.

Št.: 30-42/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

SKLEP GOSPODARSKEGA ZBORA

Gospodarski zbor je na svoji 50. seji dne 28. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je predložil skupščini SR Slovenije izvršni svet, ki je hkrati predlagal, da se zakon obravnava v smislu 294. in 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije, to je po skrajšanem postopku in ne glede na roke.

Gospodarski zbor je potem, ko je zavrnil predlog izvršnega sveta, da se zakon obravnava v smislu 294. in 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije, sklenil, da bo zakon obravnaval kot osnutek zakona in s tem v zvezi sprejel naslednji

sklep:

1. gospodarski zbor se v načelu strinja s predlaganimi izhodišči za zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, vendar meni, da ni utemeljeno tolikšno število različnih stopenj, po katerih se vplačuje posojilo oziroma takšen obseg oprostitev vplačevanja obveznega posojila;

2. izvršni svet naj pripravi predlog zakona v skladu s pripombami in predlogi, ki jih je v svojem poročilu podal pristojni odbor za finance gospodarskega zbora, ob upoštevanju mnenj in predlogov, ki so bili podani v razpravi na seji zbora ter ob upoštevanju amandmaja, ki ga je k predlogu zakona vložila skupščina mesta Ljubljana ter mnenj zasedanja delegatov občin k temu zakonu;

3. izvršni svet naj predloži gospodarskemu zboru predlog zakona tako, da ga bo le-ta obravnaval lahko najkasneje do 31. 3. 1973.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je na 77. seji 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil izvršni svet s predlogom, da ga v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije obravnava po skrajšanem postopku.

Odbor se strinja s predlogom za obravnavo po skrajšanem postopku, ker tudi večfazni postopek verjetno ne bi pomenil zaznavnega napredka ali izboljšanja celotnega sistema.

Odbor je ugotovil, da je bila prejšnja najvišja stopnja 4,2 %, medtem ko se s predlaganim zakonom znižuje na 3 %.

Odbor se ne strinja z amandmaji skupščine mesta Ljubljane k 9. členu, kajti stopnja za distribucijo električne energije ni visoka, stopnja za plinarne pa se nanaša na koksarne in plinarne skupaj, ne pa na plinarne, kot so na

primer v Ljubljani, Mariboru ali Celju, ki sodijo v komunalno dejavnost in so itak po 9. a členu oproščene obračunavanja in vplačevanja obveznega posojila.

Odbor predlaga zboru, da sprejme predlagani zakon z naslednjim redakcijskim popravkom:

— k 9. b členu: v peti vrsti naj se beseda »finance« zamenja z besedo »gospodarstvo«.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil poslanca Dušana Kolenca.

Št.: 30-42/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Odbor za finance gospodarskega zbora je na seji dne 22. februarja 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je skupščini SR Slovenije poslal v obravnavo izvršni svet s predlogom, da se zakon obravnava v smislu 296. člena poslovnika skupščine SR Slovenije, to je po skrajšanem postopku in ne glede na roke.

V načelni obravnavi se je odbor strinjal s tem, da se sprejme zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in AP Kosovo.

Odbor se je strinjal tudi z novimi merili za določanje obveznosti iz naslova vplačevanja obveznega posojila oziroma z obema količnikoma, ne pa tudi s predloženimi razponi odstotkov odstopanja ponderacije obeh količnikov glede na republiško poprečje, na podlagi katerih je določena različna višina stopenj obveznega posojila.

Odbor je namreč menil, da gre v predlogu zakona za zelo pomembne prerazdelitve obveznosti odplačevanja tega posojila med posameznimi gospodarskimi panogami. Po mnenju poslancev se je položaj nekaterih panog v drugem polletju 1972 in v začetku 1973 za toliko poslabšal, da le-te kljub navidezno ugodnim kazalcem (ki so izkazani v srednjem indeksu v priloženi tabeli v stolpcu 9) ne bi brez težjih posledic prenesle povečanja obveznosti iz naslova obveznega posojila. S tem v zvezi so poslanci menili, da ni utemeljeno tolikšno število različnih stopenj oziroma oprostitev odplačevanja, kot je predloženo v predlogu zakona. Menili so, da je potrebno zmanjšati število stopenj in proučiti možnost, da se uvede namesto različnih stopenj v členu 5, 6 in 7 ena sama stopnja. Poslanci niso mogli predložiti nove stopnje, glede na to, da so za to potrebni novi računi.

V zvezi z načelno razpravo se poslanci niso strinjali, da se zakon obravnava v smislu 296. člena poslovnika, to je po skrajšanem postopku, temveč so menili, da se predlog prekvalificira v osnutek zakona. V predlogu zakona pa naj bi po mnenju poslancev predlagatelj upošteval tudi predlog za manjšo diferenciacijo stopenj.

Odbor je obravnaval tudi amandma, ki ga je k predlogu zakona predložila skupščina mesta Ljubljane. Odbor ni sprejel predloga, da se spremeni 9. člen, kot je predložil mestni svet. Odbor je pri tem upošteval pojasnilo predlagatelja zakona, da je za omenjene komunalne delovne organizacije že v dosedanjem besedilu upoštevana olajšava, saj bi sicer morale plačevati posojilo po stopnji 2 ali 3 %.

V obravnavi po členih je k 5. do 7. členu glede višine stopenj, kot izhaja iz besedila poročila o načelni razpravi.

V nadaljnji razpravi je odbor sprejel še naslednjo pripombo:

k 9. b č l e n u : Naj se črta beseda »lahko« v četrti vrsti.

Odbor je menil, da naj republiški sekretar za finance v vsakem primeru začasno zadrži vplačevanje akontacij, če se ugotovi, da bo letna akontacija posojila presežena.

Beseda »finance« v peti vrsti se zamenja z besedo »gospodarstvo«.

Sprememba je redakcijskega značaja, ker gre za tiskovno napako.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru, da se zakon ne obravnava po skrajšanem postopku, ne glede na roke, ampak kot zakonski osnutek, kakor tudi, da se upošteva predlog odbora za manjšo diferenciacijo stopenj obveznega posojila.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Janeza Štera.

Št.: 30-42/73

Ljubljana, 23. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija — poročilo z dne 26. .2. 1973, št. 30-42/73

Odbor za finance gospodarskega zbora je na 54. seji odbora dne 22. marca 1973 obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo.

Odbor je v uvodu ugotovil, da je izvršni svet s svojim pismom dne 15. 3. 1973 predlagal gospodarskemu zboru, da naj obravnava navedeni zakonski predlog v besedilu, v kakršnem ga je sprejel republiški zbor skupščine SR Slovenije na seji dne 28. 2. 1973. Tedaj je gospodarski zbor predloženi predlog obravnaval kot osnutek zakona, izvršnemu svetu pa je naložil, da do 31. 3. 1973 pripravi predlog zakona.

Predstavniki predlagatelja so na seji odbora pojasnili tako stališče izvršnega sveta s tem, da bi zmanjšanje števila stopenj in uvedba enotne stopnje namesto predloženih stopenj v členih 5, 6 in 7 predstavljala prevelik poseg v prerazdelitev obveznosti in da zato taka sprememba ne bi bila umestna.

Člani odbora so se po daljši in izčrpni razpravi strinjali s takim pojasnilom predstavnika predlagatelja, ker so menili, da bi poenotenje stopenj predstavljalo pomembno večjo obremenitev v precejšnjem številu gospodarskih panog. Pri tem so upoštevali tudi dejstvo, da znaša končna obveznost SR Slovenije za leto 1972, po oceni zavoda SR Slovenije za planiranje, okoli 736 milijonov dinarjev, akontacijska obveznost SR Slovenije za leto 1973 pa 796 milijonov dinarjev, to je za 60 milijonov več kot v letu 1972. Možno 15% znižanje stopenj v letošnjem letu bi lahko izvedli le v primeru, če bi zadržali enako razporeditev gospodarskih dejavnosti, kot je bila v letu 1972. Ker pa je izvršena na podlagi novih meril za določanje obveznosti iz naslova obveznega posojila (s katerimi se je odbor od vsega začetka strinjal), pomembna prerazporeditev, so poslanci menili, da to prerazpodelitev ne bi kazalo menjati, oziroma da ne bi kazalo znižati števila predloženih stopenj.

Odbor je ugotovil, da so podobno število različnih stopenj za vplačevanje obveznega posojila sprejele tudi nekatere druge republike, kot na primer SR BiH

in SR Hrvatska, ki so pri tem ravno tako upoštevale specifičnost položaja panog gospodarstva v svojih republikah.

V razpravi po členih pa je odbor sprejel naslednji amandma:

k 1. členu: Za 9. b členom se doda nov 9. c člen, ki se glasi:

»9. c člen

Ko je dokončno ugotovljen letni znesek posojila za preteklo leto, lahko izvršni svet skupščine SR Slovenije določi, da se razlika med tako ugotovljenim letnim zneskom posojila in že vplačanim posojilom poravna iz vplačil posojila za tekoče leto.«

Po zveznem zakonu o sredstvih obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in AP Kosovo se vplačana sredstva posojila, ki presegajo akontacijsko obveznost za tekoče leto, uporabijo za poravnavo obveznosti za prihodnje leto. Negativno razliko med dokončnim letnim zneskom posojila za preteklo leto in že vplačanimi posojili pa morajo po omenjenem zveznem zakonu poravnati republike in AP iz proračuna ali drugih svojih sredstev. Zvezni zakon pa ni jasen glede primera, kako se poravnava obveznost po dokončnem obračunu posojila za preteklo leto, kadar z vplačili gospodarstva v tekočem letu nastajajo presežki.

Pri poračunavanju akontacijske obveznosti za leto 1972 je bilo ugotovljeno, da je pet republik, med njimi tudi SR Slovenija, vplačalo več, kot je znašala že povečana akontacijska obveznost za leto 1972. Po tolmačenju nekaterih zveznih organov, ki se pri tem opirajo na določbe zveznega zakona, naj bi se ta višek uporabil za poravnavo obveznosti v letu 1973, razliko za leto 1971 pa naj bi poravnale republike in AP iz proračuna.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije se s takšnim tolmačenjem ni strinjal in je zavzel stališče, da naj se omenjena razlika za leto 1971 poravna iz viškov tekočega priliva leta 1972. S tem stališčem se je v načelu strinjal tudi upravni odbor sklada, ki je hkrati sprejel sklep, da predloži pristojnemu medrepubliškemu komiteju predlog dogovora med republikami in AP o tem vprašanju.

S tem v zvezi odbor predlaga, da se to vprašanje uredi kot sistemski ukrep z republiškim zakonom, kar je predmet tega amandmaja. Odbor meni, da naj se to vprašanje hkrati uredi tudi z ustrezno novelo zveznega zakona.

V razpravi po členih odbor ni imel drugih pripomb niti predlogov za spremembo in dopolnitev ter je z večino glasov sklenil, da predlaga gospodarskemu zboru, da sprejme predlog zakona v besedilu, kot ga je sprejel republiški zbor, to je vključno z amandmaji k 9. in 9. b členu ter z amandmajem odbora, to je z besedilom novega 9. c člena.

Člani odbora so bili enotni v tem, da je potrebno, da se v tem letu preuči dosedanji sistem in predloži eventualni novi sistem zbiranja in razdelitve sredstev za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in AP Kosovo, kar naj bi bila ena od nalog izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Pri tem naj bi bilo osnovno izhodišče v tem, da naj se gospodarsko bolj razvite republike direktno vključijo v pospeševanje razvoja gospodarsko razvitih republik in AP Kosovo in ne le izključno prek sklada, kot je to po dosedanjem zveznem zakonu.

Odbor je za svojega poročevalca na zboru določil poslanca Janeza Štera.

Št.: 30-42/73

Ljubljana, 23. 3. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 26. marca 1973 obravnavala amandma k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, ki ga je predložil odbor gospodarskega zbora za finance.

Komisija ni imela pripomb k amandmaju odbora gospodarskega zbora za finance k 1. členu, da se za 9. b členom doda nov 9. c člen, ki se glasi:

»9. c člen

Ko je dokončno ugotovljen letni znesek posojila za preteklo leto, lahko izvršni svet skupščine SR Slovenije določi, da se razlika med tako ugotovljenim letnim zneskom posojila in že vplačanim posojilom poravna iz vplačil posojila za tekoče leto.«

Št.: 30-42/73
Ljubljana, 26. 3. 1973

POROČILO

k predlogu politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji v letu 1973 ter k ugotovitvam in stališčem skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok

Odbor prosvetno-kulturnega zbora za vzgojo in izobraževanje je na seji dne 7. februarja 1973 obravnaval predlog politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji v letu 1973 ter ugotovitve in stališča skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok. Gradivo je skupščini SR Slovenije predložila republiška skupnost otroškega varstva. Odbor je bil seznanjen tudi s pismenim mnenjem k omenjenemu gradivu, ki mu ga je posredovalo predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije, in z ustreznim poročilom odbora socialno-zdravstvenega zbora skupščine SR Slovenije za socialno in otroško varstvo.

V uvodu je bilo ocenjeno, da je problematika družbenega in socialnega varstva otrok v tesni povezavi z delovnim področjem in pristojnostjo prosvetno-kulturnega zbora in da zato zasluži vso njegovo pozornost in obravnavo na podlagi gradiva, ki daje zadovoljiv in sprejemljiv pregled stanja na tem področju.

Predlog politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji v letu 1973 pa tudi ugotovitve in stališča skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok je odbor v načelu podprl. Naloge, vsebovane v predlogu politike, ki jih kaže urediti po utemeljenem prioritetnem redu in pri tem točneje opredeliti njihove nosilce, so odraz prizadevanj, da bi se delo posameznih odgovornih dejavnikov na tem področju uskladilo. Odbor je še zlasti poudaril važnost tistih nalog, ki naj bi prispevale k pripravam za oblikovanje družbenih dogovorov o družbenem varstvu otrok, skladno z družbenimi cilji, ki jih tudi za to področje predvidevajo ustavna dopolnila.

V razpravi je bil posebej poudarjen družbeno-vzgojni vidik varstva kot nujni sestavni del vzgojno-izobraževalne politike in vzgojno-izobraževalnega sistema. Celotno gradivo bi moralo prav ta vzgojni faktor močneje poudariti

tako pri posameznih nalogah kot tudi v ugotovitvah in stališčih. Ker je skrb družbe pri varstvu otrok posebej usmerjena na njihovo vzgojo, upoštevajoč, da je otroško obdobje najbolj občutljivo za tuje vplive in najpomembnejše za njegov nadaljnj razvoj, je potrebno končno tudi dejavnost podaljšanega bivanja in celodnevnega varstva sistemsko urediti in ga ocenjevati kot sestavni del vzgoje in izobraževanja, četudi ju še ne bo mogoče uveljaviti povsod. To je še zlasti pomembno za manj razvita območja, kjer naloge varstva in s tem tudi vzgoje otrok prevzemajo zunajšolski dejavniki.

Člani odbora so posebej obravnavali vprašanje kadrov kot potencialnih nosilcev vsebine pa tudi obsega vzgoje in varstva otrok. Iz gradiva je razvidno, da s sedanjimi zmogljivostmi vzgojiteljskih šol ni mogoče zadovoljiti potreb po vzgojiteljicah in da bo potrebno celo po letu 1976 primanjkljaj pokrivati z varuhinjami oziroma s tečajnicami. Ker prav zaradi vzgojnega pomena ni mogoče prepuščati otrok za to delo premalo pripravljenemu kadru, bi morale poleg drugih posvetiti več skrbi vzgoji otrok predvsem družbenopolitične organizacije, ki se pretežno ukvarjajo z interesno aktivnostjo mladine. Sam odbor pa je sklenil posebej obravnavati problematiko kadrov za vzgojnovarstveno delo in sistem njihovega šolanja na podlagi akcijskega programa usposabljanja teh kadrov, ki ga bo predložila republiška skupnost otroškega varstva.

V odboru je bilo postavljeno tudi vprašanje, v kakšni meri bo mogoče predloženi prikaz sredstev, potrebnih za ureditev denarnih dajatev republiške skupnosti otroškega varstva, uskladiti s finančnim načrtom skupnosti za leto 1973.

Končno je bil odbor mnenja, da bo zastavljena politika na področju družbenega varstva otrok lahko uresničena le, če bodo vse občinske skupščine sprejele družbene dogovore o družbenem varstvu otrok. Odbor je ob tem podprl predlog za ustanavljanje temeljnih skupnosti otroškega varstva. Hkrati je v načelu pozitivno ocenil pobudo republiške skupnosti otroškega varstva za uvedbo brezplačnih industrijskih malic za vse otroke osnovnih šol — z ustreznim gradivom je bil seznanjen na seji.

Ob koncu razprave je bilo predlagano, naj se zaradi jasnosti in razumljivosti naslovov predloženega gradiva dopolni tako, da bo razvidno, da gre za uresničevanje, ne pa za opredelitev politike na področju družbenega varstva otrok.

Odbor predlaga prosvetno-kulturnemu zboru, da sprejme predlog uresničevanja politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji v letu 1973 kot tudi ugotovitve in stališča skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok.

Za poročevalca na seji prosvetno-kulturnega zbora je odbor določil poslanca Borisa Feldina.

Št.: 55-1/73

Ljubljana, 14. 2. 1973

POROČILO

k dogovoru o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in programu delovanja kulturne skupnosti Slovenije

Odbor prosvetno-kulturnega zbora za kulturne dejavnosti je na seji dne 6. februarja 1973 obravnaval dogovor o temeljnih nalogah kulturne skupnosti v letu 1973 in program delovanja kulturne skupnosti Slovenije.

Odbor je v razpravi ugotovil, da je bil pri oblikovanju programskega dokumenta dosežen velik napredek predvsem v tem, da se je oblikoval kot dogovor med kulturnimi skupnostmi. To omogoča jasnejšo opredelitev nalog temeljnih kulturnih skupnosti in tistih skupnih nalog, ki jih opravlja kulturna skupnost Slovenije. Hkrati pa je tak dogovor podlaga za nadaljnje dogovarjanje na tem področju, še posebej zato, ker opredeljuje temeljne naloge vseh kulturnih skupnosti.

Odbor je menil, da so naloge kulturne skupnosti Slovenije opredeljene v skladu z zakonom o kulturnih skupnostih in da je opredeljen tudi način uresničevanja teh nalog. Izrazil pa je zaskrbljenost glede materialnih možnosti za njihovo uresničevanje.

Odbor je v razpravi tudi poudaril, da bi bilo treba z ustreznimi dogovori urediti financiranje znanstvenega in strokovnega tiska ter tiska nekaterih družbenopolitičnih organizacij. Ustrezne samoupravne interesne skupnosti bi morale svoje naloge na založniškem področju jasneje opredeliti in skrbeti za dejavnost, ki sodi na njihovo področje.

Člani odbora so podprli pobudo kulturne skupnosti Slovenije, da o dogovoru o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in programa delovanja kulturne skupnosti Slovenije razpravlja prosvetno-kulturni zbor na svoji seji.

Za poročevalca na seji zbora je odbor določil svojega podpredsednika Marjana Tavčarja.

Št.: 6-6/73

Ljubljana, 6. 3. 1973

PREDLOG USTAVNEGA ZAKONA

o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji

1. člen

Republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji, ki so izvoljeni za obdobje 1969—1973, se podaljša mandat do prve seje novo izvoljenih skupščin, najdlje pa za leto dni od poteka sedanjega mandata.

2. člen

Ta zakon začne veljati, ko ga razglasi republiški zbor skupščine SR Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

I.

Skupščina SR Slovenije je 4. maja 1971 sprejela sklep, da se začne postopek za spremembo ustave SR Slovenije. Pri tem je skupščina določila tudi področja in smeri za izvedbo sprememb. Opredeljena so bila tudi vprašanja, glede katerih je treba izvesti spremembe ustave že v prvi fazi. Republiška skupščina je v istem sklepu dala skupni komisiji vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja nalogo, da prouči vprašanja, ki ne bodo zajeta v ustavnih spremembah prve faze, zlasti pa vprašanja, kot so nadaljnji razvoj skupščinskega in delegatskega sistema ter volilnega sistema, razvoj komunalnega sistema ter vloga in položaj krajevnih skupnosti, razvoj pravosodnega sistema, razvoj na področju varstva ustavnosti in zakonitosti, nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov, še posebej razvoj odnosov med republiko, občino in samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ter druga vprašanja, na katera je opozorjeno v pobudi ustavne komisije za začetek postopka za spremembo ustave, in pripravi osnutek novega besedila ustave SR Slovenije.

Na podlagi obsežnega dela v republiški ustavni komisiji in upoštevaje javno razpravo o osnutku ustavnih amandmajev prve faze ter v skladu z amandmaji XX do XLII k ustavi SFRJ, ki so bili sprejeti 30. junija 1971, je republiška skupščina 27. decembra 1971 sprejela ustavne amandmaje od XXV do LIII kot sestavni del ustave Socialistične republike Slovenije. Ob sprejemu teh ustavnih amandmajev je bilo na podlagi opravljenega dela in še posebej na podlagi opozoril v javni razpravi opozorjeno na vrsto nalog, ki jih bomo lahko reševali šele v naslednji fazi ustavnih sprememb.

Ustavna komisija in njene delovne skupine so v svojem delu po sprejemu prve faze ustavnih sprememb upoštevale temeljna izhodišča za pripravo predloženih ustavnih sprememb, ki so vsebovana že v pobudi za začetek postopka za spremembo ustave, predloge, opozorila in ugotovitve, ki so bili izraženi med pripravo prve faze ustavnih sprememb v federaciji in republiki ter idejno-politična izhodišča in stališča ustreznih teles Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije in Socialistične zveze delovnega ljudstva. Telesa republiške ustavne komisije so sodelovala tudi s koordinacijsko komisijo pri republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki je bila ustanovljena za koordinacijo idejno-političnih izhodišč v pripravi druge faze ustavnih sprememb. Delovne skupine republiške ustavne komisije so ves čas sodelovale tudi z ustreznimi delovnimi skupinami zvezne ustavne komisije v pripravi predlogov tez za spremembe zvezne ustave na področju sistema samoupravljanja, temeljnih odnosov v združenem delu in drugih družbenoekonomskih odnosov; na področju komunalnega sistema; na področju skupščinskega sistema; na področju sprememb določb ustave o družbenopolitičnih organizacijah; na področju izvajanja nekaterih funkcij federacije in načina odločanja o teh funkcijah; na področju pravosodnega sistema in na področju ustavnega urejanja ustavnega sodstva in ustavnega sodišča Jugoslavije. Hkrati z intenzivno dejavnostjo delovnih skupin republiške ustavne komisije pri skupnem oblikovanju rešitev za spremembe zvezne ustave na zgoraj navedenih področjih so skupine oblikovale tudi teze za spremembe republiške ustave. Na podlagi vse te dejavnosti je bilo skupni komisiji vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja omogočeno, da je

na svoji 8. seji v dneh od 25. do vključno 28. septembra 1972 in do 10. oktobra 1972 obravnavala predloge tez delovnih skupin zvezne ustavne komisije in sprejela stališča, predloge, mnenja in pripombe k predlogu tez o samoupravnem sistemu, temeljnih odnosih v združenem delu in drugih družbenoekonomskih odnosih; o spremembah ustave SFRJ na področju komunalnega sistema; o skupščinskem sistemu; za spremembo določb ustave SFRJ o družbenopolitičnih organizacijah; o izvajanju nekaterih funkcij federacije in načinu odločanja o teh funkcijah; o pravosodnem sistemu; o ustavnem urejanju ustavnega sodstva in ustavnega sodišča Jugoslavije.

Republiška ustavna komisija je svoja stališča, predloge, mnenja in pripombe ter posamezne predloge, mnenja in pripombe, ki so bili izraženi na seji ustavne komisije k navedenim predlogom tez, poslala zvezni ustavni komisiji oktobra 1972.

Za navedeno sejo republiške ustavne komisije so njene delovne skupine predložile v informacijo spremembe republiške ustave na naslednjih področjih: samoupravnem sistemu, temeljnih odnosih v združenem delu in drugih družbenoekonomskih odnosih v ustavi SR Slovenije; komunalnem sistemu v ustavi SR Slovenije; skupščinskem sistemu; opredelitvi temeljnih svoboščin ter temeljnih pravic in dolžnosti v ustavi SR Slovenije; ustavnosti in zakonitosti v republiški ustavi; ustavni ureditvi ustavnega sodstva v ustavi SR Slovenije.

Delovne skupine in skupina za koordinacijo republiške ustavne komisije so v nadaljnjem delu sodelovale pri končni pripravi tez za spremembe zvezne ustave, ki so bile januarja oziroma februarja tega leta poslane v predhodno razpravo družbenopolitičnim organizacijam, samoupravnim interesnim skupnostim, občinskim skupščinam in drugim zainteresiranim. Hkrati so v delovnih skupinah ustavne komisije pripravili tudi delovno gradivo za novo besedilo republiške ustave. Na podlagi predloga redakcijske komisije je skupina za koordinacijo v času od 12. do 15. marca 1973 obravnavala predosnutek novega integralnega besedila ustave SR Slovenije. Na podlagi stališč in sugestij v razpravi bodo v delovnih skupinah in redakcijski komisiji pripravili delovni osnutek novega besedila republiške ustave aprila meseca. Nedvomno bo treba opraviti še veliko dela, preden bo lahko ustavna komisija, predvidoma maja 1973, predložila besedilo osnutka republiške ustave republiškemu zboru.

II.

Iz kratkega prikaza dosedanje dejavnosti za pripravo ustavnih sprememb sledi, da iz objektivnih razlogov ni mogoče pripraviti in sprejeti novega besedila ustave SR Slovenije pred potekom sedanjega mandata republiških poslancev in odbornikom občinskih skupščin, ki so bili izvoljeni za obdobje 1969 do 1973. V tem času zastavljenega dela ne bo mogoče končati zaradi njegove obsežnosti in zahtevnosti postavljenih nalog. Zaradi izrednega pomena, ki ga bodo imele pripravljene rešitve na prihodnji družbeni razvoj, je potrebno vsa odprta vprašanja temeljito proučiti, še nadalje pritegovati k delu in konzultirati vrsto samoupravnih, strokovnih, znanstvenih in političnih dejavnikov, dobro argumentirati predloge in kvalitetno pripraviti ustavne opredelitve. Potrebno bo izvesti tudi z ustavo predvideni postopek za spremembo ustave vključno z javno razpravo. Poleg priprave sprememb republiške ustave bo treba tudi v prihodnje tako

kot dosedaj ustvarjalno sodelovati v pripravi sprememb zvezne ustave. Tudi v federaciji novo besedilo zvezne ustave ne bo moglo biti pripravljeno in sprejeto pred potekom mandata zveznih poslancev, ki so bili izvoljeni za obdobje 1969 do 1973. Zato je v postopku predlog za sprejem ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem. K temu ustavnemu zakonu je republiška skupščina že dala svoje soglasje.

Glede na to, da so med globljimi in bistvenimi ustavnimi spremembami predvidene tudi spremembe o oblikovanju, strukturi in organizaciji skupščin vseh družbenopolitičnih skupnosti na podlagi delegatskega sistema, je politično nesprejemljivo, da bi pred sprejetjem novega besedila ustave opravili volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti kot so opredeljene v sedanjem ustavnem sistemu. V takem primeru bi namreč morali v relativno kratkem času po sprejemu novega besedila ustave ponovno razpisati volitve za oblikovanje delegacij, da bi bilo mogoče konstituiranje novih skupščin v pogojih delegatskega sistema.

Pri določitvi časa, za katerega naj se podaljša mandat poslancem in odbornikom, ni odločilno samo to, kdaj bo sprejeto novo besedilo ustave, ampak bo treba pred oblikovanjem delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti in vseh drugih skupnostih, ki oblikujejo delegacije, z novim besedilom ustave uskladiti še statute občin, statute temeljnih in drugih organizacij združenega dela ter krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Novo besedilo republiške in zvezne ustave bo predvidoma sprejeto jeseni 1973. Preostali čas podaljšanega mandata pa bo treba porabiti za usklajevanje omenjenih predpisov in samoupravnih aktov in za politične in organizacijske priprave za oblikovanje delegacij.

Iz navedenih razlogov je utemeljen predlog, naj skupščina SR Slovenije sprejme ustavni zakon o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin ter mestne skupščine v SR Sloveniji do prve seje novo izvoljenih skupščin, najdlje pa za leto dni od dneva poteka sedanjega mandata.

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije — poročilo z dne 26. 3. 1973, štev. 011-34/73.

PREDLOG

za uskladitev spornega besedila predloga zakona o vodnem prispevku za leto 1973

Odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora in odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora sta na skupni seji dne 22. marca 1973 obravnavala pismo predsednika gospodarskega zbora predsedniku republiškega zbora, iz katerega je razvidno, da predlog zakona o vodnem prispevku ni bil sprejet v obeh zborih v enakem besedilu.

Odbora sta najprej ugotovila, da je republiški zbor sprejel točko f) 3. člena v predloženem besedilu, to je v besedilu:

»f) organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo . . . — po 0,20 din,

te organizacije ne plačujejo vodnega prispevka za vodo, ki jo dobavljajo organizacijam združenega dela, ter občanom in civilnim pravnim osebam, če so te organizacije ter občani in civilne pravne osebe dolžne neposredno plačevati vodni prispevek za izkoriščeno ali uporabljeno vodo.«

Gospodarski zbor pa je sprejel amandma skupščine mesta Ljubljane k temu členu, po katerem se točka f) v celoti črta, kar pomeni, da navedene organizacije ne bi plačevale tega prispevka.

Odbora sta na skupni seji, razen spornih besedil, proučila tudi dodatni predlog skupščine mesta Ljubljane, ki poskuša prispevati k sprejemu zakona v obeh zborih v enakem besedilu.

V obravnavi dodanega predloga skupščine mesta Ljubljane sta odbora pozitivno ocenila iniciativo in menila, da je tak predlog lahko osnova za uskladitev spornega besedila. Pri tem je bilo izraženo mnenje, da predlagana sprememba točke f) 3. člena ohranja materialno osnovo za uresničitev sprejetega programa vodnega gospodarstva, po svoji vsebini pa natančneje opredeljuje prispevek, ki so ga dolžni plačevati tudi individualni potrošniki pitne vode.

Izhajajoč iz tega in v želji, da se predlog zakona sprejme pred 31. marcem 1973. leta, ko preneha zakon o podaljšanju veljavnosti zakona o vodnem prispevku za leto 1972, odbora za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora in za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora soglasno

p r e d l a g a t a

da se točka f) 3. člena predloga zakona o vodnem prispevku glasi:

»f) potrošniki pitne vode za porabljeni m^3 . . . . . — po 0,20 din.

Vodnega prispevka po tej točki ne plačujejo organizacije združenega dela, občani ter civilno-pravne osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko ali s komunalno gospodarsko dejavnostjo in ki neposredno plačujejo vodni prispevek za izkoriščeno ali uporabljeno vodo.

Organizacije, ki oskrbujejo potrošnike z vodo, opravljajo inkaso službo za ta del prispevka.«

Odbora menita, da je to besedilo sprejemljivo za oba zbora, saj ohranja intencijo zakona, kakor tudi materialno podlago za uresničitev sprejetega programa vodnega gospodarstva.

S tem besedilom se je strinjal tudi predstavnik predlagatelja.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet je za poročevalca v gospodarskem zboru določil poslanca Ferda Papiča, odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo pa za poročevalca v republiškem zboru poslanca Franceta Jereta.

Št.: 420-29/73

Ljubljana, 22. 3. 1973

PREDLOG SKLEPOV IN PRIPOROČIL

o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja

Na podlagi prvega odstavka 2. točke VII. amandmaja k ustavi SR Slovenije je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora in na seji prosvetno-kulturnega zbora sprejela

SKLEPE IN PRIPOROČILA

o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja

Skupščina SR Slovenije je na seji republiškega zbora in na seji prosvetno-kulturnega zbora

u g o t o v i l a :

Z uveljavljanjem ustavnih dopolnil gradimo novo vsebino družbenih odnosov, krepimo samoupravni položaj in vlogo delovnega človeka, iščemo in utrjujemo poti za svobodno menjavo dela med posameznimi področji družbenega dela in dopolnjujemo sistem družbenega dogovarjanja in sporazumevanja. Ob tem je vse bolj očitno, da je za zagotavljanje socialističnih družbenih ciljev, kontinuitete revolucije in njenih nosilcev odločilnega pomena socialistična samoupravna usmerjenost mladine, pridobljena z organizirano socialistično vzgojo in izobraževanjem, ki temelji na marksizmu in v katero so vključeni najnaprednejši dosežki znanosti in kulture.

Tudi stališča 19. in 25. seje in sklepi 30. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, zvezna resolucija o razvoju vzgoje in izobraževanja na samoupravni podlagi in določila republiške zakonodaje o temeljnih nalogah vzgojno-izobraževalnih organizacij in strokovnih služb zahtevajo, da uresničevanje temeljnih družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov in družbene funkcije šole lahko temelji le na marksističnih znanstvenih osnovah. Patriotična socialistična vzgoja in marksistično izobraževanje mladih pokolenj sta pomemben pogoj tudi za razvoj socialistične samoupravne družbe.

Postavljenih družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov, ki temeljijo na samoupravnih načelih socialistične družbe, ne uveljavljamo vselej dosledno in vsestransko. Med splošnimi razlogi za to so tudi poglabljanje socialnih razlik, kršitev predpisov in socialističnih norm v odnosih med ljudmi in v načinu življenja, neučinkovitost družbenih institucij v zavračanju in preprečevanju teh deformacij, slabitev ekonomske in socialne varnosti delovnega človeka, kar je vse pomembno objektivno zanikanje socialistične vzgoje in njene vloge v družbi.

Tudi današnja šola je kljub prizadevanjem velikega dela učiteljev preveč usmerjena v izobraževanje, premalo pa skrbi za socialistično vzgojo mladih generacij. Prav tako ne razvija dovolj ustvarjalnega mišljenja in usposobljenosti za spreminjanje sveta in za izboljševanje samoupravnih socialističnih družbenih odnosov.

V vzgojno-izobraževalnem delu še vedno prevladujejo klasične oblike izobraževanja s hierarhičnimi odnosi med učitelji in učenci, ki ovirajo oblikovanje mladih osebnosti. Pouk je premalo usmerjen tako, da bi bili učenci samoiniciativni, da bi razvijali ustvarjalnost, odgovornost in tovarištvo, ki so bistvene

* Sprejeti oziroma smiselno povzeti spreminjevalni oziroma dopolnilni predlogi k besedilu sklepov in priporočil z dne 21. 2. 1973 so v tem besedilu podčrtani.

vrednote samoupravljanja. Mentorsko delo z učenci je premalo spoznano in uveljavljeno, zato ustvarjalnost, bistvena komponenta učiteljskega dela, le redko prihaja do izraza.

Pogosto preobsežni učni načrti, ki so omogočali tudi enostranske in celo napačne interpretacije, pozitivizem v pedagoški praksi brez medsebojnih povezav dejstev in pojavov so vzrok preobremenjenosti, manjši učinkovitosti in preskromni vzgojni vrednosti šole.

Velika večina učiteljev je pripravljena uresničevati družbeno angažirano samoupravno socialistično šolo. Zaradi pomanjkanja čvrstejše opredelitve in enotnejših pogledov na vprašanja v zvezi z družbeno funkcijo vzgoje in izobraževanja pa so močneje prišli do izraza tisti posamezniki, ki zanemarjajo ali celo odklanjajo socialistično idejno usmerjenost vzgoje in izobraževanja. Težnje po uveljavljanju idejno nevtralne, znanstveno neopredeljene, funkcionalistične, pragmatične in nazorsko pluralistične šole so po svojem poreklu, namenu in učinku v bistvu protirevolucionarne in protisocialistične. Skoznje se je uveljavljal pritisk organiziranih, konservativnih in reakcionarnih sil kot tudi pritisk vsakdanje stihije. Oboje pa je usmerjeno zoper socializem in zoper marksistično usmerjenost vzgoje in izobraževanja.

Skupščina SR Slovenije je v preteklem obdobju pozorno spremljala problematiko učiteljskega kadra in opozarjala na odločilno vlogo učiteljev pri uresničevanju socialistične angažirane šole. Pomanjkanje učiteljev pa tudi premajhne možnosti za njihovo strokovno in idejno-politično izobraževanje so posledica dolgoletne zanemarjene kadrovske politike na tem področju, premalo ustreznega družbenega in materialnega vrednotenja pedagoškega poklica in ne vselej dovolj javno in jasno opredeljenih moralno-političnih kriterijev za izbiro učiteljev.

Šolanje učiteljskih kadrov ni uskladeno in sistemsko ni enotno, medtem ko sistematičnega andragoškega usposabljanja sploh še nimamo. Način šolanja učiteljev na pedagoških gimnazijah, pedagoških akademijah in univerzi ter drugih kadrovskih šolah daje zlasti premalo ustreznega družbeno-idejnega znanja ter metodične izobrazbe. Učitelji niso dovolj usposobljeni za povezovanje socialistične vzgoje in marksističnega izobraževanja z našo družbeno prakso kot bistvenim elementom vzgojno-izobraževalnega procesa, ker smo to področje v preteklosti zanemarjali.

S krepitvijo samoupravnih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja so republiški in občinski upravni organi skoraj v celoti opustili nadzor nad delom vzgojno-izobraževalnih zavodov in niso učinkovito ukrepali zoper kršitelje predpisov.

Zavod za šolstvo SR Slovenije, ki je kot skupna pedagoška služba republike in občin hkrati nadzorni in strokovno svetovalni organ, obsega vse bistvene naloge spremljanja vzgojno-izobraževalnega dela in nadzornega ukrepanja. Uresničevanje te vloge, prek katere naj bi bil zaščiten družbeni interes v šolstvu, pa ni bilo vselej dosledno in učinkovito.

Uveljavljanje mladih na področju samoupravnih odnosov na šolah si vse prepočasi in s težavo utira pot. Samoupravne pravice in dolžnosti mladih imajo dostikrat zgolj formalne oblike, samoupravljanje in sestavina vzgojno-izobraževalnega procesa in ni odraz interesov in potreb mladine v šoli. Vzroki za to, da se samoupravljanje v notranjem življenju šol srečuje z mnogimi odpori in marsikje še vedno s precejšnjo mero nezaupanja, niso samo osebne narave, že vpeljanih delovnih navad in metod, ampak so v mnogočem tudi za to področje

specifičen odraz splošnih družbenih in političnih protislovij našega časa in razvoja.

Sodelovanje in vpliv predstavnikov družbenega interesa v samoupravnih organih šol sta premalo učinkovita pri odločitvah, ki so pomembne za uresničevanje temeljnih družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov; tudi sicer je samoupravljanje na šolah preveč usmerjeno le na nekatere organizacijske in materialne probleme šole.

Družboslovno marksistično izobraževanje v srednjem in visokem šolstvu je nezadostno. Marksistično izobraževanje je največkrat improvizirano, nepovezano, odvisno od individualnih sposobnosti in pobud in ni integralni del študijskih načrtov in prakse visokošolskih zavodov.

Zaradi premalo organiziranih, nenačrtnih in s šolo nezadostno programsko povezanih zunajšolskih dejavnosti je velik del mladine izpostavljen številnim slabim vplivom širšega družbenega okolja. Za zunajšolsko dejavnost mladine niso zagotovljeni niti ustrezni kadrovski niti zadostni materialni pogoji.

Primeri kulturne in idejne brezvrednosti so tudi v sredstvih javnega obveščanja. Vplivi te vrste so v nasprotju s temeljnimi družbenimi smotri vzgoje in izobraževanja in s širšim družbenim interesom za razvoj mladih pokolenj, slabijo pa tudi osnovne dolžnosti staršev in samoupravne pravice vzgojno-izobraževalnih in drugih organizacij, ki jim je zaupana skrb za vzgojo mladine.

Tudi v religioznem tisku za otroke in mladino, ki je v porastu, se pojavljajo publikacije in članki, ki presegajo okvir verske vzgoje in že prehajajo na širše področje družbene vzgoje mladine in tolmačenja družbenopolitičnih dogajanj pri nas.

Vloga in pomoč naše pedagoške znanosti pri naporih za spreminjanje razmer in stanja v vzgoji in izobraževanju sta nezadostni. Pedagoška dogajanja so premalo prisotna pri iskanju rešitev konkretne pedagoške prakse pa tudi pri oblikovanju izhodišč za vsebinsko reformo vzgojno-izobraževalnega sistema. Pedagoški inštitut doslej ni dovolj ustvarjalno in konkretno sodeloval pri razreševanju dilem, zlasti tistih idejne narave, ki jih je sprožila pedagoška praksa.

Na podlagi teh ugotovitev je skupščina SR Slovenije sprejela naslednja

I.

Stališča:

1. V samoupravni socialistični družbi je vzgoja mladine trajna dolžnost celotne družbe in še posebej vseh družbenih vzgojnih dejavnikov, ki so se dolžni zavzemati za samoupravno socialistično usmerjenost mladih.

Pravica in dolžnost delovnih ljudi v združenem delu je, da v programskem, vsebinskem in materialnem pogledu spremljajo vzgojno-izobraževalne procese v temeljnih organizacijah združenega dela in samoupravnih skupnostih ter zagotavljajo v celovitem sistemu izobraževanja uresničevanje temeljnih vzgojno-izobraževalnih smotrov. Kot enakovreden in nepogrešljiv element socialistične vzgoje mora tudi permanentno izobraževanje ob delu prispevati k uveljavljanju teh smotrov.

2. Temeljni družbeni vzgojno-izobraževalni smoter je oblikovati celovito svobodno osebnost, ki bo sposobna na temeljih marksističnih znanj in poznavanja naše revolucionarne prakse v graditvi socialističnih odnosov odločati o vseh

razmerjih in pogojih svojega življenja in dela in pripravljena ustvarjalno kritično spreminjati družbena razmerja ter razvijati in uveljavljati samoupravne in humanistične socialistične odnose.

Uresničevanje tega temeljnega družbenega vzgojno-izobraževalnega smotra pa je v tesni odvisnosti od najširših družbenih razmer in od usklajenosti socialistične samoupravne prakse in socialistične samoupravne ideologije.

3. Vzgojno-izobraževalno delo, ki pomeni vsebino in odnose v vzgojno-izobraževalnem procesu, mora zagotoviti celovito socialistično idejno orientacijo mladih pokolenj. Zato je treba doseči enotno, na marksizmu kot filozofski teoriji in kritičnemu odnosu do stvarnosti temelječo idejno socialistično samoupravno usmeritev vseh nosilcev vzgojnih vplivov. Na temelju marksizma kot znanosti, metode in razredne zavesti se v vzgojno-izobraževalnem procesu gradijo nove osnove za socialistične samoupravne vrednote, ki naj dajejo duhovno vsebino sodobnemu kulturnemu človeku in samoupravljalcu.

4. Za uresničevanje načrtnejše kadrovske politike, ki naj zagotovi pravočasno obnavljanje učiteljskih kadrov in potrebno usmerjanje kandidatov za ta poklic, je treba zagotoviti različne materialne ugodnosti (ustrezen šolski prostor, dijaški domovi in spodbudnejši način štipendiranja za dijake in študente, ki se odločijo za ta poklic) ter omogočiti razširitev stanovanjskega sklada za učitelje. S samoupravnim sporazumevanjem je treba zagotoviti ustreznejše materialno vrednotenje učiteljevega dela.

5. Spremembe in revizija učnih in študijskih načrtov in predmetnikov morajo izraziti razredno vsebino socialistično angažirane šole. Učna snov mora biti v skladu z najnovejšimi znanstvenimi spoznanji in temeljiti na znanstvenih temeljih marksizma.

V okviru družboslovnih predmetov mora biti marksizem osnova izobraževanja, pri čemer je treba šole vseh vrst in stopenj, vključno z visokošolskimi zavodi, zagotoviti skupne in enotne osnove družboslovnih znanj.

Izboljšati je treba strokovno raven družbenoekonomskih predmetov na poklicnih in srednjih strokovnih šolah in povečati njihov delež v predmetnikih, saj tudi s tem usposabljamo za aktivno vlogo v družbenoekonomskih odnosih tisto mladino, ki se po končanem izobraževanju zaposli neposredno v proizvodnji in takoj prevzame odgovorno vlogo samoupravljalca.

6. Hitreje je treba uresničevati ustavna dopolnila, s katerimi bo samoupravljanje postalo temeljni družbenoekonomski odnos tudi na področju vzgoje in izobraževanja. S tem bo presežen proračunski način financiranja in zagotovljeno na podlagi skupnih interesov enakopravno dogovarjanje delavcev na tem področju z družbenimi interesenti. S tem bodo dosežene možnosti za celotno vplivanje združenega dela na programe razvoja in naloge vzgoje in izobraževanja ter na vire in obseg sredstev v ta namen.

Teorija in praksa naše samoupravne socialistične družbe morata postati stalen ustvarjalen in nepogrešljiv del vzgojno-izobraževalnega procesa. Na tem temeljita naša nacionalna in jugoslovanska patriotična zavest, ki sta hkrati pogoj za našo svobodo in neodvisnost ter za enakopravno povezovanje z vsemi naprednimi silami v svetu in uveljavljanje v sodobnih mednarodnih političnih odnosih.

7. Samoupravljanje kot temelj naših socialističnih družbenih razmerij zahteva, da je šola v vseh svojih odnosih samoupravno organizirana. Pri uresničevanju temeljnega smotra vzgoje ima samoupravljanje posebno vlogo in pomen. Samoupravni odnosi v šolah morajo postati prva resnična samoupravna praksa

mladih ljudi, hkrati pa najbolj učinkovito sredstvo proti vsem pojavom v sodobni družbi, ki mladega človeka odtujujejo in mu vzbujajo občutek nemoči. Navajajo naj mladino na samoupravna socialistična razmerja v družbi in med ljudmi, pri čemer krepijo etnična načela, kot so tovarištvo, solidarnost, medsebojno razumevanje in kultura v medčloveških odnosih ter odgovornost in spoštovanje do dela.

Ustvarjalni delovni odnos, v katerem sta učitelja in učenec zavzeta za čim večji uspeh, je mogoče doseči s polno enakopravnostjo obeh na načelih samoupravne socialistične demokracije. V takem odnosu bo učitelj predvsem mentor, usmerjevalec in organizator pouka, s čimer bo razvijal večjo samostojnost in aktivnost učencev, hkrati pa tudi lastno pedagoško ustvarjalnost.

8. Stalno strokovno in družbenopolitično usposabljanje ter dvig splošne kulture sta neločljiva sestavina potreb in pravic vseh zaposlenih. Vsi načini in vse oblike izobraževanja odraslih so neločljiv del enotnega vzgojno-izobraževalnega sistema. Zato je treba uveljavljati izobraževanje ob delu, ki presega okvir individualnih interesov, postaja ekonomska nujnost, hkrati pa uspešno zmanjšuje socialne neenakosti, ki izvirajo iz različnih možnosti za šolanje.

9. Pri oblikovanju socialistične družbene zavesti mladine in pri načrtnem razvijanju samoupravne socialistične vsebine slovenskega in jugoslovanskega patriotizma ter internacionalizma imajo posebne naloge tudi uredništva sredstev javnega obveščanja in založniški sveti.

Škodljiv vpliv in neskladje nekaterih dejavnikov s področja javnega obveščanja terjata oblikovanje jasnih stališč in ukrepov družbenopolitičnih organizacij o tem, kako odpraviti razraščanje in širjenje idejno nesprejemljivih vsebin v tisku, filmu ter na radiu in televiziji in tako zagotoviti, da bodo kvaliteten mladinski tisk in poljudne izdaje marksistične družboslovne literature dostopne najširšemu krogu mladih ljudi.

10. Priprave mladine za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito so pomembna oblika idejne vzgoje mladih. Težišče dejavnosti mladine v organiziranju splošne ljudske obrambe mora biti še naprej na idejnih in političnih vprašanjih splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pri tem se je potrebno zavzemati za čim popolnejše sodelovanje z JLA in organi za narodno obrambo ter za splošni ljudski odpor.

II.

Sklepe:

1. Izvršni svet skupščine SR Slovenije naj

— pripravi predloge za spremembe in dopolnitve ustreznih zakonskih predpisov o delovnih razmerjih in pri tem upošteva razredno vzgojno-izobraževalno vlogo učiteljev. Med pogoji za opravljanje učiteljskega poklica naj bosta poleg ustrezne strokovnosti, ki implicira marksistično idejnost, poleg pedagoške usposobljenosti in drugih specifičnih zahtev glede na posamezno vzgojno-izobraževalno področje jasno poudarjeni družbena usmerjenost in angažiranost v širši družbeni dejavnosti;

— sprejme ukrepe za rešitev konkretnih najbolj perečih kadrovskih vprašanj na področju vzgoje in izobraževanja, vsebovanih v 4. točki stališč, in uresničujejo v okviru pooblastil odgovornost za zadostno število in šolanje učiteljskega kadra;

— pripravi predloge za spremembo zakona o pedagoški službi, tako da bosta tudi prek prosvetne inšpekcijske službe kot upravnega republiškega organa v polni meri zagotovljena družbeni interes in zakonitost dela vzgojno-izobraževalnih zavodov in da bo zaostrena družbena odgovornost vseh delavcev, kolektivov in institucij s področja vzgoje in izobraževanja;

— pripravi predloge za spremembe in dopolnitve ustreznih zakonov, tako da bodo samoupravni organi na vzgojno-izobraževalnih zavodih dobili položaj, kakršnega terjata vzgojno-izobraževalno delo kot dejavnost posebnega družbenega pomena in neposredni interes nosilcev združenega dela.

2. Republiški sekretariat za prosveto in kulturo naj:

— spremlja izvajanje sprejetih sklepov in priporočil in s svojimi ugotovitvami seznanja skupščino SR Slovenije;

— učinkovito in odgovorno skrbi za zakonitost v delu vzgojno-izobraževalnih zavodov, katerih ustanovitelj je republika, in opozarja na pomanjkljivosti predpisov;

— prouči možnosti za zakonsko ureditev položaja in delovanja podaljšanega bivanja in male šole, vadnic, hospitacijskih in eksperimentalnih osnovnih šol in oddelkov;

— v sodelovanju z ustreznimi institucijami prouči celotno problematiko sestavljanja in izdajanja učbenikov in ob potrjevanju le-teh uveljavi zahteve po marksistični znanstvenosti in socialističnem patriotizmu;

— v sodelovanju z zavodom za šolstvo SR Slovenije, univerzo v Ljubljani, združevanjem visokošolskih zavodov v Mariboru in marksističnim centrom pri CK ZKS pripravi za posamezne vrste šol program družboslovnega izobraževanja ter čimprej zagotovi enotne učbenike in šolanje ustreznih učnih kadrov.

3. Zavod za šolstvo SR Slovenije naj

— zasnuje svoj vsakoletni delovni program ob upoštevanju sprejetih sklepov in stališč ter pripravi ukrepe, s katerimi bo omogočeno v vzgojno-izobraževalnih zavodih, nad katerimi zavod opravlja pedagoški nadzor, takojšnje uresničevanje v tem dokumentu nakazanih nalog in spremlja to uresničevanje;

— sodeluje pri oblikovanju sodobnejšega sistema izobraževanja učiteljev vseh vrst in stopenj;

— prevzame tisti del nalog za uresničevanje načrtnejše kadrovske politike na področju vzgoje in izobraževanja, ki mu pripadajo glede na odgovornost v razvoju vzgoje in izobraževanja;

— zagotovi učinkovitejši pedagoški nadzor nad vzgojno-izobraževalno dejavnostjo v skladu z zakonom o pedagoški službi;

— pri pripravi osnutkov predmetnikov in učnih načrtov ter drugih vzgojno-izobraževalnih programov posveti posebno pozornost razredni vsebini socialistično angažirane šole;

— v sodelovanju z visokošolskimi zavodi zagotovi pri sestavljanju in izdajanju učbenikov kvaliteto in racionalnost, pri čemer naj ne prezre tudi sodelovanja pedagogov iz prakse in doseženih rezultatov v drugih republikah in v svetu;

— v sodelovanju z ustreznimi institucijami drugih republik poskrbi za učbenike in priročnike, potrebne za vzgojno-izobraževalno delo šol narodnosti;

— v sodelovanju z republiškim sekretariatom za prosveto in kulturo in ustreznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi ugotovi objektivne in druge težave, ki ovirajo ali celo preprečujejo uresničevanje že dogovorjenih oblik in načinov preživljanja prostega časa mladine (pomanjkljive sistemske rešitve fi-

nanciranja, premajhna usposobljenost učiteljev za delo z mladino v prostem času, pomanjkanje ustreznih prostorov in igrišč) ter predlaga ustrezne ukrepe.

4. Zavod Radio in televizija Ljubljana naj

— v sodelovanju z zavodom za šolstvo SR Slovenije in z izobraževalno skupnostjo SR Slovenije kritično oceni izobraževalni program televizije in radia ter pripravi predlog ukrepov za ustreznejši koncept teh programov;

— oceni uresničevanje temeljnega družbenega vzgojno-izobraževalnega smotra tudi v svojih radijskih in televizijskih programih.

III.

Priporočila:

1. Učitelji vseh vrst in stopenj naj

— uresničevanje temeljnih družbenih vzgojno-izobraževalnih smotrov uvrstijo med osnovne naloge v vzgojno-izobraževalnem procesu;

— temeljne družbene vzgojno-izobraževalne smotre v vsakodnevni pedagoški praksi vedno znova konkretizirajo z vsakokratno stopnjo razvoja samoupravne socialistične družbe in med elementi vzgoje in izobraževanja posebej upoštevajo socialistični patriotizem, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije ter internacionalizem;

2. Ravnatelji kot pedagoški vodje vzgojno-izobraževalnih zavodov vseh vrst in stopenj naj

— neposredno odgovarjajo za uresničevanje idejnosti vzgoje in izobraževanja in za socialistično angažiranost šole, kot sta opredeljeni v tem dokumentu.

3. Vzgojno-izobraževalni zavodi naj

— na podlagi razprav o uresničevanju socialistično angažirane šole pripravijo delovne programe ukrepov, ki bodo zagotovili uresničevanje temeljnega družbenega vzgojno-izobraževalnega smotra samoupravne socialistične družbe, kot je opredeljen v stališčih;

— zagotovijo možnosti za samoupravno angažiranje mladih znotraj pedagoškega procesa, tako da mladi na njim primeren in enakopraven način neposredno sodelujejo in so vključeni v samoupravljanje v razredni in šolski skupnosti;

— prevzemajo skupaj z ostalimi odgovornimi dejavniki odgovornost za pravočasno usmerjanje mladine v učiteljski poklic, in za mentorsko spremljanje njihovega razvoja do konca študija;

— dajo pobude za čim bolj organizirano in načrtno preživljanje prostega časa mladine in se pri tem tesneje povezujejo z okoljem.

4. Visokošolski zavodi in njihova združenja naj

— zagotove na temelju marksistične pedagogike takšno vsebino pedagoškega procesa, ki so v skladu s temeljnimi družbenimi vzgojno-izobraževalnimi smotri;

— okrepijo idejno socialistično usmerjenost raziskovalnega dela na področju vzgoje in izobraževanja.

5. Visokošolski zavodi, ki šolajo učiteljske kadre, naj

— prevzamejo predvsem v sodelovanju z izvršnim svetom skupščine SR Slovenije, s pedagoškim inštitutom, zavodom za šolstvo SR Slovenije, izobraže-

valno skupnostjo SR Slovenije in gospodarsko zbornico SR Slovenije odgovornost za reformo sistema izobraževanja učiteljev vseh vrst in stopenj. Vsebinske spremembe morajo zagotoviti temeljna družboslovna znanja, zasnovana na marksističnih znanstvenih osnovah, poznavanje zgodovinskih izkušenj revolucionarnega gibanja delavskega razreda, značilnosti socialističnega gibanja v svetu in predvsem našo lastno socialistično pot kakor tudi teoretično in praktično obvladanje posameznih področij znanosti in umetnosti ter pedagoško-andragoška, psihološka in metodična znanja;

— poskrbijo za stalno strokovno izpopolnjevanje učiteljev vseh vrst in stopenj;

— zaradi naraščajočega pomanjkanja učiteljev razrednega pouka opredelijo v svojih statutih svoje obveznosti kakor tudi obveznosti zunanjih centrov do šolanja učiteljev za razredni pouk ter v sodelovanju z uporabniki teh kadrov, posebej s samoupravnimi interesnimi skupnostmi zasnujejo policentrično mrežo oddelkov za njihovo izobraževanje.

6. Izobraževalne skupnosti naj

— v skladu s svojo družbeno odgovornostjo in prisotnostjo izoblikujejo konkretne smernice za uveljavljanje stališč in sklepov, ki jih vsebuje ta dokument;

— spodbujajo in temeljiteje spremljajo procese za hitrejše uresničevanje ustavnih dopolnil, s katerimi bo samoupravljanje postalo temeljni družbeno-ekonomski odnos tudi na tem področju;

— kot osnovni nosilci prizadevanj za dvig kvalitete in števila učiteljev neposredno skrbe za kadrovske potrebe na vseh ravneh izobraževanja;

— podpirajo z ustreznejšo materialno spodbudo že doslej uspešne, pa tudi nove oblike mentorskega dela z mladino v njenem prostem času tako v vzgojno-izobraževalnih zavodih kot v okviru kulturnih in telesno-kulturnih organizacij, ki se bavijo z zunajšolsko dejavnostjo mladih, pa tudi tistih, ki se ukvarjajo z razvojem njihove tehnične kulture;

— v sodelovanju s samoupravnimi interesnimi skupnostmi s področja kulture in otroškega varstva kritično ocenijo vpliv in neskladje med programom in delovanjem nekaterih dejavnikov s področja javnega obveščanja, filmske dejavnosti in založništva na oblikovanje socialistične družbene zavesti mladih in pri načrtnem razvijanju samoupravne socialistične vsebine slovenskega in jugoslovanskega patriotizma ter internacionalizma;

— v sodelovanju z založništvom in s samoupravnimi interesnimi skupnostmi s področja kulture in otroškega varstva zagotove, da bodo kvaliteten mladinski tisk in poljudne izdaje marksistične družboslovne literature dostopne najširšemu krogu mladih ljudi.

7. Skupščine občin in skupščina mesta Ljubljane naj

— v okviru programov, ki jih sprejemajo na podlagi resolucije skupščine SR Slovenije o osnovah kadrovske politike, poskrbijo za zadostno število ustrezno usposobljenih učiteljev na svojih območjih;

— usklajujejo težnje in pobude vzgojno-izobraževalnih zavodov, krajevnih skupnosti, temeljnih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih ter drugih organizacij ter društev, občanov in drugih dejavnikov za organizirano in usmerjevano preživljanje prostega časa vseh mladih;

— z gradnjo ustreznih objektov in igrišč zagotovijo možnosti preživljanja prostega časa mladine, vključno s podaljšanim bivanjem, in upoštevajo pri tem

vedno nova spoznanja glede učinkovitosti oblik preživljaja prostega časa za psihofizični, socialni, idejni in kulturni razvoj mladih.

8. Družbenopolitične in druge organizacije in društva naj

— v sodelovanju z organizacijami združenega dela in s krajevnimi skupnostmi prevzemajo večjo vlogo in odgovornost za načrtno preživljanje prostega časa mladih, pri čemer so posebnega pomena dejavnosti kulturnih in telesnokulturnih organizacij in tistih, ki skrbe za razvoj tehnične kulture mladih.

Št.: 61-50/73

POROČILA

Odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora je na seji 12. marca 1973 obravnaval predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja, ki ga je skupščini predložil odbor prosvetno-kulturnega zbora za vzgojo in izobraževanje.

V načelni razpravi je bila posvečena tudi pozornost odpravljanju negativnih pojavov zunaj področja vzgoje in izobraževanja, ker ti objektivno zmanjšujejo učinkovitost prizadevanj za izboljšanje socialistične idejne angažiranosti vzgojno-izobraževalnih zavodov in za socialistično usmerjenost mladine. Pomembna je namreč ugotovitev predloga, da je šola sicer najpomembnejši vzgojni dejavnik, ni pa edini, in da je uresničevanje družbenih nalog na tem področju odvisno od usklajenosti vsakdanje prakse na vseh področjih združenega dela s socialistično samoupravno ideologijo, ki je temelj vzgojno-izobraževalnih smotrov. Kolikor večji je razkorak med njima, toliko težje učitelji, ob kritičnem odnosu mladine do vsega negativnega v praksi, uresničujejo svoje naloge.

Zato bi morali vsi družbeni dejavniki pokazati podobno zavzetost tudi za odpravljanje negativnih pojavov na drugih področjih. Pri tem ne gre za to, da bi se prevalila odgovornost za stanje na področju vzgoje in izobraževanja na splošne družbene razmere ali na druge dejavnike, marveč za to, kaj lahko realno pričakujemo od tega dokumenta. Predloženi akt daje dovolj jasne smernice za nadaljnje delo, pri čemer je predvsem pomembno, da se hkrati in z enako zavzetostjo uresničujejo vse v njem naštete naloge. Najpomembnejša naloga med njimi je kadrovanje za učiteljski poklic in ustrezno družbeno vrednotenje tega poklica, ker je učitelj neposredni uresničevalec družbenih vzgojnih smotrov in socialistične angažiranosti šole. Negativni pojavi na tem področju se manifestirajo bistveno drugače kot drugje in jih je neprimerno težje odkriti, zlasti če je njihovo ozadje nesprejemljiva idejna usmerjenost pedagoških delavcev. Z inšpekcijo lahko odpravljamo le najbolj eklatantne primere, vse druge pa z jasno opredeljeno kadrovsko politiko, ki sloni na jasni usmeritvi, da je lahko učitelj, le kdor sprejema družbene vzgojne smotre kot svoje lastne. Osnova takšne kadrovske politike je zaupanje v učitelja, da bo ustvarjalno uresničeval družbene cilje in vzgojno izobraževalno politiko. Prevelik poudarek na kontroliranju učiteljevega dela z namenom preprečevanja morebitnih deformacij pa bi vnašalo v učiteljske vrste nemir, medsebojno nezaupanje in sumničenje, kar bi lahko neprecenljivo škodovalo vzgojno-izobraževalnemu delu in tudi še bolj zmanjšalo privlačnost tega poklica med mladino.

Res pa je, da doslej inšpekcijski in upravni organi niso učinkovito ukrepali ob kršitvah predpisov, ki opredeljujejo družbeno vzgojne smotre in organizacijo izobraževanja kot na primer podaljševanje trajanja študija, kršitev z zakonom določenih vpisnih pogojev, prekoračitev predpisane tedenske učne obremenitve učencev in študentov, samovolja pri strokovnih naslovih itd.

Razprava je zadevala tudi prosvetno-kulturno funkcijo vzgojno-izobraževalnih zavodov pri vključevanju v družbeno življenje na njihovem območju. Zlasti na podeželju je čutiti v kulturnem življenju praznino, ker so se vzgojno-izobraževalni zavodi preveč usmerili v reševanje ožjih vzgojnih in izobraževalnih problemov.

V podrobni obravnavi predloga je dal odbor več spreminjevalnih in dopolnilnih predlogov. Te predloge je predlagatelj vključil v predloženi akt. Predlagatelj je upošteval tudi predloge, ki jih je dal odbor k njegovemu osnutku.

V zvezi z ukrepi za spodbujanje mladine za učiteljski poklic je bilo omenjeno vprašanje nepremičnin, katere so organizacije pedagoških delavcev uporabljale za potrebe učiteljev že pred vojno in h katerim so prispevali sredstva tudi sami učitelji. Te nepremičnine se danes ne uporabljajo namensko. Vprašanje je aktualno v zvezi s predlogom, da bi se za študente kadrovskih šol poskrbeli posebni brezplačni domovi. O tem vprašanju bo dal republiški sekretariat za prosveto in kulturo kratko informacijo.

Št.: 61-50/73 ESA 1/1
Ljubljana, 15. 3. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 14. marca 1973 obravnavala predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja, ki jih je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo odbor prosvetno-kulturnega zbora za vzgojo in izobraževanje.

V načelni razpravi komisija k predlogu sklepov in priporočil ni imela pripomb.

Pri podrobni obravnavi besedila predloga sklepov in priporočil komisija ni sprejela amandmajev, pač pa je imela le naslednjo pripombo k 1. in 2. točki priporočil:

Po mnenju komisije skupščina SR Slovenije ne bi mogla nalagati s svojimi akti kakršnekoli obveznosti posameznikom. Na podlagi določbe 239. člena poslovnika skupščine SR Slovenije s priporočilom namreč skupščina SR Slovenije opozarja na pomen posameznih vprašanj in na ukrepe, s katerimi naj bi jih državni organi ter delovne in druge organizacije v skladu z njihovimi nalogami in interesi reševali.

— — —

Komisija je obravnavala tudi amandmaje dr. Vladimira Bračiča, poslanca prosvetno-kulturnega zbora, h katerim glede ustavnosti in zakonitosti ni imela pripomb.

Št.: 61-50/73
Ljubljana, 14. 3. 1973

PREDLOG UGOTOVITEV IN SKLEPOV
o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij

Republiški zbor in enotni zbor delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije sta na sejah razpravljala o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij in

u g o t o v i l a :

Za sedanje pomanjkljivosti na področju financiranja negospodarskih investicij je več vzrokov, vsekakor pa je najpomembnejše to, da to področje ni normativno v celoti pokrito. Niti zvezni zakon o investicijski graditvi, niti navodilo o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 23/70) tega področja ne urejata zadovoljivo. Ob taki normativni ureditvi pa se v precejšnji meri pojavlja še nespoštovanje teh že tako pomanjkljivih predpisov. Nedodelan je tudi sistem in izvajanje revidiranja in odobravanja dokumentacije ter financiranja investicije. Temu se pridružuje še neizkušenost večine investitorjev na področju investiranja, ki niso kos raznim zahtevam projektantov in izvajalcev.

Čeprav bi moralo biti načelo o racionalnem investiranju dosledno spoštovano, številni primeri kažejo na negospodarno, neracionalno in neodgovorno razporejanje in porabo sredstev, namenjenih za finaciranje negospodarskih investicij v SR Sloveniji. V dobršni meri je treba iskati krivdo za take pojave pri projektantih, ki pogosto iščejo predvsem osebno uveljavitev z izvirno in enkratno zamislijo objekta pri investitorjih, ki sredstva za izgradnjo dobijo iz proračuna oziroma drugih družbenih virov.

Glede na ugotovljeno zbora zavzemata naslednja

s t a l i š č a :

Čimprej je potrebno odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti, pri tem pa naj nova ureditev ne temelji na administrativnih pregradah, pač pa naj bo zasnovana na samoupravnem sporazumevanju in dogovarjanju. Po zakonu o investicijski graditvi odloča o investiciji investitor, vendar je na področju negospodarskih investicij položaj specifičen v toliko, da se pretežni del sredstev za financiranje zagotavlja nepovratno iz proračunskih in podobnih virov in da so le-ta sredstva omejena. Zato je bistveno, da se obseg investicije dogovorno opredeli v okviru ustrezne skupnosti.

Prav zaradi omejenih sredstev za financiranje negospodarskih investicij je toliko bolj nujno, da so vse investicije v zasnovi in izvedbi racionalne, da z razpoložljivimi sredstvi dosežemo optimalne učinke. To obenem tudi pomeni, da bomo ob racionalnem investiranju z enakimi sredstvi lahko v krajšem časovnem razdobju realizirali načrte oziroma v večji meri krili potrebe po novih šolskih, socialno-zdravstvenih, vzgojnih in drugih prostorih. Povsem je treba onemogočiti, da bi bogata gradnja nekaterih objektov povzročila zamudo pri začetku gradnje drugih. Vsekakor naj bi se vrstni red graditve urejal na samoupravni podlagi vseh zainteresiranih udeležencev posameznih negospodarskih dejavnosti.

V skladu z ustavnimi amandmaji je treba uveljaviti tak sistem, da bo prišla do izraza samoupravna kontrola vseh zainteresiranih, da bodo izoblikovana in

uveljavljena načela in tudi normativi v najširšem smislu, ki bodo zagotavljali funkcionalne, higiensko zdravstveno ustrezne, vendar še vedno racionalne rešitve. Ob tem mora še posebej priti do polne uveljavitve načelo, da se objekti, ki so zaradi luksuzne gradnje ali opreme pretirano dragi, sploh ne smejo več graditi.

Samoupravna kontrola, v okviru katere bi morale biti izoblikovane ustrezne strokovne kontrole, mora že v fazi programiranja in planiranja, to je oblikovanja osnovnih parametrov, onemogočiti vsakršna odstopanja, tako da se začne izdelava projekta že na bazi prekontroliranih in uskladenih projektnih izhodišč, od katerih potem ni odmika.

Negospodarske investicije, ki predstavljajo osnovo za razvoj, morajo bazirati

a) na uskladenih razvojnih programih (uskladenih lokalnih in vseslovenskih interesov),

b) na angažiranju interesnih skupnosti na republiški ravni,

c) na načelih racionalnega investiranja.

Na podlagi ugotovitev in stališč zbora sprejemata naslednji

sklep

Izvršni svet je dolžan, da v okviru sprejetih ugotovitev in stališč čimprej pripravi predlog za dopolnitev in spremembo sistema, ki bo uredil področje pripravljanja, revidiranja, financiranja, izvajanja in kontrole negospodarskih investicij v SR Sloveniji, negospodarske investicije, ki se bodo začele izvajati pred dokončno uveljavitvijo novega sistema pa je potrebno čimbolj prilagoditi sprejetim stališčem.

POROČILA

Odbor za finance in proračun republiškega zbora je v tej mandatni dobi obravnaval številne predloge odlokov o financiranju posameznih negospodarskih investicij iz sredstev republiškega proračuna. Pri obravnavi odlokov so se pokazali nekateri problemi, ki so splošnega značaja, ki se javljajo tako rekoč pri vseh primerih. Zato je odbor že večkrat imel tudi načelno razpravo o pripravljanju, financiranju in izvajanju negospodarskih investicij v SR Sloveniji.

Iz načelne razprave na sejah odborov je odbor predlagal v zvezi z negospodarskimi investicijami tudi sklepe, ki jih je sprejel republiški zbor na 13. seji 15. maja 1970.

Ko je odbor na 44. seji dne 29. junija 1971 obravnaval predlog odloka o zagotovitvi sredstev univerze v Ljubljani za odplačilo kreditov, uporabljenih za nakup dveh študentskih stanovanjskih stolpičev v Študentskem naselju v Ljubljani, je ponovno obravnaval kompleksno problematiko negospodarskih investicij in obenem s poročilom predložil republiškemu zboru »Stališča in sklepe v zvezi s financiranjem negospodarskih investicij«, ki jih je republiški zbor na 28. seji dne 30. junija 1971 tudi sprejel.

Tudi komisija za družbeno nadzorstvo skupščine SR Slovenije je obravnavala problematiko negospodarskih investicij in je predložila s svoje seje z dne 10. novembra 1972 odboru »predloge za racionalizacijo investiij na področju vzgojno-varstvenih in izobraževalnih dejavnosti«, v katerih predlaga od-

boru za finance, da vsako investicijo, za katero zagotavlja sredstva skupščina SR Slovenije, preveri tudi z gledišča smotrnosti ali pa to nalogo naloži ustreznemu organu. Obenem je komisija odboru predlagala, da bi odbor dal skupščini predlog za revizijo sedanjega načina sprejemanja investicijskih odločitev, o čemer naj nadalje razpravljajo tudi zbori skupščine.

Odbor je razpravljal o predlogih komisije za družbeno nadzorstvo na 70. seji dne 8. decembra 1972, ko je v posebni točki obravnaval predlog odloka o financiranju graditve novih objektov ekonomske fakultete v Ljubljani.

Odbor je obravnaval tudi informacijo izobraževalne skupnosti SR Slovenije o racionalizaciji investicij na področju vzgoje in izobraževanja, ki tudi kaže na nujnost organiziranega načina reševanja problema graditve vzgojnoizobraževalnih institucij.

Nujnost enotne ureditve pripravljanja, revidiranja, financiranja in izvajanja negospodarskih investicij v SR Sloveniji

Kljub sklepom in stališčem, ki jih je sprejel republiški zbor in kljub »Navodilom o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije« (Uradni list SRS, št. 23/70) in kljub določbam temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov (Uradni list SFRJ, št. 20-306/67) ostaja v praksi kompleks negospodarskih investicij v dokajšnji meri neurejen.

V letu 1970 je republiški zbor zavrnil nekaj odlokov o financiranju negospodarskih investicij, v letu 1971 je bil republiški zbor (28. seja 30. junija 1971) postavljen pred dejstvo, da odobrava sredstva za financiranje graditve dveh študentskih stanovanjskih stolpičev, ki sta bila zgrajena že skoraj v celoti in sta bila tik pred vselitvijo. Ponovno je prišla neurejenost tega področja do izraza na 50. seji republiškega zbora (17. dec. 1972) ob obravnavi predloga odloka o financiranju graditve novih objektov ekonomske fakultete v Ljubljani.

V Navodilu (Ur. list SRS, 23/70) v 3. členu piše, da nadzorna služba presodi predloženo programsko osnovo z vidika potreb, funkcionalnosti in racionalnosti ter izda načelno soglasje ali pa predlog programske osnove zavrne. 4. člen določa, da se v drugi fazi obravnave program presodi s tehnične in ekonomske strani. 5. člen določa, da v tretji fazi nadzorna služba presodi izvedbeno tehnično dokumentacijo med drugim tudi glede funkcionalnosti in uporabne vrednosti objekta, racionalnosti projekta z vidika stroškov graditve in stroškov eksploatacije objekta.

Temeljni zakon o graditvi investicijskih objektov (Uradni list SFRJ, št. 20-306/67) določa v 7. členu, da mora investitor pri odločanju o zgraditvi investicijskega objekta gledati na gospodarsko in družbeno upravičenost in smotrnost investicijskega objekta in njegove zgraditve. 42. člen zakona določa, da je organizacija, ki dela investicijsko-tehnično dokumentacijo, dolžna poiskati smotrne tehnične rešitve, v 5. točki pa je določeno, da mora »izvršiti notranjo kontrolo brezhibnosti tehničnih rešitev, računske pravilnosti in popolnosti investicijske tehnične dokumentacije in kontrolo, ali je investicijska tehnična dokumentacija v skladu z določbami tega člena«. Nadalje določa isti člen, da mora organizacija, ki izdela investicijsko tehnično dokumentacijo, na njej potrditi, da je opravilo notranjo kontrolo.

Če bi bil spoštovan zakon in če bi se vse izvajalo po Navodilih iz Uradnega lista, prav gotovo ne bi moglo priti do takega primera kot je bil pri ekonomski

fakulteti in je le-ta v odgovoru v »Delu« dne 29. decembra 1972 navedla, da »vrednostim botrujeta dve vrsti napak: previsoke, 10-krat višje navedbe cen od dejanskih (administrativna napaka) in računske napake pri kalkulacijah«. Upravičeno smemo vprašati, kje je interna kontrola investicijskega zavoda za graditev Trga revolucije, ki bi moral po zakonu opraviti kontrolo, kje je investitor, kje je nadzorna služba in vsi ostali forumi, da so se administrativne in računske napake odkrile šele pred zadnjo fazo v postopku odobravanja v skupščini. Kje je odgovornost projektanta?

Primera študentskega stanovanjskega stolpiča in objektov ekonomske fakultete kažeta, da je treba drugače urediti celotno področje negospodarskih investicij.

Nujnost drugačnega urejanja izhaja tudi iz predlogov komisije za družbeno nadzorstvo, ki je širše obravnavala problematiko investicij in ugotovila, da mora postopek sprejemanja investicij dobiti takšno obliko in vsebino, da bodo interesi projektantov in drugih strokovnih krogov ter formalnih investitorjev podrejeni interesom občanov. Znan je primer otroškega vrtca v Črtomirovi ulici, nekaterih drugih tovrstnih objektov in vsaj v določeni meri tudi objekt kliničnih bolnic v Ljubljani. Po nepreverjenih informacijah je tudi za novo bolnišnico v Izoli žirija sprejela arhitektonsko interesantnejšo, vendar dražjo in manj funkcionalno varianto.

Vse to narekuje vzpostavitev posebne službe in enotne metode sistema družbene kontrole za vse investicije izven gospodarstva, čeprav bi lahko tudi prenekatere investicije v gospodarstvu bile predmet posebne obravnave in trošenja sredstev. Gre za veliko odgovornost pred celotno družbo, kajti sredstva, ki se porabljajo za financiranje negospodarskih investicij, niso rezultat dela delavcev v teh dejavnostih, pač pa so družbena sredstva, zbrana v obliki davkov in prispevkov vseh občanov in je zato nedopustno, da si določen krog ljudi, ki trenutno upravljajo neko dejavnost in so formalno tudi investitor, prisvoji vso pravico, da sami odločajo, ali bodo gradili drag in monumentalen objekt ali pa cenejšega in morda celo funkcionalnejšega.

Racionalnost gradnje pomeni, da bomo ob enakih letnih sredstvih, namenjenih za investicije, uresničili plan izgradnje določenega števila sedežev in kapacitet v 5 letih, če pa bi gradili drago in neracionalno, pa bi za enako kapaciteto morali angažirati sredstva skozi 6 ali 7 ali celo več let in da bo ustrezno več sredstev potrebnih vsako leto za financiranje redne dejavnosti (večja amortizacija in drugi funkcionalni stroški.)

Da bi se področje negospodarskih investicij obravnavalo racionalno in s skrbjo dobrega gospodarja ter da bi družbena sredstva bila kar najustrezneje naložena v investicijskih objektih, ki jih financira slovenska družba, je odbor za finance in proračun predložil republiškemu zboru skupščine SR Slovenije naslednje sklepe in stališča:

Sklepi, ki jih je predlagal odbor za finance in proračun in so bili sprejeti na 13. seji RZ 15. maja 1970

— izvršni svet skupščine SR Slovenije naj ustvari pogoje za uveljavitev izvajanja »navodil o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se financirajo na podlagi finančnih programov skupščine SR Slovenije«;

— kot nadaljnji korak v zagotavljanju doslednega izvajanja odlokov o finančnih programih za financiranje negospodarskih investicij odbor predlaga, da izvršni svet prouči možnost formiranja posebnega republiškega organa — investitorja — za vse negospodarske investicije, ki se financirajo iz republiških sredstev;

— izvršni svet naj takoj imenuje za vsak investicijski objekt, ki se financira iz republiških sredstev, posebno strokovno tehnično-finančno komisijo, ki naj pregleda dokumentacijo in izvajanje negospodarskih investicij z vseh aspektov. Komisije naj predložijo poročila, o katerih želi razpravljati tudi odbor za finance in proračun republiškega zbora.

V sodelovanju s SDK naj te komisije:

— preverijo racionalnost projekta in izvedbe;

— ugotovijo, ali so bila dela izvajana v skladu z investicijskim programom in dokumentacijo, na osnovi katere so bila odobrena sredstva;

— ugotovijo, katera dela so bila dodatno izvedena, ki niso bila predvidena z investicijskim programom oziroma z dokumentacijo, na podlagi katere so bila odobrena sredstva, za kaj so bila dodatno izvedena, kakšna je bila stopnja njihove nujnosti;

— ugotovijo, katere spremembe so bile izvršene med gradnjo in kaj so pomenile za samo gradnjo; koliko več ali manj sredstev je terjala sprememba, stopnja nujnosti spremembe in vzrok za spremembo, ali je pomenila sprememba skrajšanje časa izgradnje, ali je povzročila podaljšanje časa izgradnje; ali je pomenila sprememba boljšo funkcionalnost, večjo reprezentativnost in podobno;

— ugotovijo, katera dela v teku ali v pripravi oziroma katera še neizvršena dela je mogoče izvesti v racionalnejši in cenejši, vendar še funkcionalni izvedbi;

— ugotovijo, katera dela ali nabave opreme je možno opustiti, da pa bi bila investicija vendarle sposobna za uporabo. Odbor sodi, da je zaradi pomanjkanja razpoložljivih republiških sredstev nujno nabavo nekatere opreme odložiti na kasnejša leta, ali jo financirati iz drugih virov;

— ugotovijo, kaj bo z izpraznjenimi oziroma opuščenimi obstoječimi prostori po vselitvi v nove prostore;

— ugotovijo zakonitost izvajanja investicij in uporabo sredstev;

— služba družbenega knjigovodstva naj v zaščito uporabe družbenih sredstev pogosteje kontrolira investicijsko potrošnjo na področju negospodarskih investicij;

— v predlogih odlokov, predloženih namesto tistih, ki jih republiška skupščina ne bo sprejela, naj se v čim večji meri zmanjša zahtevek za dodatna republiška sredstva. Zaključna dela in nabave naj se omejijo na minimum, za prekoračitve naj se angažirajo lastna sredstva investitorjev (amortizacija in druga lastna sredstva), nabavo opreme in inventarja, ki ni bila predvidena v investicijskem programu pa naj financira investitor prav tako iz lastnih sredstev, ali pa naj poišče izvenproračunske vire;

— izvršni svet naj takoj z ustreznimi ukrepi prepreči vsako nesmotrno in neracionalno trošenje sredstev pri izvajanju negospodarskih investicij, ki se financirajo iz republiških sredstev, da se s tem onemogoči ali vsaj zavre nadaljnje naraščanje prekoračevanja predračunskih oziroma odobrenih investicijskih zneskov;

— komisija za družbeni nadzor skupščine SR Slovenije naj ugotovi odgovornost posameznih akterjev pri izvajanju in financiranju negospodarskih

investicij, ki se financirajo iz republiških sredstev na podlagi poročil, ki jih bodo dale strokovne komisije;

— skupščinski organi morajo imeti dovolj časa za odločanje o posameznih investicijah. Zato naj izvršni svet posamezne predloge za financiranje investicij predloži takoj, ko so pripravljeni.

Stališča in sklepi v zvezi s financiranjem negospodarskih investicij, ki jih je sprejel republiški zbor na 28. seji 30. junija 1971

1. Komisija za družbeno nadzorstvo skupščine SR Slovenije naj pregleda celoten postopek v zvezi z investicijo v oba študentska stanovanjska stolpiča, poroča o ugotovitvah odboru in republiškemu zboru ter predlaga ustrezne ukrepe.

2. Nadzorna služba pri republiškem sekretariatu za finance, naj v smislu navodil o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 23/70) pregleda dokumentacijo in izvedbo stolpiča v Mariboru in obeh stanovanjskih stolpičev v Ljubljani ter ugotovi racionalnost projekta in izvedbe ljubljanskih stolpičev, namembnost in racionalnost porabljenih sredstev ter o ugotovitvah poroča odboru za finance.

3. Republiški sekretariat za finance naj opozori vse, ki pripravljajo financiranje negospodarskih investicij, na dosledno izvajanje navodil o postopku za pridobivanje sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 23/70).

4. Skupščina SR Slovenije sprejema vedno več zakonov in odlokov, ki obvezujejo republiko za financiranje oziroma zagotovitev določenih sredstev ne samo v tekočem proračunskem letu, ampak tudi v naslednjih letih. Predlogi teh zakonov in odlokov se običajno predlagajo skupščini SR Slovenije posamično, tako da poslanci nimajo kompleksnega pregleda nad že odobrenimi sredstvi in obveznostmi, predvsem pa ne o obveznostih, katerih predlaganje se pripravlja. To velja tako za negospodarske investicije kot za investicije in posege v gospodarstvu. Znano je na primer, da se pripravljajo številne in obsežne negospodarske investicije (poleg kliničnega centra v Ljubljani, še onkološki inštitut oziroma onkološka klinika v Ljubljani, cela bolnišnična mreža širom po Sloveniji za nekaj 100 milijonov dinarjev, ekonomska fakulteta v Ljubljani, pedagoška akademija in visoka komercialna šola v Mariboru, medicinska fakulteta v Ljubljani, centralna tehnična knjižnica, mreža strokovnih in srednjih šol, vrsta osnovnih šol, Drama v Ljubljani itd.). Prav gotovo ne bo mogoče začeti graditi vsega naenkrat, pač pa po nekem vrstnem redu v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Ne bi bilo primerno, da se odobrijo sredstva investitorju, ki prej predloži zahtevek, pač pa po vrstnem redu nujnosti.

Zato je treba izdelati in predložiti celotno republiško bilanco sredstev za te namene najmanj za obdobje srednjeročnega plana, s specifikacijo virov sredstev, predvsem pa porabe z že izvršeno okvirno selekcijo in prioritetnim redom investicij.

5. Izvršni svet naj vnaprej ob predložitvi predlogov zakonov in odlokov za financiranje ali sofinanciranje investicij, pa tudi drugih predlogov aktov, katerih sprejetje finančno obvezuje republiko, priloži kompleksen pregled vseh virov in sredstev za te namene, že sprejetih obveznosti in prostih sredstev.

6. Prakso izsiljevanja in postavljanja pred izvršeno dejstvo ocenjujemo kot politično nesprejemljivo, tujo vsem pozitivnim načelom v naši ureditvi. Ob tem ne smemo prezreti dejstva, da je takih primerov bilo že več (cela vrsta predlaganih odlokov v letu 1970 in letos oba študentska stanovanjska stolpiča);

7. Ugotavlja se, da vrsta institucij, ki računa na financiranje investicij iz republiških sredstev, vnaprej naroča izdelavo glavnih projektov in raznih predelov, kar pomeni neracionalno trošenje družbenih sredstev. Glavni projekti naj se izdelajo potem, ko je investicija predvidena za realizacijo in ko so okvirno že predvidena sredstva.

Zaradi obsežnih negospodarskih investicij, ki jih financira ali sofinancira republika, lahko pomeni racionalnost izvedbe investicij in doseganje ugodnih cen zelo velik prihranek, oziroma je mogoče z razpoložljivimi sredstvi realizirati vse predvidene investicije v dokaj krajšem času, ne pa, da je republika prisiljena najemati zelo drage kredite. Z javnimi natečaji, po načelu s čim funkcionalnejšimi in racionalnejšimi projektnimi in izvedbenimi rešitvami zgraditi čim več in čim hitreje naj postane osnovno načelo pri vseh investicijah, kjer je republika financer ali sofinancer.

9. Financiranja investicij z dragimi premostitvenimi krediti, kakor je to primer obeh stanovanjskih študentskih stolpičev v Ljubljani, v prihodnje ne smemo več dovoliti, o čemer naj izvršni svet še posebej vodi račun.

Revidiranje in odobravanje projektne dokumentacije

Z ukinitvijo republiškega sklada za negospodarske investicije (Uradni list SRS, št. 31/65) in z ukinitvijo republiške komisije za revizijo investicijskih programov ter komisije za revizijo idejnih in glavnih projektov je prenehalo strokovno pregledovanje investicijskih programov, idejnih in glavnih projektov ne samo za gospodarske investicije, ampak je odpadlo strokovno pregledovanje tudi vseh programov in projektov za investicije, ki se financirajo iz republiških sredstev in iz sredstev ostalih družbenopolitičnih skupnosti.

Na področju gospodarstva sprejemajo odločitve o nameravanih investicijah delovne organizacije. Kontrolo tehnične in finančne investicijske dokumentacije opravijo projektna organizacija, ki je izdelala projekt in gospodarske organizacije same s svojimi uslužbenci ali s posebno strokovno komisijo iz vrst lastnih in zunanjih strokovnjakov, ki jo v ta namen imenujejo. Hkrati s sprejemanjem investicijskih odločitev ter s potrjevanjem tehnične in finančnoekonomske dokumentacije prevzemajo gospodarske organizacije tudi vso odgovornost za izvedbo investicij in morajo same nositi posledice svojih odločitev.

Preverjanje tehnično-finančne dokumentacije v gospodarstvu je vedno zahtevnejše. Vsaka nepravilna ali slaba investicija delovno organizacijo obremenjuje, ako ne da ustrezne kvalitete in proizvodnje. Ker so reformski ukrepi zaostrili pogoje gospodarjenja in prevzemajo gospodarske organizacije odgovornost za svoje investicijske odločitve same, zato posvečajo vedno večjo pozornost optimalnim investicijskim odločitvam.

Povsem drugačna pa je situacija na področju negospodarskih investicij, ki jih financirajo družbenopolitične skupnosti. Odbor se omejuje na ugotavljanje dejstev in problematike negospodarskih investicij, ki jih financira ali sofinancira republika.

V vseh primerih investitor le zahteva sredstva za predlagano investicijo, ker nima lastnih sredstev niti za investiranje niti kasneje za vračanje kreditov. Interes predlagatelja investicije — investitorja — je osredotočen predvsem v to, da dokaže utemeljenost investicije s svojega zornega kota in kar praksa dokazuje, ne glede na finančne možnosti, ki jih republika ima. Investitorji v večini primerov ne formirajo ekipe ustreznih strokovnjakov, ki bi lahko strokovno finančno-tehnično preverili in revidirali program in projekt z vso investicijsko dokumentacijo.

Tako investitor v glavnem proučuje le funkcionalnost objekta in izbor opreme, za potrebna finančna sredstva za realizacijo programa pa se trudi prepričati republiške organe, da sprejmejo odlok o financiranju in s tem zagotovitev sredstev. Investitor sredstev za financiranje investicije ne vrača, torej nima glede njene večje ali manjše smotrnosti in racionalnosti nobenih obveznosti, ki bi ga kasneje bremenile, kakor je to pri gospodarskih organizacijah.

Odbor meni, da so na področju investicijske graditve nekatere bistvene pomanjkljivosti:

— pri projektiranju in izvajanju republiških negospodarskih investicij se zasnova in izvedbeni projekt izdeluje samo na relaciji investitor—projektant, pri čemer sta oba partnerja zainteresirana za čim bogatejšo izvedbo. Investitor želi izkoristiti priliko, ko so mu sredstva na voljo in rešiti problem za čim daljšo perspektivo, projektant pa zasleduje predvsem svoj dohodek in svojo uveljavitev;

— publiciteto imajo predvsem posebne in svojevrstne arhitektonske rešitve ne glede na izvedbeno ceno. Poleg tega je od dragih projektov odvisen projektantov dohodek, za izvirne in svojevrstne projektne rešitve (seveda brez ozira na ceno) pa se lahko projektant celo poteguje za nagrade, ki jih razpisujejo razni skladi, občinski ali republiški. Tak način nagrajevanja projektante naravnost sili v drage projekte;

— formalno sicer odloča o investiciji investitor, vendar je v praksi tako, da projektant v številnih primerih izsili svoje zasnove in odločitve in investitor ugotovi, da je pristopil k dragi investiciji šele tedaj, ko je že prepozno;

— pri izboru projekta ni uveljavljena niti osebna niti kolektivna odgovornost (zaman iščemo odgovorne osebe za nekatere drage, neracionalne in celo nefunkcionalne objekte, ki terjajo izredno visoke funkcionalne stroške);

— proučiti je možnost in način javne razgrnitve idejnih načrtov za vse investicije nad določeno vrednostjo, ki se izvajajo iz sredstev proračunov ali družbenih skladov;

— ustrezno bi bilo vključiti funkcijo bank, ki odobrava kreditna sredstva. Njihov vpliv bi lahko bil odločilen na take projektne rešitve, ki so družbeno smotrne in opravičljive;

— uveljaviti racionalnost pri investicijski graditvi tudi pri tistih investicijah, za katere ne daje republika sredstev, ampak se financirajo iz drugih virov; občine, samoprispevek, gospodarstvo.

Z navodilom o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije, je sicer uvedena nadzorna služba pri sekretariatu za finance, ki pa praktično ne obstoja. Republiški sekretariat za finance nima lastnih strokovnjakov, ki bi tvorili vsaj osnovo te nadzorne službe in se zato poslužujejo raznih projektnih in dru-

gih organizacij. Le-te nimajo zadostnega kritičnega pristopa in je zato pregled v dokajšnji meri le formalen.

Odbor meni, da bi morali vzpostaviti institucijo revizije investicijskih programov in tehnične dokumentacije v vseh fazah, in sicer tako, da je zasedanje nadzorne službe z vsemi poročevalci obvezno.

3. člen zveznega zakona o graditvi investicijskih objektov sicer določa, da o zgraditvi investicijskega objekta odloča sam investitor. To je logično in nevprašljivo, če gradi z lastnimi sredstvi. Tudi če gradi s tujimi sredstvi, to je s krediti, je za gospodarstvo jasno, da se odloča investitor sam, ker mora kredite z obretmi vrniti. Ne more pa biti tako enostavno pri investicijah, ki se gradijo s sredstvi, ki se ne vračajo. Pravi investitorji so končno občani, ki so z davki ali prispevki ustvarili ta sredstva v raznih skladih ali proračunih in se sedaj namenjajo za financiranje investicije in bi se v mnogih primerih odločali drugače, kakor se je odločil investitor.

Zato meni odbor za finance, da je v bistvu družba investitor, ne pa formalni nosilec investicije oziroma tistih kolektivov, ki izvaja investicijo, ali ki jo bo uporabljal in upravljal. Gre za družbena sredstva, vložena v objekte družbenega pomena.

O kršenju samoupravnih pravic pri reviziji projektov in odobravanju sredstev ne more biti govora. Nasprotno, odbor se zavzema, da je izbira investicij in opredelitev, kakšne investicije, predmet najširše obravnave in odobravanja skozi prizmo racionalnosti in odgovornosti pred družbo za trošenje sredstev, ki so namenjena za investicije.

Enotne revizije investicijske dokumenacije pomenijo ogromno pridobitev, ki se kaže v tem, da se dobre izkušnje in rešitve iz nekaterih projektov ali že izvedenih objektov, prenašajo oziroma uporabijo pri tistih, katerih gradnja se pripravlja, ali se je začela izvajati. Tako revizije vseh faz ne smemo jemati samo kot kontrolo, pač pa predvsem kot zaostritev odgovornosti pri projektiranju in prenašanju izkušenj drugih na projekt, ki je v obravnavi.

Iz prakse je tudi znano, da natečajne programske rešitve, ki jim žirije za oceno prisodijo I. nagrado, niso vedno tudi najoptimalnejše, pač pa prej obratno. Prva nagrada je pogosto prisojena glede na izvirnost, originalnost in zanimivost zasnove, ne pa glede na racionalnost, ekonomičnost in podobno. Takih primerov imamo dokaj, in ko se v praksi realizirajo, ugotavljamo, kako izredno dragi so ti projekti, ki niso vselej najbolj funkcionalni.

Institucija revizije vseh projektnih faz ni potrebna le zaradi racionalnosti investicijskih vlaganj, da se gradijo čim cenejši in funkcionalnejši objekti, da se sprejme vedno optimalna varianta kot rezultanta raznih elementov v projektu, pač pa tudi zaradi druge zahteve, ki mora biti prisotna pri vsakem projektu: racionalnost v obratovanju, to je v čim nižjih stroških vzdrževanja in obratovanja zgrajenega objekta.

Racionalnost in varčnost v negospodarskih investicijah postajata vse nujnejši, saj je treba z razpoložljivimi sredstvi zgraditi čim več, kajti sredstva so vsako leto omejena in ni mogoče zadovoljiti vsem potrebam. Čim bogatejše izvedbe bomo odobravali, toliko več nerešenih problemov bo ostalo in toliko večja bo upravičena kritika na račun neracionalnih investicij in toliko večja bo tudi odgovornost vseh, tudi republiške skupščine, pred družbo za to, kako so bila za investicije namenjena sredstva porabljena.

Nekatera ostala vprašanja, ki jih je treba urediti

Pri izdelavi odloka za financiranje negospodarskih investicij naj se obvezno upoštevajo predlogi komisije za družbeno nadzorstvo, stališča izobraževalne skupnosti SR Slovenije in predlogi in stališča odbora za finance in proračun, kot so:

— proučiti je treba način stimulacije gradbenih podjetij za ceneno, a vendar kvalitetno gradnjo,

— spremeniti je treba sistem nagrajevanja projektov od vrednosti projekta, ker to sili k dragi izvedbi projektov, ki zahtevajo kasneje tudi velika sredstva za funkcioniranje in vzdrževanje objektov,

— nagrade raznih skladov naj se podeljujejo za racionalne in poceni, a kljub temu funkcionalne rešitve, ki so v prid posodabljanju in racionalizaciji kapacitet nove investicije,

— uvesti je treba maksimalno možno uporabo tipskih projektov in odklanjati drage izvirne projekte,

— sprejeti je treba normative za investicije v družbenih službah in jih uporabljati pri vseh novih gradnjah, kakor tudi pri adaptacijah, in to ne glede na to, kdo investicijo financira,

— proučiti je treba možnost, da vse investicije na področju šolstva prevzamejo izobraževalne skupnosti, katerim bi se dodelila na podlagi idejne zasnove predvidena sredstva. Ker izobraževalne skupnosti financirajo osnovno dejavnost in zagotavljajo sredstva za nemoteno funkcioniranje objektov, bi bilo smotrno sprejeti tak način financiranja investicij, saj bi prispeval k racionalizaciji gradnje, od katere je odvisna višina funkcionalnih stroškov,

— posebno pozornost je treba posvetiti tudi gradnji stanovanj iz družbenih sredstev, kajti istočasno ko se borimo za najnujnejša socialna stanovanja delavcev, gradimo z družbenimi sredstvi velika stanovanja, po katerih ni povpraševanja (100 in več m^2 površine),

— kredite za individualno stanovanjsko gradnjo vezati na določen stanovanjski standard.

Zaključni predlog

V tem gradivu, v sklepih in stališčih republiškega zbora in 70. seje odbora za finance in proračun, v predlogih komisije za družbeno nadzorstvo in v informaciji RIS, je dana vrsta misli in predlogov za ureditev pripravljanja, projektiranja, revidiranja, financiranja in izvajanja negospodarskih investicij.

Odbor za finance in proračun republiškega zbora meni, da je nujno, da se čimprej pripravi predlog za sistem, ki bo urejal celotno snov v zvezi z negospodarskimi investicijami v SR Sloveniji in po katerem bo teklo izvajanje investicij, ki jih financira SR Slovenija.

Št.: 402-75/73
Ljubljana, 1. 2. 1973

Komisija za družbeno nadzorstvo skupščine SR Slovenije je 10. novembra 1972 razpravljala o možnih ukrepih za racionalizacijo investicij na področju vzgojno-varstvenih, izobraževalnih in drugih dejavnostih. Pri tem je komisija upoštevala predvsem izhodišča družbenih planov razvoja Slovenije in tudi sklepe predsedstva ZK Jugoslavije z dne 3. oktobra 1972.

1. V prihodnjih letih je treba realizirati eno izmed osnovnih intencij gospodarske in družbene politike, da izdatki kolektivne potrošnje naraščajo počasneje kot družbeni proizvod. To bo v praksi povzročilo, da bo tudi za investicije relativno manj sredstev, kot jih je bilo doslej. Potrebno je vsestransko varčevanje, zmanjševanje stroškov poslovanja in izdatkov proračunov ter skladov in jih spraviti v racionalne meje. S tem v zvezi je ena izmed osnovnih nalog na področju investiranja, da se dosežejo z razpoložljivimi sredstvi čim večji učinki, oziroma da so standardi vseh investicij na negospodarskih področjih, pa tudi v bankah, trgovini in drugo prilagojeni realnim možnostim.

2. Vse investicije na teh področjih niso odraz doseženega realnega materialnega blagostanja družbe. Med njimi so takšne bogate izvedbe, nad katerimi je javnost upravičeno ogorčena, zlasti glede na to, da vsi občani tudi zaradi takšne prenapete investicijske politike ne morejo uresničevati svojih pravic in in da bi občani zaradi čuta solidarnosti te pravice tudi v bolj skromnem obsegu z razumevanjem sprejemali.

3. Po mnenju komisije je lahko takšna investicijska usmeritev tudi posledica odtujene moči centrov odločanja o namembnosti investicijskih sredstev, pri čemer pa so občani kot neposredni nosilci interesov in dejanski plačniki ter investicij v podrejenem položaju in na odločitve nimajo vpliva.

4. Očitno je, da je položaj strokovnih krogov pri investicijskih odločitvah favoriziran, kar ni pravilno glede na to, da je njihov dohodek odvisen od cene investicije. Logično je, da vsiljujejo investitorjem dražje izvedbe. Prav tako niso zainteresirani za čim večjo gospodarnost naložb uprave ustanov, katere bodo zadovoljevale v novih objektih potrebe občanov, saj one praviloma ne zagotavljajo investicijskih sredstev iz svojega dohodka. Zato je potrebno v celoti revidirati postopek sprejemanja investicij, ki mora dobiti takšno obliko in vsebino, v katerem bodo interesi projektantov in drugih strokovnih krogov ter formalnih investitorjev podrejeni interesom občanov in da bodo le-ti dejansko odločali o rešitvah, ki vplivajo na stroške.

5. Dosedanji ukrepi za omejevanje investicijske potrošnje na negospodarskih področjih niso bili smiselni in tudi ne učinkoviti, ker niso bili selektivni. Prizadevali so predvsem tiste investitorje, ki niso imeli dovolj sredstev in so investirali gospodarno. Zato je potreben v okviru republike na tem področju takšen ekonomski instrumentarij, ki bo z zagroženo obdavčitvijo luksuznih izvedb stimuliral skromnejše, vendar funkcionalne investicije, kakršne si lahko družba kot celota na današnji stopnji razvoja objektivno privošči.

6. Primeri neracionalnega investiranja so na vseh področjih, predložena dokumentacija, ki jo je izdelala služba družbenega knjigovodstva, centrala za SR Slovenijo, pa daje vpogled v konkretno investicijo na področju otroškega varstva — Mladi rod, Ljubljana, Črtomirova 14.

Stanje na področju otroškega varstva in izobraževanja je naslednje:

a) V preteklem letu so vzgojno-varstvene organizacije zaradi pomanjkanja prostora odklonile približno 8000 otrok; letos pa se ocenjuje, da je to število že 10 000. Pomanjkanje prostora je veliko zlasti v velikih centrih.

b) Pomanjkanje sredstev za te investicije je veliko, tako v razvitih kot v nerazvitih občinah in republiška skupnost otroškega varstva ocenjuje, da niti s samoprispevkom še čez več let ne bo mogoče odpraviti primanjkljaja.

c) S tem v zvezi je treba še upoštevati, da ni sredstev za prepotrebne investicije za domove učencev srednjih šol in za študente, za srednje šole in za odpravo večizmenskega pouka v osnovnih šolah. Pouk v osnovnih šolah je še zmeraj v dotrajanih in higiensko neustreznih poslopjih, v katerih je ogroženo celo življenje otrok.

7. V zvezi s konkretno analizirano investicijo je komisija zavzela stališče, da ni njena naloga, da ocenjuje odločitev skupščine občine Bežigrad, misli pa, da je potrebno, da se v interesu najširše družbene kontrole z analizo seznanijo vsi občani, ki bodo z davki in prispevki odplačevali posojilo Ljubljanske banke za to investicijo, starši otrok, kateri so ostali pred vrati tega vrtca in starši, ki imajo otroke v vrtcu, ker bodo morali zaradi bogate izvedbe investicije plačevati večji prispevek.

Komisija je prepričana, če bi bil projekt predhodno tako analiziran, kot je to storila služba družbenega knjigovodstva, da bi ga občani zaradi čuta solidarnosti v celoti odklonili.

8. Komisija v celoti podpira politiko skupnosti otroškega varstva za uveljavitev takšnega sistema programiranja, projektiranja in graditve vzgojno-varstvenih zmogljivosti na osnovi tipiziranega in industrijskega načina gradnje, da bo moč v Sloveniji kar najhitreje povečati zmogljivosti za potrebe 8000 otrok. Komisija ocenjuje to nalogo za del nacionalnega programa, ki mora biti brezpogojno realiziran. Če skupnost zaradi odporov posameznih investitorjev ne more zagotoviti realizacije te politike, naj takoj predlaga skupščini dopolnitev zakona o vzgojno-varstveni dejavnosti, s katero bo v smislu 4. točke XXVII. amandmaja k ustavi SR Slovenije predpisana obveznost vseh investitorjev, da sklenejo obvezen družbeni dogovor za izvajanje dogovorjene in sprejete investicijske politike. Investicije, ki bodo po stroških nad določenim standardom, naj se obdavčijo z namenom, da se primeri, kakršni so bili doslej, ne bodo več ponovili.

Razlog za takšen rigorozen pristop k reševanju tega vprašanja je med drugim tudi v naslednjem približnem finančnem računu po podatkih skupnosti otroškega varstva. Sedanja cena enega mesta v vrtcu, ki je industrijsko grajen, znaša približno 20 000 dinarjev, za tip analiziranega vrtca pa neprimerno več. Če upoštevamo, da bi bil pri enem mestu možen prihranek v višini 10 000 dinarjev, bi bistveno hitreje rešili deficit na tem področju. Četudi bi bil ta prihranek še nižji, pa daje komisija ta predlog predvsem zato, ker se zaveda negativnih vzgojnih in varstvenih posledic, ki jih bodo utrpeli otroci, katere bodo odklonili vzgojno-varstveni zavodi.

9. Komisija meni, da je potrebno sprejeti podobne ukrepe tudi na področju izobraževalnih dejavnosti. Te naj predlaga oziroma sprejme izobraževalna skupnost SR Slovenije.

10. Zdaj so formalno investitorji objektov na področju visokega šolstva visokošolski zavodi sami, sredstva zanje pa v celoti zagotavlja skupščina SR Slovenije. Komisija opozarja, da je lahko ta formalnost za družbo precej draga, če investicijsko tehnična dokumentacija projekta predhodno ni prekontrolirana s stališča funkcionalnosti in ekonomske upravičenosti. Komisija je bila s strani strokovne službe izobraževalne skupnosti SR Slovenije opozorjena na projekt za gradnjo ekonomske fakultete, kateri po zatrjevanju te službe ni dovolj pro-

učen. Celotna investicija znaša po predračunu glavnega projekta približno 98 milijonov dinarjev in to za potrebe 1500 slušateljev. Za potrebe 1500 slušateljev predvideva projekt 2700 sedežev. Strokovna služba ocenjuje, da bo ob takšnem prostorskem standardu časovni izkoristek komaj dosegel 30 % teoretsko možnost. En m² zazidane površine za objekt naj bi znašal 5200 dinarjev.

11. Komisija dalje predlaga:

— občinskim skupščinam, da znova proučijo racionalnost že sprejetih projektov in da pri sprejemanju novih konstruktivno sodelujejo z republiško skupnostjo otroškega varstva in izobraževalno skupnostjo SR Slovenije;

— odboru za proračun in finance republiškega zbora, da vsako investicijo, za katero zagotavlja sredstva skupščina SR Slovenije, preveri tudi z gledišča smotrnosti, ali da to nalogo naloži ustreznemu organu. Komisija tudi meni, da bi odbor za proračun in finance republiškega zbora dal skupščini predlog za revizijo sedanjega načina sprejemanja investicijskih odločitev, o čemer naj dalje razpravljajo tudi zbori skupščine.

Št.: 351-15/72
Ljubljana, 15. 11. 1972

Začasna komisija enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti, je na seji dne 5. aprila 1973 obravnavala predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil odbor republiškega zbora za finance in proračun. Hkrati je začasna komisija obravnavala tudi mnenje odbora gospodarskega zbora za finance in poročilo zakonodajno-pravne komisije.

Začasna komisija se je strinjala s predlogom ugotovitev in sklepov, ki naj bi prispevali k odpravi pomanjkljivosti na področju negospodarskih investicij in je menila, da je treba čimprej sistemsko urediti področje pripravljanja, revidiranja, financiranja, izvajanja in kontrole negospodarskih investicij v SR Sloveniji.

V podrobni obravnavi se je začasna komisija strinjala z amandmajem odbora za finance in proračun k tretjemu odstavku na tretji strani, sama pa je dala naslednje spreminjevalne in dopolnilne predloge:

K naslovu: Naslov naj se spremeni tako, da se glasi:

»Ugotovitve in sklepi za racionalizacijo negospodarskih investicij.«

Začasna komisija je menila, da se ugotovitve in sklepi nanašajo le na del investicijske politike na področju negospodarstva.

K 1. strani: — V zadnji vrsti prvega odstavka se za besedo »izvajalcev« nadomesti pika z vejico in sledi besedilo: »..., ki izhajajo iz osebnih in drugih ožjih interesov.«

— Drugi stavek drugega odstavka se nadomesti z besedilom:

»V dobršni meri je vzrok takim pojavom premajhna povezanost interesov občanov kot financerjev in uporabnikov teh investicij z investicijskimi odločitvami.«

Spremembi sta potrebni zaradi večje jasnosti besedila.

Začasna komisija predlaga enotnemu zboru, da sprejme predlog ugotovitev in sklepov skupaj s spreminjevalnimi in dopolnilnimi predlogi.

Za svojega poročevalca na seji zbora je začasna komisija imenovala poslanca dr. Ivana Kopača.

Št.: 351-15/72
Ljubljana, 6. 4. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 26. marca 1973 obravnavala predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij, ki ga je skupščini predložil odbor republiškega zbora za finance in proračun.

V načelni razpravi je bilo poudarjeno, da je namen, ki ga želi predlagatelj doseči s predlogom ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij, urejen delno s temeljnim zakonom o graditvi investicijskih objektov, ki določa, da mora investitor pri odločanju o zgraditvi investicijskega objekta gledati na gospodarsko in družbeno upravičenost in smotrnost investicijskega objekta in njegove zgraditve. Prav tako je v tem zakonu določeno, da je organizacija, ki dela investicijsko-tehnično dokumentacijo, dolžna poiskati smotrne tehnične rešitve, izvršiti notranjo kontrolo brezhibnosti tehničnih rešitev, računske pravilnosti in popolnosti investicijske tehnične dokumentacije in kontrolo, ali je investicijska tehnična dokumentacija v skladu z določbami citiranega zakona.

Izdano je bilo tudi navodilo o postopku za pridobitev sredstev in o nadzorni službi za investicije, ki se v celoti ali deloma financirajo iz sredstev SR Slovenije, ki zavezuje nadzorno službo, da presodi predloženo programsko osnovo z vidika potreb, funkcionalnosti in racionalnosti ter izda načelno soglasje ali pa predlog programske osnove zavrne, da se v drugi fazi obravnave program presodi s tehnične in ekonomske strani, da v tretji fazi nadzorna služba presodi izvedbeno tehnično dokumentacijo, med drugim tudi glede funkcionalnosti in uporabne vrednosti objekta, racionalnosti projekta z vidika stroškov graditve in stroškov eksploatacije objekta.

Glede na navedeno komisijo meni, da obstoječi predpisi na tem področju jasno in precizno določajo namen uporabe sredstev za negospodarske investicije in smotrnost njihovih naložb. To pa so ravno stališča in ugotovitve, iz katerih izhaja predlagatelj.

V razpravi je bilo med drugim ugotovljeno, da je v mnogih primerih odmik od obstoječih predpisov posledica zahtev projektantov, ki načrtujejo razkošne objekte, kar pa kasneje skušajo prikazati kot posledico podražitev gradbenih del. Odpravo tako nekontroliranega trošenja družbenih sredstev bi bilo po mnenju komisije potrebno preprečiti s posebnim sistemom družbene kontrole za vse investicije izven gospodarstva, ki bi morala temeljiti na odgovornosti vseh dejavnikov, od investitorja, projektanta do slehernega izvajalca.

Komisija je bila seznanjena, da je v pripravi zakon o gradnji objektov, ki pa ne ureja družbenoekonomskih in političnih vidikov s tega področja. Ta zakon je v bistvu le strokovno-tehničnega značaja. V zavzeti razpravi je komisija opozorila, da je temu vprašanju potrebno posvetiti najširšo družbeno skrb, ki pa jo komisija vidi predvsem v sistemski zakonski rešitvi tega področja. Če

pa pomanjkljivosti, na katere se sklicujejo predložene ugotovitve in sklepi o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij, ni mogoče urediti s tem zakonom, potem naj skupščina s predloženim aktom zaveže izvršni svet, da čimprej pripravi ustrezen zakon s tega področja.

Komisija zato predlaga, da se uskladijo prizadevanja predlagatelja in upravnih organov oziroma izvršnega sveta na tem področju, in da se predlogi, ki jih navajajo stališča in sklepi, upoštevajo že pri sestavi zakonov, ki so v izdelavi.

Št.: 351-15/73, 402-75/73
Ljubljana, 27. 3. 1973

PREDLOG ZAKONA
o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji

I. Splošne določbe

1. člen

Kolikor ni s posebnim zakonom drugače določeno, so sredstva za delo upravnih organov sredstva za osebne dohodke, sredstva za materialne izdatke, sredstva opreme, sredstva skupne porabe in sredstva za posebne namene.

2. člen

Sredstva za delo upravnih organov se določajo v skladu z družbenoekonomsko politiko v SR Sloveniji.

Sredstva za delo upravnih organov se zagotavljajo s proračunom družbenopolitične skupnosti.

3. člen

Osnove in merila za določanje in zagotavljanje sredstev za delo, ki jih upravni organi v smislu 1. člena tega zakona potrebujejo za osebne dohodke, za druge osebne prejemke, ki se plačujejo iz sredstev za materialne izdatke (druga alinea 9. člena) ter za sklad skupne porabe, se določijo z družbenim dogovorom, ki ga sklenejo socialistična republika Slovenija, občine na območju SR Slovenije in republiški odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije.

Pri določanju osnov in meril iz prejšnjega odstavka je potrebno upoštevati gibanje produktivnosti dela in osebnih dohodkov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela v republiki; delovni ljudje v upravnih organih morajo biti načeloma v enakem položaju kot delovni ljudje v organizacijah združenega dela; njihovi povprečni osebni dohodki ne morejo biti nižji od povprečnih osebnih dohodkov ustreznih kategorij delavcev v organizacijah združenega dela.

Za socialistično republiko Slovenijo sklene družbeni dogovor izvršni svet skupščine SR Slovenije.

4. člen

Sredstva, ki jih upravni organi dobijo za delo na podlagi tega zakona, so dohodek upravnih organov.

5. člen

Upravni organi morajo sredstva za delo uporabljati tako, da zagotovijo izvrševanje svojih nalog, ki jih določajo ustava, zakoni in drugi predpisi, in nalog, katere jim v okviru njihovega delovnega področja naložijo skupščine družbenopolitičnih skupnosti oziroma njihovi politično izvršilni organi.

Delovne skupnosti upravnih organov imajo pri uporabi sredstev za delo pravice in dolžnosti, ki jih določajo zakoni in drugi na zakonu temelječi predpisi.

6. člen

Če upravni organ meni, da mu niso bila zagotovljena zadostna sredstva za delo, da bi lahko pravočasno opravil vse svoje naloge, se lahko obrne na skupščino družbenopolitične skupnosti za stališče, kako naj v takih razmerah opravlja naloge.

7. člen

Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za strokovne službe skupščine SR Slovenije in njenega izvršnega sveta.

Kolikor ni s posebnimi predpisi drugače določeno, se določbe tega zakona smiselno uporablja tudi za sodišče, javna tožilstva in javna pravobranilstva ter za organe za kaznovanje prekrškov.

II. Sredstva za osebne dohodke in materialne izdatke

8. člen

Sredstva za osebne dohodke delavcev upravnega organa so:

— sredstva za delo delavcev v rednem delovnem času,
— sredstva za delo delavcev v podaljšanem delovnem času,
— sredstva za nočno delo,
— sredstva za dežurno delo,
— sredstva za nadomestila,
— sredstva za odpravnine,
— sredstva za plačevanje delavcev, ki so z organom v civilnopravnem razmerju,
— sredstva za druge oblike osebnega dohodka delavcev, ki jim pripadajo po zakonu.

9. člen

Sredstva za materialne izdatke upravnega organa so:

— sredstva za nabavo potrošnega materiala in drobnega inventarja, za kurjavo, razsvetljavo in čiščenje poslovnih prostorov, za bančne, poštne, telegrafske in telefonske storitve ter za najem in redno vzdrževanje poslovnih prostorov,
— sredstva za potne in druge stroške po ustreznih predpisih (povračilo potnih in selitvenih stroškov, dodatek za ločeno življenje, terenski dodatek, po-

vračilo stroškov za prevoz delavcev na delo in z dela, povračilo stroškov za uporabo lastnega vozila za službene namene itd.),

— sredstva za nakup strokovnih publikacij in literature ter za tisk uradnega gradiva,

— sredstva za zavarovanje in vzdrževanje ter nadomestitev sredstev opreme (amortizacije),

— sredstva za materialne izdatke, ki so zvezani z izvrševanjem nalog upravnega organa.

Višina sredstev za materialne izdatke po 1., 3., 4. in 5. alinei prejšnjega odstavka se določi na podlagi cen materiala oziroma storitev ter na podlagi drugih predvidenih stroškov.

10. člen

Občinska skupščina oziroma organ, ki ga za to pooblasti, lahko predpiše za občinske upravne organe, izvršni svet skupščine SR Slovenije pa za republiške organe, da so določena sredstva za materialne izdatke skupna za več organov.

III. Sredstva opreme

11. člen

Sredstva opreme vodi upravni organ v skladu opreme.

12. člen

Sklad opreme upravnega organa sestavljajo vrednost premične opreme, ki je namenjena za delo upravnega organa, ter v ta sklad vložena denarna sredstva.

Premična oprema upravnega organa je inventar in druge premične stvari, ki so namenjene za njegovo dejavnost, in je njihova doba trajanja ob normalni uporabi daljša kot eno leto.

13. člen

Skupščina družbenopolitične skupnosti lahko predpiše amortizacijo za opremo.

14. člen

V sklad opreme upravnega organa se vložijo sredstva, ki se upravnemu organu zagotavljajo v proračunu družbenopolitične skupnosti za nabavo opreme, sredstva amortizacije, če je predpisana, sredstva, ki se dobijo s prodajo ali z oddajo stvari iz opreme v najem, in sredstva, ki jih upravni organ izloči za nabavo opreme po zaključnem računu.

15. člen

Denarna sredstva sklada opreme se uporabljajo samo za nabavo opreme, ki je potrebna za delo upravnega organa.

16. člen

Upravni organi morajo skrbeti za vzdrževanje opreme, jo zavarovati za njeno vrednost in voditi evidenco o njeni vrednosti.

17. člen

Upravni organ lahko uporablja sredstva opreme skoraj z drugimi upravnimi organi iste ali druge družbenopolitične skupnosti ter z delovnimi ali drugimi organizacijami. Zaradi skupne uporabe lahko upravni organ tudi združuje denarna sredstva sklada opreme z ustreznimi sredstvi drugih organov ali organizacij.

18. člen

Občinska skupščina oziroma organ, ki ga za to pooblasti, lahko za občinske upravne organe, izvršni svet skupščine SR Slovenije pa za republiške upravne organe predpiše skupno uporabo sredstev opreme oziroma obvezno združevanje določenih denarnih sredstev sklada opreme.

19. člen

Upravni organ sme prenesti pravico uporabe sredstev opreme na drug upravni organ iste družbenopolitične skupnosti, posamezno stvar prodati, dati na posodo ali v najem upravnemu organu druge družbenopolitične skupnosti, organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji.

Stvar, ki je ni bilo mogoče prodati državnemu organu, organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji, se sme prodati občanu ali civilni pravni osebi, če ta po predpisih lahko pridobi lastnino na taki stvari, vendar samo na dražbi.

Sredstva opreme, ki so doslužila, ali so iz drugih vzrokov postala nerabna, lahko upravni organ izloči iz uporabe.

20. člen

Če se z aktom skupščine družbenopolitične skupnosti dajo upravnim organom v upravljanje nepremične stvari, se zanje smiselno uporabljajo določbe 13., 16. in 18. člena tega zakona.

IV. **Sredstva skupne porabe**

21. člen

Sredstva skupne porabe vodi upravni organ v skladu skupne porabe.

22. člen

Sklad skupne porabe upravnega organa sestavlja vrednost premičnih in nepremičnih stvari družbenega standarda, namenjenih za člane delovne skupnosti, denarna sredstva, vložena v ta sklad, namenjena za zagotovitev in nakup takih stvari, sredstva za stanovanjsko graditev, sredstva za strokovno izpopolnjevanje delavcev upravnega organa, sredstva za regres za letni dopust delavcev, sredstva za družbeno prehrano in sredstva za zadovoljevanje drugih skupnih potreb članov delovne skupnosti.

Sredstva za stanovanjsko graditev in sredstva za strokovno izpopolnjevanje delavcev se v skladu skupne porabe vodijo posebej in se smejo uporabiti samo za te namene.

23. člen

Denarna sredstva sklada skupne porabe se ne smejo uporabiti za osebne dohodke delavcev upravnih organov.

24. člen

Za stvari skupne porabe se smiselno uporabljajo določbe 17. in 19. člena tega zakona.

V. Sredstva za posebne namene

25. člen

Upravnemu organu se kot sredstva za posebne namene zagotovijo sredstva za zadovoljevanje določenih potreb ali za izvrševanje posameznih nalog, ki so povezane z delom upravnega organa, pa zanje sredstva niso zagotovljena v okviru sredstev za osebne dohodke in materialne izdatke.

26. člen

Z aktom skupščine družbenopolitične skupnosti, s katerim se zagotavljajo sredstva za posebne namene, se določi njihov namen, lahko pa se določijo tudi podrobnejši pogoji in način uporabe.

Neuporabljena sredstva za posebne namene vrne upravni organ v proračun družbenopolitične skupnosti.

VI. Uporaba sredstev iz lastne dejavnosti

27. člen

Sredstva, ki jih dobi upravni organ kot plačilo za opravljanje lastne dejavnosti, se stekajo v proračun družbenopolitične skupnosti.

Skupščina družbenopolitične skupnosti lahko izjemoma določi, da so sredstva iz prvega odstavka tega člena dohodek upravnega organa, in za katere namene jih sme uporabiti. V tem primeru skupščina družbenopolitične skupnosti ustrezno zmanjša sredstva za delo, ki jih daje upravnemu organu iz proračuna.

VII. Finančno poslovanje upravnih organov

28. člen

Poraba sredstev za osebne dohodke in za materialne izdatke, ki se upravnim organom zagotavljajo na podlagi tega zakona, se podrobneje ureja z njihovim finančnim načrtom.

29. člen

Finančni načrt mora biti sprejet najkasneje 30 dni potem, ki je sprejet proračun družbenopolitične skupnosti.

Finančni načrt velja za koledarsko leto.

Če finančni načrt ni sprejet pred začetkom leta, ker dotlej ni bil sprejet proračun družbenopolitične skupnosti, je financiranje upravnega organa začasno.

Pri začasnem financiranju se sme uporabiti toliko sredstev, kolikor jih je bilo sorazmerno uporabljenih v enakem obdobju po finančnem načrtu iz preteklega leta.

30. člen

Za zakonito uporabo sredstev po finančnem načrtu in drugih sredstev za delo upravnega organa sta odgovorna predstojnik upravnega organa kot odredbodajalec in računovodja upravnega organa. Predstojnik organa lahko v skladu s predpisi prenese svoja pooblastila kot odredbodajalec na enega ali več pomožnih odredbodajalcev.

31. člen

Za zaključnim računom upravnega organa se dokončno ugotovi poraba sredstev za osebne dohodke in materialne izdatke in razdelijo neporabljena sredstva. Neporabljena sredstva za materialne izdatke uporabi upravni organ v prihodnjem letu za isti namen.

32. člen

Zaključni račun za preteklo leto je treba sprejeti do konca januarja naslednjega leta.

Zaključni račun se sprejme po enakem postopku kot finančni načrt upravnega organa.

Zaključni račun se pošlje upravnemu organu skupščine družbenopolitične skupnosti, pristojnemu za proračun, v 15 dneh od dneva, ko je sprejet.

33. člen

Upravni organi vodijo evidenco o stanju in gibanju vseh sredstev, ki jih uporabljajo po določbah tega zakona.

34. člen

Upravni organi vodijo knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva.

VIII. Prehodne in končne določbe

35. člen

Pobudo za pripravo družbenega dogovora v smislu 3. člena tega zakona da lahko vsak udeleženec družbenega dogovora.

Priprave družbenega dogovora vodi in usklajuje izvršni svet skupščine SR Slovenije.

Strokovno delo v zvezi s pripravami družbenega dogovora opravlja republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo.

36. člen

Dokler ni sprejet družbeni dogovor v smislu 3. člena tega zakona, družbenopolitične skupnosti določajo in zagotavljajo sredstva za delo upravnim

organom po osnovah in merilih, ki so veljala v preteklem letu z upoštevanjem predvidenega gibanja delitve dohodka in osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela v bodočem letu.

37. člen

Družbenopolitična skupnost, ki ne sklene družbenega dogovora po 3. členu tega zakona, določa in zagotavlja svojim upravnim organom sredstva za delo na podlagi osnov in meril, ki jih sama določi. Po teh merilih določena in zagotovljena sredstva ne smejo biti večja od sredstev, ki bi jih upravni organi te družbenopolitične skupnosti dobili po osnovah in merilih družbenega dogovora, in tudi ne smejo biti za več kot 5 % manjša od tako določenih sredstev.

38. člen

Republiški sekretar za finance izda natančnejše predpise o finančnem in materialnem poslovanju upravnih organov ter o dolžnostih in pravicah odredbodajalcev in računodajalcev pri upravnih organih.

39. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Z dnem, ko začne uporabljati ta zakon, se v SR Sloveniji v skladu z 8. točko prvega odstavka 13. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XXV do LII k ustavi SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 51-287/71), preneha uporabljati temeljni zakon o sredstvih za delo upravnih organov (Uradni list SFRJ, št. 46/64, 57/65 in 1/67).

OBRAZLOŽITEV

Razlogi za izdajo zakona oziroma ustreznih aktov o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji

Po določbah 1. točke tretjega odstavka 16. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev od XX do XLI (Uradni list SFRJ, št. 29/71) je 31. 12. 1971 prenehal veljati temeljni zakon o sredstvih za delo upravnih organov in se uporablja samo še za zvezne organe in organizacije.

Po določbi 8. točke prvega odstavka 13. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XXV do LII k ustavi SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 51/71) v zvezi s 1. členom ustavnega zakona o spremembi citiranega ustavnega zakona, se v SR Sloveniji uporablja do izdaje ustreznega republiškega zakona prej navedeni zvezni zakon, ki mora biti usklađen z ustavnimi amandmaji najpozneje do 31. decembra 1973.

Financiranje dela upravnih organov je potrebno prilagoditi že doseženi stopnji razvoja uprave v samoupravnem sistemu, česar pa ni mogoče v celoti doseči samo z uskladitvijo zdaj veljavnega zakona z ustavnimi amandmaji. Zaradi mnogih specifičnosti, ki jih je potrebno posebej urediti, tudi ne kaže te snovi vključiti v zakon o financiranju družbenopolitičnih skupnosti, niti je ni primerno urejati vsako leto v zakonu (odloku) o proračunu. Tudi samoupravni sporazum o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov delovnih skupnosti ustavnega sodišča, predstavniških, politično izvršilnih in upravnih orga-

nov, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih skupnosti v SR Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: samoupravni sporazum) sam po sebi ne more biti pravna osnova, po kateri bi bile družbenopolitične skupnosti dolžne financirati delo uprave.

Takšno vlogo — če je sprejemljiva — lahko samoupravni sporazum dobi šele z zakonom ali z dogovorom družbenopolitičnih skupnosti. Vse to pomeni, da je potrebno to snov na novo urediti.

Pooblastilo za sprejem zakona o sredstvih za delo upravnih organov ima skupščina SR Slovenije v 8. alinei 1. točke XLIII amandmaja ustave SRS (sistem proračuna) oziroma v zadnjem odstavku 1. točke tega amandmaja.

Vendar glede na današnji razvoj komunalnega sistema, samoupravnega odločanja in dogovarjanja ter glede na nova ustavna dopolnila pa samo zakonska ureditev tega vprašanja, pri katerem gre predvsem za angažiranje proračunskih sredstev družbenopolitičnih skupnosti, gotovo ne bi bila več primerna in sprejemljiva. Nasprotno, te okolnosti kar terjajo tudi drugačno ureditev te snovi, in sicer ureditev na podlagi družbenega dogovarjanja, ki pa seveda sama kot taka prav tako ne bi v celoti ustrezala. Gre namreč za dolžnost družbenopolitičnih skupnosti, da s financiranjem upravnih organov prvenstveno zagotovijo izvrševanje zakonov in drugih predpisov, in to na številnih in pomembnih družbenih področjih, na katerih obstajajo tudi še državne ingerence. Zlasti je potrebno enotno določiti namen in vrsto sredstev za delo upravnih organov in način uporabe teh sredstev. Takšna vprašanja pa zahtevajo normativno ureditev. Zato je potrebno urediti financiranje upravnih organov v SR Sloveniji z dvema aktoma:

— z zakonom o sredstvih za delo republiških upravnih organov, ki naj predpiše splošne temelje za financiranje dela v upravi in najnujnejša enotna strokovno tehnična pravila uporabe sredstev za delo upravnih organov, ter

— z družbenim dogovorom, ki ga na podlagi prej navedenega zakona sprejmejo družbenopolitične skupnosti v SR Sloveniji ter sindikati in ki naj vsebuje osnove in merila za neposredno določanje in zagotavljanje sredstev za delo upravnih organov.

V tej smeri je izdelan tudi predlog zakona in koncept družbenega dogovora, ki ima bolj vlogo priloge k zakonu, iz katere naj bo razvidna porazdelitev materije, ki sodi v področje financiranja uprave, med oba akta.

Izhodišča, na katerih je zgrajen predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov in osnutek družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za delo upravnih organov v SR Sloveniji

Z navedenima aktoma naj se zagotovi predvsem tako financiranje dela uprave, da bo ta sposobna opravljati vse upravne funkcije, ki so določene z ustavo, zakoni in drugimi predpisi. Da bi uprava lahko zadovoljivo opravljala vse svoje naloge, mora imeti dovolj strokovno usposobljenih kadrov in vsa tista materialna sredstva ter takšno sodobno tehnično in drugo opremo, ki omogoča in zagotavlja hitro, strokovno, ceneno ter kulturno poslovanje — ustrezno družbeni vlogi in pomenu, ki ga imata v današnji samoupravni družbi občan in delovna organizacija, ki pri upravnih organih uresničujeta svoje pravice in dolžnosti.

Na drugi strani je potrebno uresničiti tudi ustavno načelo in večkrat poudarjena politična stališča, da naj imajo upravni delavci družbenoekonomski

položaj, ki ga imajo delavci v delovnih in drugih organizacijah. Končati je treba prakso, da se finančno materialna vprašanja uprave rešujejo podrejeno in često odvisno od večje ali manjše uvidevnosti posameznih skupščin. Sredstva za delo upravnih organov se doslej niso določala niti glede na obseg in kvaliteto opravljenega dela, niti glede na gibanje produktivnosti dela in osebnih dohodkov delovnih ljudi v delovnih organizacijah oziroma glede na gibanje življenjskih in drugih stroškov v republiki, kakor je to določal doslej veljavni zakon. Določala so se največkrat s proračunskim avtomatizmom in odvisno od tega, koliko so bile skupščine družbenopolitičnih skupnosti pripravljene upoštevati prej navedena načela.

Razumljivo je, da upravno delo v takšnih razmerah ni moglo biti zadovoljivo, še več, glede na odnos, ki so ga večkrat imeli družbeni dejavniki do te panoge, uprava tudi ni imela ustrezne družbene veljave in pomena.

Neurejenost v financiranju dela uprave oziroma v delitvi dohodka v njenih organih pa se je večala še spričo slabe kadrovske strukture delavcev v upravi in zaradi vedno slabših pogojev za njihovo številčno in strokovno okrepitev. Postopoma so se opuščala vsa dognana strokovna načela in merila glede kadrovanja in vodenja kadrovske politike. Vsak organ je v okviru finančnih in drugih možnosti po svoje sprejemal kadre in spreminjal sistemizacijo ter s tem v zvezi tudi dohodke delavcev, pač glede na trenutne potrebe in glede na trenutno možne kadrovske rešitve. (Obširnejša obrazložitev o takšnem stanju je v poročilu o organizacijskih, kadrovskih in finančno materialnih problemih v republiških upravnih organih, ki ga je pripravil republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo.)

Nekatere anomalije, ki so pri tem nastale (teh ni bilo malo), je skušal odpraviti samoupravni sporazum, ki je določil enotnejše kriterije in enotnejša merila za delitev dohodka delavcev v upravi. Pri tem pa je prišlo do različnih tolmačenj, kaj pomenijo merila samoupravnega sporazuma:

— ali so le zgornja meja dovoljene uporabe sredstev za delo upravnih organov, zlasti glede osebnih dohodkov,

— ali pomenijo družbeno upravičen dohodek, ki naj ga dobi uprava za svoje delo in ki ga je skupščina zato tudi dolžna zagotoviti.

Za 1972. leto so družbenopolitične skupnosti pri določanju sredstev za delo upravnih organov v pretežni meri upoštevala samoupravni sporazum, ki je bil decembra 1972. leta uveljavljen na podlagi 30. člena zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki v tem členu določa, da se cit. zakon smiselno uporablja tudi za upravne organe. Sporazum je potrdila verifikacijska komisija, ki sta jo imenovala izvršni svet in republiški sindikati. Vendar samoupravni sporazum že po svojem značaju in tudi glede na pravno osnovo, na podlagi katere je bil sprejet, sam po sebi ne more biti tudi pravni temelj, po katerem bi bile družbenopolitične skupnosti dolžne financirati upravo, zlasti še, ker pri njegovem oblikovanju in sprejemanju sploh niso sodelovale. Predvsem je potrebno upoštevati, da sta financiranje dela uprave in delitev dohodka v upravnih organih dve različni vsebinski kategoriji, katerih ureditev pripada različnima družbenima strukturama s popolnoma različnimi samoupravnimi in družbenimi funkcijami. Pri tem je ena (uprava) od druge (družbenopolitična skupnost) odvisna, je njen organ.

Z zakonom o samoupravnem sporazumevanju se uveljavlja in razvija organiziran, učinkovit družben vpliv na samoupravno urejanje in izvajanje delitve

dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. S samoupravno pravico, odločati o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, se poveže hkrati pravica, usklajevati med delovnimi organizacijami osnove in merila za to delitev ter v ta namen sklepati samoupravne sporazume. Z njimi si udeleženke sporazuma postavijo samoupravne norme o tem, kako bodo ravnale pri delitvi dohodka in osebnih dohodkov, po kakšnih osnovah bodo iz doseženega dohodka oblikovale sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb svojih delavcev itd.

Določba 30. člena zakona o samoupravnem sporazumevanju, po katerem se določbe tega zakona smiselno uporabljajo tudi za upravne organe, je logična, če naj uresničujemo ustavno načelo o enotnem družbenoekonomskem položaju delovnih ljudi tudi za delavce v upravi. Uprava sicer ne ustvarja dohodka v ekonomskem smislu, pač pa deli del sredstev, ki jih dobi iz proračuna za svoje delo, kot dohodek, v skladu s svojimi samoupravnimi akti. Nobenega razloga ni, da bi bila pri tem uprava od družbenega usmerjanja delitve dohodka izvzeta, ali da bi imela celo drugačen položaj, kot ga imajo po zakonu o samoupravnem sporazumevanju vse delovne organizacije. Tudi v upravnih organih lahko pride pri delitvi dohodka do anomalij, in te ne glede na to, kolikšna sredstva jim družbenopolitična skupnost za te potrebe nameni. Z uporabo sredstev iz lastnih dejavnosti ali z odtegovanjem sredstev drugim delavcem, se lahko tudi v upravnih organih določijo posameznim delavcem višji dohodki, kot bi bili upravičeni po splošnem družbenem dogovoru.

Vprašanje financiranja uprave oziroma pridobivanja dohodka v delovnih organizacijah je torej popolnoma ločeno od vprašanja samoupravne delitve dohodka pri enih in drugih organih oziroma organizacijah. Le s takšno dosledno izpeljavo vloge enega in drugega akta se lahko uprava smiselno izenačuje z organizacijami združenega dela, oziroma se lahko uresničujejo splošna ustavna načela, ki veljajo za nagrajevanje v upravi. Brž ko pa vlogo samoupravnega sporazuma razširimo tako, da ga družbenopolitične skupnosti morajo uporabljati tudi za financiranje upravnih organov, smo izkrivili osnovni namen zakona o samoupravnem sporazumevanju, in to v njegovem bistvu in na zelo občutljivem mestu. Zastavilo bi se lahko celo vprašanje, če družba morda ni dolžna zagotavljati razlike v sredstvih tudi tistim delovnim organizacijam, ki ne prigospodarijo tolikšnih sredstev, da bi lahko v celoti delile dohodke po svojem samoupravnem sporazumu. Koliko sredstev more uprava dobiti za delo, je torej samostojno vprašanje in ga je potrebno rešiti predvsem z dogovorom družbenopolitičnih skupnosti.

Pri tem pa seveda ne moremo mimo dejstva, da vsebuje samoupravni sporazum poleg meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov tudi razvrstitev (kategorizacijo) delavcev v ustrezne skupine glede na zahtevnost posameznih vrst opravil in glede na druge pogoje (strokovna izobrazba, delovne izkušnje itd.) in da je določanje delovnih mest (sistemizacija) in razvrščanje delavcev na sistemizirana delovna mesta samoupravna pravica delovnih skupnosti. To pomeni, da pri določanju sredstev za delo upravnih organov, družbenopolitične skupnosti ne bi smele iti mimo teh in drugih osnov in meril samoupravnega sporazuma, saj so ta razmeroma realna strokovno tehnična podlaga za ugotavljanje vrst in obsega potreb upravnih organov za delo. Zato je potrebno samoupravni sporazum v družbenem dogovoru upoštevati in ga ustrezno vključiti v sistem določanja in zagotavljanja sredstev za delo upravnih organov v SR Sloveniji.

Glede na naravo dela in glede na dosedanje izkušnje je potrebno financiranje uprave čimbolj enotno urediti, upoštevajoč pri tem samoupravne pravice, ki jih imajo družbenopolitične skupnosti in upravni organi. Enotno ga je treba urediti tako zaradi občanov in delovnih organizacij, ki glede kvalitete ter ekspeditivnosti izvrševanja upravnih storitev ne bi smeli biti na različnih območjih republike različno obravnavani, kakor tudi zaradi upravnih delavcev samih, ki naj dobijo v našem socialističnem sistemu ustrezen družbenoekonomski položaj ter realne možnosti za uresničevanje načela »za enako delo enako plačilo«.

Doseči bi bilo potrebno, da bi bila — v okviru gospodarskih gibanj in gibanja osebnih dohodkov delovnih ljudi v gospodarskih in drugih organizacijah — sredstva za delo upravnih organov vedno zagotovljena, ker se v skladu s temi gibanji tudi formirajo proračunska sredstva. V tem naj bi bilo jedro uresničitve načela, ki ga določa ustava glede položaja delavcev v upravi.

OBRAZLOŽITEV K POSAMEZNIM DOLOČBAM PREDLOGA ZAKONA

V uvodu naj omenimo, da smo III. poglavje »osnutka zakona«: III. **Sredstva opreme in sredstva skupne porabe** v predlogu zakona razdelili na dve poglavji »in sicer«: III. **Sredstva opreme** in IV. **Sredstva skupne porabe.** Obrazložitev bo pri ustreznih členih.

K 3. členu: Upoštevali smo pripombe nekaterih organov, da naj se z družbenim dogovorom določijo le tiste osnove in merila za zagotavljanje sredstev za delo upravnih organov, ki se nanašajo na same osebne dohodke delavcev in na druge osebne prejemke delavcev, to je tiste, ki bremenijo materialne izdatke. Le v tem okviru določanja in zagotavljanja sredstev za delo upravnih organov lahko namreč pri družbenem dogovarjanju odločujoče sodelujejo tudi sindikati. Drugih materialnih izdatkov in drugih sredstev za delo ne kaže obravnavati v družbenem dogovoru, saj je višina teh sredstev odvisna predvsem od tržnih oziroma dogovorjenih cen materiala, storitev, uporabe stvari itd.

Drugi odstavek tretjega člena je nov in vsebinsko zajema določbe 2. odstavka 8. člena in 25. člena osnutka zakona. Ker so te določbe splošnega in načelnega značaja, ki se nanašajo na vprašanje sklenitve družbenega dogovora, jih je bilo potrebno vnesti v 3. člen zakona.

K 4. členu: Odbor skupščine SR Slovenije za finance in proračun pripominja, da beseda »dohodek«, ki ima svoj stalni pomen v knjigovodstvu, ne ustreza vsebini tega člena. Zato meni, da bi bolj ustrezala beseda »prihodek«, oziroma predlaga, naj sestavljalec predloga zakona uskladi vso finančno-računovodsko terminologijo.

S tem, da 4. člen zakona določa, da so sredstva za delo upravnih organov dohodek upravnih organov, se želi dati upravnim organom družbenoekonomski položaj, kot ga imajo organizacije združenega dela, pa čeprav upravni organi ne ustvarjajo dohodka v tržno ekonomskem smislu. Beseda »prihodek« ni slovenska in izvira iz srbsko-hrvaške besede »prihodi« ter se ne uporablja v naši zakonodaji.

K 6. členu: Tako družbenopolitičnim skupnostim kot upravnim organom je jasno in razumljivo, da je potrebno naloge, ki jih ima uprava po zakonu in

drugih predpisih, v celoti strokovno in pravočasno opraviti. To je potrebno tako glede na občane in delovne organizacije, ki jim je potrebno strokovno omogočiti pravočasno uresničevanje pravic in dolžnosti, kakor tudi glede na razvoj in problematiko upravnih področij. Uprava sicer zaradi slabe kadrovske strukture in nezadovoljenih delovnih pogojev (za kar ni sama kriva) ne opravlja vselej v redu svojih nalog, je pa ne glede na navedene razloge pogosto kritizirana, slabo ocenjena, družbeno zapostavljena, zlasti pa pod nenehnim pritiskom, da več, hitreje in zadovoljiveje dela. Zato se postavlja vprašanje, koliko lahko družbenopolitične skupnosti, ki iz kakršnihkoli razlogov ne zagotovijo dovolj sredstev za delo, pričakujejo oziroma zahtevajo od upravnih organov, da zgolj na podlagi moralno politične zavesti delavcev izvršuje svoje naloge prek za to zagotovljenih finančnih in materialnih pogojev.

Ker se zaradi posebne vloge in funkcij, ki jih ima uprava v samoupravni družbi, ne more pristopiti k reševanju financiranja uprave na ekonomskih principih, poskuša ta člen rešiti to vprašanje sicer na manj učinkovit način, vendar pa tako, da prenaša del odgovornosti za konkretno nezadovoljivo izvrševanje zakonov tudi neposredno na skupščino. S tem se zaostri in bolj konkretizira sicer le deklarirana politična odgovornost družbenopolitičnih skupnosti oziroma njenih skupščin za izvrševanje zakonov in drugih predpisov.

Odbor skupščine SR Slovenije za družbenopolitični sistem in notranjo politiko pripominja, da ta člen lahko privede do nemogočih situacij in da naj ga v celoti prouči. Odbor poudarja, da se družbenopolitične skupnosti prav gotovo zavedajo, da morajo upravni organi izvrševati svoje naloge in da temu primerno tudi določajo in zagotavljajo sredstva za njihovo delo.

Medtem ko je prva trditev točna, drugi ne bi mogli v celoti pritrditi. Kar precej primerov je že bilo, ko uprava ni dobila dovolj sredstev, da bi lahko v celoti in pravočasno opravljala svoje naloge. Tu ne gre za vprašanje, ali uprava mora opravljati naloge ali ne, temveč gre za vprašanje, kdaj, koliko in kako jih lahko opravi. Ta člen torej nima namena favorizirati upravnih organov, temveč predvsem zaščititi interese občanov in organizacij, da lahko po zakonu nemoteno uresničujejo svoje pravice in dolžnosti. Za slovensko družbeno skupnost kot celoto in za posameznika v tej skupnosti ne more biti vseeno, da npr. v eni občni lahko občan uredi enako zadevo v enem dnevu, v drugi v enem tednu, v tretji pa po več mesecih.

Namen 6. člena je torej predvsem ta, da upravni organi opozorijo skupščino družbenopolitične skupnosti, da v danih razmerah in pogojih dela z dobljenimi sredstvi časovno in kadrovsko niso sposobni reševati zadev tako, kot lahko po naših predpisih to pričakujeta občan in delovna organizacija.

Zato smo ta člen v nekoliko predelani obliki pustili.

K 8. in 9. členu: Te člene osnutka zakona, ki sestavljajo poglavje »Sredstva za osebne dohodke in materialne izdatke«, smo v predlogu zakona nekoliko prerazporedili glede na spremembo 3. člena predloga zakona. Zaradi večje jasnosti navaja 8. člen tudi določbo, kaj vse naj se šteje med osebne dohodke.

Opozarjamo izrecno na 6. alineo prvega odstavka 8. člena, ki določa, da se med sredstva za osebne dohodke štejejo tudi sredstva za odpravnino. Odpravnina se lahko izplačuje v okviru meril splošnega družbenega dogovora. Ker pa normativno ni razčiščeno vprašanje, ali se odpravnina izplačuje iz sredstev skupne porabe ali iz sredstev za osebne dohodke, dopušča služba družbenega knjigovodstva izplačevanje odpravnin le iz sredstev skupne porabe.

Glede na to, da odpravnina pomeni pravzaprav posebno obliko participacije pri minulem delu, je prav, da se sredstva za te potrebe zagotovijo med sredstvi za osebne dohodke.

K 11. do 20. členu: Za razliko od dosedanjega zakona, ki je kot obvezni sklad določal le sklad opreme, uvaja predlog zakona kot obvezni sklad še sklad skupne porabe. Ker se sredstva za osebne dohodke in za materialne izdatke zagotavljajo v proračunih že po teh namenih, je nujno, da skupščina družbenopolitičnih skupnosti posebej zagotavlja tudi sredstva za sklad skupne porabe, sicer bi upravni organi ostali npr. brez potrebnih sredstev za strokovno izpopolnjevanje delavcev, za stanovanjske potrebe delavcev, za regrese za letne dopuste in za druge namene, za katere se uporablja sklad skupne porabe. Obvezno zagotavljanje sredstev tudi za sklad skupne porabe bi zagotovilo vsaj minimalna sredstva za te namene, s tem pa bi se dosegla neka stabilnost v zagotavljanju temeljnih pogojev za delo upravnih organov.

V 11. členu predloga zakona nismo prevzeli drugega odstavka 12. člena osnutka zakona, ki je določal, da imajo lahko upravni organi poleg skladov iz prvega odstavka tega člena še druge sklade. V razpravah k osnutku zakona je prišlo do mnenja, da drugih skladov upravni organi ne potrebujejo, če pa jih, naj se jih v zakonu navede. V poštev bi prišla le rezervni sklad in sklad za izobraževanje kadrov upravnega organa. Splošno mnenje je, da rezervnega sklada upravni organi ne potrebujejo in ga, razen nekaterih redkih občin, dejansko tudi ne vodijo. Sredstva za strokovno izpopolnjevanje se v smislu predloga zakona vodijo v skladu skupne porabe.

Glede na takšno rešitev, ki jo ima zdaj predlog zakona, naj se črta tudi 13. člen osnutka zakona, ki je določal, kako se vodijo drugi skladi, če jih upravni organi imajo.

S tem, da po predlogu zakona obstajata le še sklad opreme in sklad skupne porabe, ki ju je glede na različen namen neprimerno povezovati v skupno poglavje, smo obdelali sredstva opreme in sredstva skupne porabe v dveh poglavjih.

V 13. členu predloga zakona smo pustili določbo, ki jo je imel osnutek zakona in tudi že prej temeljni zakon o sredstvih za delo upravnih organov, to je, da se amortizacija opreme »lahko« predpiše. Večina upravnih organov občinskih skupščin predlaga, da se uvede obvezna amortizacija opreme (18 občin jo že ima predpisano oziroma jo že odvaja v sklad opreme). Tak predlog je bil dan tudi na zasedanju delegatov občin v skupščini SR Slovenije; za tako stališče se zavzema tudi klub poslancev gorenjskih občin. Menimo, da naj se z družbenim dogovorom odloči o tem, ali se bo amortizacija dejansko uvedla ali ne.

14. člen predloga zakona je nov in je prenesen iz koncepta družbenega dogovora nazaj v zakon. V bistvu našteva ta člen le vire sredstev, ki sestavljajo sklad opreme. To pa je pretežno zakonska snov. Z družbenim dogovorom se bo urejala le višina amortizacije opreme — glede na to, ali bo predpisana obvezno ali fakultativno.

K 27. členu predloga zakona (k 28. členu osnutka zakona): V zvezi z določbo drugega odstavka tega člena se je med pripravami zakona ves čas vodila ostra polemika. Nekateri, zlasti upravni organi občinskih skupščin, menijo, da je potrebno čimveč sredstev iz lastne dejavnosti prepustiti v razpolaganje upravnim organom. Obstaja pa tudi precej mnenj, da smejo biti sredstva iz lastne dejavnosti upravnih organov le sredstva proračuna, in da je

potrebno tudi sicer preprečevati, da bi se takšne dejavnosti v upravnih organih širile in uveljavile. Trdi se, da se samostojne dejavnosti opravljajo neredko na škodo redne dejavnosti upravnih organov in da se zaradi več ali manj nekontrolirane uporabe teh sredstev ustvarjajo tudi občutne razlike v osebnih dohodkih, ki niso vedno rezultat nagrajevanja po opravljenem delu. Zavedajoč se upravičenosti teh pomislekov, tudi mnogi občinski upravni organi sami predlagajo novo rešitev: sredstva iz lastne dejavnosti naj se sicer štejejo med dohodek upravnih organov, ti pa jih smejo uporabljati le za napredek in modernizacijo upravnega poslovanja.

Glede na takšna stališča, zlasti pa še glede na to, da zakon o proračunu SR Slovenije vsako leto sam izrecno določa republiške upravne organe, ki smejo razpolagati s sredstvi iz lastnih dejavnosti, smo pustili drugi odstavek tega člena tako, da smo mu dali ustreznejšo in preciznejšo vsebino.

K 36. in 37. členu (37. členu osnutka zakona): V razpravah k osnutku zakona je bilo več mnenj, da ta člen ni potreben, ker so družbenopolitične skupnosti že po samem zakonu dolžne pristopiti k družbenemu dogovoru oziroma so ga dolžne upoštevati, četudi ga ne bi podpisale. Takih mnenj ni bilo mogoče upoštevati, ker to ne bi bilo v skladu z bistvom družbenega dogovarjanja v našem samoupravnem sistemu. Družbeni dogovor ne bi smel postati sinonim zakona, in po vsebini ter po splošni normativi veljati oziroma ne bi smel biti le nova zunanja oblika za enako urejanje družbenih zadev. Partnerjem družbenega dogovora, čeprav so predvideni z zakonom, je potrebno prepustiti v odločitev, ali se vključijo v družbeno dogovarjanje ali ne. Ker pa so družbenopolitične skupnosti dolžne zagotoviti potrebna sredstva za delo upravnih organov, da lahko ti izvršujejo po zakonu in drugih predpisih določene naloge, mora zakon v primeru, da ne pride do družbenega dogovora, to vprašanje normativno urediti. Zato sta 36. in 37. člen predloga zakona potrebna. Gre le za vprašanje, v kolikšnem obsegu naj se samoupravna samostojnost družbenopolitičnih skupnosti utesnjuje. V 37. členu predloga zakona smo predvideli, da družbenopolitična skupnost, ki ni pristopila k družbenemu dogovoru, ne sme določiti več sredstev, kot bi njeni upravni organi lahko dobili na podlagi osnov in meril družbenega dogovora in tudi ne več kot 5 % manj od tako določenih sredstev. Pri tem si prizadevamo, da naj bi imeli delovni ljudje v upravnih organih čimbolj izenačen družbenoekonomski položaj.

Finančni učinki predlaganega zakona so razvidni iz tegale računa republiškega sekretariata za finance:

Predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov temelji v glavnem na zagotavljanju finančnih sredstev po merilih splošnega družbenega dogovora o tem in samoupravnih sporazumov. Zakon torej ne povzroča novih finančnih obveznosti.

Ker pa v letu 1972 samoupravni sporazumi niso bili v celoti realizirani: sredstva za osebne dohodke so bila dodeljena organom le do 95 odstotkov; za strokovno izobraževanje (1 % od osebnih dohodkov) za prehrano (60 din mesečno na zaposlenega), sredstva za povračila stroškov za prevoz delavcev na delo itd. pa sploh niso bila dodeljena, bo izvajanje zakona in istočasno stoodstotno izvajanje samoupravnih sporazumov terjalo nekaj več sredstev.

Za republiške upravne organe bi bilo treba zagotoviti več sredstev v letu 1973:

— za osebne dohodke (povečanje za 5 % v II. polletju 73 po »odmrznitvi« osebnih dohodkov) . . . . . 7 604 834 din

— za regresiranje prehrane . . . . . 3 005 200 din
— za strokovno izobraževanje (1 % od neto OD) . . . 2 002 000 din
— za povračilo stroškov prevoza na delo (ocena) . . . 3 155 040 din

Predlog zakona predvideva možnost obračunavanja amortizacije za delovna sredstva državnih organov, vendar za zdaj ni predvideno, da bi republiški organi amortizacije izločali v posebne sklade. Stroškov na račun amortizacije torej ne bo.

Za občinske upravne organe so potrebe po novih sredstvih v glavnem sorazmerno nižje, ker je več občin že doslej uporabljajo za določanje OD višjo vrednost točke kot v republiški upravi.

Republiški sekretariat za finance pripravlja izvršilno tehnične predpise k predlaganemu zakonu.

POROČILA

Odbor za družbenopolitični sistem in notranjo politiko republiškega zbora je na seji dne 19. marca 1973 obravnaval predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo izvršni svet.

V načelni razpravi so člani odbora podprli izhodišča, na katerih je zgrajen predlog zakona, zlasti pa ustavno načelo in politično izhodišče, da naj imajo upravni delavci enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v delovnih in drugih organizacijah. Da bi uprava lahko zadovoljivo opravljala svoje naloge, mora imeti dovolj strokovno usposobljenih kadrov in vsa tista materialna sredstva ter takšno sodobno tehnično in drugo opremo, ki omogoča in zagotavlja hitro, strokovno, ceneno ter kulturno poslovanje, da bosta v naši samoupravni družbi občan in delovna organizacija lahko nemoteno uresničevala svoje pravice in dolžnosti. S sprejemom tega zakona bomo verjetno končali dosedanjo prakso, da se finančno-materialna vprašanja uprave rešujejo podrejeno in često odvisno od večje ali manjše uvidevnosti posameznih skupščin.

V nadaljevanju razprave so poslanci obravnavali vsebino 6. člena zakonskega predloga, ker so že v fazi obravnave osnutka izrazili pripombo, da lahko določba, kot je bila koncipirana, privede do situacij, da se bodo upravni organi pogosto obračali na družbenopolitične skupnosti z zahtevo, da ta odloči, kako naj se opravljajo določene upravne naloge, če za njihovo izvrševanje organi ne bi dobili zadostnih sredstev. Ugotovili so, da je predlagatelj v bistvu upošteval izraženo pripombo, ko je vsebino tega člena bistveno spremenil v tem smislu, da se lahko upravni organi obrnejo na skupščino družbenopolitične skupnosti za stališče, kako naj v razmerah, ko jim niso bila zagotovljena zadostna sredstva, opravljajo svoje naloge, samo zaradi tega, če svojih nalog ne bi mogli pravočasno opraviti. Iz tega torej izhaja, da morajo upravni organi izvrševati svoje naloge, postavi pa se lahko samo vprašanje prioritetnega reševanja.

Ker je predlagatelj v prilogi obrazložitve zakonskega predloga navedel nekatera načelna vprašanja, in sicer k 8., 27. in 37. členu, je do njih tudi odbor zavzel naslednja stališča:

Odpravnina je samo ena izmed oblik participacije pri minulem delu. Zato je prav, da se sredstva za te namene vodijo med sredstvi za osebne dohodke (8. člen).

Glede sredstev iz lastnih dejavnosti upravnih organov odbor soglaša z rešitvijo, ki jo ponuja predlagatelj, da se namreč ta sredstva stekajo v proračun družbenopolitične skupnosti, da pa lahko le-ta izjemoma določi, da so sredstva dohodek upravnega organa, vendar bo morala obenem tudi določiti, za katere namene jih sme organ uporabljati (27. člen).

Zaradi zaščite delavcev zaposlenih v upravnih organih je rešitev v 37. členu povsem sprejemljiva.

Ko so člani odbora obravnavali posamezne določbe zakonskega predloga, so sprejeli naslednji amandma:

K 13. členu: V prvi vrsti naj se črta beseda »lahko«.

Že v fazi obravnave osnutka zakona so skoraj vsi upravni organi občinskih skupščin in regionalni klub gorenjskih občin zahtevali, da se tudi za upravne organe predpiše obvezna amortizacija za opremo. V tem smislu je bila dana tudi pripomba na zasedanju delegatov občin. Odbor prav tako meni, da je treba amortizacijo za opremo upravnih organov obvezno predpisati. S tem bodo upravni organi glede amortizacije izenačeni z delovnimi in drugimi organizacijami.

— — —

Odbor je obravnaval tudi amandma zakonodajno-pravne komisije k 38. členu. Z njim v celoti soglaša in ga podpira.

Za poročevalca na seji republiškega zbora je bil določen predsednik odbora Martin Košir.

Št.: 402-180/73
Ljubljana, 20. 3. 1973

Odbor za družbenopolitični sistem in notranjo politiko republiškega zbora skupščine SR Slovenije je na seji dne 28. marca 1973 obravnaval amandma zakonodajno-pravne komisije iz poročila z dne 27. marca 1973 in pripombe skupščine občine Krško k predlogu zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji.

Odbor soglaša s pripombo skupščine občine Krško k 9. členu zakonskega predloga, vendar zaradi izboljšave zakonskega besedila podpira amandma zakonodajno-pravne komisije k temu členu in z njim soglaša iz razlogov, ki so navedeni v dodatnem poročilu omenjene komisije.

— — —

Člani odbora niso soglašali z ostalimi pripombami skupščine občine Krško in sicer:

K 3. členu: Predlog, da naj se v drugem odstavku tega člena izpusti beseda »načeloma« ni mogoče sprejeti, ker je v drugi fazi ustavnih sprememb na področju družbenoekonomskih odnosov predvideno, da naj bi delovni ljudje v upravnih organih zaradi specifičnosti njihovega dela imeli načeloma enak ekonomski položaj kot delovni ljudje v organizacijah združenega dela. Zaradi posebnih nalog upravnih organov in odgovornosti delovnih ljudi, ki v teh orga-

nih delajo, je nemogoče te delavce v pravicah in dolžnostih popolnoma izenačiti z drugimi delovnimi ljudmi v organizacijah združenega dela.

K 26. členu: Dopolnitev, da naj bi skupščina družbenopolitične skupnost lahko odločila, da sredstva za posebne namene, ki niso bila porabljena med letom, ostanejo upravnemu organu, je nesprejemljiva, ker gre pri teh sredstvih za točno določen namen njihove uporabe; zato pa je tudi prav, da se neporabljena sredstva vrnejo v proračun družbenopolitične skupnosti.

— — —

Glede pripombe, naj ta zakon uredi vprašanje, kdo sprejme v upravnem organu finančni načrt in zaključni račun, je bilo zavzeto stališče, da ta snov ne more biti vsebina tega zakona. To bo v celoti in podrobno urejeno v novem zakonu o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih v SR Sloveniji.

Št.: 402-180/73
Ljubljana, 28. 3. 1973

Začasna komisija enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti je na seji dne 23. februarja 1973 obravnavala predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji, ki ga je predložil skupšini SR Slovenije v obravnavo izvršni svet.

Začasna komisija enotnega zbora delovnih skupnosti je predlog zakona v načelu sprejela, v podrobni obravnavi po členih pa ni dala nobenih spreminjevalnih ali dopolnilnih predlogov.

Začasna komisija predlaga enotnemu zboru delovnih skupnosti, da sprejme predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji v predloženem besedilu.

Za svojega poročevalca na seji zbora je določila poslanca Staneta Pungerčarja.

Št.: 402-180/73
Ljubljana, 26. 2. 1973

Začasna komisija enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti je na seji dne 5. aprila 1973 obravnavala pripombe skupščine občine Krško k predlogu zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji in poročil zakonodajno-pravne komisije.

Začasna komisija se je strinjala s pripombo skupščine občine Krško k 9. členu zakonskega predloga, vendar zaradi izboljšave besedila podpira amandma zakonodajno-pravne komisije. Ravno tako se je strinjala z amandmajem zakonodajno-pravne komisije k 38. členu.

Člani začasne komisije niso soglašali z ostalimi pripombami skupščine občine Krško in sicer:

K 3. členu: Predlog, da se v drugem odstavku tega člena izpusti beseda »načeloma«, ni sprejemljiv, ker zaradi posebnih nalog upravnih organov

ni mogoče te delavce v pravicah in dolžnostih popolnoma izenačiti z drugimi delovnimi ljudmi v organizacijah združenega dela.

K 26. členu: Ni sprejemljiva dopolnitev, da naj bi skupščina družbenopolitične skupnosti lahko odločila, da sredstva za posebne namene, ki niso porabljena med letom, ostanejo upravnemu organu. Ker gre pri teh sredstvih za točno določen namen njihove uporabe, je prav, da se neporabljena sredstva vrnejo v proračun družbenopolitične skupnosti.

Glede pripombe, da naj ta zakon uredi vprašanje, kdo sprejme v upravnem organu finančni načrt in zaključni račun, je bilo pojasnjeno, da bo to vprašanje v celoti in podrobno urejeno v novem zakonu o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih v SR Sloveniji.

Št.: 402-180/73
Ljubljana, 6. 4. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 14. marca 1973 obravnavala predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo izvršni svet.

V načelni razpravi komisija k predlogu zakona ni imela pripomb.

Pri podrobni obravnavi po členih je komisija sprejela naslednji amandma:

K 38. členu: V drugi vrsti naj se za besedo »organov« postavi pika in preostalo besedilo črta.

Po mnenju komisije je dano republiškemu sekretarju za finance preširoko pooblastilo s tem, da bi izdajal predpise o dolžnostih in pravicah odredbodajalcev in računodajalcev pri upravnih organih. Tako pooblastilo bi bilo mogoče le, če bi bilo dano za tehnično izvrševanje posameznih nalog. Vsekakor bi morale biti že v tem ali kakšnem drugem zakonu določene pravice in dolžnosti odredbodajalcev in računodajalcev. Zakon o republiški upravi SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 14/65) delno to določa za predstojnika republiškega upravnega organa, ne pa za računodajalca.

Št.: 402-180/73
Ljubljna, 14. 3. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije je na seji dne 26. marca 1973 obravnavala amandma odbora republiškega zbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko in pripombe skupščine občine Krško k predlogu zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji.

Komisija k amandmaju odbora republiškega zbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko k 13. členu ni imela pripomb.

— — —

Komisija je soglašala s pripombo skupščine občine Krško, ki jo je dala k 9. členu. Zaradi izboljšave predlaganega besedila je komisija sprejela svoj amandma:

K 9. členu: V prvem odstavku se doda nova šesta alinea, ki se glasi: »— sredstva za štipendiranje študentov in dijakov.«

Zaradi razreševanja kadrovske problematike v upravnih organih je potrebno namensko zagotoviti sredstva za štipendiranje študentov in dijakov tudi s tem zakonom. Za upravne organe sicer štipendirajo dijake in študente izobraževalne skupnosti, ker pa je kadrovska problematika pri teh organih zelo pereča, je umestno, da tudi sami skrbijo za štipendiranje.

Komisija pa ni osvojila naslednjih pripomb občine Krško:

K 3. členu: Pripomba, naj se v drugem odstavku izpusti beseda »načeloma«, ni sprejemljiva. Rešitve v drugi fazi ustavnih sprememb namreč predvidevajo, naj bi bili zaradi specifičnosti položaja delovnih ljudi v upravnih organih le-ti načeloma v enakem ekonomskem položaju kot delovni ljudje v organizacijah združenega dela, ni pa mogoče, zaradi posebne vloge upravnih organov in njihove odgovornosti, delovnih ljudi v teh organih popolnoma izenačiti v vseh pravicah in dolžnostih z delovnimi ljudmi v organizacijah združenega dela.

K 26. členu: Predlagana dopolnitev v zakonu ni potrebna, ker skupščina družbenopolitične skupnosti kljub temu sama odloči, da bodo neuporabljena sredstva za posebne namene ostala upravnemu organu v naslednjem letu za kritje stroškov za posebne namene. Proračun družbenopolitične skupnosti pa mora vsebovati vsa sredstva, ki so namenjena za delovanje upravnih organov v določenem letu.

— — —

V zvezi s pripombo občine Krško, da naj bi ta zakon vseboval določbo, kdo sprejme finančni načrt in zaključni račun, je bilo pojasnjeno, da bo to urejeno v novem zakonu o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih v SR Sloveniji.

Št.: 402-180/73
Ljubljana, 27. 3. 1973

PREDLOG ODLOKA

o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—1975

Na podlagi 27. člena zakona o javnih cestah in v skladu z določbo četrtega odstavka 241. člena poslovnika skupščine SR Slovenije je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora in na seji gospodarskega zbora sprejela

ODLOK

o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—1975

Daje se soglasje k programu cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je sprejela skupščina republiške skupnosti za ceste na seji dne 25. 12. 1972.

OBRAZLOŽITEV

Po 27. členu zakona o javnih cestah daje skupščina SR Slovenije soglasje k srednjeročnim programom za vzdrževanje, rekonstrukcijo in gradnjo magistralnih in regionalnih cest ter k programu raziskovalnih del, študiju in projektiranju s področja cest, ki jih sprejme skupščina republiške skupnosti za ceste. V skladu s to določbo je republiška skupnost za ceste dne 22. 1. 1973 predložila skupščini SR Slovenije program cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je soglasno sprejela skupščina republiške skupnosti za ceste dne 25. 12. 1972.

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet republiškega zbora je na 61. seji dne 13. 2. 1973 razpravljal o programu cestnih del za obdobje 1971—1975 in ugotovil, da ni razlogov, da skupščina SR Slovenije k temu programu ne bi dala soglasja. Odbor je sicer ugotovil, da program ne obsega vseh del, ki bi bila nujna, zlasti se s tem programom ne zagotavlja modernizacija vseh republiških cestnih odsekov v SR Sloveniji, vendar je obseg del omejen s sredstvi, ki so za vzdrževanje, rekonstrukcijo in gradnjo cest še vedno premajhna. V celoti se bo po programu porabilo 5 055,11 milijona din, od katerih bo največji del porabljen za nove gradnje (2208,07 milijona din) in za investicijsko vzdrževanje (13 335,45 milijona din). Odbor je ugotovil, da predvideva program posebna sredstva za vlaganje v ceste na manj razvitih področjih, saj je kar 37,4 % sredstev za modernizacijo vozišč predvideno za vlaganje v to področje.

Ob razpravi o programu cestnih del je odbor ponovno ugotovil, da so sredstva namenjena za gradnjo, modernizacijo in vzdrževanje cest premajhna in podpira predlog republiške skupnosti za ceste, da se od prometnega davka na gorivo steka v proračun le toliko sredstev, za kolikor je v poprečju obremenjeno drugo potrošno blago, ves ostali del sredstev iz prometnega davka pa naj se nameni za ceste. Istočasno odbor tudi opozarja republiško skupnost za ceste, naj prepreči prelivanje teh sredstev v cestna podjetja. Opaža se namreč, da ob pomanjkanju sredstev za ceste, cestna podjetja razpolagajo s precejšnjimi sredstvi.

Odbor tudi podpira zamisel o nacionalnem posojilu za ceste v SR Sloveniji, kar naj vse omogoča hitrejšo gradnjo in modernizacijo cest.

Glede na gornje ugotovitve in na to, da so predlog programa sprejele vse občine na regionalnih posvetih — razen občin ljubljanskega področja, ki posveta niso imele, predlaga odbor, da skupščina SR Slovenije v smislu 27. člena zakona o javnih cestah da soglasje k programu cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je skupščini SR Slovenije predložila republiška skupnost za ceste. V zvezi s tem predlaga republiškemu in gospodarskemu zboru, da sprejmeta predloženi odlok o soglasju.

Za poročevalca v republiškem zboru je odbor določil poslanca Štefana Totha.

MNENJA, STALIŠČA IN PREDLOGI DELEGATOV OBČIN

Delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljane so na svojem 32. zasedanju dne 22. februarja 1973 obravnavali program cestnih del za obdobje 1971—1975.

V razpravi so sodelovali delegati občin Brežice, Ormož in Trbovlje.

Na podlagi 3. točke VII. ustavnega amandmaja in 14. člena odloka o začasni ureditvi sklica in dela enotnega zbora delovnih skupnosti in zasedanja delegatov občin v skupščini SR Slovenije pošiljata overitelja zapisnika, izvoljena na zasedanju, ta stališča republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da jih v smislu omenjene določbe ustavnega amandmaja kot pristojna zbora obravnavata in zavzameta o njih svoje stališče.

V razpravi je bilo poudarjeno, da je bilo glede politike pri gradnji cestnega omrežja v Sloveniji vseskozi zatrjevano, da se bodo nadaljevali cestni potezi, ki so bili že začeti oziroma ki so nedokončani. Ker pa to v tem programu ni bilo upoštevano, je bilo konkretno predlagano, da se v program vnese še cesta številka 362/2, to je Podsreda—Senovo—Krško, ki se sedaj dela, razen odseka Dobrova—Brežice—meja SR Hrvatske, ki ni bil dokončan in je sedaj v propadajočem stanju. Enaka ali vsaj približno enaka zadeva je s cesto 333/II, to je Soteska—Novo mesto—Kostanjevica—Krška vas—Bregana, ki je bila modernizirana na odseku od Novega mesta do Križaja, tam se je pa zadeva zdaj ustavila in je cesta naprej, do Cerkelj in do Krške vasi, v nemogočem stanju. Čeprav je razumljivo, da za vse potrebe nimamo dovolj denarja, pa bi bilo glede na to nujno, da bi ta dva cestna poteza prišla v cestni program za naslednja tri leta, medtem ko so pripravljeni ostale predloge umakniti, oziroma se strinjajo s tem, da se prestavijo na leto 1976/80. (Delegat občine Brežic)

V zvezi z zasavsko cesto je bilo poudarjeno, da se ta gradi že 15 let in da kljub temu zdaj, ko se govori o pomoči starim industrijskim centrom, ni prišla v poštev. Razumljive so težave glede sredstev, vendar pa takšen odnos do obstoječega industrijskega potenciala vendarle ni korekten, ker je problem, kako prepeljati 600 000 ton cementa, toliko in toliko tisoč ton premoga in ostalih surovin, ki so za takšno proizvodnjo potrebne. Nekdaj je bila obljubljena tudi vsa mogoča pomoč vojske, vendar pa se ta možnost ni izkoristila. (Trbovlje)

Delegat občine Ormož je poudaril, da je ta občina v letu 1972 prevzela na podlagi zakona v svoje upravljanje skoraj vse bivše ceste III. reda v občini, ki so vse makadamske in povsem uničene. V razmerju s površino občine je gotovo med tistimi občinami, ki so bile s tem ukrepom najbolj prizadete, še posebno, če upoštevamo nerazvitost tega področja. Zato so pričakovali, da bo zaradi tega odnos do rekonstrukcij in modernizacije cest na tem območju drugačen. Ker so že začeli s široko akcijo za ureditev turistične vinske ceste Kršević—Jeruzalem—Ljutomer, ki se navezuje na regionalno cesto št. 358 Pavlovci—Miklavž—Stročja vas v dolžini okrog 12 km, je bilo predlagano, da se dodatno uvrsti v program rekonstrukcij tudi ta cesta, seveda ob pogoju, da se najdejo ta sredstva ob eventualnem povišanju sredstev v bodočih letih ali pa z določeno prerazporeditvijo že obstoječih sredstev na tem področju.

Št.: 34-45/73
Ljubljana, 27. 2. 1973

POROČILA

Komisija za varstvo okolja skupščine SR Slovenije in odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora skupščine SR Slovenije sta na skupni seji 1. 3. 1973 obravnavala program cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je skupščini SR Slovenije predložila v soglasje republiška skupnost za ceste.

V obširni razpravi so člani komisije in odbora ugotovili, da pomeni 5-letni program cestnih del v cestnem gospodarstvu velik korak naprej, saj je v njem dan poudarek na vzdrževanju in modernizaciji cestne mreže. Program upošteva že sprejete zakonske ukrepe, predvsem pa določbe zakona o razvoju manj razvitih območij v SR Sloveniji. Vendar pa člani komisije in poslanci načelno pripominjajo, da je zagotovljeno glede na potrebe v cestnem gospodarstvu še vedno premalo sredstev. Za financiranje cest je res določen večji del prometnega davka od prodaje goriv, vendar pa je del tega davka cestnemu gospodarstvu še vedno odtujeno. Zato bo potrebno sčasoma zagotoviti vsa sredstva iz prometnega davka od prodaje goriv za financiranje cest.

Ob izvajanju predloženega srednjeročnega programa naj bi republiška skupnost za ceste po mnenju poslancev in članov komisije posvetila posebno pozornost reševanju naslednjih problemov;

— pri načrtovanju gradenj, pa tudi pri modernizaciji in rekonstrukciji cest naj v čim večji meri upošteva elemente varstva okolja in varnosti prometa ter načrte usklajuje z zahtevami osnutka regionalnega prostorskega plana;

— pri gradnji mostov prek Save naj se upošteva predvidevanja, da bo Sava postala plovna pot;

— prouči naj možnosti, da se hkrati z graditvami in rekonstrukcijami ob cestah grade tudi urejena parkirišča in počivališča ter da se primerno izvede signalizacija in oprema cest;

— posebno pozornost je treba posvetiti možnosti, da se čim prej asfaltirajo makadamske ceste republiškega pomena;

— čim prej je treba pripraviti in dati v razpravo dolgoročni program razvoja cestnega gospodarstva ter ob tem pripraviti tudi dolgoročni program razvoja prometa kot celote.

Komisija za varstvo okolja in odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo predlagata pristojnima zboroma, da v skladu s 27. členom republiškega zakona o cestah dasta soglasje k programu cestnih del za obdobje 1971—1975.

Za poročevalca na seji republiškega zbora je bil določen poslanec inž. Miloš Polič, za poročevalca na seji gospodarskega zbora pa poslanec inž. Ferdo Papič.

Št.: 34-45/73
Ljubljana, 5. 3. 1973

Odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora je na seji dne 13. februarja 1973 obravnaval program cestnih del za obdobje 1971—1975, ki ga je skupščini SR Slovenije predložila republiška skupnost za ceste.

Potem ko je predstavnik predlagatelja v uvodu obrazložil program cestnih del glede na predvideni dotok sredstev iz sedanjih virov financiranja magistralnih cest v SR Sloveniji, so člani odbora dobili odgovore na postavljena vprašanja v zvezi s prekategorizacijo cest IV. reda, glede angažiranja dodatnih sredstev krajevnih skupnosti, občin in delovnih organizacij za tekoče in investicijsko vzdrževanje cest glede programskih rešitev za tranzitne in obvozne ceste v ljubljanski regiji ter glede problematike gradnje ceste Impolca—Krško, ki je poverjena cestnemu podjetju Novo mesto.

V načelni obravnavi programa cestnih del je odbor dal podporo izhodiščem in usmeritvi predlagatelja glede razporeditve 5,055 milijarde, kolikor jih bodo imela republiška skupnost za ceste v tem času na razpolago. Odbor soglaša z usmeritvijo, da je kakovost tekočega vzdrževanja cest potrebno obdržati na ravni iz leta 1971, kakor tudi s stališčem, da je bolje čimprej urediti vozišče in ostati pri stari, čeprav ožji cesti, kot čakati več let na novo, širšo cesto. V prid temu govori tudi ekonomika, saj se s približno 2,4 milijona dinarjev lahko modernizira 10 km, na novo zgradi pa komaj 1 km ceste.

Glede investicijskega vzdrževanja cest oziroma sredstev, ki so določena za popravila in ojačitve dotrajanih moderniziranih cestišč in sredstev za modernizacijo makadamskih vozišč, je bilo v razpravi opozorjeno na nesorazmerja v prid makadamskih vozišč, saj so ponekod izpadla celotna območja z dotrajanimi asfaltnimi cestišči. Glede na to, da je bilo v letih 1971 in 1972 v dotrajana modernizirana vozišča, zaradi novih gradenj v teh letih, vloženo celo manj sredstev, kot je predvideno v obdobju 1973—1975, odbor meni, da bi bilo treba tem cestam dati več poudarka in pri tem angažirati morebitna dodatna sredstva, ki bi se zbrala s prerazdelitvijo davka ali z razpisom posojila za ceste.

Po ugotovitvi, da za hitrejši razvoj cestnega omrežja, kot je predviden v predloženem programu, primanjkuje okoli 1,4 milijarde din, ter ugotoviti, da program izkazuje do 1975. leta zaostajanje za tempom izgradnje in rekonstrukcije cest glede na osnutek dolgoročnega programa za obdobje 1971—1975, odbor predlaga, da se ponovno prouči prerazdelitev prometnega davka od pogonskih goriv in s tem zagotovijo dodatna sredstva. Glede predloga predlagatelja, da naj odbor podpre zahtevo po razpisu posojila za ceste, odbor meni, da je to vprašanje, glede na stabilizacijske ukrepe, potrebno poprej proučiti v okviru socialistične zveze ter zveze sindikatov Slovenije.

V podrobni obravnavi programa cestnih del odbor ni imel pripomb, izraženo pa je bilo mnenje, da bi cesti Cmurek—Šentilj, ki je v programu, kazalo zaradi teh mednarodnih prehodov dati določeno prednost glede časovne opredelitve, kakor tudi mnenje, da bi pri študiju predora skozi Karavanke bilo potrebno vključiti tudi Vršič.

Odbor predlaga gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da v smislu 27. člena zakona o javnih cestah in v skladu z 241. členom poslovnika skupščine SR Slovenije da soglasje k programu cestnih del za obdobje 1971—1975 in v zvezi s tem sprejme odlok v besedilu, kot ga je predložil odbor za proizvodnjo in blagovni promet republiškega zbora.

Št.: 34-45/73

Ljubljana, 16. 2. 1973

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije — poročilo z dne 14. 3. 1973, št. 34-45/73

PREDLOG ODLOKA

o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972

Na podlagi amandmaja VII k ustavi SR Slovenije in 48. člena zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 22/66) je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora in na seji gospodarskega zbora sprejela

ODLOK

o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972

I.

Daje se soglasje k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972 s stanjem na dan 31. decembra 1972:

1. skupna sredstva	83 569 689,60
2. razporejena sredstva	79 099 291,75
3. ostanek sredstev	4 470 397,85

II.

Ostanek sredstev v znesku 4 470 397,85 din se prenese kot dohodek sklada v leto 1973.

OBRAZLOŽITEV

Odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora in odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije sta na seji 22. marca 1973 obravnavala zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil upravni odbor vodnega sklada SR Slovenije.

Odbora ugotavljata, da so se sredstva vodnega sklada trošila v letu 1972 v skladu s sprejetim finančnim načrtom za to leto in k zaključnemu računu nimata pripomb.

Odbora predlagata republiškemu in gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da sprejmeta odlok o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972.

Za poročevalca na seji republiškega zbora je bil določen poslanec inž. Miloš Polič, za poročevalca na seji gospodarskega zbora pa inž. Ferdo Papič.

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije — poročilo z dne 26. 3. 1973, št. 400-21/73

PREDLOG ODLOKA

o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973

Na podlagi amandmaja VII k ustavi SR Slovenije in 45. člena zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 22/66) je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora in na seji gospodarskega zbora sprejela

ODLOK

o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973

Finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973, ki ga je sprejel upravni odbor vodnega sklada SR Slovenije na seji 26. februarja 1973 in ki izkazuje dohodke v znesku 88 milijonov din in izdatke v enaki višini, se potrdi.

OBRAZLOŽITEV

Odbor za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora ter odbor za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije sta na skupni seji dne 22. 3. 1973 obravnavala finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973, ki ga je skupščini v potrditev predložil upravni odbor sklada.

Poslanci so v razpravi ugotovili, da finančni načrt za leto 1973 temelji na sredstvih, s katerimi vodni sklad v letošnjem letu fiksno računa. Zaradi omejitev, ki jih prinaša zvezni zakon o omejitvi dohodkov, namreč ne more predvideti povečanja svojih sredstev z dohodki vodnega prispevka.

Razporeditev predvidenih razpoložljivih sredstev je sicer v skladu s srednjeročnim programom vodnega gospodarstva za obdobje 1971—1975, le področje Drave in Mure je upoštevano v skromnejši meri, ker se za nujna in v srednjeročnem programu predvidena dela na tem področju iščejo dodatna sredstva. Ko bodo ta znana, bo upravni odbor izdelal rebalans finančnega načrta, izključno v korist območja Drava—Mura.

V razpravi je bilo opozorjeno, da je tudi sicer za vodno gospodarstvo zagotovljenih premalo sredstev, saj znaša v treh letih izpad glede na predvidevanja srednjeročnega programa 100 milijonov dinarjev. Prav tako je bilo opozorjeno, da se prouči možnost soudeležbe vodnega sklada, pri odpravljanju posledic, ki jih povzroča rudnik živega srebra z odlaganjem odpadkov v Idrijco.

Odbora predlagata republiškemu in gospodarskemu zboru, da sprejmeta odlok o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973.

Hkrati odbora predlagata, naj pristojna zbora s sklepom naložita izvršilnemu svetu in vodnemu skladu SR Slovenije, da s čimprejšnjo zagotovitvijo dopolnilnih sredstev omogočita izvedbo del na poplavnem področju Drava—Mura, ki so predvidena v srednjeročnem načrtu vodnega gospodarstva SR Slovenije.

Za poročevalca na seji republiškega zbora je bil določen ing. Miloš Polič, za poročevalca na seji gospodarskega zbora pa ing. Ferdo Papič.

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SR Slovenije — poročilo z dne 26. 3. 1973, št. 400-21/73

POROČILO

o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije

Republiška volilna komisija za volitve poslancev skupščine SR Slovenije daje po četrtem in petem odstavku 146. člena v zvezi s 156. členom zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 5-22/69) gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije tole

poročilo:

Za nadomestne volitve poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije v 17. volilni enoti Ljubljana-Center, ki jih je razpisal predsednik skupščine SR Slovenije z odlokom dne 6. 12. 1972 (Uradni list SRS, št. 51-383/72), je bila potrjena kandidatura kandidacijske konference za kandidate Stanka Jakija, TT mehanika, Ljubljana, Hudovernikova 11, Alojza Kolenca, strojnega ključavničarja, Ljubljana, Tugomerjeva 49 in Antona Dornika, strojevodjo, Ljubljana, Toplarniška 13.

O predlaganih kandidatih je volilno telo glasovalo dne 24. 1. 1973.

Republiška volilna komisija je na podlagi volilnih spiskov, ki jih je po opravljenih volitvah prevzela od občinske volilne komisije Ljubljana-Center, preizkusila zakonitost volitev in ugotovila, da sta bila postopek za določitev kandidatov in volitve izvedene v skladu z zakonom in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na kandidaturo ali na izid volitev.

Po ugotovitvi izida volitev pristojne občinske volilne komisije je v 17. volilni enoti Ljubljana-Center 73 članov volilnega telesa, od tega 50 odbornikov občinske skupščine Ljubljana-Center, in sicer 25 odbornikov občinskega zbora, 25 odbornikov zbora delovnih skupnosti in 23 delegatov delovnih skupnosti z območja občine Ljubljana-Center. Skupaj je glasovalo 64 članov volilnega telesa.

Pri glasovanju je prejel kandidat

Stanko JAKI	16 glasov
Alojz KOLENC	36 glasov
Anton DORNIK	11 glasov

Neveljavna je bila ena glasovnica.

Na podlagi tega je občinska volilna komisija ugotovila, da je bil po tretjem odstavku 143. člena zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije izvoljen za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Alojz Kolenc, ki je dobil največ glasov v volilni enoti.

POROČILO

o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije

Republiška volilna komisija za volitve poslancev skupščine SR Slovenije daje po četrtem in petem odstavku 146. člena v zvezi s 156. členom zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 5-22/69) gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije tole

poročilo

Za nadomestne volitve poslancev gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije v 24. volilni enoti Domžale, ki jih je razpisal predsednik z odlokom dne 20. 12. 1972 (Uradni list SRS, št. 52-395/72) je bilo treba izvoliti dva poslanca. Za te volitve je bila potrjena kandidatura kandidacijske konference za kandidata Lojzko Rojc, Vir, Ipavčeva 2, Metko Zupanek, Domžale, Kovičeva 18 in Marico Jerman, Radomlje, Šlandrova 12.

O predlaganih kandidatih je volilno telo glasovalo dne 22. 2. 1973.

Republiška volilna komisija je na podlagi volilnih spisov, ki jih je po opravljenih volitvah prevzela od občinske volilne komisije Domžale, preizkusila zakonitost volitev in ugotovila, da sta bila postopek za določitev kandidatov in volitve izvedene v skladu z zakonom in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na kandidaturo ali na izid volitev.

Po ugotovitvi izida volitev pristojne občinske volilne komisije je v 24. volilni enoti Domžale 111 članov volilnega telesa, od tega 77 odbornikov občinske skupščine Domžale in 34 delegatov delovnih skupnosti iz območja občine Domžale. Skupaj je glasovalo 82 članov volilnega telesa.

Pri glasovanju je prejel kandidat

Lojzka Rojc	56 glasov
Metka Zupanek	43 glasov
Marica Jerman	47 glasov

Neveljavnih glasovnic je bilo 7.

Na podlagi tega je občinska volilna komisija ugotovila, da sta bili na podlagi tretjega odstavka 143. člena zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije izvoljeni za poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije Lojzka Rojc in Marica Jerman, ki sta dobili največ glasov v volilni enoti.

Št.: 3-1/73
Ljubljana, 12. 3. 1973

POROČILO

o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije

Republiška volilna komisija za volitve poslancev skupščine SR Slovenije daje po četrtem in petem odstavku 146. člena v zvezi s 156. členom zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije

(Uradni list SRS, št. 5-22/69) gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije tole

poročilo

Za nadomestne volitve poslancev gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije v 1. volilni enoti Murska Sobota, ki jih je razpisal predsednik skupščine SR Slovenije z odlokom dne 21. 12. 1972 (Uradni list SRS, št. 51-389/72), je bila potrjena kandidatura kandidacijske konference za kandidate Janez Bohar, Murska Sobota, Tomšičevo naselje, n. h., Milan Erjavec, Murska Sobota, Titova 17 in Ernest Eöry, Fokovci 32 a.

O predlaganih kandidatih je volilno telo glasovalo dne 23. 2. 1973.

Republiška volilna komisija je na podlagi volilnih spisov, ki jih je po opravljenih volitvah prevzela od občinske volilne komisije Murska Sobota, preizkusila zakonitost volitev in ugotovila, da sta bila postopek za določitev kandidatov in volitve izvedene v skladu z zakonom in da ni bilo nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na kandidaturo ali na izid volitev.

Po ugotovitvi izida volitev pristojne občinske volilne komisije je v 1. volilni enoti Murska Sobota 103 članov volilnega telesa, od tega 77 odbornikov občinske skupščine Murska Sobota in sicer 35 odbornikov občinskega zbora in 35 odbornikov zbora delovnih skupnosti, in 33 delegatov delovne skupnosti z območja občine Murska Sobota. Skupaj je glasovalo 77 članov volilnega telesa.

Pri glasovanju je prejel kandidat

Janez Bohar	14 glasov
Milan Erjavec	49 glasov
Ernest Eöry	14 glasov

Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Na podlagi tega je občinska volilna komisija ugotovila, da je bil na podlagi tretjega odstavka 143. člena zakona o volitvah poslancev skupščine SR Slovenije izvoljen Milan Erjavec, ki je dobil največ glasov v volilni enoti.

Št.: 2-1/73
Ljubljana, 7. 3. 1973

PREDLOG ODLOKA

o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstavnika v ta svet

Na podlagi 17. alinee 135. člena in 5. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije ter II. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije in na podlagi 16. člena zakona o raziskovalni dejavnosti (Uradni list SRS, št. 26-148/70) je skupščina Socialistične republike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstavnika v ta svet

1. V svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani se imenuje Jože Zakrajšek, diplomirani ekonomist, samostojni svetovalec skupščine SR Slovenije.

2. Po enega predstavnika delegirajo:
gospodarska zbornica SR Slovenije,
Zveza ekonomistov Slovenije,
ekonomska fakulteta univerze v Ljubljani,
Zavod SR Slovenije za planiranje.

OBRAZLOŽITEV

Skupščina SR Slovenije je na seji republiškega zbora in na seji prosvetno-kulturnega zbora dne 14. julija 1970 sprejela zakon o raziskovalni dejavnosti. Po določbah 16. člena tega zakona sodelujejo v svetu raziskovalnega zavoda kot predstavniki družbene skupnosti predstavniki ustanovitelja in predstavniki zainteresiranih organizacij in organov, ki se določijo z aktom o ustanovitvi zavoda.

Sedanjemu svetu je mandatna doba potekla januarja 1973.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja je na seji dne 2. 2. 1973 razpravljala o kandidatih za predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani, in o delovnih in drugih organizacijah, ki naj delegirajo svojega predstavnika v ta svet. Na podlagi razprave daje komisija za volitve in imenovanja predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani, in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstvanika v ta svet, pristojnim zborom skupščine SR Slovenije v obravnavanje in določanje.

PREDLOG ODLOKA

o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo

Na podlagi 17. alinee 135. člena in 5. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije ter II. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije je skupščina Socialistične repubike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo

Za namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo se imenuje Leopold Kejžar, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko v Kranju.

OBRAZLOŽITEV

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja je na svoji seji dne 2. 2. 1973 razpravljala, po prej opravljenem pripravljalnem postopku v koordinacijskem odboru za kadrovska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Slovenije, o kandidatih za namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo.

Na podlagi razprave komisija za volitve in imenovanja predlaga, da republiški zbor skupščine SR Slovenije imenuje za namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo Leopolda Kejžarja, sekretarja medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko v Kranju.

Leopold Kejžar je bil rojen 4. 11. 1927 v Davči pri Škofji Loki. Najprej je diplomiral na učiteljišču leta 1953, nato je nadaljeval študij na višji pedagoški šoli (ni diplomiral) in leta 1966 diplomiral na visoki šoli za politične vede v Ljubljani.

Zaposlen je bil v železarni Jesenice od leta 1945 do 1947, nato pri okrajnem komiteju ZMS Kranj od leta 1948 do 1949 kot predsednik, od leta 1949 do 1951 je bil na centralnem komiteju ZKS v Ljubljani, potem je opravljal svoj poklic na osnovni šoli Hrušica, Železniki in Škofja Loka v letih od 1952 do 1963. Od leta 1963 do 1966 je bil na občinskem komiteju ZKS Škofja Loka, v šolskem letu 1966/1967 je poučeval na gimnaziji v Škofji Loki. Od leta 1967 do 1970 je bil ponovno zaposlen pri centralnem komiteju ZKS v Ljubljani. Od 15. 9. 1970 dalje je sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko v Kranju.

Kot član ZK od leta 1946 dalje je aktiven družbenopolitični delavec. Med drugim je bil politični sekretar občinskega komiteja ZKS v Škofji Loki, predsednik upravnega odbora sklada za šolstvo, poslanec prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije, član administrativne komisije skupščine SR Slovenije, član strokovnega sveta zavoda za šolstvo SR Slovenije, član odbora za šolstvo prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije, član komisije CK ZKS za družbenopolitična in idejna vprašanja prosvete in znanosti ter usposabljanje članov ZK ter član komisije predsedstva ZKJ za administrativna in materialno finančna vprašanja.

PREDLOG ODLOKA

o razrešitvi namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve

Na podlagi 17. alinee 135. člena in 5. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije ter II. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije je skupščina Socialistične republike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o razrešitvi namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve

Razreši se

Anton Stipanič dolžnosti namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

OBRAZLOŽITEV

Namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve Anton Stipanič je poslal komisiji skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja dne 1. 2. 1973 vlogo, v kateri prosi, da ga skupščina SR Slovenije razreši dolžnosti namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve, ker odhaja na novo delovno mesto v gospodarstvo.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja je na seji dne 16. marca 1973 razpravljala o vlogi Antona Stipaniča in predlaga republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da ga razreši dolžnosti namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve.

PREDLOG ODLOKA

o imenovanju direktorja loterijskega zavoda Slovenije

Na podlagi 11. člena zakona o loterijskem zavodu Slovenije (Uradni list SRS, št. 54-412/72) in prvega odstavka II. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o imenovanju direktorja loterijskega zavoda Slovenije

Za direktorja loterijskega zavoda Slovenije se imenuje

Miroslav Šarčević, sedanji direktor jugoslovanske loterije, direkcije za SR Slovenijo.

OBRAZLOŽITEV

Po določbah 11. člena zakona o loterijskem zavodu Slovenije imenuje in razrešuje skupščina SR Slovenije direktorja loterijskega zavoda Slovenije.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja predlaga republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da imenuje za direktorja loterijskega zavoda Slovenije Miroslava Šarčevića, diplomiranega ekonomista, sedanjega direktorja jugoslovanske loterije, direkcije za SR Slovenijo.

Miroslav Šarčević je bil rojen 24. 8. 1930 v Vrščcu. Leta 1964 je diplomiral na ekonomski fakulteti v Beogradu.

Od leta 1957 do leta 1961 je bil knjigovodja in saldokontist v bolnici za tuberkulozo na Golniku. Od leta 1964 do leta 1969 analitik, šef analitsko-prodajne službe v tovarni usnja »Standard« Kranj. Od leta 1969 dalje je direktor jugoslovanske loterije, direkcije za SR Slovenijo v Ljubljani.

Član ZK je od leta 1952 dalje. Je aktiven v družbenopolitičnih organizacijah na terenu.

PREDLOG ODLOKA

o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije v svet loterijskega zavoda Slovenije in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet

Na podlagi 17. alinee 135. člena in 5. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije in prvega odstavka II. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije ter na podlagi 8. člena zakona o loterijskem zavodu Slovenije (Uradni list SRS, št. 54-412/72) je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije v svet loterijskega zavoda Slovenije, in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet

1. V svet loterijskega zavoda Slovenije se imenujejo:
za predsednika:
Ivo Janžekovič, član častnega razsodišča ZK Slovenije.
za člane:
Dolfka Boštjančič, član republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije;
Tone Brožič, svetovalec, Združeno železniško transportno podjetje, Ljubljana;
France Kimovec, član predsedstva republiške konference SZDL Slovenije;
Kristina Lovrenčič, urednica časopisa »Večer«, Maribor.

2. Po enega predstavnika družbene skupnosti v svet loterijskega zavoda imenujejo naslednje organizacije:
Zveza združenj borcev NOV Slovenije, republiški odbor, Ljubljana;
Zveza društev telesnih invalidov Slovenije, Ljubljana;
Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, Ljubljana;
Zveza slepih Slovenije, republiški odbor, Ljubljana;
Rdeči križ Slovenije, republiški odbor, Ljubljana;
Zveza prijateljev mladine Slovenije, Ljubljana;
Društvo defektologov Slovenije, republiški odbor, Ljubljana;
Koordinacijski odbor Slovenije za boj proti alkoholizmu in narkomaniji, Ljubljana;
Društvo za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam Slovenije, Ljubljana;
Zveza za šport in rekreacijo invalidov Slovenije, Ljubljana;
Društvo za mišična in živčno mišična obolenja Slovenije, Ljubljana;
Zveza civilnih žrtev vojne Slovenije, republiški odbor, Ljubljana;
Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana;
Zveza za telesno kulturo Slovenije, Ljubljana.

OBRAZLOŽITEV

Skupščina SR Slovenije je na seji republiškega zbora in na seji gospodarskega zbora dne 27. decembra 1972 sprejela zakon o loterijskem zavodu Slovenije.

Po določbah 8. člena zakona ima loterijski zavod Slovenije loterijski svet, ki ga sestavljajo predstavniki družbene skupnosti in predstavniki zainteresiranih organizacij. Skupščina SR Slovenije imenuje predstavnike družbene skupnosti in določi organizacije, ki imenujejo svoje predstavnike v loterijski svet. Člana sveta sta tudi direktor in predsednik sveta delovne skupnosti loterijskega zavoda.

Dejavnost loterijskega zavoda je posebnega družbenega pomena.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja predlaga republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da imenuje za predsednika sveta loterijskega zavoda Slovenije Iva Janžekoviča, člana častnega razsodišča ZK Slovenije; za člane: Dolfko Boštjančič, člana republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije; Toneta Brožiča, svetovalca pri Združenem železniško-transportnem podjetju, Ljubljana; Franca Kimovca, člana predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, Kristino Lovrenčič, urednico časopisa »Večer« v Mariboru.

Ivo Janžekovič je bil rojen 26. 12. 1921 v Prevaljah. Napravil je višjo partijsko šolo »Djuro Djaković«. Po osvoboditvi je bil do leta 1946 v JLA. Po demobilizaciji je bil laborant v tovarni dušika Ruše, nato org. sekretar okrajnega komiteja KPS Maribor-okolica, predsednik oblastnega odbora sindikatov v Mariboru, sekretar okrajnega komiteja ZKS Slovenj Gradec, sekretar železarne Ravne na Koroškem; od leta 1958 do 1963 je bil predsednik okrajnega sindikalnega sveta Maribor, nato predsednik republiškega sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije; od leta 1965 do 1968 je bil podpredsednik in nato predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Bil je član CK ZKS in poslanec republiškega zbora skupščine SR Slovenije. V NOB se je vključil februarja 1943. Član ZK je od leta 1943.

Dolfka Boštjančič je bila rojena 28. 12. 1923 v Dovjem. Diplomirala je na višji šoli za socialne delavce. Od leta 1947 do 1954 je bila zaposlena kot sekretarka oziroma predsednica raznih okrajnih komitejev SKOJ in LMS v Sloveniji; od leta 1954 do 1956 članica biroja CK LM Slovenije; od leta 1956 do 1961 predsednica zveze ženskih društev Slovenije; od leta 1961 dalje na raznih dolžnostih v republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije; nazadnje predsednica komisije za proučevanje financiranja zdravstvenega zavarovanja in predsednica komisije za življenjske in delovne pogoje. V NOB se je vključila septembra 1944. Član ZK je od leta 1946.

Tone Brožič je bil rojen 8. 1. 1928 v Metliki. Na pravni fakulteti v Ljubljani je diplomiral leta 1960. Od 15. 5. 1945 do 25. 6. 1945 v JLA; od 26. 6. 1945 do 30. 6. 1952 v UDV LRS, Ljubljana; od 1. 7. 1952 do 31. 1. 1962 referent, višji referent in nazadnje svetnik v državnem sekretariatu za notranje zadeve LRS v Ljubljani; od 1. 2. 1962 do 31. 12. 1963 svetnik v uradu za zunanje zadeve izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS; od 1. 1. 1964 do 30. 6. 1971 je bil tajnik Slovenske izseljenske matice v Ljubljani; od tedaj dalje v Združenem železniškem transportnem podjetju Ljubljana. Je član komisije za vprašanja zaposlovanja v tujini pri republiškem sekretariatu za delo. Z NOV je sodeloval od 9. 9. 1943, pred tem pa je bil v internaciji od julija 1942 do marca 1943. Član ZK je od leta 1946.

France Kimovec je bil rojen 19. 11. 1909 v Ljubljani. Dovršil je učiteljišče in služboval kot učitelj na Kočevskem, pod Gorjanci in v Trbovljah. Po osvoboditvi je bil najprej načelnik personalnega oddelka vlade LRS, nato sekretar okrožnega komiteja KP za Ljubljansko okrožje. Bil je zvezni in republiški poslanec; član CK ZK Slovenije; pomočnik ministra za prosveto in kulturo LRS oziroma sekretar sveta za prosveto in kulturo LRS; član izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, sekretar glavnega odbora SZDL Slovenije in pozneje tudi podpredsednik. Poleg navedenega je opravljal tudi dolžnost direktorja inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Zdaj je član predsedstva republiške konference SZDL Slovenije. Je nosilec partizanske spomenice 1941. Član ZK je od leta 1940.

Kristina Lovrenčič je bila rojena 22. 7. 1925 v Ptuju. Diplomirala je na pravni fakulteti. Od leta 1948 do 1963 novinar in nato urednik dnevne redakcije pri Borbi — uredništvo Maribor in nato pri Večeru; od leta 1963 do 1965 podpredsednik odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora skupščine SR Slovenije; od leta 1965 dalje novinar — urednik pri listu Večer, Maribor. Je član CK ZK Slovenije. Član ZK je od leta 1946.

Po enega predstavnika družbene skupnosti pa bodo imenovale zainteresirane organizacije kot so navedene v predlogu odloka. O predlaganih kandidatih za predsednike in člane sveta loterijskega zavoda Slovenije, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije v svet loterijskega zavoda Slovenije in o predlaganih organizacijah, ki imenujejo svoje predstavnike v ta svet, je dal mnenje tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Slovenije. Po mnenju komisije in koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja bi za področje telesne kulture bilo najprimernejše, da bi v loterijski svet imenovala predstavnika skupnost za telesno kulturo SR Slovenije, ker pa se ta skupnost šele ustanavlja, se je zato odločilo, da predstavnika v svet loterijkega zavoda imenuje Zveza za telesno kulturo Slovenije.

PREDLOG ODLOKA

o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvolitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani

Na podlagi 16. alinee 135. člena in 4. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije in XXIII. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije ter v zvezi s prvim odstavkom 50. člena zakona o gospodarskih sodiščih in tretjim odstavkom 45. člena zakona o gospodarskih sodiščih (Uradni list SFRJ, št. 7-83/65) je skupščina socialistične republike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvolitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani

1. Razreši se

dr. Svetozar Polič, dolžnosti predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru.

2. Za predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani se izvoli dr. Svetozar P o l i č, predsednik okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru.

OBRAZLOŽITEV

Na seji republiškega zbora skupščine SR Slovenije dne 14. 2. 1973 je bil razrešen dolžnosti predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani Anton Zupan, ki se je upokojil.

Z razrešitvijo Antona Zupana dolžnosti predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani je izpraznjeno mesto predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

Kandidat za predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani je dr. Svetozar Polič, predsednik okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru. Mnenje k predlogu kandidata za predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani so dali: višje gospodarsko sodišče v Ljubljani, koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri obalni konferenci SZDL Koper, koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri mestni konferenci SZDL Ljubljana in koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Slovenije.

Dr. Svetozar Polič je bil rojen 4. 10. 1916 v Grahovem ob Bači. Na pravni fakulteti univerze v Ljubljani je diplomiral leta 1940.

Zaposlitve: od 3. 8. 1940 do 29. 10. 1940 je bil notarski pripravnik pri okrajnem sodišču v Ljubljani; od 20. 2. 1945 do 23. 8. 1945 pri jugoslovanski vojni misiji v Franciji; od 1. 9. 1945 do 30. 6. 1946 sodnik okrajnega sodišča v Grosupljem, od 1. 7. 1946 do 16. 10. 1951 sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve FLRJ; od 17. 10. 1951 do 26. 1. 1952 višji pravni referent pri okrajnem sodišču Ljubljana-okolica; od 27. 1. 1952 do 4. 12. 1954 predsednik okrajnega sodišča II v Ljubljani in od 5. 12. 1954 dalje predsednik okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru. V času NOB je bil od 15. 4. 1941 do 20. 1. 1945 v vojnem ujetništvu in v internaciji. Član ZK je od leta 1945. Je član komisije skupščine SR Slovenije za pravosodje, član komisije SR Slovenije za verska vprašanja, član republiške konference SZDL Slovenije ter član komisije republiške konference SZDL Slovenije za manjšinska in izseljenska vprašanja in predstavnik republiške konference SZDL Slovenije v svetu inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja predlaga republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da razreši dr. Svetozarja Poliča dolžnosti predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvoli za predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani.

PREDLOG ODLOKA

o izvolitvi sodnikov okrožnega sodišča v Kranju

Na podlagi 16. alinee 135. člena in 4. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije in XXIII. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije ter v zvezi z 12. členom zakona o sodiščih splošne pristojnosti (Uradni list SRS, št. 20-220/65) je skupščina Socialistične republike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o izvolitvi sodnikov okrožnega sodišča v Kranju

Za sodnika okrožnega sodišča v Kranju se izvolita:
Borut Kobi, občinski javni tožilec v Kranju in
Anton Žitko, predsednik občinskega sodišča na Jesenicah.

OBRAZLOŽITEV

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja je dne 25. 1. 1973 razpisala dve prosti mesti sodnikov pri okrožnem sodišču v Kranju.

Na razpisani dve prosti sodniški mesti sta se v določenem roku prijavila:

Borut Kobi, občinski javni tožilec v Kranju. Rojen je bil 19. 11. 1938 v Kranju. Na pravni fakulteti univerze v Ljubljani je diplomiral 13. 1. 1964, pravosodni izpit je opravil 13. 4. 1967. Od 6. 1. 1964 do 31. 3. 1964 je bil zaposlen na skupščini občine Kranj; od 1. 4. 1964 do 30. 4. 1967 na občinskem javnem tožilstvu v Kranju; od 1. 5. 1967 do 31. 8. 1967 na občinskem javnem tožilstvu v Ljubljani, od 1. 9. 1967 dalje pa je občinski javni tožilec v Kranju. Član ZK je od 2. 12. 1963.

Anton Žitko, predsednik občinskega sodišča na Jesenicah. Rojen je bil 2. 9. 1938 v Mali Ligojni pri Vrhniki. Na pravni fakulteti univerze v Ljubljani je diplomiral 26. 10. 1961, sodniški izpit je opravil 30. 12. 1964. Kot sodniški pripravnik je služboval na občinskih sodiščih v Idriji, na Vrhniki in v Radovljici. 1. 1. 1965 je bil izvoljen za sodnika občinskega sodišča na Jesenicah; od 1. 8. 1970 dalje pa je predsednik občinskega sodišča na Jesenicah. Član ZK je od 26. 10. 1968.

Izvršni odbor občinske konference SZDL Kranj in vrhovno sodišče SR Slovenije podpirata kandidaturo Boruta Kobija, občinskega javnega tožilca v Kranju in Antona Žitka, predsednika občinskega sodišča na Jesenicah.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja predlaga, da republiški zbor skupščine SR Slovenije izvoli za sodnika okrožnega sodišča v Kranju Boruta Kobija, občinskega javnega tožilca v Kranju in Antona Žitka, predsednika občinskega sodišča na Jesenicah.

PREDLOG ODLOKA

o razrešitvi sodnikov okrožnega sodišča v Celju in Ljubljani

Na podlagi 16. alinee 135. člena in 4. alinee 152. člena ustave Socialistične republike Slovenije in XXIII. amandmaja k ustavi Socialistične republike Slovenije ter 12. in 19. člena zakona o sodiščih splošne pristojnosti (Uradni list SRS, št. 20-220/65) je skupščina Socialistične republike Slovenije na seji republiškega zbora sprejela

ODLOK

o razrešitvi sodnikov okrožnega sodišča v Celju in Ljubljani

Razrešita se:
Vekoslav T a n k o , dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Celju in
Franc L e t o n j a , dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani.

OBRAZLOŽITEV

Sodnik okrožnega sodišča v Celju Vekoslav T a n k o je vložil dne 26. 1. 1973 zahtevek za razrešitev dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Celju.

Dne 1. 3. 1973 je vložil zahtevek za razrešitev dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani Franc L e t o n j a , ker se je priglasil za mesto strokovnega svetovalca pri vrhovnem sodišču SR Slovenije.

Na podlagi določbe 1. točke 46. člena temeljnega zakona o splošnih sodiščih, po kateri se sodnik razreši, če sam zahteva razrešitev, predlaga komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja republiškemu zboru skupščine SR Slovenije, da razreši Vekoslava Tanka dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Celju in Franca Letonjo dolžnosti sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani.

PREDLOG ODLOKA

o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije

Na podlagi 26. in 32. člena poslovnika gospodarskega zbora skupščine Socialistične republike Slovenije je gospodarski zbor skupščine SR Slovenije na seji sprejel

ODLOK

o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije

Za člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet se izvoli:
Ivan Z u p a n.

OBRAZLOŽITEV

V odboru za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije je zaradi odstopa Ivana Kudra od mandata poslanca gospodarskega zbora izpraznjeno mesto člana tega odbora.

Komisija skupščine SR Slovenije za volitve in imenovanja je pri izbiri kandidata za člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet sodelovala s predsednikom gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

Na podlagi razprave na seji komisije dne 16. marca 1973 komisija za volitve in imenovanja predlaga gospodarskemu zboru skupščine SR Slovenije, da izvoli za člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet Ivana Zupana, poslanca gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije.

SEZNAM GOVORNIKOV

Republiški zbor

Avbelj Avguštin 9
Benčina Drago 46
Bricelj Franc 62
Česnik Janko 22, 76
Deberšek Jože 10, 34
Dolenc Marjan 23, 52, 56, 74
Ekart Marjan 26
Florjančič Jože 15, 48, 50
Forte Karel 18, 34
Gerbec Franci 23
Gorišek Lado 27, 31, 33
Goslar Miran 14
Jurkas Vinko 6, 31
Kastrin Vida 29
Kert Miro 25
Klančnik Gregor 19
Klemenčič Ivo 25, 30
Kolenc Dušan 67
Kordiš Franjo 18
Košir Martin 78
Kreft Ivan 4, 28, 36, 38, 44, 66, 68, 71, 74, 83
Kuhar Franci 11, 15
Lajevec Stanko 61
Lapajne Ivan 35, 36, 41, 42
Lešnik Zoran 29, 33
Levstik Ljubo 28
Maček Polde 14, 42, 52
Majerič Avgust 11, 32
Mihelič Magda 6, 7, 12, 13, 19, 23, 31, 35, 45, 72, 77
Mikoš Boris 56
Pirkmajer Edo 47
Polič Miloš 33, 39, 48
Poljanšek Majda 70
Pušenjak Rado 6, 12, 32, 40, 49, 84
Rojc Roman 8, 19, 40
Rovan Mara 58
Seitl Viktor 13, 48, 80
Stropnik Lojzka 42
Svetelj Franc 11, 49, 75
Škrk Bojan 79
Tepina Jože 54
Toth Štefan 67
Tramšek Jože 85
Ulrih Ela 8, 16, 18, 20, 51
Vrhovec Stane 82
Zidar Milovan 30, 60

Gospodarski zbor

Antončič Alojz 166
Bizajl Tomaž 93, 96
Bole Tone 152
Cvilak Davorin 96
Divjak Stane 145
Eržen Jože 114, 115, 116
Florjančič Jože 122, 127, 130
Fortuna Lojze 100, 101, 104
Gobec Vinko 163
Gorišek Lado 97, 168
Ivanec Ladislav 156
Klovar Edo 108, 140
Knez Jože 103, 106, 120
Kolarič Janko 105
Kolenc Alojz 92
Lapajne Ivan 157
Lesar Jože 103, 107, 108, 112, 138, 144
Lunder Franc 145
Makovec Stojan 92, 154, 160
Miklavc Janez 154
Mlinar Martin 92, 93, 105
Novinšek Jože 133, 136, 137, 138, 139
Papič Ferdo 132, 140, 169
Petauer Franc 155
Pirc Miloš 108, 136, 140
Pirkmajer Edo 126
Prinčič Egon 155
Pungerčar Stane 121, 125
Simšič Stane 117, 129, 131, 166
Šajina Boris 129
Škvarč Tone 133
Šnuderl Borut 161
Šter Janez 90, 91, 118, 135, 136, 138, 159
Tepina Jože 101, 102, 109, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 153, 156
Tribušon Tone 138
Vavpotič Rudi 125, 128, 130
Zimšek Anton 149
Žigon Žarko 95, 156
Žlebnik Mara 98, 99, 103, 107, 109, 111, 112, 113, 114, 117, 119, 124, 125

Prosvetno-kulturni zbor

Bizajl Tomaž 185
Brodar Demetrij 181
Dolar Pavle 202
Feldin Boris 176, 193, 199, 204
Hasl Miran 174, 175, 179, 181, 192
Kejžar Leopold 186
Kramar Vinko 182, 192
Kuhar Boris 189

Miklič Rado 175, 176, 177, 181
Poljanšek Miloš 187, 193
Rojc Emil 182, 188, 205
Suhadolnik Jože 204
Toličič Ivan 196
Ujčič Andrej 193
Urbas Dragica 192
Winkler Peter 205

Socialno-zdravstveni zbor

Bratuž Ciril 218
Erjavec Oroslav 211
Filli Boris 219
Miklič Rado 217, 218
Okršlar Anica 215, 216
Tomič Zora 209, 212, 215, 216

Enotni zbor delovnih skupnosti

Feldin Boris 242, 247
Filli Boris 241
Florjančič Jože 221
Kornhauser Aleksandra 244, 250
Mrgole Mitja 250
Petrič Ernest 243, 249
Špicar Bojan 239
Turnšek Viktor 237, 249
Žlebnik Mara 238

Zasedanje delegatov občin

Avber Avgust 260, 264
Bizajl Tomaž 259
Blenkuš Lojze 289
Bohte Zvonimir 260, 267, 278, 284, 291
Briški Andrej 282, 285
Dolenc Marjan 269, 274
Fece Ivan 262, 265, 266
Gorišek Lado 276, 280, 291
Jagodič Vinko 266, 276
Jogan Savin 275
Jurkas Vinko 287
Laznik Jože 267, 288
Logar Stane 279, 280
Marinič Milko 261, 264, 265, 268
Marinšek Marjan 276, 281, 282
Novak Franc 278, 288, 291
Pirkmajer Edo 275, 281
Radej Jože 269
Sbrizaj Danilo 268
Seitl Viktor 286
Stržaj Miro 279
Tepina Jože 254, 263, 264, 266, 267, 276, 282
Turk Karlo 272, 274

Sekretariat Skupščine SRS
dokumentacija

VSEBINA

Republiški zbor

54. seja — 28. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 3

2. Določitev dnevnega reda 3

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 53. seje republiškega zbora 4

2. Predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 4

Govorniki:

Ivan Kreft 4
Magda Mihelič 6
Vinko Jurkas 6
Rado Pušenjak 6

3. Predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov 6

Govornik:

Magda Mihelič 7

4. Predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune 7

5. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v l. 1973 8

Govorniki:

Ela Ulrih 8
Roman Rojc 8
Avguštin Avbelj 9

Jože Deberšek 10
Franc Svetelj 11
Avgust Majerič 11
Franci Kuhar 11
Rado Pušenjak 12
Magda Mihelič 12
Viktor Seitl 13
Miran Goslar 14
Polde Maček 14
Franci Kuhar 15
Jože Florjančič 15
Ela Ulrih 16
Karel Forte 18
Franjo Kordiš 18
Gregor Klančnik 19
Magda Mihelič 19
Roman Rojc 19
Ela Ulrih 20

6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976 22

Govornik:

Janko Česnik 22

7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v Sloveniji 22

8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v Sloveniji 23

Govorniki:

Franci Gerbec 23
Marjan Dolenc 23
Magda Mihelič 23

9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov 24

10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov 24

11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov 24

12. Predlog odloka o obveznostih, ki jih SR Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov 24

13. Poslanska vprašanja 25

Govorniki:

Ivo Klemenčič 25
Miro Kert 25
Marjan Ekart 26

Lado Gorišek 27
Ljubo Levstik 28
Ivan Kreft 28
Vida Kastrin 29
Zoran Lešnik 29
Ivo Klemenčič 30
Milovan Zidar 30

14. Volitve in imenovanja:
— predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstavnika v ta svet 30
— predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo 31

15. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 31

Govorniki:
Vinko Jurkas 31
Magda Mihelič 31
Vlado Gorišek 31
Rado Pušenjak 32
Avgust Majerič 32
Miloš Polič 33
Vlado Gorišek 33
Zoran Lešnik 33
Jože Deberšek 34
Karel Forte 34

16. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo 35

Govorniki:
Magda Mihelič 35
Ivan Lapajne 35
Ivan Kreft 36
Ivan Lapajne 36
Ivan Kreft 38
Miloš Polič 39
Rado Pušenjak 40
Roman Rojc 40
Ivan Lapajne 41
Lojzka Stropnik 42
Polde Maček 42
Ivan Lapajne 42

17. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973 44

Govorniki:
Ivan Kreft 44
Magda Mihelič 45
Drago Benčina 46
Dr. Edo Pirkmajer 47
Miloš Polič 48
Jože Florjančič 48
Viktor Seitl 48
Rado Pušenjak 49
Franc Svetelj 49
Jože Florjančič 50

18. Predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 51

Govorniki:

Ela Ulrih 51
Polde Maček 52
Marjan Dolenc 52

55. seja — 28. marca 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 53

2. Določitev dnevnega reda 53

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 54. seje republiškega zbora 54

2. Poslanska vprašanja 54

Govorniki:

Jože Tepina 54
Marjan Dolenc 56
Boris Mikoš 56
Mara Rovan 58
Milovan Zidar 60
Dr. Stanko Lajevec 61
Franc Bricelj 62
Ivan Kreft 66
Štefan Toth 67
Dušan Kolenc 67

3. Določitev predloga ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljane v SR Sloveniji 67

Govornik:

Ivan Kreft 68

4. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 — usklajevanje . . . 69

5. Predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja 70

Govornika:

Majda Poljanšek 70
Ivan Kreft 71

6. Predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij 72

Govorniki:

Magda Mihelič 72
Marjan Dolenc 74

Ivan Kreft 74
Franc Svetelj 75
Janko Česnik 76
Magda Mihelič 77

7. Predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji 77

Govorniki:

Magda Mihelič 77
Martin Košir 78
Bojan Škrk 79

8. Program cestnih del za obdobje 1971—1975 79

Govorniki:

Viktor Seitl 80
Stane Vrhovec 82
Ivan Kreft 83
Rado Pušenjak 84

9. Zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972 85

10. Finančni načrt vodnega sklada za leto 1973 85

Govornik:

Jože Tramšek 85

11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo — usklajevanje 87

12. Volitve in imenovanja:

— predlog odloka o razrešitvi namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve 87
— predlog odloka o imenovanju direktorja lotreijskega zavoda Slovenije 87
— predlog odloka o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet 87
— predlog odloka o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvolitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani 88
— predlog odloka o izvolitvi sodnikov okrožnega sodišča v Kranju . . . 88
— predlog odloka o razrešitvi sodnikov okrožnega sodišča v Celju in Ljubljani 88

50. seja — 28. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 89

2. Določitev dnevnega reda 89

Govornik:

Janez Šter 90

Dnevni red:

1. Odobritev 49. seje gospodarskega zbora 91

2. Verifikacija mandata na novo izvoljenega poslanca gospodarskega zbora Alojza Kolenca 91

Govornik:

Alojz Kolenc 92

3. Odstop poslanca Davida Jazbeca od mandata poslanca gospodarskega zbora 92

4. Poslanska vprašanja 92

Govorniki:

Stojan Makovec 92
Martin Mlinar 92
Tomaž Bizajl 93
Žarko Žigon 95
Tomaž Bizajl 96
Davorin Cvilak 96
Lado Gorišek 97
Mara Žlebnik 98

5. Osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev 98

6. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 98

Govorniki:

Mara Žlebnik 99
Lojze Fortuna 100
Jože Tepina 101
Mara Žlebnik 103
Jože Knez 103
Jože Lesar 103
Lojze Fortuna 104
Janko Kolarič 105
Martin Mlinar 105
Jože Knez 106
Jože Lesar 107

Mara Žlebnik 107
Miloš Pirc 108
Jože Lesar 108
Edo Klovar 108
Jože Tepina 109
Mara Žlebnik 109
Jože Lesar 112
Mara Žlebnik 112
Jože Tepina 112
Mara Žlebnik 113
Jože Tepina 113
Jože Eržen 114
Mara Žlebnik 114
Jože Eržen 115
Jože Tepina 115
Jože Eržen 116
Jože Tepina 116

7. Predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 116

Govorniki:

Stane Simšič 117
Jože Tepina 117
Mara Žlebnik 117
Janez Šter 118
Jože Tepina 118

8. Predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov 118

Govornika:

Mara Žlebnik 119
Jože Tepina 119

9. Predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune 119

10. Predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 120

Govorniki:

Jože Knez 120
Stane Pungerčar 121
Jože Florjančič 122
Mara Žlebnik 124
Rudi Vavpotič 125
Stane Pungerčar 125
Mara Žlebnik 125
Dr. Edo Pirkmajer 126
Jože Florjančič 127

11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976 . . . 128

Govorniki:

Rudi Vavpotič 128
Boris Šajina 129
Stane Simšič 129

12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji 129

Govorníka:

Rudi Vavpotič 130
Jože Florjančič 130

13. Obravnava predloga zakonov o spremembah in dopolnitvah zakonov o financiranju graditve energetskih objektov:
— o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti 131
— o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev porabnikov družbenih sredstev 131
— predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti 131

Govornik:

Stane Simšič 131

14. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji 132

Govornik:

Ferdo Papič 132

15. Predlog odloka o obveznosti, ki jih Socialistična republika Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in osnovni predelavi kmetijskih pridelkov 133

Govornik:

Tone Skvarč 133

16. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo 133

Govorniki:

Jože Novinšek 133
Janez Šter 135
Jože Novinšek 136
Miloš Pirc 136
Janez Šter 136
Jože Novinšek 137
Janez Šter 138
Jože Novinšek 138
Tone Tribušon 138
Jože Lesar 138
Jože Novinšek 139

17. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 139

Govorniki:

Ferdo Papič 140
Miloš Pirc 140
Edo Klovar 140

18. Predlog sklepov in priporočil o ukrepih za izboljšanje varnosti pred požarom 141

19. Protokol o VII. zasedanju ter protokol o VIII. zasedanju mešane komisije med SFRJ in LR Madžarsko o prevozu blaga s tovornimi vozili in o carinskem postopku v zvezi s temi prevozi 142

20. Predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo predstavnike v ta svet 142

51. seja — 28. marca 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 143

2. Določitev dnevnega reda 143

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 50. seje gospodarskega zbora 144

2. Verifikacija mandatov novoizvoljenih poslancev gospodarskega zbora: Milana Erjavca, Marice Jerman in Lojzke Rojc 144

Govornika:

Jože Lesar 144
Franc Lunder 145

3. Odstop poslanca Staneta Divjaka od mandata poslanca gospodarskega zbora 145

Govorniki:

Stane Divjak 145
Anton Zimšek 149
Tone Bole 152

4. Poslanska vprašanja 153

Govorniki:

Jože Tepina 153
Janez Miklavc 154
Stojan Makovec 154
Egon Prinčič 155
Franc Petauer 155
Žarko Žigon 156
Ladislav Ivanec 156
Jože Tepina 156

5. Predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata poslancem skupščine SR Slovenije, odbornikom občinskih skupščin in mesta Ljubljane v SR Sloveniji 157

6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo 157

Govorniki:

Ivan Lapajne 157
Janez Šter 159
Stojan Makovec 160

7. Predlog priporočil in sklepov o nočnem delu žena in mladine v industriji, gradbeništvu in prometu 160

Govornik:

Borut Šnuderl 161

8. Program cestnih del za obdobje 1971—1975 163

Govorniki:

Vinko Gobec 163
Alojz Antončič 166
Stane Simšič 166

9. Predlog zakona o vodnem prispevku za 1973 167

10. Zaključni račun vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972 168

11. Finančni načrt vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973 168

Govornika:

Lado Gorišek 168
Ferdo Papič 169

12. Predlog odloka o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije 170

Prosvetno-kulturni zbor

42. seja — 28. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 171

2. Določitev dnevnega reda 171

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 41. seje prosvetno-kulturnega zbora 171

2. Osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznih poslancev 172

3. Predlog za ratifikacijo šestega programa kulturnega sodelovanja med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo, podpisanega 9. marca 1972 v Beogradu 172

4. Predlog za ratifikacijo programa kulturnega sodelovanja med SFR Jugoslavijo in Ljudsko republiko Bolgarijo za leti 1972 in 1973, podpisanega 1. aprila 1972 v Sofiji 172

5. Predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo 173

43. seja — 15. marca 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 174

2. Določitev dnevnega reda 174

Govornik:

Miran Hasl 174

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 42. seje prosvetno-kulturnega zbora 175

2. Poslanska vprašanja 175

Govorniki:

Rado Miklič 175
Boris Feldin 176
Rado Miklič 176
Miran Hasl 179
Rado Miklič 181
Miran Hasl 181
Dr. Demetrij Brodar 181
Vinko Kramar 182

3. Predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja 182

Govorniki:

Emil Rojc 182
Tomaž Bizajl 185
Leopold Kejžar 186
Miloš Poljanšek 187
Emil Rojc 188

4. Dogovor o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in program delovanja kulturne skupnosti Slovenije 189

Govorniki:

Dr. Boris Kuhar 189
Dragica Urbas 192
Miran Hasl 192
Vinko Kramar 192
Boris Feldin 193
Andrej Ujčič 193
Miloš Poljanšek 193

5. Predlog politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji za leto 1973 196

Govorniki:

Dr. Ivan Toličič 196
Boris Feldin 199
Pavle Dolar 202

6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju . . 204

Govorniki:

Jože Suhadolnik 204
Boris Feldin 204
Emil Rojc 205
Peter Winkler 205

Socialno-zdravstveni zbor

43. seja — 28. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 208

2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda 208

3. Določitev dnevnega reda 208

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 41. seje socialno-zdravstvenega zbora 208

2. Predlog zakona o sanitarni inšpekciji 209

Govornik:

Zora Tomič 209

3. Predlog zakona o zavodu SR Slovenije za zdravstveno varstvo 211

Govornik:

Oroslav Erjavec 211

4. Osnutek ustavnega zakona o podaljšanju mandata zveznim poslancem 212

5. Poslanska vprašanja 212

Govorniki:

Zora Tomič 212
Anica Okršlar 215
Zora Tomič 215
Anica Okršlar 216
Zora Tomič 216
Rado Miklič 217
Dr. Ciril Bratuž 218
Boris Filli 219

Enotni zbor delovnih skupnosti

26. seja — 28. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost poslancev 220

2. Določitev dnevnega reda 220

3. Sporočila pred prehodom na dnevni red 221

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 25. seje enotnega zbora delovnih skupnosti 221

2. Uvodna obrazložitev k predlogu zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 (skupaj z republiškim zborom) 221

Govornik:

Jože Florjančič 221

3. Predlog zakona o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v SR Sloveniji — usklajevanje 237

Govornika:

Viktor Turnšek 237
Mara Žlebnik 238

4. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 238

Govorniki:

Dr. Bojan Špicar 239
Boris Filli 241
Boris Feldin 242
Dr. Ernest Petrič 243
Dr. Aleksandra Kornhauser 244
Boris Feldin 247
Viktor Turnšek 249
Dr. Ernest Petrič 249
Dr. Mitja Mrgole 250
Dr. Aleksandra Kornhauser 250

5. Predlog zakona o obveznem urejanju pripravništva in o sprejemanju pripravnikov v organizacijah združenega dela 251

32. zasedanje — 22. februarja 1973

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 253

2. Sporočila pred prehodom na dnevni red 253

3. Uvodna obrazložitev k predlogu zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 254

Govornik:

Jože Tepina 254

4. Odgovor na vprašanje, ki ga je na prejšnjem zasedanju zastavil tovariš Sergej Vošnjak, delegat mesta Ljubljane 258

Govornik:

Tomaž Bizajl 259

Dnevni red:

1. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 259

Govorniki:

Zvonimir Bohte 260
Avgust Avber 260
Milko Marinič 261
Ivan Fece 262
Jože Tepina 263
Avgust Avber 264
Jože Tepina 264
Milko Marinič 264
Ivan Fece 265
Vinko Jagodič 266
Jože Tepina 266

2. Predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune 266

Govornik:

Ivan Fece 266

3. Predlog zakona o stabilizacijskem davku iz osebnega dohodka občanov za leto 1973 267

Govorniki:

Zvonimir Bohte 267
Jože Tepina 267
Jože Laznik 267
Milko Marinič 268
Danilo Sbrizaj 268

4. Predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov 269

Govornik:

Jože Radej 269

5. Predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 269

Govorniki:

Marjan Dolenc 269
Karlo Turk 272
Marjan Dolenc 274
Karlo Turk 274
Dr. Edo Pirkmajer 275

3. Ugotovitev navzočnosti delegatov občin 275

Govornik:

Savin Jogan 275

3. Uskladitev amandmajev v zvezi s 1. točko dnevnega reda 275

Govorniki:

Vinko Jagodič 276
Jože Tepina 276
Marjan Marinšek 276

4. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 276

Govorniki:

Lado Gorišek 276
Franc Novak 278
Zvonimir Bohte 278
Stane Logar 279
Miro Stržaj 279
Lado Gorišek 280
Stane Logar 280

5. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1973 281

Govorniki:

Marjan Marinšek 281
Dr. Edo Pirkmajer 281
Jože Tepina 282
Marjan Marinšek 282

6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o plačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo 282

Govorniki:

Andrej Briški 282
Zvonimir Bohte 284
Andrej Briški 285

7. Program cestnih del za obdobje 1971—1975 285

Govorniki:

Viktor Seitl 286
Vinko Jurkas 287
Jože Laznik 288
Franc Novak 288
Lojze Blenkuš 289

8. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o vodnem prispevku za leto 1973 291

Govorniki:

Franc Novak 291
Zvonimir Bohte 291
Lado Gorišek 291

PRILOGE

1. Pismena vprašanja poslancev:

— Stane Jenko, poslanec republiškega zbora 292
— Ivan Kreft, poslanec republiškega zbora 293
— Rado Pušenjak, poslanec republiškega zbora 294
— Štefan Sambt, poslanec republiškega zbora 295
— Andrej Smrekar, poslanec republiškega zbora 296
— Ivan Atelšek, poslanec gospodarskega zbora 297
— Ferdo Papič, poslanec gospodarskega zbora 298
— Franc Petauer, poslanec gospodarskega zbora 298
— Mara Žlebnik, poslanka gospodarskega zbora 299
— Miran Hasl, poslanec prosvetno-kulturnega zbora 299
— Lojze Štefanič, poslanec prosvetno-kulturnega zbora 300
— Franc Bizjak, poslanec prosvetno-kulturnega zbora 301

2. Predlog zakona o stabilizacijskem davku iz skupnega dohodka občanov za leto 1973 303
Obrazložitev 304
Amandma izvršnega sveta 305
Mnenja in stališča delegatov občin 305

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 306
— odbora za finance gospodarskega zbora 307
— zakonodajno-pravne komisije 308

3. Predlog zakona o stabilizacijskem davku na posest osebnih avtomobilov 309
Obrazložitev 310
Amandma izvršnega sveta 310
Stališče delegatov občin 310

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 311
— odbora za finance gospodarskega zbora 311
— zakonodajno-pravne komisije 312

4. Predlog zakona o uporabi dela dohodkov občinskih proračunov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, davka od prometa proizvodov in storitev ter sodnih taks, ki so bili v letu 1972 izločeni na posebne račune 312

Obrazložitev 313
Mnenje delegatov občin 314

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 314
— odbora za finance gospodarskega zbora 314
— zakonodajno-pravne komisije 314

5. Predlog zakona o določitvi stopenj, odbitnih postavk in olajšav za republiški davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973 314
Obrazložitev 317
Mnenja, stališča in predlogi delegatov občin 320

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 323
— odbora za finance gospodarskega zbora 326
— odbora za finance gospodarskega zbora — dodatno poročilo 328
— zakonodajno-pravne komisije 328

6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971—1976 329
Obrazložitev 330
Amandma izvršnega sveta 330

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 331
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 331
— zakonodajno-pravne komisije 332

7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji 333
Obrazložitev 333
Amandma izvršnega sveta 334

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 335
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 336
— zakonodajno-pravne komisije 337

8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nadomestilu za del obresti uporabnikom investicijskih kreditov na področju turizma v SR Sloveniji 337
Obrazložitev 338

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 338
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 339
— zakonodajno-pravne komisije 339

9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevku odjemalcev električne energije na nizki napetosti za financiranje energetskih objektov 340
Obrazložitev 341

Poročila:

— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 342
— odbora za finance in proračun republiškega zbora 343
— zakonodajno-pravne komisije 343

10. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje elektroenergetskih objektov 343

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 345
— zakonodajno-pravne komisije 345

11. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju sredstev odjemalcev električne energije na visoki napetosti za financiranje elektroenergetskih objektov 345

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 347
— zakonodajno-pravne komisije 347

12. Predlog odloka o obveznostih, ki jih Socialistična republika Slovenija prevzame v letu 1973 za obdobje 1973—1983 za nadomestilo dela obresti za nekatere investicijske kredite v kmetijstvu in v osnovni predelavi kmetijskih pridelkov 347
Obrazložitev 348

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 348
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 348
— zakonodajno-pravne komisije 348

13. Predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1973 349
Obrazložitev 353
Mnenja, stališča in predlogi delegatov občin 358

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 358
— skupine poslancev prosvetno-kulturnega zbora — mnenje 359
— skupine poslancev socialno-zdravstvenega zbora — mnenje . . . 360
— začasne komisije enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti 364
— zakonodajno-pravne komisije 365

14. Predlog odloka o finančnem načrtu posebnega računa sredstev SR Slovenije za izravnavanja v gospodarstvu in za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti za leto 1973 366
Obrazložitev 369
Mnenje delegatov občin 387

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 388
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 389
— odbora za finance gospodarskega zbora 391
— zakonodajno-pravne komisije 392

15. Predlog zakona o vodnem prispevku za leto 1973 392
Obrazložitev 395
Mnenja, stališča in predlogi delegatov občin 398

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 399
— odbora za finance in proračun republiškega zbora — dodatno poročilo 400

— odbora za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora 400
— odbora za finance gospodarskega zbora 401
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 402
— zakonodajno-pravne komisije 403

16. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo 404
Obrazložitev 406
Mnenje delegatov občin 410
Sklep gospodarskega zbora 411

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 411
— odbora za finance gospodarskega zbora 412
— zakonodajno-pravne komisije 413
— odbora za finance gospodarskega zbora — dodatno poročilo 413
— zakonodajno-pravne komisije — dodatno poročilo 415

17. Poročilo k predlogu politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji v letu 1973 ter k ugotovitvam in stališčem skupščine republiške skupnosti otroškega varstva o socialnem varstvu otrok . . . 415

18. Poročilo k dogovoru o temeljnih nalogah kulturnih skupnosti v letu 1973 in programu delovanja kulturne skupnosti Slovenije 417

19. Predlog ustavnega zakona o podaljšanju mandata republiškim poslancem, odbornikom občinskih skupščin in odbornikom skupščine mesta Ljubljana v SR Sloveniji 417
Obrazložitev 418

Poročilo:

— zakonodajno-pravne komisije 420

20. Predlog za uskladitev spornega besedila predloga zakona o vodnem prispevku za leto 1973 420

21. Predlog sklepov in priporočil o idejni usmerjenosti vzgoje in izobraževanja 422

Poročila:

— odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora 430
— zakonodajno-pravne komisije 431

22. Predlog ugotovitev in sklepov o investicijski politiki na področju negospodarskih investicij 432

Poročila:

— odbora za finance in proračun republiškega zbora 433
— komisije za družbeno nadzorstvo 442
— začasne komisije enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti 444
— zakonodajno-pravne komisije 445

23. Predlog zakona o sredstvih za delo upravnih organov v SR Sloveniji 446
Obrazložitev 452

Poročila:

— odbora za družbeno-politični sistem in notranjo politiko republiškega zbora 460

— odbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko republiškega zbora — dodatno poročilo 461
— začasne komisije enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti 462
— začasne komisije enotnega zbora delovnih skupnosti za proučitev vprašanj s področja družbenoekonomskih odnosov in vprašanj financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti — dodatno poročilo 462
— zakonodajno-pravne komisije 463
— zakonodajno-pravne komisije — dodatno poročilo 463

24. Predlog odloka o soglasju k programu cestnih del za obdobje 1971—1975 464
Obrazložitev 465
Mnenja, stališča in predlogi delegatov občin 465

Poročila:

— komisije za varstvo okolja in odbora za urbanizem ter stanovanjsko in komunalno gospodarstvo republiškega zbora 466
— odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora . . . 467
— zakonodajno-pravne komisije 468

25. Predlog odloka o soglasju k zaključnemu računu vodnega sklada SR Slovenije za leto 1972 469
Obrazložitev 469

Poročilo:

— zakonodajno-pravne komisije 469

26. Predlog odloka o potrditvi finančnega načrta vodnega sklada SR Slovenije za leto 1973 470
Obrazložitev 470

Poročilo:

— zakonodajno-pravne komisije 471

27. Poročilo o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije (v 17. volilni enoti Ljubljana-Center) 471

28. Poročilo o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije (v 24. volilni enoti Domžale) 472

29. Poročilo o izidu nadomestnih volitev poslanca v gospodarski zbor skupščine SR Slovenije (v 1. volilni enoti Murska Sobota) 472

30. Predlog odloka o imenovanju predstavnika družbene skupnosti, ki ga imenuje skupščina SR Slovenije v svet inštituta za ekonomska raziskovanja v Ljubljani in o določitvi delovnih in drugih organizacij, ki delegirajo svojega predstavnika v ta svet 473
Obrazložitev 474

31. Predlog odloka o imenovanju namestnika republiškega sekretarja za prosveto in kulturo 474
Obrazložitev 475

32. Predlog odloka o razrešitvi namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve 475
Obrazložitev 476

33. Predlog odloka o imenovanju direktorja loterijskega zavoda Slovenije 476
Obrazložitev 476

34. Predlog odloka o imenovanju predstavnikov družbene skupnosti, ki jih imenuje skupščina SR Slovenije v svet loterijskega zavoda Slovenije in o določitvi organizacij, ki imenujejo svojega predstavnika v ta svet 477
Obrazložitev 478

35. Predlog odloka o razrešitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Kopru in izvolitvi predsednika okrožnega gospodarskega sodišča v Ljubljani 479
Obrazložitev 480

36. Predlog odloka o izvolitvi sodnikov okrožnega sodišča v Kranju 481
Obrazložitev 481

37. Predlog odloka o razrešitvi sodnikov okrožnega sodišča v Celju in Ljubljani 482
Obrazložitev 482

38. Predlog odloka o izvolitvi člana odbora za proizvodnjo in blagovni promet gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije 482
Obrazložitev 483

39. Seznam govornikov 484

Izdala in založila
Skupščina SR Slovenije

Odgovorni urednik
Milan Megušar-Borut

Natisnila
Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani

marca 1974

v 300 izvodih

Obseg 508 strani

Z odločbo republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-2/72, z dne 28. 9. 1972, je edicija oproščena temeljnega davka od prometa proizvodov.

SKUPŠČINA SRS
DOKUMENTACIJA
SL-S: 18/26